

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

4-5-6 EKİM 2019

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ KONGRE KÜLTÜR MERKEZİ

**PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES**

İnönü Üniversitesi Yayınları: 67

ISBN: 978-605-7853-20-2

KURULLAR

KONGRE ONURSAL BAŞKANI

Prof. Dr. Ahmet KIZILAY

İnönü Üniversitesi Rektörü

KONGRE BAŞKANI

Prof. Dr. Rukuye AYLAZ

1. Uluslararası Palyatif Bakım Kongresi Başkanı

KONGRE EŞ BAŞKANI

Prof. Dr. Hülya SUNGURTEKİN

Prof. Dr. Dilek MEMİŞ

2

BİLİMSEL SEKRETERYA

Dr. Öğr. Üyesi Zeliha CENGİZ

İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi

zeliha.cengiz@inonu.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Erman YILDIZ

İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi

erman.yildiz@inonu.edu.tr

Araş. Gör. Seher ÇEVİK AKTURA

İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi

seher.cevik@inonu.edu.tr

Bu kitabın yayım hakkı İnönü Üniversitesine aittir. 5846, 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereği herhangi bir bölümü, resmi veya yazısı, yazarların, yayımcısının yazılı izni alınmadan tekrarlanamaz, basılamaz, kopyası çıkarılamaz, fotokopisi alınmaz, hiçbir biçimde, hiçbir yolla çoğaltılamaz ve dağıtılamaz. Yazıların ve görsellerin yasal sorumluluğu bölüm yazarlarına aittir.

KONGRE DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Hüseyin İlksen TOPRAK

Prof. Dr. Birgül YELKEN

Prof. Dr. Yurdağül YAĞMUR

Doç. Dr. Serap PARLAR KILIÇ

Doç. Dr. Ayşe Belin ÖZER

Doç. Dr. Medet KORKMAZ

Dr. Öğr. Üyesi Emriye Hilal YAYAN

Dr. Öğr. Üyesi Runida DOĞAN

Dr. Öğr. Üyesi Tuğba MENEKLİ

Öğr. Gör Hatice OLTULUOĞLU

Arş. Gör. Dr. Hilal YILDIRIM

Arş. Gör. Ebru GÜL

Arş. Gör. Fatma KESKİN

Arş. Gör. Gülsen KILINÇ

Arş. Gör. Abdurrezzak GÜLTEKİN

Arş. Gör. Gürkan ÖZDEN

Arş. Gör. Gülçin NACAR

Arş. Gör. Seher ÇEVİK AKTURA

Arş. Gör. Maksude YILDIRIM

Arş. Gör. Ayşe SÜLÜN

Arş. Gör. Yeliz Suna DAĞ

Arş. Gör. Neslihan SÖYLEMEZ

Arş. Gör. Gül DURAL

Arş. Gör. Mehmet Emin Düken

BİLİMSEL KURUL

FİZİK TEDAVİ VE REHABİLİTASYON

Prof. Dr. Zühal ALTAY

Doç. Dr. Burcu TALU

Dr. Öğr. Üyesi Filiz ÖZDEMİR

AİLE SAĞLIĞI VE EVDE BAKIM

Prof. Dr. Gülbu TANRIVERDİ

Prof. Dr. Ayfer TEZEL

Prof. Dr. Sultan AYAZ ALKAYA

Prof. Dr. Behice ERCİ

Prof. Dr. Sebahat GÖZÜM

Prof. Dr. Rabia Hacıhasanoğlu AŞILAR

Doç. Dr. Cantürk ÇAPIK

Doç. Dr. Gülendaml KARADAĞ

Dr. Öğr. Üyesi Burcu Kayhan TETİK

Dr. Öğr. Üyesi Pınar SOYLAR

Dr. Öğr. Üyesi Ümmühan AKTÜRK

Dr. Öğr. Üyesi Hatice Serap KOÇAK

Dr. Öğr. Üyesi Belgin YILDIRIM

Dr. Öğr. Üyesi Kıvan ÇEVİK

Arş. Gör. Dr. Hilal YILDIRIM

GERONTOLOJİ

Prof. Dr. Naile BİLGİLİ

Prof. Dr. Yeter KİTİŞ

Prof. Dr. Selma ÖNCEL

Prof. Dr. Erkan PEHLİVAN

Prof. Dr. Rukuye AYLAZ

Prof. Dr. Dilek KILIÇ

Prof. Dr. Gülsen GÜNEŞ

Prof. Dr. Yeliz AKKUŞ

Doç. Dr. Handan ZİNCİR

Doç. Dr. Fatma Başalan İZ

Doç. Dr. Gülelgün TÜRK

Uzm. Dr. Funda DATLI YAKARYILMAZ

Dr. Öğr. Üyesi Sinan ASLAN

Dr. Öğr. Üyesi Kevser IŞIK

Dr. Öğr. Üyesi Fatoş UNCU

Dr. Öğr. Üyesi Diğdem LAFÇI

Dr. Öğr. Üyesi İlknur DOLU

GÖĞÜS

Prof. Dr. Süleyman Savaş HACIEVLİYAGİL

Prof. Dr. Zeynep Ayfer AYTEMUR

Prof. Dr. Yasemin TOKEM

Doç. Dr. Özkan YETKİN

Doç. Dr. Serap PARLAR KILIÇ

Doç. Dr. Rahşan ÇEVİK AKYIL

Dr. Öğr. Üyesi Seyhan ÇITLIK SARITAŞ

Dr. Öğr. Üyesi Dilek BÜYÜKKAYA BESEN

Dr. Öğr. Üyesi Seda PEHLİVAN

ONKOLOJİ

Prof. Dr. Tülin BEDÜK

Prof. Dr. Hakan HARPUTLUOĞLU

Doç. Dr. Medet KORKMAZ

Doç. Dr. Özlem OVAYOLU

Doç. Dr. Ezgi KARADAĞ

Doç. Dr. Hanife ÖZÇELİK

Dr. Öğr. Üyesi Tuğba MENEKLİ

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Burçin UYUMLU

Dr. Öğr. Üyesi Hatice POLAT

Dr. Öğr. Üyesi Betül AKTAŞ

Dr. Öğr. Üyesi Derya TÜLÜCE

ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI

Prof. Dr. Ayda ÇELEBİOĞLU

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Prof. Dr. Emine GEÇKİL
Prof. Dr. Fatma GÜDÜCÜ TÜFEKÇİ
Prof. Dr. Serdal GÜNGÖR
Prof. Dr. Mehmet Cengiz YAKINCI
Prof. Dr. Yılmaz TABEL
Prof. Dr. Duygu ARIKAN
Doç. Dr. Murat BEKTAŞ
Doç. Dr. Arzu AKYAY
Doç. Dr. Ramazan ÖZDEMİR
Doç. Dr. Ayfer AYDIN
Doç. Dr. Hülya KARATAŞ
Doç. Dr. Sibel KÜÇÜKOĞLU
Doç. Dr. Aynur AYTEKİN ÖZDEMİR
Dr. Öğr. Üyesi Bedriye AK
Dr. Öğr. Üyesi Ulviye GÜNAY
Dr. Öğr. Üyesi Nesrin Şen CELASİN
Dr. Öğr. Üyesi Fatma KURUDİREK
Dr. Öğr. Üyesi Nazan GÜRASLAN BAŞ
Dr. Öğr. Üyesi Emriye Hilal YAYAN

NÖROLOJİ

Prof. Dr. Yüksel KABLAN
Prof. Dr. Sibel ALTINAYAR
Prof. Dr. Nimet OVAYOLU
Prof. Dr. Sultan TAŞÇI
Prof. Dr. Öznur Usta YEŞİLBALKAN
Doç. Dr. Serap ÖZER
Doç. Dr. Yasemin Yıldırım USTA
Doç. Dr. Sibel SEVİNÇ
Dr. Öğr. Üyesi Sevgin SAMANCIOĞLU
BAĞLAMA
Dr. Öğr. Üyesi Hamdiye Arda SÜRÜCÜ
Öğr. Gör. Deniz Uğur CENGİZ

PSİKIYATRİ

Prof. Dr. Sevim BUZLU
Prof. Dr. Ayşegül BİLGE

Prof. Dr. Hatice Birgül CUMURCU
Doç. Dr. Döndü CUHADAR
Doç. Dr. Arzu YILDIRIM
Doç. Dr. Leyla Baysan ARABACI
Dr. Öğr. Funda BUDAK
Dr. Öğr. Üyesi Maral KARGIN
Dr. Öğr. Üyesi Medine KOÇ
Dr. Öğr. Üyesi Sibel POLAT
Dr. Öğr. Üyesi Erman YILDIZ

YOĞUN BAKIM

Prof. Dr. Necati GÖKMEN
Prof. Dr. Meltem UYAR
Prof. Dr. Mahmut DURMUŞ
Doç. Dr. Recep BENTLİ
Prof. Dr. İsmail CİNEL
Prof. Dr. Oktay DEMİRKIRAN
Prof. Dr. Hülya SUNGURTEKİN
Prof. Dr. Dilek MEMİŞ
Prof. Dr. Hüseyin İlksen TOPRAK

Prof. Dr. Nurçin GÜLHAŞ
Prof. Dr. Hilal AYOĞLU
Prof. Dr. Birgül YELKEN
Prof. Dr. Asiye Durmaz AKYOL
Doç. Dr. Esra Akın KORHAN
Doç. Dr. Yurdanur DİKMEN
Doç. Dr. Ayşe Belin ÖZER

CERRAHİ

Prof. Dr. Nurhan BAYRAKTAR
Prof. Dr. Emine İYİGÜN
Prof. Dr. Selami Çağatay ÖNAL
Prof. Dr. Burak IŞIK
Prof. Dr. Arzu TUNA
Doç. Dr. Meral ÖZKAN
Dr. Öğr. Üyesi Rahşan ÇAM
Dr. Öğr. Üyesi Koray KUTLUTÜRK

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Dr. Öğr. Üyesi Serdar SARITAŞ

Dr. Öğr. Üyesi Ebru KARAZEYBEK

Dr. Öğr. Üyesi Runida DOĞAN

Dr. Öğr. Üyesi Züleyha SEKİ

HOSBİS BAKIM

Prof. Dr. Ayişe KARADAĞ

Prof. Dr. Reva Balcı AKPINAR

Prof. Dr. Sakine BOYRAZ

Prof. Dr. Hatice MERT

Prof. Dr. Yurdağül YAĞMUR

Prof. Dr. Mağfiret KAŞIKÇI

Prof. Dr. Leyla DİNÇ

Prof. Dr. Merdiye ŞENDİR

Prof. Dr. Sermin TİMUR TAŞHAN

Prof. Dr. Yasemin Kuzeyli YILDIRIM

Doç. Dr. Papatya KARAKURT

Doç. Dr. Gülay İpek ÇOBAN

Doç. Dr. Yeşim AKSOY DERYA

Dr. Öğr. Üyesi Hakime ASLAN

Dr. Öğr. Üyesi Zeliha CENGİZ

Dr. Öğr. Üyesi Gülcan BAKAN

Dr. Öğr. Üyesi Fatma ER

Dr. Öğr. Üyesi Tuba UÇAR

YABANCI KONUŞMACILAR

Assistant Professor Dr. Hamdia Mirkhan Ahmed

Hawler Medical University

Kurdistan Region / IRAQ

Doc.Dr hab. Marta Muszalik

Nicolaus Copernicus University

POLAND

Prof. Dr. Nurhan Bayraktar

Yakın Doğu Üniversitesi

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

Assistant Professor Dr. Stylianos Katsaragakis

National and Kapodistrian University of Athens

GREECE

Doç. Dr. Beyhan Bağ

Big Vor Ort Bundesweite Intensiv Pflege Gesellschaft. Hannover

GERMANY

Marjana Bernot, RN, BSc

Palliative Care at the Institute for Oncology Ljubljana

SLOVENIA

**1. Uluslararası
Palyatif Bakım Kongresi
(I. International Palliative Care Congress)**

8

**BİLDİRİ ÖZETLERİ
KİTABI**

4-6 Ekim 2019, MALATYA

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

ISBN: 978-605-7853-20-2

TAKDİM

İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi ev sahipliğinde ve Türk Yoğun Bakım Derneği iş birliğinde düzenlenen I. Uluslararası Palyatif Bakım Kongresi'nin amacı palyatif bakım alanında çalışan hekimlerin, hemşirelerin, diyetisyenlerin, aile hekimlerinin, eczacıların ve manevi bakım uzmanlarının, palyatif bakım konusundaki farkındalıklarını artırmak, yeni gelişmeleri değerlendirmek ve kanıt temelli uygulamalar doğrultusunda bilgi ve becerilerini en üst düzeye çıkarmaktır.

Bu amaç doğrultusunda; gerçekleşecek oturumlarda dünyada ve Türkiye'de palyatif bakım, hosbis bakım ve evde bakım örneklerinden ve uygulamalarından bahsedilerek iki gün boyunca yurt içinden ve yurtdışından gelen katılımcılar ile geniş kapsamlı olarak tartışılacaktır.

Bu kongrede alanlarında uzman 6 farklı ülkeden misafir olarak gelen bilim insanı ve ülkemizden 33 bilim insanını dinleme fırsatımız olacaktır. 10

Üniversitemiz palyatif bakım ve hosbis bakıma oldukça önem vermektedir. Bu konuların Türkiye'de ki önemini tartışmak amacıyla 12 Temmuz 2019 tarihinde Türk Kızılay'ı iş birliğinde Ağır Hasta Bakım Çalıştayına ev sahipliği yapmıştır.

Kongremize katılan Malatya protokolüne, saygıdeğer akademisyenlerimize, dünyanın ve ülkemizin çeşitli yerlerinden teşrif eden siz saygıdeğer konuklarımıza, İnönü Üniversitesi adına yaklaşık bir yıldır bu kongre için verdikleri büyük özveri ve emekten dolayı Hemşirelik Fakültesi Dekanı Sayın Prof. Dr. Rukuye Aylaz'a ve düzenleme kuruluna ve Türk Yoğun Bakım Derneği Başkanına ve üyelerine en içten teşekkür, sevgi ve saygılarımı sunarım.

Prof. Dr. Ahmet KIZILAY

Rektör

KONGRE BAŞKANINDAN

İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi ev sahipliğinde ve Türk Yoğun Bakım Derneği işbirliğinde düzenlenecek olan I. Uluslararası Palyatif Bakım Kongresi 4-6 Ekim 2019 tarihleri arasında Malatya Turgut Özal Kongre Kültür Merkezi, Malatya'da gerçekleştirilecektir. Türkiye'den ve Dünya'nın birçok ülkesinden bilim insanlarının katılımını hedefleyen kongremiz, uluslararası akademik bir kongredir. Palyatif bakım, Dünya Sağlık Örgütü'nün yapmış olduğu tanıma göre, yaşamı tehdit eden hastalığa bağlı olarak ortaya çıkan problemlerle karşılaşan hasta ve ailesinde, ağrının ve diğer problemlerin, erken dönemde belirlenmesi, fiziksel, psikososyal ve manevi gereksinimlerin karşılanmasına yönelik bir yaklaşımdır. Palyatif bakıma olan ihtiyaç, dünyada son yıllarda teknolojik gelişmeler ve yaşam beklentisindeki artışa bağlı olarak artmaktadır. Günümüzde palyatif bakım, tedavisi zor ya da mümkün olmayan hastalıklarda kişilerin acılarını hafifletmeye yönelik tıbbi ve destekleyici tedavileri içeren bir bakım sistemi olarak sağlık sistemi içerisinde yerini almıştır. Palyatif bakımın temel amacı ağrı ve diğer semptomların giderilmesi, psikososyal ve spiritüel gereksinimin karşılanması ve yaşam kalitesinin yükseltilmesidir. Palyatif bakıma erişim bir insan hakkıdır. Hastalığın erken evrelerinde başlanan palyatif bakımın yaşam kalitesini ve yaşam süresini artırdığı gösterilmiştir. Palyatif bakım aileyi de içine alan ve ailenin yas sürecinde de devam eden kapsamlı bir bakım sistemidir. Palyatif Bakım hizmeti, doktor, hemşire, psikolog, fizyoterapist, eczacı, sosyal hizmet ve manevi bakım uzmanından oluşan multidisipliner ekip tarafından verilmektedir. Hastane ortamında yatarak tedavi gerektiren akut semptomların varlığında ilgili uzmanlık alanları ile konsülte edilerek semptomların kontrolü ve hastanın en hızlı şekilde günlük hayatına dönmesi hedeflenmektedir. Bu hedefler doğrultusunda bu kongrenin amacı, "Kişinin hayatına yıllar eklemek, değil, yıllarına hayat eklemek" için palyatif bakım alanında çalışan hekimlerin, hemşirelerin, diyetisyenlerin, aile hekimlerinin, eczacıların, manevi bakım uzmanlarının, sosyal çalışmacıların ve gönüllülerin palyatif bakım konusundaki farkındalıklarını artırmak, kanıt temelli uygulamalar doğrultusunda bilgi ve becerilerini en üst düzeye çıkarmak, bu alanda ki yenilikler ve gelişmeler konusunda kazanımlar sağlamaktır. Alana ilgi duyan bilim insanlarını, araştırmacıları ve bu alanda çalışanları kongremizde görmekten onur duyuyoruz.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

BİLİMSEL PROGRAM

4 Ekim 2019 – CUMA			
	BÜYÜK SALON		
08.00-09:00	KAYIT		
09.00-09.45	AÇILIŞ KONUŞMALARI		
09.45-10.30	<p>PANEL - Dünyada ve Türkiye’de Palyatif Bakımın Yapılanması</p> <p><i>Panel Başkanları:</i> Prof.Dr. Sevim BUZLU, Prof. Dr. Hülya SUNGURTEKİN</p> <p>- Palyatif bakımın yapısını anlamak: Prof.Dr. Dilek MEMİŞ</p> <p>- Küresel Palyatif Bakım Politika ve Stratejisindeki Gelişmeler: Fırsatlar ve Zorluklar: Prof.Dr. Birgül YELKEN</p>		
10.30-11.00	Kahve Arası		
11.00-12.15	<p>PANEL - Ulusal ve Uluslararası Palyatif Bakım Uygulamaları</p> <p><i>Panel Başkanları:</i> Prof.Dr. Sebahat GÖZÜM, Prof.Dr. Ayişe KARADAĞ</p> <p>- Türkiye’de Palyatif Bakım Uygulamaları: Prof.Dr. Hülya SUNGURTEKİN</p> <p>- Palyatif Bakım Irak Örneği: Asst.Prof. Hamdia Mirkhan AHMED</p> <p>- Palyatif Bakım Yunanistan Örneği: Stylianos KATSARAGAKİS</p> <p>- Dünyada Palyatif Bakım Örnekleri-Slovenya: Prof.Ph.D.Marjana BERNOT</p>		
12.15-13.00	Öğle Yemeği		
13.00-14.00	BÜYÜK SALON		
	<p>PANEL - Dünyada ve Türkiye’de Hospis Bakım</p> <p><i>Panel Başkanları:</i> Doç.Dr. Kadriye KAHVECİ, Doç.Dr. Ayfer AYDIN</p> <p>- Türkiye’de İdeal Hospis Nasıl Olmalı?: Uzm. Hemşire Hurişah AKSAKAL</p> <p>- Dünyada Hospis Örnekleri-Polonya: Ph.D. Marta MUZSALIK</p>		
14.00-15.10	<p>PANEL - Dünyada ve Türkiye’de Evde Bakımın Yapılanması</p> <p><i>Panel Başkanları:</i> Prof.Dr. Yurdagül YAĞMUR, Doç.Dr. Recep BENTLİ</p> <p>-Deliryumlu Hastaya Yaklaşım: Prof.Dr. Ayşegül BİLGE</p> <p>- Evde Bakım Hizmetlerinde Hasta ve Hasta Yakını Eğitiminde Hemşirenin Rolü: Prof. Dr. Rabia HACIHASANOĞLU AŞILAR</p> <p>- Evde Bakımda Karşılaşılan Güçlükler, Organizasyon Nasıl Olmalı?: Prof.Dr. Sebahat GÖZÜM</p> <p>- Evde Bakım Verilen Hastada Enfeksiyonu Kontrolü: Prof.Dr. Nurhan BAYRAKTAR</p>		
14.00-15.00	MAVİ SALON	TURUNCU SALON	PEMBE SALON
	Sözel Bildiri Oturumu 1 <i>Oturum Başkanları:</i>	Sözel Bildiri Oturumu 1 <i>Oturum Başkanları:</i>	Sözel Bildiri Oturumu 1 <i>Oturum Başkanları:</i>

**PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES**

	<i>Prof.Dr. Ümran Dal Yılmaz Doç.Dr. Burcu Talu</i>	<i>Doç. Dr. Nermin Gürhan Arş. Grv. Gülçin Nacar</i>	<i>Dr. Öğr. Grv. Fatma Karasu Arş. Grv. Ebru Gül</i>
15.10-15.30	Kahve Arası		
15.30-16.45	BÜYÜK SALON		PEMBE SALON
	<p>PANEL - Dünyada ve Türkiye'de Spiritüel Bakım <i>Panel Başkanları:</i> Prof.Dr. Rukuye AYLAZ, Dr. Nagihan Yıldız ÇELTEK</p> <p>- Dünyada ve Türkiye'de Spiritüel Bakıma Yaklaşım: Prof.Dr. Behice ERCİ</p> <p>- Palyatif Hastaların Dini Bakım Gereksinimlerinde Din Adamaların Görevleri: Doç.Dr. İbrahim AŞLAMACI</p> <p>- Bilinen Gerçek: Doç.Dr. Handan ZİNCİR</p>	<p>PANEL - Palyatif Bakımda Etik Kavramlar <i>Panel Başkanları:</i> Doç.Dr. Nuran GÜLER, Doç.Dr. Meral ÖZKAN</p> <p>- Hastanın Hakları Nelerdir?: Dr. Leman ACUN DELEN</p> <p>- Hastaya Bakım Veren Hekimin Hakları ve Sorumlulukları: Prof.Dr. Hilal AYOĞLU</p> <p>- Hastaya Bakım Veren Hemşirenin Hakları ve Sorumlulukları: Prof.Dr. Nimet OVAYOLU</p> <p>- Palyatif Bakımda Tükenmişlik ve Çözümleri: Dr. Zeliha KORKMAZ DIŞLI</p> <p>- Yaşam Sonu Kararları: Dr. Hülya KIRCA</p>	
16.30-17.30	MAVİ SALON	TURUNCU SALON	PEMBE SALON
	<p>Sözel Bildiri Oturumu 2 <i>Oturum Başkanları:</i> Dr. Öğr. Üy. Ulviye Günay Arş. Grv. Seher Çevik Aktura</p>	<p>Sözel Bildiri Oturumu 2 <i>Oturum Başkanları:</i> Dr. Öğr. Üy. Runida Doğan Dr. Didem Coşkun</p>	<p>Sözel Bildiri Oturumu 2 <i>Oturum Başkanları:</i> Dr. Öğr. Üy. Burcu Kayhan Tetik Dr. Erman Yıldız</p>
	<p>Sözel Bildiri Oturumu 2 <i>Oturum Başkanları:</i> Dr. Hilal Yıldırım Arş. Grv. Maksud Yıldırım</p>	<p>Sözel Bildiri Oturumu 2 <i>Oturum Başkanları:</i> Dr. Öğr. Üy. Hakime Aslan Arş. Grv. Fatma Keskin</p>	<p>Sözel Bildiri Oturumu 2 <i>Oturum Başkanları:</i> Dr. Öğr. Üy. Fatma Er Dr. Nurdan Çetin</p>
	<p>Sözel Bildiri Oturumu 213 <i>Oturum Başkanları:</i> Dr. Öğr. Üy. Sinan Aslan Arş. Grv. Abdurrezzak Gültekin</p>		
5 Ekim 2019 – CUMARTESİ			
09.30-10.30	BÜYÜK SALON		
	<p>PANEL - Dünyada ve Türkiye'de Pediatrik Palyatif Bakım <i>Panel Başkanları:</i> Prof Dr. Ramazan ÖZDEMİR Dr. Öğr. Üy. Zeliha CENGİZ</p> <p>- Pediatrik Palyatif Bakımda Temel ilkeler: Doç.Dr. Ayfer AYDIN</p> <p>- Terminal Dönemdeki Çocuğun Palyatif Bakımı: Dr. Öğr. Grv. Sevcan İPEK</p> <p>- Dünyada ve Türkiye'de Yenidoğan Palyatif Bakım: Dr. Öğr. Üy. Emriye HİLAL YAYAN</p>		
10.30-11.00	Kahve Arası		
11.00-12.00	<p>PANEL - Palyatif Bakımda Semptom Yönetimi 1 <i>Panel Başkanları:</i> Doç.Dr. Serap Parlar KILIÇ</p>		

**PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES**

	<p>- Hastalıklara Göre Ağrı Tedavi Yaklaşımları, Değerlendirilmesi: Prof.Dr. Nurçin GÜLHAŞ</p> <p>- Bulantı, Kusma, Yorgunluk? Ne Yapabiliriz?: Doç.Dr. Ayşe Belin ÖZER</p> <p>- Palyatif Bakımda Aileye Destek: Prof.Dr. Sevim BUZLU</p> <p>- Palyatif Hastalarda Semptom Yönetiminde Hemşirelik Uygulamaları: Hemş. Sibel DUMAN, Hemş. Hülya GÜDEN, Hemş. Halenur ŞAHİN</p>			
11.00-12.00	MAVİ SALON	TURUNCU SALON	PEMBE SALON	
	<p>Sözel Bildiri Oturumu 3</p> <p><i>Oturum Başkanları:</i></p> <p>Dr. Öğr. Üyesi Funda Budak</p> <p>Öğr. Grv. Dr. Tuğba Çınarlı</p>	<p>Sözel Bildiri Oturumu 3</p> <p><i>Oturum Başkanları:</i></p> <p>Öğr. Grv. Dr. Asuman ŞENER</p> <p>Dr. Filiz Polat</p>	<p>Sözel Bildiri Oturumu 3</p> <p><i>Oturum Başkanları:</i></p> <p>Prof. Dr. Birgül Cumurcu</p> <p>Öğr. Gör. Zeynep Sağlam</p>	
12.00-13.00	Öğle Yemeği			
13.00-14.15	BÜYÜK SALON			
	<p>PANEL - Palyatif Bakımda Semptom Yönetimi 2</p> <p><i>Panel Başkanları:</i> Prof. Dr. Birgül CUMURCU, Dr.Öğr.Üy. Maral KARGIN</p> <p>- Palyatif Bakım Hastalarında Hareket Sorunları: Doç.Dr. Hülya YÜCEL</p> <p>- Palyatif Bakımda Yara Yönetimi: Prof.Dr. Ayişe KARADAĞ</p> <p>- Almanya'da Palyatif Bakım Uygulamaları ve Psikososyal Yaklaşımlar: Doç.Dr. Beyhan BAĞ</p>			
13.00-14.00	MAVİ SALON	TURUNCU SALON	PEMBE SALON	
	<p>Sözel Bildiri Oturumu 4</p> <p><i>Oturum Başkanları:</i></p> <p>Öğr. Gör. Yasin Çetin</p> <p>Arş. Gör. Mehmet Emin Düken</p>	<p>Sözel Bildiri Oturumu 4</p> <p><i>Oturum Başkanları:</i></p> <p>Dr. Öğr. Üyesi Kevser Işık</p> <p>Arş. Grv. Gürkan Özden</p>	<p>Sözel Bildiri Oturumu 4</p> <p><i>Oturum Başkanları:</i></p> <p>Öğr. Gör. Hatice Oltuluoğlu</p> <p>Dr. Leyla Zengin Aydın</p>	
14.15-14.45	Kahve Arası			
14.45-15.30	BÜYÜK SALON			
	<p>PANEL - Palyatif Bakımda Beslenme</p> <p><i>Panel Başkanları:</i> Prof.Dr. Hüseyin TOPRAK, Dr.Öğr.Üy. Runida DOĞAN</p> <p>- Onkolojik Hastalıklarda Nutrisyon Tedavisi: Prof.Dr. Emin Tamer ELKIRAN</p> <p>- Geriatrik Hastalarda Nutrisyon Tedavisi: Uzm. Dr. Funda DATLI YAKARYILMAZ</p>			
14.45-15.45	MAVİ SALON	TURUNCU SALON	PEMBE SALON	ANFİ 1
	<p>Sözel Bildiri Oturumu 5</p> <p><i>Oturum Başkanları:</i></p> <p>Dr. Öğr. Üy. Zeliha Cengiz</p> <p>Öğr. Gör. Gülsüm Yetiş</p>	<p>Sözel Bildiri Oturumu5</p> <p><i>Oturum Başkanları:</i></p> <p>Prof. Dr. Yurdağül Yağmur</p> <p>Dr. Öğr. Grv. Hatice Pekince</p>	<p>Sözel Bildiri Oturumu 5</p> <p><i>Oturum Başkanları:</i></p> <p>Dr. Öğr. Üyesi Betül Aktaş</p> <p>Dr. Öğr. Grv. Berna Bayır</p>	<p>Sözel Bildiri Oturumu 5</p> <p><i>Oturum Başkanları:</i></p> <p>Öğr. Grv. Gönül Akbulut</p> <p>Dr.Öğr.Üy. Maral Kargin</p>
15.30-17.00	PANEL -Palyatif Bakımda Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları			

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

	<i>Panel Başkanları:</i> Dr.Öğr.Üy. Burçin UYUMLU, Doç.Dr. Mustafa Sayit AYDOĞAN - Palyatif Bakımda Ozon Tedavisi: Doç.Dr. M. Ediz SARIHAN - Hirudoterapi ve Hemşirenin Rolü: Hemş. Derya AKGÜN - Palyatif Bakımda Terapötik Dokunma: Doç.Dr. Medet KORKMAZ - Palyatif Bakımda Aromaterapi: Dr.Öğr.Üy. Tuğba MENEKLİ - Palyatif Bakımda Fitoterapi: Dr.Öğr.Üy. Narin SADIKOĞLU			
15.45-16.45	MAVİ SALON	TURUNCU SALON	PEMBE SALON	ANFI 1
	Sözel Bildiri Oturumu 6 <i>Oturum Başkanları:</i> <i>Arş. Grv. Gülçin Nacar</i> <i>Arş. Grv. Seher Çevik Aktura</i>	Sözel Bildiri Oturumu 6 <i>Oturum Başkanları:</i> <i>Dr. Öğr. Üy. Pınar Soylar</i> <i>Arş. Grv. Ayşe Sülün</i>	Sözel Bildiri Oturumu 6 <i>Oturum Başkanları:</i> <i>Dr. Vuslat Kara</i> <i>Ölmeztoprak Erdoğmuş</i> <i>Arş. Grv. Mürşide Zengin</i>	Sözel Bildiri Oturumu 6 <i>Oturum Başkanları:</i> <i>Dr. Öğr. Üy. Ümmühan Aktürk</i> <i>Arş. Grv. Gül Dural</i>
17.00-17.30	KAPANIŞ			

1.ULUSLARARASI PALYATİF BAKIM KONGRESİ
SÖZEL SUNUM PROGRAMI

4 Ekim 2019 Cuma Sözel Bildiri Oturumu 1

14.00-15.00 Oturumları

MAVİ SALON

Oturum Başkanları: Prof. Dr. Ümran DAL YILMAZ, Doç. Dr. Burcu TALU

S1:Bildiri Başlığı: Engelli Çocuklarda Genital Hijyen Davranışları

İsimler: EMRİYE HİLAL YAYAN, YELİZ SUNA DAĞ, ELANUR VİCNELİOĞLU

S2:Bildiri Başlığı: Pediatri Hemşirelerinin Spiritüel İyi Oluşlarının Merhamet Yorgunluklarına Etkisinin İncelenmesi

İsimler: YELİZ SUNA DAĞ, EMRİYE HİLAL YAYAN, MAKSUDE YILDIRIM

S3: Bildiri Başlığı: Hemşirelik Öğrencilerinin Ölmekte Olan Bireye Bakım Vermeye İlişkin Tutumu

İsimler: SEHER ÇEVİK AKTURA, SEYHAN ÇITLIK SARITAŞ, BÜŞRA BULUT, ELİF ÖZFİDAN

S4: Bildiri Başlığı: Yanığı Olan Çocuğun Gordon'un Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri Modeli'ne Göre Değerlendirilmesi: Olgu Sunumu

İsimler: YELİZ SUNA DAĞ

S5: Bildiri Başlığı: Diyabet ve Kronik Böbrek Yetmezliği Hastalarında Yaşam Kalitesi Belirleyicilerinin Değerlendirilmesi

İsimler: TANSEL BEKİROĞLU ERGÜN, MEHTAP OMAÇ SÖNMEZ, MİNE AKBEN

S6: Bildiri Başlığı: Hemorajik İnme Tanısıyla Palyatif Bakım Ünitesinde Tedavi Gören Bireyin Günlük Yaşam Aktiviteleri Modeli Doğrultusunda Hemşirelik Bakımı: Olgu Sunumu

İsimler: ZEYNEP SAĞLAM, CANSEV BAL, ZELİHA KOÇ

S7: Bildiri Başlığı: Kronik Böbrek Yetmezliğinde Palyatif Bakım

İsimler: SÜMEYRA MİHRAP İLTER, ÖZLEM OVAYOLU

S8: Bildiri Başlığı: Hemşirelik Öğrencilerinin Manevi Bakım Yeterlilikleri Ve Empati Düzeyleri

İsimler: EMİNE ERDEM, MERVE EZEN, SEMİHA DERTLİ

S9: Bildiri Başlığı: Psikiyatrik Bozukluğu Olan Hastaların Gönülsüz/Zorla Yatışı ve Yasalar

İsimler: NERMİN GÜRHAN, DİDAR KARAKAŞ, ELİF ALTUN

S10: Bildiri Başlığı: Ruh Hastalığı Olan Bireylerle Hemşirelik Öğrencilerinin İletişim

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Deneyimleri: Nitel Bir Çalışma

İsimler: ERMAN YILDIZ

4 Ekim 2019 Cuma Sözel Bildiri Oturumu 1

14.00-15.00 Oturumları

TURUNCU SALON

Oturum Başkanları: Doç. Dr. Nermin GÜRHAN, Arş. Grv. Gülçin NACAR

S11: Bildiri Başlığı: Resmi Olmayan Bakım Verenlerin Yaşadığı Güçlükler

İsimler: FİLİZ ERSÖĞÜTÇÜ, MARAL KARGIN

S12: Bildiri Başlığı: Gordon'un Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri Modeline Göre Spinal Müsküler Atrofi ve Epilepsi Tanılı Çocuğun Hemşirelik Bakımı: Bir Olgu Sunumu

İsimler: MÜRŞİDE ZENGİN

S13: Bildiri Başlığı: Terminal Dönemdeki Kanser Hastalarının Yaşadığı Sorunlar ve Bakım Gereksinimleri

İsimler: YASEMİN ADIGÜZEL, NESRİN İLHAN

S14: Bildiri Başlığı: Yaşlı Bakımında Robot Kullanımı

İsimler: DUYGU ÇELİK SEYİTOĞLU, GÜLSEN GÜNEŞ, RUKUYE AYLAZ

S15: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakım Ünitesindeki Yatan Hasta Profili Ve Rehabilitasyon Uygulamaları

İsimler: BÜŞRA CANDİRİ, SİBEL DUMAN, BURCU TALU

S16: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakım Ünitesinde Erken Rehabilitasyon: İki Olgu Sunumu

İsimler: BÜŞRA CANDİRİ, FURKAN ARPACI, BURCU TALU

S17: Bildiri Başlığı: Hemşirelik Fakültesi Öğrencilerinin Maneviyat Ve Manevi Bakımı Algılama Düzeylerinin Ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi

İsimler: EBRU GÜL, BEHİCE ERCİ, ELİF KARAKURT

S18: Bildiri Başlığı: İlk Pankreas Nakli Deneyimimiz

İsimler: FEYZA KOCA, ARİFE SİMSEK, GÜLDEN KÖMÜRKARA, TURGUT PIŞKIN

S19: Bildiri Başlığı: Öğretmenlerin Okul Sağlığı Hemşireliği Hakkında Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesi

İsimler: EMRİYE HİLAL YAYAN, YELİZ SUNA DAĞ, KÜBRA AKCAN, AYBÜKE KÜBRA SÖNMEZ

S 20: Bildiri Başlığı: Öğretmenlerin Çocuk İstismar ve İhmali Hakkında Belirti Ve Risk Tanılama Düzeylerinin Belirlenmesi

İsimler: YELİZ SUNA DAĞ, EMRİYE HİLAL YAYAN, AYBÜKE KÜBRA SÖNMEZ, KÜBRA

AKCAN

4 Ekim 2019 Cuma Sözel Bildiri Oturumu 1

14.00-15.00 Oturumları

PEMBE SALON

Oturum Başkanları: Dr. Fatma KARASU, Arş. Grv. Ebru GÜL

S21:Bildiri Başlığı: Yenidoğan Hakları Kapsamında Yenidoğanda Palyatif Bakım

İsimler : SEMİHA DERTLİ, EMİNE ERDEM

S22: Bildiri Başlığı: Yenidoğan Hemşirelerinin Aile Merkezli Bakım Verme Anlayışları İle Palyatif Bakım Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

İsimler: SEMİHA DERTLİ, EMİNE ERDEM, ULVİYE GÜNAY, MERVE EZEN

S23: Bildiri Başlığı: 2018 Yılında Beyin Metastazı Nedeniyle Palyatif Tüm Beyin İşinlaması Yapılmış Olguların Retrospektif Analizi

İsimler: ÖZTUN TEMELLİ, HÜLYA GÜLBAŞ, FATMA AYSUN ERASLAN

S24: Bildiri Başlığı: Yenidoğanda Bradial Pleksus Yaralanması: Olgu Sunumu

İsimler: SEDEF SEVAL MEMİŞ

S25: Bildiri Başlığı: Çocuklarda Ağrı Ve Stresi Azaltma Yöntemi; Atravmatik Bakım

İsimler: ENGİN TURAN, MENSURE TURAN, KADRİYE DEMİR

S26: Bildiri Başlığı: Palyatif Dönemdeki Bireye Bakım Verme Sürecinde Aktivite Performansı, Katılım ve İlişkili Faktörlerin İncelenmesi

İsimler: GÜLESER GÜNEY, GÖZDE ÖNAL

S27: Bildiri Başlığı: Pediatri Yoğun Bakım Servisinde Tedavi Gören Çocukların Ebeveynlerinin Memnuniyet Düzeyleri

İsimler: LEYLA ZENGİN AYDIN, ENGİN TURAN, MENSURE TURAN

S28: Bildiri Başlığı: Çocuklarda Palyatif Bakım Uygulamalarına Genel Bir Bakış

İsimler: MENSURE TURAN, ENGİN TURAN

S29: Bildiri Başlığı: Kanserin Ruh Sağlığına Etkisi İle İlgili 2010-2019 Yılları Arası Yapılan Bilimsel Yayınların Sistemik İncelenmesi

İSİMLER: AYŞEGÜL BİLGE, CENNET SEDA ÖZÇELİK ,

S30: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakım Alan Kanser Hastalarında Egzersiz Etkinliğinin Değerlendirilmesi: Literatür Değerlendirme Çalışması

İsimler: SEVİL OKAN, FATİH OKAN, MEDİNE KOÇ

4 Ekim 2019 Cuma Sözel Bildiri Oturumu 2

16.30-17.30 Oturumları

MAVİ SALON

Oturum Başkanları: Dr. Öğr.Üy. Ulviye GÜNAY, Arş. Grv.Seher ÇEVİK AKTURA

S31: Palyatif bakım ihtiyaç mı, üst düzey sağlık hizmeti mi?

NAGİHAN YILDIZ ÇELTEK, UFUK ÜNLÜ, ELİF ERDOĞDU CEYLAN

S32: Bildiri Başlığı: Psikiyatri Hastalarında Geleneksel ve Tamamlayıcı Tedaviler

İsimler: ABDURREZZAK GÜLTEKİN, AYSEL ÖZDEMİR

S33: Bildiri Başlığı: Multipl Travmalı Hastada Beslenme Durumunun Düzenlenmesi: Olgu Sunumu

isimler: ESRA FİDAN, BURCU ÇAVDAR, EMRE ADIGÜZEL

S34: Bildiri Başlığı: Antibacterial Effects Of Honey And Hypertonic Saline

İsimler: KESİCİ SEVGİ, DEMİRCİ MEHMET

S35: Bildiri Başlığı: İleri Sağlık Direktifleri

İsimler: HATİCE PEKİNCE

S36: Bildiri Başlığı: Çocukların Stresle Baş Etme ve Egzersizle İlgili Görüşleri

İsimler: Hilal YILDIRIM

S37: Bildiri Başlığı: Yaşlı Bireylerin Yaşlanma Sürecine Katkı Sağlayacak Bazı Faktörlerin İncelenmesi

İsimler: HİLAL YILDIRIM

S38: Bildiri Başlığı: Psikiyatri Hastalarının Manevi İyilik Düzeyleri İle Tedaviye Uyumluluğu Arasındaki İlişki

İsimler: ABDURREZZAK GÜLTEKİN, FUNDA KAVAK BUDAK

S39: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakım Hemşireliğinde Etik: Palyatif Bakımda Hasta Hakları

İsimler: ŞAHİZER ERAYDIN

S40: Bildiri Başlığı: İlerlemiş Demans Hastalarına Yönelik Gerçekleştirilen Palyatif Bakım Uygulamalarında Holistik Yaklaşımlar

İsimler: ADEVİYE AYDIN, MARAL KARGIN

4 Ekim 2019 Cuma Sözel Bildiri Oturumu 2

16.30-17.30 Oturumları

TURUNCU SALON

Oturum Başkanları: Dr.Öğr.Üy. Runida DOĞAN, Dr. Didem COŞKUN

S41:Bildiri Başlığı: Pediatrik Palyatif Bakımda Terapötik Oyun

İsimler: SEMİHA DERTLİ, ELİF GÜLER, EMİNE ERDEM

S42: Bildiri Başlığı: Pediatrik Palyatif Bakım Hemşiresinin Savunuculuk Rolü

İsimler: SEMİHA DERTLİ, ELİF GÜLER

S43: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakımda İletişim

İsimler: FATMA KARASU, FİLİZ POLAT

S44: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakımda Cinsel Sağlık

İsimler: FATMA KARASU, FİLİZ POLAT

S45: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakım Veren Hemşirelerin Manevi Destek Algısı

İsimler: ZELİHA CENGİZ, DİLEK OLMAZ, MENSURE TURAN

S46: Bildiri Başlığı: Türkiye'de Palyatif Bakım Hizmetleri

İsimler: ELİF ŞEYMA GÜNEŞ

S47: Bildiri Başlığı: Yaşam Sonu Dönemde Göz Ardı Edilen İki Kavram: Palyatif Bakım ve Palyatif Bakım Üniteleri

İsimler: AYSEL ÖZDEMİR, ABDURREZZAK GÜLTEKİN

S48: Bildiri Başlığı: Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi Palyatif Bakım Değerlendirilmesi

İsimler: ZELİHA KORKMAZ DİŞLİ, SİBEL DUMAN

S49: Bildiri Başlığı: Hemşirelerin palyatif bakım hastaları ile iletişime geçme durumları çalışma motivasyonlarını etkiler mi?

İsimler: SEHER ÇEVİK AKTURA, ÖZLEM SOYLU

4 Ekim 2019 Cuma Sözel Bildiri Oturumu 2

16.30-17.30 Oturumları

PEMBE SALON

Oturum Başkanları: Dr. Öğr. Üyesi Burcu KAYHAN TETİK, Dr. Erman YILDIZ

S50: Bildiri Başlığı: Allojenik Kök Hücre Nakli Sonrası Bk Virüse (Bkv) Bağlı Hemorajik Sistit: Pedyatrik Hasta Olgu Sunumu

İsimler: BÜŞRA SEMA SÖNMEZ, GÜNAY KORKMAZ, BURCU ERSOY, FURKAN GÜNEŞ

S51: Bildiri Başlığı: Hemşirelik ve Ebelik Adayı Öğrencileri Palyatif Bakım Hakkında Ne Biliyor?

İsimler: AHMET SEVEN, HAVVA SERT

S 52: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakım Hastalarının Aile Üyelerinin Bakım Yükünün Yaşam Kaliteleri İle İlişkisi

İsimler: ZELİHA CENGİZ, MENSURE TURAN, DİLEK OLMAZ, ÇİĞDEM ERCE

S53: Bildiri Başlığı: Kanser hastalarında kemoterapötik ilaçlar ve Deliryum arasındaki ilişki: Uluslararası Literatürün Gözden Geçirilmesi

İsimler: AYŞE BURÇİN UYUMLU

S 54: Bildiri Başlığı: Bir Üniversite Hastanesinde Çalışan Hemşirelerin Tükenmişlik Düzeyleri

İsimler: ERMAN YILDIZ, RUKUYE AYLAZ, ÖMÜR BERBER

S55: Bildiri Başlığı: Yoğun Bakım Ünitesinde Çalışan Hemşirelerin Anksiyete ve Depresyon Düzeyleri Arasındaki İlişki

İsimler: ERMAN YILDIZ, RUKUYE AYLAZ, ÖMÜR BERBER

S56: Bildiri Başlığı: Karaciğer Transplantasyonu Olan Bireylerin Belirsizliğe Tahammülsüzlük Düzeyleri

İsimler: ERMAN YILDIZ

S57: Bildiri Başlığı: Beyin ve Sinir Cerrahisi Yoğun Bakım Ünitesinde Takip Edilen Hastalarda Palyatif Yoğun Bakım Ünitesinde Takip Gerekliliği

İsimler: BORA TETİK

S58: Bildiri Başlığı: Türkiyede Palyatif Bakım İle İlgili Yapılan Tezlerin Niceliği

İsimler: AHMET SEVEN

4 Ekim 2019 Cuma Sözel Bildiri Oturumu 2

16.30-17.30 Oturumları

ANFİ-1

Oturum Başkanları: Dr. Hilal YILDIRIM, Arş. Grv. Maksude YILDIRIM

S59: Bildiri Başlığı: Hemşirelerde Palyatif Bakım Davranışları; Kendini Gerçekleştirme Yaşam Sonu Bakıma Yönelik Tutum Ve Davranışları Nasıl Etkiler?

İsimler: ZELİHA CENGİZ, HİLAL YILDIRIM, SEMA KÖMÜRKARA

S60: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakımda Aile Desteği

İsimler: DERYA BIÇAK AYIK, DERYA AKÇA, ZELİHA CENGİZ

S 61: Bildiri Başlığı: Acil Servislerde Palyatif Bakım Hizmetlerinin Önemi

İsimler: FATMA HAKYEMEZ, ZELİHA KOÇ

S 62: Bildiri Başlığı: Tuberoskerozlu Çocuk Hastaların Retrospektif Değerlendirilmesi

İsimler: MAHMUT ASLAN

S 63: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakım Hastaları, Yakınları Ve Hemşirelerinin İyi Ölümüne İlişkin Görüşleri

İsimler: TUĞBA MENEKLİ, SEVİM DOLU, ÖZLEM COŞKUN, MERVE TORUN

S 64: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakım Ünitesinde Yatan Hastalarda Beslenme Durum Değerlendirmesi

İsimler: FUNDA DATLI YAKARYILMAZ

S 65: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakım Merkezinde Yatan Hastaya Bütüncül Yaklaşımla Sunulan Hemşirelik Bakımı: Yaşam Aktivitelerine Dayalı Hemşirelik Modeli Örneği- Olgu Sunumu

İsimler: AYŞE SOYLU, SERAP GÜNGÖR, DİLEK SOYLU, MEDET KORKMAZ

S 66: Bildiri Başlığı: Yoğun Bakım Ünitelerinde Semptom Yönetiminin Önemi

İsimler: FATMA HAKYEMEZ, ZELİHA KOÇ

S 67: Bildiri Başlığı: Hemşirelik Öğrencileri Palyatif Bakımda Manevi Desteği Önemli Buluyor Mu?

İsimler: HAMDİYE ARDA SÜRÜCÜ¹, ALTUN BAKSI, İLKNUR ÇOBAN

S 68: Bildiri Başlığı: Hemşirelik Öğrencilerinde Yaşam Doyumu ve İyi Ölüm Algısı

İsimler: SEHER ÇEVİK AKTURA, ESİN IŞIK, ZEYNEP AYBÜKE BAŞARAN

4 Ekim 2019 Cuma Sözel Bildiri Oturumu 2

16.30-17.30 Oturumları

ANFİ-2

Oturum Başkanları:Dr. Öğr. Üyesi Hakime ASLAN, Arş. Grv. Fatma KESKİN

S 69:Bildiri Başlığı: Ortodontide Derin Kapanışın Etyolojisi ve Nöromuskuler Sistem İle İlişkisi

İsimler: SAMET ÖZDEN, FİLİZ USLU

S 70: Bildiri Başlığı: Ortodontide Gülümseme Estetiği

İsimler: MERVE BAYEL AKGÜL, FİLİZ USLU

S 71: Bildiri Başlığı: Hemşirelik Öğrencilerinin Palyatif Bakımda Tamamlayıcı Yöntemlere İlişkin Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesi

İsimler: SEHER ÇEVİK AKTURA, SEYHAN ÇITLIK SARITAŞ, İNANÇ ATEŞ, CANSU AVCI

S 72: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakımda Yatan Bireylerde Ergoterapi Tedavisinin Ağrı Kontrolüne Etkisi

İsimler: GÜLESER GÜNEY, GÖZDE ÖNAL

S 73: Bildiri Başlığı: Ergoterapi ve Hemşirelik Son Sınıf Öğrencilerinin Palyatif Bakım Farkındalıklarının Belirlenmesi

İsimler: GÖZDE ÖNAL, GÜLESER GÜNEY

S 74: Bildiri Başlığı: Terminal Dönemdeki Hastanın Cinselliği Konusundaki Engeller

İsimler: ESRA ENGİN, SERAP KARSLIOĞLU

S 75: Bildiri Başlığı: Sağlıklı Bireylerde Kansere Karşı Öncelikli Ruhsal Ve Bedensel Korunma Davranışlarının Belirlenmesi

İsimler: AYŞEGÜL BİLGE, SERAP KARSLIOĞLU

S 76: Bildiri Başlığı: Plasebo ve Palyatif Bakım

İsimler: SEHER ÇEVİK AKTURA, SEYHAN ÇITLIK SARITAŞ, CANSU AVCI

S 77: Bildiri Başlığı: Adıyaman Eğitim ve Araştırma Hastanesi Palyatif Bakım Ünitesinde Yatarak Tedavi Gören Hastalara İstenen Psikiyatri Konsültasyonlarının Değerlendirilmesi: 2018 Yılı Verileri

İsimler: OĞUZHAN BEKİR EĞİLMEZ, MEHMET HAMDİ ÖRÜM, MAHMUT ZABİT KARA, GAMZE ÖRÜM

4 Ekim 2019 Cuma Sözel Bildiri Oturumu 2

16.30-17.30 Oturumları

ANFİ-3

Oturum Başkanları: Dr. Öğr. Üy. Fatma ER, Dr. Nurdan ÇETİN

S 78: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakım Ünitesinde Yatan Hastalarda Basi Yarasi ve Mortalite İlişkisi

İsimler: FUNDA DATLI YAKARYILMAZ

S 79: Bildiri Başlığı: Kanser Hastalarında Evde Bakım

İsimler: BERNA BAYIR

S 80: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakımdaki Kanserli Bireylerin Yorgunluk Düzeyi İle Aktivite Performansı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

İsimler: GÖZDE ÖNAL, SEFA TURAN

S 81: Bildiri Başlığı: 55 Yaş ve Üzeri Evre III-IV Kronik Böbrek Hastalığı Olan Popülasyonda Abdominal Aort Anevrizması Sıklığı

İsimler: ÖZLEM KARAARSLAN CENGİZ, GÖKHAN NERGİZOĞLU

S 82: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakım Ortamlarında Deliryumlu Hastaya Yaklaşım

İsimler: ARZU YILDIRIM, RABİA HACIHASANOĞLU AŞILAR

S 83: Bildiri Başlığı: Madde Kullanım Bozukluğu Olan Bireylerde Tedaviye Uyum Ve Umutsuzluk

İsimler: MARAL KARGIN, FİLİZ ERSÖĞÜTÇÜ EREN ASLANOĞLU

S 84: Bildiri Başlığı: Hemşirelerin Palyatif Bakım Algılarının Belirlenmesi

İsimler: EMİNE AYDINALP, SEHER ÇEVİK AKTURA, GÜLSÜM YETİŞ, DÜRDANE PALABIYIK YILMAZ, GÖNÜL AKBULUT

S 85: Bildiri Başlığı: Ruhsal Bozukluklarda Palyatif Psikiyatri Ve Hemşirelik

İsimler: ARZU YILDIRIM, RABİA HACIHASANOĞLU AŞILAR

S 86: Bildiri Başlığı: Yoğun Bakım Ünitesinde Takip Edilen Kanser Tanılı Hastalarımızın Değerlendirilmesi: İki Yıllık Deneyimlerimiz

İsimler: EMİN TUNÇ DEMİR, İSMAİL ARSLAN, MEHMET TURAN İNAL, DİLEK MEMİŞ

S 87: Bildiri Başlığı: Üniversite Öğrencilerinde Dikkat Eksikliği Hiperaktivite ve Dürtüsellüğün Akıllı Telefon Bağımlılığı Üzerine Etkisi

İsimler: VUSLAT KARA ÖLMEZTOPRAK ERDOĞMUŞ, BİRGÜL CUMURCU

4 Ekim 2019 Cuma Sözel Bildiri Oturumu 2

16.30-17.30 Oturumları

ANFİ-4

Oturum Başkanları: Dr. Öğr. Üyesi Sinan ASLAN, Arş. Grv. Abdurrezzak GÜLTEKİN

S 88: Bildiri Başlığı: Yoğun Bakım Kimsesizlik Anlamına Mı Geliyor?

İsimler : AYSEL ÖZDEMİR, ABDURREZZAK GÜLTEKİN

S 89: Bildiri Başlığı: Doğum Sonu Dönemdeki Kadınlarda Eş Desteği İle Maternal Bağlanma Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

İsimler: FATMA KESKİN, YURDAGÜL YAĞMUR, BÜŞRA DEMİRKIRAN

S 90: Bildiri Başlığı: Yumuşak Doku Sarkomu Tanısı Alan Bireyin Watson İnsan Bakım Kuramı Doğrultusunda Hemşirelik Bakımının Planlanması: Bir Olgu Sunumu

İsimler: YASEMİN ÖZYER, ZELİHA KOÇ

S 91: Bildiri Başlığı: Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri Modeline Göre Multipl Skleroz Tanısıyla Palyatif Bakım Ünitesinde Tedavi Gören Bireyin Hemşirelik Bakımı: Bir Olgu Sunumu

İsimler: YASEMİN ÖZYER, ZELİHA KOÇ

S 92: Bildiri Başlığı: Malatya'da Evde Bakım Verenlerin Bakım Yükü İle Yaşam Kaliteleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

İsimler: NEŞE KARAKAŞ, ERKAN PEHLİVAN

S 93: Bildiri Başlığı: Ev Tipi Mekanik Ventilator İle Taburcu Edilecek Hastaların Taburculuk Süreçlerini Etkileyen Faktörler: Retrospektif Çalışma

İsimler: GAMZE KÜÇÜKOSMAN, BENGÜ GÜLHAN AYDIN, TUĞÇE ÖZTÜRK, HİLAL AYOĞLU

S 94: Bildiri Başlığı: Babalarda Postpartum Depresyon

İsimler: SAADET BOYBAY KOYUNCU

S 95: Bildiri Başlığı: Emzirme ve Maternal Bağlanma

İsimler: SAADET BOYBAY KOYUNCU

S 96: Bildiri Başlığı: Konversiyon Bozukluğunda Oksitosin ve Vazopressin Düzeyleri

İsimler: BİRGÜL ELBOZAN CUMURCU, BAHAR YEŞİL ÖRNEK, ESRA PORCALI

S 97: Bildiri Başlığı: Düşen Hipertansif Yaşlılarda Antihipertansif Tedaviye Yakından Bakış

İsimler HANDE SELVİ ÖZTORUN

5 Ekim 2019 Cumartesi Sözel Bildiri Oturumu 3

11.00-12.00 Oturumları

MAVİ SALON

Oturum Başkanları: Dr. Öğr. Üyesi Funda BUDAK, Öğr. Grv. Dr. Tuğba ÇINARLI

S98: Bildiri Başlığı: Yaşlı Hipertansif Hastalarda Sosyal Destek ve Öz-Bakım Gücü Arasındaki İlişki

İsimler: SERAP PARLAR KILIÇ, NERMIN KILIÇ, CIHAT DEMİREL

S99: Bildiri Başlığı: Üveit Hastalarında Psikiyatrik Değerlendirme

İsimler: ESRA PORGALI, BİRGÜL CUMURCU, TONGABAY CUMURCU

S100: Bildiri Başlığı: Henderson Hemşirelik Modeli'ne Göre Osteogenezis İmpperfekta Tanılı

Çocuğun Hemşirelik Bakımı: Bir Olgu Sunumu

İsimler: YEŞİM ERDEN KARABULUT, ELA DURDU TURAN

S101: Bildiri Başlığı: Sağlık Çalışanlarının "Palyatif Bakım" Hakkındaki Bilgi ve Tutumları

İsimler: FILİZ TAŞ, DİLEK SOYLU, AYŞE SOYLU

S102: Bildiri Başlığı: Dm ve Diyabetik Ayak Bakımına Şanlıurfa Yaklaşımı

İsimler: METİN YALÇIN

S103: Bildiri Başlığı: Yaşlı Bireylerin Günlük Yaşam Aktivitelerinin Evde Bakım Hizmetleri Tutumuna Etkisi

İsimler: EBRU GÜL, BEHİCE ERCİ, DİLAN TUNA

S104: Bildiri Başlığı: Hemşirelik Öğrencilerinin Palyatif Bakımda Maneviyat İle İlgili

Görüşlerinin Değerlendirilmesi

İsimler: ABDURREZZAK GÜLTEKİN, AYSEL ÖZDEMİR

S105: Bildiri Başlığı: Yoğun Bakım Hastalarında Spiritüel İyi Oluşun Hemşirelik Bakım

Algısına Etkisi

İsimler: DİLEK SOYLU, ÖZLEM CEYHAN, PINAR TEKİNSOY KARTIN, AYŞE SOYLU

S106: Bildiri Başlığı: Dünya ve Türkiye'de Spiritüel Bakıma Yaklaşımları

İsimler: FİLİZ POLAT, FATMA KARASU

S 107: Bildiri Başlığı: Deliryumlu Hastaya Yaklaşım

İsimler: FİLİZ POLAT, FATMA KARASU

5 Ekim 2019 Cumartesi Sözel Bildiri Oturumu 3

11.00-12.00 Oturumları

TURUNCU SALON

Oturum Başkanları: Öğr. Grv. Dr. Asuman ŞENER, Dr. Filiz POLAT

S108: Bildiri Başlığı: Yaşlı Opere Subdural Hematomlu Hastada Palyatif Bakım

İsimler: RAMAZAN PAŞAHAN

S109: Bildiri Başlığı: Yaşlı Bireylerin Spiritüel İyi Oluş Düzeylerinin Belirlenmesi

İsimler: SIDIKA ÖZLEM CENGİZHAN, KEVSER IŞIK

S110: Bildiri Başlığı: Palliative Care Problems And Needs for Care of Outpatient Cancer Patients Undergoing Chemotherapy

İsimler: Anthoula Kassianou, Stylianos Katsaragakis, Margarita Giannakopoulou, Elisabeth Patiraki

S111: Bildiri Başlığı: Aile Sağlığı Merkezine Başvuran Yaşlı Bireylerin Geriatrik Değerlendirilmesi

İsimler: MEHTAP SÖNMEZ, KEVSER IŞIK

S112: Bildiri Başlığı: Kronik Hastalığı Olan Yaşlı Bireylerin İlaç Uyumu İle Tamamlayıcı Ve Alternatif Tıbbı Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki

İsimler: BETÜL AKTAŞ, AYŞE BERİVAN BAKAN

S113: Bildiri Başlığı: Yoğun Bakım Hemşirelerinin Saygın Ölüm İlkelerine İlişkin Tutumları ve Etkileyen Faktörler

İsimler: HAKİME ASLAN, MEHMET DÜNDAR

S114: Bildiri Başlığı: Yoğun Bakımda Çalışan Hemşirelerinin Terminal Dönemdeki Hastaya Bakım Vermeye Yönelik Deneyim Ve Tutumları

İsimler: MEHMET DÜNDAR, HAKİME ASLAN

S115: Bildiri Başlığı: Yoğun Bakım Hemşirelerinin Ağrılı Hastada Ağrıyla Baş Etmede Kullandıkları Yöntemler ve Ağrıya Yönelik Bilgi ve Davranışları

İsimler: SİNEM AYTOP, İBRAHİM KURAN, ELİF ORAL, FATMA DOĞAN, MARAL KARGIN

S116: Bildiri Başlığı: Genital Tutulumu Olan ve Olmayan Vitiligo Tanılı Hastalarda Dermatolojik Yaşam Kalite İndeksi, Cinsel Disfonksiyon ve Diğer Psikiyatrik Hastalıkların Değerlendirilmesi

İSİMLER: DİDEM KISACIK, SERPİL ŞENER, BİRGÜL CUMURCU

5 Ekim 2019 Cumartesi Sözel Bildiri Oturumu 3

11.00-12.00 Oturumları

PEMBE SALON

Oturum Başkanları: Prof. Dr. Birgül CUMURCU, Öğr. Gör. Zeynep SAĞLAM

S117: Bildiri Başlığı: Hemşirelik Öğrencilerinin Akılcı İlaç Kullanımı İle İlgili Bilgi ve Tutumlarının Belirlenmesi

İsimler: TURGAY KOLAÇ, GÜLSÜM YETİŞ, PERİHAN GÜRBÜZ

S118: Bildiri Başlığı: Konjestif Kalp Yetersizliği Olan Hastaların Kısıtlılık Durumları

İsimler: İBRAHİM CANER DİKİCİ, MEDET KORKMAZ

S119: Bildiri Başlığı: İnmeli Hastalarda Palyatif Bakım Ve Hemşirenin Rolü

İsimler: TUĞBA MENEKLİ, ÖZLEM COŞKUN

S120: Bildiri Başlığı: Meme Kanseri Nedeni İle Kemoterapi Tedavisi Alan Hastalarda Tat Duyusu Değişikliğinin Yaşam Kalitesine Etkisinin İncelenmesi

İsimler: SEMİHA ERKOCA, MEDET KORKMAZ

S121: Bildiri Başlığı: Serebral Palsili Çocukların Annelerinin Bakım Yükü

İsimler: MAKSUDE YILDIRIM, YELİZ SUNA DAĞ, M.EMİN DÜKEN, EMRİYE HİLAL YAYAN

S122: Bildiri Başlığı: Kadın Palyatif Bakım Hastalarına Bakım Vericilerin Genital Hijyen

Farkındalığı ve Uygulamaları: Nitel Bir Araştırma

İsimler: HATİCE OLTULUOĞLU, YURDAGÜL YAĞMUR

S123: Bildiri Başlığı: Hemşirelik Öğrencilerinin Öz-Etkililik-Yeterlik Düzeylerine Göre Basınç Ülserlerini Önlemeye Yönelik Tutumları

İsimler: LEYLA ZENGİN AYDIN, HASAN GENÇ, ZEHRA BATMAZ

S124: Bildiri Başlığı: Hemşirelik Lisans Öğrencilerinde Ahlaki Duyarlılık İle Ölüm, Terminal Dönem Hasta Ve Ötenaziye İlişkin Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

İsimler: HASAN GENÇ, LEYLA ZENGİN AYDIN, ZEHRA BATMAZ

S125: Bildiri Başlığı: Canlı vericili karaciğer nakli sonrası alıcısı ölen vericilerin psikososyal sonuçları

İsimler: MUKADDER İSPİR, SEZAI YILMAZ, BİRGÜL CUMURCU

S126: Bildiri Başlığı: Pediatrik Bakım Yükünü Değerlendirmede Kullanılan Ölçekler

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

İsimler: AYŞE SÜLÜN, EMRİYE HİLAL YAYAN

5 Ekim 2019 Cumartesi Sözel Bildiri Oturumu 4

13.00-14.00 Oturumları

MAVİ SALON

Oturum Başkanları: Öğr. Gör. Yasin ÇETİN, Arş. Grv. Mehmet Emin DÜKEN

S127: Bildiri Başlığı: Hemşireler Arasında Palyatif Bakım Farkındalığının Değerlendirilmesi

İsimler: ÖMER KARTAL

S128: Bildiri Başlığı: Annelerin Ek Gıdaya Geçiş Sürecindeki Uygulamaları

İsimler: EMRİYE HİLAL YAYAN, MEHMET EMİN DÜKEN, MÜRŞİDE ZENGİN

S129: Bildiri Başlığı: Hemşirelik Mesleğinde Girişimcilik ve Girişimci Olabilmek

İsimler: MEHTAP ALAMAN, RUKUYE AYLAZ

S130: Bildiri Başlığı: Obezite ve Tarçının Etkileri: Sistemik Derleme

İsimler: PERİHAN GÜRBÜZ, TURGAY KOLAÇ, GÜLSÜM YETİŞ

S131: Bildiri Başlığı: Orem'in Öz Bakım Eksikliği Hemşirelik Kuramına Göre Tip 1 Diyabet Tanılı

Adölesanın Hemşirelik Bakımı: Bir Olgu Sunumu

İsimler: YEŞİM ERDEN KARABULUT, ELA DURDU TURAN

S132: Bildiri Başlığı: Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı Olan Bireylerde Dispnenin Anksiyete ve Depresyon Düzeylerine Etkisi

İsimler: RUKUYE AYLAZ, GÜLSÜM YETİŞ, NURDAN ÇETİN

S133: Bildiri Başlığı: Yoğun Bakım Hemşirelerinin Yaşam Sonu Bakıma Yönelik Tutum ve Davranışlarının Değerlendirilmesi

İsimler: ÜMMÜHAN AKTÜRK, GÜLÜSTAN ŞAHİN, VELAT AKCAN

S134: Bildiri Başlığı: Abdominopelvik Radyoterapi Uygulanan Rektum ve Mide Kanseri Hastalarında Grelin Düzeyinin Vücut Kompozisyonu ve Hayat Kalitesi Üzerine Etkisi

İsimler: HAZAN ÖZYURT, SEVGİ ÖZDEN

S135: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakımda Ağrı Yönetimi

İsimler: TUĞBA ÇINARLI, ESRA DANACI, ZELİHA KOÇ

5 Ekim 2019 Cumartesi Sözel Bildiri Oturumu 4

13.00-14.00 Sözel Oturumları

TURUNCU SALON

Oturum Başkanları: Dr. Öğr. Üyesi Kevser IŞIK, Arş. Grv. Gürkan ÖZDEN

S136: Bildiri Başlığı: Pediatri Yoğun Bakım Ünitesinde Palyatif Bakımda Semptom Yönetimi İçin Reiki Kullanımının Etkinliği

İsimler: ÇİĞDEM ERDOĞAN, TÜRKAN TURAN, BAKİYE PINAR

S137: Bildiri Başlığı: Relationship between malnutrition, disability and frailty in older adults

İsimler: GÜZİN ÇAKMAK, AHMET ÇİĞİLOĞLU

S138: Bildiri Başlığı: Gebelikte Epilepsi: Olgu Sunumu

İsimler: ÖZLEM SOYLU, GÜLÇİN NACAR

S139: Bildiri Başlığı: Effect Of Good Sleeping And Eating Habits On Quality Of Life

İsimler: GÜZİN ÇAKMAK

S140: Bildiri Başlığı: Ebe ve Hemşirelerin Doğurganlık Özellikleriyle Empatik Eğilim ve Maneviyat ve Manevi Bakım Algıları Arasındaki İlişki

İsimler: SEDA HAZAR, SİNEM AYTOP, SERMİN TİMUR TAŞHAN

S141: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakım Ve Semptom Yönetimi

İsimler: TUĞBA ÇINARLI, ESRA DANACI, ZELİHA KOÇ

S142: Bildiri Başlığı: Hemşirelik Fakültesi Öğrencilerinin Şiddet Eğilimi, Toplumsal Cinsiyet Algısı ve Bazı Demografik Değişkenler Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

İsimler: FATMA KESKİN, YURDAGÜL YAĞMUR, CANSU AĞRALI

S143: Bildiri Başlığı: Malatya İlinde Palyatif Bakım Ünitesinde Takip Edilen Hastalarda Bası Ülseri Görülme Sıklığı ve Klinik Özellikleri

İsimler: NİHAL ALTUNIŞIK, ZELİHA KORKMAZ DIŞLI

S144: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakımda Ölüm Kaygısı Ve Hemşirelik

İsimler: NURDAN ÇETİN

S145: Bildiri Başlığı: Topluma Dayalı Pediatrik Palyatif Bakım

İsimler: MUKADDES DEMİR ACAR, ULVİYE GÜNAY

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

5 Ekim 2019 Cumartesi Sözel Bildiri Oturumu 4

13.00-14.00 Sözel Oturumları

PEMBE SALON

Oturum Başkanları:Dr. Öğr. Üyesi Maral KARGIN, Öğr. Gör. Hatice OLTULUOĞLU

S146 Bildiri Başlığı: Palyatif Bakım Ekibi ve Palyatif Bakım Hizmeti Veren Hemşirenin Sorumlulukları

İsimler: ZELİHA CENGİZ

S147: Bildiri Başlığı: Hemşirelik Öğrencilerin Girişimcilik Düzeyleri Ve Etkileyen Faktörler

İsimler: RUKUYE AYLAZ, CANSU GÜNDÜZ, AYŞE BERKTAŞ

S148: Bildiri Başlığı: Hospis Hastalarında Spiritual Gereksinimler

İsimler: ESRA ÇAVUŞOĞLU, MERAL GÜN

S149: Bildiri Başlığı: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Huzurevlerinde Yaşayan Yaşlı Bireylerin Uyku Kalitesinin Değerlendirilmesi - Nitel Bir Çalışma

İsimler: ÜMRAN DAL YILMAZ, NURHAN BAYRAKTAR

S150: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakım Hastalarına Bakım Verenlerde Sağlık Okuryazarlığı

İsimler: ESRA ÇAVUŞOĞLU, BİRGÜL VURAL DOĞRU

S151: Bildiri Başlığı: Yaşlı Bireylerde Yaşamda Anlamanın Maneviyat ve Manevi Bakımı Algılama Düzeylerine Etkisi

İsimler: EBRU GÜL, FATMA KESKİN, ELANUR VİCNELİOĞLU

S152: Bildiri Başlığı: Yaşlılarda Düşme Riskinin Değerlendirilmesi

İsimler: GÜLSÜM YETİŞ, SEHER ÇEVİK AKTURA, EMİNE AYDINALP, GÖNÜL AKBULUT

S153: Bildiri Başlığı: Hemşirelerin Ölümüne karşı tutumları ve ilişkili faktörler: Farklı iki Hastane örneği

HALİT EMİN ALICILAR, RUKUYE AYLAZ, GÜLSEN GÜNEŞ, MELTEM ÇÖL

S154: Bildiri Başlığı: Yaşam Sonu Bakım Etiği

İsimler: ASUMAN ŞENER, ZELİHA KOÇ

S155: Bildiri Başlığı: Pediatrik Palyatif Bakım

İsimler: ASUMAN ŞENER, ESRA DANACI, ZELİHA KOÇ

5 Ekim 2019 Cumartesi Sözel Bildiri Oturumu 5

14.45-15.45 Oturumları

MAVİ SALON

Oturum Başkanları: Dr. Öğr. Üyesi Zeliha CENGİZ, Öğr. Gör. Gülsüm YETİŞ

S156: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakım Hastalarına Bakım Verenlerin Bakım Yükü ve Bakıma Hazır Oluşluklarının Değerlendirilmesi

İsimler: ELANUR YILMAZ KARABULUTLU, GÜLCAN BAHÇECİOĞLU TURAN, SAFİYE YANMIŞ

S157: Bildiri Başlığı: Karaciğer Nakli Alıcılarının Kaygı Düzeyleri

İsimler: ERMAN YILDIZ

S158: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakım Sağlayan Hemşirelerin İkincil Travma Düzeyleri

İsimler: ERMAN YILDIZ

S159: Bildiri Başlığı: Hemşirelere Verilen Palyatif Bakım Eğitiminin Palyatif Bakım Bilgi Düzeyine Etkisi

İsimler: TUĞBA MENEKLİ, RUNİDA DOĞAN, ÇİĞDEM ERCE

S160: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakım Hastalarına Bakım Verenlerin Algılanan Sosyal Destek Düzeylerinin Değerlendirilmesi

İsimler GÜL DURAL, ÜMMÜHAN AKTÜRK

S161: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakım Hemşiresinin En Sık Karşılaştığı Etik Sorunlar

İsimler: TUĞBA MENEKLİ, MERVE TORUN

S162: Bildiri Başlığı: Öğrencilerin İletişim Düzeyleri ve Etkileyen Faktörler

İsimler: RUKUYE AYLAZ, AYDIN AVCI

S163: Bildiri Başlığı: Pediatri Hemşirelerinin Palyatif Bakım Uygulamaları ve Karşılaştıkları Zorlukların İncelenmesi

İsimler: AYŞE SÜLÜN, EMRİYE HİLAL YAYAN

S 164: Bildiri Başlığı: Yoğun Bakımda Gerçekleştirilen Palyatif Bakım Uygulamalarında Ortaya Çıkan Etik Sorunlar

İsimler: SAFİYE YANMIŞ, GÜLCAN BAHÇECİOĞLU TURAN

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

S 165: Bildiri Başlığı: Psikiyatri Hemşireliği ve Palyatif Bakım

İsimler: FİLİZ ERSÖĞÜTÇÜ, MARAL KARGIN

5 Ekim 2019 Cumartesi Sözel Bildiri Oturumu 5

14.45-15.45 Oturumları

TURUNCU SALON

Oturum Başkanları: Prof. Dr. Yurdağül YAĞMUR, Dr. Öğr. Grv. Hatice PEKİNCE

S166:Bildiri Başlığı: Palyatif Bakımda Ölüm Kavramı

İsimler: GÜLCAN BAHÇECİOĞLU TURAN, FİLİZ ERSÖĞÜTÇÜ, DİDEM COŞKUN

S167: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakımda Hemşirenin Rolü

İsimler: DİDEM COŞKUN, GÜLCAN BAHÇECİOĞLU TURAN, FİLİZ ERSÖĞÜTÇÜ

S168: Bildiri Başlığı: Yeni All Tanısı Almış Çocuk Ve Ailesi: Roy Adaptasyon Modeli Vaka Sunumu

İsimler AYŞE SÜLÜN, EMRİYE HİLAL YAYAN

S169: Bildiri Başlığı: Akut Miyeloid Lösemi'li Çocuk ve Ailesi: Fitzpatrik'in Ritim Kuramı Vaka Sunumu

İsimler AYŞE SÜLÜN, EMRİYE HİLAL YAYAN

S170: Bildiri Başlığı: Evde Başarısız İlaç Yönetimine Yönelik Olgu Sunumu

İsimler: SEVGİ URUÇ, AYŞE SÜLÜN

S171: Bildiri Başlığı: Karaciğer Nakli Olan Çocukların Ebeveynlerinin Bakım Yükleri ve Yaşam Kaliteleri

İsimler: MAKSUDE YILDIRIM, YELİZ SUNA DAĞ, EMRİYE HİLAL YAYAN

S172: Bildiri Başlığı: Bir Üniversite Hastanesinde Çalışan Hemşirelerin Manevi Destek Algıları

İsimler: HAKİME ASLAN, CANSU GÜNDÜZ, AYDIN AVCI, AYŞE BERKTAŞ

S173: Bildiri Başlığı: Birinci Basmak Sağlık Hizmetlerinde Palyatif Bakımın Yeri

İsimler: EREN ASLANOĞLU, FİLİZ ERSÖĞÜTÇÜ

S174: Bildiri Başlığı: Aile Merkezli Bakım Uygulamalarında Türkiye'deki Durum

İsimler: ABDULLAH SARMAN, ULVİYE GÜNAY

Ekim 2019 Cumartesi Sözel Bildiri Oturumu 5

14.45-15.45 Oturumları

PEMBE SALON

Oturum Başkanları: Dr. Öğr. Üyesi Betül AKTAŞ, Dr. Öğr. Grv. Berna BAYIR

S175:Bildiri Başlığı: Kadınlarda Maneviyat İle Yaşam Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
İsimler: FATMA KESKİN, EBRU GÜL, HİLAL AKDAĞ

S176: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakım Hemşirelerinin Yasal Sorumluluğu
İsimler: YASİN ÇETİN

S177: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakım Hemşireliğinde Otantik Liderlik
İsimler: YASİN ÇETİN

S178: Bildiri Başlığı: Bakteriyel Vajinozis Tedavisinde Vajinal Probiyotiklerin Yeri
İsimler: GÜLÇİN NACAR, SERMİN TİMUR TAŞHAN

S179: Bildiri Başlığı: Bağırsak Mikrobiyotası Postpartum Depresyon İle İlişkili Midir?
İsimler: GÜLÇİN NACAR

S180: Bildiri Başlığı: Apekdektomi Yapılan Gebenin Olgu Sunumu
İsimler: GÜLÇİN NACAR, SEMİHA DERTLİ

S181: Bildiri Başlığı: Küresel Bir Sağlık Sorunu Olan Kronik Hastalıklarda Palyatif Bakım ve Hemşirenin Rolü
İsimler: SERHAT YILDIRIM, PAPTAYA KARAKURT

S182: Bildiri Başlığı: Alkol Kullanım Bozukluğu Olan Hastalarda Demodex spp Dağılımı
İsimler: SERPİL ŞENER, BİRGÜL CUMURCU, ÜLKÜ KARAMAN

S183: Şizofreni hastalarının içgörülerinin tedavi uyumlarına etkisi
İsimler: EDA KALKAN, FUNDA KAVAK BUDAK

5 Ekim 2019 Cumartesi Sözel Bildiri Oturumu 5

14.45-15.45 Oturumları

ANFİ-1

Oturum Başkanları: Dr. Leyla ZENGİN AYDIN, Öğr. Grv. Gönül AKBULUT

S184: Bildiri Başlığı: Annelerin Postpartum Uyku Kalitesinin Maternal Bağlanma Ve Emzirmeye Etkisi

İsimler: TEKCAN SEVGİ, EMRİYE HİLAL YAYAN

S185: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakımda Reiki Kullanımı

İsimler: ÇİĞDEM ERDOĞAN

S186: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakımda Çocukların Ağrısının Giderilmesinde Nonfarmakolojik Yöntemler

İsimler: DİDEM ÇOŞKUN, FİLİZ ERSÖĞÜTÇÜ, GÜLCAN BAHÇECİOĞLU TURAN

S187: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakım Ünitimizde Yatan Hastaların Retrospektif Analizi

İsimler: ÖKKEŞ HAKAN MİNİKSAR, AHMET AYDIN

S188: Bildiri Başlığı: Sürekli Oksijen Tedavisi İle Taburcu Edilen Bronkopulmoner Displazili Preterm Bebeklerin Uzun Dönem Sonuçları

İsimler: HÜSEYİN KAYA, İSMAİL KÜRŞAD GÖKÇE

S189: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakım ve Ölüm Kaygısı

İsimler: HALİT EMİN ALICILAR, GÜLSEN GÜNEŞ, RUKUYE AYLAZ

S190: Bildiri Başlığı: Kronik Alkolizme Bağlı Kardiyomiyopatinin Kardiyak Arreste Neden Olduğu Metil Alkol İntoksikasyonu: Olgu Sunumu

İsimler: MURAT BIÇAKCIOĞLU

S191: Bildiri Başlığı: Boncuktan takı yapma etkinliğinin kanserli çocukların kaygı düzeyine etkisi; Randomize kontrollü çalışma

İsimler: ULVIYE GÜNAY, AYŞE SÜLÜN, ABDULLAH SARMAN, UYGAR SALMAN

S192: Bildiri Başlığı: Şizofreni hastalarında içselleştirilmiş damgalanma ile yalnızlık arasındaki ilişki

İsimler: TÜLAY YILDIRIM, FUNDA KAVAK BUDAK

5 Ekim 2019 Cumartesi Sözel Bildiri Oturumu 6

15.45-16.45 Oturumları

MAVİ SALON

Oturum Başkanları: Arş. Grv. Gülçin NACAR, Arş. Grv. Seher ÇEVİK AKTURA

S193: Bildiri Başlığı: BARIATRİK CERRAHİ VE RUH SAĞLIĞI

İsimler: Elif ALTUN, Didar KARAKAŞ, Nermin GÜRHAN, Nurten Gülsüm BAYRAK

S194: Bildiri Başlığı: Ölüm Sürecinde Çocuk Olmak

İSİMLER: DİDEM COŞKUN, FİLİZ ERSÖĞÜTÇÜ, GÜLCAN BAHÇECİOĞLU TURAN

S195: Bildiri Başlığı: Kronik Hastalığı Olan Bireylerde Yaşamın Anlamlandırılması ve Ölüm Kaygısı

İsimler: ZELİHA CENGİZ, HİLAL YILDIRIM, ZÜLEYHA GÜRDAP

S196: Bildiri Başlığı: Hemşireler Ölümü Konuşabiliyor Mu?

İsimler: HİLAL SEKİ ÖZ, MARAL KARGIN

S197: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakımda Uyku Bozuklukları: Derleme Çalışması

İsimler: ERMAN YILDIZ

S198: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakım Hastalarının Ağrı İnançları İle Ağrıyla Başa Çıkma Durumları Arasındaki İlişki

İsimler: TUĞBA MENEKLİ, RUNİDA DOĞAN, ÇİĞDEM ERCE

S199: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakımda Dikkat Edilmesi Gereken Psikiyatrik Parametreler Nelerdir?

İsimler: ERMAN YILDIZ

S200: Bildiri Başlığı: Yenidoğan Yoğun Ünitesinde Çalışan Hemşirelerin Palyatif Bakım Tutumlarının İncelenmesi

İsimler: ÖZKAN KOÇ TUBA, ASLAN SİNAN

S201: Bildiri Başlığı: Üniversite Öğrencisinin Diyabete Bakışı

İsimler: RABİA SOHBET, MÜJDE KERKEZ, BÜŞRA SİMSAR, GÜLTEN ÖZDEMİR, HİLAL SABUNCU, CİHAN TAG

5 Ekim 2019 Cumartesi Sözel Bildiri Oturumu 6

15.45-16.45 Oturumları

TURUNCU SALON

Oturum Başkanları: Dr. Öğr. Üyesi Pınar SOYLAR, Arş. Grv. Ayşe SÜLÜN

S202: Bildiri Başlığı: Geriatrik Hastalarda Basınç Yaraları ve Bakımda Güncel Yaklaşımlar

İsimler: ÜLKÜ SAYGILI, BİLSEV DEMİR

S203 Bildiri Başlığı: Çocuğu Karaciğer Nakli Olan Ebeveynlerin Duygu Durumları ve

Yaşadıkları Güçlükler; Nitel Bir Çalışma

İsimler: HATİCE OLTULUOĞLU, MERAL ÖZKAN, ZUHAL MAHMURAT, EMİNE BAYRAKÇI

S204: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakım Merkezinde Çalışan Doktor ve Hemşirelerin Manevi

Destek Algısı

İsimler: GÜLSÜM AŞAN, UFUK DOĞAN, PINAR SOYLAR

S205: Bildiri Başlığı: Kanserli Birey ve Ailesine Hemşirelik Bakımı ve Palyatif Bakım

İsimler: EBRU GÜL, ÜMMÜHAN AKTÜRK

S206: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakımda Psikososyal Destek

İsimler: DERYA AKÇA, DERYA BIÇAK AYIK, ZELİHA CENGİZ

S207: Bildiri Başlığı: Hastanede Yatan Yaşlı Hastalarda Saygın Ölüm İlkeleri İle Bakım ve

Rehabilitasyonun Algısı Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi

İsimler: HİLAL YILDIRIM, ZELİHA CENGİZ, ELANUR VİCNELİOĞLU

S208: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakım Hastalarında Müzik Terapinin Uyku Kalitesine Olan

Etkilerinin Değerlendirilmesi

İsimler: S. UFUK YURDALAN, RAFET UMUT ERDOĞAN, EBRU SULU, BÜŞRA NUR ER,

RABİA KUM, HALİDE FULYA ULUDAĞ KIZILTEPE, ÖZLEM ORUÇ

S209: Bildiri Başlığı: Kadın Sağlığında Ayurvedanın Kullanımı

İsimler: ÇİĞDEM KARAKAYALI, SIDIKA ÖZLEM CENGİZHAN

S210: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakım Modelleri ve Organizasyonu

İsimler: ZELİHA CENGİZ

5 Ekim 2019 Cumartesi Sözel Bildiri Oturumu 6

15.45-16.45 Oturumları

PEMBE SALON

Oturum Başkanları: Dr. Vuslat Kara Ölmeztoprak Erdoğan, Arş. Grv. Mürşide ZENGİN

S211: Bildiri Başlığı: Hemodiyaliz Hastalarının Bakımında Hemşirelerin Etik Sorumlulukları

İsimler: FİLİZ TAŞ

S212: Bildiri Başlığı: Evde, Yoğun Bakımda ve Yataklı Hasta Servislerinde Takip Edilen Palyatif Bakım Hastalarında Dekübit Ülseri Görülme Sıklığının Karşılaştırılması

İsimler: EYYÜP TAŞDEMİR, ÖZGÜR DAĞLI

S213: Bildiri Başlığı: Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde Çalışan Hemşirelerinin Ölümüne Karşı Tutumlarının Palyatif Bakıma Etkisi

İsimler: MAKSUDE YILDIRIM, YELİZ SUNA DAĞ, M.EMİN DÜKEN, EMRİYE HİLAL YAYAN

S214: Bildiri Başlığı: Hemşirelerin Ötenazi, Ölüm Ve Ölümçül Hastaya İlişkin Tutumları

İsimler: HAKİME ASLAN, AYDIN AVCI, CANSU GÜNDÜZ

S215: S8: Bildiri Başlığı: Müzik Terapisinin Hemodiyaliz Hastalarının Sağlığına Etkisi

İsimler: RUKUYE AYLAZ, SERAP PARLAR KILIÇ

S216: Bildiri Başlığı: Meme Kanseri Endişe Düzeyi İyi Ölümüne İlişkin Düşünceleri Etkiler Mi?

İsimler: GÜLÇİN NACAR, ELİF ÖZFİDAN, SERMİN TİMUR TAŞHAN

S217: Bildiri Başlığı: Henderson Hemşirelik Modeli'ne Göre Osteogenezis İmperfekta Tanılı Çocuğun Hemşirelik Bakımı: Bir Olgu Sunumu

İsimler: YEŞİM ERDEN KARABULUT, ELA DURDU TURAN

S218: Bildiri Başlığı: Kolon Kanseri Tanısıyla Palyatif Bakım Ünitesinde Tedavi Gören Bireyin Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri Modeli Doğrultusunda Hemşirelik Bakımı: Olgu Sunumu

İsimler: ZEYNEP SAĞLAM, TUĞBA KAVALALI ERDOĞAN, ZELİHA KOÇ

S219: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakımda Tamamlayıcı Tıp Uygulamalarında Müzik Terapisinin Etkisi

İsimler: FUNDA ÖZDEN

S220: Bildiri Başlığı: Oral Kontraseptif Kullanımı Ve Serebral Venöz Sinüs Trombozu: Olgu Sunumu

İsimler: ÖZLEM SOYLU, GÜLÇİN NACAR

5 Ekim 2019 Cumartesi Sözel Bildiri Oturumu 6

15.45-16.45 Sözel Oturumları

ANFİ-1

Oturum Başkanları: Dr. Öğr. Üyesi Ümmahan AKTÜRK, Arş. Grv. Gül DURAL

S221: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakım Hastalarının Ağrı Yönetiminde Hemşirelik Bakımının Önemi

İsimler: Cafer ÖZDEMİR¹, Ebru KARAZEYBEK², Serap PARLAR KILIÇ³, Nermin KILIÇ⁴

S222: Bildiri Başlığı: İskemik kökenli kalp yetersizliğinin tıbbi tedavisinde anjiyotensin dönüştürücü enzim inhibitörü (ACEİ) ile ACEİ ve anjiyotensin reseptör blokeri (ARB) kombinasyon tedavisinin karşılaştırılması İsimler: EBRU İPEK TÜRKOĞLU, HÜSEYİN BOZDEMİR, SERDAR PAYZIN

S223: Bildiri Başlığı: Aile Merkezli Bakım Ve Hemşirelik

İsimler: SEDEF SEVAL MEMİŞ

S224: Bildiri Başlığı: Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı'nda (Koah) Palyatif Ve Yaşam Sonu Bakımı

İsimler: MEHMET UÇAR, RUKUYE AYLAZ

S225: Bildiri Başlığı: Hemşirelik Öğrencilerinin Duyarlılıkları İle İyi Ölüm Hakkındaki Düşünceleri

İsimler: HİLAL YILDIRIM, NESLİHAN SÖYLEMEZ, ELA KARACA, MERVE ACUN

S226: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakım ve Dahili Klinikte Yatmakta Olan Yaşlı Hasta Yakınlarının Bakım Sürecinde Dini Başa Çıkma Stratejileri İle Yaşam Kaliteleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

İsimler: MÜJDE KERKEZ, BEHİCE ERCİ

S227: Bildiri Başlığı: Kronik Kalp Yetersizliği Olan Hasta Grubunda İlaç Uyumu Yaşam Kalitesini

Etkiliyor Mu?

İsimler: FATMA BOĞAN, MEDET KORKMAZ

S228: Bildiri Başlığı: Palyatif Bakım Ünitesinde Tedavi Gören Demanslı Bir Bireyin Günlük Yaşam Aktiviteleri Modeli Doğrultusunda Hemşirelik Bakımı: Bir Olgu Sunumu

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

İsimler: SEVAL AĞAÇDİKEN ALKAN, CANSEV BAL, ZEYNEP SAĞLAM, TUĞBA KAVALALI
ERDOĞAN, ZELİHA KOÇ

SÖZEL BİLDİRİLER

S-1 ENGELLİ ÇOCUKLARDA GENİTAL HİJYEN DAVRANIŞLARI

Emriye Hilal YAYAN¹, Yeliz SUNA DAĞ², Elanur VİCNELİOĞLU³

¹Inönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi Malatya /Türkiye

²Inönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi Malatya /Türkiye

Özet

Amaç: Bu çalışma engelli çocukların genital hijyen davranışlarını belirlemek amacı ile yapılmıştır.

Materyal Metod: Bu araştırma 01.09.2018 -01.03.2019 tarihleri arasında basit rastgele yöntemle belirlenen Malatya il merkezine bağlı bir rehabilitasyon merkezine başvuran çocukların ebeveynleri ile anket formu kullanılarak yapılmıştır.

Bulgular: Çalışmamıza alınan çocukların %51.7'sinin erkek, %48.3'ünün down sendromlu, %51'sinin engel durumunun mental yetmezlik ve %62.1'inin engellilik nedenin kalıtsal olduğu belirlenmiştir. Çocukların %89.7'sinin banyo, %51.7'sinin giyinme, %62.1'inin beslenme, %93.1'inin tuvalete gitme aktivitelerini başkalarına bağımlı bir şekilde yerine getirdikleri ⁴⁰ saptanmıştır. Ebeveynlerin %65.5 'i çocukların genital bölge temizliğini önden arkaya- arkadan öne doğru yaptıklarını, % 41.4'ü genital bölge temizliğinden sonra kurutmadıklarını, %58.6'sı çocukların üreme organında kaşıntı olduğunu, %31'inin çocukların sürekli ped değiştirecek kadar idrar kaçırmalarının olduğunu ve %69'unun genital hijyen hakkında hiç bilgi almadığı belirlenmiştir.

Sonuç: Engelli çocukların genital hijyen alışkanlıkları ile ilgili sorunlar yaşadıkları belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: engelli, çocuk, ebeveyn, genital hijyen

S-2 PEDIATRİ HEMŞİRELERİNİN SPIRİTÜEL İYİ OLUŞLARININ MERHAMET YORGUNLUKLARINA ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Yeliz SUNA DAĞ¹, Emriye Hilal YAYAN², Maksude YILDIRIM³

¹Inönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi Malatya /Türkiye

²Inönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi Malatya /Türkiye

³Inönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi Malatya /Türkiye

ÖZET

Amaç: Araştırmamız pediatri hemşirelerinin spiritüel iyi oluşlarının merhamet yorgunluklarına etkisinin incelemek amacı ile yapılmıştır.

Materyal method: Bu çalışma 01.12.2018-01.05.2019 tarihleri arasında bir üniversite hastanesinin pediatri kliniklerinde çalışan hemşireler ile yapılmıştır. Verilerin toplanmasında ‘Hemşire Bilgi Formu’, ‘Merhamet Yorgunluğu Ölçeği’ ve Spiritüel İyi Oluş Ölçeği’ kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmamıza katılan hemşirelerin %93’ünün bayan, %70.2’sinin lisans mezunu, ⁴¹ %78.9’unun evli olduğu ve %15.8’inin ölümcül hastalıkla (palyatif bakım) ilgili eğitim aldıkları belirlenmiştir. Hemşirelerin yaş ortalamalarının 33.01±6.95, meslekte çalışma yılı ortalamalarının 9.82±6.65, pediatri kliniklerinde çalışma yılı ortalamalarının 7.54±5.84 olduğu saptanmıştır. Merhamet yorgunluğu toplam puanı ile spiritüel iyi oluş ölçeğinin toplam puanı ve spiritüel iyi oluş ölçeğinin alt boyutu olan doğayla uyum arasında pozitif yönde ilişki olduğu belirlenmiştir. Aynı zamanda hemşirelerin pediatri kliniklerinde ve meslekte çalışma yılları ile spiritüel iyi oluş ölçeğinin alt boyutu olan anomi arasında da pozitif ilişki olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Pediatri hemşirelerinin spiritüel iyi oluşlarının merhamet yorgunluklarını etkilediği belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: hemşire, merhamet, spiritüel iyi oluş

S-3 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ÖLMEKTE OLAN BİREYE BAKIM VERMEYE İLİŞKİN TUTUMU

Seher ÇEVİK AKTURA¹, Seyhan ÇITLIK SARITAŞ¹, Büşra BULUT¹, Elif ÖZFİDAN¹

¹İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Hemşirelik Bölümü

ÖZET

Amaç: Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin ölmek üzere olan bireye bakım vermeye ilişkin tutumlarının belirlenmesi amacıyla tanımlayıcı türde yapıldı.

Yöntem: Araştırmanın evrenini, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında, İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi'nde kayıtlı ve aktif öğrenim gören 1209 öğrenci oluşturdu. Araştırmanın örneklemini ise güç analizi ile 0.05 yanılğı, 0.95 güven aralığıyla, evreni 0.95 temsil gücüyle 275 öğrenci oluşturdu. Araştırmada araştırmacılar tarafından hazırlanan “Öğrenci Tanıtım Formu” ve “Frommelt Ölmekte Olan Bireye Bakım Vermeye İlişkin Tutum Ölçeği (FATCOD)” kullanıldı. Elde edilen verilerin istatistiksel analizlerinde tanımlayıcı istatistik (sayı, yüzde, ortalama, minimum, maksimum), ⁴² bağımsız gruplarda t testi ve Kruskal Wallis testi kullanıldı.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin; %55.3'ünün kız, %35.6'sının dördüncü sınıfta öğrenim gördüğü ve yaş ortalamalarının 21.61 ± 1.82 olduğu bulundu. Öğrencilerin %63.3'ü palyatif bakım ile ilgili bilgi sahibi olduklarını, %45.8'i bu bilgiyi okuldaki eğitim müfredatından edindiklerini, %74.2'si palyatif bakım deneyimlerinin olmadığını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin; yaklaşık yarısının (%51,6) palyatif bakım vermek istedikleri ve %71.6'sının palyatif bakımın gerekli olduğunu düşündüğü tespit edildi. Bu araştırmada, Frommelt Ölmekte Olan Bireye Bakım Vermeye İlişkin Tutum Ölçeği toplam puan ortalaması 82.50 ± 9.58 (min-maks: 50-123) olarak bulundu. Öğrencilerin ölçeğin alt boyutlarından aldıkları puan ortalamaları sırasıyla; kabul edici yaklaşım (24.01 ± 4.02), ölümden kaçınma (17.48 ± 2.83), ölümü kabullenememe (14.86 ± 2.48), tarafsız kabullenme (13.79 ± 2.67) ve ölüm korkusu (12.35 ± 3.32) şeklindedir.

Sonuç: Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin ölmekte olan bireye bakım vermeye ilişkin tutumlarının orta düzeyde olumlu olduğu görüldü. Palyatif bakımın gerekliliğini düşünmelerine rağmen, palyatif bakım vermeyi isteme konusunda kararsız olan yada bakım vermek istemeyen öğrenciler

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

azımsanmayacak orandadır. Palyatif bakımla ilgili ve ölüm kavramına yönelik olumlu tutumun artırılması adına eğitim programlarının düzenlenmesi önerilebilir.

Anahtar kelimeler: ölüme ilişkin tutum, ölmekte olan bireye bakım, palyatif bakım, hemşirelik öğrencileri

S-4 YANIĞI OLAN ÇOCUĞUN GORDON'UN FONKSİYONEL SAĞLIK ÖRÜNTÜLERİ MODELİ'NE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ: OLGU SUNUMU

Yeliz SUNA DAĞ¹

İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi Malatya /Türkiye

ÖZET

Hemşirelik modellerinden biri olan Gordon'un Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri modeli, bireylerin gereksinimlerini 11 fonksiyonel alanda ele alarak kapsamlı bakım verilmesini sağlamaktadır. Bu çalışma yanığı olan çocuk ve ailesine yönelik hemşirelik bakımında Gordon'un Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri Modeli'nin kullanımını ve NANDA Hemşirelik Tanıları Sınıflandırma Sistemi'ne göre model kullanımını örneklemek amacı ile yapılmıştır.

%50'lik 2. derece süt yanığı olan (eller, parmaklar, bacaklar, gluteus, uyluklar) 4 yaşında bayan hastanın vücut sıcaklığı: 36.7 °C, nabız: 136 atım/dk, solunum: 28 nefes/dk ve saturasyon %98 ve ⁴³ ağrı puanı 4-5 olarak belirlenmiş olarak belirlenmiştir. Ajite olan hasta monitörize edildi, sıvı resusitasyonu yapıldı, pansuman ve debrütmanı yapıldı, Foley sonda takıldı, aldığı – çıkardığı takibine ve tetkik sonuçlarına göre idame mayi takıldı. Hastaya ara öğünlerle birlikte bol karbonhidrat ve protein içeren yanık diyeti uygulandı.

Olgu bakım verilen süre boyunca Gordon'un Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri Kuramı'na göre değerlendirilmiş ve Ağrı, Doku Bütünlüğünde Bozulma, Anksiyete Riski, Enfeksiyon Riski, hemşirelik tanıları belirlenip bakımı yapılmıştır ve hasta taburcu olmadığından dolayı bakımına devam edilmektedir.

S-5 DİYABET VE KRONİK BÖBREK YETMEZLİĞİ HASTALARINDA YAŞAM KALİTESİ BELİRLEYİCİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Tansel Bekiroğlu Ergün¹, Mehtap Omaç Sönmez², Mine Akben³

¹Ebelik bölümü, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

² Halk Sağlığı Hemşireliği AB Dalı, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

³ Kadın Sağlığı ve Doğum Hemşireliği AB Dalı, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Özet: Kronik böbrek yetmezliği ve diyabet neden olduğu morbidite ve mortalitenin boyutları açısından tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de önemli bir halk sağlığı sorunlarından. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de kronik hastalıklarda tedavi ve bakım süreçlerinin iyileştirilmesi, hastaların yaşam kalitelerinin artırılması ve sağlık maliyetlerinin düşürülmesi hedeflenmiştir. Bu doğrultuda hastaların yaşam kalitesinin belirleyicileri önem kazanmaktadır. Bu çalışma arttığı diyabet ve kronik böbrek yetmezliği hastalarında yaşam kalitesi belirleyicilerini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Araştırma kesitsel tanımlayıcı özelliktedir. Araştırmaya örneklem seçilmeden Eylül-Aralık 2009 tarihleri arasında dahiliye servisine KBY ve diyabet tanısı ile yatan ve araştırmaya katılmayı kabul eden hastalar araştırmaya dahil edilmesi planlanmıştır. Araştırmaya 65 KBY ve 65 diyabet hastası dâhil edilmiştir. Hastaların %64.6' sı kadındır, 23.8' i 46-55 yaşları arasındadır. Hastaların %52.3' ü okuryazar değil, %82.3' ü vasıfsız işçi olarak çalıştığını bildirmiştir. Hastaların %78.5'i kuvvet gerektiren faaliyetlerde, %47.7'si orta zorlukta faaliyetlerde, %49.2' si çarşı Pazar torbalarını taşımada, %51.5' i merdiven çıkarken, %36.2' si eğilirken yere diz çökerken, %56.2' si bir kilometreden fazla yürüdüğünde, %36.2' si birkaç yüz metre yürüdüğünde oldukça kısıtlama yaşadığını bildirmiştir. Hastaların dörtte biri duygusal yaşadıkları problemlerin sosyal faaliyetlerini etkilediğini %32.3' ünün hafif düzeyde ağrı hissettiklerini ve ağrının işlerine engel olmadığını söyleyen hastalar %27.7' i oluşturmaktaydı. Hastaların emosyonel durumlarına bakınca epeyce hayat dolu hisseden hastalar %20.8, arada sırada sinirlilik durumu %33.1, hiçbir zaman sakin huzurlu hissetmedim diyenler %30 olarak belirlenmiştir. Araştırmada KBY

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

hastalarının çoğunluğu fiziksel yetersizlikleri nedeniyle yaşam kalitelerinin etkilendiğini belirtirken, Diyabet tanılı hastalarda emosyonel durum nedeniyle yaşam kalitelerinin etkilendiği belirlenmiştir. Hastaların bedensel ve emosyonel durumlarını iyileştirmeye yönelik bakım faaliyetlerinin artırılması, Hastaların emosyonel durumlarını arttıracak faaliyetlerle katılmalarını desteklemek, Motivasyonları yüksek hastalarla bir araya gelmelerini sağlamak yaşam kalitelerini yükselteceği gibi hastalıkla baş etme güçlerini de arttıracaktır.

Anahtar Kelimeler: *Diyabet, Kronik böbrek Yetmezliği, Yaşam Kalitesi*

Abstract:

Abstract: With regard to the extent of morbidity and mortality they cause, chronic kidney failure (CKF) and diabetes mellitus (DM) are one of the public health problems in our country as in the whole world. As well as in the entire world, it has been aimed to prove the treatment and care procedures in chronic diseases, to increase patients' quality of life, and to decrease the health costs in our country. In this respect, determinants of patients' quality of life gain importance. The present study was conducted so as to evaluate the determinants of quality of life in patients with CKF associated with increasing DM. The investigation is cross-sectional and definitive. As for sampling, patients diagnosed with CKF (n=65) and DM (n=65), hospitalized in internal diseases service and volunteered to participate in the study, were included in the study during September-December 2009. Of those patients, 64.6% were female and 23.8% of them were within the age range of 46-55. 52.3% and 82.3% of the patients declared that they are illiterate and unqualified workers, respectively. Patients reported that they experience considerable limitations regarding activities that necessitate power (78.5%), are moderately difficult (47.7%) and that relate to carrying bazaar bags (49.2%), ladder ascending (51.5%), bending and kneeling (36.2%) and walking more than a few hundred meters (36.2%) or 1 kilometer (56.2%). One fourth of the patients told that emotional problems they experience affect their social activities and 32.3% told that they feel mild pain. The ratio of the patients who indicated that pain does not frustrate their works, was 27.7%. In relation to emotional condition of patients, those who feel quite vivacious were 20.8%, occasional irritability occurred in 33.1% of them and 30% said that they never feel still and patient. In the study, most of the patients with CKF stated that their quality of life is influenced because of the physical insufficiency and it was determined that quality of life decreased due to emotional conditions in patients diagnosed with DM. Improving nursing activities regarding physical and emotional states of the patients, supporting the attendance to the activities that could ameliorate patients' emotional

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

condition and promoting the gathering with highly motivated patients, will not only increase quality of life but also help patients to cope with the disease.

Keywords: *Diabetes Mellitus, Chronic Kidney Failure, Quality of Life*

**S-6 HEMORAJİK İNME TANISIYLA PALYATİF BAKIM ÜNİTESİNDE TEDAVİ
GÖREN BİREYİN GÜNLÜK YAŞAM AKTİVİTELERİ MODELİ DOĞRULTUSUNDA
HEMŞİRELİK BAKIMI: OLGU SUNUMU**

Zeynep Sağlam¹, Cansev Bal¹, Zeliha Koç¹

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Samsun/ Türkiye

ÖZET

İnme, beyinde damarsal nedenler dışında bir neden olmaksızın ani gelişen bölgesel veya kısmi işlev bozukluğudur. Dünyada kanser ve kalp hastalıklarından sonra ölüm nedenleri arasında üçüncü sırada yer alan inme, sakatlığa yol açan hastalıklar arasında ilk sırada yer almaktadır. İnmeli bireylere verilen hemşirelik bakımı hem kalıcı hasarların önlenmesinde hem de birey ve ailesinin yaşam kalitesinin artırılmasında büyük önem taşımaktadır. Palyatif bakım, inme gibi kritik hastalığı olan birey ve ailesini fiziksel, psikososyal ve spiritüel yönden ele alan, yaşam kalitesini ve konforunu yükseltmeyi amaçlayan, hastalığın tanı aşamasından itibaren başlamak üzere yaşam sonu döneme kadar olan süreyi kapsayan multidisipliner bir yaklaşımdır. Roper, Logan, Tierney'in Günlük Yaşam Aktiviteleri Modeli, inmeli hasta birey/ailesine sistematik ve bütüncül bir yaklaşımla hemşirelik bakımı sunulmasını sağlar. Bu olgu sunumunda palyatif bakım ünitesinde hemorajik inme tanısı nedeniyle tedavi görmekte olan birey "Günlük Yaşam Aktiviteleri Modeli" doğrultusunda değerlendirilerek ve NANDA-I doğrultusunda hemşirelik tanılması yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İnme, Palyatif bakım, Hemşirelik Bakımı, NANDA-I, Günlük Yaşam Aktiviteleri Modeli

NURSING CARE OF INDIVIDUALS UNDER TREATMENT IN THE PALLIATIVE CARE UNIT WITH THE DIAGNOSIS OF HEMORRHAGIC STROKE IN LINE WITH THE ACTIVITIES OF DAILY LIVING MODEL: CASE REPORT

ABSTRACT

Stroke is a regional or partial dysfunction in the brain developing suddenly without a cause other than vascular causes. Stroke, which ranks third among the causes of death after cancer and heart diseases in the world, ranks first among the diseases that cause disability. Nursing care given to people with stroke is of great importance both in the prevention of permanent damages and in improving the quality of life of the individual and his/her family. Palliative care is a multidisciplinary approach that deals with the individual with a critical disease such as stroke and his/her family from physical, psycho-social and spiritual aspects, aims at enhancing the quality and comfort of his/her life and covers the period from the diagnosis of the disease till the end of life. The Activities of Daily Living Model of Roper, Logan and Tierney provides the individual with stroke/his or her family with a systematic and holistic approach. In this case report, the individual who was being treated for hemorrhagic stroke in the palliative care unit was evaluated according to the "Activities of Daily Living Model" and had nursing diagnosis in accordance with NANDA-I.

47

Keywords: Stroke, Palliative care, Nursing Care, NANDA-I, Activities of Daily Living Model

S-7 KRONİK BÖBREK YETMEZLİĞİNDE PALYATİF BAKIM

*Sümevra Mihrap İLTER **Özlem OVAYOLU

*Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Afşin Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü-

**Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

ÖZET

Kronik Böbrek Yetmezliği (KBY) dünyada ve ülkemizde artan sıklığı, yol açtığı yüksek morbidite ve mortalite oranları, yaşam kalitesini olumsuz etkilemesi, tedavi maliyetinin yüksek olması ve yoğun semptom yükü nedeniyle önemli bir sağlık sorunudur. Bu doğrultuda kronik böbrek yetmezliğinin tüm evrelerinin getirdiği farklı semptomlar ile bireyin ve bakım verenin yaşam kalitesini olumsuz etkilediği vurgulanmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü 1990 yılında palyatif bakımı “Hastalığı ortadan kaldıran tedavilere yanıt vermeyen hastaların aktif, total bakımı olarak tanımlamakta iken, 2002 yılında “yaşamı tehdit eden durumlarla birlikte görülen sorunlarla karşı karşıya olan hastaların ve ailelerin yaşam kalitesini, ağrıyı, fiziksel, psikososyal ve spiritüel boyuttaki diğer sorunları erken dönemde belirleyip, kusursuz bir biçimde değerlendirerek ve tedavi ederek geliştiren bir yaklaşım” olarak ele alınmıştır. Dünya Sağlık Örgütü’nün tanımında yapmış olduğu bu değişiklik KBY hastalarının kapsamlı değerlendirilmesi için palyatif bakımın önemini daha da arttırmıştır. KBY’de palyatif bakımın temel amacı; kronik ve yaşamı tehdit eden hastalığa sahip hasta ve aileye/bakım verenlere yardım ederek, etkin semptom yönetimi temelinde yaşam kalitesini en üst seviyeye çıkarmaktır. Bu hasta grubunda palyatif bakım fiziksel, duygusal, sosyal ve spiritüel yönleri içeren aktif, bütüncül bir bakım yaklaşımıdır. Hastada sıkıntıya neden olan ve yaşamdan zevk almasını önleyen; dispne, yorgunluk, bulantı-kusma, iştahsızlık anksiyete, depresyon, kas krampları, konstipasyon, deliryum gibi bulguların ve yalnızlık, izolasyon gibi durumların hafifletilmesine ve giderilmesine odaklanılır. Bireyin yaşadığı semptom yükünü en aza indirmek, acı çekmesini önlemek, kültürüne ve inancına saygı duyarak manevi iyi oluş hali sağlamak, etik ve yasal ilkeler doğrultusunda, ileriye yönelik bakım sağlamak temel hedefler arasındadır. Ayrıca kronik hastalıkların semptom yönetiminde benimsenen multidisipliner sağlık ekibi anlayışı, hasta ve aile işbirliği KBY’nin palyatif bakımında oldukça çok önemlidir. Bu

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

nedenle palyatif bakımda tedavi, bakım ve semptom yönetimi için nefroloji ekibi kanıt temelli rehberler eşliğinde hareket etmelidir. Ayrıca palyatif bakım uygulamaları için tüm yaş ve hasta grupları ile ilgili bakım modellerinden yararlanılmalı, alan ile ilgili eğitim-öğretim veren kurumlar palyatif bakıma ilişkin müfredat değişiklikleri doğrultusunda sağlık profesyonellerine katkı sunmalıdır.

Anahtar kelimeler: Palyatif bakım, kronik böbrek yetmezliği, hemşirelik

S-8 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN MANEVİ BAKIM YETERLİLİKLERİ VE EMPATİ DÜZEYLERİ

Emine Erdem*, Merve EZEN**, Semiha DERTLİ***

*Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Kayseri

**Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Eskişehir

***İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya

ÖZET

Giriş: Manevi bakım, hastanın gereksinimlerine göre hemşirenin vermesi gereken sezgisel, kişilerarası ve bütünleştirici uygulamaları içermektedir. Bunlar, hastaları manevi yönden değerlendirme, empati yapma ve terapötik iletişim tekniklerini kullanmayı gerektiren uygulamalardır. Bu nedenle, bütüncül bakımda önemli bir yere sahip olan empati ve manevi bakım yeterliliğinin birlikte değerlendirilmesi önemlidir.

Amaç: Bu tanımlayıcı çalışmanın amacı lisans son sınıf hemşirelik öğrencilerinin manevi bakım yeterlilikleri ve empati düzeylerinin belirlenmesidir.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma 2018-2019 eğitim öğretim yılında bir üniversitenin lisans son sınıf hemşirelik öğrencileri (n=160) ile yapılmıştır. Etik kurul, kurum ve gönüllü oluru alınan çalışmada, veriler araştırmacılar tarafından oluşturulan Tanıtıcı Özellikler Formu, Toronto Empati Ölçeği ve Manevi Bakım Yeterlilik Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, Mann Whitney U, Student t, Kruskal Wallis varyans analizi ANOVA ve korelasyon testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan öğrencilerin %61.9'unun kız, %80.6'sının çekirdek aileye sahip olduğu ve %48.1'inin iş bulma olanağı olduğu için hemşirelik mesleğini seçtiği belirlenmiştir. Kız öğrencilerin manevi bakım yeterlilik ve empati puan ortalamalarının yüksek olduğu saptanmıştır (p<0.05). Öğrencilerin manevi bakım yeterlilik ve empati puan ortalamaları 100.33±16.97 ve 50.31±8.39 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin manevi bakım yeterlilik ve empati toplam puan ortalamaları arasında pozitif bir ilişki olduğu belirlenmiştir (p<0.001).

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Sonuç: Çalışmada kız öğrencilerin manevi bakım yeterlilik ve empati puan ortalamalarının yüksek olduğu ve öğrencilerin manevi bakım yeterlilik ve empati puan ortalamaları arasında ilişki olduğu belirlenmiştir. Bütüncül bakımda önemli bir yere sahip olan empati ve manevi bakım yeterliliklerinin birlikte değerlendirilmesi ve hemşirelik eğitiminde bu kavramlara yer verilmesi önerilebilir.

Anahtar kelimeler: empati, hemşirelik, manevi bakım.

S-9 PSİKİYATRİK BOZUKLUĞU OLAN HASTALARIN GÖNÜLSÜZ/ZORLA YATIŞI VE YASALAR

Nermin GÜRHAN¹ Didar KARAKAŞ² Elif ALTUN³

Psikiyatrik hastaların zorunlu yatış ile tedavi ettirilmesine yönelik olan gerekçe, aydınlatılmış onam veremeyecek durumda olmaları ve hastalıkları/tedaviyi kabul etme ya da reddetme yeterliliğinde olmamalarına dayandırılmaktadır. Tedaviyi/yatışı reddetme hakkı olarak baktığımız ve önemli dediğimiz tedaviyi reddetme hakları bu nedenlerle dikkate alınmamakta ve vekil onamıyla gönülsüz olarak tedavi amaçlı psikiyatri kliniğine yatırılmaktadırlar. İstemsiz olarak hastaların tedavi amaçlıda olsa kliniğe yatırılması hakları ve dokunulmazlıklarına yönelik bir müdahaleyi içermektedir. Bu durum ise sağlık çalışanlarının etik ikilem ve hukuki sorunlar yaşamasına neden olabilmektedir. Ülkelerdeki sağlık politikaları, ruh sağlığı yasaları ve meslek etik kodları gibi düzenlemeler, psikiyatrik bozukluğu olan hastaların zorla hastaneye yatırılmaları ve tedavileri açısından sağlık çalışanlarının yaşadığı etik sorunların çözümünde yol gösterici olmaktadır. Gönülsüz zorla hastaneye yatırma ülkeden ülkeye farklılık gösterebilmektedir. Bu düzenlemeler temelde iki ana görüşe dayanmaktadır. Bu iki ana görüşte de hastada psikiyatrik bozukluk tanısı şart koşulmakta; ilk görüşte hastada tehlikeliliğin varlığına veya olasılığına, ikinci görüşte hastanın tedavi gereksinimine odaklanılmaktadır. Amerika, Avustralya, Almanya, Fransa, Belçika, İsrail ve Hollanda’ da ruh sağlığı yasasında psikiyatrik bozukluğu olan hastanın gönülsüz/zorla hastaneye yatırılmasında tehlikelilik kriterine bakılmaktadır. İsveç, Norveç, Japonya, İsviçre, İngiltere, Hindistan, İtalya ve İspanya’ da ise psikiyatrik bozukluğu olan hastanın gönülsüz tedavi edilmesi için diğer ülkelerde kriter olan tehlikeliliğin zorunlu olmadığı belirtilmektedir. Danimarka, Portekiz, İrlanda, Yunanistan, Finlandiya’ da tedavi gereksinimi ve tehlikelilik kriterinin her ikisi de hastanın hastaneye yatırılması ve tedavi edilmesinde kriter olarak kullanılmaktadır. Yunanistan, İspanya, İtalya gibi Türkiye’ nin de psikiyatrik bozukluğu olan hastaların zorla yatış ve tedavi edilmelerine yönelik yasal düzenlemelerin olmadığı az sayıdaki ülkelerdendir. Türkiye’ de yasal düzenlemeler

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

değerlendirildiğinde Türk Medeni Kanunu' nun bazı maddelerinin (Madde10,13,14,432) bu konuya ilişkin genel bilgiler sunduğu belirtilmektedir. Türkiye' de yasal düzenlemeler ve etik kodlarda psikiyatrik bozukluğu olan hastaların zorla hastaneye yatırılması ve tedavilerinde, tehlikelilik riskine bakıldığı bildirilmiştir. Tehlikelilik unsurunun esas alınarak zorla hastaneye yatırılan hastanın toplumdan uzaklaştırılması DSÖ' nün hastanın toplumla bütünleştirilmesi (uyumunun sağlanması) hedefiyle örtüşmemektedir. Ancak Türkiye'de Ulusal Ruh Sağlığı Eylem Planı (2011-2023) başlıklı çalışmada zorunlu hastaneye yatışın Türkiye'deki durum açısından toplum temelli sağlık sistemi oluşturmanın ve bunu sürekli kılmanın başlıca hedefleri arasında olduğu bildirilmiştir. Toplum temelli hizmet modeli olarak geliştirilen Toplum Ruh Sağlığı Merkezleri psikiyatrik bozukluğu olan hastanın toplum ile uyumunun sağlanması, yeti yitiminin asgari seviyeye çekilmesi, hastanın işlevselliğinin artırılması, hastaneye yatışın önlenmesi gibi amaç ve hedefler ile zorunlu yatışları önleyebileceği ya da azaltabileceği öngörülmektedir. Ayrıca bu eylem planında Türkiye' de mevcut yasaların yeterli olmadığını ve sorunların çözümü için Ruh Sağlığı Yasası' na duyulan ihtiyaç da belirtilmiştir. Türk psikiyatri derneği, Psikiyatri hemşireliği derneği, psikologlar ve diğer ruh sağlığı meslek gruplarının ortak oluşturduğu, TBMM' ye sunulmuş olan bir yasa taslağı bulunmaktadır. Bu yasa taslağında psikiyatrik bozukluğu olan hastanın kendine veya başkalarına zarar verme riski olduğunda, kişinin ve toplumun güvenliğini sağlamak amacıyla risk halinin ortadan kalkması ya da önemli ölçüde azalmasına dek kişinin kendisinin ya da yasal vasisinin rızasının olup olmamasına bakılmaksızın mahkeme kararı ile yatırılması ve tedavi edilmesi ibaresi yer almaktadır. Bu taslak DSÖ' nün toplum temelli ruh sağlığı politikası ile örtüşmektedir. Bu yasa ile ülkemizde zorunlu yatış uygulamasındaki belirsizliklerin giderileceği ve etik sorunları azaltacağı öngörülebilir.

INVOLUNTARY / COMPULSORY HOSPITALIZATION OF PATIENTS WITH PSYCHIATRIC DISORDERS AND LAWS

Nermin GÜRHAN¹ Didar KARAKAŞ² Elif ALTUN³

The rationale for treating psychiatric patients with compulsory hospitalization is based on their inability to give informed consent and their inability to accept or refuse illness / treatment. The right to refuse treatment, which we consider to be the right to refuse treatment / admission, is not taken into account for these reasons and they are reluctantly admitted to the psychiatric clinic for treatment with the consent of the attorney. Involuntary admission of patients to the clinic, albeit for therapeutic purposes, involves an interference with their rights and immunity. This situation may cause health professionals to have ethical dilemma and legal problems. Regulations in countries such as health policies, mental health laws and professional codes of ethics provide guidance in solving the ethical problems experienced by health workers in terms of compulsory hospitalization and treatment of patients with psychiatric disorders. Involuntary compulsory hospitalization may vary from country to country. These arrangements are mainly based on two main views. The diagnosis of psychiatric disorder is essential in these two main views; The first view focuses on the presence or likelihood of danger in the patient and the second view focuses on the patient's need for treatment. In the United States, Australia, Germany, France, Belgium, Israel and the Netherlands, the mental health law examines the criterion of danger in reluctant / compulsory hospitalization of patients with psychiatric disorders. In Sweden, Norway, Japan, Switzerland, the United Kingdom, India, Italy and Spain, it is stated that the danger which is the criterion in other countries is not mandatory for the involuntary treatment of patients with psychiatric disorders. In Denmark, Portugal, Ireland, Greece, Finland, both the need for treatment and the danger criteria are used as criteria for hospitalization and treatment of the patient. Turkey is one of the few countries such as Greece, Spain and Italy, where there are no regulations for the involuntary hospitalization and

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

treatment of patients with psychiatric disorders. Turkey's legislation when assessing the Turkish Civil Code's some substances (Substance 10,13,14,432) is stated to provide general information on this topic. The treatment and compulsory hospitalized patients with psychiatric disorders have been reported as looking at the risk of dangerousness in Turkey's legal regulations and ethical codes. The removal of the compulsory hospitalized patient from the community on the basis of the element of danger does not coincide with the WHO's objective of integrating the patient with the community. According to the study, entitled, the National Mental Health Action Plan in Turkey (2011-2023), due to the situations in Turkey, involuntary hospitalization has been reported to be among the main objectives of establishing and sustaining a community-based health system. Community Mental Health Centers, which are developed as a community-based service model, are expected to prevent or reduce compulsory hospitalization with goals and objectives such as ensuring patient compliance with society, minimizing disability, increasing functionality of the patient. In addition, in this action plan, it stated that the Mental Health Act is needed to solve the problems and inadequacies of existing laws in Turkey. There is a draft law submitted to the Turkish Grand National Assembly, which is formed by the Turkish Psychiatric Association, the Psychiatric Nursing Association, psychologists and other mental health professionals. In this draft law, it is stated that when a patient with a psychiatric disorder is at risk of harm to himself or to the society, will be admitted and treated by a court decision regardless of the person or his/her legal guardian's consent until the disappearance of the state of risk or significant reduction. This draft coincides with WHO's community-based mental health policy. With this law, it can be foreseen that the uncertainties in compulsory hospitalization in our country and problems will be reduced.

53

Key Words: Laws, compulsory hospitalization, psychiatric patient.

S-10 RUHSAL HASTALIĞI OLAN BİREYLERLE HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN İLETİŞİM DENEYİMLERİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA

Erman Yıldız

İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya, Türkiye

ÖZET

Bir psikiyatrik hastayla iletişim genellikle doğrusal olmayan, karmaşık ve değişken bir durum olabilir. Genel olarak, ruhsal bozukluğu olan bireylerle hemşirelerin ilk teması, bir psikiyatri kliniğinde eğitim rotasyonları sırasında ortaya çıkar. Psikiyatri hemşireliği öğrencilerinin psikiyatri hastalarıyla ilk iletişim deneyimleri, öğrencilerin psikiyatri hemşireliğini kariyer olarak düşünmeleri açısından kritik olabilir. Bu araştırmanın amacı, ruhsal hastalığı olan bireylerle psikiyatri hemşireliği öğrencilerinin iletişim deneyimlerini belirlemektir. Araştırma nitel desende gerçekleştirildi. Araştırma, İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesinde öğrenim gören ve klinik pratiğini tamamlayan psikiyatri hemşiresi öğrencileri tarafından gerçekleştirildi. Araştırmada, veri doygunluğu kriterleri için maksimum çaba gösterilmiş ve 14 öğrenci ile veri doygunluğu sağlandı. Yarı yapılandırılmış görüşmeler araştırmacı tarafından yapıldı. Veriler, indüktif bir yaklaşımla içerik analizi kullanılarak analiz edildi. Veri analizi sonucunda üç ana tema ve yedi kategori geliştirildi. Ana temalar şunlardı: (1) psikolojik engellerin neden olduğu kısıtlamalar; (2) kişisel engellerin neden olduğu kısıtlamalar; (3) etkili iletişim. Genel olarak, öğrenciler psikiyatrik klinik deneyimlerinin erken dönemlerinde psikolojik zorluklar yaşadılar ve otomatik düşünceler ve algılar nedeniyle deneyimli iletişim engelleri yaşadılar. Tüm öğrenciler, bireysel, sosyal ve kurumsal faktörler nedeniyle psikiyatri hastası ile iletişim kurmayı zor bulmuş, ancak bu engellerle etkin bir şekilde başa çıkmak için profesyonel rollerini uygulamaya çalışmışlardır. Bu çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin birçok iletişim engeli ile karşılaştıkları görülmekle birlikte, etkili bir terapötik iletişim sağlamak için yaklaşımları uyguladıkları önemli bir gelişmedir. Sonuçlar, psikiyatri

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

kloniklerinde hemşirelerin klinik uygulamalarının geliştirilmesinde ilk adım olarak etkili hemşire-hasta iletişim becerilerinin önemini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: İletişim, Hemşire, Psikiyatri.

S-11 RESMİ OLMAYAN BAKIM VERENLERİN YAŞADIĞI GÜÇLÜKLER

FİLİZ ERSÖĞÜTÇÜ¹, Maral KARGIN¹

¹Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Elazığ / Türkiye

ÖZET

Evde bakımın en basit bireylerin bakım gereksinimlerinin ev ortamında karşılanmasıdır. Evde bakım, gerek teşhis ve tedavi sonrası bakım sürecinde, gerek kronik bir hastalığın takibinde, gerekse herhangi bir sağlık problemi olmaksızın koruyucu sağlık ve tetkik hizmetlerinin verilmesi süreçlerinde, ihtiyaç sahiplerine kendi ortamlarında sağlık bakımı hizmetlerinin verilmesini kapsar. Evde bakımın; bakım alanın kendine değer verme duygusu çerçevesinde bir insan olarak ihtiyaçlarını en iyi şekilde karşılayarak bireye ya da ailesine destek vermek, işlevselliğini arttırmak, olabildiğince gücünü muhafaza etmesine, bağımsız yaşamasına yardımcı olmak, tam iyilik halini sağlamaya çalışmak gibi amaçları vardır. Resmi (formal care) evde bakım farklı meslek alanlarındaki uzman ya da yarı uzman kişilerin verdikleri bakım hizmetini, resmi olmayan (informal care) evde bakım ise aile bireylerinin evde verdikleri bakım hizmetini kapsar. Bu bakım kişisel yakınlığı olan birine, karşılığında ücret almadan sağlanan yardım davranışıdır. Resmi olmayan (informal care) evde bakım verme tek bir yardım çeşidi ile sınırlı olmayıp, fiziksel, maddi ve duygusal destek vermeyi kapsamaktadır. İnfomal bakım verenin yaptığı diğer yardım çeşitleri ise sağlık bakımını ve aldığı bazı sosyal hizmetleri koordine etme, rutin sağlık bakımı (ilaç alımını, tedavisini takip etme vb.), kişisel bakım (yıkama, beslenme, tuvalete gitme, giyinme vb.), ulaşım, alışveriş, küçük ev işlerini yapma, para yönetimi, maddi yardım ve aynı evi paylaşma olarak sayılabilir. Bakım verme gücüğü, yakınlarına bakım vermenin bir sonucu olarak, duygusal veya fiziksel sağlık, sosyal yaşam ve ekonomik durumlarında bakım verenin algıladığı sıkıntı olarak tanımlanır.. Bakım veren kişilerin haftada 20 saat ve üzerinde bakım verdikleri, bakım verirken

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

güçlük yaşadıkları, bakım verici rolünü üstlendikten sonra 1/3' ünün fiziksel sağlık sorunu yaşadıkları, bakım vericilerin bir bölümünü koruyucu sağlık davranışlarına daha az ağırlık verdikleri ve mortalite riskini arttırdıkları belirtilmektedir. Bakım veren kişinin karşılaştığı bu zorluklar sosyal, fiziksel, ruhsal ve ekonomik açıdan çeşitli sorunlar yaşamasına yol açmaktadır. Evde bakım verenlerin özgürlüklerinin kısıtlandığı, ruhsal durumlarının olumsuz yönde etkilendiği; stres yaşadıkları ve depresyona girdikleri belirtilmektedir. Ayrıca bakım verenin çok genç olması ya da kendisinin yaşlı olması, çalışıyor olması, ciddi bir hastalık ya da sakatlığının olması, birden fazla bağımlı aile üyesine bakıyor olması, bireyin bakım sorumluluğunu kabul etmekle toplumsal rollerinin kısıtlandığını düşünmesi, bakımını üstlendiği bireyin ciddi bellek ve davranışsal sorunlarının olması halinde, bakım veren kişi ve aile üyelerinde kurum bakımına yönelme eğilimi artmaktadır. Aile ortamında hasta bakımı genellikle bireyin eşi ve çocukları üzerinde odaklanmakta, bakımdan birincil olarak eşler, kız çocukları, gelinler olarak kadınlar sorumlu tutulmaktadır. Kadının üstlendiği sorumluluklara bir de bakımı yükü eklendiğinde, kadınlar fiziksel, psikolojik ve sosyal olarak olumsuz yönde etkilenebilmektedirler. Kadınların yaşadığı güçlükler; genel olarak yüksek düzeyde stres, bitkinlik, maddi sıkıntının eklendiği tükenmişlik, izolasyon ve yalnızlıktır. Kadınlar, aynı zamanda iş ve ev ortamında dengeleri sağlamak için fiziksel ve ruhsal yönden stres altındadırlar. Özellikle hem çocuk hem de bakım sorumluluğu alan kadınlar için ⁵⁶ durum oldukça zordur. Ülkemizde evde bakım ve palyatif hizmetler yeterince gelişmediğinden bu önemli görevler yerine getirilirken hem bakım veren hem de bakımı alan aile bireyleri pek çok sorunla karşı karşıya kalmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Evde bakım, bakım vericiler, bakım yükü

S-12 GORDON'UN FONKSİYONEL SAĞLIK ÖRÜNTÜLERİ MODELİNE GÖRE SPİNAL MÜSKÜLER ATROFİ VE EPİLEPSİ TANILI ÇOCUĞUN HEMŞİRELİK BAKIMI: BİR OLGU SUNUMU

Mürşide Zengin¹

¹ Adıyaman Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Adıyaman/ Türkiye

Özet

Spinal Müsküler Atrofi (SMA) otozomal resesif geçiş gösteren, çocukluk çağında nispeten sık görülen kalıtsal hastalıklardan biridir. Spinal kord ön boynuz hücrelerindeki dejenerasyondan kaynaklanan motor fonksiyon kaybı ve kas atrofisi ile karakterizedir. Bu hastalığın klinik seyri değişkendir. SMA'nın sınıflandırması başlangıç yaşı, ölüm yaşı, hastanın sahip olduğu motor fonksiyonlara göre yapılır. Uluslararası SMA birliği klinik olarak SMA hastalarını dört gruba ayırmıştır. Bu çalışmada SMA+Epilepsi tanılı hastanın gereksinimlerinin Gordon'un "Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri" modeline göre değerlendirilmesi ve bu kapsamda hemşirelik bakımının sunulması amaçlanmıştır. Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri Modeli, bireylerin gereksinimlerini 11 fonksiyonel alanda ele alarak bireylere kapsamlı bakım verilmesini ve bütüncül olarak değerlendirilmesini sağlamaktadır. Olgu 10 yaşında ve yatağa tamamen bağımlıdır. Hiçbir motor fonksiyonu yerine getiremeyen, sadece sulu gıdalarla beslenen olgunun üç yaşına kadar bilinen herhangi bir hastalığı bulunmamaktadır. Olgunun üç yaşında yürüme şikayeti başlamış, dört yaşından itibaren motor fonksiyonlardaki kayıplar ile tamamen bağımlı duruma gelmiştir. Hemşirelik tanısı olarak olguya; Hava Yolunu Temizlemede Etkisizlik, Yutmada Bozulma, Deri Bütünlüğünde Bozulma, Fiziksel Mobilitede Bozulma, Oral Müköz Membranlarda Bozulma, Sözel İletişimde Bozulma, Uyku Örüntüsünde Rahatsızlık, Beslenmede Dengesizlik: Gereksinimden

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Fazla, Konstipasyon, Aspirasyon Riski, Travma Riski ve anneye yönelik; Sosyal İzolasyon, Ümitsizlik, Bilgi Eksikliği tanıları koyulmuş ve standart hemşirelik girişimleri uygulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri, Hemşirelik Bakımı, Spinal Müsküler Atrofi, Epilepsi, Olgu Sunumu

S-13 TERMİNAL DÖNEMDEKİ KANSER HASTALARININ YAŞADIĞI SORUNLAR VE BAKIM GEREKSİNİMLERİ

Yasemin ADIGÜZEL¹, Nesrin İLHAN¹

¹Bezmialem Vakıf Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul/ Türkiye

Nüfusun yaşlanması, özürlülük ve kronik hastalıkların dünyada ve ülkemizde giderek artması bunun yanı sıra teknolojinin ve tedavi seçeneklerinin artmasıyla hastaların yaşam süreleri uzamıştır. Bu bağlamda ileri evre, prognozu belirli olmayan ve ağrı başta olmak üzere birçok semptomu yoğun bir şekilde deneyimleyen kanserli hasta popülasyonu oluşmuştur (1-2). Günümüzde kanser, önemli bir halk sağlığı sorunu olup, tüm dünyada en sık görülen ikinci ölüm nedenidir (3). GLOBOCAN verilerine göre dünyada 2018 yılında 18,1 milyon yeni kanser vakası ortaya çıkmıştır (4). 2040 yılında yeni vaka sayısının 29,5 milyon olacağı tahmin edilmektedir (5). American Kanser Birliğinin tahminlerine göre 2019 yılında Amerika Birleşik Devletlerinde 1,762,450 yeni kanser vakası olacak ve 606,880 kişi kanser sebebiyle hayatını kaybedecektir (6). Ülkemizde ise TÜİK(2018) verilerine göre iyi ve kötü huylu tümörler ölüm nedenleri arasında 2.sırada, %19,7 oranla bulunmaktadır (7).

Tedavi edici yaklaşımların mümkün olmadığı kanser vakalarında, hastanın sıkıntısını azaltıp, yaşam kalitesini artırmaya yönelik iyileştirici yaklaşımlar uygulanmaktadır. Terminal dönem kanser hastasında en sık karşılaşılan yaşam sonu semptomlar; ağrı, iştahsızlık, kaşeksi, halsizlik, dispne, asit, anksiyete, ajitasyon, deliryum ve konfüzyondur. Kanser hastalarının en sık bildirilen karşılanmayan ihtiyaçları; günlük yaşam aktiviteleri, psikolojik, bilgi, psikososyal ve fiziksel alanlardaki ihtiyaçlarıdır (8).

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

Kanser hastalık süreci, sadece hastanın kendisinde değil aynı zamanda ailede bakım verici olan kişilerin hayatlarında da değişiklikler meydana getirmektedir (9). Bakım, günlük temel ve enstrümental yaşam aktivitelerini (örneğin; duş alma, kıyafetlerini giyme, finans sağlama/yönetme, alışveriş yapma) ve medikal desteği (örneğin; ilaç yönetimi, hastane kontrollerini programlamak ve evde bakım-tedaviyi sağlamak/yönetmede karar verme) sağlamada yardım etmeyi içermektedir. Ayrıca bakım kadar önemli olan duygusal destek ve konforun sağlanması da bakım veren aile bireyleri tarafından sağlanmaktadır (10-11). Bu görevler, bakım verenlerin normal rutinlerini bozabilir ve bir bütün olarak aile bakım verenleri üzerinde yük duygusu yaratabilir. Hastanın semptom yükü arttıkça, bakım verenlerin fiziksel ve psikolojik yükünde bir artış yaşanmaktadır (12-13). Hem hasta bireyin hem bakım vericilerin yaşadıkları bu fiziksel semptomların ve psikososyal sorunların üstesinden gelmede evde sağlık ve bakım hizmetleri önemli bir yere sahiptir (14).

THE PROBLEMS OF CANCER PATIENTS IN TERMINAL PERIOD AND CARE REQUIREMENTS

Yasemin ADIGÜZEL¹, Nesrin İLHAN¹

¹Bezmialem Foundation University, Faculty of Health Sciences , Nursing Department, Istanbul/ Türkiye

59

The aging of the population, disability and chronic diseases are increasing in the world and in our country, as well as technology and treatment options increase the life expectancy of the patients. In this context, occur a population of cancer patients with advanced stage, this type of cancer prognosis is unclear and experiencing many intensive symptoms, especially pain (1-2). Today, cancer is an important public health problem and is the second most common cause of death worldwide (3). According to GLOBOCAN data, 18.1 million new cancer cases have emerged in the world in 2018 (4). In 2040, the number of new cases is estimated to be 29.5 million (5). The American Cancer Association estimates that in 2019 there will be 1.762.450 new cancer cases in the United States, and 606.880 people will die from cancer (6). According to TUIK (2018) data, in our country, benign and malignant tumors are the second most common cause of death with a rate of 19.7% (7).

In cancer cases where curative approaches are not possible, therapeutic approaches are applied to reduce patient distress and improve quality of life. The most common end-of-life symptoms in terminal cancer patients; pain, loss of appetite, cachexia, weakness, dyspnea, acid, anxiety, agitation, delirium and confusion. The most frequently reported unmet needs of cancer

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

patients are; daily life activities are psychological, information, psychosocial and physical needs (8).

The process of cancer disease causes changes not only in the patient herself/himself but also in the lives of the caregivers in the family (9). Providing care includes that daily basic and instrumental life activities (eg showering, wearing clothes, financing / managing, shopping) and medical support (eg drug management, scheduling hospital controls and decision-making / managing home care). Emotional support and comfort, which is as important as care, is also provided by family members who care (10-11). These tasks can disrupt the normal routines of caregivers and create a sense of burden on family caregivers as a whole. As the symptom burden of patient increases, the physical and psychological burden of caregivers increases (12-13). Home health and care services play an important role in overcoming these physical symptoms and psychosocial problems experienced by both patient and caregivers (14).

Key words: Cancer patient, terminal period, unmet needs, symptom burden, problems experienced by caregivers

S-14 YAŞLI BAKIMINDA ROBOT KULLANIMI

Duygu Çelik Seyitoğlu*, Gülsen Güneş*, Rukuye Aylaz**

*İnönü Üniversitesi, Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD

** İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi

60

ÖZET

Ortalama yaşam süresinin artmasıyla bakıma ihtiyacı olan kişi sayısı ve buna paralel olarak yaşlı bakımında işgücü talebi artmıştır ve artmaya devam edecektir. Bu talebi karşılamak için bilim dünyasının farklı arayışları vardır. Bakım ve sağlık hizmetleri ihtiyaçlarını karşılamada, robot kullanımı bir alternatif çözüm olabilir. Bilim dünyasında bu konuyla ilgili çalışmalar ve geliştirilen modeller vardır. Geliştirilen robotlar fiziksel destek sağlayabilir, sağlık hizmet robotları olabilir. Bu çalışma, “yaşlı bakımı, robot” kelimeleri Google scholar, pubmed gibi çeşitli bilimsel makale tarama programlarında tarama yapılarak, elde edilen çalışmaların gözden geçirilmesi niteliğindedir. Tansiyon ve kan şekerini ölçmeyi başaran ve sağlığı izleyebilen robotlar kullanılmıştır. Sağlık hizmet sunumu noktasında yardımcı olabilecek bu modellerin en önemli özelliklerinden biri hayati sağlık parametrelerini izleyip çıktılarını hastaların doktorlarına iletmesidir. Bakımevinin çalışanları en çok “düşmeleri tespit etmek, yardım çağırmak” konusunda bir robotun yararlı olacağını düşünürken, bakımevinde kalanlar ise ağır şeyleri kaldırma konusunda yardımcı olabileceğini belirtmiştir. Artan kronik hastalıklarda, koruyucu hekimliğin temellerinden biri olan erken tanı

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

konulması, toplum taramalarının daha hızla yanıt vermesi için robotların ve yapay zekanın sağlık alanında çok daha fazla yer bulacağına inanılmaktadır.

Anahtar kelimeler: yaşlı bakımı, robotlar

Abstract:

With the increase in the average life expectancy, the number of people in need of care and the demand for labor in elderly care have increased and will continue to increase. To meet this demand, the world of science has different quests. The use of robots can be an alternative solution to meet the needs of care and health care. There are studies and models developed in the world of science. Developed robots can provide physical support and health service robots. The aim of this study is to review the studies obtained by searching the words “elderly care, robot Google in various scientific article screening programs such as Google scholar and pubmed. Robots that monitor blood pressure and blood sugar and monitor health are used. One of the most important features of these models that can help in the provision of health services is monitoring vital health parameters and communicating their outputs to their doctors. The employees of the nursing home thought that a robot would be most useful in tespit detecting falls, calling for help,, while those in the nursing home could help in lifting heavy things. In increasing chronic diseases, it is believed that robots and artificial intelligence will find much more room in the health field for early diagnosis, which is one of the foundations of preventive medicine, and for community screenings to respond more rapidly.

Keywords: elderly care, robots

S-15 PALYATİF BAKIM ÜNİTESİNDEKİ YATAN HASTA PROFİLİ VE REHABİLİTASYON UYGULAMALARI

Büşra Candiri¹, Sibel Duman², Burcu Talu¹

62

¹Inönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Malatya, Türkiye

²Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Palyatif Bakım Servisi, Malatya, Türkiye

Giriş: Bu çalışmada, bir eğitim araştırma hastanesi palyatif bakım ünitesindeki hasta profilinin belirlenmesi ve rehabilitasyon uygulamaları ve rehabilitasyon alan hasta oranlarının tanımlanması amaçlandı.

Metod: Çalışmada, tek merkezli ve geriye dönük olarak Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi palyatif bakım kliniğinde, 1 Ocak 2019 ve 11 Temmuz 2019 tarihleri arasında yatarak tedavi gören hastaların elektronik dosya kayıtlarının incelenmesi ile veriler elde edildi. Hastalar; yaş, cinsiyet, yatış ve taburculuk tarihleri, asıl tanı ve yatışa neden olan tanılar, fizik tedavi ve rehabilitasyon uygulamalarının varlığı ve mortalite ile ilgili bilgileri alınarak değerlendirildi. Yatış süresi 1 gün ve daha az olan hastalar dahil edilmedi.

Bulgular: Çalışmada 45 erkek, 54 kadın olmak üzere toplam 99 hasta incelendi. 26-96 yaş aralığındaki hastaların ortalama yaşı 75 idi. Hastanede ortalama kalış süreleri 21.9 gündü. 9 hasta nakil ve 38 hasta exitus olmuştu. Hastaların primer hastalık tanıları arasında en çok malignite (%31.31, n=31) görülürken bunu serebrovasküler hastalıklar (%27.27, n=27), alzheimer (%10.10,

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

n=10), kalp rahatsızlıkları (% 5.05, n=5), parkinson (%4.04, n=4), kronik obstrüktif akciğer hastalıkları (%3.03, n=3), diyabet ve amputasyon vakaları (%3.03, n=3) ve diğer rahatsızlıklar (%16.16, n=16) izledi. Yakınma nedenleri arasında 60 hastada beslenme bozukluğu görülmesi itibariyle ilk sırada yer almakta 18 hastada ağrı, 16 hastada dekübit ülser, 14 hastada solunum problemleri, 12 hastada diğer problemler görülmekte olup bazı hastalarda bir kaçını birlikte görülebilmekteydi. 25 hastanın eklem hareket açıklığı ve güçlendirme egzersizleri, yatak içi ve dışı mobilizasyon, postural drenaj, solunum egzersizleri, yutma terapisi gibi rehabilitasyon uygulamaları aldığı belirlendi. Rehabilitasyon alan hastaların mortalite oranı %28 olarak belirlendi.

Sonuç: Palyatif bakım ünitesinde rehabilitasyon alan hasta oranının sadece %25.25 olduğu görülmektedir. Oysa genel olarak serebrovasküler hastalıklar, alzheimer ve parkinson gibi nörolojik problemlere ve motor kayıplara neden olabilecek tanılarının daha fazlalığıyla birlikte diğer hastalıklarda da terminal dönemde fiziksel bağımsızlık, ağrı yönetimi gibi konularda palyatif rehabilitasyon uygulamalarının daha aktif olması gerekmektedir. Fiziksel hareketsizliğin kanser, erken ölüm gibi durumları arttırdığı bilindiğinden; palyatif bakım ünitelerinde sadece ileri yaş ve son evre rahatsızlıkların değil; akut, immobil durumdaki hastaların da rehabilitasyon uygulamalarından faydalanmasının daha hızlı iyileşme süreçlerine katkıda bulunacağını düşünmekteyiz. Palyatif rehabilitasyonun farklı hastalık gruplarındaki etkileri ile ilgili daha kapsamlı çalışmaların yapılmasının, konuda ki farkındalığı arttıracığı görüşündeyiz.

63

PATIENT PROFILE AND REHABILITATION APPLICATIONS IN PALLIATIVE CARE UNIT

Büşra Candiri¹, Sibel Duman², Burcu Talu¹

¹Department University Faculty of Health Sciences Physical Therapy and Rehabilitation Department, Malatya, Turkey

²Malatya Training and Research Hospital, Palliative Care Service, Malatya, Turkey

Login: In this study, it was aimed to determine the patient profile in a palliative care unit of an educational research hospital and to define the rate of patients receiving rehabilitation and rehabilitation practices.

Method: In this study, data were obtained by examining the electronic file records of inpatients between January 1, 2019 and July 11, 2019 in a single center and retrospective palliative care clinic of Malatya Training and Research Hospital. Patients; age, sex, hospitalization and discharge dates, diagnosis and causes of hospitalization, presence of physical therapy and rehabilitation and mortality. Patients with a hospital stay of 1 day or less were excluded.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Results: A total of 99 patients (45 male, 54 female) were examined. The mean age of patients between the ages of 26-96 was 75 years. Mean hospital stay was 21.9 days. Nine patients had transplantation and 38 patients had exitus. Malignancy (31.31%, n = 31) was the most common diagnosis of the patients, whereas cerebrovascular diseases (27.27%, n = 27), Alzheimer's (10.10%, n = 10), heart diseases (5.05%, n = 5), Parkinson's disease (4.04%, n = 4), chronic obstructive pulmonary diseases (3.03%, n = 3), diabetes and amputation cases (3.03%, n = 3) and other disorders (16.16%, n = 16). The most common causes of complaints were malnutrition in 60 patients, pain in 18 patients, decubitus ulcer in 16 patients, respiratory problems in 14 patients, and other problems in 12 patients. It was determined that 25 patients received rehabilitation applications such as range of motion and strengthening exercises, mobilization in and out of bed, postural drainage, breathing exercises, swallowing therapy. The mortality rate of the patients receiving rehabilitation was 28%.

Conclusion: The rate of patients receiving rehabilitation in the palliative care unit is only 25.25%. However, in general, with more diagnoses that may cause neurological problems such as cerebrovascular diseases, Alzheimer's and parkinson's and motor losses, palliative rehabilitation practices should be more active in other diseases such as physical independence in terminal period and pain management. Because physical inactivity is known to increase conditions such as cancer, premature death; in palliative care units, not only of advanced age and end-stage disorders; We think that the benefit of rehabilitation applications in patients with acute, immobility will contribute to faster healing processes. We believe that more comprehensive studies on the effects of palliative rehabilitation on different disease groups will increase awareness.

S-16 PALYATİF BAKIM ÜNİTESİNDE ERKEN REHABİLİTASYON: İKİ OLGU SUNUMU

Büşra CANDİRİ¹, Furkan ARPACI², Burcu TALU¹

65

¹Inönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Malatya, Türkiye

²Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Ünitesi, Malatya, Türkiye

Amaç: Çalışmanın amacı, intraserebral hemoraji sonrası sağ hemipleji ve travmatik beyin hasarı sonrası yaygın serebral atrofili tetrapleji tanısı alan komplike iki olguda, palyatif bakım ünitesinde erken dönem fizyoterapi ve rehabilitasyon uygulamalarının etkisini değerlendirmektir.

Metod: Birinci olgumuz 15 yaşında erkekti. Geçirdiği ateşli silah yaralanması sonucu intraserebral hemoraji tablosuyla acil servise getirilen ve aynı gün cerrahiyle 4 hafta reanimasyon yatışından sonra palyatif bakım ünitesine yatışı yapılan hastanın ertesi gün rehabilitasyonuna başlandı. Hastanın genel profili değerlendirildikten sonra, motor değerlendirmesi rehabilitasyon öncesi ve sonrası Brunnstrom Motor Evreleme ile değerlendirildi. Ayrıca lokomotor seviye kaydedildi. Olguya 4 hafta boyunca günde 45 dk rehabilitasyon uygulandı.

İkinci olgumuz 54 yaşında kadındı. Travmatik beyin hasarı sonrası yoğun bakımdan palyatif bakım ünitesine alınan hastanın yaygın serebral atrofili tetrapleji tanısıyla yatışı yapıldı. Hastanın genel

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

profili kaydedildikten sonra; spastisitesi değerlendirildi. Olguya 8 hafta boyunca günde 45 dk rehabilitasyon uygulandı.

Her iki olgu içinde rehabilitasyon programı kendi motor seviyelerine uygun olarak eklem hareket açıklığı egzersizleri, denge ve koordinasyon eğitimi, güçlendirme egzersizleri, yutma terapisi gibi uygulamaları içeriyordu.

Ayrıca çalışmamızda, hastaların günlük yaşam aktivite düzeylerini belirlemek için Fonksiyonel Bağımsızlık İndeksi (FIM), mobilite düzeylerini belirlemek için Rivermead Mobilite İndeksi (RMI), mental düzeyin belirlenmesi için Standardize Mini Mental Test (MMSE) tedavi öncesi ve sonrası değerlendirildi ve depresyon düzeyini belirlemek için ise Beck Depresyon Skalası (BDS) kullanıldı.

Bulgular: Birinci olgumuzda primer olarak sağ hemipleji tablosu mevcuttu. Tamamen immobil olan hastada ayrıca yutma ve konuşma bozukluğu, dekübit ülserleri, solunum yetmezliği vardı. Hastanın sağ taraf motor değerlendirmesi; üst ekstremité brunstrom evre 2, el evre 2 ve alt ekstremité evre 1 iken rehabilitasyon sonrası sırasıyla evre 4a, 6, 4 olduğu belirlendi. Lokomotor değerlendirmesinde sağ dirsek ve diz pasif fleksiyon ağırlı ve fleksiyon kontraktürü mevcuttu.

İkinci olgumuzda ise tetrapleji tablosu mevcut olan hastanın, genel durumu orta, spontan solunum, kas gücü 1/5 düzeyinde, bilateral santral tip facial paralizi tutulumu ile sakral bölgede dekübit ülseri bulunmaktaydı ve gag refleksi alınamıyordu. Hastanın sağ dirsekte ve her iki ayak bileği ekleminde Modifiye Ashworth Skalasına göre 1 düzeyinde spastisitesi mevcutken tedavi sonrası spastisitenin 0 düzeyine gerilediği ölçüldü.

Ayrıca, birinci olgunun tedavi öncesi FIM, RMI ve MMSE puanları sırasıyla 18, 0, 6 iken; tedavi sonrası 76, 5, 25 bulundu. Hastanın tedavi sonrası BDS puanı 13 (hafif depresyon) idi. İkinci olgunun tedavi öncesi FIM, RMI ve MMSE puanları sırasıyla 18, 0, 1 iken; tedavi sonrası 70, 2, 22 bulundu. Hastanın tedavi sonrası BDS puanı 16 (hafif depresyon) idi.

Sonuç: Olguların tedavi öncesi ve sonrası değerlendirmeleri karşılaştırıldığında tedavi sonrasında hastaların fiziksel olarak mobilite ve günlük yaşam aktivitelerinde daha bağımsız, yaşam kaliteleri ve sağlık profilleri daha yüksek depresyon durumları daha düşük bulundu. Sonuç olarak palyatif rehabilitasyon servisinde hastaların aldığı kapsamlı rehabilitasyon uygulamalarının hastaların bağımsızlığını etkin bir şekilde arttırdığı ve spastisite, kontraktür, ağrı gibi durumlarında anlamlı iyileşmeler sağlayarak ayaktan fizyoterapi ve rehabilitasyon uygulamaları için istenilen düzeye getirilmesine katkıda bulunduğu gösterilmiştir. Genelde palyatif rehabilitasyon servisine yatan hastalar yoğun bakımdan gelen hastalar olmakta ve hastaların direk olarak fizik tedaviye başvurmaları hayati fonksiyonlarında hala ciddi problemler olduğundan zor olmaktadır. Palyatif

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

rehabilitasyon ekibinin etkin bir parçası olan fizyoterapist ile hastalara uygulanan erken rehabilitasyonun; yoğun bakım sonrasında eklem kontraktürünü önleyip spastisiteyi azaltmak ve kas gücünü yeterli seviyeye arttırmakta etkin olduğu görüşündeyiz.

EARLY REHABILITATION IN THE PALLIATIVE CARE UNIT: REPORT OF TWO CASES

Büşra CANDİRİ¹, Furkan ARPACI², Burcu TALU¹

67

¹Department University Faculty of Health Sciences Physical Therapy and Rehabilitation Department, Malatya, Turkey

²Malatya Training and Research Hospital, Department of Physical Therapy and Rehabilitation Unit, Malatya, Turkey

Purpose: The aim of this study was to evaluate the effect of early physiotherapy and rehabilitation in the palliative care unit in two complicated cases of right hemiplegia after intracerebral hemorrhage and tetraplegia with diffuse cerebral atrophy after traumatic brain injury.

Method: Our first case was a 15-year-old male. The patient who was brought to the emergency department with intracerebral hemorrhage after a gunshot injury and reanimation after 4 weeks of surgery on the same day was admitted to the palliative care unit and rehabilitation was started the next day. After evaluating the general profile of the patient, motor evaluation was evaluated by Brunnstrom Motor Staging before and after rehabilitation. Also locomotor level was recorded. The patient underwent 45 minutes of rehabilitation per day for 4 weeks. Our second case was a 54-year-old female. The patient was admitted to the palliative care unit after traumatic brain injury and was hospitalized with the diagnosis of diffuse cerebral atrophy tetraplegia. After recording the general

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

profile of the patient; spasticity was evaluated. 45 minutes of rehabilitation per day for 8 weeks. In both cases, the rehabilitation program included applications such as range of motion exercises, balance and coordination training, strengthening exercises, and swallowing therapy in accordance with their motor levels. In addition, Functional Independence Index (FIM), Rivermead Mobility Index (RMI) to determine mobility levels and Standardized Mini Mental Test (MMSE) to determine mental level were evaluated before and after treatment to determine the level of depression, and to determine the level of depression. Beck Depression Scale (BDS) was used.

Results: In the first case, right hemiplegia was present primarily. The patient was completely immobilized and had swallowing and speech disturbances, decubitus ulcers and respiratory failure. Right side motor evaluation of the patient; The upper extremity was brunstrom stage 2, hand stage 2 and lower limb stage 1, and after rehabilitation it was found to be stage 4a, 6, 4, respectively. Locomotor evaluation revealed passive flexion pain and flexion contracture of the right elbow and knee. In our second case, the patient had tetraplegia, and the general status was moderate, spontaneous respiration, muscle strength 1/5, bilateral central facial paralysis and sacral region decubitus ulcer was not detected and gag reflex could not be taken. The patient had spasticity at the level of 1 according to the Modified Ashworth Scale on the right elbow and both ankle joints. In addition, the FIM, RMI and MMSE scores of the first case were 18, 0, 6, respectively; 76, 5, 25 after treatment. The patient's BDS score after treatment was 13 (mild depression). In the second case, FIM, RMI and MMSE scores were 18, 0, 1, respectively; After treatment, 70, 2, 22 were found. The patient's BDS score after treatment was 16 (mild depression).

Conclusion: When the pre- and post-treatment evaluations of the patients were compared, the patients were found to be more independent in terms of physical mobility and activities of daily living, higher quality of life and health profiles, and lower depression status. As a result, it was shown that the comprehensive rehabilitation applications that the patients received in the palliative rehabilitation service effectively increased the independence of the patients and contributed to the desired level for outpatient physiotherapy and rehabilitation applications by providing significant improvements in spasticity, contracture and pain. In general, patients admitted to the palliative rehabilitation service are patients coming from the intensive care unit, and it is difficult for patients to apply directly to physical therapy because there are still serious problems in their vital functions. Early rehabilitation with physiotherapist, an effective part of the palliative rehabilitation team; We think that it is effective in preventing joint contracture after intensive care and reducing spasticity and increasing muscle strength to an adequate level.

S-17 HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN MANEVİYAT VE MANEVİ BAKIMI ALGILAMA DÜZEYLERİNİN VE ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ

69

Ebru GÜL¹, Behice ERCİ¹, Elif KARAKURT¹

¹Inönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya/Türkiye

ÖZET

Giriş ve Amaç: Hemşirelik eğitiminde öğrencilerin maneviyat ve manevi bakım bilgilerinin belirlenmesinin mesleki uygulamada bütüncül bakımın sağlanmasında önemli olacağı düşünülmektedir. Bu araştırma hemşirelik fakültesi öğrencilerinin maneviyat ve manevi bakımı algılama düzeylerinin ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma Türkiye'nin doğusunda bulunan bir üniversitenin Hemşirelik Fakültesi'nde yapılmıştır. Veriler Tanıtıcı Anket Formu, Maneviyat ve Manevi Bakım Dereceleme Ölçeği (MMBDÖ) ile toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistik, korelasyon, bağımsız gruplarda t testi, Mann Whitney-U ve Oneway ANOVA kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmada öğrencilerin %65'inin kadın, %57.1'inin hemşireliği istemeden seçtiği, %94.1'inin manevi bakımı gerekli gördüğü, %68.2'sinin eğitimlerinde manevi bakım verme konusunda desteklenmediğini düşündüğü saptanmıştır. Öğrencilerin MMBDÖ puan ortalamasının

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

cinsiyete, sınıfa, mesleği isteyerek seçme ve manevi bakımın gerekliliğine inanma durumlarına göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı saptanmıştır ($p < .05$).

Sonuç ve Öneriler: Sonuçta MMBDÖ değişkenini cinsiyetin, sınıfın, mesleği isteyerek seçme ve manevi bakımın gerekliliğine inanma durumlarının etkilediği bulunmuştur. Hemşirelik eğitiminde manevi bakıma kapsamlı yer verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik öğrencileri, Maneviyat, Manevi Bakım

S- 18 İLK PANKREAS NAKLİ DENEYİMİMİZ

Feyza Koca¹, Arife Simsek², Gülden Kömürkara¹, Turgut Pişkin²

Turgut Özal Tıp Merkezi, Karaciğer Nakil Enstitüsü, Malatya

Turgut Özal Tıp Merkezi, Genel Cerrahi AD, Karaciğer Nakil Enstitüsü, Malatya

Amaç: Pankreas nakli diyabet hastalarında, özellikle Tip I diyabette, normoglisemiyi sağlamak üzere yapılmaktadır. Cerrahi ve immünsupresif tedaviye ait komplikasyonlar göz önüne alındığında pankreas naklinin yarar oranının en yüksek olduğu grup diyabete bağlı kronik böbrek yetmezliği nedeniyle böbrek nakli gereken hastalardan oluşmaktadır. Pankreas naklinin kendine özel preop hazırlık, perop ve postop bakım, taburculuk sonrası takip aşamaları bulunmaktadır. Bu çalışmada Malatya da ilk kez gerçekleştirilen pankreas nakli deneyimimizi sunmayı amaçladık.

Olgu: 26 yaşında kadın hastanın 19 yıldır Tip I diyabet tanısı mevcut olup, diyabete bağlı retinopati, nöropati ve nefropati komplikasyonlarıyla takip edilmekte idi. Hastaya 13.12.2016 tarihinde canlı donörden (babasından) böbrek nakli uygulandı. Böbrek fonksiyonları sorunsuz izlenen hastanın hiperglisemi ve/veya derin hipoglisemi atakları olmakta idi. 26.04.2019 tarihinde pankreas nakli gerçekleştirildi. Hedeflenen normoglisemi düzeyine postop ulaşıldı. Postop ilk 24 saat ekstübe halde yoğun bakım ünitesinde monitorize edilen hastanın servis takiplerinde saatlik kan

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

şekeri takibi ve idrar takibi yapıldı. Nakil sonrası sistit ve cerrahi alan enfeksiyonu dışında herhangi bir sorun saptanmadı. Hasta postop 59. gün taburcu edildi.

Sonuç: Pankreas nakli kardiyorespiratuar sistem takibi, sıvı-elektrolit dengesinin sağlanması, laboratuvar değerlerinin yakın monitorizasyonu, immunsupresif tedavi protokolünün uygulanması ve psikolojik destek sağlanması açısından multidisipliner ekip çalışması gerektirmektedir.

S-19 ÖĞRETMENLERİN OKUL SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ HAKKINDA BİLGİ DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ ⁷¹

Emriye Hilal YAYAN¹, Yeliz SUNA DAĞ¹, Kübra AKCAN², Aybüke Kübra SÖNMEZ³

¹İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya /Türkiye

²Diyarbakır Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Diyarbakır/Türkiye

³İnönü Üniversitesi, Turgut Özal Tıp Merkezi, Malatya /Türkiye

Özet

Amaç; Araştırmamız öğretmenlerin okul sağlığı hemşireliği hakkında bilgi düzeylerini belirlemek amacı ile yapılmıştır.

Materyal method: Bu araştırma 01.08.2018-01.02.2019 tarihleri arasında basit rastgele yöntemle belirlenen Malatya il merkezine bağlı 10 tane okulda çalışan 200 öğretmenle yapılmıştır. Verilerin toplanmasında yüz yüze görüşme yöntemi ile anket formu kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmamıza katılan öğretmenlerin %53'ünün erkek, %90,5'nin lisans mezunu, %69,5'inin hizmet yılının 10 yıl ve üzeri olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin %81'nin okul sağlığı hemşireliği hakkında bilgiye sahip olmadıkları %92,5 'inin okullarda okul sağlığı hemşirelerine gereksinim duyulduğunu ifade etmiştir. Öğretmenlerin %76,5'inin okul sağlığı hemşirelerinin

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

sağlık takibi yapmaları gerektiğini ancak %63,5 'inin hemşirelerin aşı uygulamaları ve %73'ünün öğrencilerin ruh sağlığı takiplerinin yapmamaları gerektiğini belirtmiştir.

Sonuç: Araştırmamıza katılan öğretmenlerin okul sağlığı hemşireliği hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: öğretmen, hemşire, okul sağlığı

S-20 ÖĞRETMENLERİN ÇOCUK İSTİSMAR VE İHMALİ HAKKINDA BELİRTİ VE RİSK TANILAMA DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ 72

Yeliz SUNA DAĞ¹, Emriye Hilal YAYAN¹, Aybüke Kübra SÖNMEZ², Kübra AKCAN³

¹Inönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya /Türkiye

²Inönü Üniversitesi, Turgut Özal Tıp Merkezi, Malatya /Türkiye

³Diyarbakır Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Diyarbakır/Türkiye

Özet

Amaç: Bu çalışma öğretmenlerin çocuk istismar ve ihmali hakkında belirti ve risk tanılama düzeylerini belirlemek amacı ile yapılmıştır.

Materyal metod: Bu araştırma 01.10.2018-01.04.2019 tarihleri arasında basit rastgele yöntemle belirlenen Malatya il merkezine bağlı 10 tane okulda çalışan 200 öğretmenle yapılmıştır. Verilerin toplanmasında 'Öğretmen Bilgi Formu' ve 'Çocuk İstismarı ve İhmalinin Belirti ve Risklerinin Tanılanmasına Yönelik Ölçek' kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmamıza katılan öğretmenlerin %53'ünün erkek, %90,5'nin lisans mezunu, %69,5'inin hizmet yılının 10 yıl ve üzeri olduğu belirlenmiştir. Araştırmamıza katılan öğretmenlerin hizmet yılları ile ölçeğin alt boyutu olan ihmalin çocuk üzerindeki belirtileri, ihmal

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

ve istismara yatkın ebeveyn özellikleri ve ölçek toplam puanları arasında anlamlı fark olduğu ancak cinsiyet, eğitim düzeyi, çalıştıkları kurumun ve branşlarının ölçek puanlarını etkilemediği belirlenmiştir. Öğretmenlerin ölçekten aldıkları puanlar incelendiğinde; ölçek toplam puan ortalamasının $3.45 \pm .30$ olduğu, en yüksek puanın istismarın çocuk üzerindeki davranışsal özellikleri $3.76 \pm .55$ en düşük puanın ise ihmal ve istismara yatkın çocukların özellikleri $3.05 \pm .43$ alt boyutunda olduğu saptanmıştır.

Sonuç: Öğretmenlerin çocuk istismarı ve ihmalinin belirti ve risklerinin tanınmasında yeterli bilgiye sahip oldukları belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: öğretmen, çocuk, istismar, ihmal

S- 21 YENİDOĞAN HAKLARI KAPSAMINDA YENİDOĞANDA PALYATİF BAKIM

73

Semiha DERTLİ*, Emine ERDEM**

*İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, MALATYA

**Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, KAYSERİ

Yenidoğan dönemi bir çocuğun yaşamı boyunca en hassas ve savunmasız olduğu, en fazla risk altında bulunduğu dönemdir. Bilim ve teknoloji ile birlikte tıptaki son gelişmeler, çeşitli sağlık sorunları ile dünyaya gelen yenidoğanların hayatta kalma olasılığını artırmıştır. Ciddi sağlık sorunları ile doğan ve yaşamı sınırlayan kompleks sağlık sorunlarıyla mücadele etmek zorunda kalanyenidoğanlar, palyatif bakıma gereksinim duymaktadırlar.

Yenidoğanın palyatif bakımı, “kritik ve yaşamı tehdit edici duruma sahip bebek ve ailesinin fiziksel, psikolojik, sosyal ve spiritüel/manevi acısını önleme ve gidermeyi amaçlayan bir ekip yaklaşımı”dır. Yenidoğan yoğun bakım üniteleri (YYBÜ), yenidoğanın durumu, gereksinim duyduğu ekipmanlar, evde bakım desteği eksikliği ve palyatif bakım merkezlerinin sınırlı olması gibi nedenlerle palyatif bakım verilen kliniklerdir. YYBÜ’lerinde verilen palyatif bakım ile yenidoğanların konforunu sağlamak, yaşam kalitesini yükseltmek için, hemşireler yenidoğanın

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

ağrı/acısını dindirme, yaşamsal fonksiyonlarını koruma, stresini azaltma, saygıdeğer bir ölüm ortamı sağlama, aile üyelerine destek olma, kültürel ve etik standartlara uygun yaklaşımlarda bulunma gibi bir çok uygulamayı gerçekleştirmektedirler.

Palyatif bakım sürecinde olan bir yenidoğanın ailesinin de bakım ve desteğe gereksinimi vardır. Bu süreçte, aileler etkili iletişim, bilgi alma, empati, duyarlılık, hoşgörü, zaman, bebeğiyle anılar oluşturma fırsatı ve desteğe gereksinim duymaktadır. Bebeğe tanı konulması ile başlayan kayıp ve yas süreci, bebeğin ölümü ile artar. Ailelerin bu süreçteki gereksinimleri değerlendirilmeli, yas bakımı planlanmalı ve ailelere gerekli destek sağlanmalıdır.

Her yenidoğan yaşam hakkına sahiptir. Yenidoğan palyatif bakımı, yenidoğanın temel hakları kapsamında yenidoğanın rahat ve konforunu sağlama, ağrı/acıyı azaltma, yaşam ve ölüm kalitelerini iyileştirme, kısa yaşamında onurlu ve saygın bir yaşam ve ölüm deneyimi sağlamayı hedefleyen bir sağlık hizmetidir.

Anahtar Kelimeler: palyatif bakım, yenidoğan hakları, yenidoğan hemşireliği.

S-22 YENİDOĞAN HEMŞİRELERİNİN AİLE MERKEZLİ BAKIM VERME ANLAYIŞLARI İLE PALYATİF BAKIM TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ ⁷⁴

Semiha DERTLİ*, Emine ERDEM**, Ulviye GÜNAY*, Merve EZEN***

*İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, MALATYA

**Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, KAYSERİ

***Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, ESKİŞEHİR

ÖZET

Giriş ve Amaç: Yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde, aile merkezli bakım(AMB) kapsamında palyatif bakım verilerek yenidoğanın ağrı/acısını dindirme, ailenin yenidoğan ile vakit geçirerek ölüm ve yas sürecine hazırlanması sağlanabilir. Bu tanımlayıcı çalışmanın amacı, yenidoğan hemşirelerinin aile merkezli bakım(AMB) verme anlayışları ile palyatif bakım(PB) tutumları arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma, Nisan-Mayıs 2019 tarihleri arasında Doğu Anadolu Bölgesi'nde bir ilde yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde çalışan hemşireler (n=74) ile yapılmıştır. Etik kurul, kurum ve gönüllü oluru alınan çalışmada, veriler araştırmacılar tarafından oluşturulan Tanıtıcı

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Özellikler Formu, Aile Merkezli Bakım Anketi (AMBA) ve Yenidoğan Palyatif Bakım Tutum Ölçeği (YPBTÖ) kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, Mann Whitney U, Student t, Kruskal Wallis varyans analizi, ANOVA ve korelasyon testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan hemşirelerin yaş, meslekte ve yenidoğan kliniğinde çalışma yılı ortalamaları sırasıyla 32.59 ± 5.43 , 9.32 ± 6.29 ve 5.86 ± 4.36 olarak bulunmuştur. Hemşirelerin %89.2'i kadın, %79.7'si lisans mezunu, %54.1'inin AMB ve %74.3'ünün palyatif bakım ile ilgili eğitim almadığı belirlenmiştir. Hemşirelerin, AMBA ve YPBTÖ toplam puan ortalamaları sırasıyla 56.87 ± 6.67 ve 80.54 ± 10.54 olarak saptanmıştır. Hemşirelerin AMBA işbirliği-YPBTÖ kaynaklar alt boyutları, AMBA destek-YPBTÖ klinik arasındaki ilişki alt boyutları ve AMBA-YPBTÖ toplam puan ortalamaları arasında pozitif bir ilişki olduğu belirlenmiştir ($p < 0.05$).

Sonuç-Öneriler: Çalışmada, yenidoğan hemşirelerin AMBA-YPBTÖ puan ortalamaları arasında pozitif bir ilişki olduğu saptanmıştır. Hemşirelerin hem lisans eğitimi, hem de hizmet içi eğitimlerinde güncel ve etkin şekilde AMB ve PB konularına yer verilmesi önerilebilir.

Anahtar kelimeler: aile merkezli bakım, palyatif bakım, yenidoğan hemşireliği.

S-23 2018 YILINDA BEYİN METASTAZI NEDENİYLE PALYATİF TÜM BEYİN İŞİNLAMASI YAPILMIŞ OLGULARIN RETROSPEKTİF ANALİZİ 75

Öztun Temelli¹, Hülya Gülbaş¹, Fatma Aysun Eraslan¹

¹Inönü Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Radyasyon Onkolojisi Anabilim Dalı, Malatya, Türkiye

ÖZET

Giriş ve Amaç: Beyin metastazı en sık kranial kitlelerdir. Kanser hastalarının %20-40 arasında beyin metastazı gelişebilmektedir. Tedavisinde cerrahi, stereotaktik radyoterapi, tüm beyin radyoterapisi gibi seçenekler mevcuttur.

Yöntem: 2018 yılında kliniğimize beyin metastazı nedeniyle başvurmuş olan 73 hastanın retrospektif olarak verileri incelendi. İnceleme için hasta dosyaları ve hastane otomasyon sistemi kullanılmıştır.

Bulgular: Hastalarımızın ortanca yaşı 58 (31-79) idi. 38 erkek, 35 kadın hasta; 41 hasta akciğer kanseri, 17 hasta meme kanseri, 5 hasta kolorektal kanserler ve 11 hastada ise diğer (RCC, Malign melanom, Prostat, Mide, Jinekolojik tümörler) primer kanserler mevcuttur. Hastalarımızın 1 yıllık sağkalımı %23.5, ortalama sağkalım 7.7 ± 0.778 ay bulunmuştur. Akciğer kanserinde 1 yıllık

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

sağkalımı %26.7 ortalama sağkalım 8.4 ± 1.057 ay bulunmuştur. Meme kanserinde ise ortalama sağkalım 6.9 ± 1.3 ay bulunmuştur.

Sonuç ve Öneriler: Sonuçlarımız literatürle uyumlu olup Tüm beyin radyoterapisi toksisitesi oldukça az, güvenli bir yöntemdir. Gerek hastanın sağkalımına katkıda bulunmakta hem de semptomlarda palyasyon sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Beyin metastazı, radyoterapi, sağkalım

S-24 YENİDOĞANDA BRADİAL PLEKSUS YARALANMASI: OLGU SUNUMU

Sedef Seval MEMİŞ

Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi / Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi Uzm. Hem.

OLGU: 4günlük, kız

ŞİKAYET: Sağ kolu hareket ettirememe

ÖYKÜ: DAB ve LGA olan bebek, sağ kolda bradial pleksus(klumpke?) ve takipne ile yatışı yapılmıştır. Antibiyotik, IV mayi ve O2 tedavisi başlanmıştır. Hipoglisemi olunca UVK takılıp, %12.5 dextroz mayi başlanıp, KŞ takibi yapılmıştır. Çocuk nöroloji ve FTR' ye konsülte edilmiştir. EKO yapılmış, ASD, sol VH vardı. Tansiyon değerleri yüksek seyretmiştir. Üre, Kr ve Tit, renal USG ve doppler normaldir. İleri tetkik için TÖTM ye sevk edildi.

Perinatal brakial pleksus paralizisi (PBPP) doğumla birlikte kolda flask paralizisi ve pasif eklem hareket açıklığı (EHA)'nın aktiften daha geniş olduğu bir klinik tablodur. Genellikle doğum sırasında servikal ve birinci torasik sinir köklerinin hepsinde veya bir kısmında olan gerilme ya da kopma sonucu oluştuğu düşünülmektedir.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Özellikle iri doğan bebeklerde daha sık görülür. Zor ve uzamış doğum, doğumda yardımcı aletlerin(forceps, vakum gibi) kullanılması, 4000 gr üzerinde doğum ağırlığı, omuz gelişi, annede yapısal darlık, makat geliş, annenin 20 yaşından küçük ve 35 yaşından büyük olması, , Maternal diyabet varlığı, evde doğum yapılması gibi nedenler bu yaralanmalar için risk faktörleridir PBPP’de prognoz lezyonun ciddiyetine bağlıdır. Genellikle brakial pleksus zedelenmesi zamanla geriler fakat bir kısmında kalıcı sinir hasarı gelişebilir. Tam spontan iyileşme oranları literatürde oldukça değişken olup, %12 ile %80’lere varan oranlar bildirilmiştir

Tedavi: Doğumdan hemen sonra teşhis konulabilen vakalarda kolu, sinirde ve çevre dokularda oluşan ödem ve olası kanama nedeniyle 1-2 hafta dinlendirmek gerekir. Eğer klavikula kemiğinde bir kırık ve zedelenme söz konusu ise dikkat edilmelidir. İlk 2 hafta sinir üzerine gerilimi önlemek amacıyla kol sarkık vaziyette tutulmamalı, kol hafif yanda ve dirsek hafif bükük tutulmalıdır. Bu dönemde cihaz önerilmemektedir. Eski yıllarda bu dönemde kol 90 derece yanda ve dışa dönük tam tespit yapılırdı. Son literatür çalışmaları, sıkı ve katı bir tespitin omuz ve kol eklemlerinde sertlikler ve omuz çıkıklarına yol açabileceğini vurgulamaktadır. 2 haftadan sonra geniş bir fizyoterapi değerlendirmesinden sonra egzersiz uygulamalarına başlanmalıdır.

Egzersizlerin amacı,

Kasların zayıflaması ve uzun süreli hareketsizliğe bağlı kaslarda oluşacak bozuklukların önlenmesi, 77

Eklem açıklığının devamının sağlanması ve sertliklerin önlenmesi,

Bebeğin motor gelişim geriliklerinin önlenmesi,

Kol ve elin fonksiyonel kullanımının sağlanması,

Omuz çıkıkları ve kas yaralanmasını önleyecek pozisyonlarının sağlanmasıdır.

Hemşirelik bakımı: Hasta üniteye yattığı süre içinde sağ kolu sarkık vaziyette tutulmadı ve kol hafif yanda ve dirsek hafif bükük tutulup hafif gevşek bandaj yapıldı.

Pozisyonlamasına dikkat edilip, sırt üstü yatış bu devrede tercih edilmiştir. Yatış sırasında kol yukarda bahsettiğim şekilde hafif yanda, dirsek biraz bükük tutulmuştur.

Bebek kucağa alınırken, kıyafet değişimi yapılırken ve yıkanması sırasında kolun sarkması önlenmiştir. Bu pozisyon omuz ve kol altına konulacak ince ve küçük bir yastık ve bebeğin zıbınının kolunun göğüs üzerine tespiti ile sağlanabilir. Bebeğin kıyafetlerinin giyiminde etkilenen kolu önce giydirilir, buna karşın sonra çıkarılmıştır. Kol evi dar, sıkı, giyimi zor kıyafetlerden kaçınılmıştır.

S-25 ÇOCUKLARDA AĞRI VE STRESİ AZALTMA YÖNTEMİ; ATRAVMATİK BAKIM

Engin TURAN¹, Mensure TURAN¹, Kadriye DEMİR²,

¹ SBÜ Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Uzm. Hemşire

² Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Arş. Gör.

ÖZET

Sağlık alanındaki teknolojik ilerlemelere rağmen hastalıkları önlemek, teşhis ve tedavi etmek için yapılan girişimlerin çoğu travmatik ve acı vericidir. Bu travma ve acı verici girişimler özellikle çocuklarda korku, anksiyete ve stresi artırmaktadır. Çocuğa zarar vermeden, ailesiyle beraber en iyi bakımı almasını sağlamak için, atravmatik bakım gereklidir. Atravmatik bakım; sağlık bakım sistemlerinde, tedavi veya sağlığı geliştirme davranışları sırasında sağlık personeli tarafından uygulanan müdahaleler yoluyla çocukların ve ailelerinin yaşadığı fiziksel ve psikolojik stresi azaltan ya da yok eden geliştirilmiş bir terapötik bakım felsefesidir. Atravmatik bakımın temel amacı öncelikle zarar vermemedir. Bunun yanında çocukların ailelerinden ayrılmasını en aza

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

indirmek veya önlemek, duygusal yönden desteklemek, bedensel yaralanmayı ve ağrıyı en aza indirmek veya önlemek amaçlanır. Bu makalede hemşirelerin travmatik bakıma yönelik bilgi birikimlerini geliştirmeleri amaçlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: travmatik bakım, hemşire, çocuk

S- 26 PALYATİF DÖNEMDEKİ BİREYE BAKIM VERME SÜRECİNDE AKTİVİTE PERFORMANSI, KATILIM VE İLİŞKİLİ FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ

Güleser GÜNEY ¹, Gözde ÖNAL ²

¹ Düzce Atatürk Devlet Hastanesi, Ergoterapi Bölümü, Düzce/Türkiye

² Biruni Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, İstanbul/Türkiye

Giriş: Yaşamın son evresinde bulunan bireye bakım verme rolüne sahip olmak bireylerin yaşantılarını birçok yönden etkileyebilmektedir. Bakımveren bireyler tükenmişlik, çaresizlik gibi farklı emosyonel tehditlerle günlük yaşamlarında limitasyonlar yaşayabilmektedir.

Amaç: Çalışmamız bakımveren bireylerin bakım verme sürecinde günlük yaşam aktiviteleri(GYA) ve enstrumental günlük yaşam aktivitelerine (YGYA) katılımdaki etkilenimleri ve aktivite katılımlarını etkileyebilecek bireysel faktörleri incelemeyi amaçlamaktadır.

Yöntem: 40 bakımveren birey (48,20±10,61; 32 kadın,8 erkek) çalışmamıza katılmıştır. Bireylerin aktivite performansları, limitlendiğini düşündükleri ve önemli gördükleri aktiviteler yarı

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

yapılandırılmış görüşmeler ve Kanada Aktivite Performans Ölçümü (KAPÖ) testiyle detaylıca incelenmiştir. Bireylerin aktivite performanslarını etkileyebilecek ağrı, tükenmişlik, anksiyete, iyilik hali faktörleri görsel analog skala (VAS), bakım verme yükü ölçeği (BYÖ), Beck Anksiyete Anketi ve Bakımveren İyilik Hali Ölçeği ile değerlendirilmiştir. Aktivite katılımı ve diğer faktörler arasındaki ilişki SPSS 23.0 programında Pearson Korelasyon Analizi ile incelenmiştir.

Bulgular: Bireyler sırasıyla en fazla çocuklarıyla vakit geçirme, öz bakım aktiviteleri, rekreasyonel aktiviteler ev işleriyle ilgilenmekte zorlandıklarını belirtmişlerdir(KAPÖ performans:3.35±1.65). Ağrı yaygın görülmekte olup bel ve boyun ağrıları en sık karşılaşılanlardır. Bireylerin aktivite performansı ve iyilik hali($r=,878$), yaşam aktiviteleri($r=,708$), aktivite tatmini($r=,916$) arasında pozitif yönlü korelasyon saptanırken ağrı şiddeti ($r=,692$) ve anksiyete skoru arasında($r=-,480$) negatif yönlü kuvvetli korelasyon bulunmuştur($p<0,05$).

Sonuç ve Tartışma: Çalışmamızda bireylerin iyilik halleri ve aktivite katılımlarının etkilendiği görülmüştür. Bireylerin bakım verme sürecinde destek ihtiyaçlarının karşılanması, rol dengelerinin sağlanabilmesi için ergoterapi ve psikososyal rehabilitasyon desteği almalarının uygun olabileceğini düşünmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım, bakımveren, aktivite performansı

INVESTIGATION OF ACTIVITY PERFORMANCE, PARTICIPATION AND RELATED FACTORS IN THE PERIOD OF CARING FOR PERSON IN PALLIATIVE TERM

Introduction: Having role of caring for individual in last stage of life can affect lives of caregiver in many ways. Caregivers may experience limitations with different emotional threats such as exhaustion, desperation in daily lives.

Aim: The aim of study's to examine the individual factors may affect the effects of participation in daily living and instrumental activities in the caregiving process of caregivers.

Method: Forty caregivers(48,20±10,61;32 female, 8 male) participated in study. Activity performance of individuals, activities they thought to be limited and regarded as significant were examined with semistructured interviews and Canadian Occupational Performance Measurement(COPM).Pain, exhaustion, anxiety, wellbeing factors may affect activity performance of individuals're evaluated with Visual Analog Scale(VAS), Caregiver Burden Scale, Beck Anxiety

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Questionnaire and Caregiver Wellness Scale. The relationship between activity participation and others was analyzed by Pearson Correlation Analysis in SPSS 23.0.

Results: Individuals reported spending most of time with their children, selfcare activities, recreational activities, having difficulty in dealing with housework(COPM performance:3.35±1.65). Pain's common, backache-neck pain are the most common. Between individuals' activity performance and wellbeing($r=,878$), living activities($r=,708$), satisfaction($r=,916$) were found positive correlation, between pain intensity and anxiety score($r=-,480$) were found negative correlation($p<0,05$).

Conclusion and Discussion: In study, it's observed individuals' wellbeing and activity participation're affected.We think it may be appropriate for individuals to have occupational therapy and psychosocial rehabilitation support to meet their support needs in caregiving process and to ensure role balance.

Keywords: Palliative care, caregiver, activity performance

S- 27 PEDIATRİ YOĞUN BAKIM SERVİSİNDE TEDAVİ GÖREN ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİNİN MEMNUNİYET DÜZEYLERİ

Leyla ZENGİN AYDIN¹, Engin TURAN², Mensure TURAN²

¹Dicle Üniversitesi Atatürk Sağlık Yüksekokulu, Öğr. Gör. Dr.

²SBÜ Gazi Yaşargil Eğitim Araştırma Hastanesi Uzm. Hemşire

ÖZET

Amaç: Bu araştırma, pediatri yoğun bakım servisinde tedavi gören çocukların ebeveynlerinin memnuniyet düzeyleri belirlenmesi amacıyla yapıldı.

Yöntem: Çalışma, Diyarbakır Gazi Yaşargil Eğitim Araştırma Hastanesi Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Klinikleri pediatri yoğun bakım ünitesinde 10-28 Mayıs 2019 tarihleri arasında kesitsel, tanımlayıcı olarak yapıldı. Araştırmada örneklem seçimine gidilmeden araştırmaya katılmayı kabul

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

eden 47 ebeveyn ile tamamlandı. Veriler, kişisel bilgi formu, PedsQL Sağlık Bakımı Memnuniyet Ölçeği kullanılarak toplandı. Verilerin analizinde yüzdellik, minimum, maksimum, standart sapma, Mann-Whitney U, Kruskal-Wallis Testleri kullanıldı.

Bulgular: Araştırmaya katılan ebeveynlerin, %63,8'inin 25-34 yaş üstü olduğu, %93,6'sının kadın olduğu, %51,1'inin okuryazar olmadığı, %93,6'sının çalışmadığı, %63,8'inin gelirinin giderinden az olduğu, %74,5'inin şehir merkezinde oturduğu, %63,8'inin yeşil kartlı olduğu belirlendi. Çocukların, %40,4'ünün 0-12 ay arasında olduğu, %51,1'inin kız çocuğu olduğu, %76,6'sının 3-7 gün arasında hastanede kaldıkları, %72,5'inin solunum sistemi hastalıkları olduğu belirlendi. Araştırmaya katılan ebeveynlerin PedsQL Sağlık Bakımı Memnuniyet Ölçeği puan ortalamasının $83,03 \pm 12,91$ olduğu belirlendi. Araştırmaya katılan ebeveynlerin cinsiyet ve çalışma durumu ile memnuniyet puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p < 0.05$), yaş, eğitim durumu, gelir düzeyi, sosyal güvence, yerleşim yeri ile memnuniyet puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($p > 0.05$) saptandı. Çocukların hastalığı ile memnuniyet puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p < 0.05$), yaş, cinsiyet, yatış süresi ile memnuniyet puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($p > 0.05$) saptandı.

Sonuç ve Öneriler: Bu çalışmada, ebeveynlerin ve çocuklarının sosyo-demografik bazı özelliklerinin memnuniyet düzeyini etkilediği belirlendi. Sağlık bakımında kalitenin artırılması için hasta ve hasta yakınlarının memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi, değerlendirilmesi ve beklentilere yönelik planlamanın yapılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Ebeveyn, Bakım, Memnuniyet

S-28 ÇOCUKLARDA PALYATİF BAKIM UYGULAMALARINA GENEL BİR BAKIŞ

¹Mensure TURAN, ¹Engin TURAN

¹ SBÜ Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Uzm. Hemşire

Son yıllarda tıp ve teknolojiadaki gelişmeler doğumda beklenen yaşam süresini uzatırken beraberinde kronik ve yaşamı tehdit eden hastalıklardan muzdarip bebek ve çocukların hızla artmasına neden olmaktadır. Bu durum palyatif bakıma olan gereksinimi arttırmıştır. Palyatif bakım; fiziksel, psikososyal ya da manevi olarak yaşamı tehdit eden hastalıklarla ilgili problemlerle karşı karşıya kalan hastaların ve ailelerinin erken tanı ve tedavi süreci ile acılarını minimum düzeye indirgeyip, yaşam kalitelerini artırma çabasıdır. Palyatif bakım, hastaya tanı konulmasıyla başlar, yaşamı boyunca devam eder ve ölümünden sonra ailesinin yas sürecinin desteklenmesiyle sona erer. Palyatif bakım, ölümü normal bir süreç gibi kabul eder, yaşamı destekleyerek acıların

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

hafifletilmesini ve semptomların kontrolünü sağlar. Etkili palyatif bakım hasta ve aileye odaklı, toplumdaki kaynakların kullanımını sağlayan bir multi disiplinler yaklaşımı içerir. Çocuklarda palyatif bakım uygulamaları, ağrı yönetimi, gastrointestinal sisteme yönelik müdahaleler, solunum problemlerinin yönetimi, kanama kontrolü, cilt ve doku bütünlüğünün sağlanması, anksiyete ve depresyon yönetimi, çocuk ve ailesinin desteklenmesi ve spirütüel bakımı ve aile üyelerinin yas sürecinin yönetimini kapsar. Ülkemizdeki palyatif bakım uygulamaları 2010 yılından itibaren artarak, evde bakım hizmetleri, aile hekimliği, ikinci ve üçüncü basamak kamu hastanelerinde kurulan palyatif bakım birimlerinde verilmektedir. Bu makaledeki amaç çocuklarda semptomlara yönelik palyatif bakım uygulamalarını açıklamaktır.

Anahtar kelimeler: çocuk, palyatif bakım, hemşire

**S-29 KANSERİN RUH SAĞLIĞINA ETKİSİ İLE İLGİLİ 2010-2019 YILLARI ARASI
YAPILAN BİLİMSEL YAYIMLARIN SİSTEMATİK İNCELENMESİ**

Ayşegül Bilge¹, Cennet Seda Özçelik²,

¹ Prof. Dr., Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği
Anabilim Dalı, İzmir

² Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Toplum Ruh Sağlığı Hemşireliği Yüksek Lisans
Öğrencisi, İzmir

ÖZET

Kanser bireyde kronik bir hastalıktan çok korku, çaresizlik, umutsuzluk, dayanılmaz ağrılar, pişmanlıklar, terk edilme duygusu ve ölüm korkusunu çağırır.

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

Bu derleme bildiride; kanserin hastaya, hasta yakınlarına, sağlık çalışanlarına ve topluma olan ruhsal etkilerini, 2010-2019 yılları arasında yapılmış olan ulusal ve uluslararası bilimsel yayımlardan araştırmak, bunlara dikkat çekmek ve bu konudaki gereksinimleri sistematik olarak incelemek amaçlanmıştır. Google akademi arama motorundan “kanser, ruh sağlığı, ruhsal hastalık” anahtar kelimeleriyle araştırma yapılmıştır.

Araştırma bulgularına göre; 2010-2019 yılları arası literatür taraması yapıldığında; 118 yayıma ulaşılmıştır. Bulgular, hemşireler, doktorlar, psikologlar, sosyal hizmet uzmanları ve din adamları tarafından yapılan araştırmalara sahip olduğumuzu gösteriyor. Yapılan araştırmaların hasta yakınlarının bakım yüklerine ve yaşam kalitesine kanserin neden olduğu umutsuzluk, stres, anksiyete üzerine odaklandığı, yüklerin azaltılması ve yaşam kalitesinin iyileştirilmesi yönünde uygulama yapılmadığı görülmüştür.

Sonuç olarak yaşadıkları güçlüklerle baş etmeye çalışan bakım vericinin mevcut sağlık hizmetinde gereksinimlerinin karşılanmadığı ve literatürde yeterince araştırma konusu olmadığı görülmektedir. Araştırmaların bu yönde artırılması ve uygulamaya katkı sağlaması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: kanser, ruh sağlığı, ruhsal hastalık.

SYSTEMATIC REVIEW OF SCIENTIFIC PUBLICATIONS MADE BETWEEN 2010-2019 ABOUT THE EFFECT OF CANCER ON MENTAL HEALTH

Abstract

Cancer evokes fear, helplessness, hopelessness, unbearable pain, regret, abandonment and fear of death rather than a chronic illness.

In this review prepestation; the aim of the study is to investigate the psychological effects of cancer on patients, patient relatives, health care workers and society from national and international scientific publications made between 2010-2019, to draw attention to these and to systematically examine the requirements in this regard. Search made with "cancer, mental health, mental illness"

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

keywords. From google academy search engine were researched with “cancer, mental health, mental illness” keywords.

According to the research findings; when the literature review is made between 2010-2019; 118 publications have been reached. The findings show that we have researches which made by nurses, doctors, psychologists, social workers and clergy. It was seen that the researches focused on the care burdens and quality of life of the patients' relatives, on hopelessness, stress and anxiety caused by cancer, and no application was made to reduce burdens and improve the quality of life.

As a result, it is seen that the needs of the caregiver who are trying to cope with their difficulties are not met in the current health service and there is not enough research subject in the literature. It is recommended that researches should be increased in this direction and contribute to the implementation.

Keywords: cancer, mental health, mental illness.

S-30 PALYATİF BAKIM ALAN KANSER HASTALARINDA EGZERSİZ ETKİNLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: Literatür Değerlendirme Çalışması

Sevil OKAN*, Fatih OKAN**, Medine KOÇ***

*Uzm. Dr. Tokat Devlet Hastanesi Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Kliniği

**Öğr. Gör. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
Halk Sağlığı Hemşireliği AD

*** Dr. Öğr. Üyesi Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik
Bölümü Psikiyatri Hemşireliği AD

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

Fiziksel aktivite birçok akut ve kronik hastalığın önlenmesi ve tedavisinde başvurulan önemli bir sağlık davranışı olarak bilinmesine rağmen, kanser hastalarında fiziksel aktiviteye ilişkin araştırmalar major kronik hastalıkların gerisinde kalmıştır. Günümüzde multimodal tedavilerin geliştirilmesi ile birlikte hastaların hayatta kalma sürelerindeki artış, dikkati bu hastaların yaşam kalitesi sorunlarına yöneltmiştir. Günümüzde kanserli hastaya, hastalığın ve tedavilerin belirlediği sınırlar içerisinde maksimum fiziksel, sosyal, psikolojik ve mesleki fonksiyonların kazandırılması şeklinde tanımlanan kanser rehabilitasyonu kavramı geçmiş yıllara oranla daha önemli hale gelmiştir. Sayısı gittikçe artan geniş çaplı randomize kontrollü çalışmalar, egzersizin kanserli hastalarda en sık bildirilen semptom olan yorgunluk başta olmak üzere yaşam kalitesi, fiziksel fonksiyon, günlük yaşam aktivitelerinde bağımsızlık, aerobik kapasite ve kuvvet üzerine olumlu etkilerinin olduğunu göstermektedir. Hastalık seyrinin farklı evrelerinde yapılabilen egzersiz reçetelemesinin hem kanser tedavisi sürecinde hem de tedavi sonrasında olumlu etkilerinin olduğu bilinmektedir. Egzersiz rehberine göre; kök hücre nakli yapılan hematolojik kanser hastalarında ve stomalı kanser hastalarında (herniasyondan kaçınmak için) düşük dirençli egzersiz; meme, prostat, kolon, jinekolojik ve hematolojik maligniteli hastalarda ise haftada 150 dk orta şiddetli veya 75 dk yüksek şiddetli aerobik egzersizin yanı sıra haftada 2 kez orta şiddetli kuvvetlendirme egzersizi önerilmektedir. Egzersiz planı ev programı, gözetimli, grup egzersizi, hastane içi veya hastane dışı şeklinde yapılabilir fakat bunların içerisinde ev programı şeklinde verilen egzersize uyumun daha az olduğu belirtilmiştir. Programa uyumun en fazla görüldüğü egzersiz modeli ise gözetimli egzersiz olarak rapor edilmiştir. Sonuç olarak egzersizin tedavi öncesi, tedavi süreci ve sonrasında; tüm kanser tiplerinde ve kanserle ilişkili çeşitli bozukluklarda yararlı etkileri bulunmaktadır. Egzersiz kanser tedavisinin yan etkileri üzerine de olumlu etki yaparak kanser tedavisine toleransı da arttırabilir. Çizilen limitler çerçevesinde egzersiz, kanser hastaları için oldukça önemlidir ve palyatif bakım üniteleri ile fiziksel tıp ve rehabilitasyon ünitelerinin ortak çalışmaları kanser hastalarının yaşamına ışık tutacaktır. Ülkemizde kanser hasalarında uygun egzersiz programlarının oluşturulması ve programa uyumun artırılması için ileri çalışmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Palyatif Bakım, Egzersiz, Fizik Tedavi

S-31 PALYATİF BAKIM İHTİYAÇ MI, ÜST DÜZEY SAĞLIK HİZMETİ Mİ?

Nagihan Yıldız Çeltekk*, Ufuk Ünlü*, Elif Erdoğan Ceylan*

*Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

GİRİŞ: Kanser, günümüz de sıkça karşılaştığımız ve multidisipliner olarak bazen de çok uzun süreler takip ve tedavilere gerek duyulan ölümcül bir hastalıktır. Palyatif bakım ise kanser gibi ölümcül hastalığı olan hastaların ve yakınlarının hayat kalitesini arttırmak için ortaya çıkan bir tanımdır. Bu süreçte hastaların ve yakınlarının fiziksel, psikososyal ve ruhi problemlerini erken tanımak ve çözümlmek diğer bir çok disiplin tarafından gözden kaçabilen bir konu olmaktadır.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Bizde bu çalışmamızda Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Palyatif Bakım Araştırma ve Uygulama Merkezi olarak bu konuda verdiğimiz emekleri paylaşmak istedik.

MATERYAL-METOD: 2015-2019 yılları arasında palyatif bakım ünitesi olarak ayakta veya yatarak muayene ve tedavi ettiğimiz hasta dosyaları retrospektif olarak incelendi.

BULGULAR: İlk olarak 2010 yılında ihtiyacın dikkat çekmesi ile gönüllülük esasına bağlı kalınarak hekim, hemşire, sosyal hizmet uzmanı, psikolog ve öğrencilerden oluşan bir palyatif bakım çalışma grubu oluşturulmuştur. Yurtiçi ve yurtdışında alınan eğitimlerle ekip daha donanımlı hale getirilmiştir. 2014 yılında bir hayırsever tarafından inşa edilen binada Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Palyatif Bakım Uygulama ve Araştırma Merkezi kurulmuştur. Bu sayede poliklinik ve konsültasyon hizmeti verilmeye başlanmıştır. 2016 yılında 12 yatak kapasitesi ile tescil edilen palyatif bakım servisimizde hizmet verilmeye başlanmıştır. 2015-2019 yılları arasında toplam 3744 hastaya poliklinik hizmeti, 463 hastaya ise yataklı servis hizmeti vermiş bulunmaktayız. Bunun yanında toplumda palyatif bakım farkındalığını arttırmak adına kermes, sanat faaliyetleri ve seminerler düzenleyerek şehrimizde bu konuya dikkat çekmeye çalışmaktayız.

SONUÇ: Özellikle kanser gibi ölümcül bir hastalığa yakalanan hastalar mevcut ızdıraplarını dindirmek adına diğer birçok disiplin tarafından kabul edilmemektedir. Bu konuda çaresiz kalan hastalar defalarca acil servise başvurmakta ve geçici çözümlerle evlerine gitmektedirler. Bu süreçte oldukça yıpranan hasta ve hasta yakınlarının sürecin sonuna kadar yanında olabilmek adına palyatif bakım çok önem arz etmektedir. Bizlerde bunun bilinciyle Gaziosmanpaşa Üniversitesi Palyatif Bakım Uygulama ve Araştırma Merkezi olarak elimizden geleni yapmaktayız ve yapmaya da devam edeceğiz.

S-32 PSİKİYATRİ HASTALARINDA GELENEKSEL VE TAMAMLAYICI TEDAVİLER

Abdurrezzak GÜLTEKİN¹, Aysel ÖZDEMİR¹

¹Inönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya, Türkiye

Özet

İnsanoğlu var olduğundan beri tamamlayıcı tedavileri kullanmaktadır. Özellikle yirminci yüzyılın ortalarından itibaren, hastalıkların tanı, bakım ve tedavilerinde gözlenen hızlı gelişmelerle birlikte tamamlayıcı tedavilerin öneminde artış olmuştur. Genel olarak tüm alanlarda geleneksel ve tamamlayıcı tedaviler uygulanabilir olsa da psikiyatri hastalarının da azımsanmayacak düzeyde

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

başvurduğu açık olarak bilinmektedir. Psikiyatri hemşireliğinde psikiyatri hastaların tedavileri için sık kullanılan geleneksel ve tamamlayıcı tedavilerden bir kısmını terapötik masaj, reiki, yoga, hipnoz, müzik terapi, aromaterapi ve mindfulness oluşturmaktadır. Günümüz bilim ve teknolojinin hızlı bir şekilde gelişmesine rağmen, alternatif ve tamamlayıcı terapilerin popülaritesi de git gide artmaktadır. Bu da bize göstermektedir ki gelecek yıllarda geleneksel ve tamamlayıcı tedavilerin önemi daha da artacak gibi görünmektedir.

Anahtar Kelimeler: Psikiyatri, psikiyatri hastaları geleneksel tedaviler, tamamlayıcı tedaviler

S-33 MULTİPL TRAVMALI HASTADA BESLENME DURUMUNUN DÜZENLENMESİ: OLGU SUNUMU

Esra Fidan¹, Burcu Çavdar², Emre Adıgüzel³

¹Konya Numune Hastanesi, Nütrisyon Birimi

²Tokat Devlet Hastanesi, Diyet Polikliniği

³Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü

Giriş: Travma kaza sonucu gelişen ve özellikle gelişmiş ülkelerde gençler arasında mortalite ve morbiditenin en önde gelen nedenlerinden biridir. Multipl travmadan söz edebilmek için travmanın,

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

baş-boyun, göğüs, karın ve ekstremiteler olarak kabaca dört bölüme ayrılan insan vücudunda en az iki bölgeyi etkilemesi gerekir. İstisna olarak birden fazla büyük uzun kemik kırığı oluşması hali de multipl travma olarak kabul edilir. Multipl travmanın hastanedeki tedavi bileşenlerinden olan nütrisyonel yaklaşımın travmanın prognozu açısından önem arz ettiği bilinmektedir.

Olgu: 12.11.2017 tarihinde motorlu araç kazası sonucu acil servise getirilen 22 yaşındaki erkek hasta humerus shaft kırığı, tibia shaft kırığı, radius shaft kırığı, toraks ve bel kırıkları, kaburga kırığı ve pnömotoraks tanılarıyla 3. basamak yoğun bakım ünitesine aktarılmıştır. 27.11.2017 tarihinde hasta ventilatöre bağımlı ve nazogastrik (NG) sonda takılmış halde iken nutrisyon konsültasyonu ile hastanın beslenme durumunun düzenlenmesi istenmiştir. İlk değerlendirmede hastanın vücut ağırlığı ve boy uzunluğu ölçümlerinin sırasıyla 63 kg, 175 cm olduğu; kol çevresi ölçümünün ise 27 cm olduğu belirlenmiştir. Hastanın alması gereken enerji ve protein düzeyleri sırasıyla 2000 kcal/gün ve 1.7 g/kg/gün olarak belirlenmiş ve beslenmesine başlanmıştır (Jevity HiCal 1200 ml/gün + (2*1) Abound şase; 40 ml/20 saat). 12.12.2017 tarihinde hastanın koksik kısmında 1. derece dekübit ülseri oluşumu belirlenmiş. Fizik tedavisine de devam edilen hastanın zaman zaman homeostatik dengeyi kaybetmesi nedeniyle beslenmenin uygulanamaması kas kaybını giderek artırmıştır. Hastanın koksik kısmında bulunan dekübit ülseri 3. dereceye dönüşmüştür. 18.12.2017 tarihinde hastanın kol çevresi ölçümünün 25 cm olduğu ve kas kaybının olduğu belirlenmiştir. 90
Nütrisyonel destek tedavisine multifaktöriyel besin takviyesi yapılmıştır (Glutamin, arjinin ve hidroksimetil bütirat - Abound 3*1). 18.01.2018 tarihinde hastaya gastrostomi açılmış ve trakeostomi tüpü takılmıştır. Hastanın kol çevresi 20 cm olarak ölçülmüştür. Günlük alması gereken enerji ve protein gereksinimi 2370 kcal/gün enerji ve 2.4 g/kg/gün protein olarak yeniden düzenlenmiştir (Jevity HiCal 1400 ml/gün + (3*1) Abound şase; 70 ml/20 saat). Hasta 11.04.2018 tarihinde palyatif bakım servisine nakledilmiştir. Beslenmesi 'Jevity HiCal 1680 ml/gün + (3*1) Abound şase' şeklinde yeniden düzenlenmiştir. 28.06.2018 tarihinde oral destek tedavisi almaya başlayan hasta 2. ay sonunda 1000 ml/gün oral alım hedefini yakalamıştır (Jevity HiCal 500 ml/gün + (2*1) Abound şase + Fortimel Compact Fibre (3*1) + Bol protein R2). 01.10.2018 tarihinde ise hastanın kol çevresi 24 cm olarak ölçülmüştür. Hasta yavaş yavaş oryante olmaya ve R3 besin almaya başlamış, dekübit ülserleri tamamen kapanmıştır. Beslenme durumu iyileşen hastanın genel durumu stabil olduğu için ailesinin talebi doğrultusunda 12.01.2019 tarihinde hastaneden trakeostomi ve gastrostomisiyle birlikte taburcu edilmiştir. Taburculuk esnasında hastanın vücut ağırlığının 60 kg olduğu belirlenmiştir.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Tartışma ve Sonuç: Nütrisyon tedavisi multipl travmalı hastalarda yoğun bakım prognozunu belirleyen önemli bir bileşendir. Takip edilen bu olguda, en önemli uzun dönem yoğun bakım komplikasyonlarından biri olan dekübit ülserinin iyileşmesinde ve kas kütlesi ile vücut ağırlığının korunmasında nütrisyonel müdahalenin doğrudan etkili olduğu görülmektedir. Multipl travmalı hastaların yoğun bakım tedavilerinin ilk gününden itibaren hekim ve diyetisyenin afiliye çalışması ile nütrisyonel tedavinin düzenlenmesi travmaya bağlı mortalite ve morbiditenin önlenmesi bakımından önemli ve gereklidir.

Anahtar kelimeler: Multipl travma, beslenme durumu, nütrisyon tedavisi.

S- 34 ANTIBACTERIAL EFFECTS OF HONEY AND HYPERTONIC SALINE

KESICI Sevgi¹, DEMIRCI Mehmet²

¹University of Health Sciences, Hamidiye Etfal Training and Research Hospital, Department of Anesthesiology and Reanimation, Istanbul, Turkey

²University of Beykent, Faculty of Medicine, Department of Microbiology, Istanbul, Turkey

ABSTRACT

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Background: Honey is a super-saturated sugar solution with 82.4% carbohydrate. Honey is commonly used for wound dressing and it is the oldest wound dressing material known to humankind. Hypertonic saline (HS) solution is also reported to inhibit bacterial growth with hypertonic environment. In this study, the antibacterial activities of honey and HS solutions used in wound treatment were tried to be revealed comparatively with mupirocin, an antibacterial agent.

Methods: *S. aureus* ATCC 29213, *P. aeruginosa* ATCC 27853 and *E. coli* ATCC 25922 origins were plated on liquid Müller Hinton broth (Oxoid, UK) and Group C (Control): 1 mL sterile physiological saline solution, Group H (Honey): 1 mL honey, Group M (Mupirocine): 1 mL mupirocine and Group HS (Hypertonic saline): 1 mL of 3% isotonic solutions' in-vitro effect to these bacteria after 24 hours of 37°C incubation was investigated.

Results: The reproduction inhibitory effect of *S. aureus* was significantly higher in Group B, Group M, Group HS than Group C ($p<0.01$) (Group H=Group M=Group HS>Group C). The reproduction inhibitory effect of *P. aeruginosa* was significantly higher in Group B and Group HS than Group M and Group C ($p<0.01$) (Group H= Group HS> Group M= Group C). The reproduction inhibitory effect of *E. coli* was significantly higher in Group HS and Group B than Group C and M ($p<0.01$) (Group HS> Group H>Group M= Group C). Table 2 shows the comparison of bacterial amounts at the beginning and 24th hour according to different groups of substances applied. 92

Conclusion: Decubitus ulcers, which are frequently encountered in palliative care and intensive care units, cause increase the workload of health workers, long hospitalization and high treatment costs. Wound infections also adversely affect wound healing, increasing hospitalization time and morbidity treatment costs. In the light of the results obtained in our study, considering the strong antibacterial effects of HS solution and honey; a significant reduction in hospitalization time, morbidity and treatment costs can be achieved through its use in wound care in palliative care and intensive care units.

Key Words: antibacterial effects; honey; hypertonic saline

S- 35 İLERİ SAĞLIK DİREKTİFLERİ

Hatice Pekince¹

¹Öğr. Gör. Dr. Fırat Üniversitesi, Kovancılar MYO

Özet

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

Günümüzde özellikle yaşlanan toplumla birlikte, kronik hastalıkların varlığı, yaşamın ilerleyen dönemlerinde başkasına bağımlı ve yük olma düşüncesiyle birlikte ileri sağlık direktifleri gündeme gelmektedir.

Bireyin karar verme yetisinin kaybolduğu durumlarda veya iletişim kurulamadığı durumlarda (terminal dönem, deliryum, psikoz, koma, vb.) sağlık bakım ve tıbbi kararlarının ne yönde olması gerektiğini kişinin bilinç durumu açık ve sağlıklı iken belirtildiği yazılı belgelere **ileri sağlık direktifleri** denir.

Birleşmiş milletlerde 1991 yılından, Hollanda da ise 2002 yılından beri yürürlükte olan sağlık direktifleri bireyin gelecekteki sağlık durumuna müdahale etmesine olanak sağlamaktadır. Özellikle Kardiyopulmoner Resusitasyona son verilip verilmemesi, antibiyotik (ağır tıbbi ilaçlar) kullanıp kullanmayacağı, dehidratasyon ve beslenme gibi konularda kişinin böyle bir durumla karşılaşılması durumunda nasıl müdahale edilmesi konusunda önceden alınan yazılı izindir. Bu yazılı izin sayesinde hem sağlık çalışanlarının işleri kolaylaşmakta hem de aile üyelerinin son görevlerini yapma durumu doğmaktadır.

Fakat ülkemizde ileri sağlık direktifleriyle ilgili yasal düzenlemeler ve girişimler bulunmamaktadır. Çünkü Türkiye’de öncelik otonominin varlığıdır yani bireyin kendi sağlığıyla ilgili kararlarda bilincinin açık olması esastır. Türk Ceza Kanunu’nun (TCK) 25. Maddesi’nde “Hasta tedaviyi reddetme ya da durdurulmasını isteme hakkına sahiptir.” maddesi yer almaktadır fakat hasta yazılı beyanda bulunmuş olsa dahi Kardiyopulmoner Resusitasyonda ve diğer sağlığı tehdit eden durumlarda müdahale zorunludur. Bu madde bilinç açık ayaktan ya da yataktan tedavi alan kişileri kapsamaktadır. Ülkemizde sağlık dışında ileri direktifler özellikle vasiyet tarzında mal paylaşımı odaklıdır.

Sonuç olarak; ülkemiz hala ataerkil bir toplum olduğu için yaşlıya saygı, ölüm anında yanında olma geleneği, mümkün olduğunca yaşlıyı yaşatma- başta tutma bilinci hala devam etmektedir. Bu yüzden ileri direktifler sağlık alanında şimdilik yer bulması zor görülmektedir.

Anahtar kelimeler: İleri Sağlık Direktifleri, Türkiye, Yaşlılık.

Abstract

Today, especially with the aging society, the existence of chronic diseases, the dependence of others on the later stages of life and the idea of being burdened with advanced health directives come to the agenda.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

In cases where the individual's decision-making ability is lost or when communication cannot be established (terminal period, delirium, psychosis, coma, etc.), written documents specifying the direction of health care and medical decisions when the person's state of consciousness is clear and healthy are called advanced health directives.

The health directives in the United Nations since 1991 and in the Netherlands since 2002 allow the individual to intervene in the future health status. In particular, written permission is given beforehand to determine whether to stop cardiopulmonary resuscitation, whether or not to use antibiotics (heavy medicinal drugs), and how to intervene if such a situation is encountered. Thanks to this written permission, both the healthcare workers' work is facilitated and the family members do their last duties.

However, there are no legal regulations and initiatives related to advanced health directives in our country. This is because the presence of autonomy in Turkey's priority is essential to have clear awareness that individuals in decisions relating to their health. Article 25 of the Turkish Penal Code (TPC) states that “The patient has the right to refuse treatment or to request a cessation of treatment fakat, but even if the patient has made a written statement, intervention is mandatory in Cardiopulmonary Resuscitation and other health-threatening situations. This item includes persons receiving outpatient or outpatient treatment. In our country, apart from health, advanced directives are focused on sharing goods in the style of testament.

94

As a result; As our country is still a patriarchal society, the tradition of respect for the elderly, the tradition of being there at the time of death, keeping the elderly alive as much as possible is still continuing. Therefore, advanced directives are hard to find a place in the field of health for the time being.

Keywords: Advanced Health Care Directives, Turkey, old age.

S-36 ÇOCUKLARIN STRESLE BAŞ ETME VE EGZERSİZLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

Hilal YILDIRIM*

*İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği AD, Malatya

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Amaç: Bu araştırma çocukların stresle baş etme ve egzersizle ilgili görüşlerinin niteliksel olarak belirlenmesi amacıyla yürütüldü.

Yöntem: Araştırmada nitel bir araştırma tasarımı kullanılmıştır. Çalışma 2018 yılında, Malatya Milli eğitim Müdürlüğüne bağlı Halil İbrahim İlkokulundaki 3.sınıf 15 (6'sı erkek) öğrenci ile gerçekleştirildi, üç odak grubu oluşturdu. Odak grup görüşmeleri sırasında öğrencilere yöneltilen sorular, geç yatıp kalktıklarında karşılarına çıkabilecek sorunların neler olduğu, onları hangi olayların üzdüğü, bazı sorunlar için nasıl çözüm yolları buldukları, rahatlamak için neler yaptıkları, egzersizle ilgilenme durumu, egzersiz yapınca kendilerini nasıl hissettikleri ile ilgili sorular yöneltildi. Verilerin toplanması her bir görüşme için yaklaşık 25 dk sürdü, cevaplar araştırmacı tarafından kaydedildi.

Bulgular: Veriler içerik analizi yöntemi kullanılarak yorumlanmıştır. Öğrencilerin çoğu düzenli olmanın önemli olduğunu, düzensiz olmanın hem fiziksel hemde psikolojik sıkıntıları beraberinde getireceğini, birilerinin onlara ne yapması gerektiğini sürekli hatırlatması onları üzdüğünü, ortalama bir saat kadar günlük spor yaptıklarını, güçlü, kuvvetli ve rahat olmak için spor yapmaları gerektiğini belirttiler. Verilerin analizi sonucunda beş ana tema belirlenmiştir: Bilinçlilik, sorumluluk, İletişim, Beklenti ve Sağlığı geliştirme

Sonuç: Öğrencilerin günlük yapması gereken davranışlarından kaynaklı eksikliklerde psiko-sosyal sorunlar yaşayabileceklerinin farkında oldukları ve stresle baş etmek için bazı çözüm yolları bulabildikleri, günlük egzersiz yapmanın faydası konusunda çoğunun hem fikir oldukları belirlendi.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, Stres, Baş etme, Egzersiz

S-37 YAŞLI BİREYLERİN YAŞLANMA SÜRECİNE KATKI SAĞLAYACAK BAZI
FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Hilal YILDIRIM*

*İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği AD, Malatya.

Amaç: Bu araştırma yaşlı bireylerin yaşlanma sürecine katkı sağlayacak bazı faktörlerin incelenmesi amacıyla tanımlayıcı olarak yürütüldü.

Yöntem: Araştırma Şubat - Haziran 2019 tarihlerinde Malatya Mücelli Aile Sağlığı Merkezinde yürütüldü. Araştırmanın evrenini bu merkeze başvuran 65 yaş üstü bireyler oluşturdu. Bireyler olasılıksız örnekleme yöntemine göre o tarihlerde başvuran ve araştırmayı kabul eden kişilerden seçildi, 119 birey ile araştırma tamamlandı. Araştırmada araştırmacı tarafından oluşturulan tanıtıcı bilgi formu ve yaşlanma süreci ile ilgili sorular kullanıldı. Bireylerin bu formda ki soruları kendileri okuyup cevaplandırması yoluyla her bir veri yaklaşık 20dk toplandı. İstatistiksel analizinde sayı, yüzde IBM SPSS 22 paketinde kullanıldı.

Bulgular: Araştırmaya katılan yaşlı bireylerin yaş ortalaması 77.33 ± 6.97 olarak bulunmuştur. Yaşlı bireylerin % 55.5'i erkek, %66.4'ü evli, %61.3'ü okuma yazma bilmiyor, %53.8'inin yaşam sevinci var, %84.0'ı her gün fiziksel hareket yapmadığı, %62,2'si gününü uğraşacak bir şeylerle geçirmedeği, %68.9'u zihnini canlı tutmak için aktiviteler yaptığı, %69.7'si toplu faaliyetlere katılmadığı, %89.1'i ailesinden destek almadığı, %58.0'i yaşlanmaktan korkmadığı, %78.2'si beslenmesine gerekli önemi vermediği, %84.0'ü yaşlı olarak kendini görmediği, %66.4'ü endişe verici bir şeyler olduğunda boş verebileceği saptanmıştır.

Sonuç: Türkiye'nin Malatya ilinde yaşayan yaşlıların sağlıklı yaşlanmak adına etkisiz, pasif girişimlerde buldukları fakat yaşlanmayı normal bir sürecin parçası olarak gördükleri söylenebilir. Yaşlıların sağlıklarını korumak ve geliştirmek bu sürece katkıda bulunmak için birinci basamak koruyucu hizmet veren sağlık profesyonellerinin aktif yaşlanmayı destekleyecek uygulamalarda bulunması ve yaşlılara hizmet sunan sağlıklı yaşam merkezlerinin oluşturulması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı, Yaşlanma, Sağlık

S-38 PSİKİYATRİ HASTALARININ MANEVİ İYİLİK DÜZEYLERİ İLE TEDAVİYE UYUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Abdurrezzak Gültekin¹, Funda Kavak Budak¹

¹ İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya, Türkiye

ÖZET

Giriş: Manevi yönden iyi hissetmek ruhsal hastalıklarda tedavinin etkinliğini ve hastaların tedaviye uyumlarını arttırmak için yeni bir yöntem olarak kullanılabilir. Hastanın dini ya da değer verdiği manevi güçler hastanın tedaviye olan bağlılığını arttırmaktadır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı psikiyatri hastalarının manevi iyilik düzeyleri ile tedaviye uyumları arasındaki ilişkiyi belirlemektir.

Materyal ve Metot: İlişkisel tanımlayıcı olarak yapılan araştırmanın evrenini İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi psikiyatri kliniğinde tedavi gören 2500 yetişkin psikiyatri hastası oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini yapılan güç analizi ile 410 psikiyatri hastası olarak belirlenmiştir. Araştırma Temmuz 2017-Mayıs 2018 tarihleri arasında psikiyatri kliniğindeki hastalarla yüz yüze görüşülerek yapılmıştır. Verileri toplamak için araştırmacı tarafından literatür taranarak oluşturulan Tanıtıcı Özellikler Formu, Manevi İyilik Ölçeği, Morisky Tedaviye Uyum Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde; yüzdeler dağılımı, aritmetik ortalama, bağımsız gruplarda t testi, Varyans Analizi ve Korelasyon Analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Psikiyatri hastalarının manevi iyilik toplam puan ortalamasının 26.88 ± 9.97 , % 50.7'sinin tedaviye uyumunun orta düzey olduğu belirlenmiştir. Araştırmaya katılan psikiyatri hastalarının manevi iyiliğinin orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Araştırmada psikiyatri hastaların manevi iyilik ile tedaviye uyum arasında istatistiksel olarak pozitif yönde güçlü bir ilişki olduğu saptanmıştır ($p < .05$).

Sonuç: Araştırmada hastaların manevi iyilik düzeyi arttıkça tedaviye uyumlarının da arttığı bulunmuştur. Psikiyatri hemşirelerinin hastaların tedaviye uyumlarını arttırabilmek için hasta bakımına maneviyatı dahil etmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Hasta, Manevi İyilik, Psikiyatri, Tedaviye Uyum

S-39 PALYATİF BAKIM HEMŞİRELİĞİNDE ETİK: Palyatif bakımda hasta hakları

Şahizer ERAYDIN*

*Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Esasları AB Dalı

Bu derlemede palyatif bakım hastalarının ölüm sürecinde hasta hakları açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yaşamı tehdit eden tüm hastalıkların–kanser, nörolojik, kalp, böbrek veya solunum yolu hastalıkları- hem birey hem de aile için fiziksel, sosyal, psikolojik ve ruhsal sağlık açısından etkileri vardır. Palyatif hemşireliğinin rolü bu alanların her birindeki ihtiyaçları belirlemek ve uygun müdahaleleri planlamak, uygulamak ve değerlendirmektir. Palyatif bakım hemşireliği yaşam kalitesini iyileştirmeyi ve onurlu bir ölümü mümkün kılmayı amaçlamaktadır.

Hak, hukuken korunmaya değer bulunan çıkar veya gereksinimler olarak tanımlanabilir. Hasta hakları kavramı, özünde hizmet verenle hizmet alan arasındaki buyurgan ilişkinin giderek eşit ilişkiye değiştiği insan odaklı paradigma değişikliğinin sağlık alanına yansması olarak ele alınmaktadır. Ölüm kaçınılmaz hale geldiğinde tedavinin amacı değişir, ancak temel etik ilkeler değişmez ve etkilenmez. Ölüm sürecinde bakım, diğer tüm hastaların tedavisi ile aynı etik ilkelere dayanmalıdır.

Palyatif bakımda hemşireler hasta savunuculuğu rolü ile etik ilkelere bağlı olarak hareket eder ve hasta haklarını sağlarlar. Hasta hakları özetle; hizmetten yararlanma, tıbbi gereklere uygun tedavi görme, hekim seçme, saygı, eşitlik ve özenle hizmet alma, bilgilendirilme, aydınlatılmış onam, mahremiyet, refakatçi ve ziyaretçi bulundurma, şikayet etme, reşit olmayanların hakları gibi sıralanabilir. Palyatif hastaların bakımı, hastayla, yakınları ve diğer sağlık profesyonelleriyle sürekli iletişim kurmayı gerektirir. Ölmekte olan hastaya bir insan olarak saygı göstermek, o hasta için bütüncül bakım sunmanın gereğidir. Palyatif hastanın özerkliğine saygı göstermek, hastanın bilgilendirilmiş onam hakkını kabul etmek anlamına gelir. Hastanın özerkliğine saygı duymak doğruyu söylemek, güven vermek, hasta ve yakınlarını anlamak anlamına gelir. Palyatif hastaların fiziksel acı çekmeme, acılarını ifade etme özenle hizmet alma hakkı vardır. Palyatif hastaların bilgilerinin saklanması, gizlilik ve mahremiyetinin sağlanması hakkı vardır. Palyatif bakım alan hastaların yaşam kalitesinin desteklenmesi, huzurlu ve onurlu bir ölüm hakkı vardır.

Hemşireler ve tüm palyatif bakım profesyonelleri hastaların haklarını bilerek, bakım sunmalıdır. Hasta haklarını etik ilkelere dayalı olarak korumak ve sürdürmek hemşirelerin savunucu rolü içinde yerini almaktadır.

Anahtar kelimeler: palyatif bakım, etik, hasta hakları,

S-40 İLERLEMİŞ DEMANS HASTALARINA YÖNELİK GERÇEKLEŞTİRİLEN PALYATİF BAKIM UYGULAMALARINDA HOLİSTİK YAKLAŞIMLAR

Adeviye Aydın¹, Maral Kargın²

¹Sinop Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü, Sinop/Türkiye

²Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Elazığ/Türkiye

ÖZET

Demans, dünya çapında prevalansı giderek artan, nörodejeneratif, yaşamı sınırlayan kompleks bir hastalıktır. Demansın ilerleyen aşamalarında ise hastaların başkalarına bağımlılığı artması ve bir dizi semptomun da eşlik etmesinden dolayı hastalar giderek artan düzeyde bakıma ihtiyaç duymaktadır. Demans hastalarında gelişen bu semptomlar bireyin bedenini, zihnini ve ruhunu etkilemektedir. Demans hastalarında palyatif bakımın bütüncül, birey merkezli ve sürekli olması gerektiği vurgulanmaktadır. Demansa yönelik palyatif bakımın iki yönü bulunmaktadır. İlki temel palyatif bakım yaklaşımı diğeri ise karmaşık sorunları olan hastalar için kapsamlı palyatif bakım uygulamalarıdır. İlerlemiş demans hastalarının bakımına bütüncül bir yaklaşımı dahil etmek, fiziksel, duygusal, ruhsal, sosyal, spiritüel sıkıntılara yol açan karşılanmayan ihtiyaçların ele alınmasına ve yaşam sonunda kaliteli bakımı teşvik etmede uygun müdahaleler gerçekleştirilmesine katkı sağlar. Demans hastalarının bakımını gerçekleştiren hasta yakını sağlık profesyonelleri ile birlikte yaşam sonu bakımı için bir plan oluşturmaları ve ağrı ile deliryum da dahil olmak üzere semptomları yönetmeye hazır olunmalıdır.

Anahtar Kelimeler: İlerlemiş demans, demans hastaları, palyatif bakım, holizm, holistik yaklaşım

HOLISTIC APPROACHES IN PALLIATIVE CARE PRACTICES FOR ADVANCED DEMENTIA PATIENTS

ABSTRACT

Dementia is a complex, neurodegenerative, life-limiting disease with a growing prevalence worldwide. In the later stages of dementia, patients are increasingly in need of care because of increased dependence on others and accompanied by a range of symptoms. These symptoms, which develop in dementia patients, affect the individual's body, mind and spirit. Dementia patients can benefit from palliative care in the last stage of life. It is emphasized that palliative care in dementia patients should be holistic, person-centered and continuous. There are two aspects of palliative care for dementia. The first one is the basic palliative care approach and the other is comprehensive palliative care for patients with complex problems. Incorporating a holistic approach to the care of patients with advanced dementia ensures that the unmet needs that lead to physical, emotional, spiritual, social, spiritual distress are addressed and contribute to appropriate interventions in promoting quality care at the end of life. A plan for end-of-life care should be drawn up with caregivers and healthcare professionals who care for dementia patients and be prepared to manage symptoms, including pain and delirium.

100

Key Words: Advanced dementia, dementia patients, palliative care, holism, holistic approach.

S-41 PEDIATRİK PALYATİF BAKIMDA TERAPÖTİK OYUN

Semiha DERTLİ*, Elif GÜLER*, Emine ERDEM**

*İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, MALATYA

**Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, KAYSERİ

Yaşamı tehdit eden sorunların erken dönemde belirlenmesi ve tedavi edilmesi ile hasta ve ailesinin yaşam kalitesini geliştiren bir yaklaşım olan palyatif bakım(PB), tanı konulması ile başlayan ve yaşamın son anına kadar devam eden bir süreçtir. Son yıllarda özellikle konjenital anomaliler, preterm doğumlar ve kanserli çocukların sayısındaki artış, uygulanan yoğun tedaviler ve bu tedavilere bağlı gelişen sorunlar pediatrik palyatif bakıma olan gereksinimi arttırmıştır.

Palyatif bakımda, ağrı ve stres verici semptomların giderilmesi, çocuğun rahat ve konforunu sağlama, psikososyal ve spiritüel yönden desteklenmesi, yaşamsal fonksiyonlarını koruma, yaşam kalitesini iyileştirme, saygıdeğer bir ölüm ortamı sağlama ve yaşamın içinde aktif tutma, aile üyelerine destek olma, kültürel ve etik standartlara uygun yaklaşımlarda bulunma hedeflenir.

Çocuğun temel aktivitesi ve uğraşısı olan oyun, çocuğun duygu, düşünce ve etkilenimlerini anlatan bir yoldur. Çocuğu anlamak, değerlendirmek, uygun bakımı sağlamak için iletişim, iş birliği, güven, hoş vakit geçirme aracı olarak terapötik oyun etkili bir yöntem olarak PB'da kullanılabilir. ¹⁰¹

Terapötik oyun; hastalık ve hastaneye yatmanın yol açtığı travmayı azaltmak, çocuğun tedavi veya işlemlere ilişkin duygularını ve yanlış anlamalarını değerlendirmek, stres yaratan olay öncesi-sırası ve sonrasında çocuğun olumlu baş etme yöntemleri geliştirmesi için kullanılan bir oyun tekniğidir. Hemşireler palyatif bakım alan çocuğun gereksinimlerini, duygu ve düşüncelerini terapötik oyun yardımıyla öğrenebilir ve bakım verebilir. Terapötik oyun, çocuk ve ebeveynlerin anksiyete, korku ve stres düzeyini azaltmaya, özellikle çocuğun dikkatini dağıtarak ağrı/acısını hafifletmeye yardımcı olabilir.

Tüm çocukların oyuna gereksinimi vardır. Hem çocuğun gereksinimlerini karşılamak, hem de çocuğun dünyasını, deneyimlerini ve duygularını anlamak için PB'da terapötik oyun kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: palyatif bakım, pediatri hemşireliği, terapötik oyun.

S-42 PEDIATRİK PALYATİF BAKIM HEMŞİRESİNİN SAVUNUCULUK ROLÜ

Semiha DERTLİ*, Elif GÜLER*

*İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, MALATYA

Pediyatrik palyatif bakım, çocuğun hastalığının aşamasına ya da diğer tedavi gereksinimlerine bakılmaksızın fiziksel, duygusal, sosyal ve manevi unsurları kapsayan etkin, bütüncül multidisipliner bir yaklaşımdır. Bu yaklaşım, çocuk ve ailenin yaşam kalitesinin artırılması ve destek odaklı olup, acı veren semptomların yönetimini, süreci nitelikli geçirme ve süreç hakkında karar vermenin sağlanmasını, ölüm ve yas esnasındaki bakımı içerir.

Pediyatri hemşiresinin palyatif bakımda çeşitli rol ve sorumlulukları bulunmaktadır. Bunlardan biri de insan ve hasta haklarından köken alan savunuculuk rolüdür. Çocuklar biyolojik, psikolojik ve sosyal açıdan yetişkinden farklıdır. Bunun yanında hak ihlallerine uğrama bakımından da yetişkinlere göre savunmasızdır. Bu temel farklılıklar nedeniyle çocuk hemşireliğinde ortaya çıkan etik sorunlar, pediyatri hemşireliğinde savunuculuğu daha önemli kılmaktadır.

Palyatif bakım alan çocuklar, uzun süreli hospitalizasyon, yoğun tedavi süreci, ağrı/acı veren işlemler nedeni ile hak ihlallerine ve etik ihlallere daha sık maruz kalmaktadır. Bu kapsamda pediyatri hemşiresi; çocuğun haklarını savunma, çocuk ve ailesine hasta ve çocuk hakları hakkında bilgi verme, ailenin ve çocuğun haklarını kavramasını sağlama, sağlık sistemi içinde çocuk haklarının yeri ve kullanımı konularında bilgilendirmelidir. Çocuk haklarının ihlal edildiği durumlarda çocuğun haklarını savunma, çocuğu ve aileyi bakım ve tedavi hakkında bilgilendirme, çocuk ve ailenin mahremiyetini koruma, onların duygularını anlayarak empati kurma, geleneksel ve kültürel özelliklerini dikkate alarak bakım yaklaşımlarını gerçekleştirerek savunucu rolünün uygulamadır.

Anahtar kelimeler: palyatif bakım, pediyatri hemşireliği, savunuculuk rolü.

S -43 PALYATİF BAKIMDA İLETİŞİM

¹Fatma KARASU, ²Filiz POLAT

¹Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Yusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimler Fakültesi, Kilis / Türkiye

²Adıyaman Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Adıyaman / Türkiye

ÖZET

Palyatif bakım, hayatı tehdit edici hastalıklar ile ilgili problemlere karşı karşıya kalan hasta ve ailelerin yaşam kalitesini iyileştiren bir yaklaşımdır. Bu bağlamda palyatif bakım, hastalık ve tedavi nedeniyle meydana gelen problemleri ortadan kaldırmayı, hasta ve yakınlarının yaşam kalitesini yükseltmeyi amaçlamaktadır. Palyatif bakım bir sağlık hakkıdır. Bireylerin özel ihtiyaçlarına ve tercihlerine önem veren, birey merkezli ve entegre sağlık hizmetleri tarafından sunulan kapsamlı bir bakım alanıdır. Palyatif bakım alan hastalar fiziksel, psikolojik, ruhsal ve sosyal sorunlar yaşarlar. Bu sorunların belirlene bilmesi ve çözüle bilmesi için hasta, aile ve sağlık personeli arasında etkin bir iletişim olması gerekir. Etkin bir iletişim kurularak hastanın içinde bulunduğu duruma uyumu, yaşam kalitesinin artırılması ve iyi ölüm şansını artırır. Aile ile sağlık profesyonelleri arasındaki iletişim, hastanın gizlilik ve ailenin mahremiyetine saygı gösterecek şekilde olmalıdır. Sağlıklı bir iletişim ile hasta yakını ve sağlık ekibi hastaya iyi bir bakım verebilir. Bu kaliteli iletişim ailenin ölümünden sonra kayıp ve yas sürecinde olumlu etkilediği bilinmektedir.

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım, iletişim, sağlık profesyonelleri.

COMMUNICATION IN PALYATIVE CARE

ABSTRACT

Palliative care is an approach that improves the quality of life of patients and families who face problems related to life-threatening diseases. In this context, palliative care aims to eliminate the problems caused by disease and treatment and to improve the quality of life of patients and their relatives. Palliative care is a right to health. It is a comprehensive care area offered by individual-centered and integrated health services, which gives importance to the specific needs and preferences of individuals. Patients receiving palliative care experience physical, psychological, psychological and social problems. In order for these problems to be identified and solved, there must be an effective communication between the patient, family and health personnel. By establishing an effective communication, the patient's adaptation to the current situation increases

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

the quality of life and increases the chance of death. Communication between family and health professionals should be in a manner that respects the privacy of the patient and the privacy of the family. With a healthy communication, the patient's relative and the health care team can give a good care to the patient. It is known that quality communication affects the loss and mourning process after the death of the family.

Key Words: Palliative care, communication, health professionals.

S- 44 PALYATİF BAKIMDA CİNSEL SAĞLIK

¹Fatma KARASU, ²Filiz POLAT

¹Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Yusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimler Fakültesi, Kilis / Türkiye

²Adıyaman Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Adıyaman / Türkiye

Özet

Fiziksel, sosyal, emosyonel ve manevi yönleri içeren palyatif bakım hasta ve ailesinin yaşam kalitesini iyileştirmeyi amaçlar. Cinsel sağlık, birçok hasta için yaşamın önemli bir parçası olmasına rağmen, klinik uygulamalarda göz ardı edilmektedir. Cinsel sağlık, palyatif bakımda önemli bir yere sahiptir. Cinsel aktiviteye katılma ihtiyacı ya da kabiliyeti hastalığın son aşamasında zayıflayabilir, ancak dokunma ve yakınlık bireyin emosyonel doyum sağlama ihtiyacını artırabilir. Bireyler arasında yaşamın son aylarında sevgi dolu ve samimi bir dokunuş yokluğundan muzdarip olabilirler. Yaşamın sonuna yaklaşıldığında, bireylerin cinsel sorunlardan sıklıkla konuşulmadığı bilinir. Palyatif bakım ekibi mevcut problemleri bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Palyatif bakımda cinselliğin çoğu zaman sağlık bakım profesyonelleri tarafından önemli olmadığı düşünülür. Cinselliğe ilişkin tabuları ya da yargıları hastalarla cinsellik hakkında konuşmayı¹⁰⁵ zorlaştırabilmektedir. Hastaların cinsel sağlığının ve cinselliğe ilişkin sorunların değerlendirilmesi sağlık bakım profesyonellerin rolü ve holistik bakımın bir parçasıdır. Bu derleme, palyatif bakımda cinsel sağlığı önemini ve sağlık bakım profesyonellerinin önündeki engellerin tartışılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelime: Palyatif bakım, cinsel sağlık, hasta.

SEXUAL HEALTH IN PALIATIVE CARE

Abstract

Palliative care, which includes physical, social, emotional and spiritual aspects, aims to improve the quality of life of the patient and his family. Although sexual health is an important part of life for many patients, it is overlooked in clinical practice. Sexual health has an important place in palliative care. The need or ability to participate in sexual activity may weaken in the final stage of the disease, but touch and closeness may increase the individual's need to provide emotional satisfaction. They may suffer from the absence of a loving and sincere touch in the last months of life among individuals. Approaching the end of life, it is known that individuals are not often talked about sexual problems. The palliative care team should address current problems in a holistic approach.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Sexuality in palliative care is often considered not to be important by health care professionals. Taboos or judgments about sexuality may make it difficult to talk to patients about sexuality. The assessment of patients' sexual health and sexuality issues is part of the role of health care professionals and holistic care. This review aims to discuss the importance of sexual health in palliative care and the barriers to health care professionals.

Key Words: Palliative care, sexual health, patient.

S-45 PALYATİF BAKIM VEREN HEMŞİRELERİN MANEVİ DESTEK ALGISI

¹Zeliha Cengiz, ²Dilek OLMAZ, ³Mensure TURAN,

¹Malatya İnönü Üniversitesi, Dr. Öğr. Üyesi

²Tunceli Devlet Hastanesi, Uzm. Hemşire

³Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesi Uzm. Hemşire

ÖZET

Giriş ve Amaç: Palyatif bakım hastalarında manevi yaklaşım, bütüncül bakım kavramı doğrultusunda hemşireliğin ayrılmaz bir parçasıdır. Bu araştırma palyatif bakım birimlerinde çalışan hemşirelerin palyatif bakım hastalarının manevi bakım ihtiyacı konusundaki algılarının belirlenmesi amacıyla yapıldı.

Materyal ve Metod: Tanımlayıcı türde olan bu araştırma 2019 yılında, Tunceli Devlet Hastanesi, Diyarbakır Gazi Yaşargil ve Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanelerinde yürütüldü. Bu araştırmanın evrenini, sözü edilen hastanelerin palyatif bakım verilen birimlerinde görev yapan tüm hemşireler oluşturdu. Araştırmada örneklem seçimine gidilmeyip, araştırmanın amacı açıklandıktan sonra araştırmaya katılmayı kabul eden 51 hemşireden veri alındı. Veriler, "Hemşire Bilgi Formu", ve "Manevi Bakım Algısı Ölçeği" ile toplandı. Verilerin analizinde; sayı, yüzde, ortalama, Kruskal-Wallis Varyans, Mann-Whitney U, Regresyon analizleri kullanıldı.

Bulgular: Araştırma kapsamına alınan hemşirelerin %66.7'si lisans ve lisansüstü mezunu, %86.3'ü kadın, %51'i 1-5 yıl süre ile palyatif kliniğinde çalışmakta, %80'i 5 yıl üzeri hemşire olarak çalışmaktadır. Hemşirelerin manevi bakım algısı puan ortalaması 64.22±9.25 olarak bulundu. Hemşirelerin manevi bakım algısı puan ortalamaları ile günlük bakım verdiği hasta sayısı arasında negatif yönde bir ilişki bulundu ($p<0.05$). Hemşirelerin yaş, cinsiyet, eğitim seviyesi, meslekte çalışma süresi ve palyatif bakım ünitesinde çalışma süresi gibi özellikleri ile manevi bakım algısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadı ($p>0.05$). Basit doğrusal regresyon analizi sonucunda manevi bakım algısının hasta bakım süresi ile anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu belirlendi ($R=.281$ $R^2=.079$ $p<0.05$).

Sonuç: Bu araştırmada palyatif bakım veren hemşirelerin manevi bakım algısı yüksek bulundu. Araştırma sonucunda hasta bakım süresinin manevi bakım algısının yordayıcısı olduğu söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Hemşire, Palyatif Bakım, Maneviyat, Maneviyat Algısı

S-46 TÜRKİYE DE PALYATİF BAKIM HİZMETLERİ

*ELİF ŞEYMA GÜNEŞ

*İnönü Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Bu derleme, Türkiye’de sağıkta sunulan palyatif bakım hizmeti ile ilgili bilgi almak için yazılmıştır. Beklenen yaşam süresinin uzaması, nüfusun yaşlanması, kanser ve diğer bulaşıcı Palyatif Bakım hasta ve ailesinin yaşam kalitesini en üst düzeye ulaşmasını sağlamaktır. Ölmekte olan hastalar için hasta merkezli ve multidisipliner bir metottur. Aynı zaman da ucuzdur. Pek çok gelişmiş ülkede palyatif bakım modelleri görülebilirilmeyen hastalıkların görülme sıklığının artması nedeniyle palyatif bakım ihtiyacı dünya genelinde artmaktadır. Palyatif Bakım hasta ve ailesinin yaşam kalitesini en üst düzeye ulaşmasını sağlamaktır. Ölmekte olan hastalar için hasta merkezli ve multidisipliner bir metottur. Aynı zaman da ucuzdur. Pek çok gelişmiş ülkede palyatif bakım modelleri görülebilir. Ülkemizde ise 2010 yılında palyatif bakım organizasyon modeli geliştirmek için Sağlık Bakanlığı çalışmalar yapmıştır. 2010 yılı başı itibari ile büyük bir bölümü üniversite hastaneleri içinde yer alan 10 adet palyatif merkezi mevcuttur. Türkiye’de palyatif bakım kavramı olarak “destek bakım” ve “son dönem bakım” olarak düşünölmekte ve ağrı kontrolü ile eşdeğer tutulmaktadır. Türkiye’de hastalara uzun süreli palyatif bakım verebilecek “hospis” kavramına ilk yakın kuruluş Türk Onkoloji Vakfı tarafından İstanbul’da kurulan “Kanser Bakımevi”, 1993- 1997 yılları arasında hizmet vermiştir. Palyatif bakım amaçlı ikinci “hospis” girişimi ise Hacettepe Onkoloji Enstitüsü Vakfı tarafından 2006 yılında sonuçlandırılmıştır. Sağlık Bakanlığı Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu internet sayfasından alınan 2016 yılı verilerine göre 68 ilde toplam 1898 yataklı 168 adet palyatif bakım ünitesi bulunmaktadır. Günümüzde palyatif bakım merkezlerin sayıca artışı hasta ve/veya hasta yakını açısından büyük önem taşımakta olup, Sağlık Bakanlığınca bu merkezler gerek kurumsallaşma gerekse sağlık personelin eğitimi açısından destek görmektedir. Türkiye’de palyatif bakım hizmetlerinin günümüze kadar ihmal edilmesinin nedenleri arasında; aile yapısı kültürü, insan gücünde yaşanan sorunlar, eğitimde yer almaması, palyatif bakım uzmanlığının bulunmaması ve gerek sağlık çalışanları, gerekse hastalar arasında yeterli farkındalığın olmaması sayılabilir.

Anahtar sözcükler: palyatif bakım, palyatif bakım modelleri, hasta merkezli, multidisipliner

S- 47 YAŞAM SONU DÖNEMDE GÖZ ARDI EDİLEN İKİ KAVRAM: PALYATİF BAKIM VE PALYATİF BAKIM ÜNİTELERİ

Aysel Özdemir*, Abdurrezzak Gültekin*

*İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya, Türkiye

ÖZET

Amaç: Palyatif bakım; ilerleyici ve tedavisi olmayan hastalıklarda yaşam kalitesini artırmaya yönelik bir bakım organizasyonudur. Bu derlemenin amacı; palyatif bakım ve palyatif bakım üniteleri hakkında bilgi vermektir.

Giriş: Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)'nün tanımına göre palyatif bakım; kapsamlı bir değerlendirme ve tedaviyle hastalar tarafından yaşanan fiziksel, psikososyal ve manevi semptomların giderilmesini, aynı zamanda ailenin, arkadaşların ve bakım verenlerin desteklenmesiyle birlikte acılarının hafifletilmesini de amaçlar. Palyatif bakımda yaşam ve ölüm normal süreçler olarak kabul edilir. Ölüm ne geciktirilir ne de hızlandırılır, amaç yaşamdan ölüme geçişi kolaylaştırmaktır. Ölüm yaklaştıkça hastayı ve aileyi rahatlatıcı önlemler artırılır ve hastanın kaybindan sonra palyatif bakım ailenin yas sürecinde desteklenmesini sağlar. Eskiden palyatif bakım yalnızca yaşamın son dönemlerindeki hastalar için uygun görülürken, günümüzde palyatif bakım ilkelerinin, acının hafifletilmesi ve yaşam kalitesinin artırılması hedeflenen tüm hastalarda; olabildiğince erken dönemlerde uygulanması gerektiği kabul edilmektedir. Dünya Palyatif Bakım Kurulu (WPCA) palyatif bakım gerektiren tıbbi durumları şöyle listelemiştir: Motor nöron hastalıkları ve ilerleyici nörolojik hastalıklar (Alzheimer, ALS),İleri dönem organ yetmezlikleri (kalp, akciğer, böbrek, karaciğer, beyin), Tedaviye yanıtız kanserler, HIV/AIDS, Çocuklarda genetik hastalıklar.

Palyatif Bakım Tarihçesi İlk palyatif bakım ünitesi 1842 yılında Fransa'da kurulmuştur. Modern anlamda ilk hospis hizmeti ise 1967 yılında İngiltere'de bir hemşire tarafından kurulmuştur. 1980 ortalarına kadar palyatif bakım kavramı hospis bakımının yerine kullanılmıştır. 2002 yılında ise DSÖ palyatif bakımın tanımlamasını yapmış ve 2004 yılında Ulusal Palyatif Bakım Uzlaşma Rehberi yayınlamıştır. Palyatif Bakım Hemşiresi Palyatif bakım hemşiresinin bir hastaya olan yaklaşımları şöyle olmalıdır: Hastanın tedavisine ilişkin gerekli bilgilendirmeleri yaparak tedavinin sürdürülmesini sağlamak, Hasta ve yakınları ve diğer ekip üyeleri ile etkili iletişimi ve koordinasyonu sağlamak, Gerektiğinde hasta ve yakınlarına danışmanlık yapmak, Hastaya gereksiz

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

işlemlerin yapılmasını önleyerek, hasta savunuculuğu rolünü üstlenmek, Ayrıca bakımın sorumluluğunu üstlenerek hasta ve yakınlarına ve diğer ekip üyelerine liderlik yapabilmektir.

Palyatif Bakım Üniteleri Palyatif bakım hizmeti multidisipliner ve interdisipliner bir yaklaşım gerektirir. Temel amaç hastalığın neden olduğu semptomların önlenmesine yönelik farmakolojik ve nonfarmakolojik yöntemlerin kullanılması, hastaya son döneme kadar kaliteli bir yaşam sunulmasıdır. Ağrı, yaşam kalitesini; anoreksi, disfaji, dispne, ağız kuruluğu ve kilo kaybı ise hastalığın seyrini etkileyen en önemli semptomlar olup, tedavileri öncelikli olarak planlanmalıdır. Hasta servisleri ve yoğun bakımlar palyatif bakım gerektiren hastalarda semptom yönetimi açısından yeterli olmayabilir. Palyatif hasta bakım üniteleri oluşturulması, etkili palyatif bakım hizmetinin sunulmasına olanak sağlayacak, kaynak kullanımını ve hastane masraflarını azaltacaktır. Türkiye’de gerçek anlamda palyatif bakım merkezi bulunmamaktadır, olan merkezler destek tedavisi vermektedirler ve birçoğu ağrı merkezi şeklinde kanser hastalarına hizmet vermektedir.

Sonuç ve Öneriler: Palyatif bakım ülkemizde sadece kanser hastaları için bakım veren birkaç merkez dışında yeterince üzerinde durulmamış bir konudur. Palyatif bakım gerektiren hastalıklar geniş bir çeşitlilik gösterir ve her yaş grubundan hastayı kapsar. Palyatif bakım gerektiren hastalar için hastanelerde bu amaçla ayrılmış birimlerin ve ekibin olmaması yaşam kalitesine yönelik bir bakımın uygulanmaması, yasal ve etik düzenlemelerin bulunmaması önemli bir sorundur. Ayrıca, ¹¹⁰ bu hastaların uzun sürelerle hastanede yatak işgali tedavi edilebilir hastalıklara sahip hastaların yaşam şanslarını azaltmakta, sağlık personeli gücünün ve hastane olanaklarının etkin kullanılmamasına neden olmaktadır. Ülkemiz hasta profili göz önüne alınarak yasal ve etik düzenlemelerle birlikte yeterli sayıda palyatif bakım ünitesi ve donanımlı sağlık çalışanının yetiştirilmesi beklenmekte; aynı zamanda konu ile ilgili çalışmalar yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hasta, Hemşire, Palyatif Bakım, Palyatif Bakım Üniteleri

S-48 MALATYA EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ PALYATİF BAKIM DEĞERLENDİRİLMESİ

Zeliha Korkmaz Dişli¹, Sibel Duman²

Malatya Eğitim Araştırma Hastanesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Bölümü¹

Malatya Eğitim Araştırma Hastanesi Palyatif Bölümü²

Giriş: Palyatif bakım; en iyi yaşam kalitesini elde etmeye yönelik multidisipliner bakımdır (1).

Amaç: Bu çalışmada palyatif bakım ünitemizde izlediğimiz hastalarımızın dosyalarını geriye dönük değerlendirmeyi amaçladık.

Araç ve Gereçler: 08.2016 – 04.2019 tarihleri arasında Malatya Eğitim Araştırma Hastanesi Palyatif Bakım ünitesinde yatan hastaların dosyaları geriye dönük incelendi.

Bulgular: Ünitemizde toplam 654 hastaya hizmet verildi. Bu hastaların 341'i kadın, 313'ü erkek, yaş ortalaması 73,23, ortalama yatış süreleri 18,1 gündü. Hastaların 169'u kanser, 143'ü nörolojik hastalıklar, ve 117'si diğer hastalıklar sebebiyle sıralanarak yatırıldı. Hastaların 452'si taburcu edilirken, 202'si vefat etmiştir. 23 hastaya PEG takılmıştır. En sık kullanılan ilaçlar antibiyotikler, antihipertansifler ve oral beslenme ürünleri idi. Hastaların başvuru sebepleri ağrı (%79) ve genel durum bozukluğu (%71) sırasıyla devam etti.

Tartışma: Bu çalışma semptom sıklığımızı ve en sık kullanılan ilaçları tespit edebilmemizi sağladı. Palyatif bakım gerektiren hastalarda gözlenen komplikasyonlar birçok çalışma gibi bizimkinde de benzerdi.(2,3)

Sonuç: Çalışmamızın, yeni kurulacak palyatif kliniklerine yol gösterici olabileceğini umut etmekteyiz.

Anahtar kelimeler: Palyatif Bakım, Semptom, İlaç sıklığı

Evaluation of Palliative Care at Malatya Training and Research Hospital

Background and Purpose: Palliative care is multidisciplinary. (1). In this study, we aimed to retrospectively evaluate the files of our patients.

Methods: We were retrospectively reviewed the files of the patients who hospitalized in the Palliative Care Unit of Malatya Training and Research Hospital between 08.2016 and 04.2019.

Results: 341 were female, 313 were male (654), mean age was 73.23 and mean hospital stay was 18.1 days. 169 patients were hospitalized for cancer, 143 patients for neurological diseases and 117 patients for other diseases. 452 of the patients were discharged and 202 died. 23 patients received

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

PEG. The most commonly used drugs were antibiotics, antihypertensives and oral nutrition products. Reasons for admission were pain (79%) and general condition disorder (71%) respectively.

Discussion: This study provided symptom frequency and identify the most commonly used drugs. Complications observed were similar in ours as in many studies (2,3).

Result: We hope that our study can guide new palliative clinics.

Key words: Palliative Care, Symptom, Drug frequency

S-49 HEMŞİRELERİN PALYATİF BAKIM HASTALARI İLE İLETİŞİME GEÇME DURUMLARI ÇALIŞMA MOTİVASYONLARINI ETKİLER Mİ?

Seher Çevik Aktura¹ Özlem Soylu²,

¹ Hemşirelik Esasları ABD, Hemşirelik Fakültesi, İnönü Üniversitesi, Malatya, Türkiye

² Nöroloji İnme Yoğun Bakım Ünitesi, Turgut Özal Tıp Merkezi, İnönü Üniversitesi, Malatya, Türkiye

ÖZET

Amaç: Araştırmanın amacı, hemşirelerin palyatif bakım hastaları ile iletişime geçme durumlarının çalışma motivasyonlarını etkileyip etkilemediğini incelemektir.

Materyal-metod: Tanımlayıcı türde olan araştırma, Turgut Özal Tıp Merkezi yoğun bakım ünitelerinde çalışan hemşireler ile yapılmıştır. Araştırmada örneklem seçimine gidilmeyip hemşirelerin tamamı örneklem grubuna dahil edilmiştir. Araştırmanın örneklemi 134 hemşire oluşturmuştur. Araştırmanın verileri, Katılımcı Tanıtım Formu ve Çok Boyutlu İş Motivasyonu Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Araştırma verilerinin analizinde ise, yüzde, ortalama, standart sapma, Mann-Whitney U testi, One Way ANOVA testi ve Kruskal-Wallis testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmada hemşirelerin yaş ortalamasının 29.78 ± 5.27 olduğu, %67.9'unun kadın olduğu, %91.8'inin lisans mezunu olduğu ve %52.2'sinin evli olduğu görülmüştür. Hemşirelerin %85.8'i hem gündüz hem gece çalıştığını, %90.3'ü yoğun bakım hemşiresi olduğunu, %97' si hastaya bakım verirken iletişime geçmeye çalıştığını, %97.8'i sözlü iletişime geçtiğini ve %87.3'ü hastaya ismi ile hitap ederek iletişime geçmeye çalıştığını belirtmiştir. Hemşirelerin %45.5 hasta ile ilk kez iletişime geçtiğinde hastaya yardım edebileceğini hissettiğini belirtmiştir. %47.8'i hasta ile iletişime geçemediğinde hayal kırıklığı yaşadığını ve %91.8'i hastanın her yanına gittiğinde iletişime geçmeye çalıştığını belirtmiştir. Hemşirelerin hastaya bakım verirken iletişime geçme durumları, hasta ile ilk kez iletişime geçtiklerinde hissettikleri ve hasta ile iletişime geçmeye çalışma sıklığı ile iş motivasyonları arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır ($p > 0.05$).

Sonuç: Araştırmada, hemşirelerin palyatif bakım hastaları ile iletişime geçme durumlarının çalışma motivasyonlarını etkilemediği saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: çalışma motivasyonu, hemşire, iletişim, palyatif bakım hastaları

DO THE NURSES' CONDITIONS OF COMMUNICATION WITH PALLIATIVE CARE PATIENTS AFFECT WORK MOTIVATIONS?

ABSTRACT

Objective: The aim of this study was to investigate whether nurses' communication with palliative care patients affected their motivation to work.

Materials and methods: This descriptive study was conducted with nurses working in the intensive care units of Turgut Özal Medical Center. In the study, no sample selection was made and all the nurses were included in the sample group. The sample of the study consisted of 134 nurses. The data of the study was collected by using Participant Identification Form and Multidimensional Business Motivation Scale. Percentage, mean, standard deviation, Mann-Whitney U test, One Way ANOVA and Kruskal-Wallis tests were used in the analysis of the research data.

Results: The mean age of the nurses was 29.78 ± 5.27 , 67.9% were women, 91.8% were undergraduate and 52.2% were married. 85.8% of the nurses worked both day and night, 90.3% were intensive care nurses, 97% tried to contact the patient while providing care, 97.8% communicated verbally, and 87.3% addressed the patient by name. 45.5% of the nurses felt that they could help the patient when they first contacted the patient. 97.8% stated that they were happy to communicate with the patient, 47.8% stated that they were disappointed when they could not communicate with the patient and 91.8 reported that they tried to contact each time they went to the patient. There was no significant relationship between the nurses' contacting status while giving care to the patient, the feelings they felt when they first contacted the patient, and the frequency of trying to contact the patient ($p > 0.05$).

Conclusion: In this study, it was found that the communication status of nurses with palliative care patients did not affect their motivation to work.

Key words: communication, nurse, palliative care patients, work motivation

S-50 ALLOJENİK KÖK HÜCRE NAKLİ SONRASI BK VİRÜSE (BKV) BAĞLI HEMORAJİK SİSTIT: PEDİYATRİK HASTA OLGU SUNUMU

Büşra Sema SÖNMEZ¹, Günay KORKMAZ¹, Burcu ERSOY¹, Furkan GÜNEŞ¹

¹Inönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi, Malatya/Türkiye

Özet

Hemorajik sistit, profilaksi uygulanan allojenik hematopoetik kök hücre alıcılarının %5-35'inde, profilaksi uygulanmayanların ise 70'inde gelişebilen, hematüri, dizüri, pollakiüri ve suprapubik ağrı ile kendini gösteren, ciddi mortalite ve morbiditeye neden olabilen bir komplikasyondur. Erken dönemde görülen hemorajik sistit genelde kemoterapitoksitesisi iken geç başlangıçlı olanı multifaktöriyeldir. Kök hücre transplantasyonu (KHT) sonrası geç dönem hemorajik sistit (HS) (≥ 2 hafta) çoğunlukla BK virüsü ile ilişkilendirilmektedir. Bu çalışmada, Akut Miyeloid Lösemi tanısı nedeniyle allojenik kemik iliği nakli sonrası sekizinci gününde idrar ve kanda BK virüs pozitifliği sebebiyle hemorajik sistit gelişen 2 yaşındaki erkek çocuk hastanın, hemorajik sistininin klinik seyri ve ortaya çıkan semptom ve bulguların hemşirelik girişimleriyle yönetimi sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Hemorajik sistit, hemşire, pediatrik hematopoetik kök hücre nakli.

115

Abstract

Hemorrhagic cystitis is a complication of prophylaxis function that may cause serious mortality and morbidity in the clinic with nausea, hematuria, dysuria, pollakiuria and suprapubic pain in 5-35% of allogeneic hematopoietic stem cell recipients and 70% of those without prophylaxis. Early hemorrhagic cystitis is usually chemotherapy toxicity, while late onset is multifactorial. Late-stage hemorrhagic cystitis (HC) (≥ 2 after) stem cell transplantation (STC) is often associated with BK virus. This study, we present a 2-year-old boy who developed hemorrhagic cystitis due to urine and blood virus positivity on the eighth day after allogeneic bone marrow transplantation due to the diagnosis of acute myeloid leukemia. The clinical course of the hemorrhagic cystitis and the management of the symptoms and findings with nursing interventions are presented.

Key Words: Haemorrhagic cystitis, nurse, pediatric haematopoietic stem cell transplantation.

S-51 HEMŞİRELİK VE EBELİK ADAYI ÖĞRENCİLERİ PALYATİF BAKIM HAKKINDA NE BİLİYOR?

AHMET SEVEN, HAVVA SERT

*Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Afşin Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik, Kahramanmaraş/Türkiye

Amaç: Bu çalışma, hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin palyatif bakım hakkındaki bilgi düzeylerini ve etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla yapıldı.

Materyal Metod: Çalışma, kurum izni alındıktan sonra, Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören ve çalışmaya katılmayı kabul eden 923 öğrenciyle tanımlayıcı olarak yapıldı. Veriler sosyo-demografik özellikleri içeren soru formu ve 20 madde ve 5 alt boyuttan (felsefe, ağrı, dispne, gastrointestinal ve psikiyatrik problemler) oluşan Palyatif Bakım Bilgi Testi (PBBT) kullanılarak toplandı. Verilerin analizi bilgisayar ortamında; yüzdelik, parametrik ve nonparametrik testler kullanılarak yapıldı.

Bulgular: Yaş ortalaması $20,99 \pm 1,87$ olan öğrencilerin %83,4'ü kadın, %80,2'si hemşirelik bölümü öğrencisi, %56,3'ü Süper/Anadolu lisesi mezunu, %89,4'ü çalışmıyor, %82'si çekirdek aile yapısına sahip ve %69,3'ü orta düzeyde gelire sahiptir. Palyatif Bakım Hakkında Bilginiz var mı? sorusuna öğrencilerin büyük çoğunluğunun (%64,7) bilgim var yanıtını verdiği belirlendi Palyatif bakım hakkında bilgisi olanların %46,8'inin bu bilgiyi lisans eğitiminde edindiği saptandı.

Öğrencilerin PBBT toplam puan ortalaması $5,85 \pm 3,68$ olup (min-max; 0-15), alt boyut puan ortalamalarının sırasıyla $0,827 \pm 0,819$ (felsefe), $1,70 \pm 1,33$ (ağrı), $1,02 \pm 0,99$ (dispne), $1,27 \pm 1,15$ (psikiyatrik problemler) ve $1,02 \pm 1,05$ (gastrointestinal problemler) olduğu görüldü. Yaş, gelir durumu, aile yapısı değişkenlerinin öğrencilerin PBBT toplam ve alt boyutlarını etkilemediği saptandı ($p > 0,05$). "Cinsiyet", "Okuduğu Bölüm", "Öğrenim Gördüğü Sınıf" ve "Palyatif Bakım Hakkında Bilgi Durumu" değişkenleri ile PBBT toplam ve tüm alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı fark olduğu; erkeklerin kadınlara göre, hemşirelik öğrencilerinin ebelik öğrencilerine göre, 2. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin diğer sınıflara göre ve palyatif bakım hakkında bilgisi olanların olmayanlara göre palyatif bakım bilgi düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlendi ($p < 0,05$). "Çalışma Durumu" değişkeni ile PBBT toplam, ağrı, dispne, psikiyatrik ve gastrointestinal problemler alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı fark olduğu, çalışan öğrencilerin palyatif bakım bilgi düzeylerinin daha iyi olduğu saptandı ($p < 0,05$). "Mezun olunan Lise" değişkeni ile PBBT toplam, felsefe, ağrı ve gastrointestinal problemler alt boyut puan

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

ortalamaları arasında anlamlı fark olduğu, sağlık meslek lisesi mezunlarının palyatif bakım bilgilerinin daha yüksek olduğu görüldü ($p<0,05$).

Sonuç: Çalışmada hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin palyatif bakım bilgi puanlarının düşük olduğu; cinsiyet, bölüm, sınıf, çalışma durumu, mezun olunan lise ve palyatif bakım hakkında bilgi edinme durumunun palyatif bakım bilgi düzeylerini etkilediği belirlendi.

Anahtar kelimeler: bilgi, ebelik, hemşirelik, öğrenci, palyatif bakım

S- 52 PALYATİF BAKIM HASTALARININ AİLE ÜYELERİNİN BAKIM YÜKÜNÜN YAŞAM KALİTELERİ İLE İLİŞKİSİ

ZelihaCengiz⁽¹⁾,Mensure Turan⁽²⁾, Dilek Olmaz⁽³⁾, Çiğdem ERCE⁽⁴⁾

¹Inönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dr. Öğr. Üyesi

²SBÜ Gazi Yaşargil Eğitim Araştırma Hastanesi Uzm. Hemşire

³Tunceli Devlet Hastanesi Uzm. Hemşire

⁴Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi Hemşire

ÖZET

Giriş ve Amaç: Palyatif bakım, prognozdan bağımsız olarak, ciddi hastalığa sahip hastalar ve aileleri için acıyı azaltmaya ve yaşam kalitesini optimize etmeye odaklanan multidisipliner bir uzmanlıktır. Hastalık hastayı etkilediği kadar bakım veren aile üyesinin de yaşamını olumsuz etkilemektedir. Bakım verenin kişisel özellikleri, hastaya ait özellikler ve bakım yükü yaşam kalitesini etkilemektedir. Bu araştırma, palyatif bakım hastalarının aile üyelerinin bakım yükünün yaşam kaliteleri ile ilişkisinin incelenmesi amacıyla yapıldı.

Yöntem: Tanımlayıcı ilişkisel olarak yapılan bu araştırma, Haziran 2019-Eylül 2019 tarihleri arasında Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi palyatif bakım biriminde yatan ve araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 163 hastanın bakım verenleri ile yapıldı. Veriler Tanımlayıcı Veri Formu, Zarit Bakım Yükü Ölçeği ve Dünya Sağlık Örgütü Yaşam Kalitesi Ölçeği (WHOQOL-Tr 8) kullanılarak toplandı. Veriler yüzde, ortalama, korelasyon, Kruskal-Wallis ve Student t testi ile analiz edildi.

Bulgular: Araştırmaya katılan bakım verenlerin % 61.3'ü kadın, % 38.7'si erkektir. Palyatif bakım verenlerin yaş ortalaması 49.02±15.47, hastaya bakım süresi ortalaması (ay) 33.80±37.37, yaşam kalitesi puan ortalaması 24.23±7.01 ve bakım yükü puan ortalaması 52.08±16.23 olarak belirlendi. Araştırmaya katılan aile üyelerinin cinsiyet, yakınlık derecesi, ve eğitim durumları ile yaşam kalitesi arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu (p<0.05), bakım süresi ile yaşam kalitesi arasında istatistiksel olarak önemli fark olmadığı (p>0.05) belirlendi. Aile üyelerinin cinsiyet, yakınlık dereceleri, eğitim, çalışma durumları ve bakım süresi ile bakım yükü arasında istatistiksel olarak önemli fark bulunmadı (p>0.05). Kadınların erkeklere oranla bakım yükü daha yüksek yaşam kalitesi daha düşük bulundu. Araştırmada bakım yükü puan ortalamaları ile yaşam kalitesi puan ortalamaları arasında negatif yönde bir ilişki olduğu belirlendi.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Sonuç: Bu araştırmada palyatif bakım veren aile üyelerinin sosyo-demografik özelliklerinin yaşam kalitesini etkilediği, bakım yükünü etkilemediği belirlendi. Palyatif bakım veren aile üyelerinin bakım yükü artıkça yaşam kalitelerinin azaldığı belirlendi.

Anahtar Kelimeler; bakım yükü, palyatif bakım, yaşam kalitesi

S-53 KANSER HASTALARINDA KEMOTERAPÖTİK İLAÇLAR VE DELİRYUM ARASINDAKİ İLİŞKİ: ULUSLARARASI LİTERATÜRÜN GÖZDEN GEÇİRİLMESİ

*Ayşe Burçin Uyumlu

* İnönü University, Faculty of Pharmacy, Department of Biochemistry

Özet

Giriş: Delirium, hastanede yatan kanser hastalarında sık görülen nörolojik bir komplikasyondur. Deliryum ani başlaması ve dalgalı seyir göstermesi, aynı zamanda dikkat bozukluğu, oryantasyon bozukluğu, düşünme süreçlerinde bozulma ve bilinç düzeyinde değişimler ile karakterizedir. Kemoterapi alan kanser hastalarının bilişsel işlevlerinde tedaviye bağlı azalma riski vardır ve kemoterapiyi takiben deliryum gelişimini araştıran az sayıda çalışma bulunmaktadır. Ayrıca, bu tür çalışmaların çoğu vaka raporlarıdır veya kontrol grubu yoktur ve spesifik antineoplastik ilaçlarla sınırlıdır. Psikiyatrik konsültasyon için hastaneye başvuran kanser hastalarında deliryumun sık sık depresyon ile karıştırıldığı veya tedavi edilmediği bildirilmektedir. Kemoterapi alan hastalarda Deliryum morbidite ve mortalitesinin gitgide artıyor olması konuya olan ilgiyi de arttırmaktadır.

Amaç: Bu araştırma kemoterapi gören kanser hastalarında deliryum gelişimi ile ilişkili uluslararası literatürün gözden geçirilmesini amaçlamıştır.

Veri kaynakları: Google Scholar, PubMed, Wiley Online Library, Sage Journals Online’de Eylül 2019’a kadar olan İngilizce dilinde yayınlanmış makalelerdir.

İnceleme yöntemleri: Çalışmaların başlığında ve özetinde yeterli bilgi bulunmadığında, gerekli veriler tam metinlerle değerlendirilmiştir. Bu gözden geçirme sürecinin tutarlı olmasını sağlamak adına, kemoterapi alan kanserli hastalarda deliryum gelişimine açık bir şekilde değinen çalışmaları ayıklamak için basit bir arama algoritması seçilmiştir. İngilizce olarak yayınlanmış, “delirium”, “cancer” ve “chemotherapeutic drug” anahtar kelimeleriyle; tam metnine ulaşılabilen çalışmaların incelenmesi yoluyla gerçekleştirilmiştir.

Bulgular-Sonuç: Literatürde ulaşılan verilere göre deliryuma sebep olabilen faktörler arasında en fazla yaşlı hastalar, kanser hastaları, kalp cerrahisi geçiren hasta gruplarında görülmektedir. Çalışmalarda, deliryum tablosunun gözden kaçırılmaması, hasta bakımını sağlayan sağlık personelinin bu konuda eğitilmesi gerektiği de vurgulanmaktadır. Kanser hastalarında deliryuma neden olan çeşitli faktörler bilinmektedir, kemoterapi de bunlardan biridir. Bazı kemoterapötik ilaç kullanımı ile yapılan bazı araştırmalarda deliryuma sebep oldukları bildirilmektedir. Ancak mekanizmaları çok açık olmamakla birlikte bazı kemoterapötik ilaçların kan-beyin bariyerini geçebildikleri öne sürülmektedir.

Anahtar kelimeler: Deliryum, kemoterapötik ilaç, kanser.

The relationship between chemotherapeutic drugs and delirium in cancer patients: Review of International Literature

Abstract

Introduction: Delirium is a common neurological complication in hospitalized cancer patients. Delirium is characterized by a sudden onset and fluctuating course, as well as attention deficit, disorientation, disruption of thinking processes and changes in consciousness level. Although there is a risk of treatment-related decrease in cognitive function in cancer patients receiving chemotherapy, few studies are investigating the development of delirium following chemotherapy. Also, most such studies are case reports or have no control group and are limited to specific antineoplastic drugs. It has been reported that delirium is frequently confused with depression or not treated in cancer patients admitted to the hospital for psychiatric consultation. Delirium morbidity and mortality in patients receiving chemotherapy increases gradually, increasing interest in the subject.

Objective: This study aimed to review the international literature on the development of delirium in cancer patients undergoing chemotherapy.

Data sources: Google Scholar, PubMed, Wiley Online Library, articles published in English in Sage Journals Online up to September 2019.

121

Review methods: In the absence of sufficient information in the title and summary of the studies, the necessary data were evaluated in full text. To ensure that this review process is consistent, a simple search algorithm was selected to extract studies that explicitly address delirium development in cancer patients receiving chemotherapy. Published in English with the keywords delirium ”,“ cancer ”and “chemotherapeutic drug”; The full text can be accessed through the examination of the study.

Findings-Conclusion: According to the data obtained in the literature, delirium is the most common factor in elderly patients, cancer patients, patients undergoing cardiac surgery. In the studies, it is emphasized that delirium should not be overlooked and health personnel providing patient care should be trained on this subject. Several factors are known to cause delirium in cancer patients, chemotherapy is one of them. Some studies with the use of some chemotherapeutic drugs have been reported to cause delirium. However, it is suggested that some chemotherapeutic drugs may cross the blood-brain barrier, although the mechanism is not clear.

Key words: Delirium, chemotherapeutic drug, cancer.

S-54 BİR ÜNİVERSİTE HASTANESİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİ

Erman Yıldız¹, Rukuye Aylaz¹, Ömür Berber²

¹Inönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya, Türkiye

²Inönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi, Malatya, Türkiye

ÖZET

Giriş- Amaç: Yoğun bakımda hemşireler, ölüm gerçeğini kabul ederek bireylerin mümkün olduğu kadar rahat, huzurlu ve onurlu bir ölümü hak ettiklerine dair bir anlayışı kabul etmekle birlikte, yaşam sonunda mümkün olan en iyi bakımı sağlamak hemşireler açısından birtakım zorlukları da beraberinde getirmektedir. Hemşireler ölüm ve ölen hastaların bakımı ile ilgili çeşitli tepkilerde bulunabilir. Başka bir deyişle, günlük olarak ölüme maruz kalma hemşireleri duygusal ve fiziksel olarak etkileyebilir. Konu ile ilgili farklı çalışmaların bulgularına göre, sürekli ölümlerle karşı karşıya kalmak ve ölmekte olan hastalara bakım vermek hemşirelerde mesleki stres ve tükenmişliğe neden olabilir. Tükenmişlik ve psikolojik morbidite palyatif bakım uygulayıcısını etkiler ve genel sağlık, psikolojik refah, düşük iş doyumunu ve hasta bakımını olumsuz yönde etkileyebilir. Bununla birlikte Türkiye’de yoğun bakım ünitesinde çalışan hemşirelerin tükenmişlik düzeyleri hakkında sınırlı veri bulunmaktadır. Elde edilen bulgular doğrultusunda bu araştırma yoğun bakım ünitesinde çalışan hemşirelerin tükenmişlik düzeylerini belirlemek amacıyla yapıldı.

Materyal Metot: Araştırma İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi’nde yürütüldü. Araştırmanın verileri, Tanıtıcı Özellikler Formu ve Maslach Tükenmişlik Ölçeği (MTÖ) aracılığı ile elde edildi. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler, verilerin normal dağılıp dağılmama durumlarına göre parametrik testlerden olan bağımsız gruplarda t testi, non-parametrik testlerden olan Kruskal Wallis testi kullanıldı.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin yaş ortalamaları 27.07 ± 5.40 olup (minimum 22, maksimum 41), %68’inin kadın, %59’unun bekar, %37’sinin çocuk sahibi olduğu, %87’sinin lisans düzeyinde eğitime sahip olduğu, %72’sinin nöbet usulü bir çalışma rutininin olduğu belirlendi. MTÖ toplam puan ortalaması 64.40 ± 16.34 olup, alt ölçeklerden olan duygusal tükenme puan ortalaması 26.32 ± 9.39 , duyarsızlaşma puan ortalaması 11.33 ± 4.74 ve kişisel başarı puan ortalaması 26.75 ± 4.74 olarak tespit edildi.

Sonuç: Her ne kadar araştırmada hemşirelerin tanıtıcı özelliklerine göre MTÖ alt boyut puan ortalamaları arasında istatistiksel açıdan önemli bir fark saptanmıyorsa da hemşirelerin tükenmişlik

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

durumunu yaşadıkları ve başta genel sağlık, psikolojik refah, düşük iş doyumunu ve hasta bakımını olumsuz yönde etkileme riskini taşıdıkları söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Hemşire, Yoğun Bakım, Tükenmişlik.

S-55 YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN ANKSİYETE VE DEPRESYON DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Erman Yıldız¹, Rukuye Aylaz¹, Ömür Berber²

¹Inönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya, Türkiye

²Inönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi, Malatya, Türkiye

ÖZET

Giriş- Amaç: Yoğun bakım ünitesi (YBÜ) ile ilgili mevcut literatür daha çok hasta ve bakım verenlerine ait sıkıntı ve güçlüklerle odaklanmıştır. Öte yandan yoğun bakım bakım hizmeti sağlayan ve çalışma koşullarının doğası gereği hastalarla 24 saat kesintisiz hizmet veren hemşirelerin, palyatif bakım sürecinde yaşadıkları psikolojik zorluklar hakkında çok az şey bilinmektedir. Kuşkusuz hemşireler, ölüm gerçeğini kabul ederek bireylerin mümkün olduğu kadar rahat, huzurlu ve onurlu bir ölümü hak ettiklerine dair bir anlayışı kabul etmektedirler. Ancak bu durum hemşirelerde pek çok açıdan zorluk yaşayan bir popülasyona bakım vermenin getirdiği yükü göz ardı etmemize engel olmamalıdır. Araştırmalar sürekli ölümle karşı karşıya kalmanın ve ölmekte olan hastalara bakım vermenin hemşirelerde başta korku, anksiyete ve depresyon olmak üzere birçok psikopatolojiye yol açtığını göstermektedir. Öte yandan Türkiye’de YBÜ’nde çalışan hemşirelerin anksiyete ve depresyon düzeyleri hakkında sınırlı veri bulunmaktadır. Elde edilen bulgular doğrultusunda bu araştırma YBÜ’de çalışan hemşirelerin anksiyete ve depresyon düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapıldı.

Yöntem: Araştırma İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi’nde yoğun bakım hizmeti sağlayan hemşirelerle yürütüldü. Araştırmanın verileri, Tanıtıcı Özellikler Formu, Beck Anksiyete Ölçeği (BAÖ) ve Beck Depresyon Ölçeği (BDÖ) ile toplandı. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler, verilerin normal dağılıp dağılmama durumlarına göre parametrik testlerden olan bağımsız gruplarda t testi, non-parametrik testlerden olan Kruskal Wallis testi kullanıldı.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin %27’sinin normal, %28’inin hafif, %17’sinin orta ve %28’inin şiddetli düzeyde anksiyeteye sahip olduğu saptandı. Bununla birlikte hemşirelerin %30’unun normal, %38’inin hafif, %23’ünün orta ve %9’unun şiddetli düzeyde depresyon düzeyi tespit edildi. BAÖ toplam puan ortalaması 17.07±13.19, BDÖ toplam puan ortalaması ise 14.98±10.23 olarak belirlendi. BAÖ ile BDÖ toplam puan ortalaması arasında pozitif yönde önemli ilişki saptandı (p<0.05).

Sonuç: Bu araştırmada, YBÜ’nde görev yapan hemşirelerin anksiyete düzeyleri arttıka depresyon düzeyleri de artmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda; yoğun bakımda görev alan hemşirelerin psikososyal aadıdan desteklenmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Anksiyete, Depresyon, Hemşire, Yoğun Bakım.

S-56 KARACİĞER TRANSPLANTASYONU OLAN BİREYLERİN BELİRSİZLİĞE TAHAMMÜLSÜZLÜK DÜZEYLERİ

*Erman Yıldız

*İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya, Türkiye

ÖZET

Giriş- Amaç: Karaciğer nakli (KN) sonrası bireyler nispeten belirsiz süreçleri yaşamaktadırlar. Bu belirsizlikler arasında “eski sağlığıma kavuşur muyum?”; “acaba organ reddi yaşar mıyım?”; “başka hastalıklara yakalanır mıyım?” gibi durumlar söz konusudur. Kişilerin yaşamında sıkka karşılaşılan belirsizliklerin başta anksiyete bozuklukları olmak üzere birçok psikopataloji ile ilişkisi kanıtlanmıştır. KN olan bireylerin bu belirsiz durumları yaşama olasılıklarının yüksek olduğu düşünöldüğünde, belirsizliğe tahammölsüzlük düzeylerinin belirlenmesi önemlidir. Bununla birlikte bu popölyasyonun belirsizliğe tahammölsüzlük düzeyleri hakkında literatürde herhangi bir çalışma bulunmamaktadır. Elde edilen bulgular doğrultusunda bu araştırma KN olan bireylerin belirsizliğe tahammölsüzlük düzeylerini belirlemek amacıyla yapıldı.

Materyal Metot: Araştırma İnönü Üniversitesi Karaciğer Nakil Hastanesi’nde karaciğer nakli olan 87 hastayla yürütöldü. Araştırmanın verileri, Tanıtıcı Özellikler Formu ve Belirsizliğe Tahammölsüzlük Ölçeği (BTÖ) ile toplandı. Verilerin değerlendirilmesinde; tanımlayıcı istatistik, Kruskal Wallis, Mann-Whitney U, testleri kullanıldı.

Bulgular: Araştırmaya katılan hastaların yaş ortalaması 48.64 ± 12.76 olup, çoğunluğu erkek (%67.8), ilkokul mezunu (%52.9) ve evlidir (%87.4). Nakil olan hastaların BTÖ toplam puan ortalaması 34.70 ± 8.42 bulunmuş olup, ölçeğin alt boyutları olan ileriye yönelik kayđı ortalaması 20.71 ± 5.08 , engelleyici kayđı alt boyut ortalaması ise 13.98 ± 4.57 olarak bulundu. Buna göre hastaların belirsizliğe tahammölsüzlük aadından riskli oldukları söylenebilir.

Sonuç: Elde edilen bulgular doğrultusunda karaciğer nakil hastalarının belirsizliğe tahammölsüzlük düzeylerinin belirlenmesi, ilerleyen dönemde oluşabilecek psikopatalojilerin öngörölmesinde katkılar sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Belirsizliğe Tahammölsüzlük, Karaciğer Nakli, Psikiyatri.

S- 57 BEYİN VE SİNİR CERRAHİSİ YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE TAKİP EDİLEN HASTALARDA PALYATİF YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE TAKİP GEREKLİLİĞİ

*Dr. Bora TETİK

*İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Beyin ve Sinir Cerrahisi Anabilim Dalı

Giriş: Palyatif bakım, kronik, ölümcül ve tedavisi olmayan hastalıklarda yaşam kalitesini artırmaya ve aileyi biraz olsun rahatlatmaya yönelik bir bakım sistemidir. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) palyatif bakımı; kapsamlı bir değerlendirme ve tedaviyle hastaların fiziksel, psikososyal ve manevi semptomların giderilmesini, aynı zamanda bireye bakım verenlerin desteklenmesini amaçlayan bakım olarak tanımlamıştır.

Bu çalışmada amacımız kliniğimizde yatan hastalardan palyatif bakım ihtiyacı olan hastaların analizini çıkartmak amaçlanmıştır.

Yöntem: 01/07/2018-01/07/2019 tarihleri arasında İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Beyin ve Sinir Cerrahisi yoğun bakım biriminde takip edilen ve palyatif bakıma ihtiyacı olan hastaların verileri hastanenin otomasyon sisteminden çıkarılmıştır. Veriler SPSS 22.0 paket program ile 125 değerlendirildi.

Bulgular: Toplam 337 hastanın ortalama yatış süreleri 7.52 ± 14.87 gün (min=1, max=147 gün) idi. En sık yatış tanısı 83 hasta ile intrakranial kitle tanısı ile takip edilen hasta iken en az 16 hasta ile araç dış trafik kazası (ADTK) tanısı ile takip edilmekteydi. Olguların tanıya göre klinikte yatış süreleri incelendiğinde en fazla 147 gün ile şant disfonksiyonu grubunda yatış gözlenirken, en az 15 gün ile ATDK tanısıyla yattığı görüldü. Olguların tanılara göre yatış süreleri tablo 1' de verilmiştir.

Tablo 1: Tanıya Göre Klinikte Yatış Süreleri

	n	min	max	median
İnme,SAK, Hematom, Anevrizma	47	1	76	5.00
ADTK	16	1	15	5.43
Çökme Fraktürü	38	1	24	5.78
İntrakranial kitle	83	1	113	10.49
Şant Disfonksiyonu	22	1	147	12.95
Anevrizma (COİL)	25	1	60	4.00
SubduralHematom	30	1	30	5.23

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Sonuç: İlk kez 2002 yılında DSÖ palyatif bakımın tanımlamış ve 2004 yılında Ulusal Palyatif Bakım Uzlaşma Rehberi yayınlanmıştır. Beyin cerrahi kliniği açısından literatürde yüksek dereceli gliomlar ve beyin metastazlarında palyatif bakım çok özel bir yere sahip olduğu bahsedilmektedir. Bu çalışmada beyin cerrahi kliniğinde yatan hastaların palyatif bakım gerekliliği yönünden yatış süreleri ve tanıları irdelenmiştir. Çalışmamıza göre yüksek dereceli glial tümör ve metastatik tümörlere ek olarak şant disfonksiyonu ve tedavi edilmiş anevrizma hastalarında palyatif yoğun bakım ünitesinde takibe ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler:Palyatif bakım, Beyin Cerrahi yoğun bakım, Yatış süresi

S-58 TÜRKİYEDE PALYATİF BAKIM İLE İLGİLİ YAPILAN TEZLERİN NİCELİĞİ

*Ahmet Seven

*Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Afşin Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik,
Kahramanmaraş/Türkiye

Özet

Amaç: Bu çalışma Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezi'nde kayıtlı palyatif bakım ile ilgili tezlerin durumunu belirlemek amacıyla yapıldı.

Materyal Metod: Web tabanlı, retrospektif ve tanımlayıcı olarak yapılan araştırma, Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezi'ne "palyatif bakım" anahtar kelimesi girilerek gerçekleştirildi.

Bulgular: Palyatif bakımla ilgili ülkemizde 1994-2019 yılları arasında toplamda 71 tez yapıldığı, bu tezlerin %49,29'unun (35) yüksek lisans, %8,45'inin (6) doktora ve %42,25'inin tıpta uzmanlık tezi (30) olduğu saptandı. Tıpta uzmanlık tezlerinin çoğunluğunun (%50) aile hekimliği alanında olduğu; yüksek lisans (%62,85) ve doktora (%66,66) tezlerinin çoğunluğunun ise hemşirelik alanında olduğu belirlendi. Felsefe ve Din Bilimleri, Müzik Anasanat Dalı ve Deontoloji gibi farklı disiplinlerin her birinden birer adet (%2,85) yüksek lisans tezi olduğu saptandı.

Sonuç: Çalışmada ülkemizde palyatif bakım ile ilgili yapılan tezlerin az sayıda olduğu görüldü. Palyatif bakım ile ilgili yapılacak tıpta uzmanlık, yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarının artırılması önerilir.

Anahtar kelimeler: nicelik, palyatif bakım, tez

QUANTITY OF THE THESES RELATED WITH PALLIATIVE CARE IN TURKEY

Abstract

Objective: To determine quantity of the theses related with palliative care in the Council of Higher Education Thesis Center, Turkey.

Methods: The web-based, retrospective and descriptive study was performed by entering the key word "palliative care" in the Council of Higher Education Thesis Center. Percentages were used in the presentation of the data.

Results: Between 1994-2019, 71 theses related with palliative care have been made in our country. 49.29%(35) of these theses were master's degree, 8.45%(6) were doctorate and 42.25%(30) were

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

specialized in medicine. The majority of the medical theses (50%) in the field of family medicine; the majority of the master's (62.85%) and doctoral (66.66%) theses were in the field of nursing. It was found that there were one (2.85%) master's thesis in each of the different disciplines such as Philosophy and Religious Sciences, Department of Music and Deontology.

Conclusion: In the study, it was determined that there were few theses related with palliative care in our country. It is recommended to increase the specialization in medicine, master's and doctoral thesis studies related with palliative care.

Keywords: palliative care, theses, quantity

S-59 HEMŞİRELERDE PALYATİF BAKIM DAVRANIŞLARI; KENDİNİ GERÇEKLEŞTİRME YAŞAM SONU BAKIMA YÖNELİK TUTUM VE DAVRANIŞLARI NASIL ETKİLER?

*Zeliha CENGİZ, ***Hilal YILDIRIM, *** Sema KÖMÜRKARA

*İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Malatya

**İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Malatya

*** Hekimhan Devlet Hastanesi, Hemşire, Malatya

Giriş: Yaşam sonu bakım, tıbbi girişimlerin süreci önleyemediği bir dönemdir. Yaşam sonu bakımın amacı, hastanın fiziksel ve ruhsal yönden rahatlığının sağlanmasıdır. Yaşamın son günlerini yaşayan hastanın bakımında, hastanın duygusal ve fiziksel gereksinimlerini karşılayabilmek için yaşam sonu bakıma ilişkin hemşirenin gerekli bilgi, beceri ve tutuma sahip olması, hasta ve ailesine etkili psikososyal destek sağlayabilmek için kendi duygularını tanıması gerekmektedir. Yaşamın son günlerinde hasta ile iletişim kurmak ve ona gereksinimi olan desteği verebilmek için, hemşirelerin kendini gerçekleştirme basamağına ulaşmaları, kişisel ve mesleki motivasyonları, gelişmeleri, gelişme ve değişimlere ayak uydurabilmeleri açısından önemlidir.

Amaç: Bu çalışma, hemşirelerde yaşam sonu bakıma ilişkin tutum ve davranışları belirlemek, hemşirenin kendini gerçekleştirme durumunun bu tutum ve davranışlar üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla yapıldı.

Method: Araştırma ilişkisel tanımlayıcı tipte olup, İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi yetişkin yoğun bakımlar ve servislerinde yapıldı. Araştırma 2019 yılında bu kliniklerde görev yapmakta olan ve aktif olarak hasta bakımına katılan 227 hemşire ile gerçekleştirildi. Veriler “Tanıtıcı Bilgi Formu, Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Kendini Gerçekleştirme Alt Ölçeği ve Yaşam Sonu Bakıma Yönelik Tutum ve Davranışlar Ölçeği” kullanılarak toplandı. Verilerin analizinde sayı, yüzde, bağımsız gruplarda t-testi, ANOVA ve Korelasyon testleri kullanıldı.

Bulgular: Yaş ortalaması 31.67 ± 5.69 olan hemşirelerin %71.4’ü kadın, %61.7’si evlidir. Hemşirelerin %63.4’ünün servislerde çalışan hemşirelerden oluştuğu, %42.7’sinin yaşam sonu bakıma yönelik eğitim aldığı ve % 31.7’sinin çok sık ölüm olayı gördüğü saptandı. Hemşirelerin kendini gerçekleştirme puan ortalamasınının 36.47 ± 6.37 , yaşam sonu tutum ve davranış ölçeği puan

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

ortalamasının 53.79 ± 7.23 olduğu belirlendi (davranış alt boyutu puan ortalaması: 18.98 ± 4.62 ; tutum alt boyutu puan ortalaması: 34.81 ± 4.47). Cinsiyet, medeni durum ve çalışılan klinik gibi değişkenlerin iki ölçek puanları üzerinde etkili olmadığı, mesleği isteyerek seçme, mesleği sevme ve yaptığı işten memnun olma gibi durumların hem yaşam sonu bakım davranışları hem de kendini gerçekleştirme puanlarında istatistiksel olarak önemli bir artışa neden olduğu belirlendi.

Sonuç: Hemşirelerin yaşam sonu bakıma yönelik tutum ve davranışları ile bireysel gelişimleri arasında pozitif yönde güçlü bir ilişki olduğu, kendini gerçekleştiren hemşirelerin yaşam sonu bakıma yönelik daha olumlu tutum ve davranışlara sahip olduğu belirlendi ($p < .001$). Mesleği isteyerek seçme, mesleği sevme ve yaptığı işten memnun olma gibi durumların kendini gerçekleştirme ve yaşam sonu bakım davranışları üzerinde etkili olduğu belirlendi. Kendini gerçekleştiren, mesleğini seven ve yaptığı işten memnun olan hemşirelerin yaşam sonu bakım davranışlarının daha yüksek düzeyde olduğu düşünüldüğünde palyatif bakım vermekte olan hemşirelerin kişisel ve mesleki gelişimlerinin desteklenerek zorlu bakım ortamlarına adaptasyonlarının sağlanması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: hemşirelik; yaşam sonu bakım; kendini gerçekleştirme

S-60 PALYATİF BAKIMDA AİLE DESTEĞİ

Derya BIÇAK AYIK¹, Derya AKÇA², Zeliha CENGİZ³

¹ Siirt Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Siirt/Türkiye

² Bursa Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Bursa/Türkiye

³ İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya/Türkiye

İleri evre, tedavi edilemez hastalık tanısı konan hastaları desteklemeye odaklanan Palyatif bakım “aile merkezli” olup hasta ve ailelerinin tüm fonksiyonlarına temel teşkil eder. Hayatı tehdit edici bir tanı, aile üyeleri üzerinde hastalardan daha büyük olumsuz psikolojik etkiye sahip olabilmektedir. (Hudson & Aranda, 2014). Palyatif bakım alan hastalara bakım veren bireylerin bakım verme rolleri sonucunda yaşadıkları stres olan bakım yükü; bu bireyleri duygusal, sosyal, finansal, fiziksel ve ruhsal açıdan olumsuz olarak etkilemektedir. Bakım verenlerde % 12 ile% 59 arasında depresyon ve % 30 ile% 50 arasında anksiyete oranları bildirilmiştir. Ne yazık ki, bu yüksek psikolojik stres oranları yeterince tanınmamakta ve ele alınmamaktadır. Aile üyeleri bakım verme rolleriyle ilgilenirken, kendi bakımlarını ihmal etmekte ve koruyucu sağlık hizmetlerinden yararlanamamaktadırlar. Hastalar ve aile üyeleri genellikle ölmekte olan ve kayıplarla yüzleşmek için duygusal desteğe ihtiyaç duymakta ve bazı aile üyelerinde tedavi gerektiren karmaşık bir keder geliştirmektedir. Uzun süreli keder ve yas ile başa çıkmada ihtiyaçları olan kişilerin, uzman danışmanlığına veya psikiyatri servislerine yönlendirilmesi gerekmektedir.

Aile bakıcılarının psikososyal ihtiyaçları sıklıkla hastanın ihtiyaçlarına göre ikincil olarak görülür veya göz ardı edilir; ihtiyaçların değerlendirilmesinde tutarlılık ya da sistematik bir yaklaşım yoktur. Verilen destek çoğu zaman yetersiz kalmakta ve aile üyeleri tarafından fark edilmemekte, destek genellikle ölüm ile sınırlı kalmakta ve aile üyeleri kendilerini bilgilendirme ve bakım planlamasının dışında tutulduğunu hissederler.

Sağlık çalışanları, hastaların yanı sıra aile üyeleri için de psikososyal destek sağlamanın çok büyük bir zorluk oluşturduğunu ve bu türden bir destek için gerekli kaynaklara sahip olmadıklarını ifade etmektedirler. Ailelere verilen destek ülkeler arasında farklılık gösterebilmektedir. Ülkemizde palyatif bakım hastalarına özgü olmamakla birlikte engelliliği sağlık raporu ile tescil edilen bireylerin ailelerine evde bakım maaşı verilmektedir. Aynı zamanda Sağlık Bakanlığı bünyesindeki

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

palyatif bakım merkezleri ve evde bakım hizmetleri kapsamında kanserli hastalara ve ailelerine tıbbi, psikolojik, sosyal ve manevi destek sağlanmaktadır.

Palyatif bakım programları, yakınlarının hastalığından etkilenen aile üyelerine müdahale etme ve destek olma imkânına sahiptir. Ölmekte olan bir akrabanın bakımı ile ilgili önemli yük göz önüne alındığında, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), bakım ve yas sırasında, sağlık sağlayıcıların aile üyelerinin yaşam kalitesini artırmaya odaklanması gerektiğini savunmaktadır. Yakınını kaybeden aile üyesi, kaybetme, yalnızlık, öfke, suçluluk ve hasta için yaptıklarının yeterli olup olmadığına dair şüphe duyguları ile mücadele etmek zorunda kalabilmektedir. Hastanın kaybından sonraki süreçte ailelere destek olunmasının gerekliliği belirtilmesine rağmen, nasıl bir destek verileceği ve kime verileceği hususunda bir görüş birliği yoktur. Bu doğrultuda bakım veren aile üyelerini güçlendirmeye yönelik kanıt temelli uygulamalara gereksinim vardır. Aile üyelerinin ihtiyaçlarının değerlendirilmesinde tutarlı ve sistematik bir yaklaşım sağlanmalıdır. Ayrıca aile üyelerine bakım verme ile ilgili eğitimler verilmeli, kaynaklar ve hastanın genel sağlık durumu hakkında aileler bilgilendirilmeli ve baş etme becerileri güçlendirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Aile desteği, bakım, palyatif bakım

S- 61 ACİL SERVİSLERDE PALYATİF BAKIM HİZMETLERİNİN ÖNEMİ

Fatma Hakyemez¹, Zeliha Koç²

¹ Selçuk Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Konya/ Türkiye

² Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Samsun / Türkiye

Özet

Hastanenin acil servisleri, kararların hızlı ve bazen düşük düzeyde bilgi ile alındığı yüksek stresli ortamlardır. Günümüzde yaşamın sonunda olan ve acil servise başvuran hasta sayısındaki artış nedeniyle, acil servis profesyonellerinin palyatif bakım konusunda yeterli bilgi ve beceriye sahip olmaları önemlidir. Palyatif bakım, ilerleyici ve kronik bir hastalığa sahip olan bireyler için önemli olsa da, herhangi bir zamanda, herhangi bir ortamda, herhangi bir tanı alan her yaşta birey için ihtiyaç duyulan bir hizmettir. Dünya Sağlık Örgütü palyatif bakımı; “yaşamı tehdit edici hastalıklara eşlik eden sorunları yaşayan hasta ve ailelerinin, fiziksel, psiko-sosyal ve manevi problemlerini erken tanılama, değerlendirme, tedavi ederek acı çekmelerini azaltma ya da önleme, yaşam kalitelerini artırma amacına yönelik bir yaklaşım” olarak tanımlamaktadır. Bu doğrultuda 133 acil birimde çalışan sağlık profesyonellerinin, acil servise başvuran palyatif hasta/yakınlarına en iyi bakım ve hizmeti sunmak için, bu konuda bilgi, beceri ve tutum yönünden hazırlanmasının son derece önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Acil servis, palyatif bakım, yaşam kalitesi.

IMPORTANCE OF PALLIATIVE CARE SERVICES IN EMERGENCY DEPARTMENTS

Abstract

Emergency departments of the hospitals are highly stressful environments where the decisions are made quickly and sometimes with low level of knowledge. Due to the increase in the number of patients who are at the end of their life and apply to the emergency department, it is important for the emergency department professionals to have sufficient knowledge and skills about palliative care. Although palliative care is important for individuals with a progressive and chronic disease, it is a service that is needed for individuals of all ages who have any diagnosis at any time in any environment. The World Health Organization describes palliative care as “an approach aimed at reducing or preventing pain, and increasing the quality of life, of the patients and their families who have problems accompanied by life-threatening diseases by early diagnosing, evaluating and treating their physical, psycho-social and spiritual problems.” Accordingly, it is important that

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

health professionals working in the emergency department should be prepared in terms of knowledge, skills and attitudes in order to provide the best care and service to palliative patients / their relatives applying to the emergency department.

Key Words: Emergency department, palliative care, quality of life.

S-62 TUBEROSKLEROZLU ÇOCUK HASTALARIN RETROSPEKTİF DEĞERLENDİRİLMESİ

Mahmut ASLAN¹

¹İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Nöroloji Bilim Dalı, Malatya/Türkiye

Özet:

Giriş ve Amaç: Tuberoskleroz kompleks, tuberoskleroz ve Bourneville hastalığı olarak da bilinen otozomal dominant geçiş gösteren bir genodermatozdur. TSC1 ve TSC2 genlerinde mutasyon sonucu oluşur.

Yöntem: Bu çalışmaya İnönü Üniversitesi Çocuk Nöroloji Kliniğine 2012-2019 yılları arasında başvuran ve Tuberoskleroz tanısı alan 25 hasta alındı. Hastaların demografik ve klinik bulguları retrospektif olarak değerlendirildi.

Bulgular: Hastalarımızın 10'u (40%) kız, 15'i (60%) erkekti. Hastalarımızın yaş ortalaması 93,78±14,16 ay, ortalama takip süresi 84,70±48 aydı. Yirmi iki (88%) hasta epilepsi, 11 (44%) hasta otizm, 4 (16%) hasta ise mental retardasyon ile takipliydi. Tüm hastalarımızda değişik derecelerde deri ve beyin tutulumu mevcuttu. Tanı alma ile epilepsi arasında geçen süre ortalama 3,22±4,91 ay ve 63,6% hastamızın tanısı nöbet ile başvurdukları dönemde konuldu.

Sonuç ve Öneriler: Tuberoskleroz çocukluk çağının sık görülen nörokutanöz hastalıklarındandır. Nöbet ve hipopigmente muayene bulgular ile gelen hastalarda mutlaka düşünülmelidir.

Anahtar Kelimeler: Tuberoskleroz, epilepsi, otizm

Retrospective Evaluation of Pediatric Tuberos Sclerosis Patients

Abstract:

Background and Aims: Tuberos sclerosis complex is an autosomal dominant genodermatosis known as tuberos sclerosis and Bourneville's disease. It occurs as a result of mutation in TSC1 and TSC2 genes.

Methods: Twenty-five patients with tuberos sclerosis admitted to İnönü University Pediatric Neurology Clinic between 2012-2019 were included in this study. The demographic and clinical findings of the patients were evaluated retrospectively.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Results: Ten (40%) patients were female and 15 (60%) were male. The mean age of the patients was 93.78 ± 14.16 months and follow-up period was 84.70 ± 48 months. Twenty-two (88%) patients were followed epilepsy, 11 (44%) patients autism and 4 (16%) patients mental retardation. All patients had varying degrees of skin and brain involvement. The mean time between diagnosis and epilepsy was 3.22 ± 4.91 months and 63.6% of patients were diagnosed at the time of seizure.

Conclusion: Tuberous sclerosis is one of the most common neurocutaneous diseases of childhood. Seizures and hypopigmented examination should be considered in patients presenting with findings.

Keywords: Tuberous sclerosis, epilepsy, autism

S-63 PALYATİF BAKIM HASTALARI, YAKINLARI VE HEMŞİRELERİNİN İYİ ÖLÜME İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Tuğba Menekli¹, Sevim Dolu², Özlem Coşkun³, Merve Torun³

¹İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği ABD, Doktor Öğretim Üyesi

²Hitit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği ABD, Araştırma Görevlisi

³İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği Lisansüstü Öğrencisi

ÖZET

Giriş: İyi ölüm bütün toplumlarda istenilen bir durum önemli bir kavram olup palyatif bakım ve yaşam sonu bakımında hayati önem taşımaktadır. Tanımlayıcı olan bu araştırmanın amacı, palyatif bakım hastaları, hasta yakınları ve hemşirelerin iyi ölüme ilişkin görüşlerini belirlemektir.

Gereç yöntem: Bu araştırma, 01.07.2019-29.09.2019 tarihleri arasında Malatya il ve ilçe merkezlerinde bulunan Palyatif Bakım Kliniklerinde yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini, çalışmaya katılmaya gönüllü olan 90 hasta, 90 hasta yakını ve 90 hemşire oluşturmuştur. Araştırmada veriler, literatürden yararlanılarak oluşturulan hasta, hasta yakını, hemşire Kişisel Bilgi Formu ve İyi Ölüm Ölçeği kullanılarak yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Araştırmada verilerin değerlendirilmesi için SPSS 17 paket programı kullanılmıştır. İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar ve Yayın Etik Kurulundan, Malatya il ve ilçe hastanelerinden, hastalar, hasta yakınları ve hemşirelerden yazılı izin alınmıştır.

Bulgular: Hemşirelerin %65.6'sının 29-35 yaş grubunda,%85.6'sının 'kadın, %55.6'sının bekar, %56.6'sının lisans mezunu, %64.4'ünün ilde yaşadığı saptanmıştır. Hastaların %55.6'sının 29-35 yaş grubunda, %61.1'inin kadın, %71.1'inin evli, %76.7'sinin lise/önlisans mezunu,%60.0'mın ilde yaşadığı belirlenmiştir. Hasta yakınlarının %53.3'ünün 22-28 yaş grubunda, %84.4'ünün kadın, %60.0'ının evli, %62.2'sinin lisans mezunu, %68.9'un ilde yaşadığı belirlenmiştir. Araştırmaya katılanların iyi ölüm tanımlarına bakıldığında; Hastaların %46.7'sinin“ağrı ve stres olmadan hayatın sonlanması”, Hasta yakınlarının %61.1'inin “aile bireyleriyle birlikte süreci paylaşmak, Hemşirelerin ise % 57.8'inin “acı çekmeden süreci yaşamak” olarak tanımladıkları saptanmıştır. İyi Ölüm ölçeği puan ortalamalarına bakıldığında; hastaların puan ortalamasının (58.77±6.50), hasta

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

yakınlarının puan ortalamasının (58.04 ± 6.71) ve hemşirelerin puan ortalamasının (55.80 ± 7.94) olduğu saptanmıştır.

Sonuç: Hastaların iyi ölüm ölçeği toplam puan ortalamasının hemşire ve hasta yakınından daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: Palyatif bakım, İyi Ölüm, Hemşire, Hasta, Hasta yakını

OPINIONS OF PALLIATIVE CARE PATIENTS, RELATIVES AND NURSES ON GOOD DEATH

Summary

Introduction: Good death is a desirable condition in all societies and is vital in palliative care and end-of-life care. The aim of this descriptive study is to determine the opinions of palliative care patients, patient relatives and nurses about good death.

Material method: This research was carried out between 01.07.2019-29.09.2019 at Palliative Care Clinics in Malatya province and district centers. The sample of the study consisted of 90 patients, 90 relatives and 90 nurses who volunteered to participate in the study. Data were collected by face-to-face interviews using the Personal Information Form and Good Death Scale. SPSS 17 package program was used to evaluate the data. Written permission was obtained from İnönü University Health Sciences Non-Interventional Clinical Research and Publication Ethics Committee, Malatya provincial and district hospitals, patients, patient relatives and nurses.

Results: It was found that 65.6% of the nurses were in the 29-35 age group, 85.6% were 'female, 55.6% were single, 56.6% were undergraduate graduates and 64.4% lived in the province. It was determined that 55.6% of the patients were in the 29-35 age group, 61.1% were women, 71.1% were married, 76.7% were high school / associate degree graduates and 60.0% lived in the province. It was determined that 53.3% of the patients' relatives were in the 22-28 age group, 84.4% were women, 60.0% were married, 62.2% were undergraduate graduates and 68.9% lived in the province. Looking at the definitions of good death of the participants; It was found that 46.7% of the patients defined m ending life without pain and stress ", 61.1% of the patients' relatives shared the process with their family members, and 57.8% of the nurses defined“ experiencing the process without suffering ”. When the average score of Good Death Scale; The mean score of the patients (58.77 ± 6.50), the average score of patients' relatives (58.04 ± 6.71) and the average score of nurses (55.80 ± 7.94) was found to be.

Conclusion: It was found that the average total score of the good death scale of the patients was higher than the nurse and the patient's relatives.

Key words: Palliative care, Good Death, Nurse, Patient, Relative

S-64 PALYATİF BAKIM ÜNİTESİNDE YATAN HASTALARDA BESLENME DURUM DEĞERLENDİRMESİ

Uzm. Dr. Funda Datlı Yakaryılmaz

Giriş: Geriatrik popülasyonda; kronik hastalıklar, fiziksel yetersizlik, çiğneme problemleri, sosyal izolasyon ve polifarmasi gibi nedenlere bağlı olarak malnütrisyon sık görülür. Ayrıca malnütrisyon; geriatrik popülasyonda artmış morbidite ve mortaliteyle ilişkilidir. Malnütrisyonun hastanede yatış süresinde uzama, hastaneye başvuru sıklığında artış, enfeksiyon sıklığında artış, kötü yara iyileşmesi, ağrı ve fonksiyonel yetersizlik ile ilişkili olduğu yapılan birçok çalışmada gösterilmiştir. Bu çalışmamızda malnütrisyon ile diğer geriatrik sendromlar arasındaki ilişkinin incelenmesi hedeflendi.

Materyal metod: Çalışmaya palyatif bakım ünitesinde yatan 121 hasta dahil edildi. Nutrisyonel değerlendirme için hastalara Mini Nutrisyonel Değerlendirme (MNA-SF) kısa formu uygulandı. MNA-SF puanlamasında; normal beslenme (11-14 arası), malnütrisyon riski altında (7-11 arasında) veya malnütre kabul edildi. Çalışmaya alınan tüm hastalara ayrıntılı geriatrik testler uygulandı.

Bulgular: Çalışmaya alınan hastaların 54'ü kadın, 67'si erkek, yaş ortalaması 71 ± 5.7 idi. 74 (%61.2) hastada malnutrisyon, 34 (%28.1) hastada malnutrisyon riski saptanırken 13 (%10.7) malnutrisyon saptanmadı. Palyatif bakım ünitesinde yatan malnütrisyonu olan hastalar değerlendirildiğinde; günlük yaşam aktiviteleri, enstrümental günlük yaşam aktiviteleri, yesevage geriatrik depresyon skalası, minimal test skorları, vizuel analog skalası (VAS) ve albumin düzeyleri istatistiksel olarak anlamlı düşük saptandı ($p < 0.05$). Ancak nutrisyonel durum ile yatış süreleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmadı (Tablo 1).

Tartışma: Yaşlı nüfusun artmasıyla birlikte geriatrik sendromlarla daha sık karşılaşmaktayız. Bunlar arasında malnütrisyon; birçok kronik hastalığa eşlik etmesi, mortalite ve morbiditeye neden olması açısından önemli bir geriatrik sendromdur. Geriatrik hasta; psikolojik, sosyoekonomik, ailesel ve toplum sağlığı açılarından farklı bir yaş grubudur; fonksiyonel kapasitede azalmalar ve kayıpların yanı sıra beslenme yetersizliği de sıklıkla eşlik etmektedir. Çalışmamızda malnütrisyonu

**PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES**

olan hastalarda yapılan kapsamlı geriatrik testlerde de yetersizlikler saptanmıştır. Bu nedenle tüm 65 yaş üzeri tüm hastalarda beslenme durumunun değerlendirme oldukça önemlidir.

Tablo 1. Malnütrisyon Tanısı Alan ve Almayan Hastaların Kapsamlı Geriatrik Değerlendirmesi

	MNA-SF			
	Malnütre	Riskli	Normal	p
Günlük Yaşam Aktivitesi	4,89± 3,58	9,85± 3,75	12,62± 1,98	0,000*
Enstrümental Günlük Yaşam Aktiviteleri	1,66± 1,61	4,03±2,13	5,00± 2,12	0,000*
Mini Mental Test	21,73± 6,09	25,68± 4,01	26,69± 1,97	0,000*
Yesavege Depresyon Skalası	4,99± 3,56	3,53± 2,67	0,54± 0,87	0,000*
VAS	4,59± 3,41	4,18± 3,16	2,00± 3,34	0,039*
Yatış Süresi	23,96± 24,24	18,59± 18,00	23,62± 32,41	0,541
Albümin Seviyesi	3,02± 0,60	3,39± 0,62	3,59± 0,43	0,001*

S-65 PALYATİF BAKIM MERKEZİNDE YATAN HASTAYA BÜTÜNCÜL YAKLAŞIMLA SUNULAN HEMŞİRELİK BAKIMI: YAŞAM AKTİVİTELERİNE DAYALI HEMŞİRELİK MODELİ ÖRNEĞİ- OLGU SUNUMU

Ayşe Soylu¹, Serap Güngör¹, Dilek Soylu², Medet Korkmaz³

¹ Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Kahramanmaraş/Türkiye

² Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği, Kayseri/Türkiye

³ İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya/Türkiye

Giriş: Palyatif bakım; iletişim, koordinasyon, semptom kontrolü, bakımın sürekliliği, bakım veren desteği ve yaşam sonu bakımdan oluşmaktadır. Hemşirelik modelleri ise; hemşirelik uygulamalarını sistematize ederek hastaya bakım sunmaktadır. Olgumuza; Yaşam Aktivitelerine Dayalı Hemşirelik Modeline temellendirilmiş, bütüncül bakım verilmesi amaçlanmıştır.

Olgu: Olgumuz 32 yaşında, erkek, Hipoksik Beyin, MI tanılarıyla 50 gündür palyatif bakım merkezinde yatmaktadır. Olgumuza; beden gereksiniminden az/fazla beslenme, sıvı-elektrolit dengesizliği riski, gaz değişiminde bozulma, solunum fonksiyonlarında etkisizlik, konfüzyon, travma, düşme ve bası yarası riski, aile sürecinde bozulma tanılarıyla modele göre bakım verilmiştir.

Tartışma: Hemşirenin bütüncül yaklaşımla planladığı bakımda amacı, hastanın mevcut sorunlarına yönelik bakım vererek gelişebilecek komplikasyonları değerlendirmek ve ailenin bilgi eksikliğini gidermektir. Olgumuzda belirttiğimiz hemşirelik tanılarına yönelik bakım verilmiştir.

Sonuç: Olgumuza verilen bütüncül bakımın hastanın yaşam kalitesi üzerine olumlu katkıları olduğu değerlendirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Palyatif bakım, hemşirelik modeli, hemşirelik modeli.

NURSING CARE OFFERED TO THE PATIENT IN PALLIATIVE CARE CENTER WITH HOLISTIC APPROACH: CASE STUDY OF NURSING MODEL BASED ON LIFE ACTIVITIES- CASE REPORT

Ayşe Soylu¹, Serap Güngör¹, Dilek Soylu², Medet Korkmaz³

¹ Kahramanmaraş Sutcu Imam University Health Services Vocational School, Kahramanmaraş / Turkey

² Erciyes University, Institute of Health Sciences, Surgical Nursing, Kayseri / Turkey

³ Inonu University, Faculty of Nursing, Malatya/ Turkey

Introduction: Palliative care consists of communication, coordination, symptom control, continuity of care, caregiver support and end of life care. Nursing models provide nursing care by systematizing nursing practices. Our case was based on Nursing Model Based on Life Activities and it was aimed to give holistic care. 141

The Case : Our case was a 32-year-old male patient with a diagnosis of Hypoxic Brain, MI and was hospitalized in the palliative care center for 50 days. The patient was given care according to the model with the diagnosis of under / over nutrition, risk of fluid-electrolyte imbalance, deterioration in gas exchange, ineffectiveness of respiratory functions, confusion, trauma, fall and pressure sores, and deterioration in the family process.

Discussion: The aim of the nurse in holistic approach is to evaluate the complications that may arise by providing care for the patient's current problems and to eliminate the lack of information of the family. In our case, care was given for the nursing diagnoses mentioned.

Conclusion: It was evaluated that holistic care given to our patient had positive contributions on the quality of life of the patient.

Keywords: Palliative care, nursing model, nursing care.

S-66 YOĞUN BAKIM ÜNİTELERİNDE SEMPTOM YÖNETİMİNİN ÖNEMİ

Fatma Hakyemez, Zeliha Koç

¹ Selçuk Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Konya/ Türkiye

² Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Samsun / Türkiye

Özet

Yoğun bakım ünitesi, hastanın resüsitasyonu, stabilizasyonu, bir hastalığın veya yaralanmanın akut fazından iyileşme fazına kadar geçen süre içerisinde bu üniteye yatan hastalara oldukça agresif bakımın sunulduğu bir ortamdır. Yoğun bakım ünitelerinde hastanın yaşamının sonlanması oldukça sık gözlemlenen bir durumdur. Bu nedenle yoğun bakımda çalışan sağlık profesyonellerinin semptom kontrolü ve ölüm süreci yönetimi konusunda gerekli bilgi, beceri ve tutuma sahip olmaları önemlidir. Yoğun bakım ünitelerinde, semptom kontrolü sağlanırken ve hastanın yaşamını uzatmaya yönelik agresif girişimler uygulanırken bireyin konforu sağlanmalıdır. Bununla birlikte yoğun bakım ünitesinde ölüme yaklaşan hastaya bakım ve tedavi sunulurken hasta ve yakınlarının gereksinimleri göz önünde bulundurulmalıdır. Ölüme yaklaşan ve yaşamın sonunda olan hastalara uygulanan prosedürlerin uygunluğu değerlendirilmeli, gereksiz prosedürler ortadan kaldırılarak semptomlar uygun şekilde tedavi edilmelidir. Hastanın konforunu sağlamak ve yaşam kalitesini yükseltmek sağlık bakım profesyonellerinin etik bir sorumluluğudur. Bu doğrultuda yoğun bakım ünitesinde çeşitli sağlık sorunları nedeniyle tedavi görmekte olan hastalarda uygun semptom yönetiminin sağlanmasının son derece önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yoğun bakım ünitesi, semptom yönetimi, palyatif bakım

IMPORTANCE OF SYMPTOM MANAGEMENT IN INTENSIVE CARE UNITS

Abstract

An intensive care unit is an environment in which a patient's resuscitation and stabilization are provided, and a highly aggressive care is given to the patients in this unit within a time period from an acute phase of a disease or injury to its healing phase. Death of a patient in the intensive care units is observed very frequently. Therefore, it is important for health professionals working in intensive care units to have the necessary knowledge, skills and attitudes for the management of symptom control and death process. In intensive care units, comfort of an individual should be ensured while the symptom control is provided and aggressive interventions for prolonging the patient's life are applied. However, the need of the patients and their relatives should be considered while care and treatment are provided for the patient getting close to the end of his/her life in the intensive care unit. The suitability of the procedures applied to the patients who get close to death and are at the end of their life should be assessed, and the symptoms should be treated properly by eliminating the unnecessary procedures. Ensuring the comfort of the patient and improving the quality of life is an ethical responsibility of health care professionals. Accordingly, it is considered that it is very important to provide appropriate symptom management in patients receiving treatment in the intensive care unit due to various health problems.

Key Words: Intensive care unit, symptom management, palliative care

S-67 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİ PALYATİF BAKIMDA MANEVİ DESTEĞİ ÖNEMLİ BULUYOR MU?

Hamdiye Arda Sürücü*, Altun Baksi**, İlknur Çoban *

* Dicle Üniversitesi, Atatürk Sağlık Yüksekokulu, Diyarbakır

**Süleyman Demirel Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Isparta

Amaç: Hemşirelik öğrencilerinin palyatif bakımda manevi destek algılarının incelenmesidir.

Yöntem: Araştırma tanımlayıcı tiptedir ve örneklemi 110 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma, bir sağlık yüksekokulu üçüncü ve dördüncü sınıf hemşirelik öğrencilerinde 1-15 Haziran 2019 tarihleri arasında yürütülmüştür.

Bulgular: Öğrencilerin %64.5'i manevi bakım kavramını duyduğunu ancak %38.2'sinin manevi bakım ile ilgili ders aldığını belirtmiştir. Yine öğrencilerin %89.1'i palyatif bakımda manevi bakım uygulamalarının önemli olduğunu bulmasına karşın öğrencilerin %33.6'sının manevi bakımın palliyatif bakımda verilmediğini ve %44.5'i ise kısmen uygulandığını belirtmişlerdir.

Sonuç ve Öneriler: Hemşirelik öğrencilerinin manevi destek algısı puan ortalamasının yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Palyatif bakım veren sağlık çalışanlarının hastaların manevi bakım gereksinimlerini karşılamaları için uygun ortam oluşturulmalıdır.

Anahtar Sözcükler: Palyatif bakım, Manevi destek algısı, Hemşirelik, Tanımlayıcı araştırma.

DO NURSING STUDENTS FIND SPIRITUALITY SUPPORT IN PALLIATIVE CARE IMPORTANT?

Purpose: Examine the spirituality support perceptions of nursing students in palliative care.

Method: The study is a descriptive study and its sample consists of 110 students. It was carried out with third and fourth grade nursing students in a health high school between June 1st and 15th, 2019.

Findings: 64.5% of the students stated that they had heard of the concept of spirituality and 38.2% of them had studied spirituality support. Similarly, 89.1% of the students stated that they found

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

spirituality support applications in palliative care important, whereas 33.6% of them indicated that spirituality support was not given in palliative care and 44.5% indicated that it was applied partially.

Conclusion and Suggestions: It was determined that the nursing students had a higher score average of spirituality support perception. It is necessary to create an appropriate environment for healthcare professionals who provide palliative care in order to meet spirituality support needs of the patients.

Keywords: Palliative care, Spirituality support perception, Nursing, Descriptive study.

S-68 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE YAŞAM DOYUMU VE İYİ ÖLÜM ALGISI

Seher ÇEVİK AKTURA¹, Esin IŞIK², Zeynep Aybüke BAŞARAN²

¹ İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Arş. Gör

² İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Öğrenci

ÖZET

Amaç: Bu araştırma, Hemşirelik Öğrencilerinde Yaşam Doymu ve İyi Ölüm Algısının belirlenmesi amacıyla tanımlayıcı türde yapıldı.

Yöntem: Araştırmanın evrenini, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında, İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi'nde kayıtlı ve aktif öğrenim gören 1209 öğrenci oluşturdu. Araştırmanın örneklemini ise güç analizi ile 0.05 yanılğı, 0.95 güven aralığıyla, evreni 0.95 temsil gücüyle 349 öğrenci oluşturdu. Araştırmada araştırmacılar tarafından hazırlanan; öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerini ve ölüme ilişkin düşüncelerini sorgulayan toplam 9 sorudan oluşan katılımcı tanıtım formu, İyi Ölüm Ölçeği ve Yaşam Doymu Ölçeği kullanıldı. Elde edilen verilerin istatistiksel analizleri bilgisayar ortamında tanımlayıcı istatistik, bağımsız gruplarda t test ve kolerasyon analizi ile sonuçlar %95' lik güven aralığında, anlamlılık $p < 0.05$ düzeyinde değerlendirildi.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin; %68.8'inin kadın ve yaş ortalamalarının ise 20.8 ± 1.4 olduğu bulundu. Katılımcıların %84' ünün daha önce ölümlerle karşılaştığı, öğrencilerin %50.3' ünün ölen yakınlarının aile üyeleri olduğu, %37.5' inin stajda ölümlerle karşılaştığı ve %30' unun ölüm karşısında ağladığı ve üzüldüğü görüldü. Öğrencilerin %51.3' ünün palyatif bakım vermek istediği, %68.8' nin hastalarla ölüm konusunda rahat konuşmadığı ve %73.6' sının ölmekte olan hastanın öleceğini bilmesi gerektiğini düşündüğü bulundu. Öğrencilerin İÖÖ ortalamalarının 55.7 ± 8 olduğu ve ölüm algılarının iyi olduğu görüldü. Araştırmada öğrencilerin YDÖ puan ortalamalarının 14 ± 4.4 olduğu ve yaşam doyumlarının orta düzeyde olduğu görüldü. Yapılan kolerasyon analizi sonucunda

yaşam doyumunu ile iyi ölüm algısı arasında istatistiksel olarak önemli ilişki olmadığı bulundu ($p>0.05$).

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik Öğrencileri, İyi Ölüm, Palyatif Bakım, Yaşam Doyumu

S- 69 ORTODONTİDE DERİN KAPANIŞIN ETYOLOJİSİ VE NÖROMUSKULER SİSTEM İLE İLİŞKİSİ

Samet Özden¹, Filiz Uslu¹

¹Inönü Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ortodonti Anabilim Dalı, Malatya, Türkiye

Özet

Ortodonti literatüründe dik yön anomalilerinden biri olan derin kapanış; sentrik okluzyonda iken, üst kesici dişlerin alt kesici dişleri dik yönde olması gerekenden fazla örtmesi olarak tanımlanmaktadır. Literatürde çoğu yazar üst keserlerin alt keserleri 2-3mm örtmesini normal; 5-7mm arasını artmış fakat non-travmatik; 7mm den fazlasını travmatik derin kapanış olarak tanımlamıştır.

Derin kapanış genetik ve sonradan kazanılmış çevresel faktörler ile yönlendirilen kompleks bir malokluzyondur. Genetik olan faktörler; diş morfolojileri, iskeletsel patern, kondiler büyüme paternidir. Kazanılmış faktörler ise; kas alışkanlıkları, diş pozisyonlarındaki değişimler, posterior diş desteğinin zamanla azalması ve posterior bölgede hatalı dil yutkunmasıdır. Embriyonel dönemde; kondilin dik yönde büyümesi; fasiyal suturların ve alveolar proseslerin dik yön büyümesini aşarsa, mandibula öne ve yukarı doğru rotasyon yaparak derin kapanış meydana getirecektir. Bu hastalar, azalmış yüz yüksekliği ve derin kapanış ile karakterizedir. İskeletsel derin kapanış gibi bir malokluzyon hastanın yaşam kalitesini ve yüz estetiğini doğrudan etkiler. Alt anterior dişlerin aşırı sürmesi sonucu palatal mukozada ciddi travma görülebilir. Üst keserlerin alt keser dişlerin bukkal dişetine teması sonucu diş eti çekilmeleri izlenir. Şiddetli durumlarda aşınmalara bağlı diş boyutlarında azalma meydana gelir. Bu tip hastalar klasik olarak kısa ve geniş bir yüz yapısına sahiptir. Ayrıca bu malokluzyonda mandibulanın ileri doğru büyümesinin frenlenmesi sonucu kondil yukarı ve geriye doğru büyüyecek ve bu da eklem üzerinde patolojik

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

değişikliklere sebebiyet verecektir. Yapılan çalışmalarda derin kapanışın eklem kilitlenmesi, klicking ve eklem dislokasyonu gibi durumlarla ilişkisi tespit edilmiştir. Derin kapanışa sahip hastalarda; masseter, pterigoideus medialis ve temporal kasın dikey lifleri alt çene üzerinde daha önde konumlanmıştır ve dikey yönde daha yüksek bir gerilim göstermektedir. Buna bağlı olarak hastada kas ağrıları oluşmakta ve çoğu vakada durum kronikleşerek ciddi kas hipertrofilerine sebebiyet vermektedir.

Derin kapanış, hastaların yaşam kalitesini, çenelerin normal gelişimini ve yüz estetiğini etkileyen ciddi bir malokluzyondur. Malokluzyonun erken yaşta teşhisi ve tedavisi sonucu hastaların yaşam kalitesi artırılabilir ve güzel estetik sonuçlar elde edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Derin kapanış, Malokluzyon, Ortodonti

S- 70 ORTODONTİDE GÜLÜMSEME ESTETİĞİ

Merve Bayel Akgül¹, Filiz Uslu¹

¹ İnönü Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, Malatya/Türkiye

ÖZET

Gülümseme fizyolojik olaylar sonucunda gelişen bir duygu durumudur. Estetik ise duygu duyum ve algı anlamlarına gelmektedir. Estetik, gülümseme, güzellik gibi kavramlar öznel ve zaman içerisinde değişebilen kavramlardır. Günümüzde yüz güzelliği gittikçe önem kazanmaktadır ve güzel bir yüze sahip olmak hayatta birçok alanda avantaj sağlamaktadır. Bu nedenle ortodontistlerin güzel kavramının ne olduğunu iyi bilmesi gerekmektedir. Bir çok sanatçı eserlerinde; matematik ve sanatta bir bütünün parçaları arasında gözlenen sayısal bir oran olan altın oranı kullanmışlar ve insan yüz oranları da dahil olmak üzere, doğada gerçekleşen birçok olayda bu oranın olduğunu ifade etmişlerdir.

Ortodonti pratiğinde hastaların gülümseme estetiğine de katkı sağlanmakta ve hastalara güzel bir gülüş kazandırılmaktadır. Genel olarak toplumun daha genç ve daha sağlıklı görünmeyi istemesine bağlı olarak estetik düşünceler diş tedavisi planlamasında giderek önem kazanmaktadır. Hastalar yüz güzelliği ve özellikle de güzel bir gülümsemenin önemi konusunda bilinçlenmektedir. Gülüşün kendine özgü özelliklerini bilmek, estetiği algılayabilmemize yardımcı olmaktadır. Bu sunumda gülümsemenin sınıflandırılması, gülümseme stilleri, gülümsemenin bileşenleri ve gülümsemeye etki eden faktörlerden bahsedilecektir. Bu faktörlerin bilinmesi tedavi planlaması yaparken hekime yardımcı olmaktadır. Estetik algısının her insanda farklı olması nedeniyle tedavi planlamasında hastaların katılımı çok önemlidir. Gülümseme estetiği çocukluk ve ergenlik

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

döneminde sosyal algıyı da etkilemektedir. Dolayısı ile gülümseme estetiğinin ortodonti ile birlikte iyileştirilmesi kişinin sosyal alanlarda daha kabul edilebilir olmasını sağlamaktadır.

Her hastanın gülümsemesini değerlendirebilmek, yapılması gerekenleri, yapılabilecekleri ve kabul edilmesi gerekenleri görmek tedavi planlamasında çok önemlidir. Bu sunumun amacı, gülümseme estetiğinin ortodonti kliniğinde aynı zamanda diş hekimliğinde ne kadar önemli olduğunu vurgulamak, ortodontik tedavinin gülümsemeye olan etkisini incelemek, gülümsemenin nüanslarını yorumlayabilmek ve hekimlerin bu konuda daha fazla bilgi sahibi olmasını sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: estetik, gülümseme, gülümsemenin bileşenleri, ortodonti

S-71 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN PALYATİF BAKIMDA TAMAMLAYICI YÖNTEMLERE İLİŞKİN BİLGİ DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

Seher ÇEVİK AKTURA¹, Seyhan Çıtlık SARITAŞ¹, İnanç ATEŞ¹, Cansu AVCI¹

¹ İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Hemşirelik Bölümü

ÖZET

Amaç: Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin palyatif bakımda tamamlayıcı yöntemlere ilişkin bilgi düzeylerinin belirlenmesi amacıyla tanımlayıcı türde yapıldı.

Yöntem: Araştırmanın evrenini, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında, İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi'nde kayıtlı ve aktif öğrenim gören 1209 öğrenci oluşturdu. Araştırmanın örneklemini ise güç analizi ile 0.05 yanılğı, 0.95 güven aralığıyla, evreni 0.95 temsil gücüyle 250 öğrenci oluşturdu. Araştırmada araştırmacılar tarafından hazırlanan; öğrencilerin sosyodemografik özelliklerini, palyatif bakıma ve tamamlayıcı yöntemlere yönelik bilgilere yönelik sorular içeren veri formu kullanıldı. Elde edilen verilerin istatistiksel analizleri bilgisayar ortamında tanımlayıcı istatistik ve kıkare analizi ile sonuçlar %95' lik güven aralığında, anlamlılık $p<0.05$ düzeyinde değerlendirildi.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin; %64.4'ünün kız, %28.4'ünün ikinci sınıfta öğrenim gördüğü ve yaş ortalamalarının 21.24 ± 1.64 olduğu bulundu. Öğrencilerin %68.4'ü daha önce palyatif bakım kavramını duyduğunu, %24.0'ı daha önce palyatif bakım verdiklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca öğrencilerin %37.2'sinin palyatif bakımda uygulanabilecek tamamlayıcı yöntemler hakkında hiç bilgi sahibi olmadığı tespit edildi. Tamamlayıcı yöntemlerin öğrenciler tarafından duyulma oranları sırasıyla masaj (%90.8), akupunktur (%74.4), hipnoterapi (%41.2),

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

aromaterapi (%27.6) , fitoterapi (%22.4), homeoterapi (%18.4), refleksoloji (%4.0) şeklindedir. “Sizce palyatif bakımda tamamlayıcı yöntemler kullanılmalı mıdır” sorusuna öğrencilerin %52.8’i evet cevabı verirken, sadece %3.6’sı hayır cevabı vermiştir. Geriye kalan %43.6’sı ise fikirleri olmadığını ifade etmişlerdir. Daha önce palyatif bakım veren öğrencilerin, palyatif bakımda tamamlayıcı yöntemler kullanılması gerektiğini düşünme oranları (%81.7) istatistiksel olarak önemli düzeyde daha yüksek oranda bulundu ($p<0.05$)

Sonuç: Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin yarıdan fazlasının palyatif bakımda tamamlayıcı yöntemler kullanılması gerektiğini düşündükleri ve daha önce palyatif bakım hizmeti vermiş olmanın bu düşünceyi etkilediği görüldü. Ayrıca tamamlayıcı yöntemlerin içinde öğrenciler tarafından en çok bilinenlerin masaj ve akupunktur olduğu, refleksolojinin ise en az duyulan yöntem olduğu saptandı.

Anahtar kelimeler: palyatif bakım, hemşirelik, öğrenci

S- 72 PALYATİF BAKIMDA YATAN BİREYLERDE ERGOTERAPİ TEDAVİSİNİN AĞRI KONTROLÜNE ETKİSİ

Güleser GÜNEY¹,Gözde ÖNAL²

¹Düzce Atatürk Devlet Hastanesi, Ergoterapist

²Biruni Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi-Ergoterapi Bölümü, Araştırma Görevlisi

Giriş: Ağrı palyatif bakımda(PB) ısrarcı semptomların başında gelmektedir. Ağrı kontrolünde bilinenin aksine farmakolojik tedavinin yeterli olmadığı ve integratif yaklaşımlarla tedavi sürecinin desteklenmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

Amaç: Araştırma PB servisinde yatarak tedavi gören bireylere uygulanan ergoterapi tedavisinin bireylerin ağrı kontrolüne etkisini belirlemeyi amaçlamaktadır.

Yöntem: PB servisinde yatan ve ağrı şikayeti bulunan gönüllü 24 bireye($65,87\pm 12,13$) seanslar uygulanmıştır. Bireylere ait istirahat ve aktivite esnasında mevcut ağrı şiddeti görsel analog skala(VAS), ağrı bölgeleri ise ağrı anketi ile değerlendirilmiştir. Ölçümler tedavi öncesi-sonrasında yüzyüze görüşme yöntemiyle yapılmıştır. Tedavi her birey için altı hafta boyunca haftada iki seans olarak uygulanmıştır. Her bir seans on beşer dakikalık tedavi ve 10 dakikalık dinlenme arasından oluşmaktadır. Seans içeriği gevşeme teknikleri, snozelen, vücut farkındalığı eğitimi ve enerji koruma teknikleri gibi koruyucu ergoterapi yaklaşımlarını içermektedir. Tedavi öncesi-sonrası veriler SPSS 23.0 programıyla analiz edilmiştir. Normal dağılıma uygunluk sağlanamadığından non parametrik Wilcoxon testi kullanılmıştır.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Bulgular: Tedavi öncesi ve sonrası istirahat ağrı puanları arasında anlamlı derecede azalma görülmüştür($p<0,05$; $z= -4,296$). Aktivite sırasında hissedilen ağrı puanları arasında da anlamlı fark bulunmuştur($p<0,05$; $z=-4,304$).

Sonuç ve Tartışma: PB' da tedavi gören bireylerde ağrı kontrolünde ergoterapi yaklaşımlarının etkinliğini incelediğimiz çalışmamızda tedavinin bireylerin ağrı kontrolünü desteklediği görülmüştür. Bireylerin ağrı kontrolünde integratif yaklaşımların multidisipliner ekipler tarafından daha yaygın uygulandığı ve daha çok bireyin dahil edildiği ileri çalışmalar önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: ağrı, ergoterapi, palyatif bakım

THE EFFECT OF OCCUPATIONAL THERAPY APPROACHES TO PAIN CONTROL IN PALLIATIVE CARE UNIT

Güleser GÜNEY¹,Gözde ÖNAL²

¹Düzce Atatürk Public Hospital,Occupational Therapist

²Biruni University, Faculty Of Health Science-Occupational Therapy Department, Research Assistant

Introduction: Pain is one of the most persistent symptoms in palliative care (PC). It is emphasized that pharmacological treatment is not enough and supportive treatment should be supported by integrative approaches.

Objective: The aim of this study is to determine the effect of occupational therapy(OT) on pain control.

Methods: 24 volunteers ($65,87 \pm 12,13$) who were hospitalized in PC unit(PCU) were included in the study.During the rest and activity of the individuals, the current pain intensity was evaluated by visual analog scale (VAS) and the pain regions by pain questionnaire. Measurements were made by face to face method before and after treatment. The treatment was administered to each individual patient for two weeks per week for six weeks. Each session consists of a fifteen-minute treatment and a 10-minute rest. The session content includes preventive OT approaches such as relaxation techniques, snozelen, body awareness training and energy conservation techniques. Data were analyzed by SPSS 23.0 program. Non-parametrical Wilcoxon test was used.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Results:Significant decrease was observed between resting pain scores before-after treatment ($p < 0.05$; $z = -4.296$). There was also a significant difference between the pain scores observed during the activity ($p < 0.05$; $z = -4.304$).

Conclusion and Discussion: We examined the effectiveness of OT approaches in pain control in individuals treated in PCU. Further studies suggesting integrative approaches in pain control of individuals are more widely used by multidisciplinary teams, more individuals are included.

Key words:pain, occupational therapy, palliative care

S- 73 ERGOTERAPİ VE HEMŞİRELİK SON SINIF ÖĞRENCİLERİNİN PALYATİF BAKIM FARKINDALIKLARININ BELİRLENMESİ

Gözde ÖNAL¹, Güleser GÜNEY²

151

¹Biruni Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, İstanbul/Türkiye

²Düzce Atatürk Devlet Hastanesi, Ergoterapi Bölümü, Düzce/Türkiye

Giriş: Palyatif bakım birçok sağlık disiplininin bir arada olduğu multidisipliner bir çalışma gerektirmektedir bu nedenle sağlık bölümlerinde okuyan öğrencilerin bu konudaki farkındalığını incelemek mesleğe hazırlık aşamasında önemlidir.

Amaç: Araştırma, palyatif bakım hizmetlerinde öne çıkan bir meslek olan hemşirelik ile Türkiye’de yeni yapılanmakta ve Avrupa’da palyatif bakımın kilit noktalarından olan ergoterapi bölümünde okuyan son sınıf öğrencilerin palyatif bakımla ilgili farkındalıklarını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırmaya, Biruni Üniversitesi’nde hemşirelik son sınıftaki 49, ergoterapi son sınıftaki 54 (79 kız, 24 erkek) öğrenci dahil edilmiştir. “Palyatif Bakım Farkındalık Değerlendirme Anketi” öğrencilere “Google Form” aracılığıyla uygulanmıştır. SPSS.22 programı ile soruların frekans analizi yapılmıştır ve gruplar arasındaki fark Bağımsız Grup T Testi ile ($p < 0,05$ anlamlı kabul edilerek) istatistiksel olarak analiz edilmiştir.

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

Bulgular: 35 puan üzerinden hemşirelik öğrencileri ortalama $19,24 \pm 5,45$, ergoterapi öğrencileri $17,26 \pm 7,16$ puan almıştır. İki bölümün total puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark elde edilmemiştir ($p > 0,05$). Palyatif bakım tanımı ($p = 0,002$), felsefesi ($p = 0,005$) ve palyatif bakımdaki hastalarla kurulan iletişim ($p = 0,001$) ile ilgili ergoterapi öğrencilerinin farkındalık düzeyi istatistiksel olarak hemşirelik öğrencilerinden daha yüksek bulunmuştur.

Sonuç ve Tartışma: Araştırmamızın sonucu her iki bölümün öğrencilerinin palyatif bakımla ilgili farkındalıklarının düşük olduğunu göstermektedir. Meslek hayatına atılmak için son adımda olan öğrencilerin müfredat ve staj düzenlemeleri ile farkındalıklarının artırılması önemlidir. Araştırma Biruni Üniversitesi'ndeki öğrencileri kapsamı bakımından pilot bir çalışma niteliği taşımaktadır, Türkiye'deki diğer okullarda da benzer çalışmalar yapılarak genellenebilir veriler toplanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım; farkındalık; son sınıf öğrenciler

DETERMINATION OF OCCUPATIONAL THERAPY AND NURSING SENIOR ¹⁵² STUDENTS' PALLIATIVE CARE AWARENESS

Introduction: Palliative care(PC) requires a multidisciplinary study which many health disciplines're coexisted. Therefore, it's important to examine the awareness of students in health departments in preparation for the profession.

Aim: The study was conducted to determine senior students' PC awareness in departments of nursing's a prominent profession in PC and occupational therapy (OT)'s newly-emerging in Turkey and key point of PC in Europe.

Method: 49 final year nursing students, 54 final year OT students(79 female, 24 male) in Biruni University were included the study. "PC Awareness-Assessment Questionnaire" was applied to the students via "Google Form". Frequency analysis of questions was made with SPSS.22, the difference between groups statistically analyzed by Independent Group T Test ($p < 0,05$'s considered significant).

Results: On 35 points, nursing's a mean score of $19,24 \pm 5,45$, OT's $17,26 \pm 7,16$. There's no statistically significant difference between the total scores of two departments($p > 0.05$). OT

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

students' level of awareness of PC's found statistically higher nursing students' about PC definition($p=0,002$), philosophy($p=0,005$), the communication with patients in PC($p=0,001$).

Conclusion and Discussion: The results of our study show two departments' students've low awareness about PC. It's important to increase with syllabus and internship arrangements the awareness of the students in the last step to get into profession. The research has the characteristics of pilot study in respect to including the students in Biruni University, it's suggested generalizable datas're gathered as doing similar studies at other schools in Turkey.

Keywords: Palliative care; awareness; senior students

S-74 TERMİNAL DÖNEMDEKİ HASTANIN CİNSELLİĞİ KONUSUNDAKİ ENGELLER

Esra ENGİN¹, Serap KARSLIOĞLU²

¹ Prof. Dr., Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir

²Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Toplum Ruh Sağlığı Hemşireliği Yüksek Lisans Programı, İzmir

ÖZET

Cinsellik her birey için yaşamın ayrılmaz ve bütüneleyici bir parçasıdır ve çocukluktan yaşlılığa kadar uzanan karmaşık ve geniş bir alanı kapsayan bir kavramdır. Palyatif bakımda da ele alınması gereken bir konudur. Terminal dönemdeki hastaların bu dönemde cinsellikle ilgili engellemeler yaşadığı bilinmektedir.

Bu derlemenin amacı terminal dönemdeki hastaların cinselliği konusundaki engelleri belirlemektir. Yapılan araştırma sonuçlarına göre terminal dönemdeki hastanın cinselliği konusundaki engellerin başında; birden fazla hastanın kaldığı odalar yüzünden hasta ve eşi arasındaki yakınlığın

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

kurulamaması, bilgi eksikliği, cinselliğe yönelik tutumlar, hastaların rahatsızlık yaşayacağı düşüncesi, hastaların yaşlı ve ciddi hastalıklara sahip olması nedeniyle cinselliği öncelikli görmeme, cinselliği gereksiz görme ve isteksiz olma ve danışmalık hizmetleri ihtiyacıdır.

Palyatif bakım veren uzmanların terminal dönem hastalarına ve partnerlerine çift olarak ilişkilerini değerlendirebilme ve semptomların kendileri için ne anlam ifade ettiğini anlama fırsatını vermeli, cinsel sorunları saptamak ve cinsel sorunlar hakkında hastaları bilgilendirmek ve cinsel yaşamlarını sürdürebilmeleri için destek olmalıdırlar.

Anahtar kelimeler: Cinsel sağlık, palyatif bakım, hasta

OBSTACLES TO THE SEXUALITY OF THE TERMINAL PATIENT

Esra ENGİN¹, Serap KARSLIOĞLU²

¹ Prof. Dr., Ege University Faculty of Nursing, Department of Mental Health and Disease Nursing, İzmir

² Ege University Institute of Health Sciences, Community Mental Health Nursing Master's Program, İzmir

SUMMARY

Sexuality is an inseparable and supplemental part of life for every individual and is a concept that covers a complex and broad area from childhood to old age. Palliative care is also an issue to be addressed. It is known that terminal patients experience handicaps related sexuality during this period.

The purpose of this review is to identify the handicaps to sexuality of patients in the terminal period.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

According to the results of the research, the leading handicaps regarding the sexuality of the patient in the terminal period are; the lack of information, attitudes towards sexuality, the idea that patients will experience discomfort, the lack of prioritization of sexuality due to being elderly and having serious illnesses of the patients, see sexuality unnecessary and unwillingness and the need for counseling services.

Palliative care professionals should provide terminal patients and partners with the opportunity to evaluate their relationship as a couple and to understand what the symptoms mean to them, to identify sexual problems and to inform patients about sexual problems and to support their sexual lives.

Key words: Sexual health, palliative care, patient

**S-75 SAĞLIKLI BİREYLERDE KANSERE KARŞI ÖNCELİKLİ RUHSAL VE BEDENSEL
KORUNMA DAVRANIŞLARININ BELİRLENMESİ**

Ayşegül BİLGE¹, Serap KARSLIOĞLU²

¹ Prof. Dr., Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir

²Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Toplum Ruh Sağlığı Hemşireliği Yüksek Lisans Programı, İzmir

ÖZET

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

Kanser, çağımızın en korkulan hastalıklarından birisidir. Toplumda her beş kişiden biri, yaşantısının bir döneminde kanser ile karşılaşmaktadır. Kişilerin kanserden korunması ve erken tanı yaklaşımları, bu hastalığı bu denli korkulur olmaktan çıkarabilir.

Araştırmada toplumdaki sağlıklı bireylerin kanser riskine karşı öncelikli yaptıkları ruhsal ve bedensel korunma davranışlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sağlıklı bireylerde yapılmış olup, olasılıksız gelişigüzel örneklem yöntemi ile araştırmaya katılmayı kabul eden bireylere (n=100) röportaj tekniği ile “Her gün kansere yol açtığı söylenen yeni şeyler duyuyoruz. Sizin kanser riskine karşı ilk önce yaptığımız ruhsal ve bedensel korunma davranışlarınız nedir?” sorusu sorulmuştur. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı analizler yapılmıştır.

Araştırma bulgularına göre; bireylerin %64’ü kadın, %36’sı erkek olup, kanser riskine karşı ruhsal korunma davranışları arasında en çok %25’i sevdiği insanlarla vakit geçirmeye çalıştığını, bedensel korunma davranışları arasında ise % 38’i beslenmeye dikkat ettiğini belirtmiştir.

Bireylerin kanserden korunmak için daha çok beslenmeye ve sevdiği insanlarla vakit geçirmeye önem verdikleri söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Kanser, kanser risk faktörleri, ruhsal korunma, bedensel korunma

DETERMINATION OF PRIOR MENTAL AND PHYSICAL PROTECTION BEHAVIOR AGAINST CANCER IN HEALTHY INDIVIDUALS

SUMMARY

Cancer is one of the most feared diseases of our time. One out of every five people in the community is exposed to cancer at some point in their lives. Prevention of cancer and early diagnosis approaches can make this disease less fearful.

In this study, it was aimed to determine the psychological and physical protection behaviors of healthy individuals in the community against cancer risk.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

The research was conducted in healthy individuals and individuals who agreed to participate in the study with random sampling method (n = 100) used and with interview technique were asked with that question: “We hear new things that are said to cause cancer every day. What are your first mental and physical protection behaviors against cancer risk?” Descriptive analyzes were performed in the evaluation of the data.

Among the mental protection behaviors against cancer risk, 25% of them stated that they try to spend time with the people they love and 38% of them care about nutrition from physical protection behaviors.

It can be said that to prevent cancer individuals give more importance to nutrition and to spend time with people they love.

Key words: Cancer, cancer risk factors, mental protection, physical protection

S-76 PLASEBO VE PALYATİF BAKIM

Seher ÇEVİK AKTURA¹, Seyhan Çıtlık SARITAŞ¹, Cansu AVCI¹

¹ İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Plasebo etkileri klinik ortamın birçok yönüne etki eder. Bununla birlikte, hemşirelik literatüründe plasebo etkilerine çok az yer verilmiştir. Son araştırmalar, plasebo etkilerin teşvik edilmesinin bazı hasta sonuçlarını iyileştirebileceğini göstermektedir. Hemşireler hastalarla uzun zaman geçirdiklerinden ve bire bir bakım ve girişimlerini üstlendiklerinden plasebo uygulamalar açısından ideal konumdadır.

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

Plasebo " sağlıktan sapan durum için özel bir etkinlik göstermeyeceğine inanılan ve simgesel etkisi için kullanılan bir tedavi biçimi ya da iyileşmeyi hızlandırmayı amaçlayan bir girişim" olarak tanımlanmaktadır. Yirminci yüzyıldan bu yana, plasebo etkisi en iyi klinik çalışmalarda körleme elde etmek için kullanıldığı araştırmalarda kafa karıştırıcı bir faktör olarak bilinir. Bununla birlikte, bu çalışmaların hiçbiri, plasebo etkilerinin potansiyel klinik önemini tam olarak yansıtmamaktadır. "Plasebo etkisi" olarak bilinen bu bağlamsal terapötik etkiler, çeşitli psikolojik ve nörobiyolojik mekanizmalar aracılığıyla hastaların iyileşme durumu ve rahatlık düzeyini artırır. Bu nedenle palyatif bakım verirken hastalığın semptomlarını azaltmak ve refahı arttırmak için kullanılabilir. Bakım sürecinde zamanının çoğunu hastalarla geçiren hemşireler plasebo etkileri kullanma açısından uygun pozisyonadırlar.

Ağrı, bulantı ve stres gibi subjektif durumlar plasebo müdahalelerin kullanabileceği uygun durumlardır. Bazen birey nesnel bir hastalık olmadan da bu semptomları yaşabilir. Amerikan Hemşireler Derneği'ne (ANA; 2010) göre hemşirelik uygulaması "gerçek ya da potansiyel sağlık sorunlarına" yönelik faaliyetler olarak tanımlanmaktadır. Bu nedenle hasta değerlendirilirken plasebo müdahaleler de göz önünde bulundurulmalıdır.

Hasta eğitimi ve terapötik dokunuş gibi geleneksel hemşirelik girişimleri, plasebo etkilerinin kullanıldığı fikrini vermektedir. Catlin ve Taylor-Ford (2011) tarafından yapılan son araştırmalar, hemşirenin başucunda terapötik bir ajan olarak kullanılabileceğini göstermektedir. Catlin ve Taylor-Ford' un randomize kontrollü bir çalışmasında, araştırmacılar Reiki'yi (hafif dokunuşlu veya asılı el hareketlerini kullanan bir tür tamamlayıcı ve alternatif tıp) kemoterapi infüzyonu sırasında sahte (simülasyon) Reiki ile karşılaştırdılar. Çalışmada Reiki grubu, özellikle iyileştirme enerjisi iletmeye çalışan eğitimli bir terapist tarafından 20 dakikalık bir seansla reiki almıştır. Buna karşılık, sahte Reiki grubu, enerjisini sıradan düşüncelere odaklaması istenilen ve reiki eğitimi almamış bir hemşire tarafından gerçekleştirilen eşit zamanlı kol hareketleri seansına maruz kalmıştır. Çalışmanın sonucunda Reiki ve sahte Reiki gruplarının her ikisinde de kontrol grubuna göre konfor ve iyilik durumunda anlamlı artış görülürken, Reiki ve sahte Reiki grupları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bu sonuç Reikinin değil plasebo etkinin hastaların konfor ve iyilik halinde artışa neden olduğunu düşündürmüştür.

Hemşireler, plasebo etkisinin geleneksel tanımının ötesine bakmalıdır. Bütüncül bakımın sağlanması, medikal tedavinin azaltılması, hastaların refah ve konfor düzeyinin artırılması için plasebo uygulamaları göz ardı edilmemelidir.

**S-77 ADIYAMAN EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ PALYATİF BAKIM
ÜNİTESİNDE YATARAK TEDAVİ GÖREN HASTALARA İSTENEN PSİKİYATRİ
KONSÜLTASYONLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ: 2018 YILI VERİLERİ**

Oğuzhan Bekir Eğilmez¹, Mehmet Hamdi Örum¹, Mahmut Zabit Kara², Gamze Örum³

¹Adıyaman Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Adıyaman, Türkiye

²Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi,
Antalya, Türkiye

³İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Lisans Öğrencisi, Malatya, Türkiye

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

Amaç: Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)'nün tanımına göre palyatif bakım; hasta ve ailesi yaşamı tehdit eden sorunlarla karşılaştığında ağrı başta olmak üzere diğer fiziksel ve psikososyal sorunların erken dönemde belirlenmesi, değerlendirilmesi ve tedavi edilmesiyle acı çekmenin önlenmesini, hasta ve ailesinin yaşam kalitesinin artırılmasını sağlayan bir bakım sistemidir. Hastalık yükü ve bireysel özelliklere bağlı olarak değişen düzeylerde etkisi olan psikiyatrik bozukluklara ivedilikle müdahale palyatif bakımın önemli bir parçasıdır. Biz bu çalışmada Adıyaman Eğitim ve Araştırma Hastanesi Palyatif Bakım Ünitesi'nde yatarak tedavi gören hastalara istenen psikiyatri konsültasyonlarını değerlendirmeyi amaçladık.

Yöntem: Hastanemiz Palyatif Bakım Ünitesinde yatarak tedavi gören hastaların yaş, cinsiyet, ana hastalık tanısı, psikiyatrik tanı, konsültasyon isteminin yapıldığı tarih gibi veriler hasta kayıt sisteminden geriye dönük olarak incelendi. Bu çalışmada 1 Ocak 2018-31 Aralık 2018 tarihleri arasındaki hastalar değerlendirmeye alındı.

Bulgular: Toplamda 53 tane konsültasyon istemi vardı. Tüm bu hastaların ortalama yaşı 64.69 ± 15.65 (yıl) (min: 29.00 yıl; max: 92.00 yıl), kadın hastaların ortalama yaşı 67.03 ± 15.36 (yıl), erkek hastaların ortalama yaşı 62.26 ± 15.88 (yıl)'di. Kadın ve erkek yaş ortalamaları benzerdi ($p=0.272$). Konsültasyonların 48 (%90.6)'ine palyatif bakım servisinde, 5 (%9.4)'ine psikiyatri polikliniğinde bakılmıştı. Hastaların ana yatış tanıları şu şekildeydi: Kanser-lösemi-lenfoma 35 kişi (%66.2), serebrovasküler olay 5 kişi (%9.1), enfeksiyonlar 7 kişi (%13.4), kronik obstrüktif akciğer hastalığı 2 kişi (%3.8), diabetes mellitus 4 kişi (%7.6). Bu hastaların tamamında dekübitis ülseri mevcuttu. Hastalara DSM-5 tanı kriterlerine göre konulan psikiyatrik tanıları şöyleydi: Anksiyete bozukluğu 2 kişi (%3.8), major depresif bozukluk 17 kişi (%32.1), deliryum 16 kişi (%30.2), akut stres tepkisi 1 kişi (%1.9), uyku bozukluğu 17 kişi (%32.1). Mevsimsel konsültasyon istem sayıları benzerdi ($p=0.345$). Anksiyete bozukluğu tanıları hastalarda ortalama yaş 60.00 ± 2.82 yıl, major depresif bozukluk hastalarında ortalama yaş 56.82 ± 12.67 yıl, deliryumda 72.00 ± 15.93 yıl, akut stres tepkisi 29.00 yıl, uyku bozukluğu 68.35 ± 13.48 yıldır. Ana yatış tanıları her iki cinsiyette benzer şekilde dağılmıştı ($p=0.329$). Psikiyatrik tanıları her iki cinsiyette benzer şekilde dağılmıştı ($p=0.467$). Yerinde ve poliklinikte muayene edilme sayıları açısından her iki cinsiyet arasında fark yoktu ($p=0.172$). Major depresif bozukluk anlamlı olarak diğer psikiyatrik tanı gruplarında farklı olarak daha genç yaşta hastalarda sıklıkla ($p=0.008$).

Tartışma: Palyatif bakım ünitelerindeki hastaların üzerinde durulması gereken en önemli psikiyatrik tanıları deliryum ve uyku bozuklukları ile birlikte major depresif bozukluktur. Ağır hastalık yükü üzerine eklenen primer veya seconder psikiyatrik bozukluklar hastaların tedaviye olan

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

uyumunu kötü etkilemektedir. Bu sebeplerle hastaların ruhsal açıdan yakın takip ve tedavi altında olmaları önerilir.

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım, psikiyatri konsültasyonu, konsültasyon, major depresif bozukluk, deliryum

S-78 PALYATİF BAKIM ÜNİTESİNDE YATAN HASTALARDA BASI YARASI VE MORTALİTE İLİŞKİSİ

Uzm. Dr. Funda DATLI YAKARYILMAZ

Özet

Yaşamı tehdit eden bir hastalığı olanlarda semptomların erken tanınması ve değerlendirilmesi sonrasında acı çekmenin önlenmesi ve yaşam kalitesini artırmanın hedeflendiği multidisipliner bir yaklaşıma sahip olan palyatif bakım üniteleri yaygınlaşmaktadır. Bası yaraları; kemik çıkıntılarının

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

üzerinde gözlenen, basıncın tek başına ya da sürtünme, yırtılma eşliğinde deri ve deri altı doku hasarı olarak tanımlanmaktadır. Geriatrik popülasyonda bası yaraları; yüksek düzeyde morbidite ve mortaliteye neden olabilen ancak gerekli ve uygun tedbirler alındığı takdirde önlenebilen sendromlardan birisidir. Palyatif bakımın en öncül hedeflerinden biri; hastanede yatış süresini, morbidite ve mortalite oranlarını arttırarak yaşam kalitesini düşüren bası ülserlerinin önlenmesidir.

Anahtar Kelimeler: palyatif bakım, bası yarası, mortalite

Abstract

Palliative care units with a multidisciplinary approach aiming to prevent pain and improve quality of life are becoming widespread in patients with a life-threatening disease after early recognition and evaluation of symptoms. Pressure ulcers; It is defined as skin and subcutaneous tissue damage observed on bone protrusions alone or with friction, tearing. Pressure sores in the geriatric population; It is one of the syndromes that can cause high morbidity and mortality but can be prevented if necessary and appropriate precautions are taken. One of the most primary goals of palliative care is; prevention of pressure ulcers decreasing the quality of life by increasing the length of hospital stay, morbidity and mortality rates.

Key Word: Palliative Care, Pressure wounds, Mortality

S-79 KANSER HASTALARINDA EVDE BAKIM

*Berna Bayır

*KTO Karatay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Yüksekokulu

Özet

Kanser dünyada hemen her ülkede morbidite ve mortalite oranları açısından önde gelen bir sağlık problemidir. Yüzyılın başında ölüme neden olan hastalıklar sıralamasında 7-8. sıralarda iken bugün birçok ülkede kardiyovasküler hastalıklardan sonra ikinci sırada gelmektedir. Kanser dünyada her

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

yıl %2 oranında artmakta ve her yıl ortalama 5 milyon insan bu nedenle hayatını kaybetmektedir. Bu artış gelişmekte olan ya da gelişmemiş ülkelerde çok daha hızlıdır. Günümüzde kanser ve ölümcül diğer hastalıklarda tedavi olanaklarının artması ile ölüm oranları giderek azalmakta terminal dönem uzamaktadır. Terminal dönemin uzaması evde bakımı gündeme getirmiştir. Evde bakım hizmeti, sağlık hizmetlerinin bir parçası olup tıbbi kontrol altındaki hastalara ve ailelere buldukları ve yaşadıkları ortamda gerekli sağlık hizmetlerinin götürülmesidir. Kanser ve Evde Bakım: Tıbbi tanı hastaneden taburcu olduktan sonra evde bakım almaya neden olan çeşitli faktörlerden sadece birisidir. İlk teşhis konulup kür tedavisi planlanan hastaların büyük bir kısmı için evde kür tedavisi yapılabilir. Kanserli hastaların evde bakımı, hastane bakımına göre daha bağımsız bir uygulamadır. Hasta genel olarak evinde rahattır, evde bakım ile birçok risk azaldığından hastaneye geri dönüşler azalır; hasta ve ailelerin yaşam kalitelerinde artma görülür ve hastaların tedavilerine aktif katılımlarının sağlanması ile tedavi planlarının kontrol altına alınarak hastanın otonomisinin sürdürülmesine olanak sağlanır.

Anahtar Kelimeler: Evde Bakım, Hemşire, Kanser

S-80 PALYATİF BAKIMDAKİ KANSERLİ BİREYLERİN YORGUNLUK DÜZEYİ İLE AKTİVİTE PERFORMANSI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Gözde ÖNAL¹, Sefa TURAN¹

¹ Biruni Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, İstanbul/Türkiye

Amaç: Araştırmamız palyatif bakım servisindeki kanserli bireylerin yorgunluk düzeyi ile aktivite performansları ve memnuniyetleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Gereç ve Yöntem: Kanser tanısı ile palyatif bakımda takip edilen yaş ortalaması $57,90 \pm 6,71$ (min.49, max.72; 18 erkek, 13 kadın) 31 birey dahil edilmiştir. Bireylerin günlük yaşamdaki yorgunluk düzeyi FACIT (Yaşlı ve Yetişkinlerde Yorgunluğun Değerlendirilmesi), aktivite performansları ve memnuniyet durumları KAPÖ (Kanada Aktivite Performans Ölçeği) ile değerlendirilmiştir. Bireylerin yorgunluk düzeyleri ve aktivite performans-memnuniyetleri arasındaki ilişki SPSS.22 programında Spearman Korelasyon Analizi ile incelenmiştir. Veriler İstanbul'da bir kamu hastanesindeki palyatif bakım servisindeki bireylerle yüz yüze görüşmeyle toplanmıştır.

Bulgular: Araştırmamız sonucunda bireylerin aktivite performans puanları ile yorgunluk ($p=0,001$) ve tükenmişlik ($p=0,008$) seviyeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bireylerin tükenmişlik seviyeleri aktivite memnuniyetlerini etkilemiştir($p=0,029$). Ayrıca bireylerin performans memnuniyetleri ile kendilerine olan öfke seviyeleri arasında da istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır($p=0,001$). Bireylerin hem aktivite performansları ($p=0,00$) hem de memnuniyet düzeyleri ($p=0,008$) uyku ihtiyaçları ile ilişkili bulunmuştur.

Sonuç-Tartışma: Çalışmamız palyatif bakımdaki kanserli bireylerde yorgunluk düzeyinin artması ile aktivite performans ve memnuniyet düzeyinin azaldığını göstermektedir. Yorgunluğa bağlı aktivite performansının azalması tedavi ve bakım sonrası günlük yaşama adapte olmayı zorlaştıracağından ergoterapistlerin ve diğer sağlık uzmanlarının palyatif bakımdaki kanserli bireyleri tıbbi müdahalelerin yanısıra yorgunluk düzeyi, aktivite performansı, memnuniyetleri açısından değerlendirerek müdahale programlarında bu faktörleri göz önünde bulundurmaları bireylerin yaşam kalitelerini artırmak açısından önemlidir.

Anahtar kelimeler: Palyatif bakım, kanser, yorgunluk, aktivite performansı

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN FATIGUE LEVEL AND
ACTIVITY PERFORMANCE OF INDIVIDUALS WITH CANCER IN PALLIATIVE
CARE

Objective: Our study is the association between the fatigue level and activity performances and satisfaction of the cancer patients in the palliative care department.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Materials and Methods: The mean age of $57,90 \pm 6,71$ (min.49, max.72; 18 male, 13 female) with palliative care was 31 patients. The fatigue level of individuals in daily life was evaluated by FACIT (Assessment of Fatigue in the Elderly and Adults), activity performances and satisfaction status by the POQ (Canadian Activity Performance Scale). Spearman Correlation Analysis was used to investigate the relationship between fatigue levels and activity performance-satisfaction of individuals. The data were collected by face-to-face interviews with individuals in palliative care services in a public hospital in Istanbul.

Results: As a result of our study, a statistically significant relationship was found between activity performance scores of individuals and fatigue ($p = 0.001$) and burnout ($p = 0.008$) levels. The burnout levels of the individuals affected the activity satisfaction ($p = 0.029$). There was also a statistically significant relationship between the performance satisfaction of individuals and their anger levels ($p = 0.001$). The activity performances ($p = 0.00$) and satisfaction levels ($p = 0.008$) of the individuals were found to be related to their sleep needs.

Conclusion -Discussion: Our study showed that the level of fatigue decreased and performance and satisfaction level decreased in palliative care patients. In the palliative care of patients with palliative care, fatigue level, activity performance and satisfaction of occupational therapy care practitioners should be evaluated in terms of fatigue level, activity performance and satisfaction by 165 considering these factors.

Key words: Palliative care, cancer, fatigue, activity performance

S-81 55 YAŞ VE ÜZERİ EVRE III-IV KRONİK BÖBREK HASTALIĞI OLAN
POPÜLASYONDA ABDOMİNAL AORT ANEVİZMASI SIKLIĞI

Özlem Karaarslan Cengiz¹, Gökhan Nergizoğlu²

¹ Mersin Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Mersin/Türkiye

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

² Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ankara/Türkiye

ÖZET

Amaç: Kronik böbrek hastalığının erken evrelerinden itibaren kardiyovasküler hastalık riski artmaya başlar. Periferik arter hastalıklarından biri olan arteriyel anevrizmalar içinde en sık rastlanı abdominal aort anevrizmasıdır. Abdominal aort anevrizması sıklığı çalışılan popülasyona göre değişmektedir. Literatürde kronik böbrek hastalarında abdominal aort anevrizması sıklığına ilişkin yeterli veri yoktur. Çalışmamızda kronik böbrek hastalarının sahip olduğu risk faktörlerinin abdominal aort anevrizması etyopatogenezinde de rol aldığı hipotezine dayanarak evre III-IV kronik böbrek hastalarında abdominal aort anevrizması sıklığını saptamak amaçlanmaktadır.

Materyal-metod: İç Hastalıkları polikliniklerinde takip edilen 55 yaş ve üzeri hastalardan; glomerüler filtrasyon hızı 15-59 ml/dk/1.73 m² arasında olan 200 kronik böbrek hastası çalışma grubuna, glomerüler filtrasyon hızı 60 ml/dk/1.73 m² ve üzerinde olan 110 hasta ise kontrol grubuna alındı. Glomerüler Filtrasyon hızı, MDRD formülü kullanılarak hesaplandı. Abdominal aort anevrizması taraması için 3.5 mHz problu ultrasonografi cihazı kullanıldı. Abdominal aort çapının 3 cm ve üzerinde olması abdominal aort anevrizması olarak kabul edildi. İstatistiksel inceleme SPSS 15.0 paket programı kullanılarak yapıldı.

Bulgular: Çalışma grubunda 18 (%9), kontrol grubunda 4 (%3.6) hastada abdominal aort 166 anevrizması saptandı. Kronik böbrek hastalarında abdominal aort anevrizması daha sık görülmekle birlikte fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmadı (p=0.078). Çalışma grubunda median aort çapı 21.8 mm (14-44 mm) iken kontrol grubunda 21.0 mm (14-46 mm) (p=0.04) ölçüldü. Evre IV kronik böbrek hastalarında abdominal aort anevrizması sıklığı%14.9 iken evre III kronik böbrek hastalarında %6 bulundu (p=0.038). Abdominal aort anevrizması saptanan 22 hastanın 18i (%81.8) erkek iken 4ü (%18.2) kadındı (p=0.107).

Sonuç: Kronik böbrek hastalarında abdominal aort anevrizmasının istatistiksel anlamlılık düzeyine ulaşmamakla birlikte daha sık görülmektedir. Median aort çapı kronik böbrek hastalarında anlamlı düzeyde daha geniş bulunmuştur. Kronik böbrek hastalığının evresinin artmasıyla abdominal aort anevrizması sıklığının da arttığı saptanmıştır. Abdominal aort anevrizması gelişimi açısından riskli olan kronik böbrek hastalarında tarama programları ile abdominal aort anevrizması daha erken bir aşamada saptanabilir.

Anahtar Kelimeler: kronik böbrek hastalığı, abdominal aort anevrizması, ultrasonografi

THE INCIDENCE OF ABDOMINAL AORTIC ANEURYSM IN STAGE 3-4 CHRONIC KIDNEY DISEASE PATIENTS AGED 55 YEARS AND OLDER

ABSTRACT

Objective: The risk of cardiovascular disease begins to increase from the early stages of chronic kidney disease. Abdominal aortic aneurysm is the most common arterial aneurysm defined under peripheral arterial disease. The incidence of abdominal aortic aneurysm varies according to the population studied. The aim of this study was to determine the incidence of abdominal aortic aneurysm in patients with stage III- IV chronic kidney disease.

Materials and Method: Patients aged 55 years and older who were followed in the Internal Medicine outpatient clinics; 200 chronic kidney patients with glomerular filtration rate between 15-59 ml / min / 1.73 m² were included in the study group. 110 patients with glomerular filtration rate of 60 ml / min / 1.73 m² and above were included in the control group. An ultrasonography device with a 3.5 mHz probe was used for screening. Abdominal aortic diameter of 3 cm and above was accepted as abdominal aortic aneurysm.

Results: 18 patients in the study group (9%) and 4 patients in the control group (3.6%) were found to have abdominal aortic aneurysm. The incidence of abdominal aortic aneurysm was greater in the chronic kidney disease population, however the difference was not statistically significant (p=0.078). Moreover the median value for aortic diameter was 21.8mm (14-44mm) in the study group whereas it was 21.0mm (14-46mm) in the control group. The incidence of abdominal aortic aneurysm was found to be 14.9% in stage IV chronic kidney disease patients and 6% in the stage III chronic kidney disease patients (p=0.038).

Outcome: Abdominal aortic aneurysm is more common in patients with chronic kidney disease although it does not reach statistical significance. Median aortic diameter was found to be significantly wider in patients with chronic kidney disease. The incidence of abdominal aortic aneurysm increased with the increase in the stage of chronic renal disease.

Keywords: chronic kidney disease, abdominal aortic aneurysm, ultrasonography

S-82 PALYATİF BAKIM ORTAMLARINDA DELİRYUMLU HASTAYA YAKLAŞIM

Arzu Yıldırım, Rabia Hacıhasanoğlu Aşıl

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzincan/Türkiye

Özet

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Palyatif bakım ortamlarında sık karşılaşılan deliryum, herhangi bir nedenle bütün beynin kısa bir sürede yaygın olarak etkilenmesi ve bozulması ile ortaya çıkan, bilincin, dikkatin ve diğer bilişsel yetilerin, davranışın ağır derecede bozulduğu bir sendromdur. Deliryumda erken tanı çok önemlidir ve acilen müdahale edilmelidir. Hastalarda bilinç sislenmesi ve ağır algı bozukluğu, bunaltı, panik ve tedirginlik ile birlikte, yönelim, dikkat, soyut düşünme ve yargılama bozulur. Spesifik tedavi danışanın klinik durumu ve deliryumun altında yatan nedenin değerlendirilmesi ile yapılır. Hemşireler deliryumun belirlenmesi ve yönetiminde önemli konumdadırlar. Hemşireler deliryum yönetiminde bilişsel girişimlerde bulunarak, çevresel düzenlemeler, fizyolojik destek ve erken mobilizasyonu sağlayarak farmakolojik olmayan girişimlerle hasta sonuçlarını önemli düzeyde etkileyebilmektedirler. Bu yazı ile hemşirelerin deliryum hakkındaki farkındalığını ve hizmetlerin etkinliğini artırmaya katkı sağlanabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Deliryum, deliryum yönetimi, palyatif bakım, hemşirelik

Approach to Delirium Patient in Palliative Care Settings

Abstract

Delirium is a syndrome in which the whole brain is affected and disrupted in a short period of time for any reason, and consciousness, attention and other cognitive abilities are severely impaired in palliative care settings. Early diagnosis of delirium is very important and should be urgently intervened. In patients, clouding of consciousness and severe impairment of perception, anxiety, panic and uneasiness, orientation, attention, abstract thinking and judgment are disrupted. Specific treatment is based on assessment of the patient's clinical condition and the underlying cause of delirium. Nurses play an important role in the identification and management of delirium. Nurses can significantly influence patient outcomes through non-pharmacological interventions by providing cognitive interventions in delirium management, environmental regulation, physiological support and early mobilization. With this article, it is thought that increasing nurses' awareness about delirium and the effectiveness of the services can be contributed.

168

Key Word: Delirium, delirium management, palliative care, nursing

S-83 MADDE KULLANIM BOZUKLUĞU OLAN BİREYLERDE TEDAVİYE UYUM VE UMUTSUZLUK

Maral KARGIN¹, Filiz ERSÖĞÜTÇÜ¹ Eren ASLANOĞLU²

¹ Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Elazığ/ Türkiye

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

²Fırat Üniversitesi, Kovancılar Meslek Yüksekokulu, Elazığ/ Türkiye

ÖZET

Amaç: Bu tanımlayıcı çalışma, madde bağımlılığı tanılı bireylerde Tedaviye uyum ile umutsuzluk arasındaki ilişkiyi incelemek için yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Çalışma, Türkiye'nin doğusundaki Elazığ ilindeki bir psikiyatri hastanesinin AMATEM (Alkol ve Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezi) servisinde yapılmıştır. Çalışmaya araştırma kriterlerine uyan ve çalışmaya katılmayı kabul eden 98 hasta dahil edilmiştir. Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından hazırlanan katılımcıların demografik özelliklerini, Beck Umutsuzluk Ölçeğini (BUÖ) ve Morisky İlaç Uyumu Ölçeği ile oluşturulan anketleri içeren kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

Bulgular: Bu çalışma, Beck Umutsuzluk Ölçeği (BUÖ) grubundaki hastaların ortalama puanlarının $6,22 \pm 4,07$, Morisky İlaç Uyumu Ölçeği puanlarının ortalama $6,65 \pm 1,15$ olduğunu bulunmuştur. Bu çalışma toplam umutsuzluk puanı ile tedaviye uyum puanı arasında negatif bir ilişki bulunmuştur ($p < 0,005$). Umutsuzluk toplam puanı ile yaş arasında pozitif bir korelasyon bulunmuştur ($p < 0,005$). Madde kullanım süresi ile yaş ve toplam tedavi uyum skoru arasında negatif bir ilişki olduğu bulunmuştur ($p < 0,005$).

Sonuç: Çalışmanın bulguları, umutsuzluk ile ilaç uyumu arasında güçlü bir ilişki olduğunu ve ilaç uyumu ile umutsuzluğun artmasıyla azaldığını göstermiştir. Ayrıca, yaş ve madde kullanım süresinin tedaviye uyum ve umutsuzluk için önemli risk faktörleri olduğu bulundu. Bu bulgu ile yaş ve madde kullanımı arttıkça, umutsuzluğun arttığı ve tedaviye uyumun azaldığı tespit edildi. Umutsuzluk, madde kullanım bozukluğu tedavisi alan bireylerde maddenin yeniden kullanılmasına neden olan önemli bir kavramdır.

Anahtar Sözcükler: Madde Bağımlılığı, Hemşirelik, Umutsuzluk, İlaç Uyumu

TREATMENT COMPLIANCE AND HOPELESSNESS IN INDIVIDUALS WITH
SUBSTANCE USE DISORDER

ABSTRACT

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Aim: This descriptive study was conducted to investigate the relationship between treatment compliance and hopelessness in subjects with substance dependence.

Material and Method: The study was conducted at the AMATEM (Alcohol and Substance Abuse Treatment Center) service of a psychiatry clinic in the Elazığ province in eastern Turkey. The study was included 98 patients who comply with the research criteria and agreed to participate in the study. In the collection of data, personal information form including demographic characteristics of the participants prepared by the researchers, Beck Hopelessness Scale (BHS) and questionnaire formed with Morisky Medication Adherence Scale (MMAS) were used.

Results: This study found that the mean score of the patients from the Beck Hopelessness Scale (BHS) as $6,22 \pm 4,07$, and the mean score of the Morisky Medication Adherence Scale (MMAS) was found as $6,65 \pm 1,15$. This study found a negative relationship between total hopelessness score and treatment compliance score ($p < 0.005$). There was a positive correlation between hopelessness total score and age ($p < 0.005$). It was found that there was a negatively significant relationship between substance use duration and age and total treatment compliance score ($p < 0.005$)

Conclusion: The findings of the study showed that there was a strong relationship between hopelessness and medication adherence and medication adherence decreased with increasing hopelessness. In addition, age and substance use duration were found to be important risk factors for treatment compliance and hopelessness. With this finding, it was determined that as age and substance use increased, hopelessness increased and adherence to treatment decreased. Hopelessness is an important concept that causes substance reuse in individuals receiving substance use disorder treatment.

Keywords: Substance Abuse, Nursing, Hopelessness, Medication Adherence

S-84 HEMŞİRELERİN PALYATİF BAKIM ALGILARININ BELİRLENMESİ

Emine AYDINALP¹, Seher ÇEVİK AKTURA², Gülsüm YETİŞ³, Dürdane PALABIYIK YILMAZ⁴, Gönül AKBULUT⁵

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

¹T.C. Sağlık Bakanlığı, Çermik Devlet Hastanesi, Diyarbakır/Türkiye,

²İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya / Türkiye, E-Posta:

³İnönü Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Malatya / Türkiye,

⁴Atatürk Üniversitesi, Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi

⁵Atatürk Üniversitesi, Aşkale Meslek Yüksekokulu, Erzurum/ Türkiye,

ÖZET

Amaç: Bu çalışma hemşirelerinin palyatif bakıma ilişkin algılarının belirlenmesi amacıyla tanımlayıcı türde yapıldı.

Yöntem: Araştırmanın evrenini bir devlet üniversitesinin araştırma hastanesinde çalışan hemşireler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise araştırma hastanesinde çalışan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 120 hemşire oluşturdu. Araştırmada araştırmacılar tarafından hazırlanan hasta tanıtım formu ve palyatif bakıma ilişkin sorulardan oluşan bir form kullanıldı. Verilerin analizinde SPSS programı kullanıldı.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin % 75.8'i kadın, % 24.2'si erkek, % 40.8'i evli, %59.2'si bekar olarak belirlendi. Hemşirelerin %29.2'sinin ortaöğretim, % 26.7'sinin önlisans, % 35.8'sinin lisans, % 8.3 'ünün lisansüstü eğitim düzeyine sahip olduğu ve % 48.3'ünün cerrahi birimlerde, % 19.2'sinin dahili birimlerde, % 23.3'ünün yoğun bakım ünitesinde çalıştığı belirlendi. 171

Palyatif bakım nedir sorusuna hemşirelerin % 27.5'i kaliteli yaşam, %23.3'ü ölüm öncesi bakım, %20.0'ı kronik hastalıklarda semptom bakımı, %10.0'ı yaşlı bakımı, % 4.2'si psikolojik bakım cevabını verdi. Hemşirelerin % 78.3'ü palyatif bakım hakkında eğitim almadığını ve % 80.0'ı verilen eğitimlerin yeterli olmadığını ifade etti.

Sonuç: Hemşirelerin palyatif bakım hakkında bilgi düzeylerinin yeterli olmadığı ve palyatif bakıma yönelik eğitimlerin artırılması gerektiği bulunmuştur.

Anahtar kelimeler: Hemşire, Palyatif Bakım, Algı

DETERMINATION OF THE PERCEPTIONS OF PALLIATIVE CARE OF NURSES

ABSTRACT

Aim: The aim of this study was to define nurses' perceptions about palliative care.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Methods: The population of the study consisted of nurses working in a state university research hospital. The sample of the study consisted of 120 nurses who agreed to participate in the study and working in the research hospital. In the study, a patient presentation form prepared by the researchers and a form consisting of questions about palliative care were used. SPSS program was used for data analysis.

Results: It was determined that 75.8% of the nurses participating in the study were female, 24.2% were male, 40.8% are married, 59.2% are single. It was determined that 29.2% of the nurses had secondary education, 26.7% had associate degree, 35.8% had undergraduate and 8.3% had graduate education and 48.3% of the nurses worked in surgical units, 19.2% worked in internal units and 23.3% worked in intensive care units. 27.5% of nurses gave quality life, 23.3% pre- death care, 20.0% symptom care in chronic diseases, 10.0% elderly care, 4.2% psychological care answer to the question of what is palliative care. 78.3% of nurses stated that they did not receive training on palliative care and 80.0% of the nurses stated that the trainings were not sufficient.

Conclusion: It was found that the knowledge level of nurses about palliative care was not sufficient and training for palliative care should be increased.

Key words: Nurse, Palliative Care, Perception

S-85 RUHSAL BOZUKLUKLARDA PALYATİF PSİKİYATRİ VE HEMŞİRELİK

Arzu Yıldırım*, Rabia Hacıhasanoğlu Aşıl*

*Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzincan/Türkiye

ÖZET

Palyatif bakım hastanın psikolojik, toplumsal ve ruhsal iyiliğini içeren bütünsel bakımına odaklanır. Aynı zamanda açık ve hassas iletişimin kilit rol oynadığı en iyi yaşam kalitesini sağlamayı vurgular. Palyatif ve destekleyici bakım gerektiren ruh sağlığı sorunları olan bireyler uygun hizmetlere erişmekte zorlanmaktadır. Bu nedenle ruh sağlığı ve palyatif bakım ekibinin eşgüdümlü bütünleşik destek sağlaması çok önemlidir. Palyatif psikiyatri fiziksel, ruhsal, sosyal ve manevi gereksinimlerin zamanında değerlendirilmesi ve tedavisi yoluyla acıyı önleyerek ve hafifleterek yaşamı tehdit eden ciddi ruhsal bozuklukla ilişkili sorunlarla karşılaşmada hasta ve ailesinin yaşam kalitesini iyileştiren bir yaklaşımdır. Palyatif bakım bir tedavi önerilemediğinde önem kazanmakta ve tamamen kontrol edilmeksizin de olsa semptom yönetimi sağlayabildiğinden, kronik ruhsal sağlık ve madde kullanımı sorunlarına uygulanabilir özelliktedir. Palyatif bakım hemşiresi geniş çeşitlilikte eğitim, öğretim ve klinik deneyime sahip olmakla birlikte güçlü eleştirel düşünme, yüksek zihinsel işlevsellik düzeyi ve karmaşık palyatif hemşirelik becerilerine sahip olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Ruhsal bozukluk, palyatif psikiyatri, hemşirelik

PALLIATIVE PSYCHIATRY AND NURSING IN MENTAL DISORDERS

Palliative care focuses on holistic care, including psychological, social and spiritual well-being of the patient. Palliative care also emphasizes the best quality of life in which clear and sensitive communication plays a key role. Individuals with mental health problems that require palliative and supportive care have difficulty accessing appropriate services. Therefore It is very important that the mental health and palliative care team provide coordinated holistic support. Palliative psychiatry is an approach that improves the quality of life of the patient and his / her family in terms of preventing life-threatening problems associated with serious mental disorders by preventing and alleviating pain through timely assessment and treatment of physical, mental, social and spiritual needs. Palliative care becomes important when treatment cannot be recommended. Since palliative care can provide symptom management without being completely controlled, it is applicable to chronic mental health and substance use problems. The palliative care nurse should have a wide range of education, training and clinical experience and should also have strong critical thinking, a high level of mental functioning, and complex palliative nursing skills.

Key Word: Mental disorder, palliative psychiatry, nursing

S-86 YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE TAKİP EDİLEN KANSER TANILI HASTALARIMIZIN DEĞERLENDİRİLMESİ: İKİ YILLIK DENEYİMLERİMİZ

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Emin Tunç DEMİR¹, İsmail ARSLAN¹, Mehmet Turan İNAL¹, Dilek MEMİŞ¹

¹Trakya Üniversitesi, Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon AD, Yoğun Bakım BD, Edirne/ Türkiye

Giriş ve Amaç: Kanserli hasta sayısında artması ile birlikte, kanserle ilgili komplikasyonlar ve tedavi ile ilişkili yan etkiler nedeniyle yoğun bakım ünitesine (YBÜ) gereksinimi artmıştır. Bu çalışmada iki yıllık süre boyunca genel yoğun bakım ünitesinde takip edilen kanser tanılı olguların analizi amaçlandı.

Yöntem ve Gereçler: Çalışmamızda; 01 Ocak 2017 ile 31 Aralık 2018 tarihleri arasında Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde Anesteziyoloji ve Reanimasyon AD, Yoğun Bakım Ünitesinde takip edilen kanser hastaları retrospektif olarak tarandı. Kanser hastalarının demografik verileri ile malignite türü hazırlanan formlara kaydedilerek incelendi.

Bulgular: 2017-2018 yıllarında çalışmaya dâhil edilen 3498 yoğun bakım hastasından 1219 kanser hastası tespit edildi. Yoğun bakımda kanserli hasta oranı %34,8 olarak bulundu. Kanser hastalarının yaş aralığı 18-91 yıl, yaş ortalaması 56 ve erkek/kadın oranı: 1,88 olarak bulundu. En sık görülen ilk üç kanser olarak: üriner sistem (498 hasta - %40,8), gastrointestinal sistem (283 hasta - %23.2) ve kadın hastalıkları (114 hasta - %9,3) kanserleri tespit edildi. Kanser hastalarında genel mortalite %8,7 olarak tespit edildi. Bu düşük mortalite oranı postoperatif takip edilen hastaların fazla olmasına bağlandı. Organ sistemleri bazlı mortalite oranları beyin kanserleri (%41), hematolojik kanserler (%41) ve akciğer kanserleri (%27) olarak bulundu. Yapılan değerlendirme sonucunda akciğer, kemik, üriner, gastrointestinal sistem kanserleri erkek cinsiyette oran olarak daha fazla idi. Diğer taraftan hematolojik ve deri kanserlerinin cinsiyet ile ilişkili olmağı saptandı.

Tartışma ve Sonuç: Yoğun bakım ünitemizde, en çok üriner ve gastrointestinal sistem tümör tanısı nedeniyle yatışı olan hastalar bulunmakta olup bu hastaların yakın takip ve tedavilerinde yoğun bakım önem kazanmaktadır. Yoğun bakım yatışlarının 1/3'ünü kanserli hastaların oluşturduğu sebebiyle açılacak palyatif bakım ünitelerinin önemi büyüktür.

Anahtar Kelimeler: Yoğun bakım ünitesi, kanser, malignensi.

S-87 ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE DİKKAT EKSİKLİĞİ HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞU VE DÜRTÜSELLİĞİN AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞI ÜZERİNE ETKİSİ

Vuslat Kara Ölmeztoprak Erdoğan, ¹Birgül Cumurcu¹

¹İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Turgut Özal Tıp Merkezi, Malatya

Özet

Amaç: Akıllı telefon sorunlu kullanımının bağımlılık modelleme çalışmaları devam etmektedir. DEHB'nin ve dürtüsellik özelliklerinin bağımlılıklarda yatkınlık yapabildiği gösterilmiştir. Bu çalışmada, DEHB ve dürtüsellik belirtileri yüksek olanlarda akıllı telefon bağımlılığının yüksek olacağı hipotezi test edilmiş ve bağımlılıkla ilişkili olabilecek bazı kullanım özellikleri araştırılmıştır.

Materyal ve Metot: İnönü Üniveritesi Sağlık Bilimleri Fakültesi bölümleri, Hemşirelik ve Diş Hekimliği Bölümü 1. ve 3. sınıf öğrencilerinden gönüllü katılımcılara ATBÖ-K, WUDÖ, ASRS, UPPS Ölçekleri, gözlem ve kaynaklardan aldığımız bilgiler ışığında akıllı telefon kullanım özellikleri hakkında araştırmacılar tarafınca hazırlanan bir sosyodemografik veri formu kullanılmıştır. Formlar özbildirim yoluyla doldurulmuştur. Kesitsel tasarımı planlanan çalışmada 410 katılımcının (330 kadın, 80 erkek) anketleri değerlendirmeye alınmıştır.

Bulgular: ATBÖ-K ile WUDÖ toplam ($r:0.215$ $p<0.01$), ASRS toplam ($r:0.299$, $p<0.01$), ASRS dikkat eksikliği ($r:0.327$ $p<0.01$), hiperaktivite/dürtüsellik ($r:0.201$ $p<0.01$) alt ölçek, UPPS toplam ($r:0.290$ $p<0.01$), UPPS sıkışıklık ($r:0.305$ $p<0.01$), sebatsızlık ($r:0.275$ $p<0.01$) ve tasarım eksikliği ($r:0.129$ $p<0.01$) alt ölçek puanları arasında anlamlı yönde pozitif ilişki bulunmuştur. Akıllı telefonun hafta içi ve hafta sonu ortalama kullanım saatlerine ve günde ortalama kontrol sayısına göre ATBÖ-K'ye göre bağımlı olan ve olmayanlar karşılaştırıldığında, istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür ($p<0.05$). Ayrıca çalışmamızda akıllı telefona bağlı kaza geçirmiş olanlarda olmayanlara göre ATBÖ toplam ($t:3.997$ $p<0.001$), UPPS sıkışıklık alt ölçeği ($t:2.359$ $p<0.02$), WUDÖ toplam ($t:2.520$ $p<0.02$) puanları istatistiksel olarak anlamlı olacak şekilde daha yüksek saptanmıştır.

Sonuçlar: Örneklemimizde DEHB ve dürtüsellik bileşenlerinin akıllı telefon bağımlılığıyla anlamlı ilişkisi olduğu gösterilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Akıllı telefon, bağımlılık, dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu, dürtüsellik, kazaya yatkınlık

S-88 YOĞUN BAKIM KİMSESİZLİK ANLAMINA MI GELİYOR?

Aysel Özdemir*, Abdurrezzak Gültekin*

*İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya, Türkiye

ÖZET

Amaç: Yoğun bakım üniteleri (YBÜ), fiziksel durumu ağır olan hastaların monitör ile izlenerek yaşam fonksiyonlarının desteklendiği, özel tedavi yöntemlerinin uygulandığı, karmaşık cihazların bulunduğu ünitelerdir. Hastaların yaşamsal işlevleri risk taşıyacak derecede bozulduğunda, yaşamlarının sürdürülmesi ve özel tedavi yöntemlerinin uygulanması için YBÜ’de takip edilmeleri gerekir. Hastalık ya da yaralanma beden üzerinde önemli derecede fizyolojik stres oluştururken; yoğun bakım ünitelerinde yaşamın tehdit altında olması, alışık olunmayan çevre ve kişiler, yatağa bağımlı olma, sık tekrarlanan ağrılı girişimler, hastalık, tedavi ve uygulamalar hakkında yeterince bilgilendirilmeme gibi faktörler hastalar için önemli stresörler olabilmektedir. Ancak YBÜ’ de üzerinde durulması gereken önemli bir stresör de hastaların yakınlarını ve ailelerini görememesi durumudur. Bu derlemenin amacı YBÜ’ de hasta ziyaretlerinin önemi hakkında bilgi vermektir.

Giriş: 1970’li yıllardan itibaren YBÜ’ ye açık ziyaretin hasta, hasta yakınları ve hemşireler üzerine etkilerine yönelik çalışmalar yapılmakla birlikte, halen ziyaret konusunda farklı uygulamalar görülmektedir. Ziyaret, önceden belirlenmiş bir zaman dilimi içerisinde (kısıtlı) olabileceği gibi, 24 saat boyunca da (esnek) olabilir. YBÜ’ de ziyaret saatlerine yönelik politika ve uygulamaların kurum düzeyinde açık ve net olması gerekmektedir. Sınırlı ziyaret saatleri hem aileler hem de hastalar için temel kaygı nedenidir. Ayrıca ailelerin hastayı istedikleri zaman ziyaret etmeye gereksinim duydukları ve eğer hastanın durumu ciddiye, gereksiniminin arttığı belirtilmektedir.

Simpson’un (1991) açık ziyaretin hastalar üzerindeki etkisiyle ilgili yaptığı çalışmasında, hastalar aile üyelerinin ziyaretlerini yararlı bulmuşlar ve ağrı, uyuyamama gibi semptomların aileleri yanlarında iken olmadığını ifade etmişlerdir. Gonzalez, Carroll, Elliott ve arkadaşlarının (2004) yoğun bakım ünitesindeki hastaların ziyaret tercihlerini değerlendirdikleri çalışmada; hastaların üçten fazla ziyaretçi istemedikleri, ziyaretin ortalama 30-35 dakika sürmesini ve günde 3-4 defa yakınlarını görmek istedikleri belirlenmiştir. Livesley, Gilliam, Mokrcek ve ark. (2005)’in belirttiğine göre; nöroşirürji yoğun bakım ünitesinde bulunan 24 hastada aile ziyaretinin intrakraniyal basınca etkisini değerlendiren bir çalışmada hastaların %75’inde intrakraniyal basıncın düştüğü, aile ziyaretinin mental duruma etkisini değerlendirilen diğer bir çalışmada ise hastaların %78’inde mental durum puanlarında düzelme olduğu saptanmıştır. Fumagalli, Boncinelli, Lo

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Nostro ve ark. (2006)'ı ise yoğun bakım ünitesinde kısıtlanmayan ziyaretin hastalar üzerine etkilerini değerlendirmiş; ziyaret uygulaması ile çevresel mikrobiyal kontaminasyonun arttığı, fakat bunun septik komplikasyonlara neden olmadığını belirlemiştir. YBÜ' de kısıtlı veya esnek ziyaret saatlerine izin verildiğinde, hasta ve ziyaretçilerin kontrolü hemşirenin iş yükünü artırabilmekte ve hastanın bakımı için ayrılan zamanda azalmaya neden olabilmektedir. Diğer taraftan kısıtlı ziyaret saatleri, ailenin gereksinimlerinin karşılamasında hemşireler için olumlu bir adım olarak görülmektedir. Yoğun bakım ünitesine aile ziyaretinin hasta ve hasta ailesi üzerine olumlu etkileri vardır. Ziyaret uygulaması yapılan yoğun bakım ünitelerinde hasta ailesine ortamla ilgili bilgi verilmesi ve ailenin desteklenmesi gerekmektedir. Bu ise büyük oranda YBÜ' de çalışan hemşireler tarafından üstlenilmektedir. Bu nedenle yoğun bakım ünitesinde kısıtlı ya da esnek ziyaret uygulamasının hemşireler tarafından desteklenmesi gerekmektedir. Ancak bu uygulama için yeterli hemşire sayısının bulunması gerektiği de yadsınamaz bir gerçektir.

Sonuç ve Öneriler: Yoğun bakımda çalışan hemşire sayısı artırılmalı, hasta ve hasta yakınlarının birbirlerini düzenli olarak görebilecekleri ziyaret saatleri düzenlenmeli, uygun izolasyon kuralları uygulanarak ziyaret sağlanmalı, ya da kamera, cam bölme ya da defter aracılığı ile görüşmenin sağlanabileceği düzenekler kullanılmalıdır. Yoğun bakım hastaları kadar hasta yakınlarının da yardıma ve desteğe ihtiyaçları olduğu göz önünde bulundurulmalı, hasta ve yakınlarının taleplerinin saptanmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Hasta, Hemşire, Yoğun bakım

S-89 DOĞUM SONU DÖNEMDEKİ KADINLARDA EŞ DESTEĞİ İLE MATERNAL BAĞLANMA ARASINDAKİ İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

Fatma KESKİN¹ Yurdagül YAĞMUR², Büşra DEMİRKIRAN³

¹ Arş. Gör., İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Malatya

² Prof. Dr., İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Malatya

³ Hemşirelik 4. Sınıf Lisans Öğrencisi, İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya

ÖZET

Bu çalışma doğum sonu dönemdeki kadınlarda eş desteği ile maternal bağlanma arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Araştırma, Nisan 2019 - Temmuz 2019 tarihleri arasında yapılmıştır. Verilerin toplanmasında Katılımcı Bilgi Formu, Eş Desteği Ölçeği (EDÖ) ve Maternal Bağlanma Ölçeği (MBÖ) kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistik, bağımsız gruplarda t testi, One Way ANOVA ve Korelasyon testi kullanılmıştır. Araştırmada kadınların yaş ortalaması 29.87 ± 5.49 'dur. Kadınların % 48.8'inin üniversite mezunu, %58.3'ünün gelirin giderine denk olduğu belirlenmiştir. EDÖ VE MBÖ arasındaki ilişki ¹⁷⁸ incelendiğinde istatistiksel olarak orta kuvvette pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur ($r:0.555$, $p<.001$). Bu sonuçlar doğrultusunda, eş desteğinin annelik rolünün sağlıklı bir şekilde gelişebilmesi için önemli bir etken olduğu belirlenmiştir. Doğum sonu dönemde annelerin eş destek sistemleri tanımlanmalı ve tüm anne adaylarının tanıtıcı özellikleri dikkate alınıp eğitim programları düzenlenerek bilgiler verilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Doğum Sonu, Eş Desteği, Anne-Bebek Bağlanması

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN SPOUSE SUPPORT AND MATERNAL ATTACHMENT IN POSTPARTUM WOMEN

ABSTRACT

This study was conducted as a descriptive study to investigation of the relationship between spouse support and maternal attachment in postpartum women. The data of the study was collected from 240 women living in the region where two Family Health Centers are located in Malatya province Center, who are open to communication, who have accepted the research and who are at the postpartum period. Descriptive statistics, independent samples t test, One Way ANOVA and Correlation were used to analyze the data. Data Form, Spousal Support Scale (SSS) and Maternal Attachment Inventory (MAI) included in data collection. Descriptive statistics, independent samples t test, One Way ANOVA and Correlation were used to analyze the data. The mean age of the women in the study was 29.87 ± 5.49 . It was determined that 48.8% of the women were university graduates and 58.3% of them were equivalent to income and expenses. When the relationship between SSS and MAI was examined, a statistically significant positive correlation was found between moderate strength. In line with these results, it was determined that spousal support is an important factor for the healthy development of motherhood role. in the postpartum period, mothers' spousal support systems should be defined and information should be provided by organizing training programs considering the introductory characteristics of all mothers.

179

Keywords: Postpartum, Spouse Support, Mother-Baby Attachment

S-90 YUMUŞAK DOKU SARKOMU TANISI ALAN BİREYİN WATSON İNSAN BAKIM KURAMI DOĞRULTUSUNDA HEMŞİRELİK BAKIMININ PLANLANMASI: BİR OLGU SUNUMU

Yasemin Özzyer¹, Zeliha Koç²

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Samsun/ Türkiye

²Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Samsun/ Türkiye

ÖZET

Yetişkin yumuşak doku sarkomu, kanser hücrelerinin, vücudun yumuşak dokularında oluşturduğu nadir görülen hastalıklardan biridir. Geniş bir metastaz ağına sahip olan bu kanser doku, lenf sistemi ve kan yoluyla vücuda yayılabilmektedir. Bu süreçte hemşirelerin birey ve ailesine iyileştirici bakım ile birlikte, inanç-umut, güven sunabilmesi son derece önemlidir. Bu olgu sunumunda, yumuşak doku kanseri tanısı alan, kemik metastazı gelişen, kemoterapi tedavisi gören, evli ve üç yaşında çocuğu olan, 26 yaşında kadın hasta Watson İnsan Bakım kuramı doğrultusunda ele alınarak hemşirelik bakımı planlanmıştır. Hemşirelik bakımı sunarken hastanın fiziksel, duygusal ve ruhsal duygularını ifade edebilmesi; inanç, umut, güven, yardım edici ilişki kurulabilmesi için hastanın eşi bakıma dahil edilmiştir. Bu süreçte hastanın inanç ve umudu desteklenmiştir. Hastanın olumlu ve olumsuz duygularını ifade etmesi desteklenerek korku ve kaygıları azaltılmıştır. İnsan Bakım Kuramına temellendirilmiş hemşirelik bakımının, hastayla iletişimi güçlendirdiği, hastanın korkularını azalttığı ve bireyin inanç ve tutumunu desteklediği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik bakımı, Kemoterapi, Yumuşak doku kanseri

S-91 FONKSİYONEL SAĞLIK ÖRÜNTÜLERİ MODELİNE GÖRE MULTIPL SKLEROZ TANISIYLA PALYATİF BAKIM ÜNİTESİNDE TEDAVİ GÖREN BİREYİN HEMŞİRELİK BAKIMI: BİR OLGU SUNUMU

Yasemin Özzer¹, Zeliha Koç²

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Samsun/ Türkiye

²Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Samsun/ Türkiye

ÖZET

Multiplskleroz,20-40 yaş arası genç hastalarda yaygın olarak görülen, progresif, dejeneratif, fokal nörolojik bir hastalıktır. Hastalığın etyolojisi tam olarak bilinmemekle birlikte, enflamasyon ve nörodejenerasyonu artıran oksidatif stres, Multipl sklerozun patogenezindeki ana faktörlerden biridir. Multipl sklerozun erken evresi yaklaşık 10 yıl sürmekte ve hastalık enflamatuvar süreçlerle ilerlemektedir. Hastalığın kronik evresinde, nörodejeneratif akson ve nöron kaybı gelişmektedir. Multipl skleroz tanısı alan ve tedavi edilmeyen hastalarda görülen fonksiyonel bozulmalar, bireyin ¹⁸¹ yaşam kalitesinin azalmasına neden olabilmektedir. Bu doğrultuda Multipl skleroz hastalarının yaşam kalitesini yükseltmek önemlidir. Palyatif bakım ünitesinde tedavi gören hasta/ailelerine, etkin bir hemşirelik bakımı planlamak ve uygulamak, bireyselleştirilmiş ve bütüncül bakım sunmak amacıyla planlanan bu olgu sunumunda, Multipl Skleroz tanısıyla palyatif bakım ünitesinde tedavi gören bir bireyin, NANDA-I doğrultusunda hemşirelik tanılaması yapılmış ve birey Gordon'un Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri doğrultusunda değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Multipl Skleroz, Palyatif Bakım, Hemşirelik Tanılaması

S-92 MALATYA'DA EVDE BAKIM VERENLERİN BAKIM YÜKÜ İLE YAŞAM KALİTELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Neşe KARAKAŞ¹, Erkan PEHLİVAN²

¹İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Malatya

²İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD, Malatya

Amaç: Bu araştırma; Malatya İli Kamu Hastaneler Birliği'ne bağlı evde sağlık birimlerine kayıtlı, evde sağlık hizmeti alan hastaların genel özellikleri ve bakım gereksinimleri ile bu hastalara primer bakım verenlerin bakım yükü ve yaşam kalitesi düzeylerini saptamak ve bunlar üzerinde etkili olan faktörleri incelemek amacıyla yapılmıştır.

Materyal ve Metot: Kesitsel olarak planlanan araştırmada herhangi bir örnekleme yöntemi kullanılmadı. 26 Mayıs – 26 Temmuz 2017 tarihleri arasında kayıtlı 430 hasta ve bakım verenin tamamına ulaşılması hedeflendi. Araştırmanın örneklemini bu tarihler arasında araştırmaya katılmayı kabul eden evde sağlık birimlerine kayıtlı 383 hasta ve 383 bakım veren birey oluşturdu. Araştırmaya katılan hasta ve bakım verenlere Hasta ve Bakım Veren Tanıtım Formu, WHOQOL-BREF(TR) Yaşam Kalitesi Ölçeği ve Zarit Bakım Yükü Ölçeğinden oluşan veri toplama formu 182 uygulandı. Veriler ANOVA, ilişkisiz t-testi, korelasyon analizleriyle değerlendirildi. Gruplar arasındaki anlamlı farkın nereden kaynaklandığı tespit etmek için post hoc analizlerinden Tukey kullanıldı. $p<0.05$ değeri istatistiksel olarak anlamlı kabul edildi.

Bulgular: Araştırma kapsamındaki bakım verenlerin çoğunluğu kadın ve informal bakım verendi. Hastalar en fazla inme tanısıyla evde bakım hizmeti alıyorlardı. Bakım verenlerin bakım verme yükü ölçeği puan ortalamaları 42.82 ± 16.29 olduğu tespit edildi. Kadın bakım verenlerin bakım verme yükü ölçeği puan ortalamaları erkek bakım verenlere göre daha yüksekti ($p<0.05$). Aylık gelire ilgili sorun yaşadıklarını ifade eden bakım verenlerin yaşam kalitesi puan ortalamaları, gelir sorunu olmayanlara göre daha düşüktü ($p<0.05$). Bu araştırmada bakım verenlerin bakım verme yükü ile yaşam kalitesi arasında negatif orta düzeyde bir ilişki olduğu tespit edildi ($r=-0.312$, $p<0.001$).

Sonuç: Sonuç olarak bu araştırmanın bulgularına göre bakım verme yükü arttıkça bakım verenlerin yaşam kalitesinin azaldığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Yaşam Kalitesi, Bakım Verme Yükü, Evde Bakım, Bakım Veren, Bakım Verme

EXAMINING THE RELATION BETWEEN THE CAREGIVING BURDEN AND LIFE QUALITY OF THE CAREGIVERS WHO PROVIDE HOME CARE IN MALATYA

Purpose: This study was conducted to determine the general characteristics and caretaking needs of the patients registered at Home Care Health Units of Malatya Public Hospitals Union receiving home care; and also, to uncover the caregiving burden and life quality levels of the staff providing primary home care for these patients; and to investigate the factors that are influential on these.

Material and Method: The study was designed in the Cross Sectional Model, and no sampling method was used in it. It was aimed to contact all the registered patients and the staff providing home care between May 26 and July 26, 2017. The sampling of the study consisted of the 383 patients who were registered at Home Care Health Services Units and 383 care taking individuals between the abovementioned dates. The data collection form consisting of the Patient and Caregiver Introduction Form, WHOQOL-BREF (TR) Life Quality Scale, and Zarit Caregiving Burden Scale were applied to the caregivers and the patients who participated in the study. The data were analyzed with ANOVA, Irrelevant t-test, and correlation analyses. After the ANOVA analysis was made, the Tukey Test, which is one of the Post Hoc Analysis methods, was applied to detect the significant difference between the groups. The $p < 0.05$ value was taken to be statistically significant.

Findings: Most of the caregivers included in the study consisted of women and informal caregivers. The patients were mostly diagnosed with stroke and were receiving treatment at home. It was determined that the average of the Caregiving Burden Scale points of the caregivers was 42.82 ± 16.29 . The Caregiving Burden Scale points of the female caregivers were higher than those of the male caregivers ($p < 0.05$). The averages of the Life Quality scores of the caregivers who stated that they had problems about their monthly income were lower than those who stated that they did not have any income problems ($p < 0.05$). It was determined in the present study that there is a moderate and negative relation between the caregiving burden and life quality of the caregivers ($r = -0.312$, $p < 0.001$).

Result: In the light of the findings of the study, it was determined that as the burden of caregiving increases, the life quality of the caregivers decreases.

Keywords: Life Quality, Burden of Caregiving, Home Care, Caregiver, Caregiving

S-93 EV TİPİ MEKANİK VENTİLATÖR İLE TABURCU EDİLECEK HASTALARIN TABURCULUK SÜREÇLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER: RETROSPEKTİF ÇALIŞMA

Gamze KÜÇÜKOSMAN¹, Bengü Gülhan AYDIN¹, Tuğçe ÖZTÜRK¹, Hilal AYOĞLU¹

¹Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon AD, Zonguldak/Türkiye

AMAÇ

Yoğun Bakım Ünitesi (YBÜ)'ne kabul edilen hastaların yaklaşık %3-6'sı uzun süreli mekanik ventilasyon (MV) desteğine gereksinim duyarlar (1). Günümüzde mevcut teknoloji ve bilgi birikimi sayesinde, tam veya kısmi olarak uzun süreli MV desteği gereken, kliniği stabil hastaların tedavisinde ev tipi mekanik ventilasyon (EMV) uygulaması giderek artmaktadır. Çalışmamız YBÜ'nden EMV desteği ile taburculuğu planlanan hastalarda taburculuk süreçlerini etkileyen faktörler ve bu sürecin hastane maliyetine etkisinin belirlenmesi amacıyla planlanmıştır.

YÖNTEM

Etik kurul izni sonra, Haziran 2016-Haziran 2019 tarihleri arasında YBÜ'nden EMV ile taburcu edilen hastaların dosya kayıtları retrospektif olarak incelendi. Dört hasta trakeostomili olarak başvurduğu için dışlandı. Çalışma 33 hastayla tamamlandı. Hastaların demografik özellikleri, yatış nedenleri, komorbidite varlığı, yatışta ve taburculuktaki SOFA skorları, trakeostomi açılma zamanı, trakeostomi açılma anında antibiyoterapi kullanım öyküsü, trakeostomi açıldıktan sonra EMV temin zamanı, EMV temin süresini etkileyen faktörler (ailenin kaygıları, ekonomik nedenler, ailenin kaygısı+ekonomik nedenler, kurumsal, ekonomik+kurumsal nedenler), EMV ile YBÜ'nde takip süresi, YBÜ'nde toplam yatış süresi, taburculuk sonrası tekrar hastaneye yatış öyküsünün varlığı, taburculuktaki beslenme şekli [oral, perkutan endoskopik gastrotomi (PEG)], taburculuk yeri (ev, palyatif bakım), hastanedeki toplam yatış süresi, mortalite oranları ve maliyet analizi değerlendirildi.

BULGULAR

Hastalarımızın ortalama yaşı:61.54±19.17 yıl, kilosu: 76.90±11.86 kg ve 13 (%39.4)'ü bayan, 20 (%60.6)'si erkekti. Hastaların 16'sı resüsitasyon sonrası bakım, 7'si postoperatif takip, 7'si genel durum bozukluğu ve 3'ü travma nedeniyle yatırılmıştı. Hastaların 25'inin ek hastalığı mevcuttu. Yatıştaki ve taburculuktaki SOFA skorları ortalaması sırasıyla 5.63±2.59, 6.18±1.57 idi. Ortalama

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

trakeostomi açılma zamanı 17 ± 10 gün, trakeostomi açıldıktan sonra ev tipi MV temin edilme süresi 55 ± 106 gün, ev tipi MV temin edildikten sonra YBÜ’nde EMV ile takip edilme süresi 34 ± 60 gün, YBÜ ve hastanede toplam yatış süreleri sırasıyla 117 ± 118 gün ve 120 ± 117 gün idi. Trakeostomi açılma esnasında hastaların 23 (%66.7)’ü antibiyoterapi almaktaydı. EMV temin edilememe nedenleri sıklık sırasına göre; ekonomik nedenler, ailenin kaygıları, ailenin kaygısı+ekonomik nedenler, ekonomik+kurumsal nedenler, kurumsal nedenler (%54.5, %18.2, %12.1, %9.1, %6.1) idi. Hastaların %81.8’inin eve taburcu edildiği, %39.4’unun taburculuk sonrası tekrar hastaneye başvurduğu, %87.9’unun PEG ile beslendiği ve 13 (%40) kişinin halen yaşamakta olduğu belirlendi.

TARTIŞMA

Klinik olarak stabil ancak MV’den ayrılamayan kronik hastalar masraflı ve yatak sayısı kısıtlı olan YBÜ hizmetlerinin kullanılmasında önemli iş yükü oluşturmaktadır. EMV uygulamasında en sık karşılaşılan sorunlardan biri; hastalar stabil hale gelseler bile taburculuğa kadar geçen sürenin uzun olmasıdır. Bu durumun en sık nedenleri arasında evde bakım verecek hemşirenin bulunmasının güçlüğü, MV teminindeki finansal problemler ve hastanın evdeki şartlarının ihtiyaçlarına karşılık verecek düzeyde olmaması olarak sıralanmıştır (2). Ülkemizde yapılan bir çalışmada EMV temini noktasında yaşanan sıkıntılar nedeniyle hastaların ortalama 64 gün fazladan YBÜ’nde yattığı belirtilmiştir (3). EMV teminindeki ve temin sonrasındaki uzayan prosedürlerin hastalarımızın taburculuk süresini uzattığını ve YBÜ yataklarının gereksiz kullanıldığını düşünmekteyiz.

Ülkemizde 2. Basamak YBÜ’nde yatan MV’ye bağlı hastalar için günlük 552 TL, 3. Basamak için ise 1040 TL ödeme yapılmaktadır (4). Üçüncü basamak YBÜ’nde takibi yapılan bir hastanın bir aylık maliyeti 31.200 TL olacaktır. EMV temini için kullanılan araç gerecin ortalama maliyeti, kurum karşılamazsa, 22.630 TL civarındadır. Ayrıca hastane kaynaklı enfeksiyonlar ve kullanılacak antibiyotikler de hesaplandığında stabil kronik hastaların gereksiz yere YBÜ’ndeki uzamış yatışları ortalama maliyeti daha da artacaktır. Maliyet analizi göstermesi açısından da çalışmamızın önemli olduğu kanısındayız.

SONUÇ

Ülkemizde YBÜ yatak kapasitesi sınırlıdır. Bu nedenle YBÜ’ndeki stabil kronik hastaların EMV ile eve taburculuğunun erken dönemde sağlanabilmesi için, EMV temin edilememe ve temini sonrası taburcu edilememe nedenlerinin ortadan kaldırılması kronik hasta yükünü ve hastane maliyetlerini azaltacaktır.

S-94 BABALARDA POSTPARTUM DEPRESYON

Saadet Boybay Koyuncu¹

¹Adıyaman Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Adıyaman/ Türkiye

ÖZET

Riskli bir dönem olan postpartum dönem, fizyolojik ve psikolojik değişikliklerin yaşandığı bir dönemdir. Bu dönemi sorunsuz geçirebilen anne- babaların yanında bu süreçte görülebilen değişimlere adaptasyon sağlayamayan ve psikolojik anlamda sorunlar yaşayabilen ebeveynleri görmekte mümkün olmaktadır. Literatürde; Postpartum depresyonun yeni doğum yapan kadınlarda yaklaşık %10-15'inde, babalarda ise % 1.8-13.6'sında geliştiği görülmektedir. Literatür incelendiğinde kadınlardaki postpartum depresyon ile daha çok ilgilenildiği görülmektedir. Postpartum dönem kadınları etkilediği kadar babalarda da ciddi psikolojik problemlere neden olabilmektedir. Babalarda postpartum dönemde depresyon görülme riskini artıran faktörler; yaşayan çocuk sayısı, daha önce yaşanmış depresyon öyküsü, gebeliklerin plansız olması, bireylerin sosyal destek algılarının az olması, aile içi iletişim problemlerinin varlığı olarak saptanmıştır. Postpartum depresyon sadece annelerin yaşadığı bir durum değil aynı zamanda babaları da etkileyebilen bir sağlık problemidir. Sağlık profesyonellerinin bu süreçte anne ve babaları destekleyecek girişimlerde bulunması oldukça önemlidir.

Anahtar Kelimeler: postpartum depresyon, depresyon, postpartum.

ABSTRACT

Postpartum period, which is a risky period, is a period in which physiological and psychological changes occur. It is possible to see parents who can pass this period without problems, as well as parents who cannot adapt to the changes that can be seen in this process and may experience psychological problems. In the literature; It is seen that Postpartum depression develops in 10-15% of newborn women and 1.8-13.6% of fathers. When the literature is examined, it is seen that postpartum depression is more interested in women. Postpartum period can cause serious psychological problems in fathers as well as women. Factors increasing the risk of

depression in fathers in postpartum period; The number of children living, a history of previous depression, unplanned pregnancies, low social perception of individuals, presence of family communication problems. Postpartum depression is a health problem that can affect not only mothers but also fathers. It is very important that health professionals take initiatives to support parents in this process.

Key Words: postpartum depression, depression, postpartum.

S-95 EMZİRME VE MATERNAL BAĞLANMA

Saadet Boybay Koyuncu¹

¹Adıyaman Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Adıyaman/ Türkiye

ÖZET

Besleyici ve immünolojik açıdan fizyolojik yararlarının yanı sıra emzirmenin; maternal bağlanmada da önemli rolleri bulunmaktadır. Vücutta salgılanan doğal prolaktin emzirme ile süt yapımından, oksitosin ise süt salgılama refleksini uyarmaktan sorumludur. Her iki hormonun salgılanması meme başının emilmesi ile başlar. Oksitosin salgılanması ile yükselen prolaktin düzeyi kadının sevgisini bebeğine yönlendirmesini sağlar. Ebeveynlerin sevgi ile çocuklarına bağlanmaları yüksek prolaktin düzeyi ile çok yakından ilişkilidir. Yapılan literatür incelemesinde; emzirmenin maternal bağlanmayı artırdığı ve maternal bağlanması yüksek olan kadınların bebeğini daha çok emzirdiği anlaşılmıştır. Sağlık profesyonellerinin doğum sonu dönemde annenin bebeği emzirmesine teşvik etmeleri, anne ile bebek arasındaki iletişimi güçlendirerek maternal bağlanmayı artırmada olumlu katkılar sunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: emzirme, postpartum, maternal bağlanma

ABSTARCT

Besides nutritional and immunological physiological benefits of breastfeeding; also have important roles in maternal attachment. Natural prolactin secreted in the body is responsible for breastfeeding and oxytocin is responsible for stimulating the milk secretion reflex. The secretion of both hormones begins with the suction of the nipple. Increased prolactin level with oxytocin secretion enables the woman to direct her love to her baby. Parents' attachment to their children with love is closely related to high levels of prolactin. In the literature review; It was understood that breastfeeding increases maternal attachment and women who have high maternal attachment breastfeed their babies more. It is thought that encouraging health professionals to breastfeed the

mother in the postpartum period will contribute positively to increasing maternal attachment by strengthening the communication between mother and baby.

Keywords: breastfeeding, postpartum, maternal attachment

S-96 KONVERSİYON BOZUKLUĞUNDA OKSİTOSİN VE VAZOPRESSİN DÜZEYLERİ

Birgül Cumurcu¹, Bahar Yeşil Örnek², Esra Porgalı¹

¹Inönü Üniversitesi, Turgut Özal Tıp Merkezi, Malatya

²S.B.U Abdurrahman Yurtaslan Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ankara

ÖZET

Amaç

Konversiyon bozukluğu (KB) belirtilerin başka bir tıbbi durumla açıklanamadığı istemli motor ya da duysal işlevlerde kayıp ile giden bir bedensel belirti bozukluğudur. Bu çalışmada stres ilişkili nörohormonlar olan oksitosin (OXT) ve vazopressinin (AVP) KB'deki rolünün incelenmesi amaçlanmıştır. 188

Yöntem

Katılımcılar DSM V'e göre KB tanısı alan, 18-65 yaş arası 37 hasta ve cinsiyet olarak eşleştirilmiş 32 sağlıklı kontrolden oluştu. Dahili ve nörolojik hastalığı olan ve son 6 aydır ilaç tedavisi alan hastalar çalışmadan dışlandı. Hasta ve kontrol grubundan antekübital ven yoluyla açlık kan örnekleri alınarak, ELISA ile aynı gün içinde iki kez serum AVP ve OXT düzeylerinin ölçümü yapıldı ve sonuçlar istatistiksel olarak karşılaştırıldı.

Bulgular

Kadın hastaların OXT düzeyleri kontrol grubundan yüksek iken, AVP seviyeleri kontrol grubundan daha düşüktü, her iki sonuç istatistiksel olarak anlamlıydı. Erkek hastaların OXT ve AVP seviyeleri ile kontrol grubu arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık yoktu. Çocuklukta travma öyküsü olan katılımcıların AVP düzeyi kontrol grubuna göre daha yüksekti, sonuç istatistiksel olarak anlamlıydı.

Sonuç

OXT ve AVP davranışsal alanda karşıt etkileriyle bilinen komşu nörohormonlardır. KB'de kronik

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

strese yanıt ve ilişkili duygu ve davranışın düzenlenmesi alanlarında OXT ve AVP' nin rolü olduğu düşünülmüştür. Bu iki peptid hormonun karşıt etkileşimi KB'de duygusal davranışa yönelik nöroendokrin dengenin önemli bir parçasıdır.

S-97 DÜŞEN HİPERTANSİF YAŞLILARDA ANTİHİPERTANSİF TEDAVİYE YAKINDAN BAKIŞ

*Hande SELVİ ÖZTORUN

*Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı, Ankara Şehir Hastanesi, Geriatri Kliniği

ÖZET

Dünyada 65 yaş üstü kişi sayısı pek çok ülkede artmaktadır. Yaşlılarda düşme önemli bir mortalite ve morbidite nedenidir. Hipertansiyon tanısı da uygunsuz tedavisi de düşmeye katkıda bulunabilir. Çalışmamızda polikliniğimize başvuran düşme yaşayan hipertansiyon hastalarının; kullandıkları antihipertansif tedavi grubu, ek hastalıkları, polifarmasi, kapsamlı geriatrik değerlendirme sonuçları, laboratuvar değerleri sonuçları ile çok yönlü irdelenmesi yapılarak olası düşme sebebi 189 olabilecek durumların incelenmesi amaçlanmıştır. 53 hastanın %62.3'ü (n: 33) kadın idi. Yaş ortalaması 75±5.86 idi. %52.8'i (n: 28), 5 yıldan daha az eğitimli idi. % 15'i (n: 8) 8 yıldan daha fazla eğitimli idi. Polifarmasi (≥4 ilaç kullanımı) oranı %58.4 (n: 31) idi. ACEİ-ARB grubu antihipertansif tedavi alanların ve kombinasyon tedavisi alanların daha yüksek oranda olduğu görülmüştür. Sonuç olarak; yaşlılarda, kişilerin ek hastalıkları ve riskleri göz önünde bulundurularak hedef tayin edilmelidir. Polifarmasiden kaçınılmalıdır. Düşme riski olan hastalara kombinasyon tedavisi mümkün olduğunca verilmemelidir. Yine bu kişilerde hipotansif semptomlara ve ortostatik hipotansiyona dikkat edilmelidir.

Anahtar kelimeler: Yaşlı, Düşme, Hipertansiyon

CLOSE VIEW OF ANTIHYPERTENSIVE TREATMENT IN FALLER HYPERTENSIVE OLDER PEOPLE

ABSTRACT

The number of people over 65 in the world is increasing in many countries. Falling in elderly is an important cause of mortality and morbidity. Diagnosis and inappropriate treatment of hypertension can contribute to fall. In this study, antihypertensive treatment group, comorbid diseases, polypharmacy, comprehensive geriatric evaluation results, laboratory values results were investigated in hypertensive patients with falls. thus, it is aimed to investigate the possible causes of

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

falls. Of the 53 patients, 62.3% (n: 33) were female. The mean age was 75 ± 5.86 . 52.8% (n: 28) were educated for less than 5 years. 15% (n: 8) were educated for more than 8 years. The rate of polypharmacy (≥ 4 drug use) was 58.4% (n: 31). It was seen that the ACEI-ARB group had higher rate of antihypertensive treatment and combination treatment. As a result; the elderly should be targeted by considering the additional diseases and risks of the individuals. Polypharmacy should be avoided. Combination therapy should not be given as much as possible to patients at risk of falling. Again, hypotensive symptoms and orthostatic hypotension should be considered in these people.

Key Words: Elderly, Fall, Hypertension

S-98 YAŞLI HİPERTANSİF HASTALARDA SOSYAL DESTEK VE ÖZ-BAKIM GÜCÜ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Serap PARLAR KILIÇ¹, Nermin KILIÇ², Cihat DEMİREL³

¹İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği AD, TÜRKİYE

²İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik AD, TÜRKİYE

³Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik AD, TÜRKİYE

ÖZET

Amaç: Tanımlayıcı özellikte olan bu çalışmanın amacı, yaşlı hipertansiyon hastalarında sosyal destek ile öz-bakım gücü arasındaki ilişkiyi incelemektir.

190

Gereç ve Yöntemler: Bu çalışma Nisan-Ekim 2017 tarihleri arasında Fırat Üniversitesi Hastanesi Kardiyoloji polikliniğine başvuran 65 yaş ve üstü 150 hipertansiyon hastası ile yapılmıştır. Çalışmada; sosyo-demografik verileri ve hastalığa ilişkin verileri içeren toplam 20 sorudan oluşan hasta bilgi formu, Öz-bakım Gücü Ölçeği ve Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde; t testi, Kruskal Wallis analizi, Pearson korelasyon analizi ve Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı kullanılmıştır.

Bulgular: Yaşlı hipertansif hastaların öz-bakım gücü ile sosyal destek arasında yapılan korelasyon analizi incelendiğinde; öz-bakım gücü ile aile desteği ($r=0.944$, $p<0.001$), arkadaş desteği ($r=0.380$, $p<0.001$), özel insan desteği ($r=0.386$, $p<0.001$) ve toplam destek ($r=0.406$, $p<0.001$) arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Öz-bakım gücü puan ortalaması yüksek olan hastaların aile, arkadaş, özel insan ve toplam destek puan ortalamaları yüksek çıkmıştır.

Sonuç: Bu çalışmanın sonuçları; yaşlı hipertansif hastalarda öz-bakım gücü ile sosyal destek arasında pozitif doğrultuda anlamlı bir ilişki bulunduğunu ve sosyal desteğin öz-bakım gücünü arttırdığını göstermiştir. Bu sonuçlara göre; hipertansif hastaların sosyal destek kullanımına ve bu hastalarda destek gruplarının oluşturulmasına özen gösterilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal destek, öz-bakım gücü, hipertansiyon, yaşlı, hasta.

THE RELATIONSHIP BETWEEN SOCIAL SUPPORT AND SELF-CARE STRENGTH IN ELDERLY HYPERTENSIVE PATIENTS

ABSTRACT

Aim: The aim of this descriptive study is; to examine the relationship between social support and self-care strength in elderly hypertension patients.

Material and Methods: This study was done with 150 hypertension patients aged 65 years and older who applied to the Cardiology Polyclinic of Fırat University Hospital between April and October 2017. Study; Patient information form consisting of a total of 20 questions including socio-demographic data and data about the disease, Self-Care Strength Scale and Multidimensional Perceived Social Support Scale were used. In the evaluation of the data; t test, Kruskal Wallis analysis, Pearson correlation analysis and Cronbach alpha internal consistency coefficient were used.

Results: When analyzing the correlation between the self-care strength of elderly hypertension patients and social support; between the self-care strength and family support ($r=0.944$, $p<0.001$), friend support ($r=0.380$, $p<0.001$), special human support ($r=0.386$, $p<0.001$) and total support ($r=0.406$, $p<0.001$) found a significant positive correlation. The self-care strength score averages were high, and the average scores of family, friend, special human and total support points were high.

Conclusion: The results of this study; showed that there was a significant positive correlation between self-care strength and social support in elderly hypertensive patients and that social support increased self-care strength. According to these results; attention should be paid to the use of social support for hypertensive patients and the creation of support groups in these patients.

Key words: Social support, self-care strength, hypertension, elderly, patient.

S-99 ÜVEİT HASTALARINDA PSİKİYATRİK DEĞERLENDİRME

Esra Porgalı,¹ Birgül Cumurcu,¹ Tongabay Cumurcu²

¹Inönü Üniversitesi, Turgut Özal Tıp Merkezi, Psikiyatri AD, Malatya

²Inönü Üniversitesi, Turgut Özal Tıp Merkezi, Göz Hastalıkları AD, Malatya

ÖZET

Amaç: Bu araştırmada üveit hastalarının psikiyatrik açıdan değerlendirilerek depresyon, anksiyete, aleksitimi ve stresle başa çıkma tarzı özelliklerinin araştırılması amaçlanmıştır. 192

Yöntem: Çalışmaya 80 üveit hastası ve kırma kusuru ile göz kliniğine başvurmuş, başka bir göz hastalığı bulunmayan, yaş ve cinsiyet açısından hasta grubu ile benzer özellikteki 80 kontrol grubu dâhil edildi. Göz kliniğinde muayenelerini takiben, psikiyatri kliniğinde yarı yapılandırılmış sosyodemografik bilgi formu dolduruldu. Hastalar DSM-5 tanı kriterlerine uygun olarak psikiyatrik görüşmeye alındı. Sonrasında hasta ve kontrol gruplarına Belirti Tarama Listesi (SCL-90-R), Hamilton Depresyon Derecelendirme Ölçeği-17 itemli (HAM-D), Hamilton Anksiyete Derecelendirme Ölçeği (HAM-A), Yirmi Maddelik Toronto Aleksitimi Ölçeği (TAÖ-20), Durumluk ve Sürekli Kaygı Ölçeği (STAI-I, STAI-II), ve Stresle Başa Çıkma Tarzları Ölçeği (SBÇTÖ) uygulandı.

Bulgular: Üvetli hasta grubunda HAM-D, HAM-A (HAM-A Total, HAM-A Psişik, HAM-A Somatik), TAÖ-20 (TAÖ-20 toplam, TAÖ-1, TAÖ-2, TAÖ-3), STAI-1 ve STAI-2, SCL-90-R genel belirti düzeyi ve SCL-90-R alt ölçekleri ortalama puanları kontrol grubundan anlamlı olarak daha yüksekti ($p<0.05$). Yapılan klinik görüşme sonrasında hasta grubunun %72.5 kadarı son geçirilen atağın stres ile ilişkisi olduğunu düşünürken, %27.5 son geçirilen üveit atağının stres ile

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

ilişkisinin olmadığını düşündüğünü belirtti. Üvetli hasta grubunda stresle başa çıkma tarzlarından çaresiz ve boyun eğici yaklaşım tarzı ortalama puanları kontrol grubundan anlamlı olarak daha yüksekken, kontrol grubunda ise kendine güvenli yaklaşım tarzı ortalama puanları hasta grubundan anlamlı olacak şekilde daha yüksek bulundu ($p<0.05$).

Tartışma ve Sonuç: Üveitli hastaların depresyon, anksiyete düzeylerinin anlamlı derecede yüksek çıktığını, onların daha aleksitimik olduklarını ve stresle başa çıkmada çaresiz yaklaşım ve boyun eğici yaklaşım gibi negatif başa çıkma tarzlarını kullandıklarını görmekteyiz. Üveitli hastaların değerlendirilmesi ve tedavi plânında psikiyatrik açıdan da ele alınması, onlara optimal tedavi ve bakım sağlanması açısından faydalı olacağı görüşündeyiz.

Anahtar Kelimeler: Üveit, depresyon, anksiyete, aleksitimi, stres, stresle başa çıkma tarzı.

S-100 HENDERSON HEMŞİRELİK MODELİ'NE GÖRE OSTEOGENEZİS İMPERFEKTA TANILI ÇOCUĞUN HEMŞİRELİK BAKIMI: BİR OLGU SUNUMU

Yeşim ERDEN KARABULUT¹ Ela DURDU TURAN¹

¹Inönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi, Malatya/ Türkiye

ÖZET

Osteogenezis imperfekta (OI) kemik, deri, tendon, diş ve skleralarda bulunan tip 1 kollajenin sentezinde ve yapısındaki bozukluktan kaynaklanan otozomal dominant kalıtsal bir hastalıktır. Yaygın osteoporoz, tekrarlayan kemik kırıkları ve bunun sonucunda oluşan deformitelerle karakterizedir. Kemik kırılabilirliğinin artması sebebiyle hastalık “kırılabilir kemik hastalığı” ya da “cam kemik hastalığı” olarak da bilinmektedir. OI'nin görülme sıklığı 10.000 doğumda bir olarak bildirilmektedir. Bu çalışmada osteogenezis imperfekta tanılı hastanın gereksinimlerinin Henderson'ın Hemşirelik Modeline göre değerlendirilmesi ve bu kapsamda hemşirelik bakımının sunulması amaçlanmıştır. Hemşirelik için önemli isimlerden birisi olan Henderson'a göre hemşirenin en önemli rolü; hasta ya da sağlıklı bireyin sağlığına kavuşmasına, sağlığını devam ettirmesine, bağımsızlığını kazanmasına mümkün olduğunca hızlı bir şekilde yardımcı olmaktır. Olgu 14 yaşında ve 2012 yılında kolunun kırılmasıyla OI tanısı almış ve İV bifosfanat tedavisi almaya başlamıştır. 2013 yılında femur fraktürü olan olgu düzenli olarak ilaç tedavisini almıştır. 2014 yılından sonra tedavi almayı kesen olgu 2017 yılında Radius-ulna fraktürü ile kliniğimize başvurmuş ve tedavi almak için yatırılmıştır. Hemşirelik tanısı olarak olguya; Beden Gereksiniminden Az Beslenme, Barsak Boşaltımında Değişiklik, Fiziksel Harekette Bozulma, Uyku Örüntüsünde Değişim, Bireysel Bakımda Eksiklik, Vücut Isısında Değişim, Deri Bütünlüğünde

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Bozulma, Travma Riski, Sözel İletişimde Bozulma, Bilgi Eksikliği tanıları koyulmuş ve standart hemşirelik girişimleri uygulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Virginia Henderson, Hemşirelik Bakımı, Osteogenezis İmperfekta, Olgu Sunumu

S-101 SAĞLIK ÇALIŞANLARININ “PALYATİF BAKIM” HAKKINDAKİ BİLGİ VE TUTUMLARI

¹Filiz Taş, ²Dilek Soylu, ³Ayşe Soylu

¹Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Kahramanmaraş.

²Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık ve Uygulama Hastanesi Kahramanmaraş

³Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Hizmetleri MYO Kahramanmaraş.

194

ÖZET

Giriş: Palyatif bakım, ölüme kadar hastanın yaşam kalitesini arttırmaya yardımcı olan(1,2) bütüncül bir yaklaşım sağlar(3,4) ve farklı hastalık gruplarında multidisipliner yaklaşım gerektirir(5-7). Bu nedenle, sağlık personelinin konuyla ilgili bilgi ve yaklaşımları önemlidir. Çalışmamızda, sağlık çalışanlarının palyatif bakım hakkında bilgi düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. **Materyal ve Metot:** Araştırmamız gerekli izinler alındıktan sonra, kamu hastanesinde çalışan 706 sağlık çalışanından, araştırmaya katılmayı kabul eden 253 çalışan ile yapılmıştır. Araştırmanın verileri, tanıtım bilgi formuyla toplanmıştır. Elde edilen veriler SPSS programında, sayı, yüzde ve parametrik testlerle değerlendirilmiş, $p < 0,05$ düzeyi istatistiki açıdan anlamlı kabul edilmiştir. **Bulgular:** Araştırmaya katılan sağlık personelinin %64'ü kadın, %57'si 20-29 yaş aralığında, %64'ü bekâr, %54'ü lisans eğitim düzeyindedir. %38'i 5-10 yıldır çalıştığını, %89'u hemşire, %44'ü servislerde çalıştığını belirtmiştir. %68'i palyatif bakım hakkında bilgi sahibi olduğunu, %41'i palyatif bakım gereken hastaya hiç bakım vermediğini, %46'sı palyatif bakım ile bilgiyi çalışırken hastanede öğrendiğini, %93'ü palyatif bakımın multidisipler yaklaşım gerektirdiğini belirtmiştir. %83'ü terminal dönem hastalarına palyatif bakım verilmesi gerektiğini

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

belirtmiştir. %43'ü “terminal dönem hasta bakımı” konusunda eğitim alınması gerektiğini belirtmiştir. Araştırmaya katılanların %72'si bu konuda eğitim almak istemektedir. Palyatif bakımı; %40'ı rahatlatıcı tedavi, %55'i hastalığı hafifletici, %67'si son dönem hasta bakımı olarak tanımlamıştır. Katılımcıların yaşı, eğitim düzeyi, çalışma süresi, cinsiyeti ile palyatif bakım bilgi düzeyi arasındaki karşılaştırmalarda fark saptanmamıştır ($p>0.05$). **Sonuç:** Sağlık çalışanlarının palyatif bakımla ilgili bilgi düzeyleri ve farkındalıkları ortalamanın üzerindedir. Ancak onlar bu konuda daha fazla bilgi edinmek ve kendini geliştirmek istemektedir. Sertifika programları ve hizmet içi eğitimlerle personelin bilgi düzeyinin artırılması önerilir.

Anahtar Kelimeler; Sağlık Çalışanları, Palyatif bakım, Bilgi düzeyleri

INFORMATION AND ATTITUDES OF HEALTH EMPLOYEES ABOUT PALYATIVE CARE

İntroduction: Palliative care provides a holistic approach(1,2) that helps improve patient quality of life up to death(3,4). Palliative care requires a multidisciplinary approach to different disease groups(5-7). Therefore, the knowledge and approach of health personnel on the subject is important. In this study, it was aimed to determine the level of knowledge of health care workers about palliative care. **Materials and Methods:** After obtaining the necessary permits, our study was conducted with 253 people from 706 health workers working in public hospitals who agreed to participate in the study. The data of the study was collected with the introduction information form. The data obtained were evaluated by SPSS program. $p < 0.05$ was considered significant by using number, percentage and parametric tests. **Results:** 64% of the health personnel who participated in the research were female, 57% were in the 20-29 age range, 64% were single and 54% were at undergraduate level. 38% of them have been working for 5-10 years, 89% of them are nurses and 44% of them work in clinic. 68% had knowledge about palliative care, 41% did not give any care to the patient who needed palliative care, 46% had learned the information while working with the palliative care in the hospital, 93% stated that palliative care requires a multidisciplinary approach. 83% reported that palliative care should be given to terminal patients. 43% stated that they should receive training on terminal patient care. 72% of the participants want to receive training on this subject. Palliative care defined 40% as relieving treatment, 55% as relieving disease, and 67% as end-patient care. There was no difference between the participants' age, educational level, working time, gender and palliative care knowledge level ($p > 0.05$). **Conclusion:** Health care worker's

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

knowledge and awareness of palliative care is above average. However, they want to learn more about this and educate themselves. It is recommended to increase the knowledge level of the personnel through certificate programs and in-service trainings.

Key Words: Health care workers, Palliative care, Knowledge levels.

S- 102 DM VE DİYABETİK AYAK BAKIMINA ŞANLIURFA YAKLAŞIMI

¹Metin YALÇIN

¹S.B.Ü. Mehmet Akif İnan Eğitim ve Araştırma Hastanesi /Şanlıurfa/Türkiye

Giriş ve amaç: Diabetes Mellitus ülkemizde her 14 kişiden birinde görülmektedir. Diyabetik ayak, DM' un kronik makrovasküler ve mikrovasküler bir komplikasyonu olup her 7-8 Diyabet hastasından birinde gelişmektedir. Büyükşehir olan Şanlıurfa ilinde diyabetik ayağa yaklaşımı sunmayı amaçladık.

Yöntem: Diyabetik ayak tanısıyla başvuran 36 hasta genel cerrahi servisine yatırılarak tedavi edildi. Multidisipliner yaklaşım gerektiren bu hastalık için Genel cerrahi, Ortopedi, Plastik cerrahi, Kalp damar cerrahisi, Girişimsel radyoloji, Endokrinoloji, Enfeksiyon hastalıkları, Psikiyatri, Diyabet hemşiresi, Nutrisyon timi ve Psikoloğun yer aldığı bir ekibin kurulması kararlaştırıldı. Bu hastalara debridman, pansuman, vak uygulaması ve epidermal growth hormon uygulaması yapıldı.

Bulgular: Hastalardan birinde sol ayak 1. parmağı, diğerinde sol ayak diz altı amputasyonu tedaviye rağmen gerçekleştirildi. Bir hastada her iki femoral ve popliteal damarlardaki tıkanıklık kalp damar cerrahi ve girişimsel radyoloji uzmanı tarafından açılarak amputasyondan korundu.

Sonuç ve öneriler: Diyabetik ayak amputasyona kadar giden multidisipline bir hastalık olup 2.5 milyondan fazla nüfusu olan Şanlıurfa ilinde böyle bir ekibin kurulması ve tedavi yaklaşımlarının belirlenmesi elzemdir.

Anahtar kelimeler: Diyabetik ayak, yara bakımı, Şanlıurfa

ŞANLIURFA APPROACH TO DIABETES MELLITUS AND DIABETIC FOOT CARE

Introduction and purpose: Diabetes Mellitus occurs in one out of every 14 people in our country. Diabetic foot is a chronic macrovascular and microvascular complication of DM and develops in every 7-8 Diabetic patients. We aimed to present the approach to diabetic foot in the metropolitan city of Şanlıurfa.

Method: 36 patients with diabetic foot were admitted to the general surgery department and treated. It was decided to establish a team consisting of General Surgery, Orthopedics, Plastic Surgery, Cardiovascular Surgery, Interventional Radiology, Endocrinology, Infectious Diseases, Psychiatry, Diabetes Nurse, Nutrition Team and Psychologist. Debridement, dressing, vacuum-assisted closure therapy and epidermal growth hormone were applied to these patients.

Results: One of the patients had the first finger of the left foot, in the other, left foot knee amputation was performed despite treatment. In one patient, occlusion of both femoral and popliteal vessels was opened by cardiovascular surgery and interventional radiologist and protected from amputation.

Results and suggestions: Diabetic foot is a multidisciplinary disease which may be leading to amputation. It is essential to establish such a team and determine treatment approaches in Şanlıurfa, which has a population of more than 2.5 million.

Keywords: diabetic foot, wound care, Şanlıurfa

S-103 YAŞLI BİREYLERİN GÜNLÜK YAŞAM AKTİVİTELERİNİN EVDE BAKIM HİZMETLERİ TUTUMUNA ETKİSİ

Ebru GÜL¹, Behice ERCİ¹, Dilan TUNA¹

¹Inönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya/Türkiye

198

ÖZET

Giriş ve Amaç: Yaşlılıkta görülen değişimler yaşlıların günlük yaşam aktivitelerinde bağımsızlıklarını kaybetmelerine sebep olmaktadır. Buda yaşlıların bakım sorunlarını oluşturmaktadır. Yapılan çalışmalarda yaşlılar evlerinde bakım almayı istediklerini belirtmiştir. Bu çalışma yaşlı bireylerin günlük yaşam aktivitelerinin evde bakım hizmetleri tutumuna etkisi belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Veriler, Malatya Merkezde bir aile sağlığı merkezi bölgesinde yaşayan, gönüllü 65 yaş ve üzeri 111 bireyden, Tanıtıcı Form, Katz (GYA), Brady, Lawton'un Enstrümental Günlük Yaşam Aktiviteleri Ölçeği (EGYA), Evde Bakım Hizmetleri Tutum Ölçeğiyle(EBHTÖ) toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistik, bağımsız gruplarda t testi, korelasyon, Kruskal-Wallis kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmada yaşlıların yaş ortalamasının 71.7, %73.9'unun sağlığını orta düzey değerlendirdiği, %70.3'ünün eşiyle yaşadığı, %41.4'ünün evde yardıma ihtiyaç duyduğu saptanmıştır. Bireylerin EBHTÖ ile GYA ve EGYA toplam puanları arasında pozitif yönde anlamlı

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

ilişki saptanmıştır ($p<0.05$). Bireylerin GYA ve EGYA toplam puanları arasında pozitif yönde anlamlı ilişki saptanmıştır ($p<0.001$).

Sonuç ve Öneriler: Hemşirelerin yaşlıların evde bakım hizmetlerinde aktifleştirilmesi ve geniş örneklerde benzer çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Evde Bakım, Günlük Yaşam Aktiviteleri, Yaşlılık, Hemşirelik

S-104 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN PALYATİF BAKIMDA MANEVİYAT İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

ÖZET

199

Abdurrezzak Gültekin, Aysel Özdemir

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ, MALATYA, TÜRKİYE

Giriş: Palyatif bakımda hastanın kendini mutlu hissetmesi önemlidir. Hastaya manevi bakım verilmesi hastanın daha konforlu ve huzurlu olmasını sağlamaktadır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı hemşirelik öğrencilerinin palyatif bakımda maneviyat ile ilgili görüşlerini belirlemektir.

Yöntem: Tanımlayıcı olarak yapılan araştırmanın verileri Haziran-Temmuz 2019 tarihleri arasında toplanmıştır. Araştırmanın evrenini hemşirelik fakültesi yaz okulu öğrencileri oluşturmuştur. Araştırmada örneklem seçimine gidilmeden araştırmayı kabul eden tüm öğrenciler araştırmaya dahil edilmiştir. Öğrenciler basit rastgele örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Verilerin toplanmasında araştırmacı tarafından literatür taranarak oluşturulan “Anket Formu ve Manevi Bakım ve Manevi Bakımı Algılama Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde yüzdelik dağılım, ortalama, Ki-Kare, bağımsız gruplarda t testi, Mann Whitney-U testi, Kruskal-Wallis testi kullanılmıştır.

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

Bulgular: Hemşirelik fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin yaş ortalaması 22.69 ± 1.73 , % 71.7'si kadın, % 82.1'i çekirdek aileye sahip, % 63.1'inin geliri orta düzeyde, % 48.8'inin annesi ve % 40.5'inin babası ilköğretim mezunu, %94'ünün palyatif bakımın hasta bakımında gerekli olduğunu düşünmekte, %81'inin klinik staj uygulamasında palyatif bakım hastasına bakım vermek istediği, % 86.9'unun palyatif bakımın özel palyatif bakım merkezlerinde verilmesi gerektiğine inanmakta, % 95.2'sinin palyatif bakımda manevi bakımın gerekli olduğu, % 94'ünün manevi bakımın hasta iyileşmesinde etkili olduğunu düşünmektedir. Hemşirelik öğrencilerinin yaş ortalamaları ile manevi bakım ölçek alt boyutlarından dinselilik arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır ($p < 0.05$). Öğrencilerin palyatif bakım gerekli mi sorusuna verdikleri cevap ile manevi bakım ölçek alt boyutlarından maneviyat ve manevi bakım arasında bulunan fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p < 0.05$).

Sonuç: Araştırmada sonuç olarak hemşirelik öğrencilerinin palyatif bakımda hastalara manevi bakımı gerekli buldukları ve palyatif bakımda manevi bakımın özellikle hastalıklarda duygusal ve ruhsal destek sağlamak için önemli olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, Manevi Bakım, Maneviyat, Palyatif Bakım

S-105 YOĞUN BAKIM HASTALARINDA SPİRİTÜEL İYİ OLUŞUN HEMŞİRELİK BAKIM ALGISINA ETKİSİ

200

Dilek SOYLU*, Özlem CEYHAN**, Pınar TEKİNSOY KARTIN**, Ayşe SOYLU***

*Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği, Kayseri, Türkiye.

**Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kayseri, Türkiye.

***İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İç Hastalıkları Hemşireliği, Malatya, Türkiye

Giriş

Spiritüalizm, stresle baş etme de önemli bir süreçtir. Yoğun bakım hastalarında bu sürecin iyi yönetilmesi gerekir. Çalışmamızda hastaların spiritüel iyi oluş düzeylerinin hemşirelik bakım algısına etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Gereç-yöntem

Araştırmamız, yoğun bakımlarda yatan 113 hasta ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri; Hasta Bilgi Formu, Hastanın Hemşirelik Bakımını Algılayış Ölçeği(HHBAÖ) ve Spiritüel İyi Oluş Ölçeğiyle(SİÖÖ) toplanmıştır. Verilerin analizinde Independent t, anova testi ve spearman korelasyon analizi kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ kabul edilmiştir.

Bulgular

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Yaş ve SİÖÖ arasında fark saptanmıştır ($p<0,05$). Eğitim durumu ve HHBAÖ, SİÖÖ aşkınlık puan ortalaması arasında fark ($p<0,05$) saptanmıştır.

Yoğun bakım ünitesine yatış sayısı ile SİÖÖ ölçeği arasında ilişki olduğu ($p<0,05$) saptanmıştır.

Yoğun bakımda kalma süresi ve SİÖÖ anomi alt boyutunda ilişki saptanmıştır.

Sonuç

Hemşirelerin Spiritüel iyi oluş gereksinimi göz önünde bulundurarak, bakımlarını planlaması gerekmektedir.

THE EFFECT OF SPIRITUAL WELL-BEING ON NURSING CARE PERCEPTION IN INTENSIVE CARE PATIENTS 201

İntroduction

Spirituality is the process of dealing with stres. Since this process should be managed well in intensive care patients. The aim of this study was to determine the effect of spiritual well-being on the perception of nursing care.

Materials and Methods

Our study was carried out with 113 patients who were hospitalized in intensive care units. The research data were collected by using Patient Information Form, Patient's Perception of Nursing Care Scale (HSSS) and Spiritual Well-being Scale (SRS). Independent t, anova test and spearman correlation analysis were used for data analysis. Significance level was accepted $p < 0.05$.

Result

There was a difference between age and SWBS ($p < 0.05$). There was a difference ($p < 0,05$) between education level and mean scores of PPNCS and SWBS. There was a relationship between the number of hospitalizations in the ICU and the SWBS scale ($p < 0.05$). There was a relationship between the duration of ICU stay and SWBS anomia subscale ($p < 0.05$).

Conclusion

Nurses should plan their care, considering the need for spiritual well-being.

S-106 DÜNYA VE TÜRKİYE'DE SİRİTÜEL BAKIMA YAKLAŞIMLARI

202

¹Filiz POLAT, ²Fatma KARASU

¹Adıyaman Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Adıyaman, Türkiye

²Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Yusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kilis/Türkiye

ÖZET

Psikososyal bakımın önemli bir parçası olan spiritüel bakım, hemşirenin bireylerin kendilerini daha iyi hissetmeleri için manevi ihtiyaçlarını tanıyarak uygun girişimlerde bulunmasıdır. Tamamlayıcı ve alternatif tıp yöntemlerinden birisidir ve terapötik dokunma, aktif dinleme ile mizah içermektedir.

Spiritualite 17. yy da Fransa'da ilk kez modern anlamda kullanılmış, 1960'lı yıllarda bütüncül bakım kavramının önem kazanması ve ile gündeme gelmiş, hemşire teorisyenler de bu yıllardan itibaren spiritüaliteye ve spiritüel bakıma yönelik uygulamalara yer vermişlerdir.

Türkiye'de spiritüel bakım bütüncül bakım kapsamında insan gereksinimi olarak yer almakta, sağlık hizmetlerinde manevî bakıma olan ilgi her geçen gün artmaktadır. Geçmiş yıllarda, manevi bakım hastaların ölümüne yakın dönemlerde bahsedilirken, günümüzde tedaviyi desteklemek

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

amacıyla hastalığın tüm aşamalarında bir kanıt olarak algılanmaktadır. Hemşirelik eğitiminde ise; bazı okullarda ayrı bir ders olarak verilmeye başlanmıştır.

Hemşire ve diğer sağlık ekibi üyelerinin hastaların spiritual durumlarının farkında olması ve spiritual bakım vermeleri onların yaşamı ve sağlığı üzerinde olumlu etkisi bulunmaktadır. Sağlık profesyonelleri bireyin tedavi ve bakımı için veri toplarken bütüncül bakımı benimsemeli, fiziksel sorunlarına ilaveten psikolojik, sosyal ve spiritüel ihtiyaçları konusunda da bilgi toplamalıdır.

WORLD AND SPIRITUAL CARE APPROACH IN TURKEY

ABSTRACT

Spiritual care, which is an important part of psychosocial care, is to make appropriate attempts by recognizing the spiritual needs of the nurses to make them feel better. It is one of the complementary and alternative methods of medicine and includes therapeutic touch, active listening and humor.

Spirituality was used for the first time in France in the 17th century. In the 1960s, the concept of holistic care gained importance with the agenda and the nurses theorists, from these years, included spirituality and spiritual care practices.

Spiritual care in Turkey within the scope of holistic care as a human needs to take place, interest in spiritual care in health services is increasing with each passing day. In the past years, spiritual care has been perceived as evidence in all stages of the disease in order to support treatment today, when referring to the death of patients. In nursing education; some schools have begun to be given as a separate course.

Nurse and other health care team members are aware of the spiritual status of patients and giving them spiritual care has a positive effect on their life and health. Health professionals should adopt holistic care while collecting data for treatment and care of the individual, in addition to their physical problems, they should also gather information about their psychological, social and spiritual needs

S-107 DELİRYUMLU HASTAYA YAKLAŞIM

¹Filiz POLAT, ²Fatma KARASU

¹Adıyaman Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Adıyaman, Türkiye

²Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Yusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kilis/Türkiye

ÖZET

Deliryum bilincin azalması ve bilişsel fonksiyonların bozulması ile karakterize geriye dönüşümlü geçici bir psikososyal bozukluktur. İleri bir yaş hastalığı olan deliryumani başlar, hızlı ilerler ve kısmen önlenbilir.

Herhangi bir nedenle hastanede yatan her hastada görülebildiği gibi cerrahi sonrası dönemde, çoğunlukla yaşlılarda, yoğun bakımlarda ya da bakımevlerinde sık karşılaşılan bir hastalıktır. Deliryum gelişimi hastanın sıklıkla bağımsızlığını kaybetmesine neden olur, mortalite ve morbidite artar. Hastanın hastaneye yatış süresi uzadığından bakımın maliyeti ve hemşirenin iş yükü de artar.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Deliryumun olumsuz sonuçlarını engellemek için erken dönemde tanılanmalı, nedenleri, tanılama yöntemleri ve sonuçları bütün tedavi ekibince iyi bilinmeli ve değerlendirilmelidir. Deliryum için ölçekler geliştirilmeli, yoğun bakım çalışanları bu konuda eğitilmelidir.

Hastanın 24 saat yanında bulunan ve bire bir bakım sağlayan hemşirelerin hastayı değerlendirirken deliryum konusunda uygun değerlendirme kriterlerini bilmesi, tanının konulmasını ve erken tedbir alınmasını kolaylaştırabilmektedir. Hemşirelik girişimleri de hastalığın oluşumunu önleme ve yönetiminde önemli olduğu için hemşirelere de bu konuda önemli bir rol düşmektedir.

Anahtar Kelimeler: Deliryum, hemşirelik, hemşirelik bakımı

APPROACH TO PATIENTS WITH DELIRIUM

ABSTRACT

Delirium transient psychosocial disorder characterized by decreased consciousness and impaired cognitive function. Delirium with an advanced age disease starts suddenly, progresses rapidly and can be partially prevented.

It can be seen in every hospitalized patient for any reason, and is a common disease in the post-surgical period, mostly in the elderly, in intensive care, or in nursing homes. Delirium development often causes the patient to lose independence, and mortality and morbidity increase. As the length of hospitalization of the patient is prolonged, the cost of care and the work load of the nurse also increase.

In order to prevent the negative consequences of delirium, it should be diagnosed at an early stage and its causes, diagnostic methods and results should be well known and evaluated by the

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

whole treatment team. Scales should be developed for delirium and intensive care workers should be trained.

The nurses who have a 24-hour follow-up and done-to-one care can make the patient aware of the appropriate evaluation criteria for delirium when evaluating the patient it can facilitate diagnosis and early prevention. Nursing interventions also play an important role in the prevention and management of the disease.

Keywords: Delirium, nursing, nursing care.

S-108 YAŞLI OPERE SUBDURAL HEMATOMLU HASTADA PALYATİF BAKIM

*Ramazan Paşahan

*İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Beyin Ve Sinir Cerrahisi Ana Bilim Dalı

ÖZET

Günümüzde, yeni tedaviler ve yaşam koşullarının artması, kronik-multiple hastalıkların birlikteliğini arttırmış bununla beraber yaşam süresi uzamıştır. Kronik subdural hematoma; morbiditesi yüksek olan intraserebral kanamalardan biridir. 65 yaş üstü sıklığı ve mortalitesi artmaktadır. Bunun nedeni ek kronik hastalıklardır. Bu tür hastaların bir kısmında palyatif tedavi ihtiyacı doğar. Norveç'te yapılan bir çalışmada palyatif bakıma ihtiyacı olan hastaların %85'inin ölüm öncesi, son üç ayda hastaneye yatırıldıkları, %24'ünün evde öldüğü gösterilmiştir. Bu da

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

palyatif tedavinin önemini göstermektedir. Bu yazıda, terminal dönemdeki 88 yaş opere subdural efüzyonlu hastanın bakımı, hasta yakını ve hekimle ilgili yönleri, palyatif bakımın önemi, gözden geçirilerek yaşam sonu bakım ile ilgili farkındalık yaratılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Palyatif, Subdural, Terminal dönem

ABSTRACT

Nowadays, new therapies and increasing living conditions have increased the co-existence of chronic-multiple diseases, but life expectancy has been prolonged. Chronic subdural hematoma; It is one of the intracerebral hemorrhages with high morbidity. The incidence and mortality of children over 65 years are increasing. This is due to additional chronic diseases. Some of these patients require palliative treatment. A Norwegian study showed that 85% of patients in need of palliative care were hospitalized before death, and that 24% died at home. This shows the importance of palliative treatment. In this article, we aimed to raise awareness of end-of-life care by reviewing the care of the 88-year-old operated subdural effusion patient in the terminal period, aspects of the patient's family and physician, the importance of palliative care.

Keywords: Palliative, Subdural, Terminal period

S-109 YAŞLI BİREYLERİN SPİRİTÜEL İYİ OLUŞ DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

Sıdıka Özlem CENGİZHAN¹, Kevser IŞIK²

¹Uzman Ebe, Adıyaman İl Halk Sağlığı Müdürlüğü, Adıyaman/Türkiye

²Dr. Öğr. Üyesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş/Türkiye

Özet

Spiritüelite sadece dini inanç ile sınırlandırılmayan çok geniş bir kavramdır. Dünyada ve ülkemizde yaşlı nüfus artış göstermektedir. Bu nedenle artan yaşla birlikte bireylerin spiritüel değerlerinde ortaya çıkarılması önemli olmaktadır. Bu araştırma yaşlı bireylerin spiritüel iyi oluş düzeylerinin belirlenmesi amacıyla tanımlayıcı olarak yapıldı. Araştırmanın evrenini Adıyaman ili 15 nolu Aile Sağlığı Merkezine kayıtlı 65 yaş ve üzeri yaşlı bireyler oluşturdu. Örneklemi ise

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

verilerin toplandığı 3 Haziran-12 Temmuz tarihlerinde aile sağlığı merkezine gelen ve araştırmaya katılmayı kabul eden 200 yaşlı birey oluşturdu. Veri toplama aracı olarak yaşlıyı tanıtıcı anket formu ve Spiritüel İyi Oluş Ölçeği kullanıldı. Veriler SPSS 22.0 paket programında değerlendirilerek sayı, yüzde ve ortalama analizleri kullanıldı. Araştırmaya katılanların yaş ortalamasının 71.32 ± 10.41 , %61'inin kadın, %71.5'inin maneviyata önem verdiği, Spiritüel İyi Oluş Ölçeği puan ortalamasının ise 113.80 ± 13.77 olduğu, cinsiyet ile maneviyata önem vermenin spiritüel iyi oluş toplam puanı anlamlı düzeyde etkilediği saptandı.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı, spiritüel iyi oluş, spiritüalite

**S-110 PALLIATIVE CARE PROBLEMS AND NEEDS FOR CARE OF OUTPATIENT
CANCER PATIENTS UNDERGOING CHEMOTHERAPY**

Anthoula Kassianou^{1,2}, Stylianos Katsaragakis¹, Margarita Giannakopoulou¹, Elisabeth Patiraki¹

¹ National and Kapodistrian University of Athens, Nursing Department, Athens/ Greece

² General Hospital of Athens "İppokrateio", Athens/ Greece

ABSTRACT

Background: Despite advances in cancer care, the increasing number of patients undergoing chemotherapy, experience palliative problems and needs during the disease trajectory.

Purpose: Explore palliative care problems and needs for care of adult cancer patients receiving chemotherapy as outpatients.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Method: The convenience study sample consisted of 225 adult cancer patients, with solid tumors, at various stages of the disease, undergoing chemotherapy at a day care oncology unit of a public hospital in Athens, from September 2017 to May 2018. The Problems and Needs in Palliative Care short version (PNPC-sv) was used to collect data.

Results: The highest scores regarding Problems and Needs for Care in palliative care were Financial Problems ($1.30 \pm .71$ and $.89 \pm .83$), and Need of Information ($.68 \pm .87$ and $.73 \pm .94$). Social Issues received the lowest scores ($.31 \pm .35$ and $.05 \pm .21$). The 10 most prevalent problems were two Financial Problems' items (84.4% and 61.8%), four Physical Symptoms (Fatigue 76.4%, Pricking or numb sensation 26.7%, Sleeping problems (18.9%) and Pain (46.7%)), three Autonomy Issues (Difficulties in continuing usual activities (55.1%), Dependency (43.6%), Difficulty in handing over tasks (42.2%), and a Psychological Issue (Fear of metastases (51.6%)). Financial Problems (61.7%-47.1%), Need of Information (39.1%) and Pain (30.6%) were those that patients did not want professional assistance. Most prevalent unmet needs were Need of Information (80.4%), and Loss of income due to the disease (51.4%). Refrain from care problems with the highest rates were: Fatigue (52.4%), and Pricking or numb sensation (40.0%).

Conclusion: Financial problems and Need of Information should be further explored to find ways to better manage them.

209

Keywords: Palliative care, Supportive care, Cancer, Chemotherapy

S-111 AİLE SAĞLIĞI MERKEZİNE BAŞVURAN YAŞLI BİREYLERİN GERİATRİK DEĞERLENDİRİLMESİ

Mehtap SÖNMEZ¹, Kevser IŞIK¹

¹Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Kahramanmaraş/Türkiye

Özet

Amaç: Araştırma Aile Sağlığı merkezine kayıtlı olan 65 yaş üzeri yaşlı bireylerin geriatrik değerlendirilmesi amacıyla yapıldı.

Yöntem: Kesitsel tanımlayıcı tipte olan araştırmaya 155 yaşlı birey dahil edildi. Veri toplama aracı olarak sistem değerlendirmesi, Visual analog skala, Braden skalası ve Glaskow koma skalası

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

kullanıldı. Veriler SPSS 25.0 paket programında değerlendirildi ve analizde sayı, yüzde, ortalama kullanıldı.

Bulgular: Araştırma katılan yaşlı bireylerin çoğunluğunun kadın, boy ortalaması 157.65 ± 2.52 , kilo ortalamalarının ise 76.18 ± 1.23 olduğu belirlendi. Katılımcıların çoğunluğunun genel vücut değerlendirmesinde problemler yaşadığı, basınç ülseri riskinin düşük olduğu ve bilinç düzeyinin iyi olduğu saptandı. Yaşlıların %35.5'inin orta derecede ağrı hissettiği saptandı.

Sonuç ve Öneri: Araştırmaya katılanların çoğunluğunun sistemsel sorunlar yaşadığı, ağrı düzeyinin orta şiddette olduğu bulundu. Yaşlı bireylerin geriatrik değerlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu sayede var olan sorunlara multidisipliner yaklaşımla bütüncül bakım sağlanabilmektedir. Aile sağlığı merkezine gelen her yaşlının geriatrik değerlendirilmesi neticesinde yaşam kalitelerinin artacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Aile sağlığı merkezi, yaşlı, geriatrik değerlendirme

GERIATRIC EVALUATION OF ELDERLY INDIVIDUALS APPLIED TO THE FAMILY HEALTH CENTER

ABSTRACT

Objective: The aim of this study was to evaluate geriatric patients older than 65 years old who were registered to Family Health Center.

Methods: A cross-sectional descriptive study included 155 elderly individuals. System evaluation, Visual analog scale, Braden scale and Glaskow coma scale were used as data collection tools. Data were evaluated in SPSS 25.0 package program and number, percentage, average were used in the analysis.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Results: The majority of the participants were female, mean height was 157.65 ± 2.52 and weight average was 76.18 ± 1.23 . It was found that the majority of the participants had problems in general body evaluation, low risk of pressure ulcer and good consciousness. 35.5% of the elderly experienced moderate pain.

Conclusion and Recommendation: It was found that the majority of the participants had systemic problems and the pain level was moderate. Geriatric evaluation of elderly individuals is of great importance. In this way, multidisciplinary approach to existing problems can be provided holistic care. It is thought that the quality of life will increase as a result of geriatric evaluation of every elderly person coming to the family health center.

Key Word: Family health center, elderly, geriatric evaluation

S-112 KRONİK HASTALIĞI OLAN YAŞLI BİREYLERİN İLAÇ UYUMU İLE TAMAMLAYICI VE ALTERNATİF TIBBA YÖNELİK TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Betül AKTAŞ, Ayşe Berivan BAKAN

Dr. Öğr. Üyesi SANKO Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Gaziantep,

Dr. Öğr. Üyesi Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Ağrı

ÖZET

Giriş: Bu araştırma, kronik hastalığı olan yaşlı bireylerin ilaç uyumu ile tamamlayıcı ve alternatif tıbbaya yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılmıştır.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Gereç ve Yöntem: Araştırma, kesitsel tipte bir araştırmadır. Araştırma, Türkiye'nin doğusunda yer alan bir il merkezinde bulunan bir Aile Sağlığı Merkezine kayıtlı 65 yaş ve üzeri toplam 193 bireyin katılımıyla Temmuz-Eylül 2018 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verileri, Tanıtıcı Özellikler Bilgi Formu, Bütüncül Tamamlayıcı ve Alternatif Tıbbı Karşı Tutum Ölçeği ve İlaça Uyum ve Reçete Yazdırma Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 23.0 istatistik programında; sayı, yüzdeler, Kolmogorov- Smirnov, Mann-Whitney U ve Kruskal-Wallis, Spearman korelasyon testleri kullanılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan yaşlı bireylerin İlaça Uyum ve Reçete Yazdırma Ölçeği puan ortalaması 14.19 ± 3.01 olarak, ilaç uyumunun orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Bireylerin Bütüncül Tamamlayıcı ve Alternatif Tıbbı Karşı Tutum Ölçeği puan ortalamasının ise 25.93 ± 6.57 olduğu, tamamlayıcı ve alternatif tıbbı karşı pozitif tutuma sahip oldukları belirlenmiştir. Ayrıca, İlaça Uyum ve Reçete Yazdırma Ölçeği toplam puanı ile Bütüncül Tamamlayıcı ve Alternatif Tıbbı Karşı Tutum Ölçeği toplam puanı arasında pozitif yönde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Sonuç olarak, yaşlı bireylerin hastalıkları için hem tıbbi tedaviyi sürdürme çabalarının olduğu hemde ilaçla birlikte tamamlayıcı ve alternatif tedaviye yönelik olumlu tutumlarının olduğu söylenebilir.

Anahtar Sözcükler: Yaşlı, İlaç uyumu, Tamamlayıcı ve alternatif tıp.

RELATIONSHIP BETWEEN ATTITUDES OF ELDERLY INDIVIDUALS WITH
CHRONIC DISEASES TOWARD MEDICATION ADHERENCE AND
COMPLEMENTARY AND ALTERNATIVE MEDICINES

Betül AKTAŞ¹, Ayse Berivan BAKAN²

Phd. RN. Betül AKTAŞ¹, SANKO University Faculty of Health Science, Nursing Department
Gaziantep/ Turkey

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Phd. RN. Ayse Berivan BAKAN², Department of Nursing, Agri Ibrahim Cecen University School of Health, Agri / Turkey

ABSTRACT

Introduction: This study was conducted to investigate the relationship between attitudes of elderly individuals with chronic disease toward medication adherence and complementary and alternative medicines (CAM).

Materials and Method: This was a cross-sectional study conducted between July and September 2018 and included a total of 193 individuals aged ≥ 65 years, who were registered at the Family Health Center located in a city center in the eastern region of Turkey. The study data were collected using Descriptive Characteristics Information Form, Holistic Complementary and Alternative Medicine Questionnaire (HCAMQ), and Adherence to Refills and Medications Scale (ARMS). The collected data were analyzed using Kolmogorov–Smirnov, Mann–Whitney U, Kruskal–Wallis, and Spearman correlation tests.

Results: The mean ARMS score of elderly individuals was found to be 14.19 ± 3.01 , showing moderate adherence to medications. The mean HCAMQ score of individuals was 25.93 ± 6.57 , showing positive attitudes of individuals toward CAM. Further, a positive and statistically significant correlation was found between the total scores of ARMS and HCAMQ.

Conclusion: In conclusion, it can be suggested that elderly individuals endeavor to maintain medical therapies for their diseases, and they also have positive attitudes toward complementary and alternative treatments.

Key Words: Elderly individuals, Medication adherence, Complementary and alternative medicines.

S-113 YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN SAYGIN ÖLÜM İLKELERİNE İLİŞKİN TUTUMLARI VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Hakime Aslan¹ Mehmet Dündar²

¹Dr. Öğrt. Üyesi., İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Esasları ABD.

²Yüksek Lisans Öğrencisi, İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Esasları ABD.

ÖZET

4-5-6 EKİM 2019

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ KONGRE KÜLTÜR MERKEZİ

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Amaç: Bu araştırma, yoğun bakımda çalışan hemşirelerin saygın ölüm ilkelerine ilişkin tutumlarını ve etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla gerçekleştirildi.

Yöntem: Araştırma, Haziran-Temmuz 2019 tarihleri arasında İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi hastanesinde çalışan yoğun bakım hemşireleri ile yürütüldü. Tanımlayıcı tipteki araştırmanın evrenini yoğun bakımda çalışan hemşireler oluşturdu. Örneklem seçimine gidilmedi, araştırmaya katılmayı kabul eden ve araştırma kriterlerine uyan 172 hemşire örnekleme dahil edildi. Veriler Bilgi Formu ve “Saygın Ölüm İlkelerine İlişkin Tutumları Değerlendirme Ölçeği” kullanılarak elde edildi. Veriler SPSS 23.0 paket programında yüzdeler, ortalama, standart sapma, Mann Whitney U ve Kruskal-Wallis H testleri kullanılarak değerlendirildi.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin yaş ortalaması 31.0 ± 5.3 'tür. Hemşirelerin %54.7'si kadın, %59.3'ü evli, %84.3'ü lisans eğitim düzeyinde, %48.8'inin meslekte çalışma deneyimi 5-10 yıl arasında değişmekte ve %21.5'i dahili yoğun bakımda çalışmaktadır. Araştırmaya katılan hemşirelerin %66.9'unun yoğun bakım dışında bir serviste çalışmak istedikleri, %58.7'sinin hasta bakımında gönüllü olmadıkları, %95'inin çalışma süresinde ölüm ile karşılaştığı ve %40.7'si ölüm ile hastalarının acılarının son bulduğunu ifade etmişlerdir. Hemşirelerin %35.5'inin hasta ölümü karşısında başarısızlık hissettikleri saptanmıştır. Hemşirelerin Saygın Ölüm İlkelerine İlişkin Tutumları Değerlendirme Ölçeği'nden 44.7 ± 6.9 puan aldıkları saptanmıştır. Yaş ile saygın ölüm ilkeleri ölçeği arasında negatif yönde anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Cinsiyet, eğitim seviyesi, çalışılan birim, yoğun bakım dışında çalışmak isteme, bakımda gönüllülük gibi değişkenler ile saygın ölüm ilkeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu ($p < 0.05$) saptanmıştır.

Sonuç: Hemşirelerin saygın ölüm ilkelerine yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu ve çeşitli demografik değişkenlerin saygın ölüm ilkeleri üzerinde etkili olduğu saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik, Yoğun bakım, Saygın Ölüm,

ABSTRACT

NURSES' ATTITUDES RELATED TO PRINCIPLES ABOUT DYING WITH DIGNITY AND AFFECTING FACTORS

Objective: The aim of this study was to determine the attitudes of nurses towards respectable principles of death and the factors affecting them.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Methods: The research was conducted between June and July 2019 with intensive care nurses working at Inonu University Turgut Ozal Medical Center Hospital. Nurses working in intensive care created the universe. There was no selection of samples, and 172 nurses who agreed to participate in the study and met the research criteria were included in the sampling. The data were obtained by using the Information Form and “Assessment Scale of Attitudes towards Principles about Dying with Dignity”. Data were analyzed using SPSS 23.0 software, percentage, mean, standard deviation, Mann Whitney U and Kruskal-Wallis H tests.

Results: The average age of the nurses surveyed was 31.0±5.3. 54.7% of nurses were women, 59.3% were married, 84.3% were on undergraduate education level, 48.8% had work experience in the profession ranging from 5-10 years, and 21.5% worked in internal intensive care. 66.9% of nurses involved in the study wanted to work in a service other than intensive care, 58.7% did not volunteer in patient care, 95% of patients faced death during the study period and 40.7% of patients suffered with death expressed an end. It was found that 35.5% of nurses felt failure in the face of patient death. The nurses received a score of 44.7±6.9 from the Assessment Scale for their attitudes to respectable principles of death. It has been found that there is a negatively significant relationship between age and the respectable scale of death principles. There was a statistically significant difference ($p<0.05$) between various variables such as gender, education level, unit studied, desire to work outside of intensive care, volunteering in care and respectable death principles. 215

Conclusion: It was determined that nurses' attitudes towards principles about dying with dignity, were middle and various demographic variables had an effect on respectable death principles.

Key words: Nursing, Intensive Care, Dying with dignity,

S-114 YOĞUN BAKIMDA ÇALIŞAN HEMŞİRELERİNİN TERMİNAL DÖNEMDEKİ
HASTAYA BAKIM VERMEYE YÖNELİK DENEYİM VE TUTUMLARI

Mehmet DÜNDAR¹ Hakime ASLAN²

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Esasları ABD.

²Dr. Öğrt. Üyesi., İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Esasları ABD.

ÖZET

Amaç: Bu araştırma yoğun bakımda çalışan hemşirelerin terminal dönemdeki hastalara bakım vermeye yönelik deneyim ve tutumlarını değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma tanımlayıcı tiptedir. Araştırmada veri toplama aracı olarak literatür taranarak araştırmacılar tarafından oluşturulmuş anket formu kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Diyarbakır ilinde bulunan bir üniversite hastanesinin yoğun bakım ünitelerinde çalışan hemşireler oluşturmuştur. Araştırmada örneklem seçimine gidilmemiş tüm evrene ulaşılmak hedeflenmiştir. Araştırmada toplam 156 hemşireye ulaşılmıştır. Verilerin analizi SPSS 23 paket programında yapılmıştır. Veriler; frekans, yüzde ve ortalama gibi tanımlayıcı istatistikler kullanılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin yaş ortalamasının 29.06 ± 4.72 olduğu, %64.1'inin kadın, %63.5'inin lisans/lisansüstü eğitim seviyesinde olduğu saptanmıştır. Hemşirelerin %43.6'sının hasta ile iletişimde kısmen zorlandıkları, %86.5'inin hastaların duygusal destek almalarının önemli olduğunu, %50'sinin yoğun bakımda hasta ziyaretinin olması gerektiğini ifade ettikleri saptanmıştır. Hastaların ağrılarını giderme konusunda hemşirelerin %39.1'inin kendilerini kısmen yeterli gördükleri, %58.9'unun ağrıyı azaltmak için farmakolojik tedavi yöntemlerini kullandıkları belirlenmiştir. Terminal dönemdeki hastanın ölümü karşısında ne hissettiniz sorusuna hemşirelerin %51.9'u doğal karşıladım ve %28.2'sinin acıların sona erdiğini düşündüm cevabını vermişlerdir.

Sonuç: Sonuç olarak hemşirelerin terminal dönemdeki hastalara karşı tutumlarının olumlu olduğu saptanmıştır. Bu olumlu tutum hemşirelik bakım kalitesinin artırılmasında anahtar rol oynamaktadır.

Anahtar kelimeler: Terminal dönem, yoğun bakım, hemşirelik, tutum

ABSTRACT

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Objective: The aim of this study was to evaluate the experience and attitudes of nurses working in intensive care unit to provide care to patients in terminal period.

Method: The research was descriptive. In the research, a questionnaire form which was formed by the researchers was used by scanning the literature. The population of the study consisted of nurses working in intensive care units of a university hospital in Diyarbakır. In the research, it was aimed to reach the whole universe where no sample selection was made. A total of 156 nurses were reached in the study. Data were analyzed by SPSS 23 package program. Data; frequency, percentage and mean.

Results: The mean age of the nurses participating in the study was 29.06 ± 4.72 , 64.1% were female and 63.5% were undergraduate / postgraduate. It was found that 43.6% of the nurses had difficulty in communicating with the patient, 86.5% stated that it was important for the patients to receive emotional support and 50% stated that they should have a patient visit in the intensive care unit. It was determined that 39.1% of the nurses considered themselves partially sufficient to relieve the pain of the patients and 58.9% of them used pharmacological treatment methods to reduce the pain. To the question of how did you feel about the terminal patient's death, 51.9% of the nurses responded naturally and 28.2% thought that their pain had ended.

Conclusion: As a result, it was determined that nurses' attitude towards patients in terminal period ²¹⁷ was positive. This positive attitude plays a key role in improving the quality of nursing care.

Key words: Terminal period, intensive care, nursing, attitude

S-115 YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN AĞRILI HASTADA AĞRIYLA BAŞ ETMEDE KULLANDIKLARI YÖNTEMLER VE AĞRIYA YÖNELİK BİLGİ VE DAVRANIŞLARI

Sinem Aytıp¹, İbrahim Kuran¹, Elif Oral¹, Fatma Doğan¹, Maral Kargın¹

1Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi. Elazığ, Türkiye

ÖZET

Giriş: Her bireyin hayatı boyunca karşılaştığı subjektif bir deneyim olan ağrı, mevcut veya potansiyel doku harabiyetine bağlı, nahoş, duyuşsal ve emosyonel bir yaşantıdır. Ağrı davranışı ise ağrı, distres ve ıstırabın davranışsal görünümüdür. Ağrıyı hisseden sadece ağrıyı çekendir, dolayısıyla ağrıyı çeken kişinin ağrıyı tanımlaması, sistematik bir yaklaşımla ağrının kontrol altına alınması ve dindirilmeye çalışılması önemli bir faktördür. Ağrının kontrolünde ekibin değışmeyen ve önemli olan üç üyesi hasta, hemşire ve hekimdir. Hemşireyi ağrıyla baş etmede diğeri iki ekip üyesinden ayıran hemşirenin hastayla uzun süre iletişim halinde olmasıdır.

Amaç: Bu araştırma, ağrı ile en sık karşılaşan yoğun bakım hemşirelerinin ağrı ile ilgili kullandıkları yöntemlerin belirlenerek ağrıya yönelik bilgi ve davranışlarının tespit edilmesi amacı ile gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte planlanan araştırmaya bir üniversite hastanesinin yoğun bakım kliniklerinde çalışan 127 hemşire dahil edilmiştir. Verilerin toplanmasında Kişisel Bilgi Formu ile Hemşirelerin Ağrıyla İlgili Bilgi ve Davranış Anketi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan %68.5'i kadın ve yarısı evli olan hemşirelerin yaş ortalamasının 28.24±4.81 ve %74.8'inin lisans eğitim düzeyine sahip olduğu saptanmıştır. Hemşirelerin yarısından fazlasının (%58.3) ağrı kavramı ve ağrılı hastanın bakımına ilişkin eğitim aldıklarını %46.5'nin sıklıkla ve %32.3'ünün de her zaman ağrılı hasta ile karşılaştığı saptanmıştır. Çalışmada hemşirelerin ağrılı hastaya yönelik uyguladıkları girişimlerin belirlenmesi amacı ile sorulan soruya, hemşirelerin çoğu (%96.1) farmakolojik tedaviyi, %41.7'si masajı ve %17.3'ü de diğeri yöntemleri (hipnoz, meditasyon, BDT, müzik terapi) kullandıkları yönünde cevaplar vermişlerdir. Hemşirelerin %45.7'si ağrıyı geçirmede daha etkili bir yöntem olduğu ve %44.9'u ise doktor orderında yazıyor olmasından dolayı ağrılı hastaya en çok kullandıkları yöntemin farmakolojik yöntemler olduğunu ifade etmişlerdir. Hemşirelerin ağrı ile ilgili bilgi ve davranışlarının toplam puanına bakıldığında [Ort±SS (min-max) 14.51±2.19 (8.00-18.00)] hemşirelerin %55.1'nin orta ve %27.6'sının düşük ve %17.3'ünün de yüksek puana sahip olduğu saptanmıştır.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Sonuç: Araştırma bulgularına bakıldığında hemşirelerin büyük çoğunluğunun farmakolojik yöntemleri tercih ettiğini, bilgi ve davranış düzeylerinin orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Yoğun bakım hemşirelerine yönelik ağrı ve ağrı kontrolü konusunda hizmet içi eğitim planlanmasının uygun olacağı önerilebilir.

Anahtar kelimeler: Yoğun bakım, ağrı kontrolü, hemşire

S 116 GENİTAL TUTULUMU OLAN VE OLMAYAN VİTİLİGO TANILI HASTALARDA DERMATOLOJİK YAŞAM KALİTE İNDEKSİ, CİNSEL DİSFONKSİYON VE DİĞER PSİKİYATRİK HASTALIKLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Didem Kısacık,¹ Serpil Şener,¹ Birgül Cumurcu²

¹İnönü Üniversitesi, Turgut Özal Tıp Merkezi, Cildiye AD, Malatya

²İnönü Üniversitesi, Turgut Özal Tıp Merkezi, Psikiyatri AD, Malatya

ÖZET

Amaç: Vitiligo farklı büyüklüklerdeki depigmente maküllerle karakterize, edinsel bir depigmentasyon hastalığıdır. Vitiligo benlik imajını etkileyen cilt lezyonları nedeniyle; kişinin duygusal ve psikolojik iyi oluşunu, cinsel yaşamını ve diğer insanlarla ilişkilerini etkilemektedir. Özellikle genital tutulumunun olup olmaması bu ilişkinin gücünü arttırmaktadır. Bu ilişkiyi ortaya koyan çalışma literatürde kısıtlı olup, çalışmamızda vitiligonun genital bölge tutulumunun olup olmasının sexual disfonksiyona ve dermatolojik yaşam kalitesine etkisi, anksiyete, depresyon gibi diğer psikiyatrik bozukluklara yatkınlığın ortaya koyulması amaçlanmıştır.

Materyal ve Metot: Çalışma İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Dermatoloji Anabilim Dalı polikliniğine başvuran; 30'u genital tutulumlu vitiligo, 30'u genital tutulumsuz vitiligo ve 30'u kontrol olmak üzere 3 grup altında toplam 90 olgu ile yapılmıştır. Olguların sosyodemografik özellikleri ve ayrıca vitiligo gruplarının klinik şiddetini belirlemek amacı ile Vitiligo Alan Şiddet İndeksi skorları kaydedildi. Tüm gruplara Dermatolojik Yaşam Kalite İndeksi, Hastane Anksiyete ve Depresyon Ölçeği, Arizona Cinsel Yaşantılar Ölçeği, Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği uygulandı. Herbir ölçek puanları hesaplandı.

Bulgular: Olguların 50'si (%55.6) kadın ve 40'ı (%44.4) erkekti. Yaş ortalaması 39.92±9.06'dı. Genital tutulumlu vitiligo grubunda VASİ skoru 4±3.73, genital tutulumsuz vitiligo grubunda 1.75±1.73 olarak hesaplandı. Kontrol grubunun DYKİ, HAD total, ASEX, GRİSS total puan değerleri genital tutulumlu vitiligo ve genital tutulumsuz vitiligo gruplarından istatistiksel olarak anlamlı düzeyde düşük bulundu (p<0.05). Genital tutulumlu vitiligo ve genital tutulumsuz vitiligo grupları arasında DYKİ, HAD total, ASEX, GRİSS total puan değerleri açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmadı (p>0.05).

Sonuç: Çalışmamızda vitiligoda genital tutulumu olup olmasının yaşam kalitesi, cinsel ve psikolojik etkilenme açısından fark yaratmadığı gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Cinsel disfonksiyon, genital tutulum, vitiligo, yaşam kalitesi

S-117 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN AKILCI İLAÇ KULLANIMI İLE İLGİLİ BİLGİ VE TUTUMLARININ BELİRLENMESİ

Turgay KOLAÇ¹, Gülsüm YETİŞ¹, Perihan GÜRBÜZ¹

¹ İnönü Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Malatya / Türkiye,

ÖZET

İlaçların akılcı olmayan şekilde kullanımı önemli bir sağlık sorunudur. Bu sorunun giderilmesi için akılcı ilaç kullanımı bilincinin geliştirilmesi gerekir. Hemşirelik öğrencilerinin akılcı ilaç kullanımı hakkındaki bilgi ve tutumları, akılcı ilaç kullanımı bilincini oluşturacak bir meslek grubu olmaları nedeniyle önemlidir.

Amaç: Tanımlayıcı türdeki bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin akılcı ilaç kullanımı ile ilgili bilgi ve tutumlarının belirlenmesi amacıyla yapıldı.

Yöntem: Araştırmanın evrenini, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında, İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi'nde Yaz Okuluna kayıtlı ve aktif öğrenim gören öğrenciler oluşturdu. Araştırmada evrenin tamamına ulaşılması hedeflendi, 217 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturdu. Araştırmada; araştırmacılar tarafından hazırlanan veri formu kullanıldı. Veriler Temmuz 2019-Ağustos 2019 tarihleri arasında, sınıf ortamında, ders dışı saatlerde toplandı. Elde edilen verilerin istatistiksel analizleri bilgisayar ortamında tanımlayıcı istatistik ve kıkare analizi ile sonuçlar %95'lik güven aralığında, anlamlılık $p<0.05$ düzeyinde değerlendirildi.

Bulgular: Öğrencilerin %11.1'inin ilaç kullanımını gerektiren bir hastalığının olduğu, %64.7'sinin daha önce ilaçlar hakkında okul müfredatından akılcı ilaç kullanımı hakkında bilgi edindikleri tespit edildi. Öğrencilerin %46.2'si reçetesiz ilaç kullandığını, %54.7'si ilacı doktorun önerdiği süreden önce bıraktığını, %72.9'u ilacı önerildiği saatte kullandığını, %90.1'i ilacın dozunu doktora danışmadan değiştirmedeğini, %41.1'i hastalandığında iyileşmeyi bekleyip, ilerlerse doktora gitmeyi tercih ettiklerini ifade etmişlerdir. Reçetesiz kullanılan ilaçların; analjezik (%66.4) ve antibiyotik (%12.9) amaçlı olarak kullanıldığı saptandı. Ayrıca öğrencilerin; kullandıkları ilaç ile ilgili bir yan etki veya beklenmedik bir etki ile karşılaşırlarsa doktora başvurdukları (%74.4) tespit edildi. Öğrenciler; akılcı ilaç kullanımında en büyük sorumluluğun hastanın kendisine (%49.8) ait olduğunu ve bilinçsiz ilaç kullanımını önlemek için, ilaçların doğru kullanımı hakkında hasta/yakınlarının doktorlar (%77.4), eczacılar (%51.6) ve hemşireler tarafından (%37.3) bilinçlendirmesi gerektiğini düşünmektedir.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Sonuç: Son yıllarda akılcı ilaç kullanımı hakkında önemli çalışmalar yapılmasına rağmen; Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinde reçetesiz ilaç kullanım oranının yüksek olması ve doktor tarafından reçete edilen ilaçların tavsiye edildiği şekliyle kullanılmaması akılcı ilaç kullanımı hakkında önemli eksikler olduğunu göstermektedir.

DETERMINATION OF KNOWLEDGE AND ATTITUDES OF NURSING STUDENTS ABOUT RATIONAL DRUG USE

ABSTRACT

Irrational use of drugs is an important health problem. To solve this problem, awareness about the rational drug use has to be developed. The knowledge and attitudes of nursing students about rational drug use are important, as they are professional groups which will constitute awareness about rational drug use.

Aim: This descriptive study was conducted to determine the knowledge and attitudes of nursing students about rational drug use.

Method: The universe of the research is formed by the Inonu University Nursing Faculty Summer School students of 2018-2019 academic year. It was aimed to reach the whole universe, 217 students formed the sample of the study. The data form prepared by the researchers was used in the research. Data were collected during the extracurricular hours in the classroom, between July 2019 and August 2019. Statistical analysis of the obtained data were performed with descriptive statistics and chi-square analysis on computer and the results were evaluated with 95% confidence interval and $p < 0.05$ significance level.

Findings: It was found that 11.1% of the students had a drug usage requiring disease, and 64.7% had previously acquired information about rational drug use from the school curriculum. Of the students; 46.2% stated that they used non-prescribed drugs, 54.7% stated that they stopped to take the drugs before the time prescribed by the doctor, 72.9% stated that they used the drugs at recommended times, 90.1% stated that they did not change the dose of the drug without consulting the doctor and 41.1% stated that they expected to recover when they were ill and preferred to go to the doctor if the disease progresses. Drugs used without prescriptions were obtained to be; analgesics (66.4%) and antibiotics (12.9%). In addition, students were determined to consult doctor if they encountered any side effects or unexpected effects related to the drug they used (74.4%). Students think that; the most important responsibility for rational drug use belongs to the patient himself (49.8%) and in order to prevent unconscious drug use, the patients/relatives should be

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

informed by doctors (77.4%), pharmacists (51.6%) and nurses (37.3%) about the correct use of drugs.

Result: Although important studies have been conducted on rational drug use in recent years, the high rate of non-prescribed drug use among the students of the Faculty of Nursing and the failure to use prescribed medications as recommended by the physician shows that there are important shortcomings about rational drug use.

Key words: Rational Drug Use, Nursing, Student

S-118 KONJESTİF KALP YETERSİZLİĞİ OLAN HASTALARIN KISITLILIK DURUMLARI

İbrahim Caner DİKİCİ¹, Medet KORKMAZ²

¹ Harran Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Şanlıurfa/ Türkiye

² İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya / Türkiye

Özet

Bu çalışma, Konjestif Kalp Yetersizliği(KKY) olan hastaların kısıtlılık durumlarının incelenmesi amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Çalışmanın evrenini Özel Sani Konukoğlu ve Gaziantep Üniversitesi Şahinbey Araştırma ve Uygulama Hastanesi kardiyoloji kliniği ve koroner yoğun bakım ünitelerinde Kasım 2017-Ağustos 2018 tarihleri arasında tedavi gören hastalar, örneklemini ise kabul kriterlerini karşılayan 102 hasta oluşturmuştur. Veriler, Sosyo-demografik hasta tanıtıcı formu, Kardiyovasküler Kısıtlılık Ve Semptom Profili (CLASP) formu aracılığıyla yüz yüze görüşme tekniği ile toplanmıştır. Çalışmaya katılan hastaların %54,90'ı erkek ve yaş ortalamalarının 54,76±13,35 olduğu belirlendi. Hastaların; kadınlara ve erkeklere özgü ev içi faaliyetlerinde ve cinsellik skoruna göre normal düzeyde kısıtlılık yaşadıkları, kaygı düzeylerinin orta olduğu, göğüs ağrısı, solunum yetersizliği, bilek şişliği, yorgunluk ve fiziksel ve sosyal fonksiyonlarının ise ciddi düzeyde olduğu saptanmıştır. CLASP çoğu alt boyutu skorları arasında anlamlı ve orta veya güçlü şiddette olmak üzere negatif yönlü korelasyon olduğu saptandı. Sağlık çalışanlarının kalp yetersizliği olan hastalarında semptom kontrolüne önem vermeleri, yaşam kalitesini artırmaya yönelik eğitim programlarının ve girişimlerin planlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kısıtlılık, Konjestif, Semptom, Kalp yetersizliği.

Abstract

This study was conducted as a descriptive study to investigate the limitation status of patients with congestive heart failure (CHF). The population of the study consisted of 102 patients who were treated between November 2017 and August 2018 in the cardiology clinic and coronary intensive care units of Private Sani Konukoğlu hospital and Gaziantep University Şahinbey Research and Application Hospital, and the sample consisted of 102 patients. Data were collected by face-to-face interview technique using the socio-demographic patient identification form, Cardiovascular Restriction and Symptom Profile (CLASP) form. 54,90% of the patients were male and the mean

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

age was 54.76 ± 13.35 . of patients; It was found that they had normal level of restriction in their domestic activities and sexuality score specific to women and men, their anxiety levels were moderate, chest pain, respiratory failure, wrist swelling, fatigue and physical and social functions were severe. There was a significant and moderate or strong negative correlation between most of the CLASP subscale scores. It is recommended that health care workers should pay attention to symptom control in patients with heart failure, and that training programs and initiatives aimed at improving the quality of life should be planned.

Key Word: Limitation, Congestive, Symptom, Heart failure.

S-119 İNMELİ HASTALARDA PALYATİF BAKIM VE HEMŞİRENİN ROLÜ

Tuğba Menekli¹, Özlem Coşkun²

¹İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği ABD, Doktor Öğretim Üyesi

²İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği Lisansüstü Öğrencisi

ÖZET

Giriş: İnme, tüm dünyada kanser ve kalp hastalıklarından sonra gelen en sık ölüm nedenidir. Önlemler alınmaz ve erken müdahale edilmezse kalıcı sakatlıklara yol açmaktadır. Bu nedenle hasta uzun süre immobil olarak yaşamını devam ettirme sorunu ile karşılaşmaktadır ve hastalığın ilerlemesi ile birlikte sıkıntıya neden olabilecek birden fazla semptom görülmektedir.

Amaç: Bu makalede, inmeli hastalarda palyatif bakımın önemini ve semptom yönetiminde primer bakım verici olan hemşirenin rollerini açıklamak amaçlanmıştır.

Sonuç ve Öneriler: Hastaların %95'inden fazlasının ömürlerinin sonunda ya uzun süreli olarak hastanelerde ya da bakımevlerinde 24 saat bakıma ihtiyaçları olmaktadır. Yaşam sonunda inmeli hastalar ve onlara bakım verenlerin ihtiyaçları, diğer kronik hastalıklara sahip olan bireylerden farklılık gösterebilmektedir. Hemşire, hasta ve ailesi ile iş birliği içinde yaşam sonu bakımı için bir plan yapmalı, inmenin son döneminde görülen yaygın semptomları yönetmek için hazırlıklı olmalıdır. Bu kapsamda inmeli hastalarda palyatif bakım süreci genel olarak ağrı, hareket kısıtlılığı, beslenme ve solunum problemleri, bakım verenlerin rolü ve ölüm başlıkları içinde ele alınmıştır.

Anahtar kelimeler: İnme, Palyatif Bakım, Hemşire

SUMMARY

Introduction: Stroke is the most common cause of death worldwide after cancer and heart disease. If precautions are not taken and early intervention is not achieved, it may cause permanent disability. Therefore, the patient experiences immobility for a long time and there are more than one symptoms that may cause distress as the disease progresses.

Objective: In this article, it is aimed to explain the importance of palliative care in stroke patients and the roles of nurses who are primary caregivers in symptom management.

Conclusions and Recommendations: More than 95% of patients require 24-hour care at the end of their life either in hospitals or nursing homes for a long time. At the end of life, the needs of stroke patients and their caregivers may differ from those with other chronic diseases. The nurse should make a plan for end-of-life care in collaboration with the patient and her family, and be prepared to manage the common symptoms seen during the last stroke. In this context, the process of palliative care in stroke patients is generally handled under the headings of pain, limitation of movement, nutrition and respiratory problems, the role of caregivers and death.

Key words: Stroke, Palliative Care, Nurse

S-120 MEME KANSERİ NEDENİ İLE KEMOTERAPİ TEDAVİSİ ALAN HASTALARDA TAT DUYUSU DEĞİŞİKLİĞİNİN YAŞAM KALİTESİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Semiha ERKOCA¹, Medet KORKMAZ²

¹Ankara Medipol Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, Ankara/ Türkiye

²İNÖNÜ Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya / Türkiye

Özet

Bu çalışma, meme kanseri nedeni ile kemoterapi tedavisi alan hastalarda tat duyusu değişikliğinin yaşam kalitesine etkisinin incelenmesi amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Çalışmanın evrenini Gaziantep Üniversitesi Şahinbey Araştırma ve Uygulama Hastanesi onkoloji bölümüne gelip Ocak 2018-Temmuz 2018 tarihleri arasında tedavi olan hastalar, örnekleme ise kabul kriterlerine uygun 100 hasta oluşturulmuştur. Veriler hasta tanıtım formu, Kemoterapiye Bağlı Tat Alma Değişikliği Ölçeği (K-TADÖ) ve SF-36 yaşam kalitesi ölçeği aracılığı ile yüz yüze görüşme tekniği ile toplanmıştır. Çalışmaya katılan bireylerin yaş ortalamasının 52,09±11,63 olduğu saptanmıştır. SF-36 skorları arttıkça tat alma ölçeğinin skorları düşmektedir. SF-36 yaşam kalitesi ölçeği skorlarının genel olarak yüksek,tat alma ölçeğinin skorlarının ise düşük olduğu saptandı. Kemoterapi alan hastalara yönelik tat duyusu bozukluğu sorunlarının belirlenmesi ve bakım planlaması, yaşam kalitesini artırmaya yönelik eğitim programlarının ve girişimlerinin uygulanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kemoterapi; Tat Alma Değişikliği; Hemşirelik; Meme kanseri.

Abstract

This study was conducted as a descriptive study in order to investigate the effect of taste change on quality of life in patients receiving chemotherapy for breastcancer. The population of this study consisted of 100 patients who came to Gaziantep University Şahinbey Research and Application Hospitaloncology departmentand treated betweenJ anuary 2018 - July 2018 and the sample consisted of 100 patients. Data were collected by face to face interview technique by means of patient identification form, Chemotherapy-Induced Tasting Change Scale (P-TAD) and SF-36 quality of life scale. Meanage was 52.09 ± 11.63 years. The higher the SF-36 scores, the lower the taste-scale scores. SF-36 quality of life scales cores were generally high. Taste scores were generally low. It is recommended to determine the symptoms of taste sensation and care planning

for patients receiving chemotherapy, to plan training programs and interventions to improve the quality of life.

Key Word: Chemotherapy; Taste Change; Nursing; Breast Cancer.

S-121 SEREBRAL PALSİLİ ÇOCUKLARIN ANNELERİNİN BAKIM YÜKÜ

Maksude YILDIRIM¹, Yeliz SUNA DAĞ¹, M.Emin DÜKEN², Emriye Hilal YAYAN¹

¹Inönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya/Türkiye

²Harran Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ş.Urfa/Türkiye

ÖZET

Bu araştırma Serebral Palsili (SP) çocukların annelerinin bakım yükünü belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Bu araştırma bir Eğitim ve Araştırma Hastanesinin Çocuk kliniğinde yatarak tedavi gören SP'li çocukların anneleri (65) ile yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan “Tanıtıcı Bilgi Formu” ve “Bakım Verme Yükü Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde yüzde ortalama, standart sapma ve korelasyon analizleri kullanılmıştır. Yapılan istatistiksel analizler sonucunda annelerin büyük çoğunluğunun okuryazar olmadığı (%64.6), büyük çoğunluğunun çalışmadığı (%66.2) ve büyük çoğunluğunun bakım yüklerinin ağır olduğu (%61.5) belirlenmiştir. Yapılan korelasyon analizi sonucunda ise çocuğun bakımına yardım eden birinin var olma durumu ile çocuğun yaşadığı sağlık problemi arasında ($p=0.021$) ve çocuğun hastalandığı dönem ile annenin bakım yükü arasında ($p=0.037$) istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Sonuç olarak; SP'li çocukların annelerinin büyük çoğunluğunun bakım yüklerinin ağır olduğu belirlenmiştir.

229

Anahtar Kelimeler: Anne, bakım yükü, serebral palsy.

CARE BURDEN OF MOTHERS OF CHILDREN WITH CEREBRAL PALSY

ABSTRACT

This study was conducted as a descriptive study to determine the care burden of mothers of children with cerebral palsy (CP). This study was conducted with mothers (65) of children with CP who were hospitalized in a Pediatric Clinic of a Training Research Hospital. “Descriptive Information Form” prepared by the researcher and “Burden Interview” were used as data collection tools. Percentage mean, standard deviation and correlation analysis were used to evaluate the data. As a result of statistical analyzes, it was found that the majority of mothers were illiterate (64.6%), the majority of them were not working (66.2%) and the majority of them had heavy burden (61.5%). As

a result of the correlation analysis, it was found that there was a statistically significant relationship between the presence of the person who helped the care of the child and the health problem experienced by the child ($p = 0.021$) and between the period when the child became ill and the mother's burden ($p = 0.037$). As a result; most of the mothers of children with CP have a high burden of care.

Keywords: Mother, care burden, cerebral palsy.

S-122 KADIN PALYATİF BAKIM HASTALARINA BAKIM VERİCİLERİN GENİTAL HİJYEN FARKINDALIĞI VE UYGULAMALARI: NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Hatice Oltuluoğlu¹, Yurdağül YAĞMUR¹

¹İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Malatya, Türkiye

Amaç: Bu çalışma, palyatif bakım alan kadın hastalarına bakım verenlerin genital hijyen farkındalığı ve uygulamalarını belirlemeyi amaçlamaktadır.

Yöntem: Araştırmada nitel bir araştırma tasarımı kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini Mayıs-Haziran 2019 yılında, Malatya Eğitim ve Araştırma hastanesi Palyatif 1 ve 2 servisinde yatan bayan hastalara bakım veren 14 bakım verici oluşturdu. Veriler; bakım vericiler ile bire bir derinlemesine görüşme yöntemi ile toplandı.

Görüşmeler sırasında bakım vericilere; Bakım verdiğiniz hastanın pedini veya bezini günde kaç kez değiştiriyorsunuz?, bakım verdiğiniz hastanın genital bölgesini ne ile ve nasıl temizliyorsunuz?, bakım verdiğiniz hastanın genital bölgesini tuvaletini yaptıktan sonra kurular mısınız ve ne ile kurularsınız benzeri sorular soruldu.

Bulgular: Veriler içerik analizi yöntemi kullanılarak yorumlanmıştır. Hastaların 12'sine bakım verenlerin hastaların birinci derecede yakını olduğu belirlendi. Bakım vericilerin yaş ortalamasının 50.07 ± 3.07 (Min;28, Max;73) olduğu, 5'inin lise mezunu olduğu, biri hariç hasta bakımı konusunda herhangi bir eğitim almadıkları, en uzun yedi yıl, en kısa bir ay süredir hastalara baktıkları belirlendi. Hastaların yarısının bilinçli olarak konuşup ihtiyaçlarını söylerken diğer yarısının konuşmadığı veya bilinçsiz konuştuğu saptandı. Bakım vericilerin 8'i, günde en az 1 veya 2 defa hastanın alt bezini değiştirdiklerini, bu durumun hastanın ihtiyacına göre değiştiğini belirttiler. Yarısından çoğu hastalarının altını değiştirirken perine ve anüs bölgelerini ayrı ayrı ıslak mendil ile temizlediklerini belirtti. Hastaların anüs temizliklerinin genelde peçete, kuru bez, ıslak mendil/gazlı bez, su ve sabun ile yapıldığı saptandı. Anüs bölgesi temizlendikten sonra bakım vericilerin 8'i en son genel perine temizliğini önden arkaya, 6'sı ise arkadan öne yaptıklarını belirtti.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Bakım vericilerin 8'inin genital bölge temizliği sonrası herhangi kuru bir bez veya peçete ile kurulama yaptıkları saptandı. Hastaların yarısından fazlasının deri bütünlüğünde bozulma gözlemlenmez iken 5 'inde pişik olduğu saptandı. Deri bütünlüğünü korumaya yönelik olarak pişik kremleri, solüsyonlar, pudra, zeytinyağı gibi materyaller kullandıkları belirlendi. Verilerin analizinde bez değişim süresi, genital bölge temizliği ve deri bütünlüğündeki değişimi içeren üç ana tema belirlenmiştir.

Sonuçlar: Bu çalışmanın sonuçları, bakım vericilerin tamamının hiçbir eğitim almadığını, kendi deneyimleri ve hastane personelinin direktifleri ile bakım verdiklerini, verilen bakımın eksik ve bazılarının da yanlış olduğunu göstermektedir. Bakım vericilere genital hijyen konusunda verilecek bilgi palyatif bakım hastalarında görülebilecek genital semptomları azaltmada etkili olacaktır.

S-123 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ÖZ-ETKİLİLİK-YETERLİK DÜZEYLERİNE GÖRE BASINÇ ÜLSERLERİNİ ÖNLEMeye YÖNELİK TUTUMLARI

Leyla ZENGİN AYDIN¹, Hasan GENÇ², Zehra BATMAZ³,

¹Dicle Üniversitesi Atatürk Sağlık Yüksekokulu, Öğr. Gör. Dr.

²Dicle Üniversitesi Atatürk Sağlık Yüksekokulu, Arş. Gör.

³Dicle Üniversitesi Atatürk Sağlık Yüksekokulu, Öğrenci

ÖZET

Amaç: Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin öz-etkililik-yeterlik düzeylerine göre basınç ülserlerini önlemeye yönelik tutumları belirlenmesi amacıyla yapıldı.

Yöntem: Araştırma, Dicle Üniversitesi Atatürk Sağlık Yüksekokulu yaz döneminde 26-31 Temmuz 2019 tarihleri arasında tanımlayıcı ve ilişkisel olarak yapıldı. Araştırma için kurumdan izin alındı. 232

Araştırmada örneklem seçimine gidilmeden araştırmaya katılmayı kabul eden ve yaz okulu üçüncü ve dördüncü sınıfta öğrenim gören 139 öğrenci ile araştırma tamamlandı. Veri toplama aracı olarak, öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri ile öz-etkililik-yeterlik ve basınç ülserini önlemeye yönelik tutum ölçekleri kullanıldı. Veriler yüz yüze görüşme yöntemi ile toplandı. Verilerin analizinde yüzdellik, ortalama, standart sapma, Pearson Korelasyon testi kullanıldı.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalamasının $22.63 \pm 3,01$ olduğu, %61,2'sinin kadın olduğu, %5.8'nin evli olduğu, %25.2'sinin sağlık lisesi mezunu olduğu, %42.4'nün gelirinin giderine eşit olduğu belirlendi. Öğrencilerin, öz-etkililik-yeterlik puan ortalaması 30.71 ± 5.42 olduğu ve basınç ülserini önlemeye yönelik tutum ölçeği puan ortalaması 38.53 ± 5.60 olduğu belirlendi. Korelasyona analizi sonucunda ise öz-etkililik-yeterlik ve basınç ülserini önlemeye yönelik tutum ölçekleri arasında istatistiksel anlamlı düzeyde olmayan bir ilişki hesaplandı ($p > 0.05$).

Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinin öz-etkililik-yeterlik düzeyleri toplam puan ortalamasının düşük ve basınç ülserlerini önlemeye yönelik tutumları toplam puan ortalamasının yüksek olduğu, aralarında anlamlı bir ilişki olmadığı saptandı.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci, öz-etkililik-yeterlik, basınç ülseri

ATTITUDES OF NURSING STUDENTS TO PREVENT PRESSURE ULCERS ACCORDING TO SELF-EFFICACY LEVELS

Leyla ZENGİN AYDIN¹, Hasan GENÇ², Zehra BATMAZ³

¹Dicle University - Atatürk Health College, Academician Doctor

²Dicle University - Atatürk Health College, Research Assistant

³Dicle University - Atatürk Health College, Student

ABSTRACT

Objective: The aim of this study was to determine the attitudes of nursing students to prevent pressure ulcers according to their self-efficacy levels.

Method: This study was conducted descriptively and relationally between the dates of 26-31 July 2018 during the summer term of Dicle University Atatürk Health School. A permission was obtained from the institution in which the study was conducted. The study was completed with 139 students in the 3rd and 4th grade who attended the summer school and agreed to participate in the study without any sample selection. The students' socio-demographic characteristics and self-efficacy, and attitude scales to prevent and pressure ulcers were used as data collection tools. The data were collected by face to face interviewing method while percentage, mean, standard deviation and Pearson Correlation test were used for data analysis.

Results: The mean age of the students participating in the study was 22.63 ± 3.01 , 61.2% of them were women, 5.8% of them were married, 25.2% of them were health high school graduates, and 42.4% of them had equal income and expenses. The mean self-efficacy score of the students was 30.71 ± 5.42 , and their mean score on the mean attitude scale to prevent pressure ulcers was 38.53 ± 5.60 . As a result of correlation analysis, a statistically insignificant relationship was found between the self-efficacy scores and the scores on the attitude scale to prevent pressure ulcers ($p>0.05$).

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Conclusion: It was found that the mean total score of the nursing students' on self-efficacy levels was low while their mean total score on the attitudes scale for preventing pressure ulcers was high, and there was no significant relationship between them.

Keywords: Student, self-effectiveness-efficacy, pressure ulcer

S-124 HEMŞİRELİK LİSANS ÖĞRENCİLERİNDE AHLAKİ DUYARLILIK İLE ÖLÜM, TERMİNAL DÖNEM HASTA VE ÖTENAZİYE İLİŞKİN TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Hasan GENÇ¹, Leyla ZENGİN AYDIN², Zehra BATMAZ³,

¹Dicle Üniversitesi Atatürk Sağlık Yüksekokulu, Arş. Gör.

²Dicle Üniversitesi Atatürk Sağlık Yüksekokulu, Öğr. Gör. Dr.

³Dicle Üniversitesi Atatürk Sağlık Yüksekokulu, Öğrenci

ÖZET

Amaç: Bu araştırmada, hemşire lisans öğrencilerinin etik duyarlılık ile ölüm, terminal dönem hasta ve ötenaziye ilişkin tutum düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Gereç – Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişkisel türde olan bu araştırma, Dicle Üniversitesi Atatürk Sağlık Yüksekokulu yaz döneminde 26-31 Temmuz 2019 tarihleri arasında yaz okulu öğrenim gören ve araştırmaya katılmaya gönüllü 114 hemşirelik öğrencisine uygulanmıştır. Araştırmacı tarafından yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Araştırmada katılımcılara Veri toplama aracı olarak, öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri ile Ahlaki Duyarlılık Anketi ve Ölüm, Ölümcül Hasta ve Ötenaziye İlişkin Tutum Ölçeği kullanıldı. Verilerin analizinde SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) 17.0 istatistik programı kullanılarak, yüzdelik hesabı, ortalama, standart sapma değerleri hesaplamaları yapılmış ve korelasyon analizi ile değişkenler arası ilişki incelenmiştir.

Bulgular: Mevcut araştırma kapsamına dahil olan katılımcıların yaş ortalaması 22.04'tür. Araştırmaya katılanların %64.9'u kadın, %95.6'sı bekar, mezun olduğu lise incelendiğinde %7.9'u sağlık lisesi mezunu, %92.1'i ise diğer liselerden mezun olduğu hesaplanmıştır. Gelir düzey durumu hesaplamasında katılımcıların %52.6'sı gelirin gideri karşıladığını ifade etti. Araştırmada

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

yapılan ahlaki duyarlılık ölçek puan ortalamaları 73.15 ± 11.06 iken ölüm, ölümcül hasta, ötenazi ilişkin tutum ölçek toplam puan ortalaması ise 147.47 ± 22.93 bulunmuş ve ayrıca ölçek alt boyutlarının puan ortalamalarının normal aralıkta olduğu saptanmıştır. Grup ortalamaları arasındaki farkın gözlenebilmesi için yapılan Independent t ve Oneway Anova testleri yapıldı ve anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Araştırmamızda korelasyon analiz testi sonucu ahlaki duyarlılık ile ölüm, ölümcül hasta ve ötenazi tutum arasında düşük düzeyde anlamlı pozitif yönde ilişki bulundu ($r=0,314, p<0.05$).

Sonuç: Hasta bakım uygulamasında yer alan hemşirelik öğrencileri hastanın hastalık ve ölüm sürecinde duygu ve düşüncelerinden etkilendiği, etik açıdan kendi içinde çatışma yaşadığı görülmektedir. Ancak olaylara sistematik yaklaşabilme, daha geniş çerçeveden bakabilme, muhakeme yapma ve empati kurma becerisi kazandırması için ileri hemşirelik eğitim uygulamaları geliştirilmelidir.

Anahtar Sözcükler: Hemşire öğrencisi, etik, ölüm, ötenazi

ABSTRACT

Aim: In this study, it was aimed to determine the ethical sensitivity of nursing undergraduate students and their attitudes towards death, terminal patients and euthanasia.

Material- Method: This descriptive and relational type of study was applied to 114 nursing students who attended summer school between 26-31 July 2018 and volunteered to participate in the study. It was collected by the researcher by face to face interview method. In the study, the socio-demographic characteristics of the students as well as the Moral Sensitivity Questionnaire and Attitude Scale for Death, Fatal Patient and Euthanasia were used as data collection tools. Data were analyzed by SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 17.0. Percentage calculation, mean, standard deviation values were calculated and correlation analysis was performed.

Results: Age's mean of participants included in the scope of the present study was 22.04. 64.9% of participated were woman, 95.6% were married, and it was calculated that 7.9% of them were graduated from health high school and 92.1% were graduated from other high schools. In the income level calculation, 52.6% of the participants stated that the income covers the expenses. While the mean score of the moral sensitivity scale in the study was 73.15 ± 11.06 , the mean score of the attitude scale related to death, fatal patients and euthanasia was 147.47 ± 22.93 , and the mean score of the subscales of the scale was found to be in the normal range. Independent t and Oneway Anova tests were performed in order to observe the difference between the groups, and no

significant difference was found. In our study, correlation analysis test showed a low level of positive correlation between moral sensitivity and death, fatal patient and euthanasia attitude.

Conclusion: It is seen that the nursing students involved in patient care are affected by the feelings and thoughts of the patient during the illness and death process and there is an ethical conflict within themselves. However, advanced nursing education practices should be developed to gain systematic approach to events wider perspective, reasoning and empathy.

Keywords: Nurse student, ethics, death, euthanasia

S-125 CANLI VERİCİLİ KARACİĞER NAKLİ SONRASI ALICISI ÖLEN VERİCİLERİN PSİKOSOSYAL SONUÇLARI

Mukadder İspir¹, Sezai Yılmaz¹, Birgül Cumurcu²

¹İnönü Üniversitesi, Turgut Özal Tıp Merkezi, Genel Cerrahi AD, Malatya

²İnönü Üniversitesi, Turgut Özal Tıp Merkezi, Psikiyatri AD, Malatya

236

Amaç: Canlı vericili karaciğer nakli sonrası alıcı ölümü yaşayan vericilerin psikososyal sonuçlarını ortaya koymak.

Materyal-Metot: İnönü Üniversitesi Karaciğer Nakli Enstitüsü'nde 2012-2017 yılları arasında canlı vericili karaciğer nakli yapılan ve alıcısı vefat eden 41 verici ile alıcısı yaşayan 87 verici çalışmaya dahil edildi. Vericilerin hepsine Demografik Veri Formu, Beck Anksiyete Ölçeği, Beck Depresyon Ölçeği, Beck umutsuzluk Ölçeği, Karardan Pişmanlık Ölçeği, Travma Sonrası Gelişim Ölçeği, Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği, Genel değerlendirme anketi (24 soru) karşılıklı soru cevap şeklinde uygulandı. İstatistiksel olarak tanımlayıcı analizlere ek olarak gruplar arasındaki farklar Ki kare ve student-t testi ile değerlendirildi.

Bulgular: Canlı vericili karaciğer nakillerinde alıcı ölümü, vericilerin anksiyete, depresyon, umutsuzluk düzeyleri ile vericilikten duyulan pişmanlığı artıran ve vericilik deneyimi sonrası elde edilecek psikolojik büyümeyi olumsuz etkileyen bir faktördür.

Sonuç: Vericilerin operasyon sonrası dönemde psikososyal açıdan düzenli takipleri yapılmalı, özellikle alıcısı ölen vericiler daha sık takip edilerek ihtiyaç halinde destek ve tedavileri

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

sağlanmalıdır. Vericilere operasyon öncesi vericiliğin psikososyal sonuçları hakkında da bilgilendirme yapılmalıdır. Vericilerdeki psikososyal sorunlar daha fazla çalışılmaya muhtaçtır.

Anahtar Kelimeler: Canlı vericili karaciğer nakli, vericiler, alıcı ölümü, psikososyal etki

S-126 PEDIATRİK BAKIM YÜKÜNÜ DEĞERLENDİRMEDE KULLANILAN ÖLÇEKLER

Ayşe SÜLÜN, Emriye Hilal YAYAN

İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı

Özet: Bakım sorumluluğunu üstlenmiş aile bireylerinin değişen duruma uyum sağlama becerilerini desteklemek bakım yükü ölçeklerinin kullanılmasıyla gerçekleştirilebilir. Bu derlemede, hasta ²³⁷ çocuğa bakım sunan bakım vericilerin, bakım yüklerinin değerlendirilmesinde kullanılan ölçeklerin özellikleri, geçerlilik ve güvenilirliklerinin paylaşılması amaçlanmıştır. Çalışma literatür taraması yapılarak sentez amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Literatürde “caregiver tasks, caregiver load scale, caregiver strain index, burden interview” gibi çeşitli bakım yükü değerlendirme araçları saptanmıştır. Türkiye’de ise “aile yükü değerlendirme ölçeği, zarit bakım yükü ölçeği” gibi değerlendirme araçları geçerlilik ve güvenilirlik çalışması ile elde edilmiş olup, “aile yükü değerlendirme ölçeği” geliştirilmiş Türkçe özgün ve kültürel bir ölçek olarak saptanmıştır.

Literatürde var olan ölçekler yetişkin ve çocuk hastaya bakım verenlerin yükünü ölçmekte ya da belli bir hastalığa sahip çocuğa bakım veren kişilerin bakım veren yükünü değerlendirmektedir. Bu nedenle ülkemizde pediatrik bakımda kronik hastalıklı çocuğa bakım verenlerin bakım yüklerini farklı boyutlarda, etkin bir şekilde değerlendirebilecek özgün ve kültürel ölçüm araçlarına gereksinim olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, Bakım Yükü, Ölçek

SCALES USED IN ASSESSING THE BURDEN OF PEDIATRIC CARE

Abstract: Supporting the ability of care-responsible family members to adapt to the changing situation can be achieved through the use of care burden scales. In this review, it is aimed to share the characteristics, validity and reliability of the scales used to evaluate the care burdens of the care donors who provide care to the sick child. The study was carried out for synthesis by scanning literature.

238

Several maintenance load assessment tools such as “caregiver tasks, caregiver load scale, caregiver strain index, burden interview” have been identified in the literature. In Turkey, assessment tools such as “family load assessment scale, Zarit care load scale” were obtained through validity and reliability study and “family load assessment scale” was determined as an original and cultural scale in Turkish developed.

The scales present in the literature measure the burden of caring for the adult and child patient, or assess the burden of caring for the child with a particular disease. For this reason, it has been observed that in pediatric care in our country, there is a need for unique and cultural measurement tools that can effectively evaluate the care burdens of those who give care to the chronically diseased child in different dimensions.

Key Words: Children, Burden Care, Scale

S-127 HEMŞİRELER ARASINDA PALYATİF BAKIM FARKINDALIĞININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Ömer KARTAL

Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk Hematolojisi ve Onkolojisi, Ankara, Türkiye

ÖZET

239

Palyatif bakım yaşamı tehdit eden durumlarla karşılaşan hasta ve ailesinin yaşam kalitesini artırmak olarak tanımlanır (1,2). Çalışmadaki amacımız hemşireler arasında palyatif bakım farkındalığının araştırılması ve tutum-bilgi düzeyinin değerlendirilmesidir. Hastanemizde çalışmakta olan hemşireler arasında palyatif bakım farkındalığını değerlendirmek için 20 maddeden oluşan bir değerlendirme anketi kullanıldı. Katılımcılara yöneltilen “Palyatif bakım felsefesi ve ilkeleri” başlığı altındaki sorulardan en fazla doğru yanıt verilen soru “Palyatif bakım verilebilmesi için hastanın çevresi ile duygusal bağ kuramıyor olması gerekir.” idi (%95). En fazla yanlış cevap verilen ise “Palyatif merkezlerde meydana gelen ölümler bu birimde çalışanlarda kaçınılmaz olarak tükenmişlik yaratır.” idi (%88). Çalışmada elde ettiğimiz veriler ülkemizde palyatif bakım tutum-bilgi düzeyinin gelişmiş ülkelerin gerisinde olduğunu göstermektedir. Bu nedenle sağlık çalışanları arasında palyatif bakım farkındalığının artırılması için eğitim programları oluşturulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, Anket, palyatif bakım, psikososyal

EVALUATION OF PALLIATIVE CARE AWARENESS AMONG NURSES

ABSTRACT

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

Palliative care is defined as “An approach that improves the quality of life of patients and their families facing the problems associated with life-threatening illness” (1,2). The aim of this study was to investigate the awareness of palliative care and to evaluate the level of attitude-knowledge among nurses. The 20-item questionnaire was used to evaluate the awareness of palliative care among nurses, who are duty in our hospital. The question with the highest percentage of correct responses (95%) was “the provision of palliative care requires emotional detachment.” and the question with the highest percentage of incorrect responses (88%) was “the accumulation of losses makes burnout inevitable for those who work in palliative care.” under the subtitle of “Philosophy and principles of palliative care”. The current findings suggest that the level of palliative care in our country lags behind the developed countries. For this reason, training programs should be established to increase awareness of palliative care among healthcare workers.

Key words: Pain, palliative care, psychosocial, questionnaire

S-128 ANNELERİN EK GIDAYA GEÇİŞ SÜRECİNDEKİ UYGULAMALARI

Emriye Hilal YAYAN¹, Mehmet Emin DÜKEN², Mürşide ZENGİN³

¹ İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya/ Türkiye

² Haran Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Şanlıurfa/ Türkiye

³ Adıyaman Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Adıyaman/ Türkiye

ÖZET

Amaç: Bu araştırma 0-5 yaş grubu çocukların beslenme özelliklerinin ve annelerin ek gıdaya geçiş sürecindeki uygulamalarının belirlenmesi amacıyla yürütülmüştür.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı tipte uygulanan araştırmanın örneklemini Türkiye'nin doğusunda bulunan bir ilin çocuk kliniğine Ocak-Haziran 2019 tarihleri arasında başvuran 150 anne oluşturmuştur. Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda oluşturulan anket formu aracılığıyla yüz yüze görüşme tekniği kullanılarak toplanmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan annelerin yaş ortalaması 30.22±6.75'tir. Annelerin %89.4'ünün ev hanımı, %51.7'sinin ortaokul veya öncesi eğitim aldığı belirlenmiştir. Ailelerin %77.5'i çekirdek tipte olup çoğunluğunun ekonomik durumu orta düzeydedir. Çocukların yaş ortalaması 35.08±16.12 ay (1 ay-5 yaş) ve %56.3'ü erkektir. Çocukların %47'si anne sütü almaya devam ederken anne sütü almayan çocukların %81.9'unun 24. aydan önce süttten kesildiği belirlenmiştir. İlk 6 ay sadece anne sütü alanların oranı %35.8 olarak belirlenmiştir. Çocukların ek gıdaya başlama ayı 5.18±3.18, ilk verilen ek besinler yoğurt (%32.5), çorba (%19.9), mama (%13.9) ve süt (%9.9) şeklindedir. Ek besin verirken çocukların %50.3'üne sırt üstü pozisyon verildiği belirlenmiştir. Annelerin bal,

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

yumurta, balık gibi allerjenik besinler ile inek sütünü 6. aydan önce başlama oranları sırasıyla %20.8, %14.1, %11.1 ve %44.4 olarak saptanmıştır. Annelerin %12.6'sı çocuklara baharatlı gıdalar verdiğini, %51.0'ı çay verdiğini ifade etmiş ve %28.8'i ek besin vermede çocuklarını zorladığını, %41.7'si ise çocuğun dikkatini başka yöne çekerek ek besin verdiğini bildirmiştir. Araştırmaya dahil olan annelerin %55.0'ı ek gıda konusunda bilgi almadığını bildirirken bilgi alanların %65.2'sinin sağlık çalışanlarından (ebe, hemşire, doktor) bilgi aldığı belirlenmiştir. Çocuklara çay, peynir ve ekmeğin karıştırılarak verilmesi (%66.7) ile anne sütünü arttırmak için bulgur tüketilmesi (%43.8) yaygın kültürel uygulamalar olarak belirlenmiştir.

Sonuç: Araştırmanın sonucunda anne sütünün erken kesilmesi, ek gıdaya eken başlama, allerjenik besinleri erken dönemde verme, sakıncalı besinler verme gibi konularda hatalı uygulamalar yapıldığı saptanmıştır. Yapılan hataların minimum düzeye indirilebilmesi açısından özellikle birinci basamak sağlık hizmeti sunucularının ek gıda konusunda annelere eğitim vermesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anne Sütü, Beslenme, Çocuk, Ek Gıda, Hemşirelik

S-129 HEMŞİRELİK MESLEĞİNDE GİRİŞİMCİLİK VE GİRİŞİMCİ OLABİLMEK

Uzm. Hemşire Mehtap ALAMAN, Prof.Dr. Rukuye AYLAZ

ÖZET

241

Dünyada gelişmiş ülke ekonomileri irdelendiğinde bu ülkelerde girişimcilik kültürünün oldukça gelişmiş olduğunu görülmektedir. Bütün meslek gruplarında, girişimcilik ve girişimci olma konusu üzerinde giderek daha fazla konuşulan bir alan haline gelmiştir. Tabi bu konu hemşirelik alanında da önem kazanmış ve araştırmacıların ilgi odaklarından biri olmuştur. Konuyla ilgili olarak literatür incelendiğinde, girişimci olabilmenin kişilerin davranış ve kişilik özellikleriyle yakından ilişkili olduğu görülmüştür. Dolayısıyla toplumlarda başarılı girişimcilerin çoğalması ve girişimcilik kültürünün yerleşmesi için “Bireylerin girişimcilik özelliklerini nasıl arttırabiliriz?” sorusu gündeme gelmiş, konuyla ilgili olarak çözümler önerilmiş ve üzerinde çalışılmaya devam edilmektedir. Bu yazımızda Hemşirelik mesleğinde de konuyla ilgili eksikliklere dikkat çekmek amaçlanmıştır. Ülkemizde de bu alanda çalışmaların çoğalması ve son yıllarda üniversite ders müfredatlarına eklenen Girişimcilik Eğitimlerinin en etkin şekilde verilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Girişimci, Hemşirelik

ABSTRACT

When the economies of developed countries in the world are examined, it is seen that entrepreneurship culture in these countries is highly developed. In all occupational groups,

entrepreneurship and entrepreneur has become an area of increasing debate. Of course, this issue has gained importance in the field of nursing and has been one of the researchers' focus. When the literature on the subject is examined, it is seen that being an entrepreneur is closely related to the behavior and personality traits of the people. Therefore, for the growth of successful entrepreneurs in societies and the establishment of entrepreneurial culture , the question; “How can we increase the entrepreneurial characteristics of individuals?” has been come up. In this article, it is aimed to draw attention to the deficiencies in the nursing profession. In our country, studies in this field should increase and Entrepreneurship Trainings which have been added to university course curriculums in recent years should be given in the most effective way.

Key Words: Enterpreneurship, Enterpreneur, Nursing

S-130 OBEZİTE VE TARÇININ ETKİLERİ: SİSTEMATİK DERLEME

Perihan Gürbüz¹, Turgay Kolaç², Gülsüm Yetiş²

1.Öğr. Gör. Dr., SHMYO, İnönü Üniversitesi

2. Öğr. Gör., SHMYO, İnönü Üniversitesi

ÖZET

Beden kitle indeksi'nin 30 kg/m² üzerinde olması olarak tanımlanan obezitenin görülme sıklığı tüm dünyada hızla artmaktadır. Yanlış beslenme alışkanlıkları yanı sıra genetik, endokrin veya iyatrojenik nedenlere bağlı olabilen obezite, başta metabolik hastalıklar ve kardiyovasküler sistem hastalıkları olmak üzere birçok kronik hastalık için önemli risk faktörü olarak kabul edilmektedir. Bu durum obezitenin önlenmesi ve tedavisi konularında yapılan çalışmaların önemini arttırmaktadır. Bir çok toplumda yaygın olarak kullanılan tarçın (cinnamon) bitkisinin kan glukoz seviyesini düzenleyici etkisinin bulunması, bu bitkinin obezite üzerinde de etkili olabileceğini düşündürmektedir.

Amaç: Bu çalışmada tarçın kullanımının insanlarda obezite üzerine etkileri ile ilgili çalışmalardan elde edilen verilerin sistematik biçimde incelenmesi amaçlanmıştır.

Metod: Bu amaç doğrultusunda yayınlanan makaleler Pubmed, Web of Science ve Medline arama motorlarında, Ağustos 2019'da, 'cinnamon and obesity' sözcükleri girilerek taranmıştır. Arama motorlarında sırası ile 52, 69 ve 32 çalışmaya ulaşılmıştır. Araştırmaya dahil edilme kriterleri;

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

çalışmaların insanlar ile yapılmış olması, araştırma makalesi olması ve online tam metnine ulaşılabilmesi olarak belirlenmiştir. Makalelerin uygunluğu araştırmacılar tarafından bağımsız olarak değerlendirilmiş, kapsamı ve konusu bakımından belirlenen kriterlere uyan 8 araştırma makalesi içerik olarak değerlendirilmiştir. Kriterlere uyan makaleler; adı, yayınlanma tarihi, amacı, yazarları, örneklem seçme yöntemi ve sayısı, çalışmanın türü, yöntemi ve çalışmada kullanılan istatistiksel yöntemler açısından incelenerek elde edilen bulgular ve sonuçlar yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: obezite, tarçın, insan

OBESITY AND EFFECTS OF CINNAMON: A SYSTEMATIC REVIEW

ABSTRACT

243

Incidence of obesity, defined as the body mass index to be above 30 kg/m², is rapidly increasing all over the world. Obesity, which may be due to genetic, endocrine or iatrogenic causes as well as wrong feeding habits, is considered as an important risk factor for many chronic diseases, including mainly metabolic diseases and cardiovascular system diseases. This situation increases the importance of studies on prevention and treatment of obesity. Cinnamon plant, a widely used plant in many societies, has glucose level regulating effect, suggesting that it may also have an effect on obesity.

Aim: In this study, it is aimed to systematically examine the data obtained from the studies about the effects of cinnamon usage on obesity in humans.

Method: The articles published for this purpose were searched in Pubmed, Web of Science and Medline search engines in August 2019, by entering the words, 'cinnamon and obesity'. 52, 69 and 32 studies were reached in search engines, respectively. The inclusion criteria to the research were determined as; to be conducted with people, to be a research article and to be accessible to online full text. The appropriateness of the articles were evaluated independently by the researchers and 8 research articles that met the criteria, determined in terms of their scope and subject, were evaluated

according to their contents. Articles that met the criteria were examined and reviewed by their; names, date of publication, purpose, authors, sample selection method and number, type of study, method and statistical methods used in the study.

Key words: obesity, cinnamon, human

S-131 OREM'İN ÖZ BAKIM EKSİKLİĞİ HEMŞİRELİK KURAMINA GÖRE TİP 1 ²⁴⁴ DİYABET TANILI ADÖLESANIN HEMŞİRELİK BAKIMI: BİR OLGU SUNUMU

Yeşim ERDEN KARABULUT¹, Ela DURDU TURAN ¹

¹Inönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi, Malatya/ Türkiye

Özet

İnsülinin eksikliği, yokluğu ya da hücre düzeyinde etkisizliği sonucu oluşan Diyabetes Mellitus'un tanısı klasik semptomların varlığı (poliüri, polidipsi, polifaji) ile rastgele alınan plazma örneğinde glikoz düzeyinin 200 mg/dl veya üzerinde olması ile konulmaktadır. Çocuklarda en sık görülen endokrinolojik, metabolik hastalık olan Tip 1 DM Türkiye'deki insidansının 20 yaş altı 25.670 çocuk olduğu belirtilmektedir. Diyabetes Mellitus'un tedavisi; tıbbi beslenme tedavisi, egzersiz, diyabeti olan bireyin ve ailesinin eğitimi ve insülin tedavisini kapsamakta ve ömür boyu sürmektedir. Bu çalışmada Tip 1 DM tanılı hastanın gereksinimlerinin Orem'in Öz Bakım Eksikliği Hemşirelik Kuramına göre değerlendirilmesi ve bu kapsamda hemşirelik bakımının sunulması amaçlanmıştır. Hemşirelik uygulamalarında en sık kullanılan kuramlardan biri olan Öz Bakım Eksikliği Hemşirelik Kuramının esasını, temel insan gereksinimlerine dayalı bir öz-bakım (kişisel bakım) kavramı oluşturmaktadır. Olgu 3 sene önce çok su içme, çok idrara çıkma, kilo kaybı

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

şikayetleri ile dış merkeze başvurmuş, kan şekeri yüksekliği ile kurumumuza sevk edilmiştir. Kurumumuzda diyabet ile ilgili eğitimleri ailesiyle birlikte almıştır. Diyabet ile geçirdiği 3 yıllık süre zarfında olgu ilk 1 yıl kontrollerine düzenli gelmiş ve HbA1c değerini 18.4'den 7.5'e düşürmüştür. Takip eden yılda kontrollerini aksatmaya, tedavi programına uymamaya başlamış ve HbA1c 12,6'ya kadar yükselmiştir. 2019 yılında kontrollerine gelmeyen hasta Diyabetik Ketoasidoz belirtileri ile kurumumuz aciline başvurmuş ve yoğun bakımımızda gerekli tedaviyi görerek servisimize eğitim tekrarı için devredilmiştir. Hemşirelik tanısı olarak olguya; Oral Mukoz Membranda Değişim, Aktivite İntoleransı, Tedavi Programını Uygulamada Zorlanma, Sağlığı Sürdürmede Değişim, Benlik Saygısında Azalma, Bilgi Eksikliği ve anneye yönelik; Rol Performansında Değişim, Korku tanıları koyulmuş ve standart hemşirelik girişimleri uygulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öz Bakım Eksikliği, Hemşirelik Bakımı, Tip 1 Diyabet, Olgu Sunumu

S-132 KRONİK OBSTRÜKTİF AKCİĞER HASTALIĞI OLAN BİREYLERDE ²⁴⁵
DİSPNENİN ANKSİYETE VE DEPRESYON DÜZEYLERİNE ETKİSİ

Rukuye AYLAZ¹, Gülsüm YETİŞ², Nurdan ÇETİN³

¹ İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya / Türkiye,

² İnönü Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Malatya / Türkiye,

³ Muharip Hava Kuvveti Birinci Basamak Muayene Merkezi, Eskişehir

ÖZET

Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı (KOA) olan bireylerde, solunum sıkıntısı gibi zorlayıcı semptomlarının bulunması nedeniyle, anksiyete ve depresyon sık görülmektedir.

Amaç: Tanımlayıcı türdeki bu araştırma, kronik obstrüktif akciğer hastalığı olan bireylerde görülen dispnenin anksiyete ve depresyon düzeylerine etkisinin belirlenmesi amacıyla yapıldı.

Yöntem: Araştırmanın evrenini İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi / Göğüs Hastalıkları Servisi'nde 1 Şubat – 30 Mayıs 2019 tarihleri arasında yatan KOA tanılı hasta bireyler oluşturdu. Araştırmanın örneklemini ise güç analizi ile 0.05 yanılğı, 0.95 güven aralığıyla, evreni 0.95 temsil gücüyle 242 hasta birey oluşturdu. Veriler araştırmacılar tarafından oluşturulan Kişisel Bilgi Formu, Modified Medical Research Council Dyspnea Scale (MMRCS) ve Hastane Anksiyete ve Depresyon (HAD) ölçeği kullanılarak toplandı. Anksiyete alt ölçeği (HAD-A) için kesme puanı 10, depresyon

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

alt ölçeği (HAD-D) için ise 7'dir. Bu puanların üzerinde alanlar risk altında olarak değerlendirilmektedir. Ölçeğin Crombach alfa değeri (HAD-A) için 0.84, (HAD-D) için 0.76 olarak bulundu. Verilerin analizi tanımlayıcı istatistik, bağımsız gruplarda t testi, Oneway ANOVA, Kruskal Wallis, Man Witney U testleri kullanılarak, sonuçlar %95' lik güven aralığında, anlamlılık $p<0.05$ düzeyinde değerlendirildi.

Bulgular: Araştırmaya katılan hastaların; % 67.4'ü erkek, %32.2'si ilkokul mezunu, %75.2'sinin ekonomik durumu orta düzeyde ve yaş ortalamaları 67.90 ± 11.9 'dur. Hastaların %39.3'ünün eşi ile birlikte yaşadığı, %43.0'nin ailesinde KOAH hastası bireylerin olduğu, % 69.7'sinin KOAH dışında başka bir kronik hastalığının da olduğu tespit edildi. Hastaların ortalama 10.87 ± 10.27 yıldır KOAH tanısı aldığı, %74.4'ünün evde nebulizatör kullandığı, %13.6'sının tedavilerini düzenli uygulamadığı, %14.5'inin halen sigara içtiği belirlendi. Kesme puanlarına göre hastaların %62.8'inin anksiyete, %69.8'inin ise depresyon açısından risk altında oldukları tespit edildi. Çok şiddetli dispnesi olan hastaların anksiyete (14.41 ± 4.54) ve depresyon (11.50 ± 4.65) alt ölçeklerinden aldıkları puan ortalamalarının diğer dispne düzeylerindeki hastalara göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu tespit edildi ($p<0.05$).

SONUÇ: KOAH hastalarının; depresyon ve anksiyete bozukluğu açısından risk altında oldukları ve dispne düzeyleri arttıkça depresyon ve anksiyete düzeylerinin de arttığı görüldü.

246

THE EFFECT OF DYSPNEA ON ANXIETY AND DEPRESSION LEVELS IN INDIVIDUALS WITH CHRONIC OBSTRUCTIVE PULMONARY DISEASE

ABSTRACT

Anxiety and depression are common in individuals with Chronic Obstructive Pulmonary Disease (COPD) due to the presence of compelling symptoms such as respiratory distress.

Aim: The research was conducted as a descriptive in order to determine the effect of dyspnea on anxiety and depression levels in Chronic Obstructive Pulmonary Disease patients'.

Methods:

The population of the study consisted of patients with COPD people who were hospitalized in İnönü University Turgut Özal Medical Center / Chest Diseases Service between February 1 - May 30, 2019. The sampling, on the other hand, consisted of 242 patient complying with the inclusion criteria and having the power to represent the universe by 98% out of 95% confidence interval, determined according to the power analysis, with 0.05 influence quantity and 5% level of significance. Data were collected by using Personal Information Form which was formed by the researchers, Modified Medical Research Council Dyspnea Scale (MMRCS) and Hospital Anxiety

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

and Depression Scale (HADS) form. The cut-off score was 10 for the anxiety subscale (HAD-A) and 7 for the depression subscale (HAD-D). The Crombach alpha value of the scale was found to be 0.84 for (HAD-A) and 0.76 for (HAD-D). Data were analyzed using descriptive statistics, independent samples t test, Oneway ANOVA, Kruskal Wallis, Man Witney U. The results were evaluated at 95% confidence interval and $p < 0.05$ significance level.

Results: Patients participating in the study; 67.4% were male, 32.2% were primary school graduates, 75.2% had moderate economic status and the mean age was 67.90 ± 11.9 . It was found that 39.3% of the patients lived with their spouse, 43.0% had individuals with COPD in their family and 69.7% had another chronic disease other than COPD. It was determined that the patients were diagnosed with COPD for a mean of 10.87 ± 10.27 years, 74.4% used nebulizers at home, 13.6% did not apply their treatments regularly and 14.5% were still smoking. According to cut-off scores, 62.8% of the patients were at risk for anxiety and 69.8% for depression. The mean scores of the patients with severe dyspnea from the anxiety (14.41 ± 4.54) and depression (11.50 ± 4.65) subscales were found to be significantly higher than the patients with other dyspnea levels ($p < 0.05$).

Conclusion: As a result of the study COPD patients; they were at risk for depression and anxiety disorder, and as their dyspnea levels increased, depression and anxiety levels also increased.

247

Key Words: COPD, Hospital Anxiety and Depression (HAD) scale, dyspnea

S-133 YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN YAŞAM SONU BAKIMA YÖNELİK TUTUM VE DAVRANIŞLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

248

Dr. Öğrt. Üyesi Ümmühan AKTÜRK¹, Gülüstan ŞAHİN², Velat AKCAN³

Özet

Amaç: Bu çalışma, bir hastanenin yoğun bakım ünitelerinde çalışan hemşirelerin Yaşam Sonu Bakıma Yönelik Tutum ve Davranışlarının değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipteki bu araştırmanın örneklemini bir Devlet Hastanesinde Haziran- Eylül 2019 tarihleri arasında dahili -cerrahi yoğun bakım ünitelerinde çalışan 132 hemşire oluşturmuştur. Araştırmada veriler hemşireleri tanım formu, Yoğun Bakım Hemşirelerinin Yaşam Sonu Bakıma Yönelik Tutum ve Davranışları Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Değerlendirmede tanımlayıcı istatistikler ve Korelasyon istatistik analiz yöntemleri kullanılmıştır.

Bulgular: Hemşirelerin yaş ortalaması 29.44 ± 5.53 , çalıştıkları süre 12.26 ± 10.02 olup, hemşirelerin %60.6 kadın, % 43.2'si evli, % 65.9'u Lisans mezunu olduğu saptanmıştır. Hemşirelerin %59.1'inin yoğun bakımda 2-5 yıllık bir deneyime sahip olduğu, %68.9'u mesleğini isteyerek seçtiğini, %81.1'inin yoğun bakım hakkında bilgi sahibi olduklarını ve %100 ölen hasta ile karşılaştıklarını ifade etmişlerdir. Yoğun Bakım Hemşirelerinin Yaşam Sonu Bakıma Yönelik Tutum alt boyut puan ortalaması 17.89 ± 3.66 , Yoğun Bakım Hemşirelerinin Yaşam Sonu Bakıma

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

Yönelik Davranış alt boyut puan ortalaması 33.93 ± 5.37 dir. Yoğun Bakım Hemşirelerinin Yaşam Sonu Bakıma Yönelik Tutum ve Davranışları Ölçeği toplam puan ortalaması 51.83 ± 6.96 dir. Araştırmada hemşirelerin yaş ile Yaşam Sonu Bakıma Yönelik Davranış alt boyutu ve Yaşam Sonu Bakıma Yönelik Tutum ve Davranış toplam ölçek puanı arasında pozitif yönde bir ilişki saptanmıştır ($p < 0.001$, $r = .285$; $p < 0.040$, $r = .179$). Buna göre hemşirelerin yaşları ilerledikçe Yaşam Sonu Bakıma Yönelik Tutum ve Davranışlarının da pozitif yönde arttığı belirlenmiştir.

Sonuç:

Çalışmada ki hemşirelerin Yaşam Sonu Bakıma Yönelik Tutum ve Davranışları pozitif yönde orta düzeyin üzerinde puana sahip oldukları belirlenmiştir.

Buna göre hemşirelerin profesyonel tutumlarını artırıcı mesleki eğitimler düzenlenmelidir. Profesyonellik yolunda ilerlemenin en temel yolu, hemşirenin mevcut mesleki durumları ile ilgili farkındalıklarının artırılması sağlanmalıdır.

Anahtar kelimeler

Palyatif bakım, Tutum, Yaşam sonu bakım, Yoğun bakım hemşiresi.

EVALUATION OF ATTITUDE AND BEHAVIOR OF INTENSIVE CARE NURSES FOR END-LIFE CARE

249

Abstract

Purpose: The aim of this study was to evaluate the attitudes and behaviors of nurses working in intensive care units of a hospital towards End of Life Care.

Method: The sample of this descriptive study consisted of 132 nurses working in internal-surgical intensive care units in a State Hospital between June-September 2019. The data were collected by using nurses 'introductory form, Intensive Care Nurses' Attitudes and Behaviors Towards End-of-Life Care Scale. Descriptive statistics and correlation statistics analysis methods were used in the evaluation.

Results: The mean age of the nurses was 29.44 ± 5.53 , and the duration of the study was 12.26 ± 10.02 , 60.6% of the nurses were female, 43.2% were married and 65.9% were undergraduate graduates. 59.1% of the nurses stated that they had 2-5 years experience in intensive care, 68.9% stated that they chose their profession willingly, 81.1% had information about intensive care and they met 100% of the patients who died. The mean score of the Attitude Towards End-of-Life Care for Intensive Care Nurses was 17.89 ± 3.66 , and the mean score of End-Life Behavior for Intensive Care Nurses was 33.93 ± 5.37 . The total average score of the Intensive Care Nurses' Attitude and

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Behaviors Scale for End of Life Care is 51.83 ± 6.96 . In the study, a positive correlation was found between the age of the nurses and the subscale of Behavior for End of Life Care and the total scale score of Attitude and Behavior for End of Life Care ($p < 0.001$, $r = .285$; $p < 0.040$, $r = .179$). Accordingly, it was determined that the attitudes and behaviors towards end-of-life care increased positively as the age of nurses advanced.

Conclusion: In the study, it was determined that the nurses' attitude and behavior towards end-of-life care had a positive score above medium level.

Accordingly, professional trainings should be organized to increase the professional attitudes of nurses. The most basic way to progress towards professionalism should be to increase the awareness of nurses about their current professional situations.

Keywords: Palliative care, Attitude, End of life care, Intensive care nurse.

S- 134 ABDOMİNOPELVİK RADYOTERAPİ UYGULANAN REKTUM VE MİDE KANSERİ HASTALARINDA GRELİN DÜZEYİNİN VÜCUT KOMPOZİSYONU VE HAYAT KALİTESİ ÜZERİNE ETKİSİ 250

Hazan Özyurt*, Sevgi Özden*

*Kartal Dr. Lütfi Kırdar Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Radyasyon Onkolojisi Kliniği, İstanbul, Türkiye

ÖZET

Grelin oreksijenik hormondur. Grelin agonistleriyle bulantı-kusma, hafıza ve ağrının tedavisi günümüzde araştırılmakta olan bir konudur. Bu çalışmada mide veya rektum kanseri tanısıyla kemoradyoterapi uygulanan hastalarda grelin düzeyi ile yaşam kalitesi ve vücut kompozisyonu arasındaki ilişkiyi belirlemek amaçlandı. On dört mide ve 20 rektum kanseri tanılı kemoradyoterapi uygulanan toplam 34 hasta çalışmaya dahil edildi. Radyoterapinin ilk ve son günü EORT hayat kalitesi (QoL)-30, vücut kompozisyonu ve grelin ölçümleri yapıldı. Grelin düzeyleri ile genel sağlık, ağrı ve bulantı-kusma skorları arasında anlamlı korelasyon saptandı ($r=.408$, $p=0.042$). Tedavi sonrası uykusuzluk düzeyi artan hastaların tedavi sonrası grelin düzeyleri anlamlı olarak daha düşük bulundu ($p=0.018$). Tedavi öncesi grelin düzeyi ise kemik mineral ağırlığı ($p=0.037$) ve viseral yağ oranı ($p=0.043$) tedavi sonrasında azalan hastalarda daha düşüktü. Bu çalışmada grelin

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

konsantrasyonu ile QoL ve vücut kompozisyonu arasındaki ilişki ve bu ilişkinin kemoradyoterapi ile nasıl değiştiği gösterildi. Bu ölçümler klinikte semptomların yönetiminde grelin kullanımına kılavuzluk edebilir.

Anahtar Kelimeler: grelin, radyoterapi, hayat kalitesi, vücut kompozisyonu

THE EFFECT OF GHRELIN ON BODY COMPOSITION AND QUALITY OF LIFE IN ABDOMINOPELVIC RADIOTHERAPY IMPLEMENTED PATIENTS

251

Hazan Özyurt*, Sevgi Özden*

*Kartal Dr. Lutfi Kırdar Research and Training Hospital, Radiation Oncology Department, Istanbul, Türkiye

ABSTRACT

Ghrelin is an orexigenic hormone. Treatment of nausea-vomiting, insomnia, memory and pain with ghrelin agonists is an investigational issue. We evaluated the relationship between ghrelin and body composition and quality of life (QoL) in rectal and gastric cancer patients treated with chemoradiotherapy. Fourteen and 20 patients with the diagnosis of gastric and rectum cancer patients respectively were included. On the first and last day of radiotherapy, QoL, body composition and plasma ghrelin concentrations were measured. Global health, pain, insomnia, nausea-vomiting scores were found to be correlated with plasma ghrelin concentrations ($r=.408$, $p=0.042$). Patients with increased insomnia scores at the end of radiotherapy had lower ghrelin concentrations than those with decreased-unchanged patients ($p=0.018$). Those patients with lower initial ghrelin concentration had reduced bone mineral weight ($p=0.037$) and visceral fat ratios

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

($p=0.043$) after chemoradiotherapy. We conclude that QoL and body composition measurements may guide to clinical use of ghrelin.

Key Words: Ghrelin, radiotherapy, quality of life, body composition

S- 135 PALYATİF BAKIMDA AĞRI YÖNETİMİ

252

Tuğba Çınarlı¹, Esra Danacı², Zeliha Koç³

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, Samsun/ Türkiye

²Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Ahmet Erdoğan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, Zonguldak/ Türkiye

³Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Samsun/ Türkiye

ÖZET

Ağrı doğum, büyüme, hastalık ve ölüm gibi yaşamın her anında ortaya çıkabilen insan varlığının doğası ile ilgili olan bir süreçtir. Uluslararası Ağrı Araştırmaları Birliği (IASP), ağrıyı “vücudun belli bir bölgesinden kaynaklanan doku harabiyetine bağlı olan veya olmayan, kişinin geçmişteki deneyimleriyle de ilgili, hoş olmayan emosyonel bir duyum” olarak tanımlanmaktadır. Bununla birlikte klinik açıdan en yararlı bulunan tanım ise McCaffery tarafından yapılmıştır. McCaffery ağrıyı “bireyin söylediği şeydir, eğer birey söylüyorsa vardır” şeklinde tanımlamaktadır. Acıyı ve ağrıyı başarılı bir şekilde hafifletmek, gidermek ve değerlendirmek oldukça zordur. Kanıtlar ağrının, palyatif bakım ortamında tedavi edilemediğini, bu durumun hastanın rahatsızlığına önemli ölçüde katkıda bulunduğunu ve hastaların yaşam sonu dönemde acı çektiğini göstermektedir. Bu

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

nedenle optimal ağrı kontrolü sağlamak için tüm sağlık bakım profesyonellerinin palyatif bakım ortamlarında ağrı sıklığını, ağrının yönetimini engelleyen nedenleri değerlendirebilmesi ve rahatlama sağlamak için kullanılan en uygun tedavilerin farkında olması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Acı, ağrı, palyatif bakım

PAIN MANAGEMENT IN PALLIATIVE CARE

Tuğba Çınarlı, Esra Danacı, Zeliha Koç

¹Ondokuz Mayıs University, Vocational School of Health Services, Samsun/ Turkey

²Zonguldak Bülent Ecevit University, Ahmet Erdoğan Vocational School of Health Services, Zonguldak/ Turkey

³Ondokuz Mayıs University, Faculty of Health Sciences, Samsun/ Turkey

ABSTRACT

Pain is a process related to the nature of human existence that can occur at any moment in life such as birth, growth, disease and death. The International Association for the Study of Pain (IASP) describes pain as an "unpleasant sensory and emotional experience associated with actual or potential tissue damage, or described in terms of such damage." However, the most clinically useful definition has been made by McCaffery. McCaffery describes pain as "whatever the experiencing person says, if a person says it exists, then it does". It is rather difficult to alleviate, relieve and evaluate suffering and pain successfully. Evidence indicates that pain cannot be treated in a palliative care setting, that this situation contributes significantly to the patient's discomfort, and that patients suffer in the end-of-life period. Therefore, in order to achieve optimal pain control, all health care professionals should be able to evaluate the frequency of pain in palliative care settings and the reasons that prevent pain management, and be aware of the most appropriate treatments for relief.

Keywords: Suffering, pain, palliative care

S-136 PEDIATRİ YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE PALYATİF BAKIMDA SEMPTOM YÖNETİMİ İÇİN REİKİ KULLANIMININ ETKİNLİĞİ

Çiğdem ERDOĞAN¹, Türkan TURAN¹, Bakiye PINAR²

¹ Pamukkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Denizli/Türkiye

² Pamukkale Üniversitesi Hastanesi, Çocuk Yoğun Bakım Ünitesi, Denizli/Türkiye

Giriş: Günümüzde artan sağlık problemleri nedeniyle tıbbi tedavinin yanında alternatif ve tamamlayıcı tedavilerde uygulanmaktadır. Uygulayıcının doğal enerjisini kişiye aktaran “Reiki” de tamamlayıcı tedaviler arasında yer alan bir enerji terapisi. Eller aracılığıyla kişiye enerji aktarımı yapılarak bireyin uyumunu, dengesini artırmanın yanında gücünü de artırmaktadır. Bu tedaviler yetişkinlerde olduğu kadar çocuklarda da kullanılmaktadır.

Amaç: Bu araştırmada pediatri yoğun bakım ünitesinde yatmakta olan çocuklara uygulanan reikinin çocukların ağrı düzeyleri, oksijen saturasyonu ve nabızları üzerine etkisi incelenmiştir.

Yöntem: Araştırmaya pediatri yoğun bakım ünitesinde yatan 2-7 yaş arası 30 çocuk (deney=15, kontrol=15) dâhil edilmiştir. Deney grubunda bulunan çocuklara ortalama 20 dakika olmak üzere haftada 2 seans Reiki terapisi uygulanmıştır. Reiki seansları vücudun belirli noktalarına (baş

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

bölgesine, bedenin ön tarafı, ayak bölgesi ve bedenin arka tarafına) 19 el pozisyonu kullanılarak uygulanmıştır. Reiki terapisi uygulanmadan önce ve terapi sonunda çocukların ağrı, nabız ve oksijen saturasyon düzeyleri incelenmiştir. Kontrol grubuna ise herhangi bir işlem yapılmamıştır.

Bulgular: Araştırmaya dâhil edilen 60 çocuğun yaş ortalamaları 3.8 ± 1.32 idi. Çocukların reiki öncesi demografik özellikleri, ağrı ve saturasyon düzeyleri, kalp hızları benzerdi ($p>0.05$). Çocukların reiki terapisi sonrasında oksijen saturasyonu ve kalp hızı değerlendirildiğinde gruplar arası anlamlı fark saptanmamıştır ($p>0.05$). Ağrı şiddetinde ise gruplar arası anlamlı fark bulunmuştur ($p<0.05$).

Tartışma: Çalışmanın sonucunda palyatif bakımda ağrı yönetiminde reiki seansı uygulamanın etkin olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Tamamlayıcı tedaviler arasında bulunan Reiki'nin çocuk yoğun bakım ünitelerinde uygulanmasının faydalı olabileceği düşünülmekte ve pediatri alanında daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Reiki, çocuk, palyatif bakım, ağrı

S-137 RELATIONSHIP BETWEEN MALNUTRITION, DISABILITY AND FRAILTY IN OLDER ADULTS

Güzin Çakmak¹, Ahmet Çiğiloğlu¹

¹Gaziantep University, Faculty of Medicine, Department of Geriatrics, Gaziantep, Turkey

ABSTRACT

Introduction: Malnutrition is a common and severe problem in elderly. Malnutrition in elderly can be defined as inaccurate or insufficient status of nutrition. Frailty is a clinical syndrome. In this study we aimed to define relationship between malnutrition, disability and frailty.

Material and methods: Patients that applied to outpatient clinic of geriatrics were taken in this cross-sectional study. Patients were evaluated with MNA-SF, MNA-LF, GLIM criteria, Katz index, Lawton Brody scale, Fried's criteria, SOF index and bioimpedance tests.

Results: In our study, 37% of participants were frail and 55% pre-frail in order to Fried criteria, 47% of participants were frail and 39% pre-frail in order to SOF index. MNA-LF, GLIM scores and smooth muscle index were found to be related with both Fried's and SOF scores. Relationships were summarized in Table-1.

Conclusion: We showed that malnutrition was related with disability, frailty and sarcopenia in older people

Keywords: sarcopenia, malnutrition, frailty, disability

S-138 GEBELİKTE EPİLEPSİ: OLGU SUNUMU

Özlem Soylu*, Gülçin Nacar**

*İnönü Üniversitesi, Turgut Özal Tıp Merkezi, Nöroloji İnme Yoğun Bakım Ünitesi

** İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Doğum-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları ABD

ÖZET

Episepsi vakalarının yaklaşık dörtte biri reproduktif çağdadır. Ancak son yıllarda ilaç tedavisi ile nöbetlerin kontrol altına alınmasıyla epileptik kadınlar daha fazla oranda gebe kalabilmektedir. Epilepsi gebelikte en sık görülen nörolojik komplikasyonlardan biridir. Gebelikte epilepsi insidansı %0.3-0.7 arasında değişmektedir. Gebelikte epilepsi hem maternal hem de fetal komplikasyonlara neden olabilmektedir. Epileptik kadınların büyük kısmında gebelikte nöbet sıklığında değişim olmazken, gebelerin üçte birinin nöbetlerinde artış meydana gelebilmektedir. Gebelikte miktarı artan östrojen ve progesteron nöral uyarılabilirliği artırabilmekte ve nöbet eşiği değiştirebilmektedir. Epileptik nöbetlerin yanı sıra kullanılan antiepileptik ilaçlar da maternal ve fetal komplikasyonlar neden olabilmektedir. Bu olgu sunumunda 21 yaşında 10 yıldır epilepsi tanısı bulunan gebe hastanın beyin ödemi + ensefalit tanısı nedeniyle klinikteki takibi incelenmiştir.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Hastaya dekompresif cerrahi yapıldıktan sonra yoğun bakım ünitesinde tedavi ve bakımı sürdürülmüştür. Bu olgu sunumunun amacı, 18 haftalık gebe olan epilepsi tanılı hastanın beyin ödemi + ensefalit tanısı ile klinikte almış olduğu tedavi ve bakımın incelenmesidir.

Anahtar Kelimeler: beyin ödemi, ensefalit, epilepsi, gebelik

EPILEPSY IN PREGNANCY: CASE REPORT

ABSTRACT

Approximately one quarter of the cases of epilepsy are in the reproductive age. However, epileptic women may become more pregnant by controlling seizures with drug treatment in recent years. Epilepsy is one of the most common neurological complications during pregnancy. The incidence of epilepsy in pregnancy varies between 0.3-0.7%. Epilepsy in pregnancy can cause both maternal and fetal complications. While the frequency of seizures does not change in the majority of epileptic women, one-third of pregnant women may have increased seizures. Increased estrogen and progesterone in pregnancy may increase neural excitability and change seizure threshold. In addition to epileptic seizures, antiepileptic drugs can cause maternal and fetal complications. In this case report, a 21-year-old pregnant patient who had been diagnosed with epilepsy for 10 years was followed up in the clinic for brain edema + encephalitis. After decompressive surgery, the patient was treated and maintained in the intensive care unit. The aim of this case report is to investigate the treatment and care of the patient with epilepsy who is 18 weeks pregnant with the diagnosis of brain edema + encephalitis.

Keywords: brain edema, encephalitis, epilepsy, pregnancy

S-139 EFFECT OF GOOD SLEEPING AND EATING HABITS ON QUALITY OF LIFE

Güzin Çakmak¹

¹Gaziantep University Faculty of Medicine, Department of Geriatrics, Gaziantep, TURKEY

Introduction: Sleeping disturbances are common in elderly and adversely affect physical and mental status. Also eating disorders have a serious impact on health and may lead to physical, mental and social impairment. In this study we evaluated, relationship between sleep quality, eating habit and life quality.

Material and methods: Sleep quality was evaluated by using Pittsburgh Sleep Quality Index (PSQI) (1). Eating habit was tested by using eating attitudes test-26 (EAT-26) (2). Life quality was evaluated by using EuroQol-5 Dimension (EQ-5D) scoring (3).

Results: 42 patients aged 65- 75 (mean age: 69±3) years were included in this study. PSQI scores were positively related with EAT-26 scores ($p=0,035$, $r=0,327$). EQ-5D index scores were negatively related with PSQI ($p<0,001$, $r=-0,582$) and EAT-26 scores ($p=0,002$, $r=-0,455$).

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Discussion: During aging, eating and sleeping habits are changing negatively and life quality decreases. Providing medical support about this issue can improve general health status of older patients.

Key words: sleep, quality of life

S-140 EBE VE HEMŞİRELERİN DOĞURGANLIK ÖZELLİKLERİYLE EMPATİK EĞİLİM VE MANEVİYAT VE MANEVİ BAKIM ALGILARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Seda Hazar¹ Sinem Aytıp² Sermin Timur Taşhan³

¹Munzur Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Tunceli/Türkiye

²Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Elazığ/Türkiye

³İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya/ Türkiye

ÖZET

Amaç: Bu çalışma ebe ve hemşirelerin doğurganlık özellikleri ile empatik eğilim ve maneviyat ve manevi bakım algıları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tiptedir. Araştırmanın örneklemini bir devlet hastanesinde çalışan 79 ebe ve hemşire oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında Kişisel Tanıtım Formu, Empatik Eğilim Ölçeği (EEÖ), Maneviyat ve Manevi Bakım Dereceleme Ölçeği (MBDÖ)

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde sayı, yüzde, ortalama, bağımsız gruplarda t testi analizleri kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmada katılımcıların %97.5'i hemşire olup, %62'sinin evli olduğu saptanmıştır. Evli olan ebe ve hemşirelerin %55.7'sinin gebelik öyküsüne sahip olduğu ve %13.6'sının düşük ve %15.9'unun ise kürtaj yaşadığı saptanmıştır. Ebe ve Hemşirelerin EEÖ puan ortalamasının 66.0 ± 9.6 , MBDÖ puan ortalamasının ise 3.32 ± 0.47 olduğu saptanmıştır. Araştırmada kürtaj olan katılımcıların EEÖ puan ortalaması 57.14 ± 7.1 , kürtaj olmayanların ise 66.13 ± 0.9 'dir ($p < 0.05$). Araştırmada ebe ve hemşirelerin EEÖ puan ortalamaları ile gebelik ve düşük yaşama durumu ve MBDÖ ölçek puan ortalamaları ile ebe ve hemşirelerin doğurganlık özellikleri (gebelik, kürtaj, düşük) arasında istatistiksel olarak ilişki saptanmamıştır ($p > 0.05$).

Sonuç: Araştırmada ebe ve hemşirelerin kürtaj deneyiminin empatik eğilimi azalttığı saptanmıştır. Ancak ebe ve hemşirelerin doğurganlık özelliklerinin manevi bakım algılarını etkilemediği görülmektedir. Bu konuda daha kapsamlı çalışmaların yapılmasına ihtiyaç olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Doğurganlık Özellikleri, Ebe, Hemşire, Empati, Maneviyat,

S-141 PALYATİF BAKIM VE SEMPTOM YÖNETİMİ

Tuğba Çınarlı, Esra Danacı, Zeliha Koç

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, Samsun/ Türkiye

²Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Ahmet Erdoğan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, Zonguldak/ Türkiye

³Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Samsun/ Türkiye

ÖZET

Dünya Sağlık Örgütü palyatif bakımı semptom yönetimi, takım çalışması, ilişkiler ve iletişim ile hastalık süresince ve ölümden sonra hasta yakınlarına destek olmak üzere dört temel öğeye dayandırmaktadır. Bakım ve tedavi sürecinde hasta ve sağlık profesyonellerinin çoklu semptomlar ile baş etmesinde en etkili yollardan biri olan semptom kontrolü palyatif bakımın vazgeçilmez bir unsurudur. Hastalık veya tedaviye bağlı olarak ortaya çıkan semptomların etkin bir şekilde

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

yönetilememesi, hastaların tedaviyi bırakması, tedavi dozunun azaltılması ve yaşam kalitesinin azalması gibi olumsuzluklarla sonuçlanabilmektedir. Bu nedenle semptom yönetimi, acıyı azaltmak, yaşamın işlevini ve kalitesini en üst düzeye çıkarmak için semptom sıkıntısını belirlemek ve hafifletmeye odaklanmış bir bakım sürecidir. Hasta bakım kalitesinin yanı sıra bakım verenin fiziksel, psikolojik ve sosyal iyilik halinin de sürdürülmesi amacıyla sağlık profesyonellerinin hastayı bütüncül yaklaşımla ele alan iyi ve organize olmuş bir bakım planı hazırlamaları, uygulamaları ve sonuçlarını değerlendirmeleri son derece önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım, semptom yönetimi, yaşam kalitesi

PALLIATIVE CARE AND SYMPTOM MANAGEMENT

Tuğba Çınarlı, Esra Danacı, Zeliha Koç

1Ondokuz Mayıs University, Vocational School of Health Services, Samsun/ Turkey

2Zonguldak Bülent Ecevit University, Ahmet Erdoğan Vocational School of Health Services, Zonguldak/ Turkey

3Ondokuz Mayıs University, Faculty of Health Sciences, Samsun/ Turkey

ABSTRACT

The World Health Organization bases palliative care on four main components: symptom management, teamwork, relationships and communication, and support to patient's relatives during and after illness. Symptom control, which is one of the most effective ways of coping with multiple symptoms in the care and treatment process for patients and health professionals, is an indispensable element of palliative care. Failure to effectively manage symptoms associated with

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

the illness or treatment can result in adversities such as patients discontinuing treatment, reducing treatment dose, and decreasing quality of life. Therefore, symptom management is a care process focused on identifying and alleviating symptom distress in order to reduce pain and maximize the function and quality of life. In order to maintain the quality of patient care as well as the physical, psychological and social well-being of the caregiver, it is crucial that health professionals prepare, implement and evaluate the results of a well-organized care plan that addresses the patient in a holistic approach.

Keywords: palliative care, quality of life, symptom management.

S-142 HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN ŞİDDET EĞİLİMİ, TOPLUMSAL CİNSİYET ALGISI VE BAZI DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Fatma KESKİN¹ Yurdagül YAĞMUR², Cansu AĞRALI³

¹Arş. Gör., İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Malatya

²Prof. Dr., İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Malatya

³Hemşire, İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya

ÖZET

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Bu çalışma hemşirelik fakültesi öğrencilerinin şiddet eğilimi, toplumsal cinsiyet algısı ve bazı demografik değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla kesitsel türde yapılmıştır. Çalışmanın evrenini Malatya İnönü Üniversitesinin Hemşirelik Fakültesi 2018- 2019 yaz okuluna katılan 320 öğrenci oluşturmuştur. Örneklem seçilmeden evrenin tamamına ulaşılmak hedeflenmiş, ancak katılmak istemeyen öğrenciler olması nedeniyle 308 öğrenci örnekleme oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında Kişisel Bilgi Formu, Toplumsal Cinsiyet Algısı (TCAÖ) ve Şiddet Eğilim Ölçeği (ŞEÖ) kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistik, bağımsız gruplarda t testi, One Way ANOVA ve Korelasyon testi kullanılmıştır. Çalışmada öğrencilerin %73.4'ü kadın olduğu, %97.4'ünün bekar olduğu, %62.7'sinin gelirinin giderine denk olduğu %87.7'sinin çekirdek aile olduğu ve %86.4'ünün toplumsal cinsiyet kavramını duyduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin cinsiyet ve ekonomik durumu ile ŞEÖ puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır ($p<.05$). Öğrencilerin cinsiyet, medeni durum ve aile tipi değişkenleri ile TCAÖ puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p<.05$). Bu sonuçlar doğrultusunda, erkek öğrencilerin toplumsal cinsiyet algılarının düşük ve şiddet eğilimlerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle öğrencilerin eğitim müfredatlarına toplumsal cinsiyet algısı ile şiddet eğilimi arasındaki ilişkiyi ele alan konuların dahil edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

263

Anahtar Kelimeler: Cinsiyet Algısı, Şiddet Eğilimi, Üniversite Öğrencileri

EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN VIOLENCE TENDENCY, PERCEPTION OF SOCIAL GENDER AND SOME DEMOGRAPHIC VARIABLES OF NURSING FACULTY STUDENTS

Abstract

This study was conducted in a cross-sectional manner in order to examine the relationship between violence tendency, perception of social gender and some demographic variables of nursing faculty students. The universe of the study was formed by 320 students attending the 2018-2019 summer school of the Faculty of Nursing at Malatya Inonu University. It was aimed to reach the whole universe without selecting the sample. However, as there are students who do not want to

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

participate, 308 students formed the sample. Personal Information Form, perception of social gender Scale and Violence Tendency Scale were used to collect the data. Descriptive statistics, t test in independent groups, One Way ANOVA and Correlation test were used in the analysis of the data. The study found that 73.4% of the students were female, 97.4% were single, 62.7% had income equivalent to expenses, 87.7% had a core family, and 86.4% had heard the concept of gender. The difference between the gender and economic status of the students and the mean scores of the violence tendency scale was found to be statistically significant ($p < .05$). The difference between the gender, marital status, and family type variables of the students and the mean scores of the perception of social gender scale was found to be statistically significant ($p < .05$). According to these results, it was determined that gender perceptions of male students were low and violence tendencies were high. For this reason, it is considered that students' educational curricula should include subjects that deal with the relationship between gender perception and tendency to violence.

Key Words: Gender Perception, Violence Tendency , University Students

**S-143 MALATYA İLİNDE PALYATİF BAKIM ÜNİTESİNDE TAKİP EDİLEN
HASTALARDA BASI ÜLSERİ GÖRÜLME SIKLIĞI VE KLİNİK ÖZELLİKLERİ**

Nihal Altunışık¹, Zeliha Korkmaz Dişli²

İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Dermatoloji Anabilim Dalı¹

Malatya Eğitim Araştırma Hastanesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Bölümü²

ÖZET

Giriş ve Amaç: Bası ülseri (dekübitis ülseri, yatak yarası), en sık parapleji, kuartripleji, koma tablosu bulunan yoğun bakım hastalarında ve yaşlılarda ortaya çıkan, uzun süre basıya maruz kalan bölgelerde iskemi sonucu ortaya çıkan ülserlerdir. Palyatif bakım; ciddi hastalığı olan kişilerde,

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

oluşabilecek semptomları önlemek veya rahatlatmak için yapılan multidisipliner bakımdır. Dermatoloji literatüründe bası ülserlerinin prevalansını ve klinik özelliklerini inceleyen bildiri sayısı kısıtlıdır. Bu çalışmada Malatya ilinde palyatif bakım ünitesinde takip edilen hastalarda bası ülserlerinin prevalansının tespit edilmesi ve ülserlerin klinik özelliklerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: 08.2018 – 08.2019 tarihleri arasında Malatya Eğitim Araştırma Hastanesi Palyatif Bakım Ünitesinde yatan hastaların dosyaları geriye dönük incelendi. Ülserlerin yerleşim yeri, derinliğine göre klinik evresi kaydedildi.

Bulgular: Palyatif ünitesinde hizmet verilen 218 hastanın toplam 98'inde bası ülseri vardı. Bu hastaların 108'i kadın, 110'u erkek, yaş ortalaması 72,23, ortalama yatış süreleri 15,1 gündü. Hastaların %64,2'ünde nörolojik patoloji, %12,2'sinde kalp yetmezliği %7'sinde malignite mevcuttu. En çok evre 2 (%56) bası ülseri saptandı (Tablo 1). Bası ülserleri başlıca koksiks bölgesinde (%38) yerleşim gösteriyordu (Tablo 2).

Sonuç: Oluşumu kolay önlemlerle engellenebilen bası ülserleri yatağa bağımlı ve ciddi hastalığı olan hastalarda hala sık görülen bir sağlık problemidir. Bu çalışma günümüzde tıbbın diğer alanları içinde hızlı bir şekilde yerini alan ve yeni bir disiplin olan palyatif bakım ünitesinde takip edilen hastalarda bası ülserlerinin sıklığını ve klinik özelliklerini saptamamızı sağlamıştır.

Anahtar kelimeler: Palyatif bakım, bası ülseri, klinik

Tablo 1. Ülserlerin klinik evresine göre hasta dağılımı

	Hasta sayısı
Evre 1	13
Evre 2	55
Evre 3	9
Evre 4	7
Derin doku hasarı	4
Evrelendirilemeyen	10

**PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES**

evre (nekroz)	
Toplam	98

Tablo 2. Bası ülserlerinin evrelere göre yerleşim bölgelerinin dağılımı

	Koksiks	Sakrum	Sol Gluteal	Sağ Gluteal	Sol Trokanter	Sağ Trokanter	Sol Gluteal	Sağ Gluteal	Sol Topuk	Sağ Topuk	TOPLAM
Evre 1	11		3				1				15
Evre2	14	11	12	12	2	3			1		55
Evre 3	4	2					1				7
Evre 4	3	1					1				5
Derin doku hasarı									3	2	5
Evrelendirilemeyen evre (nekroz)	6	3					1	1			11
Toplam	38	17	15	12	2	3	4	1	4	2	98

S-144 PALYATİF BAKIMDA ÖLÜM KAYGISI VE HEMŞİRELİK

Nurdan Çetin

Muharip Hava Kuvvet Komutanlığı, Birinci Basamak Muayene Merkezi, Eskişehir, Türkiye

ÖZET

Palyatif bakım hastanın acı çekmesinin giderilmesi ve yaşam kalitesinin artırılmasını amaçlayan disiplinler arası tıbbi bir uzmanlık alanıdır. Palyatif bakım ağrı ve çeşitli belirtilerin kontrolünün yetersiz kalması, tedavi seçeneklerinin azalması ve prognozun giderek kötüleşmesi gibi nedenlerle çok sayıda karmaşık sorunu barındırarak ölümlerle sonuçlanabilir. Ölüm; tüm yaşayan organizmaların paylaştığı, yaşamın son aşaması olan evrensel bir olay olup, bireyin psikolojik ve fiziksel anlamdaki

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

son evresidir. Ölüme karşı insanların gösterdiği tutumlar kişiden kişiye göre değişebilmektedir. Ölüm kaygısı doğumdan itibaren varolan, insanın artık var olmayacağını, kendisini ve dünyayı kaybedebileceğinin, bir hiç olabileceğinin farkındalığını içeren duygudur. Palyatif bakımda hemşireden ölmekte olan hastayı bütüncül olarak ele alması, yaşam kalitesini en üst düzeye çıkararak psikososyal açıdan iyilik halini sürdürmesine yardım etmesi beklenir. Bu zor ve karmaşık süreçte hemşirenin ölüme ilişkin duygularının farkında olması ve bu duyguları iyi yöneterek hasta bakımını sağlaması palyatif bakımın niteliğini artırır. Bu makale palyatif bakım içerisinde ölüm kaygısı ve hemşirelik kavramları üzerine odaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım, ölüm kaygısı, hemşirelik.

S- 145 TOPLUMA DAYALI PEDIATRİK PALYATİF BAKIM

Mukaddes Demir Acar ¹, Ulviye Günay ²

¹Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Tokat, Türkiye.

²İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD Malatya, Türkiye.

ÖZET

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Palyatif bakımı; yaşamı tehdit eden sorunları bulunan hasta ve ailesine fiziksel, psikososyal ve manevi problemlerinin erken dönemde belirlenmesi, dikkatli bir şekilde

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

değerlendirilmesi tedavi ve önleme çalışmaları yapılarak yaşam kalitesini geliştiren bakım yaklaşımı” şeklinde tanımlamıştır. Aynı zamanda hastalığın erken döneminde palyatif bakıma başlanmasının önemini vurgulamıştır. Pediatrik palyatif bakım (PPC) ise daha özel olarak doğum öncesi yaştan genç erişkinliğe kadar olan süreçteki çocuklara sunulmaktadır. Çocuklar, fiziksel ve psikososyal yönlerden yetişkinlerden son derece farklı olan ve bu farka bağlı özel bakım, iletişim, eğitim gereksinimi olan büyüme gelişmesi yönüyle dinamik varlıklardır.

Günümüzde yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde nitelikli bakım ile prematürel, doğumsal anomaliler gibi pek çok sorunu olan yenidoğanların ölüm oranları azalmıştır. İlaçlar, ventriküloperitoneal şantlar ve diğer cerrahi girişimler, santral venöz erişim hatları, gastrostomi tüpleri ve ventilatörler çocukların yaşam süresini arttıran gelişme örnekleridir. Bu gelişmelere paralel olarak bakım ve tedaviden yararlanan çocukların palyatif bakım gereksinimleri de artmıştır.

Günümüzde pediatrik palyatif bakımın çoğu hastane ortamında sağlanmaktadır. Topluma dayalı pediatrik palyatif bakım (CBPPC) programları ise pediatrik palyatif bakıma erişimin ayrılmaz bir parçasıdır. Bu çalışmada hastaneler, CBPPC programları, okullar, atletik takımlar, ibadet yerleri ve diğer toplum temelli kuruluşlar arasında güçlü ittifaklar ve ortaklıklar geliştirebilmenin önemi ele alınmaktadır. Multidisipliner işbirliği yaklaşımı ile tüm bakım vericilerin ortak bilgi ve tutumu sonucu, çocukların, yaşadıkları, öğrendikleri, büyüdükleri ve geliştikleri doğal ortamların hepsinde fiziksel, psikolojik, sosyal, duygusal, ruhsal ihtiyaçlarının ele alınma fırsatını elde etmeleri sağlanacaktır. Özellikle hemşire, tedavi edici, koruyucu, bakım verici, rehabilite edici, danışman, eğitici rolleri göz önüne alındığında eşsiz bir konuma sahiptir. Sonuçta, holistik yaklaşımla ve diğer profesyonellerle işbirliği ile topluma dayalı palyatif bakım sunulması mümkün olacaktır.

Anahtar kelimeler: pediatri, palyatif bakım, toplum, hemşire

ABSTRACT

World Health Organization (WHO) defined palliative care as “a family-centered patient care approach that improve the quality of life of the patient and his/her family when they encounter life-threatening problems, pain, physical, psychosocial and spiritual problems after identifying, carefully evaluating, and treating them at earlier periods to prevent pain”; and emphasized the importance of starting palliative care in the early periods of the disease. Pediatric Palliative Care (PPC), on the other hand, is offered especially to children from prenatal period to young adults. Children are dynamic beings in terms of growth development and require special care, communication and education, which are very different from adults in physical and psychosocial terms.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

In our present day, the mortality rate of newborns with many problems like prematurity and congenital anomalies has decreased with qualified care provided in neonatal intensive care units. Drugs, ventriculo-peritoneal shunts, and other surgical procedures, central venous access lines, gastrostomy tubes and ventilators are examples of development, which increase the life expectation of children. Parallel to these developments, the palliative care needs of children who benefit from care and treatment have also increased.

Today, most of the pediatric palliative care is provided in hospitals. Community-Based Pediatric Palliative Care (CBPPC) programs, on the other hand, are an integral part of access to pediatric palliative care. In this study, the importance of developing strong alliances and partnerships among hospitals, CBPPC programs, schools, athletic teams, places of worship and other community-based organizations is dealt with. With a multidisciplinary cooperation approach, it will be provided that children will have the opportunity to address their physical, psychological, social, emotional and spiritual needs in all of the natural environments in which they live, learn, grow and develop as a result of common knowledge and attitude of all caregivers. Nurses have a unique position especially in terms of therapeutic, preventive, caregiver, rehabilitative, consultant and educator roles. As a result, it will be possible to provide community-based palliative care through a holistic approach and cooperation with other professionals.

269

Key Words: pediatrics, palliative care, community, nurse

S-146 PALYATİF BAKIM EKİBİ VE PALYATİF BAKIM HİZMETİ VEREN HEMŞİRENİN SORUMLULUKLARI

¹Zeliha CENGİZ

¹İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya/Türkiye

Tedavisi mümkün olmayan hastalığı olan bireylere sunulan palyatif bakım birçok sağlık disiplininin bir arada olduğu multidisipliner bir çalışma gerektirmektedir. Ülkemizde Sağlık bakanlığı, palyatif bakım hizmetlerinin yürütülmesinde çekirdek grupta yer alacak meslek gruplarını hemşire, doktor, sosyal çalışmacı, diyetisyen, psikolog olarak belirlemiştir. Hastanın gereksinimlerine göre fizyoterapist, diyetisyen, solunum terapisti, mesleki terapist, eczacı, alternatif tedavi yöntemlerinde (masaj tedavisi, reiki gibi) uzman kişiler cerrah, medikal onkolog, anestezi

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

uzmanı, radyasyon onkoloğu veya gerektiğinde ekip liderinin önerdiği başka uzmanlık alanlarından hekimler ekibe destek olabilir. Ayrıca ekipte bir spiritüel bakım uzmanının da yer alması istenir.

Palyatif bakım ekibinde yer alan her bir sağlık profesyonelinin kaliteli palyatif bakım hizmeti sunabilmesi için; ekip olarak hasta ve ailenin fiziksel psikolojik, sosyal ve spiritüel (manevi) ihtiyaçlarına yönelik disipline özgü değerlendirme yapabilmesi, hasta ve ailenin fiziksel, psikolojik, sosyal ve spiritüel (manevi) ihtiyaçlarına yönelik disipline özgü girişimler yapabilmesi, etkin ekip çalışması ve iletişimi sağlayabilmesi hasta ve ailesi ile terapötik iletişim becerilerini kullanabilmesi ve hasta ve ailesi hakkında doğru karar verebilmek ve bu kararı hasta ve ailesi ile tartışabilmesi beklenmektedir. Palyatif bakımın sürekliliğini sağlamak ve bakımın kalitesini arttırabilmek için mesleklerarası ekip işbirliği içerisinde olmalı ve bilgi paylaşımı yapmalıdır. Palyatif bakım ekibi içerisinde yer alan hemşirelerin;

- Hastanın ağrı ve diğer semptomlarını değerlendirmek ve yönetimini sağlamak,
- Birey ve ailesine sürekliliği olan bir duygusal destek sağlamak,
- Birey ve ailesini sistematik olarak değerlendirmek, önceliklerini belirlemek ve normalden sapma durumlarda doktoruna bilgi vermek,
- Birey ve ailesini evde semptom kontrolünü yapabilmeleri konusunda bilinçlendirmek,
- Birey ve ailesine hastaneye ve acil hizmetlere ulaşabilme konusunda bilgi vermek,
- Bireyin günlük bakımı sırasında bağımsızlığını sürdürmesine ve seçimlerini yapabilmesine yardımcı olarak yaşam kalitesini arttırmak,
- Birey ve ailesi için var olan sosyal desteklerin alınmasına yardımcı olmak, hastalığın ekonomik boyutu ve alabilecekleri ekonomik destekler konusunda bilgi vermek,
- Ekip üyeleri ile işbirliği ve koordinasyonunu sağlamak gibi sorumlulukları vardır.

Anahtar kelimeler: palyatif bakım, ekip, hemşire

S-147 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİN GİRİŞİMCİLİK DÜZEYLERİ VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Rukuye Aylaz¹, Cansu Gündüz², Ayşe Berktaş²

1. Prof.Dr. İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya , Türkiye

Email:rukuye.aylaz@inonu.edu.tr

2. Lisans öğrencisi, İnönü Üniversitesi, Hemşirelik fakültesi, Malatya, Türkiye

Giriş ve Amaç: Girişimcilik kavramı, sanayi devriminden bu yana tüm zamanlardakinden çok daha fazla önemli hale gelmiştir. Son yıllarda ise önemini geometrik olarak arttırmıştır. Yeni kurdukları işletmeler ile girişimciler, toplumların hayatını kolaylaştırmakta, ekonomik ve teknolojik olarak

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

gelişmişlik seviyesini arttırmakta dolayısıyla günümüzün en önemli ekonomik sorunlarının başında yer alan işsizliğin azaltılmasına katkıda bulunmaktadır. Bu temel sebeplere ilaveten yaşanan ekonomik krizlere çare olması için başarılı girişimciler tüm toplumların arzu ettiği ekonomik aktörlerdir. Üniversiteler, öğrencilerin girişimci özelliklerinin geliştirilmesinde önemli bir role sahip olmakla birlikte, öğrencileri yeni girişimlere yönlendirmektedir. Öğrencilere, gelecekteki kariyerleri için sahip olmaları gereken bilgi ve becerilerin kazandırılması hedeflenmektedir. Bu anlamda üniversitelerde girişimcilik eğitiminin önemli bir yeri olduğu söylenebilir. Bu araştırma hemşirelik öğrencilerin girişimcilik düzeyleri ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi amacıyla planlanmıştır.

Yöntem: Kesitsel tipte olan çalışma 12 Temmuz – 9 Ağustos 2019 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırmanın evrenini İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesinde yaz okulunda öğrenim gören 438 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada örneklem seçimine gidilmeyerek evrenin tamamına ulaşılması hedeflenmiştir. Ancak öğrencilerden bazıları araştırmaya katılmak istememeleri ve devamsızlık yaptıklarından dolayı 241 öğrenci araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan bilgi formu, Ölçme aracı olarak Yılmaz ve Sünbül (2009) tarafından geliştirilen üniversite öğrencilerinin girişimcilik düzeylerini belirlemeye yönelik 36 maddelik “Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği” kullanılmıştır. Her bir madde 5’li likert ölçeği (1, “Hiçbir zaman”dan 5, “Çok sık”a doğru) ile değerlendirilmiştir. Ölçekteki maddeler 36 ile 180 puan arasında bir değere sahip olmaktadır. Katılımcılardan elde edilen puanlar toplanmak suretiyle her bir kişinin genel girişimcilik düzeyine ilişkin ham puanlar belirlenmektedir. Verilerin değerlendirilmesinde; sayı, yüzdeler, ortalama, bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla varyans analizi ve bağımsız gruplarda t testleri kullanılmıştır. Çalışmada önemlilik düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir. Araştırmanın yapılabilmesi için Hemşirelik Fakültesi Dekanlığından yazılı izin ve öğrencilerden sözel onam alınmıştır.

Bulgular: Araştırmada öğrencilerin yaş ortalamaları 22.27 ± 1.8 , %52.3’ü 4.sınıf öğrencilerinden oluşmakta, %79.3’ünün annesinin ilkokul, %63.0’ın babasının üniversite mezunu %73.9’unun ekonomik durumunun orta ve öğrencilerin %11.2’sinin girişimcilik ile ilgili eğitim aldıkları saptandı. Araştırmada öğrencilerin girişimcilik puan ortalamaları 131.76 ± 21.6 (minimum 74, maksimum 180), girişimcilik puan ortalamaları ile bazı özelliklerinin karşılaştırılması sonuçları incelendiğinde; sadece girişimcilik eğitimi alan öğrencilerin girişimcilik puan ortalaması ile arasında önemli bir fark olduğu saptandı ($t = -2.41, p = 0.001$).

Sonuç ve Öneriler: Bu araştırmada öğrencilerin puanlarının ortalaması 131, standart sapması 21 olarak hesaplanmıştır. Bu değerler dikkate alındığında katılımcı öğrencilerin yüksek girişimcilik

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

özelliklerine sahip oldukları ve girişimcilik eğitim almanın etkili olduğu söylenebilir. Öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin daha iyi olabilmesi için girişimcilik eğitimine müfredat da yer verilmesi önerilmektedir.

Anahtar kelime: Girişimcilik, öğrenci, hemşire

S-148 HOSPİS HASTALARINDA SPİRİTUAL GEREKSİNİMLER

Esra Çavuşoğlu¹, Meral Gün¹

1 Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Mersin/Türkiye

Özet

Yaşamının son döneminde yer alan birey için küratif tedavi yöntemlerinin yetersiz kaldığı durumlarda yaşam kalitesinin mümkün olduğunca korunması, konforun sürdürülmesi ve insan onuruna yakışır bir şekilde huzurlu ölüme ulaşmada yardımcı olan sağlık hizmetleri bütünü ‘‘hospis’’ olarak adlandırılmaktadır.

Hospis süreci içerisinde hastanın semptom kontrolü ve konforunun sağlanmasında palyatif bakım felsefesi doğrultusunda bakım uygulamalarının devamlılığı son derece önemlidir. Bu bağlamda

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

hospis sürecinde hastaların fiziksel, sosyal, emosyonel gereksinimleri kadar ölüme yaklaşma ile ilişkili olarak spiritual gereksinimlerde ortaya çıkmaktadır. Spiritualizm bireyin yaşamının anlamını araması, manevi duygular ile ilişkili olan ve özellikle bireyin tedavisi mümkün olmayan bir hastalık sonucunda yaşadığı çaresizlik, korku ve strese bağlı olarak ön plana çıkan bir gereksinimdir.

Hospis sürecinde hemşirelerin hastalarda fiziksel gereksinimler kadar, spiritual gereksinimlerin de farkında olup ve karşılanması için yardımcı olması hastaların ölüm sürecini daha kolay kabullenebilmesi ve bireyin kendini daha iyi hissetmesine açısından önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Hospis, Palyatif bakım, Spiritual gereksinimler, Hemşirelik

SPIRITUAL NEEDS IN HOSPICE PATIENTS

Abstract

In cases where curative treatment methods are insufficient for the individual who is in the last period of his / her life, the whole of the health services that help to maintain the quality of life as much as possible, to maintain comfort and to achieve peaceful death in a manner worthy of human dignity is called 'hospice'.

The continuity of care practices in line with the philosophy of palliative care is extremely important in the symptom control and comfort of the patient during the hospice process. In this context, in the process of hospice, spiritual needs arise in relation to approaching death as well as physical, social and emotional needs of the patients. Spiritualism is the necessity of the individual's search for the meaning of life, due to the helplessness, fear and stress that the individual experiences as a result of a disease which cannot be cured.

In the process of hospice, nurses are aware of the spiritual needs as well as the physical needs of the patients and it is recommended that the patients help them to accept the death process more easily and make them feel better.

Key words: Hospice, Palliative care, Spiritual needs, Nursing

S-149 KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ HUZUREVLERİNDE YAŞAYAN YAŞLI BİREYLERİN UYKU KALİTESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ - NİTEL BİR ÇALIŞMA

Prof. Dr. Ümran DAL YILMAZ, Prof. Dr. Nurhan BAYRAKTAR

Yakın Doğu Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Lefkoşa / Kuzey Kıbrıs

Sağlık ve yaşam kalitesi için önemli olan uyku kalitesindeki bozulma yaşlılar için önemli problem haline gelmekte ve birçok olumsuz tıbbi durumla ilişkili olduğu bilinmektedir. İlerleyen yaş ile birlikte uyku örüntüsünde bozuklukların yaygınlığı artmaktadır. Yaşlanma ile birlikte normal uyku düzeni değişmekte ve uyku kalite memnuniyeti düşerek uykudan yakınmalar artabilmektedir

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

Amaç: Bu çalışma, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Huzurevlerinde yaşayan yaşlı bireylerin uyku kalitesini değerlendirmek amacı ile yapıldı.

Yöntem: Nitel fenomenolojik yöntemde planlanan çalışma; Kıbrıs'ta bulunan bir rehabilitasyon merkezinde yaşayan 13 yaşlı ile gerçekleştirildi. Çalışma verileri 10 Ekim - 10 Kasım 2017 tarihleri arasında katılımcılarla yüz yüze yarı yapılandırılmış görüşmelerle toplanmıştır. Veriler araştırmacılar tarafından çalışma tamamlandıktan sonra önceden belirlenmiş temalar temelinde sınıflandırılarak analiz edildi. Yaşlıların uyku kalitesinin değerlendirilmesine ilişkin kategoriler ve temalar:

Kategoriler	Temalar
1. Uyku Özellikleri	1.1 Uykuya dalmak için yapılan eylemler 1.2 Yatma zamanı 1.3 Uykuya dalmak için geçen süre 1.4 Ortalama uyku süresi 1.5 Sabah uyanma süresi
2. Uyku sorunları	2.1 Algılanan uyku problemleri 2.2 Aynı odada kalan başkaları tarafından tanımlanan uyku sorunları 2.3 Uyku problemlerinin olumsuz etkileri

Bulgular: Yaşlıların tümü, uykuya dalmakta zorluk, gece boyunca sık sık uyanma, tutarsız uyku saatleri, horlama, gece yarısı veya sabah erken uyanma, gece boyunca sık idrara çıkma ve ağrı yaşama, kabus görme, nefes almakta zorlanma ve öksürme gibi çeşitli uyku sorunları yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Katılımcıların tümü geceleri aşırı soğuk veya aşırı sıcak hissettiklerini, uyku düzensizliği nedeniyle gün boyunca kendilerini uykulu hissettiklerini ve gün içinde uyuduklarını belirtti.

Sonuç: Uyku kalitesinin değerlendirilmesi ve iyi bir uyku sağlamak için bakımın planlanması yaşlı bireylerin yaşam kalitesini yükseltmek için önemlidir.

Anahtar Sözcükler: Yaşlı, uyku kalitesi, hemşirelik, geriatri

S-150 PALYATİF BAKIM HASTALARINA BAKIM VERENLERDE SAĞLIK OKURYAZARLIĞI

Esra Çavuşoğlu¹, Birgül Vural Doğru¹

1Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Mersin/Türkiye

Özet

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

Palyatif bakım bireylerin tedavi edilemez herhangi bir hastalığa bağlı olarak ortaya çıkan acı, ağrı gibi yaşam kalitesini ve konfor düzeyini etkileyen semptomların rahatlatılmasını sağlayan multidisipliner ekip anlayışını temel alan bir yaklaşımdır.

Palyatif bakım sürecinde hastalar çeşitli sağlık kuruluşlarında deneyimli sağlık profesyonellerinden aldıkları bakım yanında, informal bakım vericiler olan aile üyelerinden de bakım almaktadır. Palyatif bakım hastalarının bakım süreci ve bakım kalitesi özellikle aile bireylerinin bakıma yönelik bilgi düzeyleri, tutumları ve deneyimleri ile yakından ilişkilidir. Bireylerin sağlıklarını geliştirici, koruyucu ve sağlıktan sapan durumları düzeltici davranışları benimseyip, bu konuda bilgi edinmek amacıyla okuma, anlama, karar verme ve analiz etme yetkinliği sağlık okuryazarlığı olarak tanımlanmaktadır. Bakım verenlerin sağlık okuryazarlığı düzeyi arttıkça, hastalarına verdikleri bakımın kalitesi de doğru orantılı olarak artmaktadır.

Bakım verenlerin sağlık okuryazarlığı düzeyinin artmasında hemşirelere de önemli görevler düşmektedir. Hemşirelerin bakım verenleri destekleyerek, gerekli bilgilendirmeleri yapmaları, bakım verenlerin bakım sürecini daha etkin şekilde yönetmesini sağlayacaktır.

Anahtar kelimeler: Palyatif bakım, Sağlık okuryazarlığı, Bakım veren, Hemşirelik

HEALTH LITERACY IN PALLIATIVE CARE PATIENT'S CAREGIVERS

Abstract

Palliative care is an approach based on multidisciplinary team approach that provides relief of symptoms that affect the quality of life and comfort level of individuals such as pain and pain that occur due to any incurable disease.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

During the palliative care process, patients receive care from experienced healthcare professionals in various health care facilities as well as from family members who are informal caregivers. The care process and quality of care of palliative care patients are closely related to the knowledge, attitudes and experiences of caregivers, especially of family members. Health literacy is defined as the ability of individuals to adopt behaviors that improve their health, preventive and corrective situations deviating from health, and to read, understand, make decisions and analyze in order to obtain information on this subject. As the health literacy level of caregivers increases, the quality of care they provide to their patients increases in direct proportion.

Nurses also have important roles in increasing the health literacy level of caregivers. Nurses will support the caregivers and provide the necessary information to help caregivers manage the care process more effectively.

Key words: Palliative care, Health literacy, Caregiver, Nursing.

**S-151 YAŞLI BİREYLERDE YAŞAMDA ANLAMIN MANEVİYAT VE MANEVİ BAKIMI
ALGILAMA DÜZEYLERİNE ETKİSİ**

Ebru GÜL¹, Fatma KESKİN¹, Elanur VİCNELİOĞLU¹

¹Inönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya/Türkiye

ÖZET

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

Giriş ve Amaç: Hemşirelerin sıklıkla bakım verdiği yaşlılarda yaşamda anlam ve manevi bakımın önemli olduğu düşünülmektedir. Bu araştırma yaşlılarda yaşamda anlamın maneviyat ve manevi bakımı algılama düzeylerine etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Veriler, Malatya Merkezde bir aile sağlığı merkezi bölgesinde yaşayan, gönüllü 65 yaş ve üzeri 156 bireyden, Tanıtıcı Anket Formu, Yaşamda Anlam Ölçeği (YAÖ), Maneviyat ve Manevi Bakımı Algılama Ölçeğiyle (MMBDÖ) toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistik, bağımsız gruplarda t testi, korelasyon, OneWay-ANOVA, Mann Whitney-U, Kruskal-Wallis kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmada yaşlıların %96.8'inin manevi bakımı gerekli gördüğü, %75.6'sının manevi sağlığını orta düzeyde tanımladığı ve %53.8'inin yaşamından kısmen memnun olduğu saptanmıştır. Yaşlıların manevi sağlık, gelir, yaşamdan memnuniyet durumlarıyla YAÖ ve MMBDÖ toplam puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmuştur ($p<0.05$). YAÖ alt ölçekleri yaşamda anlam arayışı ve anlamın varlığı ile MMBDÖ toplam puanları arasında çok anlamlı ($p<0.001$) ilişki saptanmıştır.

Sonuç ve Öneriler: Hemşirelerin, yaşlılara yaşamlarındaki anlam doğrultusunda manevi bakım vermeleri ve geniş örneklem gruplarıyla benzer çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, Manevi Bakım, Yaşamda Anlam, Yaşlı, Yaşlılık

S-152 YAŞLILARDA DÜŞME RİSKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Gülsüm YETİŞ¹, Seher ÇEVİK AKTURA², Emine AYDINALP³, Gönül AKBULUT⁴

¹İnönü Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Malatya / Türkiye

²İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya / Türkiye

³T.C. Sağlık Bakanlığı, Çermik Devlet Hastanesi, Diyarbakır/Türkiye

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

⁴ Atatürk Üniversitesi, Aşkale Meslek Yüksekokulu, Erzurum/ Türkiye,

ÖZET

Düşmeler, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından yaşlılık döneminin en önemli sağlık problemlerinden biri olarak görülmektedir. Yaşlanmayla beraber meydana gelen fizyolojik, biyolojik, psikolojik ve anatomik değişiklikler, genel güçsüzlük, düşme öyküsü, uykusuzluk, görme duyusunun azalması, kullanılan ilaçlar, kronik hastalıklar ve çevresel faktörler düşme riskini arttıran en önemli faktörlerdendir. Birçok risk faktörünün etkileşimi sonucu oluşan düşmelerin önlenmesi sürecinde düşmeye zemin hazırlayan faktörlerin tespit edilmesi oldukça önemlidir.

Amaç: Araştırma yaşlılarda düşme riskini değerlendirmek amacıyla tanımlayıcı olarak yapıldı.

Yöntem: Araştırmanın evrenini Malatya il merkezinde bulunan bir aile sağlığı merkezine Şubat-Mayıs 2019 tarihleri arasında başvuran yaşlı bireyler oluşturdu. Araştırmanın örneklemini ise güç analizi ile 0.05 yanılğı, 0.95 güven aralığıyla, evreni 0.95 temsil gücüyle 129 yaşlı birey oluşturdu. Veriler araştırmacılar tarafından oluşturulan Kişisel Bilgi Formu ve İtahi Düşme Riski Ölçeği kullanılarak toplandı. Ölçek puanı 5 ve daha üzeri olanlar düşme riski açısından yüksek riskli olarak değerlendirilmektedir. Verilerin analizi tanımlayıcı istatistik, bağımsız gruplarda t testi, Oneway ANOVA, Kruskal Wallis, Correlation, Man Witney U testleri kullanılarak, sonuçlar %95' lik güven aralığında, anlamlılık $p<0.05$ düzeyinde değerlendirildi.

Bulgular: Araştırmaya katılan yaşlıların; % 51.2'si erkek, %30.2'si ilköğretim mezunu, yaş ortalamaları 71.31 ± 7.70 ve %53.5'i emekli aylığı almaktadır. Yaşlıların %43.2'si düzenli uyku uyuyabildiklerini, %50.4'ün kol ve bacaklarında güçsüzlük yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Örneklemin %38.0'i gözlük, %69.0'ı ilaç, %21.7'si de yürümek için yardımcı gereç (baston, tekerlekli sandalye) kullanmaktadır. Araştırmaya katılan yaşlı bireylerin %62.8'inin İtahi Düşme Riski Ölçeği'nden aldıkları puanlara göre düşme riski açısından yüksek riskli olduğu bulundu. Yürümek için yardımcı araç kullanan (10.50 ± 8.46) ve ilaç kullanan yaşlıların (8.82 ± 6.57) düşme riski puan ortalamalarının kullanmayanlara göre istatistiksel olarak daha yüksek olduğu tespit edildi ($p<0.05$).

Sonuç: Yaşlı bireylerin yarısından fazlasında düşme riskinin yüksek olduğu, yardımcı araç ve ilaç kullanımının düşme riskini arttırdığı görüldü.

EVALUATION OF FALL RISK IN THE ELDERLY

ABSTRACT

Falls are seen by the World Health Organization (WHO) as one of the most important health problems of the elderly. Physiological, biological, psychological and anatomical changes that occur

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

with aging, general weakness, history of falls, insomnia, decreased vision, drugs used, chronic diseases and environmental factors are among the most important factors that increase the risk of falls. It is very important to determine the factors that prepare the ground for the fall in the process of preventing falls caused by the interaction of many risk factors.

Aim: The research was conducted as a descriptive in order to evaluate the risk of falls in the elderly.

Methods: The population of the study consisted of elderly individuals who applied to a family health center in Malatya between February-May 2019. The sampling, on the other hand, consisted of 129 patient complying with the inclusion criteria and having the power to represent the universe by 95% out of 95% confidence interval, determined according to the power analysis, with 0.05 influence quantity and 5% level of significance. Data were collected by using Personal Information Form and the Itaki Fall Risk Scale. Those with a scale score of 5 or higher are considered to be at high risk of falling risk. Data were analyzed using descriptive statistics, independent samples t test, Oneway ANOVA, Kruskal Wallis, Correlation, Man Witney U tests, and the results were evaluated with 95% confidence interval and $p < 0.05$ significance level.

Results: Participants of the study were; 51.2% were male, 30.2% were primary school graduates, the average age was 71.31 ± 7.70 and 53.5% were receiving pensions. 43.2% of the elderly stated that they could sleep regularly and 50.4% stated that they had weakness in their arms and legs. 38.0% of the sample uses glasses, 69.0% uses medication, 21.7% uses walking aids (walking stick, wheelchair). It was found that 62.8% of the elderly individuals who participated in the study were at high risk in terms of falling risk according to the scores they received from the Iki Fall Risk Scale. The mean score of fall risk was found to be statistically higher in the elderly using medication (10.50 ± 8.46) and using medication (8.82 ± 6.57) than the non-users ($p < 0.05$).

Conclusion: As a result of the study; it was seen that the risk of falls was higher in more than half of the elderly individuals and the use of ancillary drugs and drugs increased the risk of falls.

Key Words: Elderly, fall risk, nurse

S-153 HEMŞİRELERİN ÖLÜME KARŞI TUTUMLARI VE İLİŞKİLİ FAKTÖRLER:
FARKLI İKİ HASTANE ÖRNEĞİ

Halit Emin ALICILAR¹, Rukuye AYLAZ², Gülsen GÜNEŞ¹, Meltem ÇÖL¹

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

¹ Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD

² İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi

³ İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD

Amaç:

Ölüme yakın hastaların bakımında önemli rolü olan hemşirelerin ölüme karşı tutumlarının, sunulan bakımın niteliği açısından belirleyici olması bu konunun araştırılmasını önemli kılmaktadır. Bu araştırma hemşirelerin ölüme karşı tutumları ve bazı faktörlerle ilişkinin incelenmesi ile elde edilen bulgular ışığında hemşirelerin bu konudaki eğitim gereksinimlerinin saptanması amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve yöntem: Kesitsel tipteki bu araştırma Mayıs-Ağustos 2019 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırmanın evrenini Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Cebeci Araştırma ve Uygulama Hastanesi'nde ve İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi'nde çalışmakta olan toplam 1430 hemşire oluşturmuştur. Örneklem büyüklüğü 303 olarak belirlenmiştir. Araştırmanın Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Cebeci Araştırma ve Uygulama Hastanesi'nden 150 ve İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi'nden 150 olmak üzere toplam 300 hemşireyle yapılması amaçlanmıştır. Her bir hastaneden 131 olmak üzere toplam 262 hemşireye ulaşılmıştır. Veriler yüz yüze görüşme yöntemi ile kişisel bilgi formu, Ölüme Karşı Tutum Ölçeği (ÖKTÖ) kullanılarak toplanmıştır. Bu ölçek, bireylerin ölüme karşı tutumlarını değerlendirmek amacıyla Wong ve arkadaşları tarafından 1994 yılında geliştirilmiştir. Ülkemizde ise uyarlama çalışması 2009 yılında Işık ve arkadaşları tarafından yapılmıştır. Ölçekten alınan toplam puan yükseldikçe ölüme karşı negatif tutum geliştiği (kötü) yönünde değerlendirilmektedir. Veriler SPSS paket programında analiz edilmiştir. Ölçekten alınan puanın normal dağılıma uygunluğu kolmogorov-smirnov testiyle yapılmış, ölçek toplam puanı normal dağılıma uyduğundan ikili karşılaştırmalarda t testi, ikiden fazla değişkenlerde varyans analizi kullanılmıştır. Çalışma için İnönü Üniversitesi Etik Kurul onayı alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin yaş ortalaması 33.49 ± 7.46 yıl, % 79.4'ü kadın, %20.6'sı erkek, % 50'si Ankara Üniversitesi, % 50'si İnönü üniversitesinde çalışmaktadır. Hemşirelerin çoğu lisans mezunudur. Hemşirelerin %55,2'si ölüm konusunda bir eğitim aldıklarını ifade etmişlerdir. Hemşirelerin ÖKTÖ puanları kadınlarda 136.39, erkeklerde 127.86 bulunmuştur ($p= 0.009$). Ankara Üniversitesinde çalışan hemşirelerde 136,46, İnönü Üniversitesi'nde çalışan hemşirelerde 133,50 'dir ($p= 0.294$) Yirmibeş yaş ve altı hemşirelerde 139,26, 26-34 yaş grubunda 132,96, 35-44 yaş grubunda 134,69, 45 yaş ve üzeri hemşirelerde 139,68'dir($p= 0.377$); çekirdek

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

aile olarak yaşayanlarda 134,37, yalnız yaşayanlarda 156, 66 ($p= 0.072$). ÖKTÖ puanları en düşük olan hemşireler FTR, gastroenteroloji, psikiyatri bölümlerinde çalışanlar, en yüksek puan alanlar ise yoğun bakım ve Acil bölümünde çalışan hemşirelerdir. Ölçeğin ölüm korkusu alt boyutundan alınan puan çalışılan bölümlere göre anlamlı olarak farklı çıkmıştır. Acil ve yoğun bakım bölümlerinde çalışan hemşirelerde ölüm korkusu puanı en yüksek bulunmuştur.

Sonuç ve öneriler: Araştırmada kadın, genç ve ileri yaştaki hemşirelerde, yalnız yaşayanlarda, yoğun bakımlarda ve acilde çalışan hemşirelerde ölüme karşı daha olumsuz bir tutum saptanmıştır. İki üniversitede çalışan hemşireler arasında fark yoktur. Acil ve yoğun bakım bölümlerinde çalışan hemşirelerde ölüm korkusu puanı en yüksek bulunmuştur. Özellikle acil ve yoğun bakımlarda, ölüme yönelik eğitimlerin verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ölüm kaygısı, hemşireler, ölüme karşı tutum

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Asuman Şener¹, Zeliha Koç²

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Samsun/ Türkiye

²Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Samsun/ Türkiye

ÖZET

Palyatif bakımın bir evresi olan yaşam sonu bakımda; hasta, aile ve sağlık bakım profesyonelleri birçok etik sorunla karşılaşmaktadır. Yaşam sonu bakımın etik konularını; beyin ölümü, organ ve doku bağışı, postmortem prosedürler, otopsi, yaşam sonu desteğin durdurulması ve ötenazi gibi konular oluşturmaktadır. Hastaların yaşam sonu desteğinin geri çekilmesi kararı bazen sadece yaşadığı ülkenin bu konudaki yaklaşımı, kültürü ve dini inançlarından kaynaklanabilmektedir. Bir başka hastanın ise ölümüne kadar olan sürecinde acı çekmesine izin verilip verilmeyeceği ya da hastanın acısını azaltmak için gereken çabanın gösterilip gösterilmeyeceği konusunda ise birçok etik ikilem yaşanabilmektedir. Bu doğrultuda sağlık bakım profesyonelleri etik bir sorunla karşılaştığında, etik ikilemleri yönetebilmeli, hasta haklarını savunabilmeli, hastaya zarar vermeden yarar sağlayabilmeli ve onların kararlarına saygı gösteren etik bir duyarlılığa sahip olabilmelidir.

Anahtar Kelimeler: etik, palyatif bakım, yaşam sonu bakım,

END-OF-LIFE CARE ETHICS

Asuman Sener¹, Zeliha Koc²

¹Ondokuz Mayıs University, Vocational School of Health Services, Samsun/ Turkey

²Ondokuz Mayıs University, Faculty of Health Sciences, Samsun/ Turkey

ABSTRACT

In end-of-life care, a stage of palliative care, the patient, family and health care professionals face several ethical problems. The ethical issues of end-of-life care consist of brain death, organ and tissue donation, postmortem procedures, autopsy, ending end-of-life support and euthanasia. The decision to withdraw patients' end-of-life support can sometimes only result from the country's approach, culture and religious beliefs about this. On the other hand, many ethical dilemmas about whether or not to allow another patient to suffer until his or her death or whether or not to exert the necessary effort to reduce the patient's pain can be faced. Accordingly, when health care professionals face an ethical problem, they should be able to manage ethical dilemmas, defend patient rights, provide benefit to the patient without harming, and have an ethical sensitivity that respects their decisions.

Key word: end-of-life care, ethic, palliative care

S- 155 PEDIATRİK PALYATİF BAKIMAsuman Şener¹, Esra Danacı², Zeliha Koç³¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Samsun/ Türkiye²Zonguldak Bülent Ecevit Üni, Ahmet Erdoğan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu/ TÜRKİYE³Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Samsun/ Türkiye**ÖZET**

Kronik ve yaşamı tehdit edici hastalığı olan ve bu sorunlar ile yaşayan bireylerin sayısındaki artışa paralel olarak sağlık profesyonellerinin bu hastaların nitelikli bakımlarına yönelik ilgileri son yıllarda hızla artmıştır. Pediatrik palyatif bakım yaşamı tehdit edici koşullar altında yaşayan çocuk ve ailelerine bakım sağlama konusunda organize ve yapılandırılmış bir sistemdir. Pediatrik palyatif bakım erişkin palyatif bakımdan farklı olmakla birlikte çocukların bakımı konusunda nitelikli eğitim almış sağlık profesyoneli olmayı gerektirmektedir. Pediatrik palyatif bakımın amacı, her yaşta çocuk ve aile üyeleri/destek sistemleri için semptomları önlemek ve rahatlatmak ile yaşam kalitesini en üst düzeye çıkarmaktır. Pediatrik palyatif bakım hastaları; hastalık süreci boyunca acı çekmekte ve yaşam kalitesini azaltan birçok semptom deneyimlemektedir. Bu doğrultuda sağlık bakım profesyonelleri çocukların semptomlarını değerlendirmede dikkatli olmalı, semptomların olası nedenlerini göz önünde bulundurmalı ve en iyi müdahale yolunu belirleyebilmelidir.

Anahtar Kelimeler: palyatif bakım, pediatri, semptom**PEDIATRIC PALLIATIVE CARE****ABSTRACT**

In parallel to the increase in the number of individuals with chronic and life-threatening diseases and living with these problems, the interest of health professionals towards qualified care of these patients has increased rapidly in recent years. Pediatric palliative care is an organized and structured system of providing care to children living under life-threatening conditions and their families. Although pediatric palliative care is different from adult palliative care, it requires being a health care professional received a qualified education on care for children. The goal of pediatric palliative care is to prevent and relieve symptoms and maximize the quality of life for children and family members of all ages/support systems. Pediatric palliative care patients suffer throughout the course of the disease and experience many symptoms that reduce the quality of life. Accordingly, health care professionals should be careful in assessing children's symptoms, consider possible causes of symptoms, and be able to determine the best intervention.

Key word: palliative care, pediatric, symptom

S-156 PALYATİF BAKIM HASTALARINA BAKIM VERENLERİN BAKIM YÜKÜ VE BAKIMA HAZIR OLUŞLUKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Elanur YILMAZ KARABULUTLU¹, Gülcan BAHÇEÇİOĞLU TURAN¹, Safiye YANMIŞ²

¹ Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği AB Dalı, Erzurum

² Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Erzurum, Türkiye.

ÖZET

Amaç: Bu araştırma palyatif bakım hastalarına bakım verenlerin bakım yükü ve bakıma hazır oluşluklarının değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma, Erzurum’ da bir devlet hastanesinin Palyatif Bakım Ünitesi’ nde Ocak-Mayıs 2019 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırmada örneklem seçimine gidilmeyip, belirtilen tarihler arasında Palyatif Bakım Ünitesi’ nde yatan hastaların bakım verenlerinden araştırmaya katılmaya gönüllü olan biryelerle çalışma yürütülmüştür. Veriler, Hasta Yakını Soru Formu, Bakım Verme Ölçeği ve Bakım Verenlerin Hazır Olma Ölçeği ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 22 kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan bakım vericilerin yaş ortalaması 42.6 ± 14.4 olarak bulunmuştur. Bakım vericilerin %57’ sinin kadın, %63.5’ inin evli, %56’ sının çalışmadığı, %42’ sinin hastasına 13-24 ay aralığında bakım verdiği, %61.5’ inin hastasının bakımına yönelik bilgi sahibi olduğu belirlenmiştir.

Bakım verme yükü puan ortalaması 33.6 ± 13.03 ’ tür. Hasta yakınları bakımını üstlendikleri hastaları orta derecede yük olarak algılamaktadır. Bakıma hazır oluşluk puan ortlaması 16.39 ± 5.92 olarak bulunmuştur. Hasta yakınlarının bakım verici rolünü üstlenmeye orta derecede hazır oldukları belirlenmiştir. Bakım vericinin bakımını üstlendiği hasta ile yakınlık derecesi kardeş olanların diğer yakınlık derecelerine göre bakıma hazır oluşluğu daha yüksek olduğu ($p < 0.05$), emekli olan hasta yakınlarının tam gün çalışanlardan bakım yüklerinin daha yüksek olduğu ($p < 0.05$), hasta ile birlikte yaşamayanların hasta ile birlikte yaşayanlardan bakım yükünün daha yüksek olduğu ($p < 0.001$), kronik hastalığı olan bakım verenlerin olmayanlara göre bakım yükünün daha fazla olduğu ($p < 0.05$), geliri giderinden yüksek olan hasta yakınlarının geliri giderine eşit olanlardan bakım yükünün daha fazla olduğu ($p < 0.001$), hastanın bakım gereksinimini karşılamada güçlük yaşayan hasta yakınlarının hastanın gereksinimini karşılayabilenlere göre bakım yükünün daha fazla olduğu ($p < 0.05$), hastaya bakım verilen süre arttıkça bakım yükünün de arttığı ($p < 0.05$), bakımla ilgili bilgi seviyesi arttıkça bakım yükünün azaldığı belirlenmiştir ($p < 0.05$). Bakıma hazır

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

oluşluk arttıkça bakım yükünün azaldığı, bakıma hazır oluşluk azaldıkça bakım yükünün arttığı belirlenmiştir ($p < 0.001$).

Sonuç: Bu çalışmanın sonucunda, palyatif bakım hastalarına bakım verenlerin bakıma hazır oluşluk düzeyleri arttıkça bakım yüklerinin azaldığı belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Palyatif bakım, Bakım yükü, bakıma hazır oluşluk.

EVALUATION OF CARE BURDEN AND READINESS OF CAREGIVERS FOR PALLIATIVE CARE PATIENTS

Abstract

Aim: The aim of this study was to evaluate the care burden and readiness of caregivers for palliative care patients.

Method: The research was carried out in the Palliative Care Unit of a public hospital in Erzurum between January and May 2019. In the study, the sample selection was not made and the study was carried out with the volunteers from the caregivers of the inpatients in the Palliative Care Unit. The data were collected by Relative Questionnaire, Caregiving Scale and Caregiver Readiness Scale. SPSS 22 was used to evaluate the data.

Results: The mean age of the caregivers participating in the study was 42.6 ± 14.4 years. It was determined that 57% of the caregivers were female, 63.5% were married, 56% were not working, 42% had care for their patients between 13-24 months, and 61.5% had knowledge about the care of their patients.

The mean care burden score was 33.6 ± 13.03 . Relatives of the patients perceive the patients they undertake as moderate burden. The mean score of readiness for maintenance was 16.39 ± 5.92 . Relatives of the patients were found to be moderately prepared to assume the role of caregivers. The affinity of the caregiver to the patient with whom the caregiver was cared was higher than that of other siblings ($p < 0.05$), the relatives of retired patients had higher care burden than full-time employees ($p < 0.05$), and those who did not live with the patient care burden was higher than those living together ($p < 0.001$), care burden was higher in caregivers with chronic disease than those without care ($p < 0.05$);), relatives of patients who have difficulty in meeting the need for care of the patient than those who can meet the needs of the patient's care burden is higher ($p < 0.05$), the duration of care given to the patient increases the burden of care ($p < 0.05$), the care load decreases with increasing level of knowledge ($p < 0.05$). It was determined that maintenance load decreased as maintenance readiness increased and maintenance load increased as maintenance readiness decreased ($p < 0.001$).

Conclusion: As a result of this study, it was determined that the care burden of the caregivers of palliative care patients decreased as the readiness of care increased.

Key words: Palliative care, Care burden, readiness for care.

S-157 KARACİĞER NAKLİ ALICILARININ KAYGI DÜZEYLERİ

Erman Yıldız

İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya, Türkiye

ÖZET

Giriş- Amaç: Karaciğer nakli (KN), son evre karaciğer hastalığı olan hastalar için sağkalımı artırabilir ve yaşam kalitesini iyileştirebilir, ancak alıcılar nakil sonrası anksiyete de dahil olmak üzere ruh sağlığı sorunları ile karşı karşıya kalabilir. Alan ile ilgili yapılan sınırlı sayıdaki çalışmaların bulgularına göre, KN sonrası hastaların sıklıkla anksiyete ve depresyon yaşadıklarını bildirmektedir. Öte yandan KN sonrası hastaların karşı karşıya kaldıkları durumsal ve süreklilik kaygı durumları hakkında çok az bilgi mevcuttur. Bu nedenle hastalar için KN sonrası dönemi daha iyi anlamak için araştırmalara ihtiyaç vardır. Elde edilen bulgular doğrultusunda bu araştırma KN olan bireylerin anksiyete düzeylerini belirlemek amacıyla yapıldı.

Materyal Metot: Araştırma İnönü Üniversitesi Karaciğer Nakil Hastanesi'nde karaciğer nakli gerçekleştirilen hastalarla yürütüldü. Araştırmanın verileri, Tanıtıcı Özellikler Formu ve Durumluk-Sürekli Kaygı Ölçeği (DSKÖ) aracılığıyla elde edildi. Verilerin değerlendirilmesinde; tanımlayıcı istatistikler, Kruskal Wallis ve Mann-Whitney U testleri kullanıldı.

Bulgular: Araştırmaya katılan hastaların yaş ortalamalarının 46.72 ± 10.67 olduğu, %74.6'sının erkek, %81.6'sının eş ve çocukları ile birlikte yaşadığı, %83.9'sının herhangi bir işte çalışmadığı ve %79.4'ünün orta düzeyde ekonomiye sahip oldukları belirlendi. Nakil olan hastaların DSKÖ alt boyutları olan durumluluk kaygı ortalaması 40.56 ± 9.53 , süreklilik kaygı alt boyut ortalaması ise 42.42 ± 7.31 olarak saptandı. Ayrıca hastaların %39.1'sinin orta düzeyde durumluluk kaygıya, %50.7'inin ise orta düzeyde sürekli kaygısının olduğu tespit edildi.

Sonuç: Elde edilen bulgular doğrultusunda karaciğer nakli uygulanan bireylerin önemli düzeyde anksiyete yaşadıkları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Anksiyete, Karaciğer Nakli, Psikiyatri.

S-158 PALYATİF BAKIM SAĞLAYAN HEMŞİRELERİN İKİNCİL TRAVMA DÜZEYLERİ

Erman Yıldız¹

¹Inönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya, Türkiye

ÖZET

Giriş- Amaç: Palyatif bakım veren hemşireler sürekli hastalarının çektiği acı ve ölümlere tanık olur, bu durum hemşirelerin fiziksel ve duygusal sıkıntı geliştirme riskini arttırmaktadır. Literatürde uluslararası alanda yapılan sınırlı sayıdaki çalışmaların bulgularına göre, palyatif bakım veren hemşirelerin ikincil travmatik stres yaşadıklarını belirtmektedir. Bununla birlikte Türkiye’de palyatif bakım sağlayan merkezlerde çalışan hemşirelerin ikincil travmatik düzeyleri hakkında herhangi bir veri bulunmamaktadır. Elde edilen bulgular doğrultusunda bu araştırma palyatif bakım sağlayan hemşirelerin ikincil travmatik düzeylerini belirlemek amacıyla yapıldı.

Materyal Metot: Araştırma Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi’inin palyatif bakım ünitesinde görev yapan 43 hemşire ile yürütüldü. Araştırmanın verileri, Tanıtıcı Özellikler Formu ve İkincil Travmatik Stres Ölçeği (İTSÖ) ile toplandı. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler, verilerin normal dağılıp dağılmama durumlarına göre parametrik testlerden olan bağımsız gruplarda t testi, non-parametrik testlerden olan Kruskal Wallis testi kullanıldı.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin yaş ortalaması 29.05±4.60 olup, çoğunluğu kadın (%65), lisans mezunu (%92) ve bekarıdır (%54). Bekar olan hemşirelerin İTSÖ’nün alt boyutlarından olan duygusal kaçınma ve uyarılma puanlarının evli olan hemşirelere göre daha düşük olduğu ve bu farkın istatistiksel olarak önemli olduğu saptandı (p<0.05). Ayrıca eğitim düzeylerine göre duygusal kaçınma alt ölçek puan ortalamaları açısından yüksek lisans eğitim düzeyine sahip hemşirelerde önlisans eğitim düzeyine sahip hemşirelere göre daha yüksek düzeylerde olduğu ve bu farkın istatistiksel açıdan önemli olduğu tespit edildi (p<0.05).

Sonuç: Sonuç olarak, palyatif bakımda görev yapan hemşirelerin ikincil travma düzeylerinin özellikle medeni durum ve eğitim düzeyleri ile ilişkili bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Hemşire, İkincil Travma, Palyatif Bakım.

S-159 HEMŞİRELERE VERİLEN PALYATİF BAKIM EĞİTİMİNİN PALYATİF BAKIM BİLGİ DÜZEYİNE ETKİSİ

Tuğba MENEKLİ, Runida DOĞAN, Çiğdem ERCE

1 İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya/ Türkiye

2 İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya/ Türkiye

3 Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Malatya/ Türkiye

ÖZET

Amaç: Bu araştırma hemşirelerin palyatif bakıma ilişkin bilgi düzeylerini saptamak ve bu konuda yapılan eğitimin etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tek grupta ön test-son test yarı deneysel tasarımda olan araştırmanın örneklemini 01.04.2019 ile 01.06.2019 tarihleri arasında İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezinde çalışan 136 hemşire oluşturmuştur. Verilen eğitim palyatif bakım felsefesi, ağrı, dispne, gastrointestinal ve psikiyatrik problemlerin yanı sıra; palyatif bakımın tanımı, tarihçesi, önemi, palyatif bakım hastasına bakım veren hemşirenin sorumlulukları, Dünya’da ve Türkiye’de palyatif bakımın güncel durumu, semptom yönetimi ve yaşam sonu bakımı konularını içermektedir. Oturumlar haftada bir 288 kez, yaklaşık 40 dakika süreyle beş ayrı grupta gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verileri tanıtıcı özellikler formu ve palyatif bakım bilgi testi kullanılarak toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 18 kullanılarak, yüzdeler hesaplanarak, ortalama ve bağımsız ve bağımlı gruplarda t testi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırma sonucunda, hemşirelerin palyatif bakım eğitimi almadan önce palyatif bakım bilgi testinden 20 puan üzerinden “11.8±0.92” puan aldıkları, eğitimin sonunda ise “17.4±1.1” puan aldıkları belirlenmiştir. Hemşirelerin eğitim almadan önce ve aldıktan sonrası puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır (p<0.05).

Sonuç ve Öneriler: Hemşirelere verilen palyatif bakım eğitiminin, bilgilerini olumlu yönde etkilediği ve bilgi düzeylerini yükselttiği belirlenmiştir. Palyatif bakıma yönelik planlı, etkili ve sürekli hizmet içi eğitim verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım Bilgi, Eğitim, Hemşire

THE IMPACT OF PALLIATIVE CARE EDUCATION ON NURSES' PALLIATIVE CARE KNOWLEDGE LEVEL

ABSTRACT

Objective: The aim of this study was to determine the level of knowledge of nurses about palliative care and to determine the effect of training on this subject.

Method: The sample of the study, which was a pre-test and post-test in a single group, consisted of 136 nurses working in Inonu University Turgut Özal Medical Center between 01.04.2019 and 01.06.2019. In addition to the philosophy of palliative care, pain, dyspnea, gastrointestinal and psychiatric problems; The definition of palliative care, history, importance of palliative care patients to the nurses' responsibilities, the current status of palliative care in the world and Turkey, includes symptom management and end of life care issues. The sessions were held once a week in five separate groups for approximately 40 minutes. The data of the study was collected by using descriptive characteristics form and palliative care information test. SPSS 18 was used for the evaluation of the data, percentage calculation, t test was used for the mean and independent and dependent groups. 289

Results: It was determined that the nurses received 11.8 ± 0.92 out of 20 points at the palliative care knowledge test and 17.4 ± 1.1 at the end of the training. There was a statistically significant difference between the mean scores of nurses before and after training ($p < 0.05$).

Conclusion: It was determined that the palliative care education given to the nurses had a positive effect on their knowledge and increased their knowledge level. Planned, effective and continuous in-service training for palliative care is recommended.

Keywords: Palliative care Knowledge, Education, Nurse

S-160 PALYATİF BAKIM HASTALARINA BAKIM VERENLERİN ALGILANAN SOSYAL DESTEK DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

*Gül DURAL, **Ümmühan AKTÜRK

*İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı

***İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı Palyatif bakım hastalarına bakım verenlerin algıladıkları sosyal destek düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipteki bu araştırmanın örneklemini araştırma Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesinde Temmuz- Eylül 2019 tarihleri arasında Palyatif bakım ünitelerinde yatarak tedavi gören hastaların bakım verenleri oluşturmuştur. Araştırmanın yapıldığı tarihlerde araştırmaya katılmayı kabul eden 100 bakım verene ulaşılmıştır. Araştırmada veriler tanıtım formu, Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Değerlendirmede tanımlayıcı istatistikler ve Korelasyon istatistik analiz yöntemleri kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmada bakım verenlerin yaş ortalaması 39.08 ± 14.07 , %68'i kadın, %36'sı ilköğretim mezunu, %81'i evli, %60 bir işte çalıştığı, %56 algıladıkları gelir düzeyinin iyi olduğunu, %45 6 ay ile 1 yıllık süredir bakım verdiklerini, %37 günlük 3 saat bakım verme ile uğraştıklarını, %74 bakım vermenin sosyal yaşamlarını olumsuz etkilediklerini ifade etmiştir. Araştırmada bakım verenlerin Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği puan ortalaması 59.77 ± 9.88 , ve Aile destek alt boyut puan ortalaması 22.46 ± 4.43 , Arkadaş destek alt boyut puan ortalaması 20.22 ± 5.61 , özel biri alt boyut ölçek puan ortalaması 17.09 ± 6.25 'dir.

Sonuç: Bu sonuçlara göre palyatif bakım hastalarına bakım verenlerin algıladıkları sosyal destek düzeylerinin orta düzeyin üzerinde olduğu belirlenmiştir. Palyatif bakım kliniğinde yatan hastaya bakım veren hemşirenin klinik ve ev ortamında hastaya verilecek bakım hakkında bakım vericileri bilgilendirmeleri ve destek olmaları hem bakım veren hem de bakım alan bireylerin sosyal destek düzeylerini olumlu etkileyecektir.

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım, Bakım verenler, Algılanan Sosyal Destek

EVALUATION OF PERCEIVED SOCIAL SUPPORT LEVELS OF CAREGIVERS OF PALLIATIVE CARE PATIENTS

*Gül DURAL, **Ümmühan AKTÜRK

Department of Internal Medicine Nursing, Faculty of Nursing, Inonu University, Malatya, Turkey

Department of Public Health Nursing, Faculty of Nursing, Inonu University, Malatya, Turkey

ABSTRACT

Objective: The aim of this study was to determine the perceived social support levels of caregivers of palliative care patients.

Method: The sample of this descriptive study consisted of caregivers of inpatients in Palliative care units in Malatya Training and Research Hospital between July and September 2019. At the time of the survey, 100 caregivers who agreed to participate were reached. Data were collected by using the introduction form and Multidimensional Perceived Social Support Scale. Descriptive statistics and correlation statistics analysis methods were used in the evaluation.

Results: The mean age of the caregivers in the study was 39.08 ± 14.07 , 68% were women, 36% were primary school graduates, 81% were married, 60% were employed in a job, 56% were perceived to have a good income level, 45% stated that they had been caring for 6 months and 1 year, 37% said that they are engaged in care for 3 hours per day, 74% stated that caregiving negatively affects their social life. The mean score of the Multidimensional Perceived Social Support Scale of the caregivers in the study was 59.77 ± 9.88 , and the average score of the family support subscale was 22.46 ± 4.43 , the average score of friend support subscale was 20.22 ± 5.61 , and the average score of a special sub-scale was 17.09 ± 6.25 .

Conclusion: According to these results, it was determined that the perceived social support levels of the caregivers of palliative care patients were above the moderate level. The fact that the nurse who gives care to the patient in the palliative care clinic informs the caregivers about the care that will be given to the patient in the clinic and home environment will positively affect the social support levels of both caregivers and the caregivers.

Keywords: Palliative care, Caregivers, Perceived Social Support

S-161 PALYATİF BAKIM HEMŞİRESİNİN EN SIK KARŞILAŞTIĞI ETİK SORUNLAR

Tuğba Menekli¹, Merve Torun²

¹İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği ABD, Doktor Öğretim Üyesi

²İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği Lisansüstü Öğrencisi

ÖZET

Giriş: Modern tıbbi teknolojiye ulaşan toplumlarda ölüm genellikle uzamış bir süreç haline gelmiştir(1). Günümüzde toplumların giderek yaşlanmaları, biyoteknolojik gelişmeler ölümü artık tıbbi bir olay haline getirmektedir. Bu noktada aslında doğal bir süreç olan ölüm, tıbbın müdahale alanına girmektedir. Palyatif bakım yaşamı tehdit eden her türlü hastalığın teşhisi ile başlamakta ve duruma göre, ölüm sonrası hasta yakınlarının desteklenmesiyle ya da hayatta kalan hastanın rehabilitasyon süreci ile devam etmektedir(2). Palyatif bakım, yaşamı tehdit eden bir hastalık karşısında fiziksel, psikolojik, sosyal ve manevi sorunları çözmeye odaklanır. Bu süreç sadece tıbbi değil, kültürel, ekonomik, dini pek çok faktörü de barındırmaktadır(2). Türkiye’de 2010 yılından itibaren palyatif bakım politikaları oluşturulmuş ve önemli adımlar atılmıştır(1). Ülkemizde yürütülen projeler ve politikalar kapsamında palyatif bakım merkezleri hızla artmaktadır(2).

Amaç: Bu makalenin amacı palyatif bakıma ilişkin hemşirenin en sık karşılaştığı etik sorunları değerlendirmektir. Makalede; hastaya kötü haberin verilmesi, aydınlatılmış onam, fiziksel semptomların ve ağrının dindirilmesi, palyatif sedasyon, hasta ve ailesinin kararlara katılması, beslenme ve sıvı desteği ile resusitasyon başlıkları kapsamında etik sorunlar tartışılmıştır(1).

Anahtar kelimeler: Palyatif bakım, etik sorun, hemşire

The Most Common Ethical Problems of Palliative Nurses

Abstract: Death has become an extended process in the industrialized World. These days, the population is getting gradually older and biotechnological improvements have turned death to a medical subject. Currently, death, which is a natural process, has become an intervention area in medicine. Palliative care starts with the diagnosis of all kinds of diseases that threaten life and as required, continues either with support provided to the patient's relatives on the death of the patient or with the rehabilitation of the surviving patient. This period comprises not only medical factors but also many cultural, economic, and religious factors. Since 2010, palliative care policies have been established in Turkey and important steps have been taken. The number of palliative care centers is rapidly increasing within the scope of the projects performed and policies adopted in Turkey.

Objective: The aim of this article is to evaluate the most common ethical problems of the nurse in palliative care. In the article; ethical issues were discussed in the context of giving bad news to the patient, informed consent, relieving physical symptoms and pain, palliative sedation, participation of the patient and family in decisions, nutrition and fluid support and resuscitation.

Keywords: Palliative care , ethical problem, nurse

S-162 ÖĞRENCİLERİN İLETİŞİM DÜZEYLERİ VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Rukuye Aylaz¹, Aydın Avcı²

1. Prof.Dr. İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya , Türkiye

Email:rukuye.aylaz@inonu.edu.tr

2. Lisans öğrencisi, İnönü Üniversitesi, Hemşirelik fakültesi, Malatya, Türkiye

Giriş ve Amaç: Kişinin yaşadığı toplum içerisinde var olan kuralları, değer ve inançları öğrenebilmesi iletişimle gerçekleşmektedir. Ayrıca başkalarıyla bir arada olmak, kendini anlatabilmek, diğerlerini anlayabilmek, kısacası toplumsallaşmak isteyen insan iletişim kurmaya yönelmektedir. Üniversite eğitiminin öğrencilerin iletişim becerileri açısından farklılaşım farklılaşmadığının araştırılması ve iletişim becerileri ile bazı demografik değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Kesitsel tipte olan çalışma 10 Nisan – 1 Haziran 2019 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırmanın evrenini İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesinde 4. Sınıfta öğrenim gören 275 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada örneklem seçimine gidilmeyerek evrenin tamamına ulaşılması hedeflenmiştir. Ancak öğrencilerden bazıları araştırmaya katılmak istememeleri ve devamsızlık yaptıklarından dolayı 171 öğrenci araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırmanın verileri “Kişisel Bilgi Formu” ve “İletişim Becerileri Envanteri” aracılığı ile elde edilmiştir. Kişisel Bilgi Formu; öğrencilerin cinsiyet, yaş, öğrenim gördüğü sınıf, ailesinin yaşadığı yer, annenin eğitim düzeyi, babanın eğitim düzeyi, ailenin sosyo-ekonomik düzeyi, anne-babanın öğrenciye yönelik tutumları, öğrencinin arkadaşlarıyla ilişkileri gibi tanımlayıcı özelliklerini belirlemeye yönelik toplam 11 sorudan oluşan bir formdur. İletişim Becerileri Envanteri (İBE), üniversite öğrencilerinin sahip oldukları iletişim beceri düzeylerini değerlendirmek amacıyla Ersanlı ve Balcı (1998) tarafından geliştirilen 5’li Likert tipi bir ölçek 45 sorudan oluşmaktadır. Envanter zihinsel, duygusal ve davranışsal açıdan iletişim becerilerini ölçmektedir. Her bir boyutu ölçen 15 madde vardır. Boyutlarda ve toplam iletişim becerisinde yüksek puan, yüksek iletişim becerisine karşılık gelmektedir. Ölçekten elde edilebilecek en yüksek puan 225, en düşük puan ise 45’dir. Verilerin değerlendirilmesinde; sayı, yüzdelik, ortalama, bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemek

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

amacıyla varyans analizi ve bağımsız gruplarda t testleri kullanılmıştır. Çalışmada önemlilik düzeyi $p<0.05$ olarak kabul edilmiştir. Araştırmanın yapılabilmesi için Hemşirelik Fakültesi Dekanlığından yazılı izin ve öğrencilerden sözel onam alınmıştır.

Bulgular: Araştırmada öğrencilerin yaş ortalamaları 22.62 ± 2.8 , %71.9'u kadın öğrencilerinden oluşmakta, %64.3'ünün annesi, %51.5'inin babasının ilkokul mezunu %80.7'sinin ekonomik durumunun orta ve öğrencilerin %47.4'ü iletişim becerileri ile ilgili özel eğitim aldıkları saptandı. Araştırmada öğrencilerin girişimcilik puan ortalamaları 105.23 ± 11.6 (minimum 45, maksimum 139), puan ortalamaları ile bazı özelliklerinin karşılaştırılması sonuçları incelendiğinde; bu konuda özel eğitimi alma ve anne eğitim durumları ile iletişim becerileri ortalaması arasında önemli bir fark olduğu saptandı ($p<0.05$).

Sonuç ve Öneriler: Bu araştırmada öğrencilerin puanlarının ortalaması 105, standart sapması 23 olarak hesaplanmıştır. Bu değerler dikkate alındığında katılımcı öğrencilerin orta düzeyde iletişim becerilerine sahip oldukları ve eğitim almanın etkili olduğu söylenebilir. Öğrencilerin iletişim becerilerinin düzeylerinin daha iyi olabilmesi için iletişim beceri geliştirmelerine yönelik ortamların yaratılması önerilmektedir.

Anahtar kelime: İletişim becerileri, öğrenci, hemşire

S-163 PEDIATRİ HEMŞİRELERİNİN PALYATİF BAKIM UYGULAMALARI VE KARŞILAŞTIKLARI ZORLUKLARIN İNCELENMESİ

Ayşe SÜLÜN, Emriye Hilal YAYAN

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ ANABİLİM DALI

Özet: Bu çalışma pediatri hemşirelerinin palyatif bakım uygulamaları ve karşılaştıkları zorlukların arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Çalışma; Malatya Turgut Özal Tıp Merkezi'nde pediatri kliniklerinde çalışan 53 hemşire ile yapılmıştır. Araştırma verileri "Sosyodemografik Bilgi Formu", "Öz Bildirime Dayalı Palyatif Bakım Uygulamaları Ölçeği (PCPS)", "Palyatif Bakım Zorlukları Ölçeği (PCDS)" ile toplanmıştır. Çalışmaya katılan hemşirelerin %81.1'i kadın, %54.7'si 30 yaş ve altında, %79,2'si evli, %71.7'si çocuk sahibi, %71.7'si lisans mezunudur. PCPS ve PCDS puan ortalamaları sırasıyla 67,6±9,1 ve 72,0±12,0 olarak saptanmıştır. Öz Bildirime Dayalı Palyatif Bakım Uygulamaları Ölçeği toplam puanı ile Palyatif Bakım Zorlukları Ölçeği toplam puanı arasında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişki olduğu bulunmuştur. Pediatri hemşirelerinin palyatif bakım uygulamaları arttıkça, yaşadığı zorlukların arttığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Palyatif Bakım, Palyatif Bakım Zorlukları, Hemşirelik

PALLIATIVE CARE APPLICATIONS OF PAEDIATRIC NURSES AND THEIR DIFFICULTIES

Abstract: This study is to determine the relationship between the palliative care practices of pediatric nurses and the palliative care challenges they face. The study was conducted with 53 nurses working in pediatrics clinics in Malatya Turgut Özal Medical Center. The research data were collected with "Nurse Information Form", "Self-Reported Palliative Care Practices Scale (PCPS)", "Palliative Care Challenges Scale (PCDS)" and Pearson correlation analysis was applied. 81.1% of the nurses participating in the study were women, 54.7% were 30 years of age or under, 79.2% were married, 71.7% had children, and 71.7% were undergraduate graduates. PCPs and PCDS score averages were 67.6±9.1 and 72.0±12.0, respectively. The total score of the palliative care practices scale based on self-notification was found to be a moderately positive relationship between the total score of the palliative care challenges scale and the total score of the palliative care challenges

scale. It was found that as paediatric nurses' palliative care practices increased, the difficulties they experienced increased.

Key Words: Palliative Care, Difficulties Of Palliative Care, Nursing

S-164 YOĞUN BAKIMDA GERÇEKLEŞTİRİLEN PALYATİF BAKIM UYGULAMALARINDA ORTAYA ÇIKAN ETİK SORUNLAR

Safiye YANMIŞ¹, Gülcan BAHÇECİOĞLU TURAN²

¹ Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Erzurum, Türkiye.

² Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Erzurum, Türkiye.

Özet

Giriş: Yoğun bakım üniteleri, kritik hastalara sağladığı destek ve tedavi ile hayatta kalma şansını arttıran ve sağlık hizmetleri içinde çok önemli yere sahip olan özel hastane alanlarıdır. Ayrıca yoğun bakım üniteleri kritik hastaları destekleyerek iyileşmelerini amaçlayan, yerleşim biçimi ile hasta bakımı açısından ayrıcalık taşıyan, ileri teknolojiye sahip cihazlarla donatılmış, hastaların 24 saat yaşamsal göstergelerinin izlendiği multidisipliner bir ekibin hizmet sunduğu kliniklerdir. Palyatif bakım ise, yaygın olarak tedavi edici yaklaşımların yetersiz kaldığı ölümcül hastalarda, hasta ve yakınlarına verilen destekleyici bakım olarak ifade edilmektedir. Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) tanımına göre, palyatif bakım yaşamı tehdit eden hastalıklarla mücadele eden hasta ve hasta yakınlarının yaşam kalitelerini yükseltme hedefinde olan bir yaklaşımdır. Bu yaklaşımda ağrıyı, acıyı hafifletmeye yönelik çalışmaların yanı sıra fiziksel, psikososyal ve ruhsal (manevi) bakım da yer almaktadır.

Bulgular: Yoğun bakımdaki palyatif bakım hastasının bakımında amaç; ölümün ne hızlandırılması ne de geciktirilmesidir. Aksine bu bakımda uygulanan bütüncül yaklaşım, hastanın fiziksel, psikolojik ve manevi sorunlarının tümüne birden eğilmeyi içerir. Yoğun bakım ve palyatif bakım uygulamalarının komplike olması nedeniyle kritik hasta bakımında uygulanan palyatif bakım sırasında birçok etik sorunlarla karşılaşmaktadır. Kritik durumdaki hastalara palyatif bakım uygulanırken, teknolojinin sunduğu olanaklara gerçekte ne kadar gereksinim duyulduğu, artan hizmet maliyeti, hasta yeterlik ve özerkliğinin tartışmalı olması, kaynakların etkin ve adil kullanılması ve artan hasta beklentilerinin karşılanması sorumluluğu, boşuna tedavinin belirlenip

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

sınırlandırılması ya da bazı tedavilere son verilmesi, ağrı tedavisi ve manevi bakım gibi konularda hasta, hasta yakını ve sağlık personelinin zaman zaman etik boyutları olan sorunlarla karşılaşmaktadır.

Sonuç: Sonuç olarak; Yoğun bakımda palyatif bakım uygulamaları gerçekleştirilirken birçok etik sorunlar yaşanmaktadır. Sağlık Profesyonellerinin en önemli sorumluluğu; ortaya çıkan etik sorunları, temel etik ilkeleri rehber alarak çözüme ulaştırmak olmalıdır. Ortaya çıkan etik sorunlar insan hakları, hasta hakları, sınırlı kaynakların paylaşılması ve hastanın yaşam kalitesinin ön planda tutulması öğeleri ile ele alınması kritik önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yoğun bakım, palyatif bakım, palyatif bakım uygulamaları, etik.

Ethical Problems in Palliative Care Practices in Intensive Care

Abstract

Introduction: Intensive care units are private hospital areas that increase the chances of survival with the support and treatment it provides to critical patients and have a very important place in health services. In addition, intensive care units are clinics in which a multidisciplinary team provides services to support critical patients and to improve their health, to be privileged in terms of location and patient care, to be equipped with high-tech devices and to monitor the vital signs of the patients 24 hours a day. Palliative care, on the other hand, is commonly referred to as supportive care given to patients and their relatives in fatal patients where therapeutic approaches are inadequate. According to the definition of World Health Organization (WHO), palliative care is an approach that aims to improve the quality of life of patients and their relatives who struggle with life-threatening diseases. This approach includes physical, psychosocial and spiritual (spiritual) care, as well as pain relief and pain relief.

Results: The aim of the care of the palliative care patient in the intensive care unit; neither accelerating nor delaying death. On the contrary, the holistic approach in this care involves addressing all of the patient's physical, psychological and spiritual problems. Due to the complexity of intensive care and palliative care practices, many ethical problems are encountered during palliative care in critical patient care. When palliative care is applied to critically ill patients, how much technology is actually needed, increased service cost, patient competence and autonomy are controversial, responsibility for effective and fair use of resources and meeting increased patient expectations, limiting or eliminating some treatment, The patient, his relatives and healthcare personnel sometimes encounter problems with ethical dimensions in issues such as pain treatment and spiritual care.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Conclusion: As a result; While performing palliative care in intensive care, many ethical problems are experienced. The most important responsibility of Health Professionals; the ethical problems that arise should be solved by guiding the basic ethical principles. It is critical to deal with ethical issues that arise from human rights, patient rights, sharing limited resources and prioritizing the quality of life of the patient.

Keywords: Intensive care, palliative care, palliative care practices, ethics.

S-165 PSİKİYATRİ HEMŞİRELİĞİ VE PALYATİF BAKIM

Filiz ERSÖĞÜTÇÜ, Maral KARGIN

1Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Elazığ/ Türkiye

2 Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Elazığ/ Türkiye

ÖZET

Palyatif bakım kavramı İngiltere’de modern hospis ile başlamış, zamanla değişerek ölmekte olan bireylerin bakımı için kullanılmış günümüzde kronik hastalığı olan tüm hastaların bakımını kapsayan bir kavram olmuştur. Palyatif bakım hastanın kalan yaşamını anlamlı ve değerli kılmak için verilen tüm hizmetleri bütüncül bakım anlayışı ile vermeyi içerir. Palyatif bakımın daha ziyade ağrı ve diğer semptomların kontrolünü, psikolojik, sosyal ve manevi bakımı içermesinden dolayı psikiyatri hemşiresi palyatif bir bakım ekibinde hayati bir rol oynayabilir. Psikiyatri hemşiresinin palyatif bakımda değerlendirme, güven verici hemşire hasta ilişkisini oluşturma, terapötik iletişim, psikolojik destek, derivasyon tekniklerini kullanma, stres yönetimi, sosyal destek sistemlerinin harekete geçirilmesi gibi önemli görevler üstlenir. Psikiyatri hastaları için palyatif bakım konusundaki son ampirik araştırmalar yeterli değildir. Psikiyatrik hastaların palyatif bakımında, psikiyatrik bozukluğu olmayan hastalara göre daha fazla psikososyal ve manevi bakım ihtiyacı olduğu görülmüştür. Psikiyatri hemşirelerini palyatif bakım konusunda eğitmek, fiziksel ve zihinsel sağlık bakım arasında işbirliği yapmak, psikiyatri hastalarının palyatif bakım ihtiyaçlarını karşılamak için çok önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Psikiyatri, hemşirelik, palyatif bakım

PSYCHIATRIC NURSING AND PALLIATIVE CARE

Filiz ERSÖĞÜTÇÜ, Maral KARGIN

1 Fırat University, Faculty of Health Sciences, Elazığ/ Turkey

2 Fırat University, Faculty of Health Sciences, Elazığ/ Turkey

ABSTRACT

The concept of palliative care began with modern hospice in the UK and has been used for the care of dying individuals over time, and today is a concept that covers the care of all patients with chronic disease. Palliative care involves providing all services that make the patient's remaining life meaningful and valuable with holistic care approach. A psychiatric nurse can play a vital role in a palliative care team, since palliative care often involves controlling pain and other symptoms, psychological, social and spiritual care. The psychiatric nurse undertakes important tasks in palliative care such as assessment, establishing reassuring nurse patient relationship, therapeutic communication, psychological support, using diversion techniques, stress management, mobilizing social support systems. Recent empirical research on palliative care for psychiatric patients is not sufficient. In palliative care of psychiatric patients, there was a need for more psychosocial and spiritual care than patients without psychiatric disorders. Training psychiatric nurses in palliative care, cooperating between physical and mental health care are very important to meet palliative care needs of psychiatric patients.

Key Words: Psychiatry, nursing, palliative care

S-166 PALYATİF BAKIMDA ÖLÜM KAVRAMI

Gülcan BAHÇECİOĞLU TURAN¹, Filiz ERSÖĞÜTÇÜ², Didem COŞKUN³

1 Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Erzurum / Türkiye

2 Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Elazığ / Türkiye

3 Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Elazığ / Türkiye

ÖZET

Yaşam süresinin uzaması, kronik hastalıkların ve kanser görülme sıklığının artmasının yanı sıra tıp ve teknolojik ilerlemeler ölümü geciktirmiştir. Ölümü yaklaşan hastaya bakım vermek emosyonel olarak acı veren, zor bir deneyimdir. Toplum ve hemşireler, ölümü yadsımakta ve ölmekte olan bireylerin kaçınılmaz sonunu görmezden gelip hasta bireyler olarak tedavi etme çabası göstermektedir. Genelde ölüm kavramının yaş, deneyim, kültür, inanç sistemi ve bunun gibi faktörlerden etkilendiği ortaya çıkmıştır. Ölümü yaklaşan bireylerin yaşı, cinsiyeti, tanısı, sosyal rolü, palyatif bakım süresi, kişilik özellikleri kendisinin ve sağlık çalışanların ölüm kavramına tepkisini etkilemektedir. Ölüm tüm insanlar için kaçınılmazdır, burada önemli olan bu gerçeğe uyumlu hale gelerek yaşamın sürdürülebilmesinin sağlanmasıdır. Ölüm kavramının farklı yaş dönemlerinde nasıl algılandığı ve buna göre ölüm algısının gelişimi oldukça önemlidir. Bu noktada ölüm eğitimi, ölüm olgusu karşısında hemşirenin farkındalık geliştirmesini sağlayarak ölüm kaygısının azaltılmasında ve ölümcül hastanın bakımına yönelik olumsuz tutumların değişmesinde etkili olabilmektedir. Okul öncesi dönemde, okul çağı ve ergenlikte ve yetişkinlikte bireylerin ölüm eğitimi ile ölüm kaygısını azaltacağı, ölümü anlama çabasındaki bireyin, yas sürecini daha olumlu atlatmasına yardımcı olması açısından oldukça önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Palyatif Bakım, Hemşirelik, Ölüm Kavramı

THE CONCEPT OF DEATH IN PALLIATIVE CARE

Gülcan BAHÇECİOĞLU TURAN¹, Filiz ERSÖĞÜTÇÜ², Didem COŞKUN³

1 Ataturk University, Faculty of Nursing, Erzurum / Turkey

2Firat University, Faculty of Health Sciences, Elazig / Turkey

3 Firat University, Faculty of Health Sciences, Elazig / Turkey

ABSTRACT

The prolongation of life, the increase in the incidence of chronic diseases and cancer, medical and technological advances are the factors that delay death. Caring for the dying patient is an emotionally painful and difficult experience. Society and nurses deny death and try to ignore the inevitable end of dying individuals and treat them as sick individuals. In general, the concept of death is affected by factors such as age, experience, culture, beliefs and so on. Age, gender, diagnosis, social role, duration of palliative care, personality traits of the dying individuals affect their own and the health workers' response to the concept of death. Death is inevitable for all human beings, what is important here is to ensure that life can be sustained by harmonizing with this reality. How the concept of death is perceived at different age periods and the development of death perception are very important. At this point, death education can be effective in decreasing death anxiety and changing negative attitudes towards the care of dying patient by enabling the nurse to raise awareness in the face of death. Death education that will be given to individuals in preschool, school age, adolescence and adulthood periods is very important in terms of decreasing death anxiety in individuals and helping the individual who is in the effort to understand death to survive the mourning process more positively.

S-167 PALYATİF BAKIMDA HEMŞİRENİN ROLÜ

Didem COŞKUN¹, Gülcan BAHÇECİOĞLU TURAN², Filiz ERSÖĞÜTÇÜ³

1 Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Elazığ / Türkiye

2 Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Erzurum / Türkiye

3 Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Elazığ / Türkiye

ÖZET

Palyatif bakım “hasta ve ailesi yaşamı tehdit eden sorunla karşılaştığında, fiziksel, duygusal, sosyal ve spiritüel gereksinimlerinin erken dönemde belirlenmesi, dikkatlice değerlendirilmesi ve tedavi edilmesidir. Ayrıca hastalık ve yas süreci boyunca bireyi ve ailesini desteklemeyi içeren aktif, bütüncül bir bakım yaklaşım olarak tanımlanmaktadır. Palyatif bakım ilkesinde acının hafifletilmesi, yaşam kalitesinin artırılması, hasta ve ailesinin otonomisine ve kararına saygı duyma yer almaktadır. Bu bakımın etkili olabilmesi için multidisipliner bir yaklaşımla hasta ve ailenin gereksinimlerine odaklanılması gerekmektedir. Palyatif bakım hemşiresinin bu gereksinimlerin belirlemesi ve karşılayabilmesi için etkili bir iletişim becerisine sahip olmalıdır. İletişimin de dürüst olmalı, saygılı davranarak hasta ve ailesinin güven duymasını sağlamalıdır. Hastanın yaşam kalitesinin artmasını sağlarken hastanın kontrol duygunu kaybetmemesine dikkat etmelidir. Hemşire bilgi, becerilerini sürekli geliştirerek daha etkili bakım vermelidir. Bakım verirken kanıt dayalı uygulamalardan en iyisini yapmalıdır. Böylece hasta ve ailesinin en iyi bakım uygulamalarından yararlanmasını sağlanmış olacaktır. Bakım tanı konulduktan itibaren başlayıp, ölüm ve ölüm sonrası bakım ile devam eder. Bu derlenmenin amacı palyatif bakımda çalışan hemşirelerin bakım uygulamalarının neler olduğunu tartışması amaçlanmıştır.

A NURSE'S ROLE IN PALLIATIVE CARE

Didem COŞKUN ¹, Gülcan BAHÇECİOĞLU TURAN ², Filiz ERSÖĞÜTÇÜ ³

1 Fırat University, Faculty of Health Sciences, Elazığ / Turkey

2 Ataturk University, Faculty of Nursing, Erzurum / Turkey

3 Fırat University, Faculty of Health Sciences, Elazığ / Turkey

ABSTRACT

Palliative care is the early detection, careful evaluation and treatment of physical, emotional, social and spiritual needs of the patient and his/her family in case of a life-threatening problem. It is also defined as an active, holistic care approach that includes supporting the individual and his or her family during the illness and mourning process. The principle of palliative care includes alleviating pain, improving the quality of life, and respecting the autonomy and decision of the patient and his/her family. In order for this care to be effective, it needs to be focused on the needs of the patient and the family with a multidisciplinary approach. The palliative care nurse must have effective communication skills to identify and meet these needs. These nurses should be honest in their communication and should gain confidence of the patient and the family by respecting them. While improving the quality of life of the patient, they should pay attention the patient to not to lose control. They should provide more effective care by continuously improving their knowledge and skills. They should apply the best evidence-based practice when providing care. This will enable the patient and his/her family to benefit from the best care practices. Care begins with diagnosis and continues with death and post-mortem care. The aim of this review is to discuss the care practices of nurses working in palliative care.

S-168 YENİ ALL TANISI ALMIŞ ÇOCUK VE AİLESİ: ROY ADAPTASYON MODELİ VAKA SUNUMU

Ayşe SÜLÜN, Emriye Hilal YAYAN

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ ANABİLİM DALI

Özet: Roy Adaptasyon Modeli (RAM) bireylerin, ailelerin, toplumun ve insanın adaptasyon sistemine, çevresi ile etkileşimine odaklanmaktadır. Pediatri hemşirelerinin de, çocuğun ve ailesinin hastaneye yatma gibi yaşamlarında meydana gelen yeni durumlara karşı uyum sağlamalarında önemli rolleri bulunmaktadır. ALL' ye RAM çerçevesinde bakıldığında; hemşire öncelikle hastalığı (odak uyaran), sonra hastalığın tedavisinde yer alan ilaçların kullanımını (etkileyen uyaran) ve yaşanan sorunları tanımlayarak hasta ve ailenin eğitimini gerçekleştirmelidir. Bu olgu sunumunun amacı beş yaşında yeni tanı almış alan çocuğun Roy Adaptasyon Modeli çerçevesinde örnek bir hemşirelik bakım süreci oluşturmaktır.

Olgu: Beş yaşındaki erkek hasta temmuz ayında kemik ağrısı, ateş şikayetiyle dış merkeze başvurmuş, hasta tanısız işlemlerden (fizik muayene, laboratuvar testleri, kemik iliği aspirasyonu) sonra pediatrik onkoloji servisine yatırılmıştır. Olguda ailenin hastalığı kabul etmemesi, çocuğun sürekli eve gitmek istemesi gibi tepkiler ile hasta ve ailesinin hastalık sürecindeki yaşadığı güçlükler, uyum sorunları tespit edilerek RAM çerçevesinde hemşirelik girişimleri uygulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Roy Adaptasyon Modeli, Hemşirelik Bakımı, ALL, Olgu

NEW ALL DIAGNOSED CHILD AND FAMILY: ROY ADAPTATION MODEL CASE REPORT

Abstract: The Roy adaptation model (RAM) focuses on the interaction of individuals, families, society and man with their environment, with the adaptation system. Pediatrics nurses also have important roles in adapting to the new situations that occur in their lives, such as hospitalization of the child and his or her family. When all is looked at within the framework of RAM, the nurse

should first identify the disease (focus stimulus), then the use of the drugs involved in the treatment of the disease (effect stimulus) and the problems experienced by the patient and the family. The aim of this case report is to establish an exemplary nursing care process within the framework of the Roy adaptation model of the newly diagnosed child at the age of five.

Case: In July, a five-year-old male patient admitted to the external center with bone pain, fever, and was admitted to the pediatric oncology service after diagnostic procedures (physical examination, laboratory tests, bone marrow aspiration). The patient and his family's difficulties in the disease process, adaptation problems were identified and nursing initiatives were implemented within the framework of RAM with the reactions of the family not accepting the disease, the child constantly wants to go home.

Key Words: Roy adaptation model, nursing care, all, case

S-169 AKUT MİYELOİD LÖSEMİ'Lİ ÇOCUK VE AİESİ: FITZPATRİK'İN RİTİM KURAMI VAKA SUNUMU

Ayşe SÜLÜN, Emriye Hilal YAYAN

İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı Hemşirelik kuramcılarında Fitzpatrick kuramında temel hemşirelik kavramlarının yanı sıra ritim kavramından bahsetmektedir. Fitzpatrick, yaşam ritminin krizlerle kendini gösterdiğini, bireyin deneyimlediği krizlerin ise onların sağlığını etkilediğini belirtmektedir.

Akut miyeloid lösemi (AML), normal hücrelere göre proliferasyon (hücre çoğalması) hızı artmış, spontan apoptosisi (hücre ölümü) azalmış hücrelerin kontrolsüz çoğalarak, kemik iliğini inhibe etmesi sonucu ortaya çıkan malign hastalıktır.

Olgu: On beş yaşındaki erkek hasta 2019 yılının haziran ayında göğsünde sıkışma ve nefes darlığı şikayeti ile çocuk acil servise başvuran hasta tanısız işlemlerden sonra AML tanısı konularak, hastanemiz pediatrik onkoloji servisine yatırılmıştır. Fizyolojik, psikolojik ve sosyolojik anlamda şikayetleri artan çocuğun ihtiyacına yönelik olarak beslenme ritminin düzenlenmesi, boşaltım ritminin düzenlenmesi, uyku ritminin düzenlenmesi gibi hemşirelik uygulamaları ile bakım verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fitzpatrick'in Ritim Kuramı, AML, Hemşirelik Bakımı, Olgu Sunumu

CHILDREN WITH ACUTE MYELOID LEUKEMIA AND THEIR FAMILIES: FITZPATRİK'S RHYTHM THEORY CASE REPORT

Abstract:In Fitzpatrick's theory of nursing theorists speak of basic nursing concepts as well as the concept of rhythm. Fitzpatrick states that the rhythm of life manifests itself in crises, while the crises experienced by the individual affect their health.

Acute myeloid leukemia (AML) is a malignant disease that occurs as a result of uncontrolled proliferation of cells and inhibiting bone marrow, which increases the rate of proliferation (cell proliferation) relative to normal cells, and decreased spontaneous apopticia (cell death).

Case: fifteen-year-old male patient admitted to the pediatric emergency department with chest compression and shortness of breath in June 2019, was diagnosed with AML after diagnostic procedures and admitted to the pediatric oncology service of our hospital. Nursing practices such as regulation of nutrition rhythm, regulation of excretory rhythm, regulation of sleep rhythm have been given care for the needs of the child whose complaints are increasing in physiological, psychological and sociological terms.

Key Words: Fitzpatrik's Rhythm Theory, AML, Nursing Care, Case Report

S-170 EVDE BAŞARISIZ İLAÇ YÖNETİMİNE YÖNELİK OLGU SUNUMU

Sevgi URUÇ, Ayşe SÜLÜN

1) Turgut Özal Tıp Merkezi, Büyük Çocuk Servisi, Malatya

2) İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı Ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı

Özet: Epilepsi; çocuğun fiziksel değişikliklere, günlük ilaç kullanımında uyuma, yineleyen doktor muayenelerine ve akut tıbbi acil durumlara hazırlıklı olmasını gerektiren ve yaşam kalitesini olumsuz etkileyen bir hastalıktır. Bu nedenle hemşireler, bağımsız, yarı bağımlı ve bağımlı rollerini uygulayarak epilepsi tanısı almış çocuk ve ailesine holistik hemşirelik hizmeti vermektedir. Bu hizmetlerden biri de evde ilaç uygulamaya yönelik aileye eğitim vermeleridir. Bu olguda; Epilepsi tanısı almış çocuğun annesinin evde ilaç uygulamaya yönelik yaşadığı güçlüğü hemşirelik süreci içerisinde ortaya konması hedeflenmiştir.

Olgu: 4500 gr normal vajinal yolla doğan 6 aylık erkek çocuktur. Düşük doğum ağırlıklı ve doğumda oksijensiz kalan hasta 24 gün yenidoğan yoğun bakım ünitesinde kalmış, 3 günlük iken nöbet geçirmiş ve tedavi başlanmamıştır. 2 aylıkken nöbetleri tekrar başlamış ve doktora başvurmuşlardır. Doktor Luminatten, rivotril damla, tegretol, aptontain, topamax tedavisine başlamıştır. Bir süre sonra aile çocuğun nöbetlerinin sıklığının ve süresinin artması nedeniyle tekrar polikliniğe başvurmuş ve çocuğun kan tahlilinde yüksek doz ilaç aldığı saptanmıştır. Çocuğun servise yatışından sonra nöbet takibi yapıp, hastanın EEG ve VEP' i çekilmiştir. Hastaya yönelik eğitim materyali geliştirilerek ailesine eğitim verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İlaç yönetimi, epilepsi, hemşirelik

CASE REPORT FOR FAILED DRUG MANAGEMENT AT HOME

Abstract: Epilepsy is a disease that requires the child to be prepared for physical changes, sleeping in daily medication use, repetitive medical examinations and acute medical emergencies, and negatively affects the quality of life. Therefore, nurses provide holistic nursing services to children and their families diagnosed with epilepsy by applying their independent, semi-dependent and dependent roles. One of these services is training the family to practice medicine at home. In this case; It is aimed to reveal the difficulty experienced by the mother of the child diagnosed with epilepsy in order to administer drugs at home in the nursing process.

Case: 4500 G is a 6-month-old boy born by normal vaginal route. The patient with low birth weight and without oxygen at birth remained in neonatal intensive care unit for 24 days, had a seizure while 3 days old and no treatment was started. When he was 2 months old, his seizures started again and they went to a doctor. Dr. Luminatten has started treatment with Rivotril drops, tegretol, aptontain, topamax. After a while, the family applied again to the Polyclinic due to the increased frequency and duration of the child's seizures and it was determined that the child had taken a high dose of medication in his blood test. After the child's admission to the service, seizure monitoring was performed and the patient's EEG and VEP were withdrawn. The training material for the patient has been developed and the family has been given training.

Key words: drug management, epilepsy, nursing

S-171 KARACİĞER NAKLİ OLAN ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİNİN BAKIM YÜKLERİ VE YAŞAM KALİTELERİ

Maksude YILDIRIM¹, Yeliz SUNA DAĞ¹, Emriye Hilal YAYAN¹

¹Inönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya/Türkiye

ÖZET

310

Bu araştırma karaciğer nakli olan çocukların ebeveynlerinin bakım yüklerini ve yaşam kalitelerini belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Bu araştırma İnönü Üniversitesi Karaciğer Nakli Esntitüsü ve Hastansi Çocuk kliniğinde yatarak tedavi gören çocukların ebeveynleri ile yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan “Tanıtıcı Bilgi Formu”, “Bakım Verme Yükü Ölçeği” ve “WHOQOL-8.Tr” kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde yüzde ortalama, standart sapma ve korelasyon analizleri kullanılmıştır. Yapılan istatistiksel analizler sonucunda ebeveynlerin büyük çoğunluğunun cinsiyetinin erkek (84.2) olduğu, nakil sürecini kötü geçirdikleri (63.2) ve hafif düzeyde bakım yüküne sahip oldukları (52.6) belirlenmiştir. Yapılan korelasyon analizi sonucunda ise ebeveynlerin bakım yükleri ile yaşam kaliteleri arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu tespit edilmiştir (p=0.022). Sonuç olarak; Karaciğer nakli olan çocukların ebeveynlerinin bakım yükleri arttıkça yaşam kaliteleri azalmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ebeveyn, bakım yükü, yaşam kalitesi.

ABSTRACT

Parental care burden and quality of life of parent of children with liver transplantation

This study was conducted as a descriptive study in order to determine the care burden and quality of life of parents of children with liver transplantation. This study was conducted with the parents of inpatients in İnönü University Liver Transplantation Institute and Hospital Children's Clinic. "Descriptive Information Form" prepared by the researcher, "Burden Interview" and "WHOQOL-8.Tr" were used as data collection tools. Percentage mean, standard deviation and correlation analysis were used to evaluate the data. As a result of the statistical analyzes, it was found that the majority of the parents were male (84.2), had a poor transplantation process (63.2), and had a slight care burden (52.6). As a result of the correlation analysis, it was found that there was a negative relationship between the care burden of the parents and their quality of life ($p=0.022$). As a result; The quality of life decreases as the care burden of parents of children with liver transplantation increases.

Key Words: Parents, care burden, quality of life.

S-172 BİR ÜNİVERSİTE HASTANESİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN MANEVİ DESTEK ALGILARI

Hakime Aslan¹ Cansu Gündüz² Aydın Avcı² Ayşe Berktaş²

1. Dr. Öğrt. Üyesi., İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Esasları ABD.
2. Lisans öğrencisi, İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi

311

Giriş ve Amaç: Sağlık bakım hizmetlerinin sunumunda bireylerin fiziksel, ruhsal, sosyo-kültürel, emosyonel ve manevi yönlerini dikkate alarak bütüncül bakım vermek hemşireliğin yapı taşıdır. Hemşirelerin sağlığın korunması, geliştirilmesi ve sürdürülmesi boyutlarında hastaların manevi yönlerini de dikkate alarak bakım vermeleri oldukça önemlidir. Yapılan araştırmalar hemşirelerin eğitimleri sırasında manevi bakım konusunda yeterli bilgi alamadıkları, yoğun ve zor çalışma koşulları nedeniyle manevi bakım vermede kendilerini yetkin göremedikleri belirlenmiştir. Bu bağlamda bu araştırma, hemşirelerin manevi destek algılarının belirlenmesi amacı ile yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma, Haziran-Ağustos 2019 tarihleri arasında bir üniversite hastanesinde çalışan hemşireler ile yapıldı. Tanımlayıcı tipteki araştırmanın evrenini İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezinde çalışan hemşireler oluşturmuştur. Araştırmada örnekleme yöntemine gidilmemiş tüm evrene ulaşmak hedeflenmiştir. Ancak araştırma süresince izinde olan, araştırmaya katılmak istemeyen kişiler çalışma dışında bırakılmış toplam 221 hemşire ile araştırma yürütülmüştür. Veriler hemşirelerin sosyo-demografik özelliklerini ve manevi bakıma ilişkin soruları içeren Tanıtıcı Bilgi Formu ve "Manevi Destek Algısı Ölçeği" kullanılarak elde edildi. Veriler SPSS 23.0 paket

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

programında yüzdellik, ortalama, standart sapma, bağımsız gruplarda t-testi, ANOVA, Mann Whitney U ve Kruskal-Wallis H testleri kullanılarak değerlendirildi.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin yaş ortalaması 33.7 ± 7.2 'dir. Hemşirelerin %77.4'ü kadın, %63.3'ü evli, %63.3'ünün gelir seviyesi orta düzeyde, %76'sının eğitim seviyesi lisans düzeyinde, %34.8'i dahili birimlerde çalışmakta ve mesleki deneyim sürelerinin 11.2 ± 7.7 yıl olduğu saptanmıştır. Hemşirelerin %79.2'sinin manevi bakımı duyduğunu ancak %66.1'inin manevi bakım ile ilgili eğitim almadıklarını bunun yanında %85.5'inin manevi bakımın gerekli olduğu ifade ettikleri görülmüştür. Araştırmaya dahil olan hemşirelerin "Manevi Destek Algı" düzeyinin 51.21 ± 9.44 puan ve yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Sonuç olarak, üniversite hastanesinde çalışan hemşirelerin manevi destek algısını belirlemeye yönelik yapılan bu araştırmada, hemşirelerin manevi destek algı düzeylerinin yüksek olduğu saptanmıştır.

S-173 BİRİNCİ BASMAK SAĞLIK HİZMETLERİNDE PALYATİF BAKIMIN YERİ

Eren ASLANOĞLU¹, Filiz ERSÖĞÜTÇÜ²

1Fırat Üniversitesi, Kovancılar Meslek Yüksekokulu, Elazığ/ Türkiye

2 Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Elazığ/ Türkiye

312

ÖZET

Yaşamı tehdit eden hastalığa bağlı olarak ortaya çıkan problemlerle karşılaşan hasta ve ailede; ağrının ve diğer problemlerin, erken tanılama ve kusursuz bir değerlendirme ile fiziksel, psikososyal ve spiritüel gereksinimlerin karşılanması yoluyla acı çekmenin önlenmesi ve hafifletilmesine yönelik uygulamaların yer aldığı ve yaşam kalitesini geliştirmenin amaçlandığı bir yaklaşım olan palyatif bakım ülkemizde uzun yıllar ihmal edilen bir konu olmuştur. Sağlık alanında günümüzde koruma ve tedavi hizmetleri yalnızca hastanelerle sınırlı değildir. Toplum temelli bütüncül sağlık bakımı düşüncesi hastaneden toplumsal alana doğru genişleyerek palyatif bakımı da bünyesine almıştır. Dünyada ve ülkemizde yaşlı nüfusun, kanser ve kronik hastalıkların artması nedeniyle oluşan hastanelerdeki doluluk birinci basamakta palyatif bakım ihtiyacını artırmıştır. Birinci basamak palyatif bakım hizmetleri daha çok; ağrı, konstipasyon gibi akut semptomların yönetimi, yara bakımı ve parenteral ilaç uygulamaları yapmayı içerir. Hastalar için birinci basamak palyatif bakım hizmetleri yeterli gelmiyorsa ikinci ve üçüncü basamak palyatif bakım hizmetlerine yönlendirilmelidir. Birinci basamak palyatif bakım hizmetleri: aile hekimleri, evde bakım hizmetleri, KETEM, belediyeler ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği halinde yürütülür. Hemşire

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

ekip içinde önemli bir role sahiptir ve ekibin çalışmalarına aktif olarak katılır. Hemşire eğitim, tedavi, koordinasyon, bakım ve liderlik gibi önemli rollerini yerine getirir.

Anahtar Kelimeler: Palyatif Bakım, halk sağlığı, birinci basamak sağlık hizmetleri

PALLIATIVE CARE IN PRIMARY HEALTH CARE

Eren ASLANOĞLU¹, Filiz ERSÖĞÜTÇÜ²

1 Fırat University, Kovancılar Vocational High School, Elazığ/ Turkey

2 Fırat University, Faculty of Health Sciences, Elazığ/ Turkey

313

ABSTRACT

Palliative care, which is an approach that aims to improve the quality of life, to alleviate and prevent pain in the patient and family who encounter problems due to life-threatening illness by meeting physical, psychosocial and spiritual needs through early diagnosis and perfect assessment, has been neglected for many years in our country. Today, protection and treatment services are not limited to hospitals in the field of health. The idea of community-based holistic health care expanded from hospital to social area and included palliative care. The high number of patients in hospitals due to the increase in the elderly population, cancer and chronic diseases increased the need for palliative care in primary health care in the world and in our country. Primary palliative care services include management of acute symptoms such as pain, constipation, wound care and parental drug administration. If primary palliative health care is not sufficient, patients should be directed to secondary and tertiary palliative health care services. Primary palliative care services are carried out in cooperation with family physicians, home care services, KETEM (cancer early detection screening and training center), municipalities and non-governmental organizations. The

nurse plays an important role in the team and actively participates in the team's work. Nurse fulfills important roles such as education, treatment, coordination, care and leadership.

Key Words:, Palliative Care, Public Health, Primary Health Care

S-174 AİLE MERKEZLİ BAKIM UYGULAMALARINDA TÜRKİYE'DEKİ DURUM

Abdullah Sarman¹, Ulviye Günay²

314

¹ Bingöl Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, İlk ve Acil Yardım Programı, Bingöl/ Türkiye

² İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Malatya/ Türkiye

ÖZET

Giriş : Aile merkezli bakım; sağlık hizmeti veren ekip ile hastaların aileleri arasında iş birliğine dayalı, sağlık hizmetinin planlanması, sunulması ve değerlendirilmesini içeren bir bakım yaklaşımıdır. İtibar ve saygı, bilgi paylaşımı, ailenin bakımda yer alması, aile ile işbirliği gibi temel öğeleri içermektedir. Aile merkezli bakımın amacı; sağlık çalışanlarının çocuğu ve aileyi desteklemesi, bilgilendirmesi, hastalık ve tedaviye bağlı sorunları azaltarak çocuk ve ebeveynin yaşam kalitesini yükseltmektir. Dünyanın birçok ülkesinde ve Türkiye'de aile merkezli bakım yaklaşımının çocuk ve ailesi için uygun olduğu savunulsa da uygulamalarda istendik düzeyde yürütülmemektedir. Bu çalışma Türkiye'de aile merkezli bakımın durumunu değerlendirmek amacıyla yapıldı. Konuyla ilgili literatür taraması "Pubmed, Cinahl, Wiley Interscience, Sciencedirect, Ovid, Cochrane, Ulakbim Türk Tıp Dizini, Google Akademi, Türk Medline" ulusal

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

ve uluslararası veri tabanlarında “aile merkezli bakım, Türkiye, güncel durum, hemşirelik” anahtar kelimeleri girilerek yapılmıştır. Tüm yayınlar çalışma yöntemleri ve bulguları açısından sistematize edilerek incelenmiştir.

Türkiye’de aile merkezli bakıma yönelik bir sağlık politikası bulunmamakla birlikte ebeveynlerin hastanede çocuğunun yanında kalmasına genellikle izin verilmektedir. Ebeveynler, hastanede daha çok çocuğun fiziksel gereksinimini karşılamaktadır. Aile merkezli bakım uygulamaları yeterli oranda yürütülmemektedir.

Anahtar Kelimeler: Aile merkezli bakım, Türkiye, Güncel durum.

FAMILY-CENTERED CARE PRACTICE SITUATION IN TURKEY

ABSTRACT

Objective: Family-Centered Care (FCC) is a care approach involving the healthcare team and the planning, presentation and evaluation of health care services based on cooperation between the families of patients. It includes basic elements such as reputation and respect, information sharing, family involvement in care and cooperation with the family. The purpose of FCC; to support the child and family of health workers, to inform, to reduce the problems associated with the disease and treatment and to improve the quality of life of children and parents. Although it is argued that the FCC approach in many countries and Turkey is appropriate for the child and his / her family, it is not implemented at the desired level in practice. This study was conducted to assess the status of the FCC in Turkey. A literature review on the subject “Family-Centered Care, Turkey, current status, nursing” keywords were entered in PubMed, Cinahl, Wiley Interscience, Sciencedirect, Ovid, Cochrane, Ulakbim Turkish Medical Index, Google Academy, Turkish Medline in national and international databases. All publications were systematically examined in terms of study methods and findings. Although there is no health policy for FCC in Turkey, parents are generally allowed to stay with their child in the hospital. Parents usually meet the physical requirements of the child in the hospital. FCC practices are not carried out adequately.

Keywords: Family centered care, Turkey, Current status.

S-175 KADINLARDA MANEVİYAT İLE YAŞAM DOYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Fatma KESKİN¹ Ebru GÜL², Hilal AKDAĞ³

316

¹ Arş. Gör., İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Malatya

² Arş. Gör., İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Malatya

³ Hemşirelik 4. Sınıf Lisans Öğrencisi, İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya

ÖZET

Bu araştırma kadınlarda maneviyat ile yaşam doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla tanımlayıcı türde yapılmıştır. Araştırma, Haziran 2019-Ağustos 2019 tarihleri arasında 1 Aile Sağlığı Merkezinin bulunduğu bölgede 300 kadın ile gerçekleştirilmiştir. Verilerin toplanmasında Kişisel Bilgi Formu, Maneviyat Ölçeği ve Yaşam Doyumu Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistik, bağımsız gruplarda t testi, One Way ANOVA ve Korelasyon testi kullanılmıştır. Çalışmada kadınların %55.0'nın 18-24 yaş arasında olduğu, %60.3'ünün üniversite ve üstü mezunu olduğu, %53.7'sinin ise gelirinin giderine denk olduğu, %75.7'sinin yaşamından memnun olduğu belirlenmiştir. Kadınların yaş, eğitim düzeyi, ekonomik durum ve yaşamdan memnun olma durumu ile maneviyat ölçeği ve yaşam doyum ölçeği puan ortalamaları arasındaki

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur ($p<.05$). Yaşam doyum ölçeği ve maneviyat ölçeği arasındaki ilişki incelendiğinde istatistiksel olarak orta kuvvette pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur ($r: 0.549, p<.001$). Bu sonuçlara göre kadınların sahip olduğu maneviyat düzeyi arttıkça yaşam doyumunu da artmaktadır. Bu nedenle kadınların manevi gereksinimlerine karşı duyarlı olunmalı ve maneviyatın baş etmedeki rolü desteklenerek güçlendirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Kadın, Maneviyat, Yaşam Doyumu

S-176 PALYATİF BAKIM HEMŞİRELERİNİN YASAL SORUMLULUĞU

Öğr. Grv. Yasin ÇETİN

317

Adıyaman Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelikte Yönetim ABD, Adıyaman, Türkiye.

Palyatif bakım, bireyin hayatını ciddi bir şekilde tehdit eden bir hastalığın oluşturduğu fiziksel, psikolojik, manevi ve sosyal sorunları çözerek hasta ve hasta yakınına rahatlatmayı amaçlar. Ülkemizde ilk olarak 2010 yılında palyatif bakım politikaları oluşturulmaya başlanmış ve nafile tedavilerden hastaların korunması amaçlanmıştır. 2010 yılında ayrıca Palya-Türk projesi ile Kanserele Savaş Daire Başkanlığı opioidlere ulaşım ve toplum temelli palyatif bakım modeli adı altında iki konu üzerine yoğunlaşmış ve aynı yıl içerisinde evde palyatif bakım hizmet ekipleri oluşturularak sağlık bakım maliyetlerinin düşürülmesi ve kalitesinin artırılması hedeflenmiştir. 7 Temmuz 2015 tarihinde palyatif bakım hizmetleri hakkında yönergenin hizmete girmesiyle palyatif bakım merkezlerinin açılabilmesi için gerekli fiziksel donanım ve ekipmanlar standardize edilerek sağlık bakım kalitesinin artırılması amaçlanmıştır. Ayrıca yönergede, sağlık personelinin yasal olarak görev ve sorumlulukları bildirilmiştir. Yönergede hemşireler, diğer personel olarak adlandırılmış ve “tabip tarafından verilen görevleri yapar” şeklinde görev sorumluluk eklenmiştir. Oysaki, palyatif bakım yönergesinden dört yıl önce 2011 yılında hemşirelik yönetmeliğinde yapılan değişiklikle hemşirelerin palyatif bakım sürecinde, “birey ve ailesine duygusal destek sağlaması,

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

hastanın ağrı ve diğer semptomlarını yönetiminin sağlanması, birey ve ailesini evde semptom kontrolünü yapabilmeleri konusunda bilinçlendirilmesi, birey ve ailesinin hastaneye ve acil hizmetlere ulaşabilme konusunda gerekli bilgilerin verilmesi, bireyin günlük bakımı sırasında bağımsızlığını ve kontrolünü sürdürerek yaşam kalitesinin yükseltilmesi, birey ve ailesi için var olan sosyal destekleri belirlenmesi, birey ve ailesine hastalığın ekonomik boyutu ve alabilecekleri ekonomik destekler konusunda bilgilendirilmesi” rollerinden bahsedilmiştir. Palyatif bakım sürecinde oldukça fazla sorumluluk ve fedakarlığı olan palyatif bakım hemşirelerinin yasal sorumluluklarının farkında olması ve sürdürülen politikalarda sadece palyatif değil tüm hemşirelerin aktif rol almasının oldukça önem arz ettiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım hemşireliği, Yasal Sorumluluklar, Hemşirelik.

LEGAL RESPONSIBILITY OF PALLIATIVE CARE NURSES

Yasin CETIN

Department of Nursing, School of Health, Adiyaman University, Adiyaman, Turkey.

318

Palliative care aims to relieve the patient and their relatives by solving physical, psychological, spiritual and social problems caused by a disease that seriously threatens the life of the individual. In 2010, palliative care policies were started to be established in Turkey and it was aimed to protect patients from futile treatments. In also 2010, the Palya-Turk project and the Department of Cancer Control focused on two issues, namely, access to opioids and a community-based palliative care model and in the same year, and in the same year, it was aimed to reduce health care costs and to increase the quality by establishing palliative care service teams at home. With the come into use the directive on palliative care services on July 7, 2015, it was aimed to increase the quality of health care by standardizing the physical equipment necessary to open palliative care centers. The directive also states the legal duties and responsibilities of health personnel. In the directive, nurses are called other staff and nurses have been given the responsibility of "performing the tasks given by the doctor". However, in the amendment to the nursing regulation in 2011 four years before the palliative care directive, the role of nurses such as "providing palliative care to emotional support to the individual and his family, management of pain and other symptoms of the patient, raising awareness of the individual and his/her family about the ability to control symptoms at home,

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

giving the necessary information about the individual and his/her family to reach the hospital and emergency services, improving the quality of life by maintaining independence and control during the daily care of the individual, identifying existing social support for the individual his/her family, informing individuals and their families about the economic dimension of the disease and the economic support they can receive/her family" was determined. It is thought that palliative care nurses who have a lot of responsibility and sacrifice in the process of palliative care should be aware of their legal responsibilities and that all nurses, not only palliative ones, should take an active role in the ongoing policies.

Key Words: Palliative care nursing, Legal Responsibilities, Nursing.

S-177 PALYATİF BAKIM HEMŞİRELİĞİNDE OTANTİK LİDERLİK

Öğr. Grv. Yasin ÇETİN

Adıyaman Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelikte Yönetim ABD, Adıyaman, Türkiye.

319

Çağımızın getirdiği teknolojik gelişmelerle beraber geçmişte mortalite oranları çok yüksek olan kronik hastalıkların tedavi seçenekleri de paralel olarak çoğalmıştır. Yaşanan bu pozitif gelişmelerle birlikte artan yaşam süresi palyatif bakıma olan ihtiyacı da artırmıştır. Palyatif bakım hizmeti, multidisipliner bir organizasyon ile birlikte hasta ve ailenin gereksinimlerine özgü hizmet sunmayı gerektirir. Etkin bir palyatif bakım hizmeti doktor, psikolog, gerontolog, diyetisyen, fizyoterapist, din görevlisi gibi farklı mesleklerin hasta odaklı hizmet sunduğu kapsamlı bir ekip işidir. Bu ekip organizasyonu veya ekipler arası iletişimle beraber, palyatif bakım sunan hemşirelerin yöneticilik becerileri de etkin bir palyatif bakım için önem arz etmektedir. Bu doğrultuda yönetici hemşirelerin otantik liderlik becerileri ön plana çıkmaktadır. Palyatif bakım merkezlerinde görevli yönetici hemşireler otantik lider davranışlarında güçlü ve zayıf yönlerinin farkında olmalı, etkin iletişim becerilerine sahip olmalı, hasta ve ailesinin gereksinimlerini belirlemeli, kendi ekip üyelerinin isteklerini dikkate almalı, personelin iş doyumunu artırarak motivasyonunu arttırmalı, sorun çözümede açıklık ve etik değerlerle hareket etmeli, çalışanların örgütsel bağlılıklarını sağlamaya yönelik teşvik edici girişimlerde bulunmalıdır. Bu doğrultuda yönetici hemşire seçiminde özellikle mesleki tecrübe veya yeterlilik kriterlerine ek olarak otantik

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

liderlik özelliği aranmalı, hizmet içi eğitimlerle geleceğin yöneticilerini yetiştirmek adına liderlik eğitimleri verilmeli, lisans eğitiminde yöneticilik kavramını yerleştirmek amacıyla seçmeli derslerde tiyatro oyunlarında öğrencilere aktif rol verilerek gelişimleri sağlanmalı, diğer meslek gruplarının da olduğu liderlik konulu sempozyumlar, kongreler vs. düzenlenerek farkındalıklarının artması sağlanmalıdır. Böylece hem çalışanların hem de yönetici hemşirelerin otantik liderlik özelliklerinin artacağı, buna paralel olarak da hizmet alıcıları olan hasta ve hasta yakınlarının memnuniyet oranlarının yükseleceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, Palyatif Bakım, Otantik Liderlik.

Authentic Leadership in Palliative Nursing

Yasin CETIN

Department of Nursing, School of Health, Adiyaman University, Adiyaman, Turkey.

320

With the technological advances brought by our age, treatment options for chronic diseases which have high mortality rates in the past have also increased in parallel. With these positive developments increasing life expectancy has increased the need for palliative care. Palliative care requires a multidisciplinary organization and also the provision of services specific to the needs of the patient and family. An effective palliative care service is a comprehensive team work in which different professions such as doctors, psychologists, gerontologists, dietitians, physiotherapists, religious officials provide patient-oriented services. In addition to this team organization or inter-team communication, the management skills of nurses providing palliative care are also important for effective palliative care. In this direction, authentic leadership skills of executive nurses come to the forefront. Executive nurses in palliative care centers should be aware of their strengths and weaknesses in authentic leader behavior, have effective communication skills, determine the needs of the patient and family, take into account the wishes of their team members, increase the motivation of the staff by increasing job satisfaction and should act with openness and ethical values in problem solving. In this respect, in the selection of the executive nurse, authentic

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

leadership feature should be sought especially in addition to the professional experience or qualification criteria, leadership trainings should be given within the scope of in-service training in order to train the managers of the future, in order to place the concept of management in undergraduate education, students should be actively involved in theatrical plays in their elective courses and their development should be ensured and symposiums and congresses etc. on leadership including other professional groups should be organized to increase their awareness. Thus, it is thought that the authentic leadership characteristics of both employees and executive nurses will increase, and in parallel, the satisfaction rates of patients and their relatives will increase.

Keywords: Nursing, Palliative Care, Authentic Leadership.

S-178 BAKTERİYEL VAJİNOZİS TEDAVİSİNDE VAJİNAL PROBİYOTİKLERİN YERİ

Gülçin Nacar¹, Sermin Timur Taşhan¹

¹ Doğum Kadın Sağlığı ve Hastalıkları ABD, Hemşirelik Fakültesi, İnönü Üniversitesi, Malatya, 321
Türkiye

ÖZET

Sağlıklı bir vajinal floranın en önemli bileşeni Laktobasillerdir. Laktobasiller vajinal enfeksiyonların oluşumunu çeşitli şekillerde engeller. Laktobasiller patojenlerin vajinal epitele tutunmasını önleyerek, antimikrobiyal bileşiklerin sentezine katkı sağlayarak, hidrojen peroksit üreterek ve glikojenden glikoz fermente edilmesi sırasında laktik asit üreterek ortamın PH' ını azaltır böylece vajinal kanalı patojen mikroorganizmalardan korur. Vajinal mikrobiyota menstruasyon döngüsünün aşamaları, cinsel ilişki sıklığı, vajinal duş ve deodorant gibi kimyasal ürünlerin kullanımı, gebelik, kontraseptif kullanımı, antibiyotik ve immün sistemi baskılayan ilaçların kullanımı gibi faktörlerin etkisi ile sürekli değişiklik gösterir.

Vajinal disbiyosis, vajinal florada Laktobasil yükünün azalması ve birbirinden farklı türde bakterilerin çoğalmasıyla sağlıklı vajinal floranın bozulması anlamına gelmektedir. Bakteriyel vajinozis de klinik olarak en iyi tanımlanmış ve sık görülen vajinal mikrobiyota dengesizliklerinden biridir. Bakteriyel vajinoziste, Lactobasil türlerinin egemen olduğu normal asidik flora Gardnerella

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Vaginalis gibi bakterilerin sebebiyle bozulur. Bakteriyel vajinozis cinsel yolla bulaşan hastalıklar, herpes simpleks virüs tip 2, pelvik inflamatuvar hastalık, HIV ve endometritin bulaşına ve yaygınlaşmasına yol açmaktadır. Gebelikte ise, başta preterm doğum ve spontan düşük başta olmak üzere hem anne hem de bebek için ciddi sağlık problemlerine yol açmaktadır.

Bakteriyel vajinozis tedavisinde antibiyotikler kullanılmaktadır. Ancak antibiyotik tedavisi uzun vadede yarar sağlayamamaktadır. Hatta tedavi sırasında hızla sayısı azalan patojen bakteriler, sıklıkla tedaviyi takiben tekrar ortaya çıkar. Son yıllarda, bakteriyel vajinozis tedavisinde antibiyotiklere alternatif veya tamamlayıcı olarak laktobasil içeren vajinal probiyotiklerin kullanılmasıyla semptomların azaldığı, rekürrens oranlarının azaldığı ve sağlıklı vajinal floranın yeniden oluşumuna katkı sağladığı görülmüştür. Bu nedenle derlemenin amacı, bakteriyel vajinozis tedavisinde vajinal probiyotiklerin yerinin mevcut literatür ışığında incelenmesidir.

Anahtar kelimeler: Bakteriyel vajinozis, tedavi, vajinal probiyotik

THE VALUE OF VAGINAL PROBIOTICS IN THE TREATMENT OF BACTERIAL VAGINOSIS

ABSTRACT

322

The most important component of a healthy vaginal flora is Lactobacilli. Lactobacilli prevent the formation of vaginal infections in various ways. Lactobacilli reduce the PH of the environment by preventing the attachment of pathogens to the vaginal epithelium, contributing to the synthesis of antimicrobial compounds, producing hydrogen peroxide and producing lactic acid during glucose fermentation from glycogen, thus protecting the vaginal canal from pathogenic microorganisms. The stages of the menstruation cycle of the vaginal microbiota vary with the effects of factors such as the frequency of sexual intercourse, the use of chemical products such as vaginal douchers and deodorants, the use of contraceptives, pregnancy and the use of antibiotics and immunosuppressive drugs.

Vaginal dysbiosis refers to the degradation of healthy vaginal flora by the reduction of lactobacilli load in the vaginal flora and the proliferation of different types of bacteria. Bacterial vaginosis is also one of the most clinically defined and common vaginal microbiota imbalances. In bacterial vaginosis, the normal acidic flora dominated by Lactobacillus species is degraded by bacteria such as Gardnerella Vaginalis. Bacterial vaginosis leads to transmission and spread of sexually transmitted diseases, herpes simplex virus type 2, pelvic inflammatory disease, HIV and

endometritis. In pregnancy, it causes serious health problems for both mother and baby, especially preterm birth and spontaneous abortion.

Antibiotics are used to treat bacterial vaginosis. However, antibiotic treatment is not beneficial in the long term. In fact, pathogenic bacteria, which rapidly decrease in number during treatment, often reappear after treatment. In recent years, the use of vaginal probiotics containing lactobacilli as an alternative or complementary to antibiotics in the treatment of bacterial vaginosis has been shown to reduce symptoms, reduce recurrence rates and contribute to the regeneration of healthy vaginal flora. Therefore, the aim of this review is to investigate the place of vaginal probiotics in the treatment of bacterial vaginosis in the light of the current literature.

Key words: Bacterial vaginosis, treatment, vaginal probiotic

S-179 BAĞIRSAK MİKROBİYOTASI POSTPARTUM DEPRESYON İLE İLİŞKİLİ MİDİR?

Gülçin Nacar*

323

* Doğum Kadın Sağlığı ve Hastalıkları ABD, Hemşirelik Fakültesi, İnönü Üniversitesi, Malatya, Türkiye

ÖZET

Postpartum depresyon doğum sonu kadınların %13' ünü etkileyen, yaşamı tehdit eden bir komplikasyondur. Hem anne hem de yenidoğan için pek çok olumsuzluğu beraberinde getirme riski bulunduğundan önemle üzerinde durulması gerekmektedir. Hatta iyi tedavi edilmeyen veya kaçırılan vakalar intihar ile yaşamını yitirebilmektedir. Postpartum depresyon annenin bebeğe bakım vermesini ve ona sağlıklı bağlanmasını engellediği gibi, annenin yaşam kalitesini ve günlük aktivitelerini de olumsuz etkiler. Ayrıca postpartum depresyon bebeğin bilişsel, sosyal, duygusal ve fiziksel gelişimi üzerinde uzun süreli olumsuz etkilere neden olabilir. Postpartum depresyonun ortaya çıkışında inflamasyon, hormonlar ve nöroendokrin süreçler gibi fizyolojik ve metabolik etkenlerin yanı sıra, eşler arasındaki çatışma, sosyal destek yetersizliği ve stresli yaşam olayları gibi psikolojik faktörlerin de sorumlu olduğu belirtilmektedir. Ancak bağırsak mikrobiyota ile postpartum depresyon arasındaki ilişki ile ilgili çok az şey bilinmektedir. Son yıllarda yapılan çalışmalar ile bağırsak ve beyin arasında iletişim bulunduğu ve barsak mikrobiyotasının

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

değişiminin beyinde salgılanan kimyasalları değiştiği ortaya konmuştur. İlk olarak 2005 yılında probiyotiklerin majör depresyonda adjuvan tedavi olarak kullanılabileceği ileri sürülmüştür. Fermante edilen besinlerde, tüketimden önce meydana gelen biyoaktif kimyasalların oksatif stresi azalttığı belirtilmektedir. Yapılan bir çalışmada gebelik ve postpartum dönemde probiyotik tedavisi alan bireylerin depresyon ve anksiyete skorlarının kontrol grubuna kıyasla anlamlı düzeyde az olduğu bulunmuştur. Bu nedenle bu araştırmanın amacı, bağırsak mikrobiyotası ile postpartum depresyon arasındaki ilişkinin mevcut literatür ile derlenmesidir.

Anahtar kelimeler: mikrobiyota, postpartum depresyon, probiyotik

IS THE INTESTINAL MICROBIOTA RELATED TO POSTPARTUM DEPRESSION?

ABSTRACT

324

Postpartum depression is a life-threatening complication that affects 13% of postpartum women. Since both the mother and the newborn are at risk of bringing about many negative effects, they should be emphasized. In fact, poorly treated or missed cases may die with suicide. Postpartum depression prevents the mother from providing care and healthy attachment to the baby and affects the quality of life and daily activities of the mother negatively. In addition, postpartum depression may cause long-term adverse effects on the cognitive, social, emotional and physical development of the baby. It is stated that physiological and metabolic factors such as inflammation, hormones and neuroendocrine processes are responsible for the emergence of postpartum depression, as well as psychological factors such as conflict between spouses, lack of social support and stressful life events. However, little is known about the relationship between intestinal microbiota and postpartum depression. Recent studies have shown that there is communication between the intestine and the brain and that the change in the intestinal microbiota changes the chemicals secreted in the brain. In 2005, it was first proposed that probiotics can be used as adjuvant therapy in major depression. It is stated that bioactive chemicals that occur before consumption in fermented foods reduce oxidative stress. In a study, it was found that depression and anxiety scores of the individuals who received

probiotic treatment during pregnancy and postpartum period were significantly lower than the control group. Therefore, the aim of this study is to review the relationship between intestinal microbiota and postpartum depression with the current literature.

Key words: microbiota, postpartum depression, probiotic

S-180 APEKDEKTOMİ YAPILAN GEBENİNİN OLGU SUNUMU

Gülçin Nacar¹, Semiha Dertli²

325

¹ Doğum Kadın Sağlığı ve Hastalıkları ABD, Hemşirelik Fakültesi, İnönü Üniversitesi, Malatya, Türkiye

² Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları ABD, Hemşirelik Fakültesi, İnönü Üniversitesi, Malatya, Türkiye

ÖZET

Amaç: Prematürite ve düşük doğum ağırlığı tanısı ile yoğun bakımda takip edilen yenidoğana sahip annenin postpartum depresyon ve maternal bağlanma düzeyinin değerlendirilmesidir.

Giriş: Gebelikle ilgili olmayan cerrahi operasyon oranı 500 gebe birdir. Gebelikle ilişkili olmayan hastalık ve komplikasyonların cerrahi tedavisi hem anne hem de bebek için mortalite ve morbidite riski taşıdığından sağlık profesyonellerinin hassasiyetle yaklaştığı vakalardır. Gebelikle ilişkili olmayan en sık cerrahi operasyon gerektiren hastalık apendisittir. Gebeliğin tüm trimesterlerinde görülmesine rağmen en sık iki ve üçüncü trimesterlerde görülmektedir. Apendisit ile gebelikte görülen bulantı kusma, karın ağrısı gibi bulguların karışması nedeniyle tanı koymak zordur.

Olgu: Abdomenin sağ alt kısmında ağrı şikayetiyle acile başvuran 30 yaşındaki kadın hastanın apendisit tanısı ile opere edilmesi planlanmıştır. Yapılan tetkikler sırasında kadının gebe olduğu

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

anlaşılmıştır. Hastanın üçüncü gebeliği olup iki abortusu bulunmaktadır. Apendektomi yapılan hasta sonrasında uterin kanama ve amniyotik mayi kaybı yaşamıştır. Hastanın hastanede takibi sürdürülmüş ve oral progesteron tedavi almaya başlamıştır. Tedavi 20. haftaya kadar sürdürülmüştür. Anhidroamniyoz nedeniyle 27. haftada sezaryen doğum ile gebelik sonlandırılmıştır. 530 gram doğan kız bebeğin yenidoğan yoğun bakım ünitesine yatışı yapılmıştır. Yenidoğan prematürite ve düşük doğum ağırlığı tanısı ile bakım ve tedavi altına başlatılmıştır. Yenidoğana bir ay boyunca pompa ile sağılarak anne sütü verilmiştir. Annenin, sağlık durumunun stabil olduğu zamanlarda yenidoğanı kucağına alması sağlanmıştır. Edinburgh Doğum Sonu Depresyon Ölçeği (EDSDÖ) ile yapılan değerlendirmede annenin depresyon riskinin yüksek olduğu ve puanının 19 olduğu görülmüştür. Anne-Bebek Bağlanma Ölçeği ile yapılan değerlendirmede ise, annenin puanının 6 olduğu ve bağlanma düzeyinin iyi olduğu saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: Apendektomi, apendisit, cerrahi girişim, gebelik

CASE REPORT OF PREGNANT WOMEN WITH APECDECTOMY

326

ABSTRACT

Objective: To evaluate the postpartum depression and maternal attachment level of a newborn mother with prematurity and low birth weight.

Introduction: The rate of non-pregnancy related surgical operations is one in 500 pregnant women. Surgical treatment of non-pregnancy related diseases and complications are cases where health professionals are approaching with sensitivity because of the risk of mortality and morbidity for both mother and baby. Appendicitis is the most common surgical operation without pregnancy. Although it occurs in all trimesters of pregnancy, it is most commonly seen in the second and third trimesters. Diagnosis is difficult due to confusion of symptoms such as nausea, vomiting and abdominal pain during pregnancy with apedicide.

Case: A 30-year-old female patient admitted to the emergency department with pain in the right lower part of the abdomen was planned to be operated with the diagnosis of appendicitis. During the examinations, it was understood that the woman was pregnant. The patient had a third pregnancy and had two abortions. He underwent appendectomy and uterine bleeding and amniotic fluid loss. The patient was followed up in the hospital and started to receive oral progesterone

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

treatment. The treatment was continued until the 20th week. Pregnancy was terminated by cesarean section at 27th week due to anhydroamniosis. 530 grams of newborn baby girl was admitted to the neonatal intensive care unit. Neonatal prematurity and low birth weight were diagnosed and treated. Breast milk was given to the newborn by being pumped for a month. The mother was allowed to hold the newborn in her arms when her health was stable. According to the Edinburgh Postpartum Depression Scale, the mother's risk of depression was high and her score was 19. In the evaluation made with the Mother-to-Infant Bonding Scale, the mother's score was 6 and the level of attachment was good.

Key words: Appendectomy, appendicitis, surgical intervention, pregnancy

S-181 KÜRESEL BİR SAĞLIK SORUNU OLAN KRONİK HASTALIKLARDA PALYATİF BAKIM VE HEMŞİRENİN ROLÜ

Serhat YILDIRIM¹ Papatya KARAKURT²

1 T.C. Sağlık Bakanlığı Elazığ Fethi Sekin Şehir Hastanesi, Elazığ/Türkiye

2 Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Erzincan/Türkiye

ÖZET

Dünya genelinde başta kalp damar hastalıkları, kanserler, diyabet, vb. hastalıklar olmak üzere kronik hastalıkların, insan sağlığına yönelik önde gelen bir tehdit olduğu bildirilmektedir. Kronik hastalıkların artması ile birlikte hastalıklardan sağ kalım süreleri uzamış bu nedenle profesyonel bakım ihtiyacı duyan hasta sayısı da ciddi şekilde artmıştır. Palyatif bakım, tedavi edici yaklaşımların tükendiği kronik hastalar başta olmak üzere, tedavi süresince ya da ölüm anına kadar ve sonrasında yas sürecinde, hasta ve yakınlarının fiziksel ve psikososyal gereksinimlerinin karşılanması amacıyla doğmuş bir yaklaşım türüdür. Palyatif bakıma muhtaç yetişkinlerin çoğunluğu, kardiyovasküler (% 38.5), kanser (% 34), kronik solunum yolu (% 10.3) vb. gibi kronik

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

hastalıklara sahiptir. Palyatif bakım hemşireliğinin odak noktası hastalık ve ölüm sürecinde hasta ve ailesinin, ölüm sonrası ise ailenin yaşam kalitesini yükseltmektir. Bunun için hemşirenin eğitim, tedavi, koordinasyon, bakım ve liderlik gibi önemli rolleri vardır. Bu rollerini yerine getirirken hemşire hasta ve ailesinin kendine özgü olduğunu göz önünde bulundurmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Kronik hastalık, palyatif bakım, hemşirelik

S-182 ALKOL KULLANIM BOZUKLUĞU OLAN HASTALARDA *DEMODEx* SPP DAĞILIMI

Serpil Şener,¹ Birgül Cumurcu,² Ülkü Karaman³

¹İnönü Üniversitesi, Turgut Özal Tıp Merkezi, Cildiye AD, Malatya

²İnönü Üniversitesi, Turgut Özal Tıp Merkezi, Psikiyatri AD, Malatya

³Ordu Üniversitesi Tıp Fakültesi, Parazitoloji AD, Ordu

ÖZET

Amaç: Demodex insan vücudunda enfestasyon yapabilen bir ektoparazitir. İmmun sistemin baskılandığı durumlarda Demodex enfestasyonunun ağır seyredebileceği saptanmıştır. Alkol kullanan kişilerde immün sistem anormallikleri ve özbakımda azalma gözlenebildiğinden Demodex enfestasyonunun daha yaygın olarak görülebileceği belirtilmiştir. Bu çalışmada; alkol ve/veya madde bağımlılığı tanısı konulmuş hastalarda *Demodex* spp. enfestasyonu ile arasında bir ilişkinin olup olmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Psikiyatri polikliniğinde DSM-5'e göre alkol kullanım bozukluğu tanısı alan ve araştırmaya dâhil olma kriterlerini karşılayan hasta grubu ile yaş ve cinsiyet açısından eşleştirilmiş

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

araştırmaya dâhil olma kriterlerini karşılayan sağlıklı gönüllü katılımcılar çalışmaya alındı. Hasta ve kontrol gruplarına *D. folliculorum* 'un tanısında standart yüzeysel deri biyopsisi (SYDB) kullanılmıştır.

Sonuçlar: Çalışmada Demodex ile alkol kullanımı ($p=0.001$) arasındaki ilişki anlamlı bulunmuştur. Alkol ve sigara kullanımı birlikte olan hastalara bakıldığında bu ilişki yine anlamlıydı ($p<0.001$). Alkol ile birlikte sadece 3 kişi esrar kullanmaktaydı. Alkol ve esrar kullanan bu üç kişide demodex pozitifliği anlamlı değildi ($p=0.097$).

Tartışma: Sonuç olarak alkol ve sigara kullanımı olan hastalarda *Demodex* spp. enfestasyonunun görülme sıklığının artabileceğinin göz önüne alınması gerektiği kanısına varılmıştır. Bu hastalarda özellikle yüzdeki eritemli, kaşıntılı lezyonlarda *Demodex* türlerinin fırsatçı patojen olabileceği gözönüne alınarak tedavisinin sağlanmasının gerekli olduğu önerisi sunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Demodex, Alkol kullanım bozukluğu, sigara kullanımı,, bağımlılık ve Demodex.

S-183 ŞİZOFRENİ HASTALARININ İÇGÖRÜLERİNİN TEDAVİ UYUMUNA ETKİSİ

Eda KALKAN¹, Funda KAVAK BUDAK²

¹İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

²İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Doktor Öğretim Üyesi

ÖZET

Amaç: Bu araştırma şizofreni hastalarının içgörülerinin tedavi uyumuna etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Materyal ve Metot: Araştırma Elazığ Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi'nde Haziran 2017-Haziran 2018 tarihleri arasında yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini Haziran 2017-Mart 2018 tarihleri arasında Elazığ Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi'nde tedavi gören yetişkin şizofreni hastaları oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem seçimine gidilmeden araştırma kriterlerine uyan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 300 şizofreni hastası araştırmaya dahil edilmiştir. Verileri

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

toplamak için Tanıtıcı Özellikler Formu (EK-2), Morisky Tedaviye Uyum Ölçeği (EK-3), Brichwood İçgörü Ölçeği (EK-4) kullanılmıştır. Verilerin analizinde; yüzdeler dağılımı, aritmetik ortalama, bağımsız gruplarda *t* testi, Kruskall Wallis, Varyans Analizi, Korelasyon kullanılmıştır

Bulgular: Araştırmada hastaların çoğunun 29-39 yaş grubunda, erkek, ortaöğretim mezunu, bekâr olduğu, çalışmadığı, gelir düzeyini orta olarak algıladığı, ailede ruhsal hastalık öyküsü olmadığı bulunmuştur. Araştırmada hastaların % 60'ının tedaviye uyumlarının orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Hastaların İçgörü Ölçek toplam puan ortalaması 3.12 ± 1.60 olarak bulunmuştur. Araştırmada hastaların içgörülerini ile tedaviye uyumları arasında istatistiksel olarak pozitif yönde korelasyon olduğu belirlenmiştir ($p < .05$).

Sonuç ve Öneriler: Araştırmada şizofreni hastalarının tedaviye uyumlarının orta düzeyde, içgörülerinin düşük olduğu tespit edilmiştir. Hemşirelerin hastalara yalnız olmadıklarını hissettirmesi, hastaların sosyal etkinliklere katılmasını sağlaması, hastalık ile ilgili olası sorunlarla başa çıkabilmesi için destek vermesi ve hastaların tedaviye uyumlarını artırma, içgörü düzeylerini yükseltmeye yönelik girişimlerde bulunması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Hasta, İçgörü, Şizofreni, Tedaviye uyum

The Effect of Insight of Schizophrenia Patients on Treatment Adherence

Objective: the aim of this study was to determine the effect of the insight of schizophrenia patients on treatment adherence.

Materials and methods: The study was conducted in Elazığ mental health and illness Hospital between June 2017-June 2018. The universe of the research constitutes adult schizophrenia patients who were treated at Elazığ mental health and diseases hospital between June 2017-March 2018. In the study, 300 schizophrenia patients who meet the research criteria and agree to participate in the study were included in the study without going to sample selection. In order to collect the data, the Descriptive Form , The Morisky treatment compliance scale and the Brichwood Insight Scale were used. In the analysis of data; percentage distribution, arithmetic mean, *t*-test, Kruskall Wallis, variance analysis, correlation were used in independent groups.

Results: The study found that most of the patients were male, middle school graduate, bachelor, non-employed, moderate level of income, no history of mental illness in the family. In the study, it was determined that 60% of patients had moderate compliance with treatment. The mean score of

the patients was 3.12 ± 1.60 in the insight scale. In the present study, there was a statistically positive correlation between the internal aspects of the patients and their compliance with treatment ($p < .05$).

Conclusion and recommendations: in the present study, it was found that the adherence of schizophrenia patients to treatment was moderate and their insight was low. It may be suggested that nurses make them feel that they are not alone, that they participate in social activities, that they support them to deal with the possible problems related to the disease, and that they make attempts to increase the patient's compliance with treatment, and that they increase the level of insight.

Key words: Patient, Insight, Schizophrenia, Adherence to treatment

S-184 ANNELERİN POSTPARTUM UYKU KALİTESİNİN MATERNAL BAĞLANMA VE EMZİRMEYE ETKİSİ

Tekcan SEVGİ, Emriye Hilal YAYAN

İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları ABD

Amaç

Bu çalışmada annelerin postpartum uyku kalitesinin maternal bağlanma ve emzirmeye etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem

Bu çalışma Haziran-Temmuz 2019 tarihleri arasında il merkezindeki bir ASM de 20-40 gün arası bebeği olan annelerle yapılmıştır. Araştırmanın verileri anne tanıtıcı formu, maternal bağlanma ölçeği, postpartum uyku kalitesi ölçeği (PUKÖ) ve LATCH emzirme tanılama ve değerlendirme ölçeği kullanılarak mesai saatlerinde ASM' nin eğitim odasında yüz yüze yapılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde korelasyon, ANOVA, student T testleri ve tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır.

Bulgular

Araştırmaya katılan annelerin yaş ortalaması 30 ± 5.28 dir. Doğum haftası 37.51 ± 2.91 dir. Bebeklerin %39.3 ü kız ve %57.1 i sezaryen doğumla dünyaya gelmiştir. Maternal bağlanma puan ortalamaları 96.87 ± 7.17 , PUKÖ puan ortalamaları 28.78 ± 7.52 ve LATCH puan ortalamaları 8.21 ± 2.23 tespit edilmiş olup ölçek puan ortalamaları arasında anlamlı ilişki olmadığı belirlenmiştir. Annenin eğitimi, çalışma durumu, bebeğin doğum haftası ve doğum şeklinin ölçek puan ortalamalarını etkilemediği görülmüştür.

Sonuç

Annenin uykusunun maternal bağlanma ve emzirme üzerinde etkili olmayabileceği sonucuna varılmış olup çalışmanın büyük gruplarla yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: postpartum, emzirme, uyku, bağlanma, yenidoğan

S-185 PALYATİF BAKIMDA REİKİ KULLANIMI

Çiğdem ERDOĞAN¹

¹ Pamukkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Denizli/Türkiye

Reiki, 1800'lü yılların sonunda Japanyo'da ortaya çıkan ve geliştirilen eski bir şifa biçimidir. Tüm canlılarda yaşamı destekleyen bir enerji akışı olduğunu destekleyen reiki "evrensel yaşam enerjisi" olarak çevrilebilir. Ülkemizde olmasa da diğer ülkelerde, reiki tedavisi ve eğitimi, tıp ve hemşirelik öğrencilerine seçmeli dersler, özel ilgi kulüpleri ve üniversite sağlık programları aracılığıyla giderek daha fazla sunulmaktadır. Reiki iyileşme sürecini desteklemek amacı ile hasta bireyin etrafında var olan enerjinin doğru yönlendirilmesine ve manipüle edilmesine dayanır. Reiki uygulayıcısı iyileştirici değildir, sadece hastanın aklına, bedenine ve ruhuna denge getirmek amacı ile ellerini belirli pozisyonlarda hastanın üzerinde gezdirerek enerjinin doğru yönlendirilmesini sağlar. Reiki

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

özel bir birim ya da araç/gereç gerektirmediğinden, her zaman ve her yerde kolaylıkla uygulanabilmektedir. Reikin, iyileştirme sürecine etkisi ile ilgili bilimsel kanıtlar bulunmamaktadır. Fakat önemli ve kritik hastalığı olan ve tıbbi işlem uygulanan bireylerde ağrı, depresyon, anksiyete, uyku ve yaşam kalitesi gibi konularda iyileşme sağladığı bildirilmiştir.

**S-186 PALYATİF BAKIMDA ÇOCUKLARIN AĞRISININ GİDERİLMESİNDE
NONFARMAKOLOJİK YÖNTEMLER**

Didem ÇOŞKUN¹, Filiz ERSÖĞÜTÇÜ², Gülcan BAHÇECİOĞLU TURAN³

1Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Elazığ/ Türkiye

2Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Elazığ / Türkiye

3Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Erzurum / Türkiye

ÖZET

Çocuklarda palyatif bakım, çocuğun ve ailesinin fiziksel, duygusal, sosyal ve spiritüel gereksinimlerini içeren, hastalık ve yas süreci boyunca aileyi desteklemeyi içeren aktif, bütüncül bir bakım yaklaşımıdır.

Palyatif bakımda amaç çocuğun yaşam süresini uzatmak ya da kısaltmak değil. Amaç çocuğun yaşam kalitesini arttırmaktır. Ağrı çocukların yaşam kalitesi olumsuz etkileyen önemli bir semptomdur. Bu yüzden çocuğun ağrısının tanımlanması, değerlendirilmesi, tedavi ve bakımın

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

sağlanması önemlidir. Çocukta ağrıya neden olabilecek gereksiz işlemlerden kaçınmakta gerekmektedir. Tedavide çocuğun ağrısının şiddetine uygun analjezik ilaçlar kullanılmaktadır. Ağrının değerlendirilmesinde hemşirenin çocukla olan iletişimi önemlidir. Çocuğun ağrısını gidermede gelişimsel yaşına uygun nonfarmakolojik yöntemler uygulanır. Bunlar; gevşeme, meditasyon yardımıyla hayal etme, akupunktur, ritmik solunum, teröpatik dokunma, hipnoz, dikkati başka yöne çekme, oyun terapisi, müzik terapisi gibi davranışsal ve bilişsel tepkiler, mizah ve sıcak-soğuk uygulama yöntemleridir. Çocuklarda palyatif bakım erişkinlerden farklıdır ve çocuğun gelişimsel yaşına göre farklı yaklaşımlara gereksinimleri vardır. Bu derlemede palyatif bakımda çocukların ağrısının giderilmesinde nonfarmakolojik yöntemlerin etkininin tartışılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Palyatif Bakım, Hemşirelik, Çocuk, Ağrı

USE OF NON-PHARMACOLOGICAL METHODS IN PAIN RELIEF FOR CHILDREN IN PALLIATIVE CARE

Didem COŞKUN¹ Filiz ERSÖĞÜTÇÜ² Gülcan BAHÇECİOĞLU TURAN³

1 Firat University, Faculty of Health Sciences, Elazığ / Turkey

2Firat University, Faculty of Health Sciences, Elazığ / Turkey

3 Ataturk University, Faculty of Nursing, Erzurum / Turkey

Abstract

Palliative care for children is an active, holistic care approach that includes the physical, emotional, social and spiritual needs of the child and its family and supports the family throughout the illness and mourning process.

The aim of palliative care is not to extend or shorten the child's life span. The aim is to improve the quality of life of the child. Pain is a critical symptom that adversely affects the quality of life of

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

children. Therefore, it is important to identify and evaluate pain, provide treatment and care for the child's pain. It is also necessary to avoid unnecessary procedures that may cause pain in the child. Analgesic drugs suitable for the severity of the child's pain are used in the treatment. The communication of the nurse with the child is important in the assessment of pain. Non-pharmacological methods suitable for developmental age are applied to relieve the child's pain. These methods are behavioral and cognitive responses such as relaxation, imagination through meditation, acupuncture, rhythmic breathing, therapeutic touch, hypnosis, distraction, game therapy, music therapy, and humor and hot-cold application. Palliative care in children is different from adults and needs different approaches according to the child's developmental age. In this review, it has been aimed to discuss the effect of non-pharmacological methods on pain relief of children in palliative care.

S-187 PALYATİF BAKIM ÜNİTEMİZDE YATAN HASTALARIN RETROSPEKTİF ANALİZİ

Ökkeş Hakan Miniksar¹, Ahmet Aydın²

¹Yozgat Bozok Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon Bölümü, Yozgat/ Türkiye

²Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği, Malatya/ Türkiye

ÖZET

Giriş: Palyatif bakım, yaşamı tehdit eden hastalıklardan kaynaklanan problemler ile karşılaşan hastaların ve hasta yakınlarının yaşam kalitesini, başta ağrı olmak üzere tüm fiziksel, psikososyal ve ruhsal problemlerin erken tespit edilerek ve etkili değerlendirmeler yapılarak önlenmesi veya giderilmesi yolları ile arttıran bir yaklaşımdır.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Yöntem: Retrospektif yapılan bu çalışmada, Malatya Eğitim ve Araştırma hastanesi PBM’de, Haziran 2016-Nisan 2018 tarihleri arasında takip ve tedavi edilen hastaların Hastane Bilgi Yönetim Sistemi ve arşivlerindeki dosya kayıtlarının incelenmesiyle veriler elde edildi.

Bulgular: Çalışmaya alınan 321 hastanın (%53,9 Erkek, %46,1 Kadın) ortalama yaşı $72,5 \pm 14,7$ ve ortalama yatış süresi $15,4 \pm 23,2$ gündü. Hastaların PBM’ye kabul yerleri en sık ayaktan (%37,4), yoğun bakım (%27,8), servisler (%23,1) ve acil servis (%11,6) olduğu tespit edilmiştir. En sık yatış endikasyonları oral alım yetersizliği (genel durum bozukluğu) %58,3, bakım eğitimi %14,3, ağrı palyasyonu %12,8 ve dekübit yara bakımı %7,5 idi. Ek hastalık olarak en sık sırasıyla SVO, Alzheimer, HT, KOAH ve DM eşlik etmekteydi. Hastaların 139’u (%43,3) malignite nedeni ile yatırılmış olduğu tespit edildi ve en sık eşlik eden malignite türü olarak Akciğer CA, daha sonra ise Mide CA bulunmuştur. Taburculuk durumu olarak; hastaların %42,7’si eve taburcu, %8,7’si 3. Basamak Yoğun Bakıma devir, %6,9’u kendi isteği ile taburcu, %3,7’si servislere devir, %1,2’si ileri merkeze sevk ve %36,8 hastanın ex olduğu belirlendi. Malignitesi olan 139 hastanın yaklaşık yarısının (74) mortal seyrettiği ve 4 hastanın yoğun bakıma devir edildiği görüldü. Uzun yatış süresi (1 aydan uzun) dekübit yara bakımı (%29,1) ve bakım eğitimi (%13) amaçlı yatan hastalarda görüldü.

Sonuç: Gerek yaşlı hastaların ve gerekse ileri evre onkolojik ve nörolojik hastaların sayısının artması nedeniyle PBM’lere ihtiyaç gün geçtikçe artmaktadır. Çalışmamız tek merkezli olup, Türkiye’deki PBM’lere veri sunacağını düşünmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: palyatif bakım, kanser, yatış süresi

S-188 SÜREKLİ OKSİJEN TEDAVİSİ İLE TABURCU EDİLEN BRONKOPULMONER DİSPLAZİLİ PRETERM BEBEKLERİN UZUN DÖNEM SONUÇLARI

¹Hüseyin Kaya, ¹İsmail Kürşad Gökçe

1-İnönü Üniversitesi, Turgut Özal Tıp Merkezi, Pediatri Anabilim Dalı, Neonatoloji Bilim Dalı, Malatya/ Türkiye

ÖZET

Giriş ve Amaç: Bronkopulmoner displazili (BPD) pretermilerin yaklaşık %25’i oksijen tedavisi ile taburcu edilmektedir. Biz bu hastaların uzun dönem sonuçlarını araştırdık.

Yöntem: Ocak 2016-Aralık 2018 tarihleri arasında ünitemizde BPD tanısıyla izlediğimiz ve oksijen tedavisi ile taburcu edilen prematüre bebeklerin aileleri ile görüşüldü ve tıbbi kayıtları incelendi.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Bulgular: Oksijen kondansatörü ile taburcu edilen 9 prematürenin ortalama doğum ağırlığı 951 ± 226 gram, ortalama doğum haftası $27,5 \pm 2$ haftaydı. Hastaların oksijen tedavisi taburculuk sonrası ortanca 120. gün (95-300) sonlandırılmıştı. Hastaların tümünde re-hospitalizasyon öyküsü ve tüm hastalarda belirgin büyüme geriliği (< 3 .persentil) saptandı.

Sonuç ve Öneriler: Pulmoner rezervleri belirgin azalmış bu kırılgan bebeklerde taburculuk sonrasında büyüme geriliği ve re-hospitalizasyon oranı oldukça yüksekti. Bu hastalarda yeterli beslenme desteğine ve solunum sistemi enfeksiyonlarının uygun tedavisi ile bu olumsuz sonuçlar azaltılabilir.

Anahtar Kelimeler: Prematüre; bronkopulmoner displazi; oksijen

Abstract

Long-term results of preterm infants with bronchopulmonary dysplasia discharged with continuous oxygen therapy

Background and Aim: Approximately 25% of preterms with bronchopulmonary dysplasia (BPD) are discharged with oxygen therapy. We investigated the long-term outcomes of these patients.

Methods: Between January 2016 and December 2018, families of premature babies who were followed up with BPD in our unit and discharged with oxygen therapy were interviewed and their medical records were examined.

Results: The mean birth weight of 9 prematurity discharged with oxygen condenser was 951 ± 226 grams and mean delivery week was 27.5 ± 2 weeks. Oxygen therapy was discontinued on the

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

median 120th day (95-300) after discharge. All patients had a history of re-hospitalization and significant growth retardation (<3.persentile) in all patients.

Conclusions and Recommendations: The rate of growth retardation and re-hospitalization was very high in these fragile infants after discharge. In these patients, adequate nutritional support and appropriate treatment of respiratory system infections may reduce these negative outcomes.

Key Words: Premature; bronchopulmonary dysplasia; oxygen

S-189 PALYATİF BAKIM VE ÖLÜM KAYGISI

Halit Emin Alıcılar*, Gülsen Güneş**, Rukuye Aylaz**

*Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı

**İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD

***İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi

ÖZET

Ölüm yaşamın doğal bir sonucudur. Tarih boyunca çeşitli toplumlar ölüme farklı anlamlar yüklemiştir. Ölüme yüklenen anlamlar gibi ölüme karşı tutumlar da farklılık gösterir. Ölüm kaygısı, kişinin ölüme karşı duyduğu endişedir. Palyatif bakımın amacı terminal dönemdeki hastanın ve

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

yakınlarının yaşam kalitesini mümkün olduğunca en üst seviyede tutmaktır. Palyatif bakım alan hastaların ve yakınlarının ölüm kaygısı yaşaması da doğal bir süreçtir. Geleneksel derleme niteliğinde yapılan bu çalışmada, Google scholar, pubmed, ulusal tez merkezi gibi tarayıcılarda ölüm, ölüm kaygısı, ölüme karşı tutum ve palyatif bakım anahtar kelimeleriyle tarama yapılmış ve konuyla ilgili literetürlerden bir derleme hazırlanmıştır. Palyatif bakımda hizmetin niteliğini etkileyen önemli bir faktör sağlık çalışanlarının ölüme karşı tutumları ve ölüm kaygısıdır. Sağlık çalışanlarının ölüme karşı tutumları, hastaya verdiği hizmette belirleyici bir faktördür. Ölüme karşı tepkiler yaş gruplarında farklılık göstermektedir. Ölümün geri dönüşsüz olduğu on yaşından sonra fark edilebilir. Yaş arttıkça ölüme karşı farkındalık artmaktadır. Özellikle yaşlılıkta ölüm kaygısının arttığı görülmektedir. Çalışanların ölüme karşı tutumları, hastaya verdiği hizmette belirleyicidir. Belirli bir düzeyde ölüm kaygısı, normaldir ve hatta sağlık çalışanları için yardımcıdır. Ölüm kaygısının çok düşük olması, yaşam ve ölüm konularına yönelik fazla rahat kararlar alınmasına yol açabileceğinden olumsuz etki yapabilir. Benzer şekilde, aşırı derecede ölüm kaygısı da yaşamın sonuna yaklaşan hastalardan kaçınılması ve bireyin psikolojik sağlığını düşürmesi sebebiyle endişe vericidir. Ölüm kaygısına yönelik eğitim verilen çalışanların eğitim öncesi ve sonrası ölüm kaygısı düzeylerinde önemli bir azalma ve sağlık çalışanlarının hastalarla ve ailelerle olan ilişki becerilerinin kalitesine ilişkin algılarında önemli bir iyileşme olduğunu ortaya koymuştur. Bu tür eğitimlerin kaçınma mekanizmalarının kullanımını azaltacağı, sağlık çalışanlarının hasta ve aileye verdiği psikolojik desteği geliştireceği savunulmaktadır. Sağlık çalışanlarının yaşamın sonundaki hastaya nitelikli bakım verebilmeleri, kendi ölümlerine karşı tutumlarının sağlıklı olmasından geçer . Bu nedenle tıp ve hemşirelik fakültesi öğrencilerinin eğitim süreçlerine, ölüme ve ölüm kaygısıyla baş etmeye yönelik eğitimlerin dahil edilmesi gerekmektedir.

339

Anahtar Kelimeler: ölüm, ölüm kaygısı, ölüme karşı tutum, palyatif bakım

Abstract:

Death is a natural consequence of life. Throughout history, various societies have put different meanings to death. Attitudes towards death differ, as do the meanings attributed to death. Anxiety is one's concern for death. The aim of palliative care is to keep the quality of life of the patients and their relatives in the terminal period as high as possible. It is also a natural process for patients and their relatives who have received palliative care to experience anxiety of death. In this study, which is a traditional review, it has been searched with keywords of death anxiety, palliative care in Google scholar, pubmed and national thesis center and a review has been prepared from related literature. An important factor affecting the quality of service in palliative care is the attitudes of

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

health workers towards death and death anxiety. The attitudes of health professionals towards death are a determining factor in the service they provide to the patient. Reactions to death differ among age groups. Death is irreversible after ten years of age. As age increases, awareness against death increases. It is seen that death anxiety increases especially in old age. Employees' attitudes towards death are decisive in their service to the patient. Death anxiety at a certain level is normal and even helpful for healthcare workers. The fact that death anxiety is too low can lead to very comfortable decisions about life and death issues and may have a negative effect. Likewise, extreme death anxiety is of concern as avoiding patients approaching the end of life and lowering their psychological health. It has shown that there is a significant decrease in the level of death anxiety before and after training of the employees who are trained for death anxiety and there is a significant improvement in the perception of health workers about the quality of their relationship skills with patients and families. It is argued that such trainings will reduce the use of avoidance mechanisms and improve psychological support provided by health workers to patients and families. The ability of health care workers to provide qualified care to the patient at the end of life is based on their healthy attitude towards their own deaths. For this reason, the education process of the students of medical and nursing faculties needs to be included in the training to deal with death and death anxiety.

340

Key words: death, death anxiety, attitudes towards death, palliative care

**S- 190 KRONİK ALKOLİZME BAĞLI KARDİYOMİYOPATİNİN KARDİYAK ARRESTE
NEDEN OLDUĞU METİL ALKOL İNTOKSİKASYONU: OLGU SUNUMU**

Murat BIÇAKCIOĞLU

Adıyaman Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Adıyaman/Türkiye

ÖZET

Metanol zehirlenmesi önemli bir morbidite ve mortalite sebebidir. Otuzüç yaşında bilinen bir hastalık öyküsü olmayan erkek hastada metanol alımı sonrasında kardiyopulmoner arrest gelişmiştir. Yapılan resüsitasyon sonrası spontan dolaşım sağlanıp yoğun bakımda takibe alınmıştır.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Anyon açıklı metabolik asidozu da olan hastaya hemodiyaliz ve intravenöz etil alkol infüzyonu başlandı. EKG' sinde dal bloğu görülen hastanın kardiyak incelemesinde Kalp yetmezliği de saptandı. Etyolojide kronik alkol alımı olduğu için alkolik kardiyomyopati düşünüldü. Yaklaşık bir ay yoğun bakımda takip edilen hasta kognitif fonksiyon bozukluğu ile taburcu edildi.

Anahtar Kelimeler: Metanol, Zehirlenme, Kardiyomyopati, Yoğun bakım

Methyl Alcohol Intoxication Caused cardiac arrest of Cardiomyopathy Due to Chronic Alcoholism: A Case Report

Abstract

Methanol intoxication is an important cause of morbidity and mortality. A 33-year-old male patient with no known disease developed cardiopulmonary arrest following methanol uptake. After resuscitation, spontaneous circulation was provided and the patient was followed up in the intensive care unit. The patient had anion gap metabolic acidosis and performed hemodialysis and intravenous ethyl alcohol infusion. Due to branch block in the ECG, heart failure was diagnosed as a result of cardiac examination. Alcoholic cardiomyopathy was considered in the patient with chronic alcohol intake. Cognitive dysfunction was observed during discharge from the patient who was followed up in the intensive care unit for about one month.

Key Word: Methanol, Poisoning, Cardiomyopathy, Intensive care unit.

S- 191 BONCUKTAN TAKI YAPMA ETKİNLİĞİNİN KANSERLİ ÇOCUKLARIN KAYGI DÜZEYİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA

Ulviye Günay¹, Ayşe Sülün¹, Abdullah Sarman², Uygur Salman³

¹İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Malatya, Türkiye.

²Bingöl Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Bingöl, Türkiye.

³İnönü Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Gençlik Birimi, Malatya, Türkiye.

ÖZET

Amaç: Kanser nedeni ile tedavi gören çocuklar hastalık ve tedavi sürecindeki belirsizlik nedeni ile anksiyete yaşamaktadır. Bu çalışma boncuktan takı yapma etkinliğinin kanserli çocukların durumluk ve sürekli kaygı düzeyine etkisini belirlemek amacıyla yapıldı.

Metod: Bu randomize kontrollü çalışma bir üniversite hastanesinin çocuk hematoloji ve onkoloji kliniğinde kanser nedeni ile tedavi gören 9-17 yaş arasında 70 çocukla Ekim 2016 –Ağustos 2017 tarihleri arasında yapıldı. Çocuklar deney (n=35) ve kontrol grubuna (n=35) olacak şekilde randomize edildi. Deney grubuna alınan çocuklara dört hafta boyunca haftanın iki günü ve her oturumda 1,5 saat olacak şekilde takı yaptırıldı. Veriler, çocuklar için tanıtıcı bilgi formu, Spielberg’in Çocuklar İçin Durumluk ve Sürekli Kaygı Ölçeği ile toplandı. Deney grubu ve kontrol grubu çocukların ölçümleri birinci ve dördüncü haftada yapıldı. Analiz için tanımlayıcı istatistikler yöntemler ve t testi kullanıldı.

Bulgular: Deney grubu çocukların hem birinci hem de dördüncü hafta durumluk kaygı puan ortalamasının takı yaptıktan sonra düştüğü belirlendi. İki grup arasında durumluk anksiyete birinci ve dördüncü hafta son test puan ortalaması arasındaki fark önemli bulundu ($p < 0.05$). Deney grubu çocuklarda dördüncü hafta sürekli kaygı düzeyi puna ortalaması son teste kontrol grubuna göre azaldığı ve iki grup arasındaki farkın önemli olduğu belirlendi ($p < 0.01$).

Sonuç: Boncuktan takı yapma etkinliğinin, kanserli çocukların kaygı düzeyini azaltmaktadır. Çocuk onkoloji kliniği ve diğer çocuk kliniklerinde yatan çocukların kaygısını düşürmek için boncuktan takı yapma etkinliği kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: sanat terapi, çocuk, anksiyete, boncuktan takı yapma, pediatrik onkoloji, kanser, pediatri hemşireliği.

THE EFFECTS OF THE ACTIVITY OF MAKING JEWELRY FROM BEADS ON ANXIETY LEVELS OF CHILDREN WITH CANCER: A RANDOMIZED CONTROLLED STUDY

ABSTRACT

Purpose: This study was conducted to find out the effects of making jewelry from beads on the state and trait anxiety levels of children with cancer.

Method: This randomized controlled study was conducted on 62 children between the ages of

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

9 and 17, who were being treated for cancer. It was conducted between October 2016 and August 2017 in a pediatric hematology and oncology clinic in Turkey. The children were randomized in intervention (n = 35) and control group (n = 35). The children in the intervention group made jewelry for two days during four weeks. Data were collected with Socio-demographic form and Spielberger's State-Trait Anxiety Inventory for Children. The measurements of the children in the intervention group and the control group were made in the first and fourth weeks. Descriptive statistical methods and t test were used for analysis.

Results: It was found that state anxiety levels in both first week and fourth week decreased in the intervention group children after making jewelry . State anxiety post test score average difference between the two groups was found to be significant first week and fourth week (p < 0.05). It was found that fourth week trait anxiety level score average of the children in the intervention group decreased when compared with the control group and the difference between the two groups was found to be significant (p <0.01).

Conclusion: The results of the study show that the activity of making jewelry from beads decreases anxiety levels of children diagnosed with cancer.

Keywords: child, art therapy, anxiety, making jewelry with beads, pediatric oncology, cancer, pediatric nursing.

S-192 ŞİZOFRENİ HASTALARINDA İÇSELLEŞTİRİLMİŞ DAMGALANMA İLE YALNIZLIK ARASINDAKİ İLİŞKİ

Tülay YILDIRIM¹, Funda KAVAK BUDAK²

¹İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi

²İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Doktor Öğretim Üyesi

ÖZET

Amaç: Bu araştırma şizofreni hastalarında içselleştirilmiş damgalanma ile yalnızlık arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Materyal ve Metot: İlişkisel tanımlayıcı olarak yapılan araştırmanın evrenini Diyarbakır Toplum Ruh Sağlığı Merkezi'ne kayıtlı toplam 250 şizofreni hastası oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem seçimine gidilmeden ulaşılabilen ve araştırmaya katılmayı kabul eden 200 şizofreni hastasına ulaşılmıştır. Verilerin toplanmasında “Hasta Tanıtım Formu”, “Ruhsal Hastalıklarda İçselleştirilmiş Damgalanma Ölçeği (RHİDÖ)” ve “UCLA Yalnızlık Ölçeği” kullanılmıştır. Veriler Haziran 2018-Eylül 2018 tarihleri arasında toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde; yüzdelik dağılım, aritmetik ortalama, bağımsız gruplarda *t* testi, Kruskal Wallis, ANOVA, Korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan hastaların yalnızlık düzeylerinin 57.20 ± 10.38 olduğu tespit edilmiştir. Hastaların içselleştirilmiş damgalanma toplam puan ortalamalarının 79.65 ± 13.48 olduğu saptanmıştır. Hastaların yalnızlık ve içselleştirilmiş damgalanma toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak pozitif yönde güçlü bir ilişki olduğu saptanmıştır ($p < .05$, $r = .854$).

Sonuç ve Öneriler: Şizofreni hastalarında içselleştirilmiş damgalanma ve yalnızlık düzeyinin yüksek olduğu bulunmuştur. Hastalarda içselleştirilmiş damgalanma düzeyi arttıkça yalnızlık düzeyinin de arttığı tespit edilmiştir. Şizofreni hastalarında içselleştirilmiş damgalanma ve yalnızlık düzeylerinin azaltılması için psikiyatri hemşireleri tarafından hasta ve hasta yakınlarına yönelik eğitim verilmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: İçselleştirilmiş Damgalanma, Şizofreni, Yalnızlık

The Relationship Between Internalized of Stigmatization and Loneliness in Patients with Schizophrenia

Aim: This relational descriptive study was conducted to determine the relationship between the internalized of stigmatization and loneliness in patients with schizophrenia.

Material and Method: The study was carried out between May 2018 and November 2018. The study population consisted of 250 patients with schizophrenia registered in the outpatient clinic of

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

the Selahattin Eyyubi Hospital and Community Mental Health Center in the Province of Diyarbakır, Turkey. A total of 200 patients with schizophrenia who were accessible without sampling were selected in the sample group. Patient Information Form, UCLA Loneliness Scale and Internalized Stigma of Mental Illness (ISMI) Scale were used for data collection. Percentage distribution, arithmetic mean, standard deviation, independent samples t-test, Kruskal-Wallis, ANOVA and correlation analysis were used in the evaluation of the data.

Results: It was determined that the mean UCLA Loneliness Scale total scores of the patients participating in the study were high. The mean ISMIS sub-scale and total scores of the patients were high. There was a statistically significant positive relationship between Loneliness Scale total scores and mean ISMIS sub-scale and total scores of the patients ($p<0.05$).

Conclusion: It was found that the level of stigmatization and loneliness was high in patients with schizophrenia. As the level of stigmatization of the patients increased, the level of loneliness increased too. It may be advisable to provide training to healthcare professionals in order to reduce the level of stigmatization and loneliness in patients with schizophrenia.

Keywords: Loneliness, Schizophrenia, Stigmatization

S- 193 BARIATRİK CERRAHİ VE RUH SAĞLIĞI

Elif ALTUN. Didar KARAKAŞ. Nermin GÜRHAN. Nurten Gülsüm BAYRAK

Hem gelişmiş, hem de gelişmekte olan ülkelerde yaygınlığı hızlı bir şekilde artan obezite, evrensel boyutta önemli bir halk sağlığı sorunudur. Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü'nün (OECD) tahminlerine göre obezitedeki bu artış eğilimi hızla devam etmektedir. Türkiye'de 2003 yılında obezite oranı %12 iken, 2008 yılında %15,2, 2010'da %16,9 ve 2012'de de 17,2 olarak artış göstermiş ve her geçen yıl düzenli bir şekilde artış göstermeye devam etmektedir. Türkiye, Dünya

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Sağlık Örgütü (DSÖ) 2018 obezite verilerine göre Avrupa ülkeleri arasında en obez ülke sıralamasında birinci sırada bulunmaktadır. Obezite, bedendeki yağ miktarının sağlığı bozacak şekilde fazla ve anormal olması olarak tanımlanmaktadır. Beden yağlanması Beden Kitle İndeksi(BKİ) ile ifade edilmektedir. Beden kitle indeksi 30 kg/m² olan birey obez tanısı almaktadır. Obezitenin yol açtığı fiziksel hastalıkların (kalp hastalığı, reflü, hipertansiyon vb.) yanı sıra dikkate değer bir konu olan obezitenin ruh sağlığı üzerinde oluşturduğu deformasyonlardır. Obezite tanısına sahip bireyin yaşam kalitesinde düşme, evlilik sorunları, beden algısında bozulma, cinsel problemler, depresyon, anksiyete, yeme ve kişilik bozuklukları gibi psikiyatrik bozukluklarla da yakından ilişkilidir. Eşlik eden bu psikiyatrik problemler bazen de obezitenin sebebi de olabilmektedir. Obezite tedavisinde pek çok farklı yöntem ve teknikler kullanılmaktadır. Birinci basamakta yaşam stilini değiştirme, ikinci aşamada farmakoterapi, üçüncü ve en etkili tedavide ise cerrahi tedavi yer almaktadır. Üçüncü sınıf obez; BKİ ≥ 40 kg/m² olan ve ya komorbid risk etmenleri olan ikinci sınıf obez; BKİ ≥ 35 kg/m² olan bireylere cerrahi tedavi uygulanmaktadır. Türkiye’de teknolojik alt yapı da dahil edilmek üzere tedavi yöntemleri ile (cerrahi, endoskopik vb) var olan morbid obezlerin 1/1000’i tedavi edilirken, ABD’de hastaların %1’den de azı bariatrik yöntemlerden faydalanmaktadır. Obezite tedavisinde son yıllarda Türkiye’de de sıklığı artan bariatrik cerrahi uygulamalarının başarılı sonuçları dikkate değerdir. Ancak ameliyattan elde edilen başarı sadece kişinin verdiği kilo ile değil hem ameliyat öncesi hem de ameliyat sonrası bireyin psikolojik sağlığı ve uyum sürecine etkisi de göz önüne alınarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

346

S-194 ÖLÜM SÜRECİNDE ÇOCUK OLMAK

Didem COŞKUN¹ Filiz ERSÖĞÜTÇÜ² Gülcan BAHÇECİOĞLU TURAN³

1 Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Elazığ / Türkiye

2 Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Elazığ / Türkiye

3 Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Erzurum / Türkiye

ÖZET

Çocuklar hem hasta ve hasta yakını olarak ölüm kavramıyla yüzleşebilir. Yetişkin için bile kavranması güç ölüm kavramını çocukların bir anda kavrayıp öğrenmesi beklenemez. Her iki

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

durumda da özel bir yaklaşım süreci gerektirir. Ölmekte olan hastalar için fiziksel, zihinsel, manevi açıdan kapsamlı palyatif bakım vermek hemşireler için oldukça zordur. Bakım alan hastanın çocuk olması bu süreci emosyonel olarak daha da zorlaştırmaktadır. Pedyatrik palyatif bakımda hedef; çocuğun yaşam süresini uzatmak değil, yaşam süresine hayat vermektir. Çocuğun yaşı, eğitim düzeyi, kültürel deneyimi, dini inançları, aile üyeleri ve arkadaşları arasında yaşadığı ölüm deneyimleri, onun ölüme ilişkin düşüncelerini önemli ölçüde etkiler. Pedyarik palyatif bakım hem terminal dönem çocuğun bakımı hem de ailenin yas dönemindeki bakımını içerir. Ölümden sonra ailelere destek verilmesi ve güvenin sağlanması yas sürecinde kolaylık sağlayacaktır.

Palyatif bakım hizmeti alan yakını kaybeden çocuğu endişelendiren şeylerin başında kayıptan önceki yaşamlarının aynı şekilde devam edip etmeyeceği gelir. Ölümü çocuklardan kaçırmak, bir tabu haline getirip konuşmamak, çocukları hayatın bu gerçeğine karşı savunmasız kılar. Bu nedenle çocuğa ölüm kavramının öykülerde, oyunlarda ölüme hafifçe yer verip çocukları bu gerçeğe birlikte yaşamaya hazırlamak için hemşirenin aile eğitimi vermesi önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Palyatif Bakım, Ölüm Kavramı, Çocukluk Dönemi, Hemşirelik

CHILDREN FACING LOSS

Didem COŞKUN¹ Filiz ERSÖĞÜTÇÜ² Gülcan BAHÇECİOĞLU TURAN³

1 Firat University, Faculty of Health Sciences, Elazig / Turkey

2Firat University, Faculty of Health Sciences, Elazig / Turkey

3 Ataturk University, Faculty of Nursing, Erzurum / Turkey

ABSTRACT

Children can face with the concept of death both as a patient and a relative. As it is even difficult for adults, children cannot be expected to grasp and learn the concept of death easily. Both cases

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

require a special approach. It is very difficult for nurses to provide comprehensive palliative care in terms of physical, mental and spiritual aspects for dying patients. The fact that the patient is a child makes the process more difficult emotionally. The aim of pediatric palliative care is not to prolong the life of the child, but to vivify its life span. The child's age, educational level, cultural experience, religious beliefs, and experiences of death among family members and friends significantly affect his/her thoughts on death. Pediatric palliative care includes both the care of the child in terminal period and the care of the family during the mourning period. Providing support and ensuring confidence for families after death will facilitate the mourning process.

The main issue that bothers children who lost their relative that was receiving palliative care is whether their previous lives will continue in the same way. Hiding death from children, making it a taboo and not talking about it make children vulnerable to this fact of life. Therefore, it is important for nurses to provide education for the family to prepare the children to live with this reality by mentioning about death in stories or in games gently.

**S-195 KRONİK HASTALIĞI OLAN BİREYLERDE YAŞAMIN ANLAMLANDIRILMASI
VE ÖLÜM KAYGISI**

*Zeliha CENGİZ, **Hilal YILDIRIM ***Züleyha GÜRDAP

*İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Malatya

**İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Malatya

*** Akçadağ Şehit Gökhan Aslan Devlet Hastanesi, Hemşire, Malatya

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

Giriş: Kronik hastalıklar hem dünyada hem de ülkemizde ölüm sebeplerinin başında gelen, uzun süre tedavi süreci gerektiren hastalıklardır. Yaşam süresini kısaltan kronik hastalıklar bireylerin yaşama dair geliştirdiği anlam, yaşantıları ve kararlarını pek çok noktada etkilemektedir. Her insanın yaşama ve ölüme ilişkin soruları ve bu sorulara ilişkin yanıtları bulunmaktadır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, kronik hastalığı olan bireylerin yaşama yüklediği anlam ve ölüm kaygısı durumunu belirlemek ve yaşamı anlamlandırma ile ölüm kaygısı arasındaki ilişkiyi değerlendirmektir.

Metod: Tanımlayıcı tipte olan araştırmaya kronik hastalığı bulunan (kalp hastalığı, diyabet, KOAH ve HT) 230 birey alındı. Veriler tanıtıcı anket formu, Yaşamın Anlamı Ölçeği ve Ölüm Kaygısı Ölçeği kullanılarak toplandı. Verilerin analizinde sayı, yüzde, bağımsız gruplarda t-testi, ANOVA ve Korelasyon testleri kullanıldı.

Bulgular: Kronik hastalığı bulunan bireylerin yaş ortalamasının 59.35 ± 13.05 olduğu ve % 72.6'sının kadın olduğu saptandı. Yaşamın anlamı ölçeği puan ortalamasının 51.86 ± 18.48 (var olan anlam alt boyutu: $26,83 \pm 8.78$; bulunmaya çalışılan anlam alt boyutu: 25.02 ± 10.65) ölüm kaygısı ölçeği puan ortalamasının ise 8.59 ± 2.06 olduğu belirlendi. Kadınların ve gelir durumu kötü olanların ölüm kaygısı puan ortalamalarının önemli derecede yüksek, bakıcıyla yaşayan ve okuma yazma bilmeyenlerin yaşamı anlamlandırma puan ortalamalarının önemli derecede düşük olduğu belirlendi, Yaşama yüklenen anlam ile ölüm kaygısı arasında önemli bir ilişki saptanmadı.

Sonuç: Araştırma sonucunda kronik hastalığı bulunan bireylerin yaşamı anlamlandırmalarının pozitif yönde olduğu, ölüm kaygısı düzeylerinin ise yüksek olduğu saptandı. Kronik hastalığı bulunan bireylerin yaşamı anlamlandırmalarına ve ölüm kaygılarına dair ileri çalışmalar yapılmasını öneririz.

Anahtar kelimeler: kronik hastalık; ölüm kaygısı; yaşamın anlamı

S-196 HEMŞİRELER ÖLÜMÜ KONUŞABİLİYOR MU?

Hilal SEKİ ÖZ¹, Maral KARGIN²

1. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü, Kırşehir/Türkiye
2. Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Elazığ/Türkiye

ÖZET

Ölüm, yaşayan tüm organizmaların paylaştığı en adil evrensel bir gerçektir. Uzayan insan ömrü ve gelişen tıbbi gelişmeler ile ölüm, artık insanların evlerinden çok hastanelerde gerçekleşmeye

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

başlamıştır. Bu süreçte ölen bireye ve yakınlarına en fazla hemşireler eşlik etmekte ve destek vermektedir. Dini inançlar, kültürel geçmiş, ölüm ve kayıp deneyimleri, aile içi iletişim ve baş etme biçimleri birey ve ailesinin ölüme karşı tepkilerini etkileyebilir. Ölümün doğasını tartışmak, üzüntü ve yoksunluk duygusunu kontrol etmek oldukça güçtür. Hemşireler ölen birey ve ailenin ölüm korkusunun ele alması, ölüme hazırlanması ve ölümün kabul edilmesinde önemli rol oynamaktadırlar. Hem bireyin hem de ailenin üzüntü ve yoksunluk duygularını anlayarak, empati kurarak yardım etmek hemşirenin sorumluluğundadır. En zor olan ise bunu başarabilmektir. Yapılan çalışmalarda hemşirelerin ölümden sonra hasta yakınlarına destek olmada yetersiz hissettikleri, ölüm yaklaştıkça hastaya bakım vermektan korktukları, ölüm ile ilgili iletişim kurmaktan kaçındıkları, ölüm olgusuyla ağlayarak baş ettikleri ve yalnız kaldıklarında ölümle ilgili kötü düşüncelere yoğunlaştıkları belirlenmiştir. Bu doğrultuda hemşirelerin ölüm sürecinde birey ve yakınları ile ölümü konuşmaktan kaçtıkları, ölümü yeterince konuşamadıkları ve sundukları bakımın da olumsuz etkilenebileceği söylenebilir. Özellikle terminal dönemdeki bireylere bakım veren hemşirelerin ölüme yüklediği anlam, deneyimleri ve tükenmişlik düzeyi gibi faktörlerin araştırılması, hemşirelerin kendi ölüm algılarına yönelik kişisel farkındalığın sağlanması, hizmet içi eğitim programlarıyla ölmekte olan hasta ve hasta yakını iletişim konusunda becerilerin artırılması hemşirelerin ölümü konuşmaktan kaçmasını engelleyebilir. Hemşirelik eğitimi programlarında yaşam sonu bakım ve ölüm eğitimi konularına önem verilmesi önerilebilir.

350

Anahtar kelimeler: ölüm, hemşire, iletişim

CAN NURSES SPEAK DEATH?

ABSTRACT

Death is the most just universal truth shared by all living organisms. With prolonged human life and developing medical advances, death has now begun in hospitals rather than in people's homes. In this process, nurses accompany and support the deceased individual and their relatives. Religious beliefs, cultural backgrounds, experiences of death and loss, communication within the family and ways of coping can affect the individual's and family's reactions to death. It is very difficult to

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

discuss the nature of death and to control the feeling of sadness and deprivation. Nurses play an important role in addressing the fear of death of the deceased individual and family, preparing for death and accepting death. It is the responsibility of the nurse to help by understanding and empathizing both the individual's and the family's feelings of sadness and deprivation. The most difficult is to achieve this. In the studies, it was determined that nurses felt insufficient to support their relatives after death, they were afraid to give care to the patient as death gets closer, they avoided communicating about death, they cope with the phenomenon of death by crying and they concentrated on bad thoughts about death when they were alone. It can be said accordingly that nurses avoid talking about death with the individual and their relatives during the death process, that they do not speak the death adequately and that the care they provided may be affected negatively. Investigation of factors such as meaning of death, experience and burnout level attributed to death by nurses caring for individuals in terminal period, providing personal awareness of nurses' own perceptions of death, and increasing skills in dying patient and relatives communication with in-service training programs may prevent nurses from escaping death. In nursing education programs, it can be suggested to give importance to end-of-life care and death education.

Key words: death, nurse, communication

S-197 PALYATİF BAKIMDA UYKU BOZUKLUKLARI: DERLEME ÇALIŞMASI

Erman Yıldız¹

¹Inönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya, Türkiye

ÖZET

Uyku bozukluğu, palyatif bakımda, yaşam kalitesinin düşmesine yol açan, hasta ve bakım verenin çeşitli sıkıntılar yaşamasına neden olan yaygın bir problemdir. Rutin uygulamada uyku bozuklukları ile ilgili semptomların taranması ve bunu takiben odaklanmış bir değerlendirme, bozukluğun

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

yarattığı sonuçlar dikkate alındığında önemli ve gereklidir. Palyatif bakım popülasyonlarında bozulmuş uyku nedenleri çok faktörlüdür ve hastalık fizyolojisi, kontrolsüz fiziksel semptomlar, ilaçların olumsuz etkileri ve psikolojik sıkıntı veya psikiyatrik bozuklukları içerir. Mümkünse geri dönüşlü nedensel faktörlere dikkat etmek, uygun tedaviyi sağlamak için özel uyku bozukluklarının tespiti ve prognozu dikkate alan hastaya özelleştirilmiş bir tedavi planının geliştirilmesi önemlidir. Uyku hijyeni eğitimi gibi basit yaklaşımlar yardımcı olabilir, ancak uzun ve etkili yönetim için genellikle psikolojik ve farmakolojik ajanların bir kombinasyonu gerekebilir. İnsomnia (uykusuzluk) için bilişsel davranışçı terapi gibi, palyatif bakım bağlamında adaptasyon gerektirebilecek bilişsel ve davranışsal faktörleri hedef alan stratejiler birinci basamak tedavi olarak tercih edilebilir. İnsomniyayı yönetmek için kullanılan yaygın ilaçlar arasında benzodiazepin reseptör agonistleri, benzodiazepinler ve antidepresanlar yer alır, ancak bu ilaçların yan etkileri hakkında bilgi eksikliği vardır. Palyatif bakımda uykusuzluk ve diğer uyku bozukluklarının tedavisinde psikolojik tedavilerin ve farmakolojik ajanların etkinliğini sağlamak için yüksek kaliteli araştırmalara ihtiyaç vardır. Bu araştırma, palyatif bakımda uyku bozukluklarına genel bir bakış sunmak amacıyla gerçekleştirildi.

Anahtar Kelimeler: Palyatif Bakım, Uyku, Uyku Bozuklukları

S-198 PALYATİF BAKIM HASTALARININ AĞRI İNANÇLARI İLE AĞRIYLA BAŞA ÇIKMA DURUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Tuğba MENEKLİ, Runida DOĞAN, Çiğdem ERCE

1 İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya/ Türkiye

2 İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya/ Türkiye

3 Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Malatya/ Türkiye

ÖZET

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Amaç: Bu araştırma, palyatif bakım hastalarının ağrı inançları ile ağrıyla başa çıkma durumları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma 10.03.2019-10.06.2019 arasında Malatya eğitim ve araştırma hastanesi palyatif bakım ünitesinde yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini üniteye yatarak tedavi gören 138 hasta oluşturmuştur. Araştırma verileri literatürden yararlanılarak oluşturulan Kişisel Bilgi Formu, Ağrı İnançları Ölçeği, Ağrıyla Başa Çıkma Ölçeği ve Palyatif performans skalası kullanılarak yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 18 paket programı kullanılmış ve gerekli etik izinler alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan hastaların yaş ortalamasının 59.01 ± 9.38 olduğu, %65.1'nin kadın, %89.7'sinin evli, %56.3'ünün ilköğretim mezunu, %75.3'ünün çalışmıyor olduğu belirlenmiştir. Hastaların %82.3'ü evde eş ve çocuklarıyla beraber yaşadığını, %82.1'i ise hastane dışında hastalığı ile ilgili destek olan kişilerin aileleri olduğunu belirtmiştir. Hastaların ortalama ağrı yaşama süresi 18.09 ± 4.06 aydır. Hastaların organik inançlar puan ortalaması 3.04 ± 0.38 , psikolojik inançlar puan ortalaması ise 4.83 ± 1.00 olarak bulunmuştur. Hastaların kendi kendine başa çıkma puan ortalaması 19.07 ± 5.18 , çaresizlik puan ortalaması 10.72 ± 3.00 , bilinçli bilişsel girişimler puan ortalaması 13.85 ± 4.05 ve tıbbi çare arama puan ortalaması 11.54 ± 3.08 dir. Hastaların %70.5'i ağrı kontrolünün tanrıda olduğuna inanmaktadır. Katılımcıların organik inançlar puanı ile kendi kendine başa çıkma ($p < 0.001$, $r = -0.392$) ve bilinçli bilişsel girişimler puanı ($p < 0.001$, $r = -0.350$) arasında negatif yönde; çaresizlik puanı ($p < 0.001$, $r = 0.380$) arasında ise pozitif yönde zayıf düzeyde bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Ağrı kontrolünün kişinin kendisinde olduğuna inananların organik inançlar puanı düşüktür ve anlamlı fark vardır ($p < 0.05$).

Sonuç: Ağrıya yaklaşımda temel hedef, bireye ağrının kontrol edilebilir bir durum olduğunu anlatmak olmalıdır. Bireyi ağrıyı kontrol etmede etkin konuma getirmek, ağrıya ilişkin düşünce ve yargılarını değiştirmesini sağlamak büyük önem taşımaktadır. Multidisipliner yaklaşım ve psikososyal desteğin ağrı ile başa çıkma becerilerinin artırılmasında kilit rol oynadığı unutulmamalıdır.

Anahtar kelimeler: Palyatif bakım, Ağrı inancı, Ağrıyla başa çıkma

The Relationship Between Pain Beliefs And Coping With Pain Situations Of Palliative Care Patients

ABSTRACT

Objective: This study was defined as the descriptive relationship between pain beliefs and coping states of palliative care patients.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Method: The study was carried out in Palliative Care Unit of Malatya Training and Research Hospital, 10.03.2019-10.06.2019. The sample of the study consisted of 138 inpatients treated in the unit. Scientific Research Form, Pain Beliefs Scale, Pain Coping Scale and Palliative Performance Scale were collected by face to face interview method. In the evaluation of the data, SPSS 18 package program was established and necessary ethical permissions were obtained.

Results: The average age of was 59.01 ± 9.38 , 65.1% were women, 89.7% were married, 56.3% were primary school graduates and 75.3% were in the study room. 82.3% of the patients lived with their spouses and children at home and 82.1% of them gave support about the disease in the hospital environment. The mean duration of pain was 18.09 ± 4.06 months. The mean score of organic beliefs was 3.04 ± 0.38 , and the mean score of psychological beliefs was 4.74 ± 1.00 . In 70.5% of the patients, the treatment of pain control is believed in the god. Where there is a positive weakness relationship between helplessness target ($p < 0.001$, $r = .380$). It is low that there are organic beliefs and there is a significant difference ($p < 0.05$).

Conclusion: The main objective in the approach to pain should be to explain to the individual that pain is controllable. It is very important to make an individual effective in controlling pain and to change his / her thoughts and judgments about pain. It should be kept in mind that multidisciplinary approach and psychosocial support play a key role in increasing pain coping skills.

354

Key words: Palliative care, Pain belief, Coping with pain

**S-199 PALYATİF BAKIMDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN PSİKIYATRİK
PARAMETRELER NELERDİR?**

Erman Yıldız¹

¹Inönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya, Türkiye

ÖZET

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

Psikolojik belirtilerin, palyatif bakım gerektiren kişilerde yaygın olarak görülmesi şaşırtıcı bir bilgi olmaktan uzak görünüyor. Öte yandan fiziksel belirtilerin bu kadar yoğun olarak görüldüğü bu popülasyonda, psikolojik belirtileri tanılamak, ortaya çıkarmak ve neyin müdahale gerektirebileceği konusunda oldukça tartışmalı bir durumda söz konusu. Neyin normal olup olmadığının belirlenmesinde önemli hususlar vardır. Nitekim bu popülasyonda hüznün, sıkıntı, kaygı ve depresyon bir arada olabilir ve bu haliyle dikkatli bir değerlendirme gerektirebilir. Palyatif bakımda sıklıkla karşılaşılan depresyon, ölümün normal bir parçası değildir. Psikolojik semptomların ve koşulların yönetimi, farmakolojik olmayan ve farmakolojik tedaviler açısından geniş ölçüde düşünülebilir. Bu yaklaşımlar sıklıkla, birbirini dışlayan bir düzenden ziyade, pragmatik kararlar çerçevesinde birlikte kullanılabilir. Palyatif bakımda, psikolojik sorunların ve koşulların karmaşık doğasının anlaşılmasına, ortak somatik semptomların açıklanmasına, müdahale ve destek için bir planlama yapılmasına duyulan ihtiyaç her zamankinden fazla olabilir. Ayrıca bakım verenin yaşadığı yükün varlığı da göz önünde bulundurulması gereken başka bir dinamiği oluşturmaktadır. Elde edilen bulgular doğrultusunda bu araştırma, palyatif bakımda üzerinde durulması gereken psikiyatrik parametrelere genel bir bakış sağlamak amacıyla gerçekleştirildi. Verilerin çoğu terminal kanserli hastaların çalışmalarından gelse de, burada özetlenen ilkelerin çoğunun palyatif bakım gerektiren geniş bir hasta yelpazesine uyarlanması muhtemel gözükmektedir.

355

Anahtar Kelimeler: Palyatif Bakım, Psikiyatri,

S-200 YENİDOĞAN YOĞUN ÜNİTESİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN PALYATİF BAKIM TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Özkan Koç Tuba*, Aslan Sinan**

*Dr, Öğr. Üyesi, Adıyaman Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü, Adıyaman, Türkiye

**Dr, Öğr. Üyesi, Batman Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü, Batman, Türkiye

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

Amaç: Bu araştırma, yenidoğan yoğun ünitesinde çalışan hemşirelerin palyatif bakım konusundaki tutumlarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır. **Gereç ve Yöntem:** Kesitsel olarak planlanan bu araştırma Temmuz-Ağustos 2019 tarihleri yürütülmüş ve yenidoğan yoğun bakım ünitesinde çalışan 137 hemşireye ulaşılmıştır. Veriler, “Tanıtıcı Bilgi Formu” ve “Yenidoğan Palyatif Bakım Tutum Ölçeği” kullanarak toplanmıştır. Yenidoğan Palyatif Bakım Tutum Ölçeği, Kain ve arkadaşları tarafından geliştirilmiş ve Türkçe’ye geçerliği ve güvenilirliği Akay ve Alptekin tarafından yapılmış, 5’li likertli tipte olup 26 maddeden oluşmaktadır. Ölçek alt boyutlarından elde edilen puanın yüksek olması, ilgili alt boyutla ilgili yüksek düzeyde olumlu tutuma sahip olduğunu göstermektedir. Verilerin istatistiksel analizinde sayı, yüzdelik değerler ve bağımsız gruplarda t testi ve ANOVA uygulanmıştır. Çalışmanın yapılabilmesi için Batman Üniversitesi Etik Kurulu’ndan etik kurul onayı ve katılımcıların onam izinleri alınmıştır.

Bulgular: Hemşirelerin yaş ortalaması $27.56 \pm 6,95$, %68,6’sı kadın, %43,8’i lisans mezunu, %73,7’sinin çalışma şekli hem gündüz hemde gece olarak çalıştığını belirtmiş, %57,7’si yenidoğan yoğun bakımdan çalışmakta memnun, %65,7’si yenidoğan yoğun bakım eğitimine katıldığını, katılanların %58,2’si hizmet içi eğitimde aldığını belirtmiştir. Hemşirelerin %89,4’ü palyatif bakım konusundan yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların palyatif bakım tutum puan ortalamaları $75,52 \pm 11,79$ dur. Yenidoğan yoğun bakımda çalışmaktan memnun olma, yenidoğan yoğun bakım için eğitim alma ve palyatif bakım konusunda yeterli bilgiye sahip olduğunu düşünme durumu ile yenidoğan palyatif bakım tutum ölçeği arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Sonuç: Hemşirelerin büyük bir kısmı palyatif bakım konusunda bilgileri yetersiz olduğu bulunmuş. Hemşirelere palyatif bakımı konusunda anne ve obstetrik bakımı, ailenin bakımı/desteklenmesi, eve geçiş, ömür boyu bakım ve yas hizmetleri/desteği gibi konularında etkin bir eğitim programı oluşturulmalıdır.

Anahtar kelimeler: Palyatif bakım, tutum, yenidoğan. hemşire.

S-201 ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİSİNİN DİYABETE BAKIŞI

RABİA SOHBET¹, MÜJDE KERKEZ², BÜŞRA SİMSAR³, GÜLTEN ÖZDEMİR³, HİLAL SABUNCU³, CİHAN TAG³

1.Dr.Öğr.Üyesi.,Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Gaziantep/Türkiye

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

2.Uzman Hemşire, Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Gaziantep/Türkiye

3. Hemşirelik Öğrencisi, Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Gaziantep/Türkiye

ÖZET

Bu araştırma, Gaziantep Üniversitesi Ümmüğülsüm ve Nilüfer kız yurdundaki öğrencilerin Diyabetes Melitus hastalığı hakkındaki bilgisini ve bu hastalıkla ilgili bakış açılarını öğrenmek amacıyla tanımlayıcı kesitsel olarak yapılmıştır.

Araştırmanın evrenini, yurttan kalan tüm öğrenciler oluşturmuştur. Örneklemi, veri toplama sırasında anket sorularını cevaplandırabilecek, fiziksel ve psikolojik açıdan yeterli, çalışmayı katılmayı gönüllü olarak kabul eden 500 öğrenci oluşturmuştur. Verilerin analizi SPSS 15.0 istatistik paket programı kullanılarak yapılmıştır. Verilerin dağılımında sayı, yüzdelik, standart sapma değerleri kullanılmıştır. Ölçekler arası ilişki incelenmesinde t testi kullanılmıştır.

Öğrencilerin, %60'ı kadın, %65,8'i (20-24±1,77) yaş grubu arasındadır. %74,8'i diyabet hastalığını duyduğunu ve %83,4 ü halk arasında şeker hastalığı olarak adlandırıldığını belirtmişlerdir. %59,2'si diyabetin predispozan etkilerini (obezite, kronik, dengesiz beslenme) belirtmişlerdir. %72,7 sinin ailesinde diyabet yoktur. %48,4 ü diyabet hastasına yardım vermenin gerekliliğini (doktora yönlendirme, stres yönetimi), %87,4 ü en çok etkileyen faktörün stres olduğunu belirtmiştir. %89,8'i beslenmenin önemini belirtmiştir. %50,6 sı diyabetin komplikasyonlarını (körlük, böbrek yetmezliği, inme) bildiğini, % 58,2 si diş etlerini ve %71,8 i cinselliği etkilediğini belirtmiştir. Cinsiyet ile diyabet yönetimi karşılaştırıldığında anlamlı ilişki saptanmıştır(p<0.000).

Öğrencilerin diyabet hastalığının önemi ve baş etme yöntemleri hakkında yeterli bilgiye sahip olması ve farkındalığın artırılması için toplu yaşanan yurt vb. yerlerde seminerler düzenlenmelidir. Diyabetin önenebilirliği anlatılmalıdır. Stres yönetimi, beslenme ve fiziksel egzersizin önemi eğitimlerle desteklenmelidir.

Anahtar Sözcükler: Bilgi, Üniversite Öğrencisi, Beslenme, Diyabet, Egzersiz

S-202 GERİATRİK HASTALARDA BASINÇ YARALARI VE BAKIMDA GÜNCEL YAKLAŞIMLAR

* Öğr. Gör. Ülku SAYGILI ** Öğr. Gör. Dr. Bilsev DEMİR

* Selçuk Üniversitesi SHMYO Sağlık Bakım Hizmetleri Bölümü** Selçuk Üniversitesi SHMYO Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü

ÖZET

İlerleyen yaşla birlikte epidermin hücre yenilenmesi ve elastik liflerde dejenerasyonlar meydana gelerek, epidermal tabakanın incelmeye, kırışmasına, saçların grileşmesine, deri renginin matlaşmasına, cilt altı yağ dokusunun azalmasına neden olmaktadır. Bu durum basınç yaralarının gelişmesi açısından risk taşımaktadır. Özellikle diyabet, ateroskleroz gibi sistemik hastalığı olan bireylerde bu risk daha da artmaktadır. Basınç yaraları önemli morbidite ve mortaliteye neden olabilen, yerinde tedbirler alındığı zaman önlenbilir geriatrisendromlardan birisidir. Basınç yaraları önlenbilir olmasına rağmen gerek ülkemizde gerekse dünyada hala yüksek oranlarda görülmektedir. Bu derlemede yaşlıların basınç yaraları ve bakımda güncel yaklaşımlar özetlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Basınç yarası, yaşlanma, yara bakımı

ABSTRACT

With aging, cell regeneration of the epidermis and degenerations of elastic fibers occur, causing thinning of the epidermal layer, wrinkling, graying of the hair, dulling of the skin color, and decreasing of the subcutaneous fat issue. This poses a risk for the development of pressure sores. This risk is particularly increased in individuals with systemic diseases such as diabetes and atherosclerosis. Pressure sores are one of the preventable geriatric syndromes that can cause significant morbidity and mortality and are taken when on-site measures are taken. Although pressure sores can be prevented, it is still seen in high rates both in our country and in the world. In this review, the factors affecting the healing process of pressure sores in the elderly and current approaches in care are summarized.

Keywords: Pressure wound, aging, wound care.

S-203 ÇOCUĞU KARACİĞER NAKLİ OLAN EBEVEYNLERİN DUYGU DURUMLARI VE YAŞADIKLARI GÜÇLÜKLER; NİTEL BİR ÇALIŞMA

Hatice OLTULUOĞLU¹, Meral ÖZKAN¹, Zuhal MAHMURAT², Emine BAYRAKÇI²

¹İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Malatya/Türkiye.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

². İnönü Üniversitesi Karaciğer Nakli Servisi, Turgut Özal Tıp Merkezi Malatya/Türkiye.

Amaç; Bu çalışma çocukları karaciğer nakli olan ebeveynlerin duygu durumlarını ve yaşadıkları güçlükleri belirlemek amacı ile nitel bir çalışma olarak yapıldı.

Yöntem; Çalışmada nitel bir araştırma yöntemi kullanıldı. Çalışmanın örneklemini Temmuz-Ağustos 2019 yılında, Turgut Özal Tıp Merkezinde çocuk organ nakli servisinde yatan ve organ nakli olmuş, herhangi psikiyatri hastalığı olmayan, araştırmaya katılmaya gönüllü 12 çocuğun ebeveynleri (12 anne, 10 baba) oluşturdu. Veriler; ebeveynlerin demografik özelliklerini içeren anket formu ve ebeveynlerin yaşadıkları güçlüklerle yönelik hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme form kullanılarak toplandı. Görüşmeler sırasında ebeveynlere; “çocukların tanısını ilk duyduklarındaki duygularına”, “tedavisinin karaciğer nakli olduğu söylendiğindeki duygularına”, “ailenin diğer üyeleri ile ilişkilerine”, “karaciğer naklinin ebeveynlerin sosyal yaşamlarının etkilerine” yönelik sorular soruldu. Görüşmede araştırmanın amacı ile ilgili bilgi verildi. Ebeveynler ile bire bir derinlemesine görüşme yöntemi kullanılarak, yaklaşık 30 - 40 dakika süren görüşmelerin ses kaydı yapıldı.

Verilerin analizinde ses kayıt cihazına kayıt edilen görüşmeler araştırmacı tarafından, manuel olarak deşifre edilerek, temalar belirlendi. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanıldı.

Bulgular; Bu araştırmaya katılan annelerin yaş ortalamaları 32.00 ± 10.41 , babaların yaş ortalamaları 36.90 ± 7.68 olarak belirlendi. Annelerin %50’si, babaların %66,7’sinin ilköğretim mezunu olduğu, ebeveynlerin 10’unun şehir dışında ikamet etikleri belirlendi. Annelerin 11’inin herhangi bir işte çalışmadıkları, babaların 6’sının işlerini bu süreç nedeni ile bıraktıkları, 9 ebeveynin 1-2 çocuk sahibi olduğu ve nakil olan çocukların 7’sinin ilk çocukları olduğu belirlendi. Çalışmamızda anneler; çocuklarının tanısını ilk öğrendiklerinde şok, üzüntü, hayal kırıklığı, suçluluk ve çaresizlik duyguları yaşadıkları saptandı. Nakil olması gerektiği söylendiğinde bir umut ışığı, hastalıktan kurtuluş olarak görüp, donör olmak için başvurdukları belirlendi.

Annelerin çoğu bu süreçte diğer çocuklarını göremediklerini onlarla yeterince ilgilenemediklerini bununda kendilerini ve çocuklarını olumsuz etkilediğini belirtirken, 4 anne aile içinde huzursuzluk yaşadığını, bunun aksine 3 annenin de bu süreçte eşleri ile daha da yakınlaştığı belirlendi. Hasta çocuğun annelerin sosyal yaşamlarını olumsuz etkilediklerini herhangi bir sosyal aktivitelerinin olmadıklarını saptandı. Babaların çocuklarının tanılarını ve organ nakli olması gerektiğini ilk öğrendiklerinde çok üzüldükleri saptandı. Babaların çoğu ailelerinden sosyal destek aldıklarını belirtirken, 4 baba diğer çocuklarını yeterince göremediklerini, onlarla ilgilenemediklerini, 2 baba da eşi ve hasta çocuğunun hastanede, diğer çocukların memlekette olmasından ailelerinin

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

parçalanmış hissi vermesi nedeni ile mutsuz oldukları belirlenmiştir. Ayrıca babaların tamamı çocuklarının hastalığı nedeniyle maddi konularda sıkıntı yaşadıkları, çocuklarını tedavi ettirmek ve onlarla ilgilenebilmek için işlerinden ve memleketlerinden ayrıldıkları, sosyal ilişkilerinin azaldığı ve kendileri için herhangi bir sosyal aktivitede bulunmadıkları saptanmıştır.

Sonuçlar: Bu çalışmanın sonuçları, ebeveynlerin, sağlık profesyonellerinden karaciğer nakli konusunda eğitim programlarının düzenlenmesi ve bu süreçte psikososyal yönden desteklenmeye ihtiyaç duyduklarını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Karaciğer nakli olan çocuk, ebeveyn, duygu durumu, nitel çalışma

**S-204 PALYATİF BAKIM MERKEZİNDE ÇALIŞAN DOKTOR ve HEMŞİRELERİN
MANEVİ DESTEK ALGISI**

Gülsüm Aşan, Ufuk Doğan, Pınar Soylar

1 Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Elazığ/ Türkiye

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

2 Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Elazığ/ Türkiye

3 Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Elazığ/ Türkiye

Özet

Holistik sağlık hizmetlerinin sunumuna manevi bakımın entegre edilmesi son zamanlarda daha da önem kazanmıştır. Bu nedenle palyatif bakım merkezinde çalışan doktor ve hemşirelerin manevi destek algısının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Tanımlayıcı tipte olan bu çalışma iki şehirdeki (Elazığ-Diyarbakır) palyatif bakım merkezinde çalışan doktor (n=11) ve hemşirelerle (n=53) yürütülmüştür. Manevi Destek Algısı Ölçeği ile doktor ve hemşirelerin manevi destek algısının belirlenmesi hedeflenmiştir.

Araştırmaya katılanların yaş ortalaması $29,28 \pm 4,81$, %56,3'u Kadın, %67,2'si lisans mezunudur. Doktor ve hemşirelerin "Manevi Destek Algı" düzeyinin yüksek olduğu ($49,46 \pm 8,81$) belirlenmiştir. Hemşirelerin "Manevi Destek Algı" düzeyi ($50,37 \pm 8,35$) doktorlardan ($45,09 \pm 10,09$) yüksek olmasına rağmen istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0.12$). Katılımcıların eğitim, cinsiyet ve çalışma yılı değişkenine göre Manevi Destek Algısı düzeylerinde anlamlı farklılık bulunamamıştır ($p>0.05$).

Doktor ve hemşirelerin manevi bakımı algılama düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca eğitim, cinsiyet ve çalışma yılı değişkenlerinin manevi bakımı algılama düzeylerini etkilemediği saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: Doktor, hemşire, palyatif bakım, manevi bakım, manevi destek

S-205 KANSERLİ BİREY VE AİLESİNE HEMŞİRELİK BAKIMI VE PALYATİF BAKIM

Ebru GÜL¹, Ümmühan AKTÜRK¹

¹Inönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya/Türkiye

ÖZET

4-5-6 EKİM 2019

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ KONGRE KÜLTÜR MERKEZİ

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Giriş ve Amaç: Palyatif bakım hastalıklarının semptomlarıyla karşılaşan hastaları destekleme geleneğinden doğmuştur. Özellikle kanser olmak üzere bulaşıcı olmayan hastalıklarda palyatif bakım ihtiyacının farkındalığı artmaktadır. Bu derleme kanserli birey ve ailesine hemşirelik ve palyatif bakımı incelemek amacıyla hazırlanmıştır.

Yöntem: Bu amaçla Google Akademik, Pubmed, Science Direct veri tabanlarında Türkçe ve İngilizce yayınlanmış, “kanser”, “palyatif bakım”, ”hemşirelik bakımı” anahtar kelimeleriyle özet ve tam metnine ulaşılabilen makaleler incelenmiştir. Bu veri tabanları sağlık alanında önemli literatüre sahip olmaları sebebiyle tercih edilmiştir.

Bulgular: Bu bölümde literatür taraması sonucunda konuyla ilgili dikkat çekilen noktalara yer verilmiştir. Palyatif bakım, kanser bakımının önemli bir bileşeni olarak belirtilip kanser hastalarına bakım veren multidisipliner sağlık bakım ekibi hizmeti açısından tercih edilmesi ve geliştirilmesi gereken bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sonuç: Günümüzde kanser oranındaki artış palyatif bakıma olan ihtiyacı artırmaktadır. Palyatif bakımı sağlık bakımının temeline entegre etmek için karar vericilerin, ilgili kuruluşların ve sağlık profesyonellerinin değişime ve istekliliğe sahip olması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik Bakımı, Kanser, Palyatif Bakım

S-206 PALYATİF BAKIMDA PSİKOSOSYAL DESTEK

Derya AKÇA¹, Derya BIÇAK AYIK², Zeliha CENGİZ³

¹Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Bursa/Türkiye

²Siirt Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Siirt/Türkiye.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

³Inönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya/Türkiye

Palyatif bakım, gelişmiş hasta semptom kontrolü, yaşam kalitesi ve bakım memnuniyetinde artış ile ilişkilendirilmiştir. Palyatif bakım, ciddi hastalıklarla yaşayan hastaların yaşam kalitelerini artırmak amacıyla fiziksel, psikolojik ve ruhsal ihtiyaçlarını ele almayı amaçlar (Shalev, Phongtankuel, Kozlov, Shen, Adelman & Reid, 2018).

Psikososyal bakım, hastaların ve hasta yakınlarının psikolojik, duygusal, sosyal ve finansal yönlerini ele almaktadır. İleri evre ve terminal dönemi kapsayan palyatif bakımda en çok görülen ruhsal bozukluklar anksiyete ve depresyondur. Bu psikolojik sorunlar hastaların yanı sıra aileleri, arkadaşları ve bakım vericilerinde de görülmektedir. Psikolojik semptomlar da fiziksel semptomlar kadar dikkatle değerlendirilmeli ve tedavi edilmelidir (WHO, 2016; Can, 2017).

Ölüm korkusu, aşırı yoksulluk, yetersiz yiyecek veya giyecek, konut yokluğu, hastalık, ciddi bir hastalık nedeniyle karşılaşılan finansal sorunlar, cinsiyet ayrımı, ırkçılık veya dini önyargı nedeniyle damgalama ve ayrımcılık gibi birçok kaynak psikososyal sorunlara neden olmaktadır. Palyatif bakım hizmetleri kapsamında gıda paketleri, konut edinmede yardım, damgalama ve ayrımcılığa karşı savaşıma gibi psikososyal sorunlara neden olacak faktörleri gidermenin yolları aranmalıdır. Hastalar ve aileleri için ciddi hastalıklarla ilişkili olan psikolojik distrese karşı psikososyal sağlık durumları kapsamlı bir şekilde değerlendirilmeli ve tedavi edilmelidir. Mali açıdan yetersiz olan aileler için fon kaynakları hakkında bilgi sağlanmalıdır (WHO, 2016; Kozlov, Niknejad & Raid, 2017).

Psikososyal bakım yalnızca herhangi bir disiplinin sorumluluğunda değildir. Çünkü ekipte hastalar ve aileleri için psikolojik bakımda birincil sorumluluğu kimlerin üstlendiğini belirlemek zor olabilir. Bunun yanı sıra tüm disiplinler tarafından hastalara sağlanması beklenen psikolojik destek ile zihinsel sağlık ihtiyaçları olan spesifik hastalar için psikolojik değerlendirme ve müdahale arasında bir ayrım vardır. Palyatif bakımdaki psikolojik sağlık uzmanlarının rollerini tanımlamaya yardımcı olan psikolojik değerlendirme ve müdahale için National Institute for Clinical Excellence (NICE) 4 düzeyli bir model yayınlamıştır. Bu modele göre tüm ekip üyeleri empatik dinleme ve tüm hastalara sosyal destek sağlamada temel becerilere sahip olmalıdır. Hastanın psikolojik semptomları gittikçe şiddetlenirken, psikiyatrik değerlendirme ve tedavide spesifik eğitim ve uzmanlığa sahip olan kişilere danışılmalıdır (Kozlov, Niknejad & Raid, 2017).

Anahtar kelimeler: hemşire, palyatif bakım, psikososyal destek.

**S-207 HASTANEDE YATAN YAŞLI HASTALARDA SAYGIN ÖLÜM İLKELERİ İLE
BAKIM VE REHABİLİTASYONUN ALGISI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

¹Hilal YILDIRIM, ¹Zeliha CENGİZ, ¹Ela VİCNELİOĞLU

İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya/Türkiye

ÖZET

Amaç: Hastanede yatan yaşlı hastalarda saygın ölüm ilkeleri ile bakım ve rehabilitasyonun algısı arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi amacıyla tanımlayıcı türde yürütüldü.

Yöntem: Araştırmanın evrenini Malatya il merkezinde bulunan Turgut Özal Tıp Merkezinde yatış yapan 65 yaş ve üstü hastalar oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise bu hastanede yatış yapan, araştırmaya katılmayı kabul eden 56 yaşlı hasta oluşturmuştur. Araştırma verileri, araştırmacı tarafından oluşturulan 12 tanıtıcı bilgi formu, Saygın Ölüm İlkelerine İlişkin Tutumları Değerlendirme ölçeği, Yaşlı Hastalarda Bakım ve Rehabilitasyonun Algısı ölçeği ile soruların okunup cevaplandırılması yoluyla ortalama 25 dk Ocak- Ağustos 2019 tarihlerinde toplanmıştır. İstatistik analizinde sayı, yüzde, ortalama, Kruskal Wallis, Mann Whitney U ile IBM SPSS 22’de değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan yaşlı hastaların yaş ortalaması 68.62 ± 6.26 , ortalma yatış süresi 9.85 ± 16.37 ’dir. Bu hastaların %66.1’i erkek, %53.6’sı ilkokul mezunu, %44.6’sı kronik hastalığı yüzünden yatış aldığı, % 73.2’si eşi ile birlikte yaşadığı, %83.9’unun aylık gelirinin olduğu, %69.6’sının ekonomik durumunun orta düzeyde olduğu, %96.4 ünün çocuğunun olduğu, %78.6’sının kronik hastalığa sahip olduğu, %69.6’sının hastaneye sık yatış yapmadığı, %57.1’nin yaşam memnuniyetinin biraz olduğu belirlenmiştir. Saygın ölüm ilkeleri puan ortalaması 48.78 ± 67.46 ile orta düzeyden yüksek bulunmuştur. Yaşlı bakım ve rehabilitasyon algısı puan ortalaması 67.46 ± 10.13 ile iyi düzeyde olduğu saptanmıştır. Saygın ölüm ilkeleri ile yaşlı bakım ve rehabilitasyon algısı arasında pozitif güçlü bir ilişki belirlenmiştir ($.510, p < .05$). Erkeklerde, kanser hastalarında, yaşamdan memnun olanlarda, hastanede yatış süresi uzun olanlarda bakım ve rehabilitasyon algısı, diğer hastalara göre yüksek bulunmuştur ($p < .05$). saygın ölüm ilkelerinden “İstediğim manevi ya da duygusal desteğe sahip olabilmek isterim” en yüksek puan ortalamasına sahipken, “Ölümün ne zaman geleceğini bilmek ve beni neyin beklediğini anlamak isterim” cümlesi en düşük puan alan cümledir. Yaşlı hastalarda bakım ve rehabilitasyonun algısında “Personel beni dinledi” en yüksek puanlanırken,” İhtiyaç duyduğumda doktorla görüşme fırsatım oldu” en düşük puanı almıştır.

Sonuç: Yaşlı hastaların bakım ve rehabilitasyon algısı artıkça saygın ölüm ilkelerini benimsemesi de artmaktadır. Ölümü beklerken manevi ya da duygusal desteğe sahip olmak önem arz etmekte fakat ölümün ne zaman geleceğini bilmek ve neyin beklediğini anlamak az istenen bir ilkedir. Personelin kişiyi dinlemesi algılanan bakım algısını olumlu etkilerken, doktorla görüşme fırsatı bulamamak bakım ve rehabilitasyon algısını olumsuz etkilemektedir. Bu sonuçlar

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

doğrultusunda yaşlı bireylerin saygın ölüm ilkelerini benimsemelerini sağlayabilmek için verilen bakımın kalitesinin artırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı, Saygın Ölüm, Bakım ve Rehabilitasyon Algısı

Evaluation of The Relationship Between Respectable Death Principles and Perception of Care And Rehabilitation in Elderly Hospitalized Patients

ABSTRACT

Objective: This descriptive study was conducted to evaluate the relationship between respectable death principles and perception of care and rehabilitation in elderly hospitalized patients.

Method: The population of the study consisted of patients aged 65 years or older who were hospitalized in Turgut Özal Medical Center in Malatya. The sample of the study consisted of 56 elderly patients who admitted to this hospital and accepted to participate in the study. The research data were collected between January and August 2019 by means of 12 descriptive information forms prepared by the researcher, Assessment of Attitudes Towards Principles of Reputable Death, Perception of Care and Rehabilitation in Elderly Patients and reading and answering the questions. In statistical analysis, number, percentage, mean, Kruskal Wallis, Mann Whitney U and IBM SPSS 22 were evaluated.

Results: The mean age of the patients included in the study was 68.62 ± 6.26 , and the mean hospital stay was 9.85 ± 16.37 . 66.1% of these patients were male, 53.6% were primary school graduates, 44.6% were hospitalized due to chronic illness, 73.2% lived with their spouse, 83.9% had monthly income, 69.6% had moderate economic status. , 96.4% had children, 78.6% had chronic disease, 69.6% did not stay in hospital frequently, 57.1% had some satisfaction with life. The average score of respectable principles of death was found to be higher than moderate with 48.78 ± 67.46 . The average score of elderly care and rehabilitation perception was found to be good with 67.46 ± 10.13 . A strong positive relationship was found between respectable death principles and elderly care and rehabilitation perception (.510, $p < .05$). The perception of care and rehabilitation was higher in men, cancer patients, those who were satisfied with life, and those who had long hospitalization periods ($p < .05$). "I want to have the moral or emotional support I want" has the highest average score, while "I want to know when death will come and understand what awaits me" is the lowest scoring sentence. While "I had the opportunity to see a doctor when I needed it" was the lowest.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Conclusion: As the perception of care and rehabilitation of elderly patients increases, the adoption of respectable death principles increases. It is important to have spiritual or emotional support while waiting for death, but it is a less desirable principle to know when death will come and to understand what is waiting. While listening to the personnel positively affects the perceived care perception, not having the opportunity to see the doctor negatively affects the perception of care and rehabilitation. In line with these results, it is recommended to increase the quality of care provided to enable elderly individuals to adopt respectable principles of death.

Keywords: Elderly, Respectable Death, Care and rehabilitation perception

S-208 PALYATİF BAKIM HASTALARINDA MÜZİK TERAPİNİN UYKU KALİTESİNE OLAN ETKİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

S. Ufuk YURDALAN*, Rafet Umut ERDOĞAN*, Ebru SULU**, Büşra Nur ER*, Rabia KUM*, Halide Fulya ULUDAĞ KIZILTEPE**, Özlem ORUÇ**

* Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü

** Sağlık Bilimleri Üniversitesi Süreyyapaşa Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi Palyatif Bakım Ünitesi

ÖZET

Amaç: Palyatif bakım hastası fiziksel ve ruhsal bütünlüğü içinde ele alınır. Bu anlamda Müzik Terapi, müzik aracılığıyla olgu ile bir bağ sağlayan hastanın fiziksel, bilişsel, duygusal ve sosyal ihtiyaçlarını karşılamak üzere tasarlanmış terapötik bir yaklaşımdır. Çalışmamızda da bilimsel olarak tedavi etkisi saptanmış Türk Musikisi makamlarının palyatif bakım ünitesinde izlenen olgulara kulaklıkla dinletilerek uyku kalitelerine olan etkisinin değerlendirilmesi amaçlandı.

Gereç ve Yöntem: Palyatif bakım servisinde yatan ve araştırmaya katılmayı kabul eden gönüllü 9'u kadın, 21'i erkek 30 hastaya (yaş ortalaması 66.33 + 14,37 yıl, yaş dağılımı 25-91 yıl) tedavi öncesi ve sonrası yüz yüze Palyatif Bakım Uyku Günlüğü anketleri yapıldı. Hastalara bir seans "15 dk *Acemaşiran makamı*-5 dk *dinlenme*-15dk *Uşşak makamı*" protokolü ile toplam 30 dk müzik terapi uygulandı. Terapi öncesi ve sonrasında vücut sıcaklığı, kan basıncı, kalp hızı, solunum frekansı, ağrı düzeyi, uyku kalitesi ve ilaç kullanımı değerlendirildi. Hastaların renal, solunumsal nedenlerle uyanmaları, horlama durumları, rüya görme ve sekresyon miktarının müzik terapi ile değişimleri SPSS 11.5 istatistik programında analiz edildi.

Bulgular: Çalışma olguları en az 1, en fazla 5 hafta süreli palyatif bakım servisinde tedavi görmekte olup, ortalama serviste kalış süreleri 1,6 hafta idi. Olgularda solunumsal semptomlar yüzünden uyanma sıklığı ölçütünde azalma yönünde istatistiksel anlamlı fark bulundu ($p<0,05$). Tek seans uygulanan müzik terapi ile vücut sıcaklığı, kan basıncı, kalp hızı, solunum frekansı, ağrı düzeyi, uyku kalitesi ve ilaç kullanımı arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmadı ($p>0,05$).

Sonuçlar: Çalışmamızda müzik terapi ile solunumsal semptomlar dışındaki değişkenlerde fark bulunmaması, olguların farklı tanılara sahip olmaları ve aldıkları medikal tedavi çeşitliliğinin sonuçları etkilemesine bağlandı. Gelecek araştırmalarda; çalışmaya özelleştirdiğimiz hastane içi Palyatif Bakım Uyku Günlüğümüz ile hastanın seçeceği müzik makamı ve birden fazla seans uygulamasının, klinik etkinliği daha objektif yansıtılabileceği sonucuna varıldı.

Anahtar Sözcükler: Palyatif Bakım, Müzik Terapi, Uyku Kalitesi

SUMMARY

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Purpose: Palliative care is handled within the physical and mental integrity of the patient. Music Therapy is a therapeutic approach designed to meet the physical, cognitive, emotional and social needs of the patient, providing a connection with the phenomenon through music. In our study, it was aimed to evaluate the effect of Turkish Music maqams (makam, modals) on the sleep quality by listening to the headphones in the palliative care unit.

Material and Methods: Thirty patients (9 female, 21 male) (mean age 66.33 + 14.37 years, range 25-91 years) who had been admitted to the palliative care service and accepted to participate in the study were interviewed (**Palliative Care Sleep Diary**) face to face before and after treatment. The patients received a single-session 30 minutes of music therapy with a protocol of “15 min Acemasiran makam-5 min rest-15 min Uşşak makam”. Body temperature, blood pressure, heart rate, respiratory frequency, pain level, sleep quality and drug utilization were evaluated before and after therapy session. SPSS 11.5 statistical program was used to analyze the changes with music therapy in the awakening of the patients for renal and respiratory reasons, snoring, dreaming and phlegm.

Findings: The study subjects were treated in the palliative care unit for 1 to 5 weeks and mean length of stay was 1.6 weeks. A statistically significant difference was found in decreasing the frequency of awakening because of respiratory symptoms ($p < 0.05$). No statistically significant relationship was found between music therapy and body temperature, blood pressure, heart rate, respiratory frequency, pain level, sleep quality and drug utilization ($p > 0.05$).

Results: In our study, there was no difference in variables other than respiratory symptoms with music therapy. this was attributed to the fact that the patients had different diagnoses and the variety of medical treatment they received. It was concluded that the music office and multiple sessions chosen by the patient could reflect the clinical effectiveness more objectively with our in-hospital Palliative Care Sleep Diary in future research

S-209 KADIN SAĞLIĞINDA AYURVEDANIN KULLANIMI

Çiğdem KARAKAYALI¹, Sıdıka Özlem CENGİZHAN²

¹Araştırma Görevlisi, İnönü Üniversitesi, Malatya/Türkiye

²Uzman Ebe, Adıyaman İl Halk Sağlığı Müdürlüğü, Adıyaman/Türkiye

Özet

Kökeni 5000 yıl öncesi Hindistan kültürüne dayanan en eski tıp sistemi olan Ayurveda (Sanskritçe: Ayus - hayat + Veda - bilgi) “gerçek yaşam bilgisi” anlamına gelmektedir. Ayurveda, insan vücudunun fiziksel, zihinsel ve bedensel işlevlerini dengeleyerek sağlık hizmetlerine bütüncül bir yaklaşım benimseyen bir sistem olup, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından da bir tıp bilimi olarak kabul edilmektedir (1). Ayurveda sistemi, öncelikle kişinin ideal doshasını (beden tipini) belirlemeyi amaçlamaktadır. Dosha, fiziksel ve zihinsel bedenlerimizin birleşmesi neticesinde oluşan bünye tipi olarak tanımlanmaktadır (2). Ayurveda, kişinin doshalarındaki herhangi bir dengesizlik durumunda bu dengesizliği ortaya çıkaran belirtilerin kaynağını bularak, dengenin tekrar kurulması üzerine geniş kapsamlı önerilerde (beslenme tarzı, baharat kullanımları, meditasyon, aromaterapi, masaj, fiziksel aktivite, müzik, gündelik rutinler, mevsimsel rutinler, bitkisel tedaviler) bulunmaktadır Ayurveda'nın amacı; dosha (beden) tipini dengeleyen bir günlük rutin oluşturup, bunu destekleyici uygun ayurvedik yöntemler kullanarak, fiziksel, zihinsel ve bedensel sağlığı en üst seviyelere taşımaktır (3). Bu derlemede, kadın sağlığında ayurvedanın kullanımı hakkında kısaca bilgi vermek amaçlanmıştır. Ayurveda kadın sağlığında; premenstrual sendrom, menoraji, anemi, amenore, fibroidler, kistler, PKOS, endometriozis, menopozda görülen yakınmalar, osteoporoz, romoatid artrit, tükenmişlik anne sendromu, majör depresyon bozukluğu gibi fizyolojik dengesizliğe yol açan bu hastalıkların yönetiminde kullanılmaktadır (4-8). Sonuç olarak; Ayurveda'da sağlıklı bir bedene sahip olmak sağlıklı bir zihne sahip olmakla eş değer olup, sağlık hizmetlerine bütüncül bir yaklaşımı benimsemektedir (9).

Anahtar kelimeler; Ayurveda, Beden, Sağlık, Zihin.

USE OF AYURVEDA IN WOMEN'S HEALTH

Çiğdem KARAKAYALI¹, Sıdıka Özlem CENGİZHAN²

¹Research Assistant, Inonu University, Malatya/Turkey

²Expert Midwife, Adıyaman Provincial Public Health Directorate, Adıyaman/Turkey

Abstract

Ayurveda (Sanskrit: Ayus - life + Veda - knowledge), the oldest medical system based on Indian culture 5000 years ago, means “real life knowledge”. Ayurveda is a system that adopts a holistic approach to health services by balancing the physical, mental and physical functions of the human body and is accepted as a medical science by the World Health Organization (WHO) (1). The Ayurvedic system primarily aims to determine the ideal doshas (body type) of the person. Dosha is defined as the type of body formed as a result of the union of our physical and mental bodies (2). Ayurveda provides comprehensive suggestions (nutrition style, spice uses, meditation, aromatherapy, massage, physical activity, music, daily routines, seasonal routines, herbal treatments) on the restoration of balance by finding the source of the symptoms that reveal this imbalance in case of any imbalance in the person's doshas. The purpose of Ayurveda; to create a daily routine that balances the dosha type and to maximize physical, mental and physical health by using appropriate ayurvedic methods to support it (3). In this review, it is aimed to give brief information about the use of Ayurveda in women's health. Ayurvedic women's health; Premenstrual syndrome, menorrhagia, anemia, amenorrhea, fibroids, cysts, PCOS, endometriosis, menopause complaints, osteoporosis, rheumatoid arthritis, burnout mother syndrome, major depression disorder is used in the management of these diseases causing physiological imbalance (4-8). As a result; having a healthy body in Ayurveda is equivalent to having a healthy mind and adopts a holistic approach to health services (9).

Keywords; Ayurveda, Body, Health, Mind.

S 210 PALYATİF BAKIM MODELLERİ VE ORGANİZASYONU

¹Zeliha CENGİZ

¹İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya/Türkiye

Palyatif bakım, tedavisi mümkün olmayan hastalığı olan bireylere sunulan özel bir tıbbi bakımdır. Palyatif bakım, hastalık ne olursa olsun belirtilere sebep olan etkenleri tedavi etmeden, hastanın ağrısını dindirmeye, rahatlığını sağlamaya ve yaşam kalitesini artırmaya odaklanmaktadır.

Palyatif bakım, akut ve uzamış süreç yoğun bakımlarda, palyatif bakım kliniklerinde, hospislerde ve evde dönüşümlü olarak verilmektedir. Bu kuruluşlarda temellenen palyatif bakım hastane temelli, toplum temelli ve eve dayalı palyatif bakım gibi modellerle uygulanmaktadır. Özellikle gelişmiş ülkelerde 1.Yataklı tedavi kurumları (Kapsamlı Palyatif Bakım Merkezi-III. Basamak; Palyatif Bakım Merkezi- II. Basamak; Palyatif Bakım Birimi- I. Basamak), 2. Evde Bakım Programları Modeli- I. Basamak, 3. Aile Hekimleri- I. Basamak ve 4. Hospis Kuruluşlarına temellendirilen dört farklı model göze çarpmaktadır.

Uzun süreli bakıma gereksinim duyan palyatif bakım hastasının yaşadığı çöküşlerde aileye yük olmayı istememesi, bireylere ailede bakacak kimsenin olmaması yada bakım vericilerin bu çöküşlerle baş edememesi durumunda yataklı palyatif bakım kurumları devreye girmektedir. Kapsamlı Palyatif bakım merkezinde (III. Basamak) hastanın semptomlarına yönelik farmakolojik tedavisi yapılırken aynı zamanda günlük yaşam içinde daha aktif ve üretken olmalarını sağlamak amacı ile ilgi alanlarına, hobilerine yönelik faaliyetlerde bulunabilmelerine de olanak sağlanmaktadır. Palyatif bakım merkezleri (II. Basamak) ise palyatif bakım hastasının hastanede hayatını kaybetmesi nedeniyle hastane içinde veya hastaneden bağımsız ek bir bina olarak kurulur. Palyatif bakım birimleri (I. Basamak) hastanın aile hekimiyle ve aynı zamanda evde sağlık ve bakım birimi ile bağlantı halinde olan kuruluşlardır. Evde bakım programları (I.Basamak), evde sağlık ve bakım birimleri tarafından yaşam sonu bakım hastalarının tedavi ve takiplerin yapılmasına yönelik ev ziyaretlerini içermektedir. Aile Hekimleri (I.Basamak) palyatif hastasının semptomlarını takip ve tedavi etmede, hastalığın seyrine göre palyatif bakım birim ve merkezlerine yönlendirmede rol oynamaktadırlar. Hospis Kuruluşları, tedavisi mümkün olmayan bir hastalık nedeniyle yaşamlarını son altı ay veya daha kısa bir süreside kaybedecekleri ön görülen hastalar için oluşturulmuştur. Bir hasta evde bakımı olası olmadığında veya hastanede mevcut tedavilerden yarar sağlamayacağı durumlarda hospise kabul edilir ve bireyin ömrünün geri kalan günlerini olabildiğince bilinçli olarak yüksek yaşam kalitesinde geçirmesi hedeflenir. Sonuç olarak ülkemizde palyatif bakımın gelişmiş ülkelerdeki uygulama örneklerinden yola çıkarak sözü geçen bu dört

farklı model birlikte ihtiyaca göre dönüşümlü olarak hasta bakımında rol almaktadır. **Anahtar Kelimeler;** palyatif bakım, modeller, organizasyon

S-211 HEMODİYALİZ HASTALARININ BAKIMINDA HEMŞİRELERİN ETİK SORUMLULUKLARI

Filiz TAŞ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kahramanmaraş

Özet

Bu çalışmada, Diyaliz hastalarının bakımında hemşirenin etik ilke ve sorumlulukları literatür bilgileri ışığında sunulmaktadır.

Hemşireler için etik ilkeler ve kodlar, hastaların yaşayabileceği sağlık eşitsizliklerini önleyerek, özerklik, haysiyet, haklar, değerler ve inançları koruyacak şekilde bir bakım almaları için kullanılır. Hemodiyaliz tedavisi uygulanan hastaların çoğunluğunun hastalığın gidişatı ve tedavi seçeneklerini bilmediği ve bu konularda bilgi sahibi olmayı arzu ettikleri belirtilmektedir (1-4). Bu nedenle hemşirelerden, hastaların bakım önceliklerini tespit ederek, bakımı planlaması, bakım hedeflerini belirlemesi, hastanın risk profilini ve prognozunu değerlendirmesi, hastanın ve ailesinin tedavi seçenekleriyle ilgili görüşmelere katılmasını sağlaması ve bireysel tedavi seçeneklerini ve muhtemel sonuçları bildirmesi beklenmektedir (2,5). Hemşire; hastanın özerkliğine saygı göstererek hastalara, tüm tedavi seçenekleri ve seçimlerinin muhtemel etkileri konusunda; diyaliz merkezinde ve evde hemodiyaliz, periton diyalizi, hemodiyaliz olmadan maksimum tıbbi bakım, palyatif bakım ve hastaneye yatırma dahil olmak üzere bilgi vermelidir (6-8). Diyaliz, yaşamı sınırlayan bir tedavi şekli olduğu için başlamadan önce bilgilendirilmiş onam sürecinin başlatılması ve hasta ile birlikte bakımın planlanması önemlidir. Bilgilendirilmiş onam, hastalarla tedaviye karar vermek için kabul edilen tıbbi uygulamaları, hasta özerkliği ve hastanın kendi kaderini tayin hakkına ilişkin bilgileri içerir ve yasalara uygun iyi ahlak kurallarına dayandırılır (6). Diyaliz ünitelerindeki uygulama kılavuzlarında, uygun zamanda diyaliz tedavisine başlama ve tedaviye son verme konusunda ortak karar verirken ve bilgilendirilmiş onam alırken her hastaya özgü prognoz tahmininin yapılması önerilmektedir (6). Etik ilkeler doğrultusunda hastanın tedavisinde, diyalizin kısıtlanması/sonlandırılması kararı”, “tedaviyi reddetme kararı”, “otonomi”, “yararlılık ve başkalarına zarar vermeme” ilkeleri ile örtüşmektedir. Bu ilkeler hastanın kararını destekleyen ve saygı duymayı gerektiren etik ve yasal durumlardır (9). Etik konulara yardımcı olmak amacıyla Amerikan Hemşireler Birliği, Renal Hekimler Birliği ve Amerikan Nefroloji Derneği tarafından diyalizin kısıtlanması/sonlandırılmasına yönelik önerilerin bulunduğu rehberler geliştirilmiştir. Bu

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

rehberler, sağlık personellerine güncel bilgi sağlamanın yanında, hasta ile ilgili kararların kolay ve güvenli bir şekilde alınmasına ışık tutan kaynaklardır (9).

Anahtar Kelimeler; Hemodiyaliz Hastaları, Etik, Hemşirenin etik sorumlulukları

ETHICAL RESPONSIBILITIES OF NURSES IN HEMODIALYSIS PATIENT CARE

Abstract

In this study, the ethical principles and responsibilities of nurses in dialysis patient care are presented in the light of the literature.

The ethical principles and codes for nurses prevent inequalities in health the patients can experience and used to give patients care which protects their autonomy, dignity, values and beliefs. It is stated that a majority of the patients who are given hemodialysis treatment do not have information about the progress of the disease and the treatment opportunities and that they wished to be informed about these (1-4). Therefore, nurses are expected to identify the care priorities of patients, plan their care, identify care targets, evaluate patients' profile and prognosis, help patients and their families to participate in meetings on treatment choices and inform them about individual treatment choices and their possible consequences (2,5). Nurses should respect the autonomy of patients and inform them about all the treatment choices and the possible effects of their choices; hemodialysis at the dialysis center and at home, periton dialysis and maximum medical management without hemodialysis, palliative care and hospitalization (6-8). Since dialysis is a treatment which limits life, it is important that the informed consent process is initiated prior to the treatment and plan the care program with the patient. Informed consent contains information about the medical applications which are decided on with the patients, patient autonomy and patients' right to decide on their own fate and is based on moral and legal principles (6). In the application guides in the dialysis units, it is suggested that prognosis unique to the patients should be made while jointly deciding on when to begin the dialysis treatment and end it and when taking the informed consent of patients (6). In the treatment of the patients, ethical principles are in line with the "decision about limiting/ending dialysis", "decision about rejecting the treatment", "autonomy" and "effectuality and not harming others" principles. These principles are ethical and legal cases which require supporting and respecting the decision of the patients (9). With the purpose of assisting ethical issues, guides about limiting/ending dialysis have been developed by the American Nurses Association, Renal Doctors Association and American Nephrology Foundation. These guides provide current information to health workers, besides being sources which shed light to taking easy and safe decisions about patients (9).

Key Words: Hemodialysis Patients, Ethics, Ethical Responsibilities of Nurses

S-212 EVDE, YOĞUN BAKIMDA VE YATAKLI HASTA SERVİSLERİNDE TAKİP EDİLEN PALYATİF BAKIM HASTALARINDA DEKÜBİT ÜLSERİ GÖRÜLME SIKLIĞININ KARŞILAŞTIRILMASI

Eyyüp TAŞDEMİR (Başasistan, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Bursa Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma Hastanesi İç Hastalıkları Kliniği Palyatif Bakım Merkezi / BURSA)

Özgür DAĞLI (Uzman Doktor, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Bursa Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma Hastanesi Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Kliniği / BURSA)

Amaç: Dekübit, basınca maruz kalan vücut bölgelerinde oluşan ülserlere yaralardır. Literatürdeki bu tanıma rağmen dekübite yatkınlık tam olarak anlaşılammıştır. Yatağa tam bağımlı olan palyatif bakım hastaları evde, hastanede yataklı servislerde, yoğun bakımlarda ve palyatif bakım ünitelerinde takip edilmektedir. Dekübit ülserlerinin yoğun bakım ünitelerinde daha sık görüldüğüne dair bir ön yargı olabilir. Bu çalışmada literatür ışığında bu görüşü araştırmayı amaçladık.

375

Yöntem: Sağlık Bilimleri Üniversitesi Bursa Eğitim ve Araştırma Hastanesi palyatif bakım merkezinin Mayıs 2016 - Eylül 2017 tarihleri arasındaki tıbbi kayıtları retrospektif olarak tarandı. Palyatif bakım hastaları evde takip edilen, yoğun bakımda takip edilen ve yataklı hasta servislerinde takip edilen olmak üzere üç gruba ayrıldı. Dekübit ülseri olanlar belirlendi. İstatistiksel analizler için NCSS (Number Cruncher Statistical System) 2007 (Kaysville, Utah, USA) programı kullanıldı. Çalışma verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metotların (Ortalama, Standart Sapma, Medyan, Frekans, Oran, Minimum, Maksimum) yanı sıra niceliksel verilerin karşılaştırılmasında normal dağılım göstermeyen değişkenlerin iki grup karşılaştırmalarında Mann Whitney U testi kullanıldı. Normal dağılım göstermeyen üç ve üzeri grupların karşılaştırmalarında ise Kruskal Wallis test kullanıldı. Anlamlılık en az $p < 0,05$ düzeyinde değerlendirildi.

Bulgular: Toplam 113 hastanın % 43,4'ü kadın (n: 49), %56,6'sı erkek (n=64) idi. Hastaların yaş ortalaması: $67,03 \pm 20,42$ idi. Palyatif bakım kliniğimizde % 66,4 (n:75) oranında dekübit ülseri görüldü. Evde takip edilen 25 palyatif bakım hastasının % 64'ünde (n: 16), yatan hasta servislerindeki 23 palyatif bakım hastanın % 69,6'sında (n: 16) ve yoğun bakımda tedavi edilen 65

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

paylatif bakım hastanın % 66,2'sinde (n: 43) oranında dekübit ülseri bulundu. Gruplara göre dekübit ülseri görülme oranları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Sonuç: Dekübit ülserleri konumdan bağımsız olarak hasta ve bakım faktörleri nedeniyle gelişebilir. Bu çalışma, YBÜ, evler ve hastaneler arasındaki olayları literatür ışığında karşılaştırarak bu görüşü desteklemektedir.

Tablo 1: Demografik Özelliklerin Dağılımları

<i>Demografik Özellikler</i>		n (%)
Yaş (yıl)	<i>Min-Mak (Medyan)</i>	18-97 (75)
	<i>Ort±Ss</i>	67,03±20,42
Cinsiyet	Kadın	49 (43,4)
	Erkek	64 (56,6)
Yatış süresi (gün)	<i>Min-Mak (Medyan)</i>	3-114 (24)
	<i>Ort±Ss</i>	30,22±22,90

Tablo 2: Gruplara Göre Dekübit Ülseri Oranları

		<i>Toplam 113 hastanın %66,4'ünde</i>			
		Ev	Servis	YBÜ	
		(n=25)	(n=23)	(n=65)	
		n (%)	n (%)	n (%)	
Dekübit ülseri	Yok (n=38)	9 (36,0)	7 (30,4)	22 (33,8)	0,919
	Var (n=75)	16 (64,0)	16 (69,6)	43 (66,2)	

Pearson Ki-kare Test

S-213 YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİNİN ÖLÜME KARŞI TUTUMLARININ PALYATİF BAKIMA ETKİSİ

Maksude YILDIRIM¹, Yeliz SUNA DAĞ¹, M.Emin DÜKEN², Emriye Hilal YAYAN¹

¹Inönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya/Türkiye

²Harran Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ş.Urfa/Türkiye

ÖZET

Bu çalışma “Yenidoğan yoğun bakım ünitesinde çalışan hemşirelerinin ölüme karşı tutumlarının palyatif bakıma etkisi”ni incelemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini Malatya ilindeki yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde görev yapan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 26 hemşire oluşturmuştur. Araştırma verileri “Yenidoğan Palyatif Bakım Tutum Ölçeği”, “Ölüme Karşı Tutum Ölçeği” ve araştırmacı tarafından hazırlanan “Tanıtıcı Özellikler Formu” kullanılarak toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde yüzde ortalama, standart sapma ve korelasyon analizleri kullanılmıştır. Yapılan istatistiksel analizler sonucunda araştırmaya katılan hemşirelerin yaş ortalamalarının 33.07 ± 1.57 , büyük çoğunluğunun (%73.1) evli olduğu belirlenmiştir. Hemşirelerin medeni durumları ile Yenidoğan Palyatif Bakım Tutum Ölçeği’nin “Kaynaklar” alt boyutu ($p=0.006$) ve palyatif bakım toplam puan ortalaması ($p=0.040$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu ancak ölüme karşı tutumlarını etkilemediği bulunmuştur. Palyatif Bakım Ölçeği “Klinik” alt boyutu ile Ölüme Karşı Tutum Ölçeği’nin “Ölüm Korkusu” alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir ($p=0.002$). Hemşirelerin “Yenidoğan Palyatif Bakım Tutum Ölçeği” puan ortalamalarının 82.88 ± 9.52 , “Ölüme Karşı Tutum Ölçeği” puan ortalamalarının ise 20.74 ± 3.53 olduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak; hemşirelerin ölüme karşı tutumları palyatif bakım tutumlarını etkileyebilir. Bu konuda daha büyük örneklem ile daha fazla çalışma yapılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Yenidoğan, ölüme karşı tutum, palyatif bakım

The effect of attitudes towards death of nurses who work in neonatal intensive care unit on palliative care

Abstract

This study was conducted as a descriptive study to investigate the effect of nurses' attitudes towards death on palliative care in neonatal intensive care unit. The sample of the study consisted of 26 nurses who worked in neonatal intensive care units in Malatya and accepted to participate in the study. Research data were collected using “The Neonatal Palliative Care Attitude Scale (NiPCAS)”, “Death Attitudes Profile – Revised” and “Descriptive Characteristics Form” prepared by the researcher. Percentage mean, standard deviation and correlation analysis were used to evaluate the data. As a result of the statistical analysis, it was determined that the mean age of the nurses participating in the study was 33.07 ± 1.57 and the majority of nurses (73.1%) were married. It was found that there was a statistically significant relationship between the marital status of the nurses and the the Neonatal Palliative Care Attitude Scale's (NiPCAS) “Sources” sub-dimension ($p = 0.006$) and the mean total palliative care score ($p = 0.040$), but it did not affect their attitudes towards death. It was found that there was a statistically significant relationship between the “Clinical” subscale of the Neonatal Palliative Care Attitude Scale (NiPCAS) and the “Fear of Death” subscale of the Death Attitudes Profile – Revised ($p = 0.002$). It was determined that The mean score of “The Neonatal Palliative Care Attitude Scale (NiPCAS)” of the nurses was 82.88 ± 9.52 and the mean score of “Death Attitudes Profile – Revised” was 20.74 ± 3.53 . As a result; nurses' attitudes towards death may affect the attitudes of palliative care. Further studies with larger samples are recommended.

378

Keywords: Neonatal, attitude towards death, palliative care

S-214 HEMŞİRELERİN ÖTENAZİ, ÖLÜM ve ÖLÜMCÜL HASTAYA İLİŞKİN TUTUMLARI

Hakime ASLAN¹, Aydın AVCI², Cansu GÜNDÜZ²

1. Dr. Öğrt. Üyesi., İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Esasları ABD.
2. Lisans öğrencisi, İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi

Özet

Giriş ve Amaç: Hayatın bitişini ifade eden ölüm, yaşamın ayrılmaz bir parçası olmakla birlikte, varoluşu tehdit eden, zorunlu olan ve hayatı sınırlayan bir kavramdır. Bu yönleriyle de bilinmezlik korkusu, anksiyete ve hatta depresyona yol açabilen, insanoğlunun yüzyıllardır ilgi duyduğu aynı zamanda kaçındığı ve tanımlamaya çalıştığı karmaşık bir olgudur. Terminal dönem hastalarına ve bu hastaların yaşadıkları güçlüklerle hastanenin her ortamında rastlanabilmektedir. Bu sebeple, bu araştırma bir üniversite hastanesinde çalışan hemşirelerin ötenazi, ölüm ve ölümcül hastaya ilişkin tutumlarını saptamak amacıyla yürütülmüştür.

Yöntem: Araştırma, Haziran-Ağustos 2019 tarihleri arasında bir üniversite hastanesinde çalışan hemşireler ile yürütülmüştür. Tanımlayıcı tipteki araştırmanın evrenini Turgut Özal Tıp Merkezinde çalışan hemşireler (950) oluşturmuştur. Araştırmada örneklem seçimine gidilmemiş, tüm evrene ulaşmak hedeflenmiştir. Araştırmaya katılmayı kabul eden ve araştırma kriterlerine uyan 244 hemşire ile araştırma sürdürülmüştür. Veri toplama aracı olarak “Tanıtıcı Bilgi Formu” ve “Ötenazi, Ölüm ve Ölümcül Hastaya İlişkin Tutum Ölçeği (ÖTÖ)” kullanıldı. Veriler SPSS 23.0 paket programında yüzdeler, ortalama, standart sapma, Mann Whitney U ve Kruskal-Wallis H testleri kullanılarak değerlendirildi.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin yaş ortalamasının 33.8 ± 7.5 olduğu, %79.1’inin kadın, %62.3’ünün evli, %68’inin lisans eğitim seviyesinde ve mesleki deneyim süresinin 11.7 ± 7.8 yıl olduğu saptanmıştır. Hemşirelerin %42.2’i ülkemizde ötenazi olmamasını ve %63.1’inin terminal dönemdeki bakımın yetersiz olmadığını ifade ettikleri saptanmıştır. Araştırmaya katılan hemşirelerin ÖTÖ toplam puan ortalaması $84,4 \pm 10,7$ ’dir. Alt ölçeklerin puan ortalaması “Ötenaziye İlişkin Tutum” için $38,3 \pm 8,8$, “Ölüme İlişkin Tutum” için $24,1 \pm 3,8$, “Ölümcül Hastaya İlişkin Tutum” için $21,9 \pm 3,3$ ’tür. Ölçekten alınabilecek puanların ortalaması dikkate alındığında;

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

araştırmaya katılan hemşirelerin ÖTÖ toplam puan ortalamasının, ötenaziye ilişkin tutum puanlarının, ölüme ilişkin tutum puanlarının ve ölümcül hastaya ilişkin tutum puanlarının ortalamasının üzerinde olduğu gözlenmektedir.

Sonuç ve Öneriler: Hemşirelerin ötenazi, ölüm ve ölümcül hastaya ilişkin tutum puanlarının ortalamasının üzerinde çıkması nedeniyle hemşirelere gerek eğitimleri, gerek iş hayatları süresince ölüm, ölümcül hasta ve ötenazi konularına ilişkin olumlu tutum kazandırılmasına yönelik eğitim programlarının düzenli aralıklarla verilmesi önerilebilir.

S-215 MÜZİK TERAPİSİNİN HEMODİYALİZ HASTALARININ SAĞLIĞINA ETKİSİ

Rukuye AYLAZ¹, Serap PARLAR KILIÇ²

¹Inönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği AD, TÜRKİYE

²Inönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği AD, TÜRKİYE

ÖZET

Amaç: Bu çalışma ile müzik terapisinin hemodiyaliz hastalarının sağlığına etkilerini belirlemek amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Google Scholar, PubMed, Wiley Online Library, Sage Journals Online’de Eylül 2018’e kadar olan Türkçe ve İngilizce dilinde yayınlanmış makaleler veri kaynaklarını oluşturmuştur. Çalışma İngilizce olarak yayınlanmış, “hemodialysis patients” ve music therapy”, Türkçe olarak yayınlanmış “hemodiyaliz hastaları” ve “müzik terapi” olarak anahtar kelimeleriyle; tam metnine ulaşılabilen çalışmaların incelenmesi yoluyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmaların başlık ve özet kısımları uygunluk açısından Ağustos 2018 ile Eylül 2018 arasında sistematik olarak incelenmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Yetişkin nüfusta her 6-7 kişiden birinde farklı evrelerde böbrek hastalığı ve her 20 erişkinden birinde kritik glomerüler filtrasyon hızındaki azalması (<60 ml/dakika) olduğu bildirilmiştir. Düzenli olarak hemodiyaliz hastası tedavi programında izlenen hasta sayısı 1990 yılında 3069 iken, 2015 yılı itibarıyla bu sayının 56951 olduğu belirlenmiştir. Hemodiyaliz hastalarında müzik tedavinin fizyolojik etkileri; psikofizyolojik stres, ağrı, kaygı ve izolasyonun azaltılmasıyla bir davranış değişikliği yaratma ve duygu durumunu değiştirme arasında değişmektedir. Yapılan çalışmalar, müziğin hemodiyaliz hastalarında, uyku, ağrı ve anksiyete üzerinde olumlu etkiler yarattığını, hasta veya sağlıklı bireylerin yaşam kalitesini yükselttiğini göstermiştir. Müzik kalp hızını, kan basıncını, vücut ısısını ve solunum hızını düşüren, gevşemeyi sağlayan, hastanın ağrı algısını değiştiren, dikkatini başka yöne çeken ve hastaların yaşam kalitesini yükselten önemli bir araçtır. Müzik hemodiyaliz hastalarında sağlıklı bir çevre yarattığı için hastaların fiziksel, emosyonel ve ruhsal sağlığına önemli katkılar sağlamaktadır.

Anahtar kelime: Müzik terapi, hemodiyaliz, hasta

THE EFFECT OF MUSIC THERAPY ON THE HEALTH OF HEMODIALYSIS

ABSTRACT

Objective: The aim of this study was to determine the effects of music therapy on the health of hemodialysis patients.

Data sources: Google Scholar, PubMed, Wiley Online Library, Sage Journals Online. “Hemodialysis patients” and “music therapy”, written in English, with “hemodialysis patients” and “music therapy” in Turkish, full text was obtained by examining the work that can be reached. The headings and summary sections of the studies were systematically reviewed between August 2018 and September 2018 for convenience.

Findings and Conclusion: In the adult population, one in every 6-7 people reported kidney disease at different stages and a decrease in critical glomerular filtration rate (<60 ml / min) in one out of every 20 adults. The number of patients followed up in the treatment program of hemodialysis patients was 3069 in 1990 and it was determined as 56951 in 2015. Physiological effects of music therapy in hemodialysis patients; Psychophysiological stress varies between creating a behavioral change and reducing mood by reducing pain, anxiety and isolation. Studies have shown that music has a positive effect on sleep, pain and anxiety in hemodialysis patients and it improves the quality of life of patients or healthy individuals. Music is an important tool that reduces heart rate, blood pressure, body temperature and respiratory rate, allows relaxation, changes the patient's pain perception, distracts his attention and improves the quality of life of patients. As music therapy creates a healthy environment in hemodialysis patients, it makes a significant contribution to the physical, emotional and mental health of patients.

Keywords: Music therapy, hemodialysis, patient

S-216 MEME KANSERİ ENDİŞE DÜZEYİ İYİ ÖLÜME İLİŞKİN DÜŞÜNCELERİ ETKİLER Mİ?

Gülçin Nacar¹, Elif Özfidan², Sermin Timur Taşhan¹

¹ Doğum Kadın Sağlığı ve Hastalıkları ABD, Hemşirelik Fakültesi, İnönü Üniversitesi, Malatya, Türkiye

² Hemşirelik Fakültesi, İnönü Üniversitesi, Malatya, Türkiye

Özet

Amaç: İyi ölüm temel bir insan hakkıdır. Tüm bireyler zaman zaman onurlarına yakışır, acısız bir ölüm yaşamayı düşler. Ancak kronik hastalıklar, korku, endişe gibi durumlar rahat, huzurlu ve ağrısız ölüme düşüncelere daha zaman ayırmaya neden olur. Araştırmanın amacı, meme kanseri endişe düzeyinin iyi ölüme ilişkin düşünceler üzerine etkisini incelemektir.

Yöntem: Araştırma tanımlayıcı ve ilişki arayıcı niteliktedir. Araştırma ülkenin doğusunda bulunan bir aile sağlığı merkezinde (ASM) 18 yaşın üzerindeki kadınlarla yapılmıştır. Araştırmada örneklem seçimine gidilmeyip ASM' kayıt olan ve araştırmaya katılmayı kabul eden tüm yetişkin kadınlar araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırmanın örneklemine 300 kadın oluşturmuştur. Araştırmanın verileri Katılımcı Tanıtım Formu, Meme Kanseri Endişe Skalası (MKES) ve İyi Ölüm Ölçeği (İÖÖ) kullanılarak yüz yüze görüşme yöntemi toplanmıştır.

Bulgular: Araştırmada kadınların yaş ortalamasının 38.98 ± 9.94 olduğu, %28.7' sinin lise mezunu olduğu, %56.7' sinin gelirinin giderine eşit olduğu ve %70.3' ünün çalışmadığı saptanmıştır. Kadınların MKES puan ortalamasının 11.86 ± 4.68 olğu ve %60.3' ünün yüksek meme kanseri endişe düzeyine sahip olduğu görülmüştür. Kadınların İÖÖ puan ortalaması ise 58.98 ± 8.25 olarak bulunmuştur. Kadınların meme kanser endişe düzeyi ile iyi ölüme ilişkin düşünceleri arasında istatistiksel olarak fark bulunmamıştır.

Sonuç: Kadınların meme kanseri endişe düzeyi iyi ölüme ilişkin düşüncelerini etkilememiştir.

Anahtar Kelimeler: Düşünce, iyi ölüm, meme kanseri endişe düzeyi.

DOES BREAST CANCER WORRY LEVEL AFFECT THINGS ABOUT GOOD DEATH?

Abstract

Objective: Good death is a fundamental human right. All individuals from time to time benefits their dignity, dream of a painless death. However, chronic diseases, fear, anxiety, such as situations that lead to comfortable, peaceful and painless death more time to think. The aim of this study was to investigate the effect of breast cancer anxiety on thoughts about good death.

Method: The research was descriptive and relationship seeking. The study was conducted with women over the age of 18 in a family health center (FHC) in the eastern part of the country. All adult women who enrolled in the study and accepted to participate in the study were included in the study. The sample of the study consisted of 300 women. Data were collected using the Participant Identification Form, Breast Cancer Worry Scale (BCWS) and Good Death Scale (GDS).

Results: The mean age of the women was 38.98 ± 9.94 , 28.7% were high school graduates, 56.7% were equal to income and 70.3% were not working. It was found that the mean BCWS score of 384 women was 11.86 ± 4.68 and 60.3% had high breast cancer anxiety level. The mean GDS score of the women was 58.98 ± 8.25 . No statistically significant difference was found between the level of breast cancer anxiety and the opinions of women about good death.

Conclusion: Women's anxiety level of breast cancer did not affect their thoughts about good death.

Key Words: Thought, good death, breast cancer anxiety level.

S-217 HENDERSON HEMŞİRELİK MODELİ'NE GÖRE OSTEOGENEZİS İMPERFEKTA TANILI ÇOCUĞUN HEMŞİRELİK BAKIMI: BİR OLGU SUNUMUYeşim ERDEN KARABULUT¹ Ela DURDU TURAN¹¹Inönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi, Malatya/ Türkiye**Özet**

Osteogenezis imperfekta (OI) kemik, deri, tendon, diş ve skleralarda bulunan tip 1 kollajenin sentezinde ve yapısındaki bozukluktan kaynaklanan otozomal dominant kalıtsal bir hastalıktır. Yaygın osteoporoz, tekrarlayan kemik kırıkları ve bunun sonucunda oluşan deformitelerle karakterizedir. Kemik kırılabilirliğinin artması sebebiyle hastalık “kırılgan kemik hastalığı” ya da “cam kemik hastalığı” olarak da bilinmektedir. OI'nin görülme sıklığı 10.000 doğumda bir olarak bildirilmektedir. Bu çalışmada osteogenezis imperfekta tanılı hastanın gereksinimlerinin Henderson'ın Hemşirelik Modeline göre değerlendirilmesi ve bu kapsamda hemşirelik bakımının sunulması amaçlanmıştır. Hemşirelik için önemli isimlerden birisi olan Henderson'a göre hemşirenin en önemli rolü; hasta ya da sağlıklı bireyin sağlığına kavuşmasına, sağlığını devam ettirmesine, bağımsızlığını kazanmasına mümkün olduğunca hızlı bir şekilde yardımcı olmaktır. Olgu 14 yaşında ve 2012 yılında kolunun kırılmasıyla OI tanısı almış ve İV bifosfanat tedavisi almaya başlamıştır. 2013 yılında femur fraktürü olan olgu düzenli olarak ilaç tedavisini almıştır. 2014 yılından sonra tedavi almayı kesen olgu 2017 yılında Radius-ulna fraktürü ile kliniğimize başvurmuş ve tedavi almak için yatırılmıştır. Hemşirelik tanısı olarak olguya; Beden Gereksiniminden Az Beslenme, Barsak Boşaltımında Değişiklik, Fiziksel Harekette Bozulma, Uyku Örüntüsünde Değişim, Bireysel Bakımda Eksiklik, Vücut Isısında Değişim, Deri Bütünlüğünde Bozulma, Travma Riski, Sözel İletişimde Bozulma, Bilgi Eksikliği tanıları koyulmuş ve standart hemşirelik girişimleri uygulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Virginia Henderson, Hemşirelik Bakımı, Osteogenezis İmparfekta, Olgu Sunumu

S-218 KOLON KANSERİ TANISIYLA PALYATİF BAKIM ÜNİTESİNDE TEDAVİ GÖREN BİREYİN FONKSİYONEL SAĞLIK ÖRÜNTÜLERİ MODELİ DOĞRULTUSUNDA HEMŞİRELİK BAKIMI: OLGU SUNUMU

Zeynep Sağlam¹, Tuğba Kavalalı Erdoğan¹, Zeliha Koç¹

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Samsun/ Türkiye

ÖZET

Kolon kanseri, kanserle ilgili mortalite ve morbiditenin en yüksek olduğu kanser türlerinden biridir. Kolon kanseri en sık görülen kanser türleri içerisinde erkeklerde dördüncü, kadınlarda ise üçüncü sırada yer almaktadır. Onkoloji hastaları, hastalığın tanı aşamasından itibaren başlamak üzere bakım ve tedavi süreci boyunca fiziksel, psikolojik, sosyal ve ekonomik boyutta birçok problemle baş etmek durumunda kalmaktadır. Hastaların deneyimledikleri sağlık problemleri ve semptomları etkin bir şekilde yönetilmediğinde, hastalar ile birlikte hasta yakınları bu süreçten olumsuz yönde etkilenmekte ve yaşam kaliteleri düşmektedir. Bu doğrultuda hasta ve yakınlarının yaşam kalitesinin yükseltilmesinde ve öz bakım güçlerinin artırılmasında hasta ve ailesinin eğitimini de içinde barındıran kapsamlı bir palyatif bakım hizmetinin sunulması son derece önemlidir. Hastaların bakım gereksinimlerinin optimum düzeyde karşılanabilmesi, hemşirelik bakımının standartlar doğrultusunda planlanmasına, uygulanmasına ve değerlendirilmesine bağlıdır. Bu olgu sunumunda palyatif bakım ünitesinde kolon kanseri tanısı alarak bakım ve tedavi gören bir birey “Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri Modeli” doğrultusunda değerlendirilmiş ve NANDA-I doğrultusunda hemşirelik tanılması yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kanser, Kolon kanseri, Palyatif Bakım, NANDA-I

NURSING CARE OF INDIVIDUAL RECEIVING TREATMENT IN THE PALLIATIVE CARE UNIT WITH COLON CANCER DIAGNOSIS IN LINE WITH THE FUNCTIONAL HEALTH PATTERNS MODEL: CASE REPORT

ABSTRACT

Colon cancer is one of the cancer types with the highest cancer-related mortality and morbidity rates. Colon cancer is the fourth most commonly seen cancer type in males and third in females. Oncology patients have to deal with many physical, psychological, social and economic problems during the care and treatment process starting from the diagnosis stage of the disease. In cases which patients' health problems and symptoms are not managed effectively, patients, as well as their relatives, are adversely affected by this process and their quality of life declines. In this respect, it is very important to provide a comprehensive palliative care service that also includes the education of patients and their families in order to increase their self-care abilities and the quality of life of patients and their relatives. Meeting the care needs of patients at an optimum level depends on the planning, implementation and evaluation of nursing care in accordance with standards. In this case report, an individual with colon cancer receiving care and treatment in the palliative care unit was evaluated in line with the "Functional Health Patterns Model" and nursing diagnosis was made in line with NANDA-I.

387

Keywords: Cancer, Colon cancer, Palliative Care, NANDA-I

S-219 PALYATİF BAKIMDA TAMAMLAYICI TIP UYGULAMALARINDA MÜZİK TERAPİNİN ETKİSİ

Funda ÖZDEN

1. İnönü Üniversitesi, Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi, Malatya/ Türkiye

Özet

Müzik terapi uygulaması, yüzyıllardır çeşitli hastalıklar için kullanılmış, modern tıp protokollerinin yanında tamamlayıcı bir tedavi yaklaşımıdır. Palyatif bakımda müzik terapi uygulaması; yaşamının son döneminde veya hastalığın herhangi bir döneminde, ayrıca terminal dönem kanser hastalarında; başta ağrı olmak üzere, çeşitli semptomları azaltmada, yaşamının son dönemlerini kaliteli ve pozitif geçirebilmelerini sağlamak amacı ile, müziğin öğelerini terapötik amaç için kullanma ilkesine dayanmaktadır. Palyatif bakım ünitelerinde yapılan müzik terapi çalışmaları; hastaların ağrılarının dindirilmesi, çevreye oryantasyonun sağlanması, fiziksel ve ruhsal rehabilitasyon için yaşam kalitelerinin artırılmasında etkin rol oynamaktadır. Bu bildiride müzik terapi uygulamasının palyatif bakım ünitelerinde nasıl işlendiğine dair çalışmalara yer verilmiştir. Çalışmanın bir takım sınırlılıkları olduğu ve gelecekte benzer konularda yapılabilecek araştırmalara yönelik bazı önerilere yer verilmiştir.

388

Anahtar Kelimeler: Müzik Terapi, Kanser, Palyatif, Ağrı

Abstract

Music therapy is a complementary treatment approach in addition to modern medical protocols that have been used for various diseases for centuries. Music therapy in palliative care; in terminal cancer patients during the last period of life or at any time of the disease; It is based on the principle of using the elements of music for therapeutic purposes in order to provide quality and positive life in the last stages of life in reducing various symptoms, especially pain. Music therapy studies in palliative care units; The patient plays an active role in relieving the pain of the patients, providing orientation to the environment, and improving the quality of life for physical and mental rehabilitation. This paper includes studies on how music therapy is handled in palliative care units. The study has some limitations and some suggestions for future research on similar subjects are included.

Key Words: Music Therapy, Cancer, Palliative, Pain

S-220 ORAL KONTRASEPTİF KULLANIMI VE SEREBRAL VENÖZ SİNÜS TROMBOZU: OLGU SUNUMU

Özlem Soylu*, Gülçin Nacar**

*İnönü Üniversitesi, Turgut Özal Tıp Merkezi, Nöroloji İnme Yoğun Bakım Ünitesi

** İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Doğum-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları ABD

ÖZET

Serebral venöz tromboz (SVT), çeşitli semptom ve bulgular gösterdiğinden tanılması zor bir hastalıktır. Son yıllarda teknolojik ilerlemelere paralel olarak ortaya çıkan görüntüleme yöntemleri ile tanı koymak kolaylaşmış ve hastalığın görülme sıklığı artmıştır. SVT erişkinlerde meydana gelen inmelerin %0.5' inden sorumludur. SVT kadınlarda daha sık görülmektedir. Erkeklerde her yaş grubunda homojen görülmesine rağmen, kadınlarda en sık 20-35 yaş grubunda görülmektedir. Bu durum SVT' nin gebelik ve oral kontraseptif kullanımı ile ilişkili olabileceğini göstermektedir. Hastalar genellikle kuvvetsizlik, uyuşma, zonklayıcı baş ağrısı, çift görme, nöbet, ve bilinç kaybı şikayetleriyle hastaneye başvurmaktadır. Bu olgu sunumunda, 45 yaşındaki kadın hastanın 389

Ramazan ayında menstruasyon oluşumunu engellemek amacıyla oral kontraseptif kullanması sonucu ortaya çıkan SVT tanısı nedeniyle almış olduğu tedavi ve bakım incelenmiştir. Hasta baş ağrısı ve mide bulantısı şikayetiyle kliniğe başvurmuştur. Yapılan beyin MR ile hastanın bulgularının SVT ile uyumlu olduğu görülmüştür.

Anahtar kelimeler: menstruasyon, oral kontraseptif, serebral venöz sinüs trombozu**ORAL CONTRACEPTIVE USE AND CEREBRAL VENOUS SINUS THROMBOSIS: CASE REPORT****ABSTRACT**

Cerebral venous thrombosis (CVT) is a difficult disease to diagnose because it presents various symptoms and signs. In recent years, diagnostic methods have become easier and imaging incidence has increased in parallel with technological advances. CVT is responsible for 0.5% of strokes in adults. CVT is more common in women. Although it is homogenous in men in every age group, it is most common in women in the 20-35 age group. This suggests that CVT may be associated with pregnancy and oral contraceptive use. Patients usually present to hospital with weakness, numbness, throbbing headache, double vision, seizures, and loss of consciousness. In this case report, the treatment and care of a 45-year-old female patient with the diagnosis of CVT caused by the use of

oral contraceptives to prevent menstruation during Ramadan was examined. The patient was admitted to the clinic with headache and nausea. Brain MRI showed that the patient's findings were compatible with CVT.

Key words: cerebral venous sinus thrombosis, menstruation, oral contraceptives

S-221 PALYATİF BAKIM HASTALARININ AĞRI YÖNETİMİNDE HEMŞİRELİK BAKIMININ ÖNEMİ

Cafer ÖZDEMİR¹, Ebru KARAZEYBEK¹, Serap PARLAR KILIÇ², Nermin KILIÇ²

1. Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Antalya/ Türkiye

2. İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya/ Türkiye

ÖZET

Giriş: Palyatif bakım; yaşamı tehdit eden hastalıklarla karşılaşan hasta ve ailesinin yaşam kalitesini geliştirmenin amaçlandığı yaklaşımlardır. Kanser hastalarının %70'i hastalığın herhangi bir evresinde ağrı yaşadığı ve palyatif bakım alan hastaların da %90'ının ağrısının olduğu bilinmektedir. Buna rağmen ağrının %80-90 oranında yetersiz tedavi edildiği saptanmıştır.

Amaç: Bu derlemedeki amacımız; palyatif bakıma ihtiyaç duyan son dönem kanser hastalarında ağrı yönetiminde hemşirelik bakımının önemini vurgulamak ve literatürü gözden geçirerek konuyla ilgili güncel bilgiler sunmaktır.

Yöntem: Taramalarda “google scholar, pubmed, EBSCO” veri tabanlarındaki “Ağrı”, “Ağrı Yönetimi”, “Palyatif Bakım” ve “Hemşirelik Bakımı” anahtar kelimeleri kullanılarak, güncel makalelerden faydalanılmıştır.

Bulgular: Ağrının hem değerlendirilmesinde, hem de kontrol edilmesinde belli başlı güçlükler yaşanmaktadır. Bu engeller; ağrının yeterince değerlendirilememesi, bilgi eksikliği, narkotik bağımlılığıyla ilgili yanlış inanışlar, hastaların semptomlarını gizlemeleri ve semptom kontrolüne önem verilmemesi olarak gösterilebilir.

Sonuç: Palyatif bakıma ihtiyaç duyan son dönem kanser hastalarında ağrı yönetiminin önemi ve buna yönelik neler yapılabileceği tartışılmıştır.

Öneriler: Palyatif bakıma ihtiyaç duyan son dönem kanser hastalarında ağrı yönetimine yönelik yeni bakım hedefleri oluşturulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: “Ağrı”, “Ağrı Yönetimi”, “Palyatif Bakım” ve “Hemşirelik Bakımı”

THE IMPORTANCE OF NURSING CARE IN PAIN MANAGEMENT OF PALLIATIVE CARE PATIENTS

ABSTRACT

Introduction: Palliative care is an approach that aims to improve the quality of life of patients and their families who encounter life-threatening diseases. It is experienced pain 70 % of cancer patients at any stage and 80-90 % of these patients is inadequately treated. It has been reported that 90 % of patients taking palliative care experience pain.

Objective: The aim of review is to emphasize the importance of pain management in end-stage cancer patients who need palliative care and to present current information related subject reviewing the literature

Method: In the surveys, it was used by current articles in the databases of "google scholar, pubmed, EBSCO" using the keywords "Pain", "Pain Management", "Palliative Care" and "Nursing Care".

Result: There are difficulties in both assessing and controlling pain. These barriers can be shown as insufficient assessment of pain, lack of information, reservations about narcotic dependence, patients hiding their symptoms, and lack of attention to symptom control.

Conclusion: The importance of pain management in end-stage cancer patients who need palliative care and what can be done for this purpose are discussed.

Suggestion: New care goals for pain management in end-stage cancer patients who need palliative care should be established.

Key words: "Pain", "Pain Management", "Palliative Care" and "Nursing Care".

S-222 İSKEMİK KÖKENLİ KALP YETERSİZLİĞİNİN TIBBİ TEDAVİSİNDE ANJİYOTENSİN DÖNÜŞTÜRÜCÜ ENZİM İNHİBİTÖRÜ (ACEİ) İLE ACEİ VE ANJİYOTENSİN RESEPTÖR BLOKERİ (ARB) KOMBİNASYON TEDAVİSİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Ebru İpek Türkoğlu, Hüseyin Bozdemir, Serdar Payzın

Özet

Amaç: Anjiyotensin dönüştürücü enzim inhibitörleri (ACEİ), etkilerinin doz bağımlı olduğu ve etkinlikleri gösterilen dozların kullanılması gerektiği bilinmekte ama birçok hastada bu dozlara ulaşılammamaktadır. Anjiyotensin reseptör blokerlerinin (ARB), ACEİ'ne üstünlüğü gösterilememiş olsa da düşük doz kombinasyonun, ACEİ ile karşılaştırıldığı çalışmalar kısıtlıdır. Bu çalışmada tolere edilebilen en yüksek dozda ACEİ ve düşük doz ACEİ+ARB kombinasyonu alan iskemik KKY hastalarının 6 aylık takip periyodu boyunca ekokardiyografik parametreleri karşılaştırıldı.

392

Materyel-Metod: Çalışmaya sol ventrikül ejeksiyon fraksiyonu (LVEF) <%35, fonksiyonel sınıfı New York Kalp Cemiyetine (NYHA) göre 3-4 olan ve spironolaktonu tolere edemeyen iskemik kalp yetersizlikli (KY) hastalar alındı. Hastalar ACEİ (enalapril) ile düşük doz enalapril ve losartan kombinasyonu gruplarına ayrıldı. Her 2 grup 6 aylık süre boyunca 3 ayda bir ekokardiyografi ile takip edildi

Bulgular: Başlangıçta her 2 grupta benzer olan LVEF ($29.7 \pm 5.6\%$ vs $27.2 \pm 4.8\%$) izlemde her iki grupta da benzer şekilde artmıştı ($32.5 \pm 5.0\%$ vs $33.6 \pm 6.4\%$). Hiperpotasemi kombinasyon kolunda daha sık görüldü.

Sonuç: Bu çalışmada NYHA 3-4 iskemik KY hastalarında hem enalapril hem de kombinasyon tedavisi, 6 ayın sonunda LVEF'da anlamlı düzelme ile birlikte bulundu..

Anahtar kelimeler: ACEİ, kombinasyon tedavisi, kalp yetersizliği

S- 223 AİLE MERKEZLİ BAKIM VE HEMŞİRELİK

Sedef Seval MEMİŞ

Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi Uzman Hemşire

Özet

Çocuk, toplumun temel yapı taşı olan aile kurumu içinde yetişir, bilinçlenir ve topluma hazırlanır. İnsanın yaşamı boyunca aile ve aile bireyleri arasındaki ilişkileri sürekli olarak ve farklı boyutlarda devam eder. Hastaneye yatan çocuklarda da bu sürecin kesintiye uğramasının engellenmemesi önemlidir. Sağlıklı ya da hasta çocuğa bakım ve tedavi uygularken çocuk ailesinden ayrı bir birey olarak düşünülmemelidir.

Çocuk sağlığı hemşireliğinde bir bakım felsefesi olarak benimsenen aile merkezli bakım; çocuğun sağlığının aileyi, ailenin sağlığının da çocuğu etkilediği bilgisi doğrultusunda, çocuğun yaşamında ailenin devamlılığının tanınması, çocuğun bakımı ve sağlığı ile ilgili kararlara ailenin aktif katılımının sağlanması sonucu ailenin güçlü yanlarının desteklenmesi inancına dayanır. Yani hemşire, çocuk ve ailenin fiziksel, duygusal, sosyal, entelektüel, kültürel ve spiritüel yönlerden bir bütün olarak ele alındığı holistik bakım verir.

Amerikan Pediatri Akademisi(AAP), Hasta Çocuk Hakları ve Avrupa Hastanede Yatan Çocuk Hakları Bildirgeleri' nde yer alan çocuk haklarına ilişkin maddeler de bu ilkeye paralellik göstermektedir.

Literatür incelendiğinde özellikle İngiltere, Kanada, Amerika Birleşik Devletleri gibi gelişmiş birçok ülkenin çocuk hastanelerinde çocuk ve ailelere aile merkezli bakım ilkeleri doğrultusunda bakım verildiği, aile merkezli bakımın hastanelerin kurum politikası olarak kabul edildiği, yoğun bakım ve acil gibi kliniklerde bile aile merkezli bakım verildiği ve ailelerin 24 saat çocuklarıyla birlikte kalabilmeleri için gerekli fiziksel koşulların sağlandığı bilinmektedir.

Aile merkezli bakımın ülkemizdeki durumu incelendiğinde ise, ailelerin çocukları ile beraber hastanede kalmalarına ilişkin standart bir uygulamanın olmadığı ve hastanelerdeki uygulamalar arasında farklılıklar olduğu gözlenmektedir.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Literatüre bakıldığında Aile merkezli bakımın ilkelerine dayanan bakımın çocuk için çok fayda sağladığı görülmektedir. Aileler için bu durumun avantajı ve dezavantajları olduğu görülmektedir. Dezavantajları, çocuk veya ailenin hazır olduğundan daha fazla bilgi verilmesi ve ailenin yetersiz hissedebilmesi iken; Bakım verme becerilerini ve memnuniyetini yükselten, öz yeterlilik duygusunu arttıran, ailelerin çocuklarının sağlık durumuna ilişkin yeterli bilgiye sahip olarak stresini azaltan çocukların iyileşme sürecini arttıran bir bakım modeli olduğu söylenebilir.

Pediatride "en iyi uygulama" olarak tanımlanırken pediatrik ortamda uygulanmasının düşük olduğu çalışmalarda görülmüştür. Bu nedenle hemşirelerin diğer sağlık çalışanlarıyla birlikte iş birliği yaparak aile merkezli bakımı uygulama konusunda gerekli, çalışmalara aktif olarak katılmaları ve aile merkezli bakım ilkelerini hemşirelik uygulamalarına yansıtılmaları büyük önem taşımaktadır.

Anahtar kelimeler: aile merkezli bakım, çocuk, aile, çocuk sağlığı hemşireliği

S-224 KRONİK OBSTRÜKTİF AKCİĞER HASTALIĞI'INDA (KOAİ) PALYATİF VE YAŞAM SONU BAKIMI

Mehmet Uçar, Rukuye Aylaz

1Muş Alparslan Üniversitesi, Varto Meslek Yüksekokulu, Muş/ Türkiye

2İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya/ Türkiye

Özet

Giriş ve Amaç: Kronik obstrüktif akciğer hastalığı (KOAİ) tüm dünyada morbidite ve mortalitenin en önemli sebebidir. Hastaların çoğu için KOAİ'nin en son tedavisi semptomları rahatlatmak ya da yatıştırmaktır; semptomlar büyük ölçüde yaşam kalitesinin azalmasına neden olur. Bu olguda en önemli noktalar: Hasta-sağlık ekibi iletişimi ve prognoz tahmininde belirsiz kalınmasıdır. Bu derlemenin amacı KOAİ'li hastalar ve yaşam sonu bakımı hakkında bilgi vermektir.

Yöntem: Konuyla alakalı veritabanlarından KOAİ, palyatif bakım, yaşam sonu bakım anahtar kelimeleri girilerek 2009 - 2019 yılları arasındaki makaleler incelenmiştir.

Sonuç ve Öneriler: Hastalar ve yakınları genellikle şiddetli KOAİ'nin ilerleyici ve terminal bir hastalık olduğunu anlayamazlar. Bakımın kalitesini etkileyebilen iki alan göze çarpar: Birincisi KOAİ'li hastalar için yaygın sorun olan endişe ve depresyonun rolü, ikincisi ise ileri bakım planlarının önemidir. Palyatif ve yaşam sonu bakımının gelişmesi için iletişim önemlidir.

Anahtar Kelimeler: KOAİ, palyatif bakım, yaşam sonu bakımı, iletişim

S-225 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN DUYARLILIKLARI İLE İYİ ÖLÜM HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ

Hilal YILDIRIM* Neslihan SÖYLEMEZ** Ela KARACA** Merve ACUN **

*İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya, Dr. Arş. Gör

**İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya, Lisans Öğrencisi

ÖZET

Giriş: Ölüme karşı verilen tepkiler toplumda yaşama ve ölüme yüklenen anlamlar, kültür, inanç sistemi, yaş ve gelişimsel seviye, bireysel değerler ve duyarlılık düzeylerinden etkilenebilir. Bireyler ölüm hakkında aynı düşüncelere sahip değildir, dolayısıyla ölüm kavramı kişiden kişiye göre değişiklik gösterebilir.

Amaç: Bu tanımlayıcı çalışmanın amacı lisans birinci sınıf hemşirelik öğrencilerinin duyarlılık düzeylerini değerlendirmek, iyi ölüm hakkındaki düşüncelerini belirlemek ve duyarlılık ile ölüm hakkındaki düşünceler arasındaki ilişkiyi saptamaktır.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma 2018-2019 eğitim öğretim yılında bir üniversitenin lisans birinci sınıf hemşirelik öğrencileri (n=232) ile yapılmıştır. Veriler araştırmacılar tarafından oluşturulan Tanıtıcı Özellikler Formu, İyi Ölüm Ölçeği ve Duyarlılık Ölçeği kullanılarak toplandı. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, Student t testi, ANOVA ve korelasyon testleri kullanıldı.

Bulgular: Yaş ortalaması 20.02 ± 0.12 olan öğrencilerin % 59.9 kadındır. Öğrencilerin % 49.6'sı hemşirelik mesleğini biraz sevdiğini ifade ederken, % 30.2'si hayatları boyunca ölümünden etkilendikleri bir yakınlarının olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin iyi ölüm ölçeği puan ortalamaları 52.55 ± 10.62 , duyarlılık puan ortalamaları 53.24 ± 7.64 olarak belirlendi. Öğrencilerin iyi ölüm ve duyarlılık toplam puan ortalamaları arasında pozitif bir ilişki olduğu belirlendi ($p < 0.001$). Kadın öğrencilerin ölüme ilişkin daha olumlu düşüncelerinin olduğu ve duyarlılık düzeylerinin daha yüksek olduğu saptandı ($p < 0.05$). Mesleği sevme ile iyi ölüm puanlarını olumlu yönde etkilediği saptanırken, ölümünden etkilendikleri birinin varlığı ölçek puanları üzerinde etkili olmamıştır.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

Sonuç: Bu çalışmada hemşirelik öğrencilerinin duyarlılık düzeyleri arttıkça iyi ölüme dair düşüncelerinin de arttığı saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: empati, hemşirelik, manevi bakım.

S-226 PALYATİF BAKIM VE DAHİLİ KLİNİKTE YATMAKTA OLAN YAŞLI HASTA YAKINLARININ BAKIM SÜRECİNDE DİNİ BAŞA ÇIKMA STRATEJİLERİ İLE YAŞAM KALİTELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

MÜJDE KERKEZ, BEHİCE ERCİ

ÖZET

Yaşlılık, bireyin fiziksel gücünün azaldığı, tüketimin arttığı, iş kayıplarının yaşandığı, bağımlılığının ve kaza riskinin arttığı, yeti yitiminin arttığı, dış çevreye uyumunun azaldığı, immün sistemin yetersizliğinden dolayı birçok hastalık yaşadığı, ilaç tüketiminin arttığı, genel olarak “organizmanın geri dönüşü olmayacak şekilde işlevlerinin bozulması” olarak tanımlanmaktadır. Yaşlılık, hem sağlık sistemini hem de sosyal, ekonomik sistemleri ilgilendiren multidisipliner hizmeti gerektiren bir toplum sağlığı sorunudur. İnsan ömrünün ve hastalıklardan sağ kalım sürelerinin uzaması sonucu bakım ihtiyacı duyan birey sayısı artmış bulunmaktadır. Bu gelişmeler sonucunda bakım ve bakım veren kavramının önemi artmıştır.

Bu araştırma Gaziantep Üniversitesi Şahinbey Araştırma ve Uygulama Hastanesi’nde palyatif bakım ve dahili klinikte yatmakta olan yaşlı hasta yakınlarının bakım sürecinde dini başa çıkma stratejileri ile yaşam kalitesi arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Tanımlayıcı-ilişki arayıcı çalışmanın örneklemini, çalışmaya katılmayı kabul eden sözel onamı alınan 69 kişi oluşturmuştur. Verilerin analizinde SPSS 22.0 istatistik programı kullanılmıştır.

Çalışmaya katılan bakım vericilerin yaş ortalamasının 45.42 ± 11.10 (25-70 yaş), %66.7’ sinin kadın, %66.7’ sinin evli, %71.0’ inin çocuk sahibi olduğu, %26.1’ inin hastanın kızı, %76.8’ inin hastayla birlikte yaşadığı, %33.3’ ünün bakım sürecinin 3-6 saati aldığı, %53.7’ si en çok fizyolojik ihtiyaçları karşılarken zorlandığı belirlenmiştir. Dini başa çıkma tarzları toplam puan ortalamaları 2.2 ± 0.5 , DSÖ yaşam kalitesi puan ortalamaları 80.36 ± 13.76 belirlenmiştir. Bakım vericilerin, Yaşam Kalitesi Toplam Puanı İle Olumlu Dini Başa Çıkma Tarzları Toplam Puanı ($r = -.255$, $p < .034$), Sosyal Alan Alt Boyut Puanı İle Dini Başa Çıkma Tarzları Toplam Puanı ($r = -.331$, $p <$

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

,005), Sosyal Alan Alt Puanı İle Olumlu ve Olumsuz Dini Başa Çıkma Tarzları Alt Puanı Sırasıyla ($r=-,239$, $p< ,048$; $r=-, 287$, $p< ,017$), Çevresel Alan Alt Puanı İle Olumlu Dini Başa Çıkma Tarzları Alt Puanı ($r=-,331$, $p< ,005$) arasında negatif yönlü orta düzeyde ilişki saptanmıştır.

Sonuç olarak, bakım vericilerin; çoğunlukla orta yaş, evli ve hastanın kız çocuğu olduğu, bakım vericilerin büyük çoğunluğunun bakım sorumluluğunu tek başına yerine getirdiği, ve bakım verdiği bireyin gereksinimini tam olarak karşılayamadığı belirlenmiştir. Bakım vericilerinin yaşları arttıkça yaşam kalitesi puanları azalmaktadır. İnfomal bakım vericilerin yaşadıkları güçlüklerin geçerli, güncel ölçme araçları kullanılarak somutlaştırılması ve gerekli hemşirelik girişimlerinin yapılması, danışmanlık hizmeti ve gelir dengelerini sağlama hususunda destek alması, bakım verenlerde yaşam kalitesinin ve yaşam kalitesini etkileyen faktörlerin düzenli olarak değerlendirilmesi, kadının aile içi sorumluluklarının azaltılması, çocuk bakımı, yaşlı, hasta bakımı gibi görevlerin aile üyeleri arasında paylaşılması, kadınların iş ve aile süreçlerindeki yükünün hafifletilmesi önerilmektedir.

S-227 KRONİK KALP YETERSİZLİĞİ OLAN HASTA GRUBUNDA İLAÇ UYUMU YAŞAM KALİTESİNİ ETKİLİYOR MU?

Fatma BOĞAN¹, Medet KORKMAZ²

1) Gaziantep Üniversitesi, Şahinbey Araştırma ve Uygulama Hastanesi

2) İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya / Türkiye

ÖZET

Giriş ve Amaç: Kronik kalp yetersizliği; akut alevlenmeler ve remisyonlarla seyreden kronik bir hastalıktır. Miyokartta meydana gelen yıkım geri dönüşümsüz olup, gelişen fonksiyon kaybı bir hayat boyu devam eder. Çalışmamız kalp yetersizliği olan hastaların tedaviye uyumları ile yaşam kalitesi arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

Yöntem: Çalışmamızın evrenini, Gaziantep ilinde yer alan iki Üniversite Hastanesinin Koroner Yoğun Bakım ve Kardiyoloji Kliniğinde, Kasım 2017-Temmuz 2018 tarihleri arasında Kronik Kalp Yetersizliği (KKY) nedeniyle tedavi gören hastalar, örneklemini ise kabul kriterlerini karşılayan 100 KKY hastası oluşturmuştur. Çalışma verilerinin elde edilmesinde; Hasta Tanıtım Formu, MacNew Kalp Hastalığına Özgü Sağlıkla ilgili Yaşam Kalitesi Anketi ve İlaç Kullanmaya İlişkin Sağlık İnanç Ölçeği kullanılmıştır.

Bulgular: MacNew kalp hastalığına özgü sağlıkla ilişkili yaşam kalitesi anketi ve ilaç kullanmaya ilişkin sağlık inanç ölçeği skorları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki saptanamamıştır. Medeni durum ve çalışma durumunun ilaç uyumu ve yaşam kalitesi anketi skorlarını etkilemediği görülmüştür. Erkek cinsiyetin yaşam kalitesi skorları kadınlara göre daha yüksek iken, ilaç uyumu ile cinsiyet arasında herhangi bir ilişki bulunamamıştır. İlaç uyum ölçeği puanlarının eğitim durumuna göre dağılımları arasında da ilişki bulunamamışken, eğitim düzeyinin düşük olmasının yaşam kalitesini düşürdüğü görülmüştür. Beden Kütle İndeksi (BKİ) ile ilaç uyum ölçeği skorları arasında ilişki bulunamamışken, obezlerin fiziksel alt boyutta yaşam kalitelerinin daha düşük olduğu görülmüştür. Hastaların NYHA sınıfı arttıkça yaşam kalitesi düşmekte iken, ilaç uyumu değişmemektedir.

Sonuç ve Öneriler: Bu çalışmanın sonunda ilaç uyumu ile yaşam kalitesi arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. İleri düzey KKY hastalarının ilaç uyumlarının hastalar ile ilgilenen bakıcılarına bağımlı olduğu düşünülmektedir. İlaç uyumu ile ilgili olarak bu hastalar ile birinci dereceden sorumlu bireyleri kapsayan çalışmaların yapılması önerilir. Kalp yetersizliği olan kadın hastaların yaşam kalitesi ve uyum düzeylerini yükseltmek üzere girişimlerin planlanması ve ileri düzey kalp yetersizliği olan hastaların tedavi uyumlarının başka bireylere bağımlı olması nedeniyle bu sorumluluğu üstlenmek üzere evde bakım ve hemşirelik hizmetlerinin yaygınlaştırılması önerilmiştir.

Anahtar kelimeler: İlaç Uyumu; Yaşam kalitesi, Kalp Yet

S-228 PALYATİF BAKIM ÜNİTESİNDE TEDAVİ GÖREN DEMANSLI BİR BİREYİN GÜNLÜK YAŞAM AKTİVİTELERİ MODELİ DOĞRULTUSUNDA HEMŞİRELİK BAKIMI: BİR OLGU SUNUMU

Seval Ağaçdiken Alkan¹, Cansev Bal¹, Zeynep Sağlam¹, Tuğba Kavalalı Erdoğan¹, Zeliha Koç¹

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Samsun/ Türkiye

ÖZET

Demans tek bir hastalığa verilen isim olmayıp, bellek ve benzeri zihinsel yeteneklerin bozukluğu ile karakterize hastalıklara verilen genel bir addır. Demans yaşlanan tüm bireylerde mutlak gelişen bir durum olmamakla birlikte, demansa ilişkin hastalıkların tümünde bir takım değişikliklere bağlı olarak hastalıklara özgü bulgular ortaya çıkabilmektedir. Demanslı bireyler genellikle hastalığın ilerleyen evrelerinde uzun süreli bakım ve tedaviye ihtiyaç duyabilmektedir. Hasta ve ailesinin ihtiyaç duydukları hemşirelik bakımı, çoğu zaman uzun süreli bakım merkezlerinde ve hastanelerde karşılanmaktadır. Günümüzde özellikle palyatif bakım ünitelerinde demanslı bireylerin yaşadıkları semptomlar etkin bir şekilde yönetilerek kaliteli bir bakım sunulmaktadır. Bu olgu sunumunda demans tanısı alarak bir devlet hastanesinin palyatif bakım ünitesinde tedavi gören bir hasta Günlük Yaşam Aktiviteleri Modeli doğrultusunda değerlendirilmiş ve NANDA-I doğrultusunda hemşirelik tanılaması yapılmıştır. Yapılan değerlendirme doğrultusunda bireyde doku bütünlüğünde bozulma, düşme riski, etkisiz hava yolu açıklığı, oral mukoz membranda bozulma, üriner boşaltımda bozulma ve özbakım eksikliği sendromuna yönelik bakım gereksinimleri belirlenerek uygun hemşirelik girişimleri planlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Demans, Günlük Yaşam Aktiviteleri Modeli, Palyatif bakım

NURSING CARE OF AN INDIVIDUAL WITH DEMENTIA UNDER TREATMENT IN THE PALLIATIVE CARE UNIT IN LINE WITH THE ACTIVITIES OF DAILY LIVING MODEL: A CASE REPORT

ABSTRACT

Dementia is not a name given to a single disease, it is a general name given to diseases characterized by impaired memory and similar mental abilities. Although dementia is not an absolute condition in all the aging individuals, disease-specific findings may arise due to several changes in all the diseases related to dementia. Individuals with dementia usually need long-term care and treatment in the later stages of the disease. The nursing care needed by the patient and his/her family is often met in long-term care centers and hospitals. Today, especially in palliative care units, the symptoms experienced by the individuals with dementia are managed effectively and quality care is provided. In this case report, a patient who was diagnosed with dementia and treated in a palliative care unit of a state hospital was evaluated in accordance with the Activities of Daily Living Model and had nursing diagnosis according to NANDA-I. Upon the evaluation, appropriate nursing interventions were planned by determining the care needs of the individual for disruption in tissue integrity, risk of falling, ineffective airway patency, deterioration of oral mucous membrane, deterioration of urinary excretion and self-care deficit syndrome.

401

Keywords: Dementia, Activities of Daily Living Model, Palliative care

POSTER BİLDİRİLER

P-1 TRAKYA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HASTANESİ ANESTEZİYOLOJİ YOĞUN BAKIMDAKİ HASTALARIN BASI YARALARININ RETROSPEKTİF OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ

Özlem YAR1, Özden OMCA ÇALIŞKAN1, Dilek MEMİŞ2, M.Turan İNAL2

1. Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Yara Bakım Hemşiresi, Edirne/Türkiye
2. Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Anesteziyoloji Yoğun Bakım, Edirne/Türkiye

Özet

Giriş ve Amaç: Yoğun bakımda uzun süreli takip edilen hastalarda, hemodinaminin stabil olmayışı, uzun ventilasyon süresi ve sıklıkla enfeksiyon gelişmesinden dolayı basınç yarası oluşmaktadır. Bu çalışmada yoğun bakımda 3 aylık zaman zarfında basınç yaralarının retrospektif değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Nisan –Haziran 2019 tarihleri arasında anesteziyoloji yoğun bakım ünitesinde yatan 129 hasta incelenmiştir. Bası yarası riski Norton skalası ile değerlendirilmiştir. (Norton skalasına göre 1-11 puan yüksek riskli, 12 puan ve üstü risk yok kabul edilmektedir.)

Bulgular: Yoğun bakımdaki 129 hastadan 19 hastada basınç yarası gözlenmiştir. Bası yarası gerçekleşen hastaların 6'sı kadın 13'ü erkektir. Basınç yarası gelişen hastaların ortalama yatış süresi 52,5 günken, basınç yarası gelişmeyenlerin ortalama yatış süresi 4,6 gündür. Basınç yarası gelişen hastaların 12'si ex olmuştur. Hastaların basınç yarasına göre evrelendirilmesi ; Evre 1, Evre 2, Evre 3, Evre 4, Evrelendirilemeyen evre, derin doku hasarı, tıbbi cihaza bağlı basınç yaralanması, mukoz membran yaralanması şeklindedir (Tablo 1).

Tablo 1: Hastaların Basınç Yarasına Göre Evrelendirilmesi

Basınç Yarası Evresi	Hasta Sayısı
----------------------	--------------

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

Evre 1	1
Evre 2	13
Evre 3	görülmedi
Evre 4	görülmedi
Derin doku hasarı	4
Evrelendirilemeyen Evre	1
Tıbbi Cihaza Bağlı Basınç Yaralanması	görülmedi
Mukoz Membran Hasarına Bağlı Basınç Yaralanması	görülmedi

Sonuç: Yoğun bakım sürecinde uzun süreli yatışa bağlı olarak basınç yaralanmalarında artma gözlemlenmektedir. Bu durum mortalite de ve morbidite de ciddi artışa neden olmakta olup basınç yaralanmalarının erken teşhis edilmesini ve erkenden sıkı takibi yapılmasını önermekteyiz.

Anahtar kelimeler: Basınç yarası, Evrelendirme, yatış süresi.

P-2 PALYATİF BAKIM ÜNİTEMİZDE PERKÜTAN ENDOSKOPIK GASTROSTOMİ UYGULANAN GERİATRİK HASTALARIN RETROSPEKTİF ANALİZİ

Retrospective Analysis of Geriatric Patients Undergoing Percutaneous Endoscopic Gastrostomy in Our Palliative Care Unit

Ökkeş Hakan Miniksar¹, Ahmet Aydın²

¹Yozgat Bozok Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon Bölümü, Yozgat/Türkiye

²Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği, Malatya/Türkiye

Özet

Giriş: Perkütanöz endoskopik gastrostomi, sıklıkla beslenme problemi olan ve 4-6 haftadan uzun süreli enteral beslenme desteğine ihtiyaç duyan hastalarda, malnütrisyonun önlenmesi için yaygın olarak kullanılan bir yöntemdir. Biz bu çalışmada oral alımı yetersiz olan ve enteral beslenmelerini PEG ile gerçekleştirdiğimiz yaşlı hastalarımızda yapılan takiplerimizi inceleyerek sonuçlarımızı sunmayı amaçladık.

Yöntem: Bu çalışmada Malatya Eğitim ve Araştırma hastanesi PBM’de Ocak 2016-Aralık 2018 tarihleri arasında PEG uygulanan 75 yaş üzeri 30 geriatric hastaların klinik sonuçlarını inceledik. Bu hastaların demografik verileri, primer tanıları, işlem öncesi beslenme türleri, işlemin gerçekleşme gün süresi, girişim sonrası komplikasyonlar, YBÜ’de kalış süreleri, taburculuk durumu ve mortalitesi retrospektif olarak incelendi. Veriler hasta dosyalarından ve hastane bilgi yönetim sisteminden elde edildi. Sonuçlar yüzde olarak verildi.

Bulgular: 20 kadın ve 10 erkek olmak üzere toplam 30 hastaya PEG işlemi yapıldı. Hastaların yaş ortalaması 79.7±4 yıl bulundu. Primer hastalık olarak alzheimer 12 (%40), SVO 8 (%26.6),

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

parkinson 4 (%13.3), malignite 4 (%13.3), KOAH 1 (%3.3) ve beyin tümörü 1 (%3.3) hastada bulunduğu tespit edildi. PEG işlemi öncesi beslenme türü NG 18 hastada, TPN 8 hastada ve NG+TPN 4 hastada idi. PEG işlemi süresi hastaların yatışlarının ort 16.4±10 gününde olmuştur. Olguların çoğuna işlem yatak başında lokal anestezi ile sedasyon altında yapıldı. Bir hasta endoskopi ünitesinde işlem esnasında solunum arresti gelişmesi üzerine entübe edilerek mekanik ventilatöre bağlandı, yoğun bakıma yatırıldı ve hastaya bir gün sonra cerrahi gastrostomi uygulandı. İki olguda PEG etrafında ciltte hiperemi, lokal ısı artışı ile yüzeysel sellülit gelişti. Bu iki hastada beslemeye ara verilip, antibiyotik tedavisi sonucunda iyileşme sağlandı. İki hastada kateterde tıkanma, 4 hastada kateter kenarından sızdırma oldu ve 2 hastada kateterin hasta tarafından çekilmesi gerçekleşti. Bu hastalarda katater çıkarıldı ve bir hafta içerisinde yenilendi. İki hastada oral alımın yeterli hale gelmesi üzerine kateter çıkarıldı. Yedi hastada primer hastalıkları nedeniyle eksitus gerçekleşti. Bu hastaların işlem sonrası yaşam süreleri ort 29.5 gün olduğu saptandı (9-78). Tüm hastaların ünitemizde ort yatış sürelerinin 43 gün (13-102) olduğu belirlendi.

Sonuç: PEG hayatı tehdit eden komplikasyonlara nadiren neden olsa da; minimal invaziv bir yöntem olması, kolay uygulanması ve beslenme için devamlı kullanım imkanı sağlaması nedeniyle yaşlı hastalarda enteral beslenmede tercih edilebilir bir yöntemdir. Hastalarımızın hiçbirinde PEG işlemine bağlı mortalite görülmedi fakat literatür ile karşılaştırıldığında komplikasyon oranının ⁴⁰⁴ yüksek olduğunu belirlendi. Yutma güçlüğü bulunan ve uzun süreli oral beslenemeyeceği düşünülen yaşlı hastalarda, deneyimli klinisyenler tarafından PEG katateri yerleştirilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Anahtar kelimeler: Perkütan endoskopik gastrostomi, geriatri, palyatif bakım

P-3 KAKULE'NİN SAĞLIK ÜZERİNE ETKİLERİ

Esra Fidan¹, Burcu Çavdar²

¹Konya Numune Hastanesi, Nutrisyon Birimi, Konya.

²Tokat Devlet Hastanesi, Diyet Polikliniği, Tokat.

Küreselleşen dünyada artan insan popülasyonu sonucu besin gereksiniminin artışı hızlı-hazır besin üretimini bir sektör haline getirmiştir. Fast-food ürünlerin hazırlanış şekilleri, çevresel ajanlar ve kimyasallara maruziyet gibi nedenlerden dolayı ortaya çıkan serbest radikaller ve reaktif oksijen türleri(ROT) türleri fizyolojik stresin artışına ve beraberinde obezite, diyabet, kardiyovasüler hastalıklar gibi kronik hastalıkların artışına neden olmaktadır. Kronik hastalıkların hızla artışı sağlık otorlerinin, bu hastalıkların tedavisinde kullanılmak üzere, içerdikleri fitokimyasallar sayesinde serbest radikalleri temizleyerek oksidatif stresi azaltmadaki ve inflamasyonu önlemedeki potansiyellerinden dolayı, çeşitli baharatları araştırmasına ve değerlendirmesine neden olmuştur.

Elettaria Cardamomum (Kakule) ; Arap ülkelerinde “Hab-u Hel” olarak, Çin’ de ise ‘Heel Khurd’ olarak bilinir. Bitkinin dünya genelinde vanilya ve safrandan sonra en değerli baharat olduğu bilinmektedir. Kakule 3000 yıllık geçmişe sahip olan tropik ve subtropik ülkelerde yetişmekte olan zingibareceae(zencefilgiller) familyasına ait, kendine has tat ve kokusu olan aromatik bir baharattır. Büyük yapraklı, beyaz çiçekli 2-4 m boylu, bir bitkidir. Meyveleri oval, üç köşeli, sarı-yeşil kapsüllüdür. Her meyvede kırmızımsı siyah, köşeli, 15-20 adet tohum bulunur. Baharat üretiminde kullanılan tohumlar tatlımsı, aromatik ve keskin bir kokuya sahiptir. Baharatların kraliçesi olarak da anılan kakule Yakın Doğu ülkelerinde toz halinde çaya-kahveye

PALYATİF PALLIATIVE ULUSLARARASI INTERNATIONAL BAKIM CARE KONGRESİ CONGRES

karıştırılarak kullanılmaktadır. Bitkinin tohumları ülkemizde ise besin sanayinde ekmek, bisküvi, kurabiye, turşu, içki ve bazı yemeklerin yapımında kullanılmaktadır.

Yüzyıllardır kakule bitkisinin yaprak, tohum, kabuk, kök ve çiçek gibi bölgeleri geleneksel olarak Ayurvedik-Unani ve Çin tıbbında gastrointestinal sistem hastalıkları (iştah kaybı, bulantı vb.), astım, zehirlenmelerde, epilepsi, hiperstansiyon hastalıklarında tedavi amaçlı kullanıldığı bilinmektedir. Kakule, yakın zamanda Almanya Sağlık Bakanlığı tarafından da sindirim problemleri tedavisinde etkin olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Son dönemde ise tüm dünyada kakulenin hastalıklar üzerindeki etki mekanizması araştırılmaya başlanmıştır. Kakulenin ethano-farmakolojik yapısını ve fitokimyasal karakterizasyonunu saptamak için yapılan çalışmalarda; antioksidan, antikanser, anti-inflamatuvar, antibakteriyel, antifungal, antiproliferatif, antidiyabetik ve antiviral gibi çeşitli biyolojik etkileri olan 1,8-cineole, α -terpinyl acetate gibi majör metabolitleri, β -sitostenone ve γ -sitosteroller, limonen ve bir çok minor metabolitleri içerdiği belirlenmiştir. Buna ek olarak antioksidan etkileri kanıtlanmış flavonoller (quarsetin, kaempferol), falavon (luteolin) ve nükleer factor κ B (NF- κ B) supresörü olan antosiyanidin (pelarnogidin) gibi birçok polifenolik bileşikler de içerir.

İnsülin sekresyonunda, insülin direncinde, lipid, glikoz ve enerji metabolizmasında, enflamatuvar süreçte, kardiyovasküler, böbrek ve non-alkolik yağlı karaciğer (NAYK) hastalıklarında, mitokondriyal ve fizyolojik fonksiyonlarda ve kilo kaybında önemli rol oynamaktadır. Bu etkilerin gerçekleşmesinde rol oynayan maddelerden biri içeriğindeki flavonollerden biri olan Quersetindir. Quersetin, sessiz bilgi düzenleyici proteinlerden (insanlarda histon deasetilaz-III olarak bilinen) Sirt1 in deasetilasyon etkisini 46 kat artırarak süperoksit dismutaz (SOD) ve katalaz da dahil olmak üzere antioksidan enzimleri aktive ederek oksidatif stresi azaltır. Ayrıca Sirt1 aktivasyonunun artışı, PPAR- γ koaktivatörü-1 alfa (PGC-1 α) artırarak NF- κ B yi baskılar, bu durumda inflamatuvar sitokinleri inhibe ederek insülin duyarlılığını düzenler.

Bir diğer etken ise kakule içeriğinin %36'sını oluşturan 1,8- scineole metabolitidir. Bu metabolitin bilinen etkileri arasında apoptozun artışı; sitokinler, nitrik oksit, lökotenler, interlökin-1 β , TNF- α , indüklenbilir-nitrik oksit sentaz (İNOS), siklooksijenaz-2 ve prostaglandinlerin baskılanması; karaciğer nekrozunun, vazodilatasyonun, muskarinik reseptör blokajının ve antikolinergik etkinin azalması da vardır.

Son yıllarda tüketiciler doğal, fazla işlem görmemiş, en az seviyede kimyasal koruyucu içeren besinlerle beslenmek ve toksik olmayan tedavi yöntemleri kullanarak yasamlarını sağlıklı

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

sürdürmek istemektedirler. Bu nedenle bitkilerden gelen şifanın göz ardı edilmemesi, geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamalarının ve araştırmalarının birlikte yürütülmesi fayda doğuracaktır.

PALYATİF PALLIATIVE
ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BAKIM CARE
KONGRESİ CONGRES

